

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

CIIL Intensive Course Series 3

AN INTENSIVE COURSE IN ASSAMESE

P. N. DUTTA BARUAH

CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
MYSORE-570006, INDIA

Digitized by Google

Provided by
The Library of Congress
Special Foreign Currency Program

DEC 3 198

**AN INTENSIVE COURSE
IN ASSAMESE**

**CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
INTENSIVE COURSE SERIES 3**

**GENERAL EDITOR
M. S. THIRUMALAI**

CIIL Intensive Course Series 3

AN INTENSIVE COURSE IN ASSAMESE

**Dialogues, Drills, Exercises,
Vocabulary, and Grammar**

P. N. DUTTA BARUAH

**CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
MYSORE-570006, INDIA**

Digitized by Google

Barcode

First Published : October 1980

Kartika 1902

© Central Institute of Indian Languages.

Price : Rs. 45

Published at the Central Institute of Indian Languages,
Manasagangotri, Mysore 570006 by D. P. Pattanayak,
Director, and Printed at M/S Alok Prabha Printers,
Cuttack 753008, Orissa.

Contents

FORWARD	v
EDITOR'S NOTE	vii
ACKNOWLEDGEMENT	viii
INTRODUCTION	ix
REFERENCES	xxvi
ABBREVIATIONS	xxvii
ASSAMESE ALPHABET	xxviii

UNIT LESSON

1	1. Teacher-student introduction	1
	2. About the new teacher	10
	3. Revised Lesson	24
	4. Test Lesson	33
2	5. The teacher and the student meet on the way	41
	6. In a market place	52
	7. Buying vegetable	66
	8. Revised Lesson	83
	9. Test Lesson	94
3	10. In the family	101
	11. Calling on a friend	120
	12. Naughty Bubul	139
	13. Dipak's family history	156
	14. Revised Lesson	174
	15. Grand mother with the servant	185
4	16. Uncle comes	193
	17. In Mysore	212

	18. In the kitchen	224
	19. Father brings books	252
	20. Telegram peon in the village	273
	21. Revised Lesson	292
	22 On the telephone	312
5	23. About some purchases	318
	24. In the cinema hall	341
	25 Nandan Kanan zoo	364
	26. Revised Lesson	382
	27. In the eve of Bihu	406
6	28 Remote past days	415
	29. Hazarika had been to cloth-store	436
	30 A stormy weather	459
	31. Revised Lesson	459
	32. Sri Sankardev	502
	33. An accident	510
7	34. Old Bhubaneswar	524
	35. Abinash was in love with Joya	539
	36. Revised Lesson	557
	37. Ram killed Ravan	568
8	38. Hazarika's proposed visit to Puri	574
	39. Bubul Minu's reaction	592
	40. The father has to deliver a lecture	607
	41. Revised Lesson	621
	42. Prime Minister's visit	633
9	43. To visit the temple of Lord Jagannatha	639
	44. The Kamakhya temple	652

	45. An ex-trainee meets Mr. Hazarika	666
	46. Mr. Hazarika's proposed Assam tour	681
	47. Revised Lesson	695
	48. River Brahmaputra	704
10	49. How do the children spend offtime	709
	50. The grandfather came	726
	51. About Minu's uncle	743
	52. Revised Lesson	756
	53. A folk tale	770
11	54. Assam	776
	55. How to go to Gauhati and Kamakhya	793
	56. Fire Brigade	809
	57. Revised Lesson	823
	58. Chilika	835
12	59. Having returned from Kashmir	839
	60. Assam flood	852
	61. With the children in the evening	865
	62. Revised Lesson	877
	63. About the sports	886
13	64. If Prasanta also had been to Assam	892
	65. Picnic	906
	66. The servant escaped	921
	67. Revised Lesson	934
	68. Magic	948
14	69. Bubul's reaction on Assam visit	954
	70. In Rangpur, the ancient capital of Assam	967
	71. Mr. Hazarika with his students	977

	72. Travelling in Darjeeling	989
	73. A circus	1001
15	74. In search of a servant	1008
	75. Servant's daily work	1021
	76. A gold-chain lost	1028
	77. Asking for a loan	1041
	78. Kamal Kumar	1058

Foreword

The Central Institute of Indian Languages was set up on the 17th July, 1969 with a view to assisting and co-ordinating the development of Indian languages. The Institute was charged with the responsibility of serving as a nucleus to bring together all the research and literary out-put from the various linguistic streams to a common head and narrowing the gap between basic research and developmental research in the fields of languages and linguistics in India.

The Institute and its five Regional Language Centres are thus engaged in research and teaching, which lead to the publication of a wide-ranging variety of materials. Preparation of materials designed for teaching/learning at different levels and suited to specific needs is one of the major areas of interest of the Institute. Basic research relating to the acquisition of language and study of language in its manifold psycho-social relations constitute another broad range of its interest. The publications will include materials produced by the members of the staff of the Central Institute of Indian Languages and its Regional Language Centres and associated scholars from Universities and Institutions, both Indian and foreign.

The Central Institute of Indian languages has initiated a Basic Course Series in major Indian languages to provide suitable and comprehensive material for learning and teaching the language concerned for Indians. In a language teaching situation, the teacher is expected to combine the roles of a psycho-linguist, socio-linguist, linguist, language pedagogue, a creator of materials, a literary critic and a testing and evaluation expert. Most of his competences are naturally reflected in the materials, which simultaneously are graded from simple to complex, known to the unknown and contrived to the natural. This is a very difficult task. After research and experimentation we have come out with more questions than answers at each stage of the material. For example, how basic is basic? What is grading? In what

way can linguistic and cultural matter be graded? Is question, with which most learning begins, simpler than statement? How does one move from a purely language based competence to creating literary sensibilities? How does one build into the material conceptual prose? How are lessons to be presented? Should the translated discourse structure be made to look similar to the original discourse structure? Questions such as these have been answered differently by different teachers and researchers. This search is a continuing phenomenon. Therefore, these materials represent our unfinished education in this area.

The format for the basic course is the result of a consensus arrived at by the lecturers and Principals of the five Regional Centres of the Institute engaged in the teaching of major Indian languages. This is the product of almost eight years of teaching and research. This format is flexible and has left much scope for individual authors to innovate. If these courses help the desirous to learn and stimulate those interested in applied linguistics, with special reference to the teaching of Indian languages as second/foreign languages, then the Institute would feel rewarded.

I congratulate the teachers, the trainees, the supervisors and the press and publication people who have brought out the publication in a creditable manner.

Debi Prasanna Pattanayak

DIRECTOR

Editor's Note

The Intensive Course Series aims at imparting mainly a proficiency in the listening and speaking skills of the language learnt. The learning materials are presented in the script of the language throughout. In the beginning several lessons are presented in Devanagari as a prop. The books under this series do not provide the learners with an introduction to the script of the language. However, the traditional alphabetic chart of the concerned language is given at the beginning of the book. In addition, the learners are expected to master the script of the language before they actually use the lessons of the Intensive Course. For this they are advised to use Script Books and Copy Books published by the Central Institute of Indian Languages in its CIIL-KVS Series.

Language teaching, in some sense is an artificial activity. It requires breaking the global language into, at times, even arbitrary units. The books in this series are no exception to this inevitable consequence of the model followed. This was, however, borne in mind all through to keep the artificial element under control.

Each Language learning manual in the Intensive Course Series covers the 'basic' structures of that language used for certain identified topics of common interest. Lessons are generally presented in the form of conversations. These lessons are grouped under various units.

The variables for the choice of dialect through which the materials are presented, the methods for the administration of exercises and drills in the class, and other tips for both the teacher and the learner would be found in the series. It should be emphasized here that the Intensive Course Series is an integral part of the scheme of language teaching of the Regional Language Centres of the Central Institute of Indian Languages. Books in the Intermediate Course Series and the Advanced Course Series are an extension of the books published under the Intensive Course Series.

Acknowledgement

An Intensive Course in Assamese is intended for teaching Assamese as a second/foreign language.

I am highly indebted to Dr. D. P. Pattanayak for his constant encouragement and valuable suggestions. I am also indebted to Dr. M. S. Thirumalai who guided me in preparing the manuscript in its earlier form and who later took the pain of editing the same.

I am thankful to my colleagues Mr. T. K. Goswami and Miss Bhamati Devi for offering constructive criticism and valuable suggestions at different stages.

Of many people who have helped me determine the content and organisation of the book I would like to express my thanks to several batches of students in Assamese in Eastern Regional Language Centre on whom the materials were tested and who have been responsible for many modifications.

Finally, I would like to express my thanks to Sri Munindra Dutta Baruah for expert typing, the proprietor and staff of Alok Prabha Printers, Cuttack for excellent printing, and the Deputy Director and the Staff of the publication Unit of CIIL for co-ordinating printing and publication.

P. N. DUTTA BARUAH

Introduction

Language learning is a very complex activity. Its success is largely determined by the method, medium, material and the motivation of the learner. The highly organised curriculum and planning show the way to achieve the educational goal with ease and rapidity.

The present *Intensive Course* emphasises the listening and speaking proficiency of the learners of the Standard Colloquial Assamese in the basic course stage of the Regional Language Training Programme of Central Institute of Indian Languages. This is a companion to other volumes such as the *Phonetic Reader*, the *Script Book*, the *Hindi Assamese Common Vocabulary* and several other reading and writing materials envisaged by the Central Institute of Indian Languages.

The Assamese language training programme of Central Institute of Indian Languages is of the duration of 10 months which comprises of 1100 clock hours. The Basic Course has about 450 clock hours of instruction with primary emphasis on the spoken language. The present *Intensive Course* covers 300 hours of intensive instruction in the basic course stage. While preparing this, a sequence of four basic steps, namely presentation, explanation, repetition and transfer has been followed, and the following main and sub-objectives as set out by Central Institute of Indian Languages for the basic courses in different Indian Languages have been kept in view.

Objectives :

1. To perceive and reproduce the sounds and their meaningful sequence.

Sub-objectives :

- (a) to identify the sounds in their meaningful sequence,
 - (b) to discriminate the sounds in their meaningful sequence, and
 - (c) to orally reproduce the sounds in meaningful sequence.
2. To be able to form sentence orally from given patterns and lexical items.

3. To be able to converse with the teacher and with fellow trainees on specified topics under controlled situations.
4. To be able to narrate specified events and topics orally.
5. To be able to read simple and graded passages.

Sub-objectives :

- (a) to be able to recognise the letters of the alphabet in isolation and in sequence,
 - (b) to be able to comprehend passage containing simple sentences.
6. To be able to write simple sentences and guided compositions on specified topics.

Sub-objectives :

- (a) to be able to write letters, words and simple sentences,
- (b) to be able to write guided compositions on specified topics

Of the above objectives, the present *Intensive Course* is based on the objectives 2 to 5. Other objectives have also been partly covered as there can't be any water-tight separation between these. This book covers 300 clock hours of the basic course and the rest of the instructional hours are devoted for such items as script teaching, practice in language laboratory, reading etc. The teachable items have been carefully graded considering the various factors like proceeding from the simple to the complex, from the known to the unknown and presenting only the content relevant to the user etc. This book can be very profitably used also as a text book for any generalised second language Assamese course, and with some care, even as a semi-instructional material.

There are atleast 3 principles which characterise an Intensive Course. These are (i) complete concentration on one purpose, (ii) high degree of curriculum organisation and planning, and (iii) the separation of the functions of teaching and drilling. The first principle entails upon the learner that

he concentrates on the learning task, and on the teacher and the material producer that they present the learning material in a systematic and consistent manner taking one step at a time and concentrating, wherever possible, on one structure at a time. The second principle advocates a high degree of organisation and meticulous planning. As the allocated time is precious and valuable the careful planning of what is required by the student is indispensable. The selection and gradation of the linguistic patterns and the presentation adopted in this volume will certainly facilitate the learner to acquire the language rapidly. With regard to the third principle, there is a strong belief that the teacher who is responsible for introducing patterns, alone can perform the function of drilling better. But some scholars feel that it is inadvisable to have the same teacher for both the functions. They hold the opinion that to ensure the optimum fulfilment of teaching and drilling there should be a separation of responsibilities. Although this principle has no direct relevance to the preparation of instructional material as such, the teachable patterns in this volume covered in the body of the lesson, whereas the drills and exercises are presented separately after the body of the lesson.

A few books have been written and published for teaching and learning Assamese as a second language or as a foreign language. They are *Assamese Tutor* by Paresh Chandra Deva Sarma, 1967, *A guide to Assamese* by Nirmaleswar Sarma, 1963, *Assamese Self Taught* by Bidhu Bhusan Dasgupta, and *Assamese for All* by Dr. Mukunda Madhab Sarma. In addition to these, AIR, Gauhati also used to broadcast Assamese lessons for some time. The present work takes into account the merits of the above and differs from these in terms of selection, gradation and presentation. It is not possible to teach the whole of the language in any course or to cover the structures of the whole of the language in any single book. A material producer, therefore, has to carefully arrive at decisions as regards

- (i) which dialect has to be taught,
- (ii) which register (generally the language variety used by various professional groups) has to be focused,
- (iii) to what extent the standard colloquial has to be taught, and
- (iv) how much familiarity with the written language is to be established.

Above all, he should decide as to

- (v) What are the linguistic items to be taught, and
- (vi) what shall the vocabulary load be.

As language is a social activity, the utterances learned and produced should be 'acceptable' and 'appropriate' to the behaviour patterns of the community in which it is spoken. The criterion of 'appropriateness' in most of the materials has not been adequately considered. Over-reliance on the dictionary usages and traditional grammar makes the materials artificial. Secondly, gradation ~~is another important criterion~~ that has been ignored in the existing materials. Most of the available materials do not pay adequate attention to gradation. After selection, the linguistic items should be carefully graded. Related items should go together. Simple matters precede and difficult matters follow. Vocabulary load also has to be accordingly distributed : known/familiar words earlier and unknown words later. There shall be planned repetition of the previously introduced items and vocabulary before new items and vocabulary are introduced in the new lesson. The present work attempts to follow the principle of gradation to a great extent. Thirdly, presentation is the most important factor about which the present work is very much concerned. The linguistic items and the required vocabulary have been built in into dialogues in each lesson in such a way that the situation itself makes the meaning clear. The learners

can rightly apply their guesswork and infer the meaning, and in some cases, however, the teacher will be required to help the learners by demonstration and explanation.

The present work gives due weightage to pattern practice and drills. Various kinds of drills, such as repetition drill, build-up drill, substitution drill, variation drill, transformation drill, expansion drill, contraction drill are presented after every dialogue. Drills would give additional practice to establish the patterns introduced through the dialogues of the lesson as habit. Research conducted shows that any item repeated several times is easily memorised.

Pattern practice and dialogue alone will not be sufficient to meet the needs of the learners in communication. "Activities such as pattern practice, dialogues, questions, answers are 'pretend' language learning activities." (Jakobvits, 1972). This does not mean that these 'pretend' activities would not have any impact on the process of language learning. It depends upon how far these conversational transactions are 'real' and 'authentic'. It is obvious that the class-room can't be a real conversational setting for all purposes. Hence it is quite imperative on the part of the material producer to provide the learners with conversational rules or the communicative rules of the speech community whose language is being learnt. The present work tries to overcome this problem by providing the learners with many different types of conversations in natural setting and also by giving various kinds of drills.

With regard to the teaching method adopted, the Central Institute of Indian Languages is highly convinced by theory and experience that no single method can explain and guide second language learning as a developmental process. The complexity of language teaching can be met only with flexible and many-sided procedures and techniques. Therefore, an integration of many procedures into a method is highly appreciated. In this way our approach is *eclectic* which is open to all valuable suggestions from different methods.

Unlike other instructional materials the present book uses Assamese Script for the presentation of the lessons from the beginning to the end. Roman transcription has not been given. However, Devanagari transliteration has been given up to lesson 10. This will help the learners to read the materials till they become conversant with the Assamese alphabet as there is almost one to one correspondance between the Assamese and Devanagari alphabet. In many cases, there are variations between the pronunciation of words and their spelling in Assamese script, and, therefore, the presence of a teacher or some help from a tutor who would model the pronunciation for the learners is essential. The use of Assamese script in a composite course like this will enable the learners to read the written materials fluently at a later stage. Our experience shows that mastery of the script can be achieved within 10 clock-hours. After having learnt the script in 10 clock hours in 10 days the learners are able to read the material in Assamese script without Devanagari transliteration. No effort has been made in this book to establish the phoneme-grapheme correspondences as there is a separate *Phonetic Reader* for this purpose. However, the general pronunciation rules have to be given by the teacher wherever necessary.

The equivalent English translation of each sentence in the dialogue is also given. This English might sound strange at places as it is designed mainly to represent the Assamese structure without destroying the meaning of the dialogue.

This Intensive Course consists of 15 Units which are further sub-divided into 78 lessons. A Unit is designed in such a way that it covers a group of related grammatical patterns of a major grammatical structure. This is further divided into several teachable patterns spread over the component lessons of that Unit. Each lesson covers at least one of the structural patterns of a major grammatical structure focused in that Unit. In other words, while each lesson focuses on a structural pattern, the Unit focuses on a group of

related structural patterns that form a simple major grammatical structure. Each lesson, in turn, has five components, namely (i) Dialogue/Narration (only a few lessons are in the form of narration), (ii) Drills, (iii) Exercises, (iv) Vocabulary and (v) Grammatical Notes. A few lessons contain the sixth component namely (vi) Cultural Notes. Each dialogue presents a meaningful situation with the introduction of two or three teachable patterns. As the number of lesson increases the patterns are reinforced in the subsequent lessons. However, other following components such as drills, exercises, grammatical notes etc. focus only on those specific new patterns that are introduced in each lesson. Depending on the need of the class the teacher may carry on drilling the previously introduced patterns. The drills are immediately followed by different kinds of exercises. This is a selected learning activity that is guided by clear and adequate instructions. The exercises in *Intensive Course* are carefully organised to develop the learner's repertoire of performance strategies. Since each exercise presupposes a certain amount of knowledge of linguistic rules, the exercises immediately follow the structural drills where the linguistic rules are practised and consolidated. Each lesson has a number of exercises that are intimately connected with the structure introduced.

The vocabulary items of each lesson are listed separately according to their order of occurrence in the dialogue. This includes only the items that occur for the first time. The English equivalent is given against each item. This meaning is confined to the context of reference in the dialogue. That is, the shades of meaning and other relevant informations of the use of an item are not given in the present work. However, the teacher has the liberty of bringing the various uses of a vocabulary wherever felt necessary. The selection of the vocabulary items is largely determined by the choice of wide variety of situations in which the learners are likely to participate. In order to have an equitable distribution, the *Recall Vocabulary* (semantically classified) which is likely to be

published by CIIL has been kept in view. Besides, the *Hindi-Assamese Common Vocabulary* (under publication) may also be referred to. It is inevitable that the similarity and difference in terms of form and meaning of the vocabulary of the target language and the mother tongue of the learner are likely to help or hamper acquiring the vocabulary of the target language. The approximate number of vocabulary covered in this Intensive Course is 2500.

The grammatical explanations presented in this book are structural in nature. The aim is to cater the needs of the teacher. The explanations shall also be of help to the learners in understanding the structures after prolonged absence or interruption. In case, the grammatical behaviour of a particular structure is spread over more than one lesson, necessary references have been made in the grammatical notes.

Conscious efforts have been made to familiarise the learners with the cultural background of the people who speak the language. The ancient heritage of Assamese, important personalities like Sri Sankardeva, holy places like the Kamakhya temple, natural beauty of Assam, geographical characteristics like the river Brahmaputra, the way of living of the common people etc. have well been illustrated. Besides, the beauty and peculiarity of places like Kashmir and Mysore are also given due importance. Therefore, some lessons contain cultural notes, which, however, have been attempted to be made brief. The teacher may explain them in the target language within the limited structure taking resort to other relevant sources also.

The following instructions will be found useful by the teacher.

1. The teacher should always bear in mind that a good method is comprehensive and eclectic. The valuable suggestions from different methods may be used whenever the situation demands.

2. Acquisition of good pronunciation forms an important part of language learning. The teacher should make the learner to acquire the capacity to recognize the various speech sounds and produce them in isolation as well as in sequence. The phonetic drills in the *Assamese Phonetic Reader* may be used for developing effective pronunciation. The meaning of the words may be ignored at this stage.
3. The problem sounds may be described. That is, the articulatory description of a problem sound is a powerful prop. Facial diagrams can also be used. The contrasting pairs of the problem sounds should be administered for drills.
4. The script should be taught simultaneously with patterns. To get a mastery over the orthography, the teacher should develop automatic association between written forms and speech sounds. Devanagari script may be used for reading until the learners master the Assamese script.
5. The learners may be given some explanation in regard to the diacritic marks and special symbols used in Devanagari version.
6. It is assumed that there will be a concurrent script teaching class everyday. Hence the teacher may illustrate the letters introduced in the script class with words and phrases taken from the structures introduced.
7. The dialogues in this course are highly situation centred. Before presenting the dialogue the teacher should prepare the students to understand the patterns to be introduced. This can be done with the revision of the earlier lessons. As the dialogues are mostly related to each other this ground work can be done easily and successfully.

8. In introducing the pattern, the teacher should pronounce each sentence first, followed by either a choral or individual repetition of the same.
9. The teacher may bring many more contexts to teach the structures involved. Thus, a communicative operation of the language in use may be brought to the class room.
10. Discourage the students from the habit of over-relying on translation for comprehension. Make the students to think in Assamese as soon as possible. In the class room make a minimum use of a language other than Assamese.
11. When new words are introduced special attention should be paid by the teacher to their correct pronunciation before they are used in the patterns.
12. A brief explanation on the similarities and differences of the patterns introduced in the lesson with reference to the learner's mother tongue may be given by the teacher, provided he has a complete mastery over the learner's mother tongue.
13. In administering the drill the teacher should not slow down his natural speed.
14. The intonation pattern of each sentence as found in conversation should be maintained when it is given in isolation for drilling.
15. The teacher should not mimic the learner's mispronunciation.
16. Many of the exercises may also be administered orally. The teacher should always remember that the exercises should be used for written task, only after the oral administration is over.

17. The grammar teaching is necessary to impart the knowledge of the basic structural principles. The structures must be described as non-technically as possible.
18. In teaching grammar, the learner must be taught the terminology which will act as a convenient system of reference for the explanation. Being an adult and already educated, the learner may not have much difficulty in learning certain technical terms and understanding the *anatalanguage* we use.
19. The learner need not be compelled to memorize the grammatical rules. He learns many things by analogy and analysis. Moreover, the drills and exercises are organised in such a way as to impose a particular grammatical rule indirectly.
20. The internal and external sandhi should be explained adequately. This may be represented in the form of rules as the learner is likely to be familiar with sandhi rules of his mother tongue.
21. The teacher should supply the learners with additional cultural notes wherever found necessary.
22. Testing is an essential ingredient in any teaching situation. The teacher should undertake the preparation of skill-wise tests. The testing techniques such as translation, dictation, composition, multiple choice items, short answer items, etc. should be used in the classroom. Careful analysis on the part of the teacher is highly expected in preparing and scoring test items.
23. The teacher should use audio-visual aids wherever necessary. These have to be prepared by the teacher following the materials to be presented in the class. These may include picture cards, wall pictures, flannel

board and cut outs, puppets, film strips, tapes, records, films, television and so on.

24. Each lesson is potential enough for the teacher to prepare supplementary materials.

For the sake of ready-reference, the structures presented in this Intensive Course are appended below :

Unit	Lesson	Structure	Illustration
I	1	N + (determiner) + N	মই এজন শিক্ষক ।
	2	N (poss.) + N + N (loc.)	মোক ঘৰ অশোকনগৰত ।
	3	(Repeat 1, 2)	
	4	—	
II	5	N (nom. 1 P, hon. & m-hon. of 2 P. + Adv.) + V (Pres. Simple)	আপুনি কেনে আছে ?
	6	N (acc. 1 P, hon. & m-hon. of 2 P) + N + V (pres. Simp.)	আপোনাক কি লাগে ?
	7	N (pl. poss.) + N + N (interrogat ve) N (acc.) + N (nun.) + N + V (imperative)	আলুবোৰৰ দান কিমান ? মোক তিনি কিলো আলু দিয় ।
	8	(Blending of 5, 6, 7)	
	9	—	
III	10	N (poss. n-hon. of 2&3P) + N + V (imp.)	তইতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি ।
	11	N (voc.) + N (nom. n-hon. of 2P) + V (imp.)	বীশু, তই বাৰাৰি ।

Unit	Lesson	Structure	Illustration
III	12	N+(Adv.)+N+V (nega- tive of Pres. simp.)	বুড়ল নাহে নাহে ফুললৈ নাহায় ।
	13	N(poss.)+N (kinship)+ N+V (interro. neg.)	তাৰ দেউতাকে প্রবন্ধ নিলিখে নে ?
	14	(Blending of 10, 11, 12 & 13)	
	15	—	
IV	16	(N)+N (dat.) +D+N + V (Pres perfect)	(মই) তালৈ এখন চাইকেল আনিছোঁ ।
	17	N (nom.)+N (poss.) N+V (Pres. perfect.)	বিল্কিয়ে চন্দনৰ হাতী কিনিছে ।
	18	N+N+V (neg. of Pres. perfect.)	মই নাহ অনা বাই ।
	19	N+N (intr. Pron.) V (Pres. cont.)	ভইতে কি কৰি আহ ?
	20	(N)+N (loc.)+Adv.+V (imp. in Pres.)	এইপিনে পোনে পোনে গৈ থাকক ।
	21	(Blending of 16-20)	
	22	—	
V	23	(Adv.)+N+N (pl.)+V (Past. Simp.)	কালি আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে ?
	24	N+N (num.)+V (intran. in Past simple)	সেইখন এবাৰ সপ্তাহ চলিল ।
	25	N (poss.)+N (kinship)+ V (neg of Past simple)	তোমাৰ বাইদেৱেৰাক কিয় নানিলা ?
	26	(Blending of 23-25)	
	27	—	
VI	28	N (loc.)+N+V (past pft.)	তাত বহুত বাঘ আছিল ।

Unit	Lesson	Structure	Illustration
	29	N (Poss) + N (kinship) + N + V (-অ ending roots in Past perfect)	শীঘ্ৰ পেহীয়েকে দুখোৰ কাপোৰ বৈছিল।
	30	N + Adv. + V roots with -অ in penultimate in Past perfect)	বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।
	31	(Blending of 28-30)	
	32	—	
VII	33	N + (Adv.) + N (dat.) + V (Past continuous)	আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
	34	N (dat.) + (Adv.) + N + V (neg. of Past perfect)	মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
	35	N + (Adv.) + N + V (Interr. and neg. of Past cont.)	তেওঁ তেনেকৈ চিঠিপত্ৰ দি থকা নাছিল।
	36	(Blending of 33-35)	
	37	—	
VIII	38	(Adv.) + N + (dat.) + Verb Future. (interro.)	কাইনৈ আমি পুৰীলৈ যাম।
	39	N (2P non-hon.) + Adv. + N (dat.) + V (Future); V (Pres.)	তই আজি স্কুললৈ যাব নে নাযাব?
	40	N + N (loc.) / Adv + N + V (Future compulsion)	তেখেতে তাত এটা বস্তু তা দিব লাগিব।
	41	(Blending of 38-40)	
	42	—	
IX	43	N + N + V (infinitive) - V (Present perfect)	আমি গ্ৰন্থ দৰ্শন হবলৈ আহিছোঁ।
	44	N + N + V (infinitive) - V (Past)	বৰকালৰে দেৱীক বিয়া কৰাব খুজিছিল।

Unit	Lesson	Structure	Illustration
IX	45	N+N+V (infinitive) -V (Present, Past and negative)	তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে।
	46	(Adv.)+N+N+V (inf.) -V (Future)	অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ যাম।
	47	(Repeat 43,44,45,46)	
	48	—	
X	49	N+N (Accusative)+ Adv.+V (causative in pass.)	মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ।
	50	N+N (Accu.)+Verbal noun -Verb N+N+V (Causative in Past, Future and interro- gative, negative)	কোনোবাই তোমাক মতা যেন পাইছিলোঁ। মই মাহ বিচৰাম।
	51	N(d)+N(d) (comparison) +Adj/Adv.	এইঘোৰ নীমুৰঘোৰতকৈ সস্তা।
	52	(Repeat 49,50,51)	
	53	—	
XI	54	N (loc.)+N+V (Passive)	হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায়।
	55	N (Abl.)+N+V (Idio- matic Passive)	বেলৰ পৰা দুয়ো কাষৰ দৃশ্য দেখি।
	56	Verbal Noun+V (compulsion)	পানী অনা আদি কৰিব লাগে।
	57	(Repeat 54,55,56)	
	58	—	
XII	59	N+N(Verbal Noun)+ V (conjunctive-i)+N+V	আমি খোৱা-লোৱা কৰি বেলত উঠিলোঁ।

Unit	Lesson	Structure	Illustration
XII	60	N+N+V (conjunctive -ওঁতে +N+V)	আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।
	61	N+V (conjunctive-(ই)লত +N+N+V	সূৰ্য অন্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ।
	62	(Repeat 59,60,61)	
	63	—	
XIII	64	N+V conditional) N+V (Past conditional)	তুমি যোৱাহলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
	65	N+V conjunctive -(ই লে) +N+V (negative of Past conditional)	তইতে কলে হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন।
	66.	N+N+V (finite) N+N +V (Past conditional)	মই যদি আপোনাক কলোঁ- হেঁতেন আপুনি কি কৰিলে- হেঁতেন?
	67	(Repeat 64,65,66)	
	68	—	
XIV	69	N+N+V +Embedded sentence (direct speech)	মই এদিন বুঢ়লক সুধিলোঁ, “অসমখন তোৰ কেনে লাগিল?”
	70	N+N+V +Embedded Sentence (Indirect Speech)	মাকে মৌচুক সুধিছিল বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল?
	71	N+N+V (finite)+N +N+V (Present, Future)	আপুনি যদি কোনো আপাত্ত (মই) কথা এটা সোধোঁ।
	72	(Repeat 69,70,71)	
	73	—	
XV	74	(N)+N+V+V (conjunct -(ই)লে+(N)+N+V (Passive)	মোক চাকৰ এটা দিয়া দিলে মোৰ বৰ উপকাৰ কৰা হব।

Unit	Lesson	Structure	Illustration
75		N+(Adv.) +N+ V-V (finite)+ conjunct. + (Adv.) (N)+N+ V	ডেকাই সোনকালে এটা চাকৰ বিচাৰি আনিলে আৰু হাজৰিকাক চমজাই দিলে।
76		N+ V (finite) N+ Verbal noun+N+ N+ V	মাকে কয়, তাক এনেকৈ এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই।
77		N loc. +N(gen.)+N + V-V (idiomatic)	ভাগবত মোৰ প্ৰাণ বাওঁ বাওঁ।
78		—	

References

Chitnis, Bijaya (1979) *An Intensive Course in Marathi*,
Published by CIIL, Mysore

Dutta Baruah, P. N. (in press) *Assamese Phonetic Reader*.

Pattanayak, D. P. (1972) *Conversational Oriya*, Published
by Mrs. S. Pattanayak, Mysore.

(1969) *Intensive Hindi, Course (Drills)*
Published by American Institute of
Indian Studies.

Rajaram S. (1979) *An Intensive Course in Tamil*, Published
by CIIL, Mysore.

Sarma, Mukunda Madhav *Assamese for All*.

Sarma Nirmaleswar (1963) *A Guide to Assamese*.

Abbreviations

Abl.	Ablative case
Acc.	Accusative case
Adj.	Adjective
Adv.	Adverb
Cau.	Causative
Conj.	Conjunctives
d	Determiner
dat.	Dative
fem.	feminine gender
fut.	future
gen.	Genitive case
hon.	honorific
hum.	human
Inf.	Infinitives
Inst.	Instrumental case
Intr.	Interrogative
loc.	Locative
masc.	masculine gender
mor. hon.	more-honorific
N	Number
neg.	negative
ns.	noun-stem
P	person
pass.	passive
pl.	plural
poss.	possessive
Pr.	present
sg.	singular
V	Verb
vs.	verbstem
cs.	causative verbstem

Assamese Alphabet

Vowels

অ	আ	ই	ঈ
উ	ঊ	ঋ	
এ	ঐ	ও	ঔ

Consonants

ক	খ	গ	ঘ	ঙ
চ	ছ	জ	ঝ	ঞ
ট	ঠ	ড	ঢ	ণ
ত	থ	দ	ধ	ন
প	ফ	ব	ভ	ম
য	ৰ	ল	ৱ	
শ	ষ	স	হ	ক্ষ
ড়	ঢ়	য়		
ৎ	ৎ	ঃ		

Unit I : Lesson – I

Teacher-Student Introduction

ছাত্র :	নমস্কাৰ মহাশয় ।	Student :	Namaskar, Sir.
ছাত্র :	নমস্কাৰ মহাশয় ।		
শিক্ষক :	নমস্কাৰ । মই এজন	Teacher :	Namaskar. I (am) a
শিক্ষক :	নমস্কাৰ । মই এজন		teacher
	শিক্ষক । মোৰ নাম		My name (is)
	শিক্ষক । মোৰ নাম		
	শ্রীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।		Sri Pradip Hazarika
	শ্রী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।		
	তুমি কোন ?		Who (are) you ?
	তুমি কোন ?		
ছাত্র :	মই এজন ছাত্র ।	Student :	I (am) a student.
ছাত্র :	মই এজন ছাত্র ।		
	মোৰ নাম প্ৰবীণ		My name (is) Prabin.
	মোৰ নাম প্ৰবীণ		Choudhuri. I (am)
	চৌধুৰী । মই উড়িষ্যা		Oriya student.
	ছাত্র ।		
	চৌধুৰী । মই উড়িষ্যা		
	ছাত্র ।		
শিক্ষক :	(অন্য এজনক)	Teacher :	(to another person)
	আপুনি কোন ?		Who (are) you
শিক্ষক :	(অন্য এজনক) আপুনি		(more-hon.) ?
	কোন ?		

শ্রীমতী দাস : মই এজনী কলেক্টৰাণী । Smt. Das : I (am) a clerk.

শ্রীমতী দাস : মই এজনী কলেক্টৰাণী ।
মোৰ নাম শ্রীমতী

My name (is) Smt.

মোৰ নাম শ্রীমতী
দীপিকা দাস । Repetition Drill

Dipika Das.

দীপিকা দাস ।

Repetition Drill

২। মই এজন
১। নমস্কাৰ মহাশয় ।

... ..

নমস্কাৰ মহাশয় ।

২। মই এজন শিক্ষক ।

... ..

মই এজন শিক্ষক ।

৩। মোৰ নাম শ্রী প্রদীপ হাজৰিকা ।

... ..

মোৰ নাম শ্রী প্রদীপ হাজৰিকা ।

৪। মই অসমীয়া শিক্ষক ।

... ..

মই অসমীয়া শিক্ষক ।

৫। তুমি কোন ?

... ..

তুমি কোন ?

৬। মই এজন ছাত্ৰ ।

... ..

মই এজন ছাত্ৰ ।

৭। মোৰ নাম প্ৰবীণ চৌধুৰী।

... ..

মোৰ নাম প্ৰবীণ চৌধুৰী।

৮। মই উড়িয়া ছাত্ৰ।

... ..

মই উড়িয়া ছাত্ৰ।

৯। আপুনি কোন?

... ..

আপুনি কোন?

১০। মই এজনী কেৰাগী।

... ..

মই এজনী কেৰাগী।

১১। মোৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

... ..

মোৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

Build-up Drill

১। নমস্কাৰ

নমস্কাৰ মহাশয়।

২। শিক্ষক

মই এজন শিক্ষক।

৩। শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা

মোৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা।

৪। অসমীয়া শিক্ষক

মই অসমীয়া শিক্ষক।

৫। কোন

তুমি কোন?

- ৬। ছাত্র
মই এজন ছাত্র।
- ৭। প্রবীণ চৌধুরী
মোৰ নাম প্রবীণ চৌধুরী।
- ৮। উড়িয়া ছাত্র
মই উড়িয়া ছাত্র।
- ৯। কোন
আপুনি কোন ?
- ১০। কেবাগী
মই এজন কেবাগী।
- ১১। শ্রীমতী দীপিকা দাস
মোৰ নাম শ্রীমতী দীপিকা দাস।

Variation Drill

- ১। মই এজনী কেবাগী।
... ..
মই এজনী কেবাগী।
... ..
মই এজনী কেবাগী।
- ২। আপুনি এজন কেবাগী।
... ..
আপুনি এজনী কেবাগী।
... ..
আপুনি এজনী কেবাগী।

Substitution Drill

- ১। নমস্কাৰ মহাশয়।
হাজৰিকা

নমস্কাৰ হাজৰিকা ।
চৌধুৰী
নমস্কাৰ চৌধুৰী ।
দাস
নমস্কাৰ দাস ।

২ । (ক) মই এজন শিক্ষক ।
ছাত্ৰ
মই এজন ছাত্ৰ ।
কেৰাণী
মই এজন কেৰাণী ।

(খ) মই এজন শিক্ষক ।
হাজৰিকা
হাজৰিকা এজন শিক্ষক ।
চৌধুৰী
চৌধুৰী এজন শিক্ষক ।

৩ । মোৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।
শ্ৰী প্ৰবীণ চৌধুৰী
মোৰ নাম শ্ৰী প্ৰবীণ চৌধুৰী ।
শ্ৰীমতী দীপিকা দাস
মোৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস ।

৪ । (ক) মই অসমীয়া শিক্ষক ।
উড়িয়া
মই উড়িয়া শিক্ষক ।

(খ) মই অসমীয়া ছাত্ৰ ।
তুমি
তুমি অসমীয়া ছাত্ৰ ।

আপুনি

আপুনি অসমীয়া ছাত্ৰ ।

(গ) মই অসমীয়া শিক্ষক ।

হাজৰিকা

হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।

চৌধুৰী

চৌধুৰী অসমীয়া শিক্ষক ।

প্ৰবীণ

প্ৰবীণ অসমীয়া শিক্ষক ।

৫। তুমি কোন ?

আপুনি

আপুনি কোন ?

Integration Drill

১। মই এজন শিক্ষক । মই অসমীয়া ।

... ..

মই এজন অসমীয়া শিক্ষক ।

২। তুমি এজন ছাত্ৰ তুমি উড়িয়া ।

... ..

তুমি এজন উড়িয়া ছাত্ৰ ।

৩। আপুনি এজন শিক্ষক । আপুনি অসমীয়া

... ..

আপুনি এজন অসমীয়া শিক্ষক ।

Question-Response Drill

১। আপুনি কোন ? মই এজন শিক্ষক ।

... ..

আপুনি কোন ? মই এজন শিক্ষক ।

২। তুমি কোন ? মই এজন ছাত্ৰ।

তুমি কোন ? মই এজন ছাত্ৰ।

৩। আপোনাৰ নাম কি ? মোৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

আপোনাৰ নাম কি ? মোৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

৪। তোমাৰ নাম কি ? মোৰ নাম শ্ৰী প্ৰবীণ চৌধুৰী।

১। তোমাৰ নাম কি ? মোৰ নাম শ্ৰী প্ৰবীণ চৌধুৰী।

৫। মই কোন ? আপুনি এজন শিক্ষক।

মই কোন ? আপুনি এজন শিক্ষক।

EXERCISES

1. Fill in the blanks.

(ক) মই..... শিক্ষক।

(খ) তুমি..... ?

(গ) কোন ?

(ঘ) আপোনাৰ নাম (.....)

2. Substitute the underlined words by the words given in brackets.

(ক) মই অসমীয়া শিক্ষক। (উড়িয়া)

(খ) তুমি এজন ছাত্ৰ। (শিক্ষক, কেৰাণী)

(গ) আপুনি কোন ? (তুমি, মই)

(ঘ) আপুনি কোন? (এজন শিক্ষক, এজন ছাত্র, এজন কেবাণী)

(ঙ) মোৰ নাম প্রয়োগ চৌধুৰী। (তোমাৰ, আপোনাৰ)

Vocabulary

১। নমস্কাৰ	'salutation'	
২। মহাশয়	'sir'	
৩। মই	'I'	মোৰ—'my'
৪। শিক্ষক	'teacher'	
৫। নাম	'name'	
৬। অসমীয়া	'Assamese'	
৭। তুমি	'you' (less hon.)	
৮। কোন	'who'	
৯। ছাত্র	'student'	
১০। উড়িয়া	'Oriya'	
১১। আপুনি	'you' (more hon.)	
১২। কেবাণী	'clerk'	

Notes on grammatical & Cultural points

নমস্কাৰ : a term of formal greeting.

মই : first person singular personal pronoun. Its genitive form is [mor] মোৰ।

তুমি : second person less honorific personal pronoun, used to address youngsters by elders. Its genitive form is [tomar] তোমাৰ।

- আপুনি : second person more honorific personal pronoun, used to address elders by youngsters, superiors by juniors. Its genitive form is [aponar] আপোনাৰ।
- এজন : এ<এক, meaning 'one'+জন, a definitives used after human masculine nouns. এজন may occur either before or after a human noun. This usage will be illustrated in later lessons.

There are some other definitives in Assamese. Their uses are morphologically conditioned, as such, their uses should be observed carefully. The use of these definitives will be illustrated later.

- অসমীয়া : It means the Assamese language as well as the Assamese people.
- উড়িয়া : It also means the Oriya language as well as the Oriya people.
-

Unit-I : Lesson —2

About the new Teacher

দীপা : হেৰ প্ৰবীণ, তেখেত কোন অ' ? Dipa : Hallo Prabin, who
দীপা : হৈৰ প্ৰবীণ, তেখেত কোন অ' ? (is) he (hon.) ?

প্ৰবীণ : তেখেত আমাৰ শিক্ষক । Prabin : He (is) our teacher.
প্ৰবীণ : তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

দীপা : কিহৰ শিক্ষক ? Dipa : What (subject)'s
দীপা : কিহৰ শিক্ষক ? teacher ?

প্ৰবীণ : তেখেত অসমীয়া(ৰ) শিক্ষক । Prabin : He (is) Assamese
প্ৰবীণ : তেখেত অসমীয়া (ৰ) শিক্ষক । teacher.
তেখেতৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ His name (is) Sri
তেখেতৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ Pradip
হাজৰিকা । Hazarika.
হাজৰিকা ।

দীপা : তেখেত ক'ৰ মানুহ ? Dipa : He (is a) man of
দীপা : তেখেত ক'ৰ মানুহ ? which place ?

প্ৰবীণ : তেখেত অসমৰ মানুহ । Prabin : He (is a) man of
প্ৰবীণ : তেখেত অসমৰ মানুহ । Assam.
ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত । (His) home (is) at
ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত । Gauhati.
তেখেতৰ বহা আমাৰ His residence (is)
তেখেতৰ বহা আমাৰ near ours.

গুচৰতে । আমাৰ ঘৰ
অঁচৰতে । আমাৰ ঘৰ
সত্যনগৰত । তোৰ ক'ত ?
সত্যনগৰত । তোৰ ক'ত ?

Our home (is)
at Satyanagar
Where (is) yours
(non-hon) ?

দীপা : মোৰ ঘৰ অশোক নগৰত ।
দীপা : মোৰ ঘৰ অশোকনগৰত ।

Dipa : My home (is) at
Ashoknagar.

Repetition Drill

১ । হেৰ প্ৰবীণ ।

... ..

হেৰ প্ৰবীণ ।

২ । তেখেত কোন অ' ?

... ..

তেখেত কোন অ' ?

৩ । তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

... ..

তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

৪ । কিহৰ শিক্ষক ?

... ..

কিহৰ শিক্ষক ?

৫ । তেখেত অসমীয়া শিক্ষক ।

... ..

তেখেত অসমীয়া শিক্ষক ।

৬। তেখেতৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা।

... ..

তেখেতৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা।

৭। তেখেত ক'ৰ মানুহ ?

... ..

তেখেত ক'ৰ মানুহ ?

৮। তেখেত অসমৰ মানুহ।

... ..

তেখেত অসমৰ মানুহ।

৯। ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত।

... ..

ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত।

১০। তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰতে।

... ..

তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰতে।

১১। আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

... ..

আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

১২। তোৰ ঘৰ ক'ত ?

... ..

তোৰ ঘৰ ক'ত ?

১৩। মোৰ ঘৰ অশোক নগৰত।

... ..

মোৰ ঘৰ অশোক নগৰত।

Build-up Drill

- ১। কোন অ' ?
তেখেত কোন অ' ?
হেৰ প্ৰবীণ, তেখেত কোন অ' ?
- ২। শিক্ষক
আমাৰ শিক্ষক
তেখেত আমাৰ শিক্ষক।
- ৩। শিক্ষক
কিহৰ শিক্ষক ?
- ৪। শিক্ষক
অসমীয়া শিক্ষক
তেখেত অসমীয়া শিক্ষক।
- ৫। শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা
নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা।
তেখেতৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা।
- ৬। মানুহ
ক'ৰ মানুহ
তেখেত ক'ৰ মানুহ ?
- ৭। গুৱাহাটীত
অসমৰ গুৱাহাটীত।
ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত।
- ৮। ওচৰতে
বহা ওচৰতে
বহা আমাৰ ওচৰতে।
তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰতে।

৯। সত্য নগৰত

ঘৰ সত্য নগৰত।

আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

১০। ক'ত ?

ঘৰ ক'ত ?

তোৰ ঘৰ ক'ত ?

১১। অশোক নগৰত।

ঘৰ অশোক নগৰত।

মোৰ ঘৰ অশোক নগৰত।

Substitution Drill

১। হেৰ' প্ৰবীণ, তেখেত কোনঅ' ?

দীপা

হেৰ' দীপা তেখেত কোনঅ' ?

২। (ক) তেখেত আমাৰ শিক্ষক।

মোৰ

তেখেত মোৰ শিক্ষক।

(খ) তেখেত আমাৰ শিক্ষক।

শ্ৰী হাজৰিকা

শ্ৰী হাজৰিকা আমাৰ শিক্ষক।

৩। কিহৰ শিক্ষক ?

ছাত্ৰ

কিহৰ ছাত্ৰ ?

৪। তেখেত অসমীয়া শিক্ষক।

শ্ৰী হাজৰিকা

শ্রী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।

৫ । তেখেতৰ নাম শ্রী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।

শিক্ষক জনৰ

শিক্ষক জনৰ নাম শ্রী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।

৬ । (ক) তেখেত ক'ব মানুহ ?

শ্রী হাজৰিকা

শ্রী হাজৰিকা ক'ব মানুহ ?

শিক্ষক জন

শিক্ষক জন ক'ব মানুহ ?

(খ) তেখেত ক'ব মানুহ ?

শিক্ষক

তেখেত ক'ব শিক্ষক ?

কেবাণী

তেখেত ক'ব কেবাণী ?

৭ । তেখেত অসমৰ মানুহ ।

গুৱাহাটী

তেখেত গুৱাহাটীৰ মানুহ ।

সত্য নগৰ

তেখেত সত্য নগৰৰ মানুহ ।

৮ । ঘৰ গুৱাহাটীত ।

অসম

ঘৰ অসমত ।

সত্য নগৰ

ঘৰ সত্য নগৰত ।

৯ । (ক) তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰতে ।

ঘৰ

তেখেতৰ ঘৰ আমাৰ ওচৰতে ।

(খ) তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰতে ।

সত্য নগৰ

তেখেতৰ ঘৰ সত্য নগৰৰ ওচৰতে ।

গুৱাহাটী ।

তেখেতৰ বহা গুৱাহাটী ওচৰতে ।

১০ । (ক) মোৰ ঘৰ অশোক নগৰত ।

তোৰ

তোৰ ঘৰ অশোক নগৰত ।

(খ) মোৰ ঘৰ অশোক নগৰত ।

সত্য নগৰ

মোৰ ঘৰ সত্য নগৰত ।

গুৱাহাটী

মোৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।

ওচৰ

মোৰ ঘৰ ওচৰত ।

Expansion Drill

১ । কিহৰ শিক্ষক ?

তেখেত কিহৰ শিক্ষক ?

২ । তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

তেখেত আমাৰ অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

৩ । তেখেত ক'ৰ মানুহ ?

তেখেত অসমৰ ক'ৰ মানুহ

৪ । তোৰ ঘৰ ক'ত ?

তোৰ ঘৰ অসমৰ ক'ত ?

Contraction Drill

- ১। তেখেত আমাৰ শিক্ষক।
তেখেত শিক্ষক।
- ২। তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক।
(ক) তেখেত অসমায়া।
(খ) তেখেত শিক্ষক।
- ৩। তেখেত অসমৰ মানুহ।
তেখেত অসমৰ।
- ৪। আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।
ঘৰ সত্য নগৰত।

Integration Drill

- ১। তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক। তেখেতৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।
.....
তেখেত শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা অসমীয়াৰ শিক্ষক।
- ২। তেখেত অসমৰ মানুহ। ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত।
.....
তেখেত অসমৰ গুৱাহাটীৰ মানুহ।
- ৩। তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰতে। আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।
.....
তেখেতৰ বহা সত্য নগৰত।

Question Response Drill

- প্ৰশ্ন— তেখেত কোন অ' ?
.....
তেখেত কোন অ' ?

উত্তৰ— তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

....

তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

প্ৰশ্ন— আমাৰ শিক্ষক কোন অ' ?

....

আমাৰ শিক্ষক কোন অ' ?

উত্তৰ— আমাৰ শিক্ষক শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

....

আমাৰ শিক্ষক শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

প্ৰশ্ন— তেখেত কিহৰ শিক্ষক ?

....

তেখেত কিহৰ শিক্ষক ?

উত্তৰ— তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

....

তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

প্ৰশ্ন— অসমীয়া শিক্ষক কোন ?

....

অসমীয়া শিক্ষক কোন ?

উত্তৰ— অসমীয়া শিক্ষক শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

....

অসমীয়া শিক্ষক শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকা ক'ব মানুহ ?

....

শ্ৰীহাজৰিকা ক'ব মানুহ ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকা অসমৰ মানুহ ।

....

শ্ৰীহাজৰিকা অসমৰ মানুহ ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ ক'ত ?

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ ক'ত ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকাৰ বহা ক'ত ?

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাৰ বহা ক'ত ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকাৰ বহা সত্য নগৰত ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাৰ বহা সত্য নগৰত ।

প্ৰশ্ন— প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?

... ..

প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?

উত্তৰ— প্ৰবীণৰ ঘৰ সত্য নগৰত ।

... ..

প্ৰবীণৰ ঘৰ সত্য নগৰত ।

Variation Drill

১। তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

... ..

তেখেত অসমীয়া শিক্ষক ।

... ..

তেখেত অসমীয়া শিক্ষক ।

২। মই উড়িয়াৰ ছাত্ৰ ।

... ..

মই উড়িয়া ছাত্ৰ ।

... ..

মই উড়িয়া ছাত্ৰ ।

৩। তুমি অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

... ..

তুমি অসমীয়া শিক্ষক ।

... ..

তুমি অসমীয়া শিক্ষক ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks.

- ১। শ্ৰী আমাৰ শিক্ষক ।
- ২। অসমীয়া শিক্ষক ।
- ৩। ঘৰ গুৱাহাটীত ।
- ৪। শ্ৰীহাজৰিকাৰ ক'ত ?
- ৫। তেখেত গুৱাহাটীৰ মানুহ ।

2. Give short replies.

- ১। শ্ৰীহাজৰিকা কোন ?
- ২। অসমৰ মানুহ কোন ?
- ৩। প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?
- ৪। দীপাৰ ঘৰ ক'ত ?
- ৫। সত্য নগৰত কাৰ বহা ?

3. Substitute the underlined words by the appropriate form of the words given in the parenthesis.

- ১। শ্রীহাজৰিকা আমাৰ শিক্ষক। (ছাত্ৰ, কেবাণী)
- ২। শ্রীহাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক। (উড়িয়া, আমাৰ)
- ৩। তেখেতৰ নাম শ্রীহাজৰিকা। (তেখেত, আমাৰ শিক্ষক)
- ৪। তোৰ ঘৰ ক'ত ? (অশোক নগৰ, সত্য নগৰ, গুৱাহাটী)
- ৫। তেখেতৰ বহা আমাৰ ওচৰত। (ঘৰ)

Vocabulary

প্ৰবীণ	'prabeen, a proper name'
তেখেত	'he (more hon.)'
আমাৰ	'our'
কিহৰ	'of what'
ক'ৰ	'of which place' ?
মানুহ	'man'
অসম, গুৱাহাটী, অশোক নগৰ, সত্য নগৰ	} Assam, Gauhati, Asoknagar, Satyanagar.
ঘৰ	
বহা	'home, house'
বহা	'residence'
ওচৰ	'near'
তাই	'you'
ক'ত	'wherein'

Notes on Grammatical & Cultural points

- হেৰ : a vocative term, used to address youngers in non-honorific sense. The corresponding less-honorific and more-honorific forms are হেৰা and হেৰি ।
- অ' : This is used expletively after an interrogative pronoun in an intimate sense. This is also used in making positive response, meaning 'yes'.
- তেখেত : Third person singular more-honorific personal pronoun. It corresponds to the 2nd personal pronoun আপুনি । Its genitive form is তেখেতৰ ।
- কিহৰ : Genitive form of কিহ-, a pronoun (non-human) meaning 'what thing'. কিহ-has no independent use.
- ক'ৰ : Genitive form of ক-', a pronoun meaning 'of which place'. ক-' has no independent use.
- ক'ত : The locative form of ক'- ।
- অসমৰ : Genitive form of অসম; অসম- + genitive suffix-অৰ ।
- ওচৰতে : ওচৰ- + locative suffix-অত + emphasis marker-এ । ওচৰত, without the emphatic-এ, is a perfectly correct form.
- আমাৰ : Genitive form of the 1st personal plural pronoun আমি, meaning 'we'. আমি-takes the oblique form in আমা-before genitive suffix—অৰ is added to. Thus আমাৰ is constructed.

2. It is a general feature in Assamese that the initial অ- of all case-suffixes is lost when added to stems ending in vowel.

গুৱাহাটী + অত > গুৱাহাটীত, কিন্তু, ওচৰ + অত > ওচৰত ।
বহা + অত > বহাত, কিন্তু, ঘৰ + অত > ঘৰত ।

3. Assamese manifests 3 ranks in the 2nd person ;
আপু ন is used in more-honorific, তুমি in honorific
and তই in non-honorific sense to address the hearer.
This distinction is important in social context.
-

Unit I : Lesson—3

Revised Lesson

- ১। মই এজন শিক্ষক। I (am) a teacher.
মই এজন শিক্ষক।
মই শ্রীপ্রদীপ হাজরিকা। I (am) Sri Pradip Hazarika.
মই শ্রীপ্রদীপ হাজরিকা
মই অসমীয়া শিক্ষক। I (am) Assamese teacher.
মই অসমীয়া শিক্ষক।
মই উড়িয়া ছাত্ৰ। I (am) Oriya student.
মই উড়িয়া ছাত্ৰ।
মই এজন কৰ্মচাৰী। I (am) a clerk.
মই এজন কৰ্মচাৰী।
- ২। তুমি কোন? Who (are) you (hon.) ?
তুমি কোন? Who (are) you (more-hon.) ?
আপুনি কোন? Who (is) he (more-hon.) ?
আপুনি কোন? Who (am) I ?
তাকে কোন? Who (are) we ?
মই কোন?
মই কোন?
আমি কোন?
আমি কোন?
- ৩। মোৰ নাম শ্রীপ্রদীপ হাজরিকা। My name (is) Sri Pradip
মোৰ নাম শ্রীপ্রদীপ হাজরিকা। Hazarika.

তোমাৰ নাম প্ৰবীণ চৌধুৰী।

তোমাৰ নাম প্ৰবীণ চৌধুৰী।

তেখেতৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।

তেখেতৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।

আপোনাৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

আপোনাৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

Your (hon.) name (is)

Prabin Choudhury.

His (more-hon.) name (is)

Sri Pradip Hazarika.

Your (more-hon.) name

(is) Srimati Dipika Das.

৪। তেখেত আমাৰ শিক্ষক।

তেখেত আমাৰ শিক্ষক।

তেখেত অসমৰ মানুহ।

তেখেত অসমৰ মানুহ।

হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক।

হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক।

তেখেত ক'ৰ মানুহ?

তেখেত ক'ৰ মানুহ?

তুমি ক'ৰ মানুহ?

তুমি ক'ৰ মানুহ?

He (more-hon.) (is) our teacher.

He (is a) man of Assam.

Hazarika (is) Assamese teacher.

He (is a) man of which place?

You (hon.) (are a) man of which place?

৫। আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত।

তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত।

তেখেতৰ বহা ওচৰতে।

তেখেতৰ বহা ওচৰতে।

Our home (is) at Satya-nagar.

His (more-hon.) home (is) at Gauhati.

His (more-hon.) residence (is) nearby.

তোৰ ঘৰ ক'ত ?

Where (is) your(non-hon.)
home ?

লোৱা ঘৰ ক'ত ?

তোমাৰ ঘৰ ক'ত ?

Where (is) your (hon.)
home ?

তোমাৰ ঘৰ ক'ত ?

Repetition Drill

১। মই এজন শিক্ষক।

... ..

মই এজন শিক্ষক।

২। মই শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।

... ..

মই শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।

৩। মই অসমীয়া শিক্ষক।

... ..

মই অসমীয়া শিক্ষক।

৪। মই উড়িয়া ছাত্ৰ।

... ..

মই উড়িয়া ছাত্ৰ।

৫। মই এজনী কেবাণী।

... ..

মই এজনী কেবাণী।

৬। তুমি কোন ?

... ..

তুমি কোন ?

৭। আপুনি কোন ?

... ..

আপুনি কোন ?

৮। তেখেত কোন ?

... ..

তেখেত কোন ?

৯। মই কোন ?

... ..

মই কোন ?

১০। আমি কোন ?

... ..

আমি কোন ?

১১। মোৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

... ..

মোৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

১২। তোমাৰ নাম প্ৰবীণ চৌধুৰী ।

... ..

তোমাৰ নাম প্ৰবীণ চৌধুৰী ।

১৩। তেখেতৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।

... ..

তেখেতৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।

১৪। আপোনাৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস ।

... ..

আপোনাৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস ।

১৫। তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

... ..

তেখেত আমাৰ শিক্ষক ।

১৬। তেখেত অসমৰ মানুহ।

.....

তেখেত অসমৰ মানুহ।

১৭। শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক।

.....

শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক।

১৮। তেখেত ক'ৰ মানুহ?

.....

তেখেত ক'ৰ মানুহ?

১৯। তুমি ক'ৰ মানুহ?

.....

তুমি ক'ৰ মানুহ?

২০। আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

.....

আমাৰ ঘৰ সত্য নগৰত।

২১। তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত।

.....

তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত।

২২। তেখেতৰ বহা ওচৰতে।

.....

তেখেতৰ বহা ওচৰতে।

২৩। তোৰ ঘৰ ক'ত?

.....

তোৰ ঘৰ ক'ত?

২৪। তোমাৰ ঘৰ ক'ত?

.....

তোমাৰ ঘৰ ক'ত?

Substitution Drill

১। (ক) মই এজন ছাত্ৰ :

তুমি

তুমি এজন ছাত্ৰ।

(খ) তুমি এজন ছাত্ৰ।

ছাত্ৰী

তুমি এজনী ছাত্ৰী।

২। মই এজন শিক্ষক।

আপুনি

আপুনি এজন শিক্ষক।

তেখেত

তেখেত এজন শিক্ষক।

শ্ৰী হাজৰিকা

শ্ৰী হাজৰিকা এজন শিক্ষক।

৩। তুমি কোন ?

আপুনি

আপুনি কোন ?

মই

মই কোন ?

আমি

আমি কোন ?

তেখেত

তেখেত কোন ?

৪। মোৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।

তোমাৰ

তোমাৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।

আপোনাৰ
আপোনাৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।
তেখেতৰ
তেখেতৰ নাম শ্ৰীপ্ৰদীপ হাজৰিকা।
শ্ৰীমতী দীপিকা দাস
তেখেতৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।

৫। (ক) তেখেত আমাৰ শিক্ষক।

প্ৰবীণৰ
তেখেত প্ৰবীণৰ শিক্ষক।
দীপা
তেখেত দীপাৰ শিক্ষক।
মোৰ
তেখেত মোৰ শিক্ষক।
অসমীয়াৰ
তেখেত অসমীয়াৰ শিক্ষক।

(খ) তেখেত আমাৰ শিক্ষক।

আপুনি
আপুনি আমাৰ শিক্ষক।
শ্ৰী হাজৰিকা
শ্ৰী হাজৰিকা আমাৰ শিক্ষক।
শ্ৰী চৌধুৰী
শ্ৰী চৌধুৰী আমাৰ শিক্ষক।

৬। তেখেত ক'ৰ মানুহ ?

তুমি
তুমি ক'ৰ মানুহ ?
আমি
আমি ক'ৰ মানুহ ?

আপুনি
আপুনি ক'ব মানুহ ?
শ্ৰী চৌধুৰী
শ্ৰী চৌধুৰী ক'ব মানুহ ?
মই
মই ক'ব মানুহ ?

৭ . (ক) তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।
তোমাৰ
তোমাৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।
আমাৰ
আমাৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।
শ্ৰী চৌধুৰী
শ্ৰী চৌধুৰীৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।

(খ) তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।
সত্য নগৰ
তেখেতৰ ঘৰ সত্য নগৰত ।
কটকত
তেখেতৰ ঘৰ কটকত ।
ওচৰত
তেখেতৰ ঘৰ ওচৰত ।
ক'ত
তেখেতৰ ঘৰ ক'ত ?

Integration Drill

১ । তেখেত অসমৰ মানুহ । তেখেত গুৱাহাটীৰ ।

... ..

তেখেত অসমৰ গুৱাহাটীৰ মানুহ ।

....

তেখেত অসমৰ গুৱাহাটীৰ মানুহ ।

২। তুমি ভুবনেশ্বৰৰ ছাত্ৰ । ঘৰ সত্য নগৰত ।

....

তোমাৰ ঘৰ ভুবনেশ্বৰৰ সত্য নগৰত ।

....

তোমাৰ ঘৰ ভুবনেশ্বৰৰ সত্য নগৰত ।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— তুমি কোন ?

....

তুমি কোন ?

উত্তৰ— মই এজন ছাত্ৰ ।

....

মই এজন ছাত্ৰ ।

প্ৰশ্ন— মই কোন ?

....

মই কোন ?

উত্তৰ— আপুনি এজন শিক্ষক ।

....

আপুনি এজন শিক্ষক ।

প্ৰশ্ন— অসমীয়া শিক্ষক কোন ?

....

অসমীয়া শিক্ষক কোন ?

উত্তৰ— শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক

... ..

শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।

প্ৰশ্ন — অসমীয়া শিক্ষকৰ নাম কি ?

... ..

অসমীয়া শিক্ষকৰ নাম কি ?

উত্তৰ— অসমীয়া শিক্ষকৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।

... ..

অসমীয়া শিক্ষকৰ নাম শ্ৰী প্ৰদীপ হাজৰিকা ।

প্ৰশ্ন— দীপাব ঘৰ ক'ত ?

... ..

দীপাব ঘৰ ক'ত ?

উত্তৰ— দীপাব ঘৰ অশোক নগৰত ।

... ..

দীপাব ঘৰ অশোক নগৰত ।

প্ৰশ্ন — প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?

... ..

প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?

উত্তৰ— প্ৰবীণৰ ঘৰ সত্য নগৰত ।

.... ..

প্ৰবীণৰ ঘৰ সত্য নগৰত ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰী হাজৰিকাৰ ঘৰ ক'ত ?

... ..

শ্ৰী হাজৰিকাৰ ঘৰ ক'ত ?

উত্তৰ— শ্ৰী হাজৰিকাৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।

... ..

শ্ৰী হাজৰিকাৰ ঘৰ গুৱাহাটীত ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰী হাজৰিকাৰ বহা ক'ত ?

... ..

শ্ৰী হাজৰিকাৰ বহা ক'ত ?

উত্তৰ— শ্ৰী হাজৰিকাৰ বহা সত্য নগৰত ।

... ..

শ্ৰী হাজৰিকাৰ বহা সত্য নগৰত ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰী হাজৰিকা কিহৰ শিক্ষক ?

... ..

শ্ৰী হাজৰিকা কিহৰ শিক্ষক ?

উত্তৰ— শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

... ..

শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়াৰ শিক্ষক ।

প্ৰশ্ন— তেখেত ক'ৰ মানুহ ?

... ..

তেখেত ক'ৰ মানুহ ?

উত্তৰ— তেখেত অসমৰ মানুহ ।

... ..

তেখেত অসমৰ মানুহ ।

Vocabulary

আমি

'we'

কটক

'a place name'

Unit-I : Lesson—4

Test Lesson

শ্রী প্রদীপ হাজৰিকা

Sri Pradip Hazarika

শ্রী প্রদীপ হাজৰিকা

(is) Assamese teacher. He

অসমীয়া শিক্ষক । তেখেত

অসমীয়া শিক্ষক । তেখেত

(is a) man of Assam. His

অসমৰ মানুহ । তেখেতৰ

অসমৰ মানুহ । তেখেতৰ

home (is) at Gauhati in Assam.

ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত ।

ঘৰ অসমৰ গুৱাহাটীত ।

তেখেতৰ মাতৃভাষা অসমীয়া ।

His mother tongue (is)
Assamese.

তেখেতৰ মাতৃভাষা অসমীয়া ।

ত্ৰিষ্টি হিন্দী টাইপিষ্ট ।

Tripti (is) Hindi typist.

ত্ৰিষ্টি হিন্দী টাইপিষ্ট ।

তাঁহঁৰ মাতৃভাষা উড়িয়া ।

Her mother tongue (is) Oriya.

তাঁহঁৰ মাতৃভাষা উড়িয়া ।

তাঁহঁৰ ঘৰ ভুবনেশ্বৰৰ স্বহীদ নগৰত । Her home (is) at Swahidnagar

তাঁহঁৰ ঘৰ ভুবনেশ্বৰৰ স্বহীদ নগৰত । in Bhubaneswar.

তাঁহঁৰ অফিচ লক্ষ্মীসাগৰত ।

Her office (is) at Laxmisagar.

তাঁহঁৰ অফিচ লক্ষ্মীসাগৰত ।

মোৰ বহা সত্য নগৰত ।

My residence (is) at Satyanagar.

মোৰ বহা সত্য নগৰত ।

তোমাৰ বহা ক'ত ?

Where (is) your residence ?

তোমাৰ বহা ক'ত ?

মোৰ কলম মেজৰ ওপৰত ।

My pen (is) on (the) table.

মোৰ কলম মেজৰ আঁপৰত ।

তোৰ কলম ক'ত ?

Where (is) your (non-hon.) pen ?

তোৰ কলম ক'ন ?

মোৰ নাম বিশ্বজিত ।

My name (is) Biswajit.

মোৰ নাম বিশ্বজিত ।

তোমাৰ নাম কি ?

What (is) your (hon.) name ?

তোমাৰ নাম কি ?

মোৰ ছাতি দুৱাৰৰ ওচৰত ।

My umbrella (is) near (the)

মোৰ ছাতি দুৱাৰৰ আঁচৰত ।

door.

তোমাৰ ছাতি ক'ত ?

Where (is) your umbrella ?

তোমাৰ ছাতি ক'ন ?

1. Fill in the blanks using the cues given in the parenthesis as in the model given below :

Model : শ্ৰী হাজৰিকা — — শিক্ষক । (Assamese)

শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।

(ক) তেখেত অসমৰ — — । (man)

(খ) তেখেতৰ — — গুৱাহাটীত । (home)

(গ) — — অফিচ লক্ষ্মীসাগৰত । (her)

(ঘ) মোৰ — — মেজৰ ওপৰত । (pen)

(ঙ) তোৰ ঘৰ — — ? (wherein)

(চ) মোৰ — — বিশ্বজিত । (name)

(ছ) মোৰ ছাতি দুৱাৰৰ — — । (near)

2. Fill in the blanks by the appropriate form of the given pronouns :

- (ক) — — বহা সত্য নগৰত । মই)
- (খ) — — বহা ক'ত ? (তুমি)
- (গ) — — নাম কি ? (আপুনি)
- (ঘ) — — মাতৃভাষা অসমীয়া । (তেখেত)
- (ঙ) — — ঘৰ ভুবনেশ্বৰত । (তাই)

3. Fill in the blanks by using the possessive forms of the nouns given :

- (ক) তেখেতৰ ঘৰ — — গুৱাহাটী । (অসম)
- (খ) মোৰ বহা — — শহীদনগৰত । (ভুবনেশ্বৰ)
- (গ) কলম — — ওপৰত । (মেজ)
- (ঘ) ছাতি — — ওচৰত । (দুৱাৰ)
- (ঙ) তৃপ্তি — — টাইপিষ্ট । (হিন্দী)

4. Replace the underlined words by the appropriate forms of the new words given :

- (ক) তেখেতৰ ঘৰ গুৱাহাটীত । (অসম)
- (খ) তৃপ্তি হিন্দী টাইপিষ্ট । (অসমীয়া)
- (গ) তাইৰ ঘৰ শহীদনগৰত । (ভুবনেশ্বৰ)
- (ঘ) মোৰ কলম মেজৰ ওপৰত । (ওচৰ)
- (ঙ) তাৰ ছাতি মেজৰ ওপৰত । (দুৱাৰ)

5. Combine the words from Col. B with the possessive forms of the words from Col. A.

Col. A.	Col. B.
মই	নাম
তাই	কলম
তুমি	ঘৰ
দুৱাৰ	ওপৰ
মেজ	ওচৰ
ভুবনেশ্বৰ	শহীদনগৰ
অসম	গুৱাহাটী
তেখেত	মাতৃভাষা
তৃপ্তি	অৰ্দ্ধ
তেখেত	কলম

6. Transform the following statements into questions by using **who**, or **wherein** in place of some words. The words/phrases underlined shall be the key words/phrases in the answers.

- (ক) তেখেতৰ নাম শ্রীপ্ৰদীপ হাজৰিকা ।
- (খ) তাইৰ নাম শ্রীমতা দাস ।
- (গ) আপোনাৰ মাতৃভাষা হিন্দী ।
- (ঘ) তোমাৰ ঘৰ শহীদ নগৰত ।
- (ঙ) তোৰ কলম মেজৰ ওপৰত ।
- (চ) মোৰ নাম প্ৰবীণ ।

- (ছ) তাইৰ নাম ৰীতা ।
(জ) শ্ৰী হাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।
(ঝ) তুমি ছাত্ৰ ।
(ঞ) হিন্দী টাইপিষ্টৰ নাম তৃপ্তি ।

7. Answer the questions.

- (ক) অসমীয়া শিক্ষক কোন ?
(খ) শ্ৰী হাজৰিকা ক'ব মানুহ ?
(গ) আপুনি ক'ব মানুহ ?
(ঘ) তাইৰ ঘৰ ভুবনেশ্বৰৰ ক'ত ?
(ঙ) তৃপ্তিৰ অফিচ ক'ত ?
(চ) শ্ৰী হাজৰিকাৰ বহা ক'ত ?
(ছ) তোৰ কলম ক'ত ?
(জ) মোৰ ছাতি ক'ত ?
(ঝ) মোৰ নাম কি ?
(ঞ) হিন্দী টাইপিষ্টৰ নাম কি ?
(ট) কেৰাগীৰ নাম কি ?
(ঠ) তোমাৰ ঘৰ ক'ত ?

Vocabulary

কি	'what'
ছাতি	'umbrella'

শুহীদনগৰ	'a place name'
কলম	'pen'
মেজ	'table'
ওপৰ	'upside, on'
অফিচ	'office'
লক্ষ্মীসাগৰ	'a place name'
মাতৃভাষা	'mother tongue'
তাই	'she'
টাইপিষ্ট	'typist'
তৃপ্তি	'a proper name'

Unit II : Lesson —5

The Teacher and Student Meet on the Way

ছাত্ৰ : নমস্কাৰ মহাশয় ।

Student : Namaskar Sir.

ছাত্ৰ : নমস্কাৰ মহাশয় ।

শিক্ষক : নমস্কাৰ ।

Teacher : Namaskar.

শিক্ষক : নমস্কাৰ ।

ছাত্ৰ : আপুনি কেনে আছে ?

Student : How are you ?

ছাত্ৰ : আপুনি কেনে আছে ?

শিক্ষক : মই ভালৈ আছোঁ ।

Teacher : I am well.

শিক্ষক : মই ভালৈ আছোঁ ।

তুমি কেনে আছা ?

How are you ?

তুমি কেনে আছা ?

ছাত্ৰ : ময়ো ভালৈ আছোঁ ।

Student : I am also well.

ছাত্ৰ : ময়ো ভালৈ আছোঁ ।

আপুনি ক'লে যায় ?

Where (are) you

আপুনি ক'লে যায় ?

go(ing) ?

শিক্ষক : মই বজাৰলৈ যাওঁ ।

Teacher : I (am) go(ing) to
market.

শিক্ষক : মই বজাৰলৈ যাওঁ ।

তুমি ক'লে যোবা ?

Where (are) you

তুমি ক'লে যোবা ?

go (ing) ?

ছাত্ৰ : মই ষ্টেচনলৈ যাওঁ ।

Student : I (am) go(ing) to
station.

ছাত্ৰ : মই ষ্টেচনলৈ যাওঁ ।

- শিক্ষক : (বাক কোথা চোন) বজাৰলৈ Teacher : (Well tell please)
শিক্ষক : (বাক কোথা চোন) বজাৰলৈ which (is) short-
পোনবাট কোনটো ? cut to market.
পোনবাট কোনটো ?
- ছাত্র : পোনবাট সোঁটো। Student : Short-cut road
জ্ঞান : পোনবাট সোঁটো। (is) that.
সোঁথন বজাৰ। That is market
সৌখন বজাৰ।

Repetition Drill

- ১। আপুনি কেনে আছে ?
... ..
আপুনি কেনে আছে ?
- ২। মই ভালে আছোঁ।
... ..
মই ভালে আছোঁ।
- ৩। তুমি কেনে আছা ?
... ..
তুমি কেনে আছা ?
- ৪। ময়ো ভালে আছোঁ।
... ..
ময়ো ভালে আছোঁ।
- ৫। আপুনি কলৈ যায় ?
... ..
আপুনি কলৈ যায় ?

৬। মই বজাৰলৈ যাওঁ।

... ..

মই বজাৰলৈ যাওঁ।

৭। তুমি কলৈ যোৱা ?

... ..

তুমি কলৈ যোৱা ?

৮। মই ফেচনলৈ যাওঁ।

... ..

মই ফেচনলৈ যাওঁ।

৯। বজাৰলৈ পোনবাট কোনটো ?

... ..

বজাৰলৈ পোনবাট কোনটো ?

১০। পোনবাট সোঁটো। সোঁখন বজাৰ।

... ..

পোনবাট সোঁটো সোঁখন বজাৰ।

Build-up Drill

১। নমস্কাৰ।

নমস্কাৰ মহাশয়।

২। আছে ?

কেনে আছে ?

আপুনি কেনে আছে ?

৩। আছোঁ

ভালে আছোঁ।

- মই ভালে আছোঁ ।
ময়ো ভালে আছোঁ ।
- ৪। আছা ?
কেবে আছা ?
- ৫। ব্যয় ?
কলৈ ব্যয় ?
আপুনি কলৈ ব্যয় ?
- ৬। বাওঁ ।
কজাবলৈ বাওঁ ।
মই কজাবলৈ বাওঁ ।
- ৭। ঘোঁৰা ?
কলৈ ঘোঁৰা ?
তুমি কলৈ ঘোঁৰা ?
- ৮। কোনটো ?
পোনৰাট কোনটো ?
কজাবলৈ পোনৰাট কোনটো ?
- ৯। সোঁটো ।
পোনৰাট সোঁটো ।
- ১০। কজাব ।
সোঁকৰ কজাব ।

Substitution Drill

- ১। আপুনি কেবে আছে ?
তুমি
তুমি কেবে আছে ?

২। মই ভালে আছোঁ।

ময়ো

ময়ো ভালে আছোঁ।

৩। (ক) আপুনি কলৈ যায় ?

ভূমি

ভূমি কলৈ যোৱা ?

(খ) আপুনি কলৈ যায় ?

বজাৰলৈ

আপুনি বজাৰলৈ যায় ?

৪। মই বজাৰলৈ যাওঁ।

ফেচনলৈ

মই ফেচনলৈ যাওঁ।

৫ (ক) পোনবাট কোনটো ?

সোঁটো

পোনবাট সোঁটো।

(খ) পোনবাট কোনটো ?

বজাৰ

বজাৰ কোনখন ?

Variation Drill

১। আপুনি কেনে আছে ?

... ..

আপোনাৰ কেনে ?

... ..

আপোনাৰ কেনে ?

২। তুমি কেনে আছা ?

... ..

তোমাৰ কেনে ?

... ..

তোমাৰ কেনে ?

৩। মই ভালে আছোঁ।

... ..

মোৰ ভাল।

... ..

মোৰ ভাল।

৪। চাবৰ কেনে ?

... ..

চাব কেনে আছে ?

... ..

চাব কেনে আছে ?

Question Response Drill

প্রশ্ন— আপুনি কেনে আছে

... ..

আপুনি কেনে আছে ?

উত্তৰ— মই ভালে আছোঁ।

... ..

মই ভালে আছোঁ।

প্রশ্ন— তুমি কেনে আছা ?

... ..

তুমি কেনে আছা ?

উত্তৰ— ময়ো ভালে আছোঁ ।

... ..

ময়ো ভালে আছোঁ ।

প্ৰশ্ন— আপুনি কলৈ যায় ?

... ..

আপুনি কলৈ যায় ?

উত্তৰ— মই বজাৰলৈ যাত্তু ।

... ..

মই বজাৰলৈ যাত্তু ।

প্ৰশ্ন— তুমি কলৈ যোৱা ?

... ..

তুমি কলৈ যোৱা ?

উত্তৰ— মই ফেচনলৈ যাত্তু ।

... ..

মই ফেচনলৈ যাত্তু ।

প্ৰশ্ন— বজাৰলৈ পোনবাট কোনটো ?

... ..

বজাৰলৈ পোনবাট কোনটো ?

উত্তৰ— বজাৰলৈ পোনবাট সোঁটো ।

... ..

বজাৰলৈ পোনবাট সোঁটো ।

প্ৰশ্ন— কোনখন বজাৰ ?

... ..

কোনখন বজাৰ ?

উত্তৰ— সোঁধন বজাব ।

.... ..

সোঁধন বজাব ।

প্ৰশ্ন— আপোনাৰ কেনে ?

.... —

আপোনাৰ কেনে ?

উত্তৰ— যোৰ ভাল ।

.... ..

যোৰ ভাল ।

প্ৰশ্ন— মি: হাজৰিকাৰ কেনে ?

.... ..

মি: হাজৰিকাৰ কেনে ?

উত্তৰ — মি: হাজৰিকাৰ ভাল ।

.... ..

মি: হাজৰিকাৰ ভাল ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks.

(ক) আপুনি কেনে — — ?

(খ) তুমি কলৈ — — ?

(গ) — — ভালে আৰ্ছোঁ ।

(ঘ) তুমি ভালে — — ?

(ঙ) আপুনি — — ?

2. Substitute the underlined words by the ones given in the parenthesis

- (ক) আপুনি কলৈ যায় ? (বজাৰলৈ, ষ্টেচনলৈ)
(খ) তুমি কেনে আছা ? (ভালে)
(গ) সৌখন বজাৰ । (বাট, ষ্টেচন)
(ঘ) বজাৰলৈ পোনবাট কোনটো ? (ষ্টেচন, ঘৰ)

3. Attach the correct forms from the column B to the forms from column A.

Col. A

Col. B

বজাৰ

টো

বাট

খন

4. Complete the following piece of conversation.

- (ক) মই বজাৰলৈ যাওঁ । তুমি কলৈ যোৱা ?
(খ) — — বজাৰলৈ যাওঁ
(ক) বজাৰলৈ পোনবাট সোঁটো । ষ্টেচনলৈ পোনবাট কোনটো ?
(খ) — — পোনবাট সোঁটো ।

Vocabulary

বজাৰ

'market'

ষ্টেচন

'station'

বাট

'way, path, road'

সোঁ

'that'

পোন	'straight, short-cut'
আছোঁ	'I am'
আছা	'you (hon.) are'
আছে	'you (more-hon.) are'
যোৱা	'you (hon.) go'
যায়	'you (more-hon.) go'
কেনে	'how'
ভালে	'well'

Notes on Grammatical & Cultural points

1. The verbs in this lesson are in the present indefinite. When two persons meet on the way and one asks where the other is going, generally the present indefinite, not the present continuous, is used in Assamese.
2. The personal suffixes used in this tense are :

1st P. (sg. + pl.)	-ওঁ
	non-hon. -অ
2nd P. (sg. + pl.)	hon. -আ
	more-hon. -এ
3rd P. (sg. + pl.)	-এ

3. Verb stems ending in -অ or -আ take oblique forms ending in -ও when personal suffix -আ is added; ৰ occurs as a glide in between -ও and -আ eg : যা + আ > যোৱা; খা + আ > খোৱা।

4. -টো and -খন are definitives. When some noun or pronoun is required to be mentioned definitely, such definitives are added. Some nouns (and the pronouns referring to nouns) take টো; some other nouns (also pronouns) take -খন। The following examples may be seen :

কলমটো	'the pen'	কিতাপখন	'the book'
ঘৰটো	'the house'	মেজখন	'the table'
চোলাটো	'the shirt'	বেৰখন	'the wall'
দিনটো	'the day'	দুৱাৰখন	'the door'
মনটো	'the mind'	শাৰীখন	'the saree'
কবিতাটো	'the poem'	উপন্যাসখন	'the novel'
গীতটো	'the song'	চিঠিখন	'the letter'

Demonstrative Pronouns referring to the nouns would take -টো or -খন depending upon the choice of the nouns. eg :

সোঁটো কলম, সোঁখন কিতাপ,
পোনবাট সেইটো, সেইখন বজাৰ।

5. The sentence in the parenthesis does not confirm to the pattern introduced in this lesson. Since the context demands, this sentence is introduced here.

No effort should be made to explain the sentence here. The students have to wait till lesson no. 11.

Unit II : Lesson—6

In a Market Place

মি: হাজৰিকা : হেৰি ডাঙৰীয়া, এইখন Mr. Hazarika : Hallow Sir, is
মি: হাজৰিকা : হেৰি সতৰীয়া, এফলন
বাহাবজাৰ হুৱেন ? it Radhabazar ?

রাধাবজাৰ হুৱেন ?

বিক্ৰেতা : হু, এইখনেই বাৰা- Salesman : Yes, it is the
বজাৰ। Radhabazar.

বিক্ৰেতা : হব, এফলনেই রাধা-
বজাৰ।

আপোনাক কি লাগে ?

What (do) you
want ?

আপোনাক কি লাগে ?

মি: হাজৰিকা : মোক দুখনমান কাপোৰ Mr. Hazarika : I want some
মি: হাজৰিকা : মোক দুখনমান কাপোৰ pieces of
লাগে। কাপোৰৰ দোকান clothes. On
লাগে। কাপোৰৰ দোকান which direc-
বোৰ কোনফালে ? tion (are) the
বোৰ কোনফালে ? cloth-stores ?

বিক্ৰেতা : আপুনি কেনে দোকান Salesman : What type of
বিক্ৰেতা : আপুনি কেনে দোকান cloth-store
কিাবে ? you (are)
বিচাৰে ? look(ing) for ?

মি: হাজৰিকা : মই গৰম কাপোৰৰ Mr. Hazarika : I (am) look-
মি: হাজৰিকা : মই গৰম কাপোৰ (ing) for warm

দোকান বিচাৰোঁ।

cloth's store.

দোকান বিচাৰোঁ।

বিক্ৰেতা : সেইখন গৰম কাপোৰ Salesman : This is the

বিক্ৰেতা : সেইখন গৰম কাপোৰ warm cloth's
দোকান। store.

দোকান।

মি: হাজৰিকা : তাত ৰেডিমেড পোচাক Mr. Hazarika : Are (there)

মি: হাজৰিকা : তাত ৰেডিমেড পোচাক ready-made
আছে নে ? garments avail-
আছে নে ? able ?

বিক্ৰেতা : হয়, আছে। Salesman : Yes, (there)

বিক্ৰেতা : হয়, আছে। are

Repetition Drill

১। হেৰি ডাঙৰীয়া, এইখন বাধাবজাৰ হয়নে ?

... ..

হেৰি ডাঙৰীয়া, এইখন বাধাবজাৰ হয়নে ?

২। হয়, এইখনেই বাধাবজাৰ। আপোনাক কি লাগে ?

... ..

হয়, এইখনেই বাধাবজাৰ। আপোনাক কি লাগে ?

৩। মোক দুখনমান কাশোৰ লাসে ।

... ..

মোক দুখনমান কাশোৰ লাসে ।

৪। কাশোৰৰ দোকানবোৰ কোনকালে ?

... ..

কাশোৰৰ দোকানবোৰ কোনকালে ?

৫। আপুনি কেনে দোকান কিতাবে ?

—

আপুনি কেনে দোকান কিতাবে ?

৬। মই গৰম কাশোৰৰ দোকান কিতাবোঁ ।

... ..

মই গৰম কাশোৰৰ দোকান কিতাবোঁ ।

৭। সেইখন গৰম কাশোৰৰ দোকান ।

... ..

সেইখন গৰম কাশোৰৰ দোকান ।

৮। তাত বেভিমেষ্ট পোচাক আছেনে ?

... ..

তাত বেভিমেষ্ট পোচাক আছেনে ?

৯। হয়, আছে ।

... ..

হয়, আছে ।

Substitution Drill

- ১। হেৰি ডাঙৰীয়া !
মহাশয়
হেৰি মহাশয় !
- ২। এইখন বাধা বজাৰ হয় নে ?
সত্য নগৰ বজাৰ
এইখন সত্য নগৰ বজাৰ হয়নে ?
কাপোৰৰ দোকান
এইখন কাপোৰৰ দোকান হয়নে ?
- ৩। আপোনাক কি লাগে ?
তোমাক
তোমাক কি লাগে ?
তেখেতক
তেখেতক কি লাগে ?
মি: হাজৰিকাক
মি: হাজৰিকাক কি লাগে ?
প্ৰবীণ
প্ৰবীণক কি লাগে ?
- ৪। (ক) মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে ।
কিতাপ
মোক দুখনমান কিতাপ লাগে ।
শাৰী
মোক দুখনমান শাৰী লাগে ।

কলম

মোক দুটামান কলম লাগে ।

(খ) মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে ।

বিচাৰোঁ

মই দুখনমান কাপোৰ বিচাৰোঁ ।

৫। (ক) আপুনি কেনে দোকান বিচাৰে ?

ঘৰ

আপুনি কেনে ঘৰ বিচাৰে ?

চোলা

আপুনি কেনে চোলা বিচাৰে ?

(খ) আপুনি কেনে দোকান বিচাৰে ?

আপোমাক

আপোমাক কেনে দোকান লাগে ?

শ্ৰীহাজৰিক।

শ্ৰী হাজৰিকাক কেনে দোকান লাগে ?

৬। মই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰোঁ ।

চোলা

মই গৰম কাপোৰৰ চোলা বিচাৰোঁ

৭। সেইখন গৰম কাপোৰৰ দোকান ।

সৌখন

সৌখন গৰম কাপোৰৰ দোকান ।

৮। কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?

ক'ত

কাপোৰৰ দোকানবোৰ ক'ত ?

Expansion Drill

১। মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে।

... ..

মোক দুখনমান গৰম কাপোৰ লাগে।

... ..

মোক দুখনমান গৰম কাপোৰ লাগে।

২। কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?

... ..

গৰম কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?

... ..

গৰম কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?

৩। তাত বেডিমেড পোচাক আছে নে ?

... ..

তাত বেডিমেড গৰম পোচাক আছে নে ?

... ..

তাত বেডিমেড গৰম পোচাক আছে নে ?

৪। হয়, আছে।

... ..

হয়, তাত বেডিমেড পোচাক আছে।

... ..

হয়, তাত বেডিমেড পোচাক আছে।

... ..

হয়, তাত বেডিমেড পোচাক আছে।

Contraction Drill

- ১। হয়, এইখনেই বাধাবজাৰ।
... ..
হয়, এইখন বাধাবজাৰ।
... ..
হয়, এইখন বাধাবজাৰ।
- ২। মোক দুখনমান গৰম কাপোৰ লাগে।
... ..
মোক দুখন গৰম কাপোৰ লাগে।
... ..
মোক দুখন গৰম কাপোৰ লাগে।
- ৩। কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?
... ..
(ক) দোকানবোৰ কোনফালে ?
... ..
দোকানবোৰ কোনফালে ?
(খ) কাপোৰৰ দোকান কোনফালে ?
... ..
কাপোৰৰ দোকান কোনফালে ?

Question-Response Drill

- প্ৰশ্ন— আপোনাক কি লাগে ?
... ..
আপোনাক কি লাগে ?

উত্তৰ— মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে ।

... ..

মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে ।

প্ৰশ্ন— আপোনাক কাপোৰ লাগে ?

... ..

আপোনাক কাপোৰ লাগে ?

উত্তৰ— হয়, মোক কাপোৰ লাগে ।

... ..

হয়, মোক কাপোৰ লাগে ।

প্ৰশ্ন — আপোনাক কেনে কাপোৰ লাগে ?

... ..

আপোনাক কেনে কাপোৰ লাগে ?

উত্তৰ— মোক গৰম কাপোৰ লাগে ।

... ..

মোক গৰম কাপোৰ লাগে ।

প্ৰশ্ন— কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?

... ..

কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ?

উত্তৰ— কাপোৰৰ দোকানবোৰ সোঁফালে ।

... ..

কাপোৰৰ দোকানবোৰ সোঁফালে ।

প্ৰশ্ন— কাপোৰৰ দোকান কোনখন ?

... ..

কাপোৰৰ দোকান কোনখন ?

উত্তৰ— কালোৰ কালোৰ মোখন ।

.....

কালোৰ কালোৰ মোখন ।

প্ৰশ্ন— এইখন কি জাতি ?

.....

এইখন কি জাতি ?

উত্তৰ— এইখন বাদ্য জাতি

.....

এইখন বাদ্য জাতি ।

প্ৰশ্ন— এইখন বাদ্যজাতি কোনে ?

.....

এইখন বাদ্যজাতি কোনে ?

উত্তৰ— হু, এইখনেই বাদ্যজাতি ।

.....

হু, এইখনেই বাদ্যজাতি ।

প্ৰশ্ন— মিঃ হাজৰিকা কি নামে ?

.....

মিঃ হাজৰিকা কি নামে ?

উত্তৰ— মিঃ হাজৰিকা কালোৰ নামে ।

.....

মিঃ হাজৰিকা কালোৰ নামে ।

প্ৰশ্ন— মিঃ হাজৰিকা কেইখন কালোৰ নামে ?

.....

মিঃ হাজৰিকা কেইখন কালোৰ নামে ?

উত্তৰ — মি: হাজৰিকাক দুখন কাপোৰ লাগে ।

... ..

মি: হাজৰিকাক দুখন কাপোৰ লাগে ।

প্ৰশ্ন — মি: হাজৰিকাই কেনে দোকান বিচাৰে

... ..

মি হাজৰিকাই কেনে দোকান বিচাৰে ?

উত্তৰ — মি: হাজৰিকাই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰে ।

... ..

মি: হাজৰিকাই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰে ।

প্ৰশ্ন — সেই বজাৰখনৰ নাম কি ?

... ..

সেই বজাৰখনৰ নাম কি ?

উত্তৰ — সেই বজাৰখনৰ নাম বাধাবজাৰ ।

... ..

সেই বজাৰখনৰ নাম বাধাবজাৰ ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks.

(ক) আপোনাক — — লাগে ?

(খ) মোক দু — — কলম লাগে ।

(গ) প্ৰৱীণক দুখন — — কিতাপ লাগে ।

(ঘ) তোমাক কি — — ?

(ঙ) হাজৰিকাক গৰম কাপোৰ — — ।

2. Substitute the underlined words in the given sentence by the words in the bracket. Make necessary changes.

- (ক) সৌধন গৰম কাপোৰৰ দোকান। (সেই, এই)
 (খ) সৌধন কাপোৰৰ দোকান। (কলম, কিতাপ, লাৰী, চোলা)
 (গ) কাপোৰৰ দোকানবোৰ কোনফালে ? (ক'ত, কেনে)
 (ঘ) তাত বেডিম্বেড পোচাক আছে নে ? (চোলা, কাপোৰ)
 (ঙ) মোক দুখন কিতাপ লাগে। (কিচাৰো)

3. Complete the following conversation.

- ১। প্ৰশ্ন— এইখন সত্যনগৰ হয়নে ?
 উত্তৰ—
 ২। প্ৰশ্ন— তাত লাৰী আছে। তাত বেডিম্বেড পোচাক আছে নে ?
 উত্তৰ—
 ৩। প্ৰশ্ন— কাপোৰৰ দোকানবোৰ সেইফালে নে ?
 উত্তৰ—

Vocabulary

ডাঙৰীয়া	'sir, gentleman'
এই, সেই	'this'
বাহাৰজাৰ	'a name of a market'
হয়	'yes, is'
আপোনাক (<আপুনি)	'you (hon.) in accusative'
লাগে	'need'

In Assamese

মোক (<মই	'me'
গৰম	'warm'
কাপোৰ	'cloth, garment'
কোনফালে	'on which side ?'
বিচাৰোঁ	'I search for'
বিচাৰে	'you (more-hon.) search for'
ৰেডিমেড	'Ready-made'
ভাল বাক	'well then'
ধন্যবাদ	'thanks'

Notes on Grammatical and Cultural points

১। হেৰি— It is a term of address, used in more honorific sense. It is also used to make pauses by the native speakers when the next sentence does not come to the mind readily.

২। এই, সেই—Both are demonstrative pronouns, meaning 'this'. এই is proximate and সেই is obviative. এই is used to refer to things or articles in front of the speaker and সেই to refer to remote ones. এই is also used as a 3rd personal (feminine) pronoun.

These always take definitives-টো, -খন etc. depending upon the requirement of nouns, as shown in the notes in Lesson No. 3.

৩। Numerals also take such definitives depending upon the requirement of the nouns referred to. But এক > এ- and দুই > দু- when definitives are added to. eg: এখন, এটা, দুখন, দুটা ।

৪। লাগ— meaning 'need' is an irregular verb root. Its inflection is restricted to 3rd person in all the tenses. It does not take a personal pronoun or a noun as the nominative. eg:

মোক লাগে... .. 'I need'

কাপোৰ লাগে... .. 'need cloth'

মোক কাপোৰ লাগে... .. 'I need cloth'

5. Accusative case-suffix :

The case-suffix for the accusative in Assamese -ক or-অক । -ক is added to the vowel ending nouns whereas -অক is added to both consonant ending nouns and personal pronouns.

The following personal pronouns ending in vowel take oblique shapes in -ও before the accusative case suffix is added.

মই > মো-ক = মোক ।

তই > তো-ক = তোক ।

তুমি > তো-মা-ক = তোমাক

আপুনি > আপো-না-ক = আপোনাক ।

সি > তা-ক = তাক ।

৬। Plural suffix-ইত :

This plural suffix is added to nouns and demonstratives in non-honorific sense. This can also be added to all kinship nouns in both hon. and non-hon. senses.

৭। Use of the verb 'হয়' 'be' :

This is the 3rd person present tense verbal form of the verbroot 'be'. It is used as a copula. While turning such sentences into interrogative or negative, the verb 'হয়' appears. e.g:

ভেওঁ শিক্ষক → ভেওঁ শিক্ষক হয় নে ?

৮। -মান :

This is an approximation marker. It is added to the combination of numeral+definitive, or to interrogative+definitive

Unit II : Lesson —7

Buying Vegetables

বিক্রেতা	: আহক, আহক, গুঠা	Salesman	: Come on !
বিক্রেতা	: আহক, আহক, সস্তা		cheap sales.
	কলাব । গুঠা দ্রবড		Gourd, brinjal.
	বজার । সস্তা দ্রত		potato and
	লাউ, বেঙেনা, আলু		pumpkin at
	লাউ, বেঙেনা, আলু		cheap rate.
	কোমোবা ।		
	কোমো ।।		

মি: হাজারিকা	: হেবা, আলুব কেজি	Mr. Hazarika	: Hallow, how
মি: হাজারিকা	: হেরা, আলুর কেজি		much potato
	কিমান ?		per kg. ?
	কিমান ?		

বিক্রেতা	: এইবোবব কেজি এটকা	Salesman	: (The cost of)
বিক্রেতা	: এইবোর কেজি এটকা		these are
	বিশ । সেইবোবব এটকা		Rs. 1-20 per
	বিশ । সেইবোর এটকা		kg. (The cost
	বিশ ।		of) those
	বিশ ।		Rs 1-30.

মি: হাজারিকা	: লাউ	বেঙেনাবোবব	Mr. Hazarika	: What about
মি: হাজারিকা	: লাউ	বেঙেনাবোর		

আকৌ ?

the gourd and
brinjals ?

আকৌ ?

বিক্ৰেতা

: লাউৰ কেজি আশী

Salesman

: (The cost of)

বিক্ৰেতা

: লাউৰ কেজি আশী

পইচা, বেঙেনাৰ

gourd is 0 50

পহুঁচা, বেঙেনাৰ

per k g. Take

পকাশ । নাৰিকল

coconut Sir,

পকাশ । নাৰিকল

Rs. 3-50 per

লোক চাৰ, যোৰা চাৰে

pair

তিনিটকা ।

তিনিটকা ।

মি: হাজৰিকা : আলু পাঁচকিলো, লাউ

Mr. Hazarika : Give me 5

মি: হাজৰিকা : আলু পাঁচ কিলো লাউ

k g. potato

একিলো, বেঙেনা তিনি

1 k.g. gourd,

একিলো । বেঙেনা তিনি

3 k g. brinjal

কিলো আৰু নাৰিকল

and 4 coconut

কিলো আৰু নাৰিকল

চাৰিটা দিয়া । দাম

Reduce (the)

চাৰিটা দিয়া । দাম

price a little.

অলপ কমকৈ ধৰা ।

অলপ কমকৈ ধৰা ।

Repetition Drill

১। আহক, আহক, সস্তা বজাৰ ।

... ..

আহক, আহক, সস্তা বজাৰ ।

- ২। সস্তা দৰঙ লাউ, বেঙেনা, আলু, কোমোৰা।
... ..
সস্তা দৰঙ লাউ, বেঙেনা, আলু, কোমোৰা।
- ৩। হেৰা, আলুৰ কেজি কিমান ?
... ..
হেৰা, আলুৰ কেজি কিমান ?
- ৪। এইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ।
... ..
এইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ।
- ৫। সেইবোৰৰ এটকা ত্ৰিশ।
... ..
সেইবোৰৰ এটকা ত্ৰিশ।
- ৬। লাউ, বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?
... ..
লাউ, বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?
- ৭। লাউৰ কেজি আশী পইছা, বেঙেনাৰ পঞ্চাশ।
... ..
লাউৰ কেজি আশী পইছা, বেঙেনাৰ পঞ্চাশ।
- ৮। আলু পাঁচকিলো, লাউ একিলো, বেঙেনা তিনিকিলো
আক নাৰিকল চাৰিটা দিয়া।
... ..
আলু পাঁচকিলো, লাউ একিলো, বেঙেনা তিনিকিলো
আক নাৰিকল চাৰিটা দিয়া।
- ৯। দাম অলপ কমকৈ ধৰা।
... ..
দাম অলপ কমকৈ ধৰা।

Substitution Drill

১। সস্তা দৰত আলু, বেঙেনা, লাউ, কোমোৰা।
কলম কাগজ
সস্তা দৰত কলম-কাগজ।
কাপেৰ
সস্তা দৰত কাপোৰ।
চোলা
সস্তা দৰত চোলা।

২। হেৰা, আলুৰ কেজি কিমান ?
বেঙেনা
হেৰা, বেঙেনাৰ কেজি কিমান ?
লাউ
হেৰা, লাউৰ কেজি কিমান ?
কোমোৰা
হেৰা, কোমোৰাৰ কেজি কিমান ?

৩। (ক) এইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ।
সেই
সেইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ।
সোঁ
সোঁবোৰৰ কেজি এটকা বিশ।

(খ) এইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ।
চাৰিটকা বিশ
এইবোৰৰ কেজি চাৰিটকা বিশ।
পাঁচটকা বিশ
এইবোৰৰ কেজি পাঁচটকা বিশ।

(গ) এইবোৰৰ কেজি এটকা বিল।

দাম

এইবোৰৰ দাম এটকা বিল।

৪। লাউ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?

লাউ কোমোৰা

লাউ কোমোৰাবোৰৰ আকৌ ?

৫। (ক) লাউৰ কেজি আশী পইচা।

বেঙেনা

বেঙেনাৰ কেজি আশী পইচা।

কোমোৰা

কোমোৰাৰ কেজি আশী পইচা।

(খ) লাউৰ কেজি আশী পইচা।

পক্ষাশ

লাউৰ কেজি পক্ষাশ পইচা।

বিল

লাউৰ কেজি বিল পইচা।

৬। (ক) নাৰিকল লগুৰ চাৰ।

কোমোৰা

কোমোৰা লগুৰ চাৰ।

আলু

আলু লগুৰ চাৰ।

(খ) নাৰিকল লগুৰ চাৰ।

দিয়ক

নাৰিকল দিয়ক চাৰ।

৭। ঘোৰা চাবে তিনিটকা।

চাৰে চাৰি
ষোৰা চাৰে চাৰি টকা ।
চাৰে পাঁচ
ষোৰা চাৰে পাঁচ টকা ।
চাৰে বিশ
ষোৰা চাৰে বিশ টকা ।

৮। (ক) লাউ একিলো দিয়া ।
কোমোৰা
কোমোৰা একিলো দিয়া ।
আলু
আলু একিলো দিয়া ।
বেঙেনা
বেঙেনা একিলো দিয়া ।

(খ) লাউ একিলো দিয়া ।
এটা
লাউ এটা দিয়া ।

৯। দাম অলপ কমকৈ ধৰা ।
লোৱা
দাম অলপ কমকৈ লোৱা ।
দিয়া
দাম অলপ কমকৈ দিয়া ।

Expansion Drill

১। (ক) হেৰা, আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

হেৰা, এইবোৰ আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

হেৰা, এইবোৰ আলুৰ কেজি কিমান ?

(খ) হেৰা, বজাৰত আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

হেৰা, বজাৰত এইবোৰ আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

হেৰা, বজাৰত এইবোৰ আলুৰ কেজি কিমান ?

২। সেইবোৰৰ এটকা বিশ।

... ..

সেইবোৰ আলুৰ এটকা বিশ।

... ..

সেইবোৰ আলুৰ এটকা বিশ।

৩। লাউ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?

.... ..

লাউ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ কেজি কিমান ?

... ..

লাউ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ কেজি কিমান ?

৪। বেঙেনাৰ পঞ্চাশ।

... ..

বেঙেনাৰ কেজি পঞ্চাশ।

... ..

বেঙেনাৰ কেজি পঞ্চাশ।

৫। ঘোৰা চাৰে তিনিটকা।

... ..

নাৰিকলৰ যোৰা চাৰে তিনিটকা ।

... ..

নাৰিকলৰ যোৰা চাৰে তিনিটকা ।

৬। দাম অলপ কমকৈ ধৰা ।

... ..

নাৰিকলৰ দাম অলপ কমকৈ ধৰা ।

... ..

নাৰিকলৰ দাম অলপ কমকৈ ধৰা ।

৭। বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?

... ..

সৌ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?

... ..

সৌ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?

Contraction Drill

১। সস্তা দৰত লাউ বেঙেনা আলু কোমোৰা ।

... ..

সস্তা দৰত লাউ বেঙেনা ।

... ..

সস্তা দৰত লাউ বেঙেনা ।

২। হেৰা, আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

আলুৰ কেজি কিমান ?

৩। লাউ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?
... ..

(ক) লাউবোৰৰ আকৌ ?
... ..

লাউবোৰৰ আকৌ ?

(খ) বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?
... ..

বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ?

৪। লাউৰ কেজি আশী পইচা।
... ..

লাউৰ আশী পইচা।

... ..

লাউৰ আশী পইচা।

৫। পাঁচকিলো আলু লাউ একিলো, বেঙেনা তিনিকিলো দিয়া।
... ..

(ক) পাঁচকিলো আলু দিয়া।
... ..

পাঁচকিলো আলু দিয়া।

(খ) লাউ একিলো দিয়া।
... ..

লাউ একিলো দিয়া।

৬। দাম অলপ কমকৈ ধৰা।
... ..

দাম কমকৈ ধৰা।

Word-order Changing Drill

- ১। আহক, আহক, সস্তা বজাৰ।
... ..
সস্তা বজাৰ, আহক, আহক।
... ..
সস্তা বজাৰ, আহক, আহক।
- ২। এইবোৰ আলুৰ দাম কিমান ?
... ..
এই আলুবোৰৰ দাম কিমান ?
... ..
এই আলুহোৰৰ দাম কিমান ?
... ..
- ৩। নাৰিকল লগত চাৰ।
... ..
চাৰ, নাৰিকল লগত।
... ..
চাৰ, নাৰিকল লগত।
- ৪। নাৰিকলৰ ঘোৰা চাবে তিনিটকা।
... ..
নাৰিকলৰ চাবে তিনিটকা ঘোৰা।
... ..
নাৰিকলৰ চাবে তিনিটকা ঘোৰা।
- ৫। লাউ একিলো, নাৰিকল চাৰিটা দিয়া।
... ..

একিলো লাউ, চা'বিটা না'বিকল ছিহা ।

... ..

একিলো লাউ, চা'বিটা না'বিকল ছিহা ।

Question-Response Drill

প্রশ্ন — আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

আলুৰ কেজি কিমান ?

উত্তৰ— আলুৰ কেজি এটকা বিশ ।

... ..

আলুৰ কেজি এটকা বিশ ।

প্রশ্ন — বেঙেনাৰ কেজি কিমান ?

... ..

বেঙেনাৰ কেজি কিমান ?

উত্তৰ— বেঙেনাৰ কেজি পঞ্চাশ পইচা ।

... ..

বেঙেনাৰ কেজি পঞ্চাশ পইচা ।

প্রশ্ন— লাউৰ কেজি কিমান ?

.....

লাউৰ কেজি কেজি কিমান ?

উত্তৰ— লাউৰ কেজি আশী পইচা ।

... ..

লাউৰ কেজি আশী পইচা ।

প্ৰশ্ন— নাৰিকলৰ ঘোৰা কিমান ?

... ..

নাৰিকলৰ ঘোৰা কিমান ?

উত্তৰ— নাৰিকলৰ ঘোৰা চাৰে তিনি টকা ।

... ..

নাৰিকলৰ ঘোৰা চাৰে তিনি টকা ।

প্ৰশ্ন— কিহৰ কেজি এটকা বিশ ?

... ..

কিহৰ কেজি এটকা বিশ ?

উত্তৰ— আলুৰ কেজি এটকা বিশ ।

... ..

আলুৰ কেজি এটকা বিশ ।

প্ৰশ্ন— কিহৰ কেজি পঞ্চাশ পইচা ?

... ..

কিহৰ কেজি পঞ্চাশ পইচা ?

উত্তৰ— বেঙেনাৰ কেজি পঞ্চাশ পইচা ।

... ..

বেঙেনাৰ কেজি পঞ্চাশ পইচা ।

প্ৰশ্ন— কিহৰ কেজি আশী পইচা ?

... ..

কিহৰ কেজি আশী পইচা ?

উত্তৰ— লাউৰ কেজি আশী পইচা ।

... ..

লাউৰ কেজি আশী পইচা ।

প্ৰশ্ন— কিহৰ যোৰা চাবে তিনি টকা ?

... ..

কিহৰ যোৰা চাবে তিনি টকা ?

উত্তৰ— নাৰিকলৰ যোৰা চাবে তিনি টকা ।

... ..

নাৰিকলৰ যোৰা চাবে তিনি টকা ।

প্ৰশ্ন— বেঙেনা দুকেজিত কিমান ?

... ..

বেঙেনা দুকেজিত কিমান ?

উত্তৰ— বেঙেনা দুকেজিত এটকা ।

... ..

বেঙেনা দুকেজিত এটকা ।

প্ৰশ্ন— ত্ৰিহাজৰিকাক আলু বেঙেনা কিমান লাগে ?

... ..

ত্ৰিহাজৰিকাক আলু বেঙেনা কিমান লাগে ?

উত্তৰ— ত্ৰিহাজৰিকাক আলু পাঁচকেজি, বেঙেনা তিনিকেজি লাগে ।

... ..

ত্ৰিহাজৰিকাক আলু পাঁচকেজি, বেঙেনা তিনিকেজি লাগে ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকাক কেইটা নাৰিকল লাগে ?

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাক কেইটা নাৰিকল লাগে ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকাক চাৰিটা নাৰিকল লাগে ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাক চাৰিটা নাৰিকল লাগে ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks :

- (ক) লাউ পাঁচ কেজি — — ।
- (খ) নাৰিকলৰ — — চ'ৰে তিনি টকা ।
- (গ) ল'ওক — — সস্তা দৰত আলু বেঙেনা ।
- (ঘ) বেঙেনাৰ — — পঞ্চাশ পইচা ।
- (ঙ) দাম অলপ — — ধৰা ।
- (চ) — — কোমোৰা একিলো দিয়া ।

2. Substitute the underlined words by the words given in brackets :

- (ক) এইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ । (কিলো, দাম)
- (খ) সেইবোৰৰ কেজি এটকা বিশ । (দুই, তিনি, চাৰি, পাঁচ, ছয়, সাত, আঠ, ন)
- (গ) লাউ বেঙেনাবোৰৰ আকৌ ? (নাৰিকল, কোমোৰা, আলু, কিতাপ, কলম, কাগজ)

(ঘ) নাৰিকল লওক চাৰ। (মহাশয় ড'ঙৰীয়া)

(ঙ) নাৰিকল চাৰিটা দিয়া। (কলম, কিতাপ, চোলা, কাপোৰ, শাৰী, মেজ)

(চ) দাম অলপ কমকৈ ধৰা। (লোৱা, দিয়া)

3. Give short answer—

(ক) আলুৰ কেজি এটকা বিশ, লাউৰ আশী। আলু সস্তা নে লাউ সস্তা ?

(খ) লাউৰ কেজি আশী, বেঙেনাৰ পঞ্চাশ। আলু সস্তা নে বেঙেনা সস্তা ?

(গ) হাজৰিকাক লাউ কেই কেজি লাগে ?

(ঘ) দুটা নাৰিকলৰ দাম কিমান ?

(ঙ) ১ঃ কেজি লাউৰ দাম কিমান ?

Vocabulary

আহক	'you (more hon.) come'
লওক	'you (-do-) take'
দিয়া	'you (hon.) give'
ধৰা	'you (-do-) take, catch, hold on'
সস্তা	'cheap'
দৰ	'rate'
লাউ	'gourd'
বেঙেনা	'brinjal'
আলু	'potato'

In Assamese

কোমোৰা	'pumpkin'
নাৰিকল	'coconut'
কেজি (কিলো)	'kilogram'
তিনি	'three'
চাৰি	'four'
পাঁচ	'five'
বিশ	'twenty'
ত্ৰিশ	'thirty'
পঞ্চাশ	'fifty'
আশী	'eighty'
চাৰে তিনি	'3½ (three and half)'
টকা	'rupee'
চাৰ	'sir'
কম	'less'
অলপ	'little'

Grammatical Notes

আহক : আহ- 'come' + 2nd person (imperative)-অক ।

লওক : ল- 'receive' + 2nd person (imperative)-

অক > -ওক । In case of verb stems ending
in vowel -অ or -আ,

-অক > -ওক ।

ল-অক > লওক

খা-অক > খাওক

দি-অক > দিওক

ধব-অক > ধবক

- 2 The genitive (as well as the other case suffixes) are the terminal suffixes in the word formation in Assamese. The suffixes for marking number, gender etc. would be first added to the noun stems (including pronouns) and then the genitive suffix and other case suffixes would be added eg:

এই-বোৰ + ব = এইবোৰৰ

সোঁ-বোৰ + ব = সোঁবোৰৰ

কিতাপ-বোৰ + ব = কিতাপবোৰৰ

মানুহ-জনী + ব = মানুহজনীৰ

3. যোৰ or যোৰা means 'pair'. This is used to mean the articles or objects which are usually referred to, counted or sold in terms of pairs—

যোৰ is also used as definitive.

বাৰিকল-যোৰ = বাৰিকলযোৰ 'the pair of cocoanuts'

চকু-যোৰ = চকুযোৰ 'the pair of eyes'

চচমা-যোৰ = চচমাযোৰ 'the spectacles'

Unit II : Lesson—8

Revised Lesson

- ১। মই ভালে আছোঁ। মই ফেচনলৈ যাওঁ। মই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰোঁ।
- ২। আপুনি কেনে আছে? আপুনি কলৈ যায়? আপুনি কেনে দোকান বিচাৰে?
- ৩। তুমি কেনে আছা? তুমি কলৈ যোৱা?
- ৪। পোনবাট সোঁটো। সোঁখন বজাৰ। এইখনেই বাধাবজাৰ। সেইখন গৰম কাপোৰৰ দোকান।
- ৫। তাত বেডিমেড পোচাক আছে। তাত লাউ, বেঙেনা, কোমোৰা আৰু নাৰিকল আছে।
- ৬। মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে। হাজৰিকাক দুখনমান কাপোৰ লাগে। তেখেতক কি লাগে?
- ৭। আলুৰ, লাউৰ, কোমোৰাৰ, বেঙেনাৰ কেজি কিমান?
- ৮। এইবোৰৰ কেজি এটকা পঞ্চাশ।
- ৯। দাম অলপ কমকৈ ধৰা। পাৰ্চকিলো আলু, লাউ একিলো আৰু নাৰিকল চাৰিটা দিয়া। নাৰিকল লওক চাৰ।

Repetition Drill

- ১। মই আলে তাছোঁ ।
... ..
মই ভালে আছোঁ ।
- ২। মই স্টেচনলৈ যাওঁ ।
... ..
মই স্টেচনলৈ যাওঁ ।
- ৩। মই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰোঁ ।
... ..
মই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰোঁ ।
- ৪। আপুনি কেনে আছে ?
... ..
আপুনি কেনে আছে ?
- ৫। আপুনি কলৈ যায় ?
... ..
আপুনি কলৈ যায় ?
- ৬। আপুনি কেনে দোকান বিচাৰে ?
... ..
আপুনি কেনে দোকান বিচাৰে ?
- ৭। তুমি কেনে আছা ?
... ..
তুমি কেনে আছা ?

- ৮। তুমি কলৈ যোৱা ?
... ..
তুমি কলৈ যোৱা ?
- ৯। পোনবাট সোঁটো।
... ..
পোনবাট সোঁটো।
- ১০। সৌখন বজাৰ
... ..
সৌখন বজাৰ।
- ১১। এইখন বাধাবজাৰ।
... ..
এইখন বাধাবজাৰ।
- ১২। সেইখন গৰম কাপোৰৰ দোকান।
... ..
সেইখন গৰম কাপোৰৰ দোকান।
- ১৩। তাত বেডিমেড পোচাক আছে।
... ..
তাত বেডিমেড পোচাক আছে।
- ১৪। তাত লাউ, বেঙেনা, কোমোৰা আছে।
... ..
তাত লাউ, বেঙেনা, কোমোৰা আছে।
- ১৫। মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে।
... ..
মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে।

১৬। হাজৰিকাক দুখনমান কাপোৰ লাগে।

... ..

হাজৰিকাক দুখনমান কাপোৰ লাগে।

১৭। আলুৰ, লাউৰ, কোমোৰাৰ কেজি কিমান?

... ..

আলুৰ, লাউৰ, কোমোৰাৰ কেজি কিমান?

১৮। এইবোৰৰ কেজি এটকা পঞ্চাশ।

... ..

এইবোৰৰ কেজি এটকা পঞ্চাশ।

১৯। তেখেতক কি লাগে?

... ..

তেখেতক কি লাগে?

২০। দাম অলপ কমকৈ ধৰা।

... ..

দাম অলপ কমকৈ ধৰা।

২১। আলু পাঁচকিলো, লাউ একিলো আৰু নাৰিকল চাৰিটা দিয়া।

... ..

আলু পাঁচকিলো, লাউ একিলো আৰু নাৰিকল চাৰিটা দিয়া।

২২। নাৰিকল লগক চাব।

... ..

নাৰিকল লগক চাব।

Substitution Drill

১। মই ভালে আছোঁ।

তুমি

তুমি ভালে আছা?

আপুনি

আপুনি ভালে আছে ?

কেনে

আপুনি কেনে আছে ?

আছ

তই কেনে আছ ?

২। মই ফেচনলৈ যাওঁ।

ঘৰ

মই ঘৰলৈ যাওঁ।

আমি

আমি ঘৰলৈ যাওঁ।

যায়

তেখেত ঘৰলৈ যায়।

৩। মই গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰোঁ।

তেখেতে

তেখেতে গৰম কাপোৰৰ দোকান বিচাৰে।

নতুন

তেখেতে নতুন কাপোৰৰ দোকান বিচাৰে।

ভাল

তেখেতে ভাল কাপোৰৰ দোকান বিচাৰে।

চাহৰ

তেখেতে ভাল চাহৰ দোকান বিচাৰে।

৪। আপুনি কেনে আছে ?

তুমি

তুমি কেনে আছা ?

আছ

তই কেনে আছ ?

৫। আপুনি কলৈ যায় ?

তুমি

তুমি কলৈ যোৱা ?

তই

তই কলৈ যায় ?

যাওঁ

মই কলৈ যাওঁ ?

৬। পোনবাট সোঁটো।

বজাৰ

বজাৰ সোঁখন।

স্কুল

স্কুল সোঁখন।

বাখাবজাৰ

বাখাবজাৰ সোঁখন।

৭। সেইখন কাপোৰৰ দোকান।

৮. এইখন

এইখন কাপোৰৰ দোকান।

বজাৰ

এইখন কাপোৰৰ বজাৰ।

লাউ কোমোৰাৰ

এইখন লাউ কোমোৰাৰ বজাৰ।

৮। মোক দুখনমান কাপোৰ লাগে।
হাজৰিকা
হাজৰিকাক দুখনমান কাপোৰ লাগে।
চৌধুৰী
চৌধুৰীক দুখনমান কাপোৰ লাগে।
লাউ
চৌধুৰীক দুটামান লাউ লাগে।
কোমোৰা
চৌধুৰীক দুটামান কোমোৰা লাগে।
বিচাৰে
চৌধুৰীয়ে দুটামান কোমোৰা বিচাৰে।

৯। কোমোৰাৰ কেজি কিমান ?
লাউ
লাউৰ কেজি কিমান ?
বেঙেনা
বেঙেনাৰ কেজি কিমান ?
দাম
বেঙেনাৰ দাম কিমান ?

১০। দাম অলপ কমকৈ থবা।
লোৱা
দাম অলপ কমকৈ লোৱা।
দিয়া
দাম অলপ কমকৈ দিয়া।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— ত্ৰিহাজৰিকা কোন ?

... ..

ত্ৰিহাজৰিকা কোন ?

উত্তৰ— ত্ৰিহাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।

... ..

ত্ৰিহাজৰিকা অসমীয়া শিক্ষক ।

প্ৰশ্ন— প্ৰবীণ চৌধুৰী কোন ?

... ..

প্ৰবীণ চৌধুৰী কোন ?

উত্তৰ— প্ৰবীণ চৌধুৰী উড়িয়া ছাত্ৰ ।

... ..

প্ৰবীণ চৌধুৰী উড়িয়া ছাত্ৰ ।

প্ৰশ্ন— কেৰাণীজনীৰ নাম কি ?

... ..

কেৰাণীজনীৰ নাম কি ?

উত্তৰ— কেৰাণীজনীৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস ।

... ..

কেৰাণীজনীৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস ।

প্ৰশ্ন— ত্ৰিহাজৰিকা ক'ব মানুহ ?

... ..

ত্ৰিহাজৰিকা ক'ব মানুহ ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকা অসমৰ মানুহ ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকা অসমৰ মানুহ ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ ক'ত ? তেখেতৰ বহা ক'ত ?

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ ক'ত ? তেখেতৰ বহা ক'ত ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ অসমত । তেখেতৰ বহা সত্য নগৰত ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকাৰ ঘৰ অসমত । তেখেতৰ বহা সত্য নগৰত ।

প্ৰশ্ন— প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?

.....

প্ৰবীণৰ ঘৰ ক'ত ?

উত্তৰ— প্ৰবীণৰ ঘৰ অশোক নগৰত ।

... ..

প্ৰবীণৰ ঘৰ অশোক নগৰত ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকা কেনে আছে ?

... ..

শ্ৰীহাজৰিকা কেনে আছে ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকা ভালৈ আছে ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকা ভালৈ আছে ।

প্ৰশ্ন— শ্ৰীহাজৰিকা কলৈ যায় ?

... ..

শ্ৰীহাজৰিকা কলৈ যায় ?

উত্তৰ— শ্ৰীহাজৰিকা বজাৰলৈ যায় ।

... ..

শ্ৰীহাজৰিকা বজাৰলৈ যায় ।

প্ৰশ্ন— তেখেত কোন বজাৰলৈ যায় ?

... ..

তেখেত কোন বজাৰলৈ যায় ?

উত্তৰ— তেখেত বাধাবজাৰলৈ যায় ।

... ..

তেখেত বাধাবজাৰলৈ যায় ।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাক কি লাগে ?

... ..

হাজৰিকাক কি লাগে ?

উত্তৰ— হাজৰিকাক গৰম কাপোৰ লাগে ।

—

হাজৰিকাক গৰম কাপোৰ লাগে ।

প্ৰশ্ন— দোকানত কেনে পোচাক আছে ?

... ..

দোকানত কেনে পোচাক আছে ?

উত্তৰ— দোকানত বেডিমেড পোচাক আছে ।

... ..

দোকানত বেডিমেড পোচাক আছে ।

প্ৰশ্ন— বজাৰত লাউ বেডেনাৰ দৰ কেনে ?

... ..

বজাৰত লাউ বেডেনাৰ দৰ কেনে ?

উত্তৰ— বজাৰত লাউ বেড়েনা সস্তা।

... ..

বজাৰত লাউ বেড়েনা সস্তা।

প্ৰশ্ন— বজাৰত আলুৰ কেজি কিমান ?

... ..

বজাৰত আলুৰ কেজি কিমান ?

উত্তৰ— বজাৰত আলুৰ কেজি এটকা বিশ।

... ..

বজাৰত আলুৰ কেজি এটকা বিশ।

প্ৰশ্ন— নাৰিকলৰ যোৰা কিমান ?

... ..

নাৰিকলৰ যোৰা কিমান ?

উত্তৰ— নাৰিকলৰ যোৰা চাৰে তিনিটকা।

... ..

নাৰিকলৰ যোৰা চাৰে তিনিটকা।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাক কিমান আলু লাগে ?

... ..

হাজৰিকাক কিমান আলু লাগে ?

উত্তৰ— হাজৰিকাক পাঁচ কেজি আলু লাগে।

... ..

হাজৰিকাক পাঁচ কেজি আলু লাগে।

Unit II : Lesson —9

Test Lesson

সৌটো এটা সৰু ল'ৰা ।

That is a small boy.

সৌটো এটা সৰু ল'ৰা ।

The boy goes to school at

ল'ৰাটো দহ বজাত

10 O'clock. No body is with

ল'ৰাটোৰ সৈতে

him. He needs six post cards,

স্কুললৈ যায় । তাৰ লগত

seven inland letters and nine

স্কুললৈ যায় । তাৰ লগত

envelopes.

কোনো নাই । তাক ছটা

কোনো নাই । তাক ছটা

পোষ্টকাৰ্ড, সাতটা ইনলেণ্ড

পোষ্টকাৰ্ড, সাতটা ইনলেণ্ড

আৰু নটা খাম লাগে ।

আৰু নটা খাম লাগে ।

সি এটা ডাকঘৰত সোমায় । তাত সেইবোৰ He enters into a post-office.

সি এটা ডাকঘৰত সোমায় । তাত সেইবোৰ

re (he) buys these things).

কিনে । দুখন চিঠি লিখে ।

কিনে । দুখন চিঠি লিখে ।

(He) writes two letters. Soon

লগে লগে চিঠি পোষ্ট কৰে ।

লগে লগে চিঠি পোষ্ট কৰে ।

he posts letters. He gets thirsty.

তাৰ বৰ পিয়াহ লাগে ।

তাৰ বৰ পিয়াহ লাগে ।

সি এখন চাহ দোকানত সোমায় ।

He enters into a tea-stall.

সি এখন চাহ দোকানত সোমায় ।

In Assamese

পানৌ খায় । কিন্তু চাহ না'খায় ।
পানৌ খায় । কিন্তু চাহ না'খায় ।
কাৰণ তাৰ হাতত পইচা নাই ।
কাৰণ তাৰ হাতত পইচা নাই ।
এইবাৰ সি বাস্তৱত বীণাক লগ পায় ।
এইবাৰ সি বাস্তৱত বীণাক লগ পায় ।
দুয়ো অষ্টম শ্ৰেণীত পঢ়ে ।
দুয়ো অষ্টম শ্ৰেণীত পঢ়ে ।
সি সদায় শ্ৰেণীত প্ৰথম হয় । বীণা দ্বিতীয়
সি সদায় শ্ৰেণীত প্ৰথম হয় । বীণা দ্বিতীয়
হয় । সিহঁতে চাৰে দহ বজাত স্কুল পায় ।
হয় । সিহঁতে চাৰে দহ বজাত স্কুল পায় ।
বাইদেৱে সিহঁতক মৰম কৰে ।
বাইদেৱে সিহঁতক মৰম কৰে ।
তেওঁ সিহঁতৰ ইংৰাজী শিক্ষয়িত্ৰী ।
নেওঁ সিহঁতৰ ইংৰাজী শিক্ষয়িত্ৰী ।
তেওঁ বৰ মৰমিয়াল ।
নেওঁ বৰ মৰমিয়াল ।

(He) drinks water. But he
(does) not take tea. For he
(does) not have money in
hand. Now, on the way he
meets Rina. Both read in
class 8th. He always stands
first in the class. Rina stands
2nd. They reach school at
10 O'clock. (The) mistress
loves them. She is their
English mistress.
She is very affectionate.

EXERCISES

1. Change into questions :

- (ক) সৌখন বজাৰ । (খ) তাত লাউ, বেঙেনা, কোমোৰা আছে । (গ) হাজৰিকাক
কলম লাগে । (ঘ) বজাৰত নাৰিকল সস্তা । (ঙ) আপুনি বজাৰলৈ যায় ।
(চ) তাত বেডিমড পোচাক নাই ।

2. Change into negative :

(ক) তাৰ লগত বীতা আছে। (খ) ল'ৰাটোৰ হাতত পইচা আছে। (গ) সি চাহ খায়। (ঘ) সিহঁত দহ বজাত স্কুল পায়। (ঙ) বীতাই 'বাস্তাত তাক লগ পায়। (চ) মোৰ লগত কলম আছে।

3. Give the accusitive form of the following pronouns :

(ক) আপুনি, (খ) মই, (গ) সি, (ঘ) তাই, (ঙ) তেখেত, (চ) আমি, (ছ) তুমি, (জ) তই, (ঝ) সিহঁত।

4. Select appropriate forms from both the columns to ob-
correct phrases ;

Col. I

Col.II

বাস্তা

খন

বজাৰ

টো

দোকান

খন

নাৰিকল

জন

শিক্ষক

যোৰ

কিতাপ

টো

কাপোৰ

খন

ঘৰ

খন

কাপোৰ

একিলো

লাউ

খন

স্কুল

টো

5. Give the plural forms of the following :

কিতাপ, এই, দোকান, আলু, কোমোৰা, বেডেনা, পোচাক, ঘৰ, স্কুল, ল'ৰা।

In Assamese

6. Fill up the blanks with appropriate forms of the words in parenthesis :

- ১। এইখন — — কিভাপ। (মই)
- ২। ভেখেত — — শিক্ষক। (আমি)
- ৩। — — ঘৰ ক'ত ? (ভাই)
- ৪। — — বহা ক'ত ? (তেখেত)
- ৫। — — কেজি কিমান ? (লাউ)

7. Strike out the inapplicable words :

- ১। তেখেত এটা / এজন শিক্ষক।
- ২। শিক্ষক : তুমি / আপুনি কিহৰ ছাত্ৰ ?
- ৩। মোৰ / আমাৰ নাম শ্ৰীমতী দীপিকা দাস।
- ৪। আপুনি নাৰিকল লওক / লোৱা।
- ৫। তেখেতক / তেখেতৰ কাপোৰ লাগে।

8. Frame thirty sentences from the table given below. Make necessary changes in the form of the words/stems :

মই	কি	লাগ-
তুমি	চাহ	খা-
তেখেত	ডাকব	লাগ-
ভাই	পিয়াহ	মোমা-
মি	একিলো আলু	দি-

9. Below are a few questions on the left. There are a few answers on the right Tick out the right answers :

- (ক) ল'ৰাটো কেনে ? (১) সৰু (২) ডাঙৰ
- (খ) তাৰ লগত কোন আছে ? (১) বীণা আছে (২) কোনো নাই।
- (গ) সি কি কিনি ? (১) পোষ্টকাৰ্ড (২) চিঠি
- (ঘ) সি কি পোষ্ট কৰে ? (১) চিঠি (২) পোষ্টকাৰ্ড
- (ঙ) কাৰ বৰ পিয়াহ লাগে ? (১) ল'ৰাটোৰ (২) বীণাৰ
- (চ) চাহ দোকানত সি কি খায় ? (১) চাহ (২) পানী
- (ছ) সিহঁতক কোনে মৰম কৰে ? (১) বীণাই (২) বাইদেৱে
- (জ) কোন বৰ মৰমিয়াল ? (১) শিক্ষয়িত্ৰী (২) ল'ৰাটো।

10. Give short replies on the basis of the information in the above lesson.

- (ক) ল'ৰাটো কেইবজাত স্কুললৈ যায় ?
- (খ) তাক কি কি লাগে ?
- (গ) তাক ঘৰত সি কি কি কৰে ?
- (ঘ) চাহ দোকানত সি কি কৰে ?
- (ঙ) বাস্তাত সি কাক লগ পায় ?
- (চ) তাৰ হাতত পইচা আছে নে ?
- (ছ) বীণা কোন শ্ৰেণীত পঢ়ে ?
- (জ) শ্ৰেণীত কোন প্ৰথম হয় ?
- (ঝ) সিহঁতে কেইবজাত স্কুল পায় ?
- (ঞ) সিহঁতৰ ইংৰাজী শিক্ষয়িত্ৰী কোন ?
- (ট) তেওঁ কেনে ?

Vocabulary

সৰু	'small'
বজা	'O'clock'
স্কুল	'school'
লগত	'with'
ছ	'six'
কোনো	'none'
পোষ্টকাৰ্ড	'post card'
সাত	'seven'
ইনলেণ্ড	'Inland card'
ন	'nine'
ডাকঘৰ	'post office'
সোমায়	'enters'
চিঠি	'letter'
লিখে	'writes'
লগে লগে	'soon, at the same time'
পোষ্ট কৰে	'posts'
বহু	'much'
পিয়াহ	'thirst'
চাহ দোকান	'tea-stall'
পানী	'water'
কাৰণ	'for, because'
হাত	'hand'
পইচা	'paisa, money'
এইবাৰ	'this time'

ৰাস্তা	'road'
অষ্টম	'8th'
শ্ৰেণী	'class'
প্ৰথম	'first'
দ্বিতীয়	'second'
পায়	'reaches'
বাইদেউ	'elder sister, mistress'
মৰম কৰে	'loves'
সিহঁতৰ	'their'
ইংৰাজী	'English'
শিক্ষয়িত্ৰী	'mistress'
মৰমিয়াল	'affectionate'

Unit III : Lesson—10

In The Family

মি: হাজৰিকা : হেৰা, নিয়াচোন, Mr. Hazarika : Hallow, please
মি: হাজৰিকা : হেৰা, নিয়াচোন, take and keep
পাচনিখিনি থোৱা। the vegeta-
পাশলিখিনি থোৱা। bles.

মিচেচ হাজৰিকা : কি কি আছে ? Mrs. Hazarika : What (things)
মিচেচ হাজৰিকা : কি কি আছে ? are (there) ?

মি: হাজৰিকা : আলু, বেঙেনা, Mr. Hazarika : Potato. bri-
মি: হাজৰিকা : আলু, বেঙেনা, njal, tender
কোমল ডেঙি আৰু ladies -finger
কোমল মেণ্ডি আৰু and ripe
পকা অমিতা। papaya.
পকা অমিতা।

মিচেচ হাজৰিকা : চাউল নাই ? Mrs. Hazarika : No rice ?
মিচেচ হাজৰিকা : চাউল নাই ?

মি: হাজৰিকা : নাই, আজি চাউলৰ Mr. Hazarika : No, today
মি: হাজৰিকা : নাই, আজি চাউলৰ price of rice
বৰ দাম। আৰু শুনা, is much. And
বৰ দাম। অহা শুনো, listen. Call
ল'বাইডক মাতি। on the boys.
ল'বাইডক মাতি। Let them see

সিহঁতৰ চোলাপেৰ্ট
সিহঁতৰ চোলাপেৰ্ট
কেইবোৰ চাওক ।
কেইয়োর চান্দোক ।

the pairs of
their shirts
and pants.

মিচে হাজৰিকা : মীনু, এইফালে আহ । Mrs. Hazarika : Minu, come
মিচে হাজৰিকা : মীনু, এহুফালে আহ । this side.

তহঁতৰ কাপোৰ
তহঁতৰ কাপোৰ
কেইবোৰ চাহি ।
কেইয়োর চাহি ।
Look at your
pairs of clothes.

মীনু : দেউতা দিয়া, চাওঁ । Minu : Papa, give (me)
মীনু : দেউতা দিয়া, চান্দোঁ । I (will)see.

মি: হাজৰিকা : হো, নে, থ । আৰু Mr. Hazarika : Well take and
মি: হাজৰিকা : হো, নে, থ । আৰু keep. And
শুন । মোৰ কাৰণে listen. Fetch
শুন । মোৰ কাৰণে a cup of milk
একাপ গাখীৰ আন । for me.
একাপ গাখীৰ আন ।

Repetition Drill

১। হেৰা, নিয়াচোন, পাচলিখিনি ধোৱা ।

... ..

হেৰা, নিয়াচোন, পাচলিখিনি ধোৱা ।

- ২। কি কি আছে ?
... ..
কি কি আছে ?
- ৩। আলু বেঙেনা, কোমল ভেণ্ডি আৰু পকা অমিতা ।
... ..
আলু, বেঙেনা, কোমল ভেণ্ডি আৰু পকা অমিতা ।
- ৪। চাউল নাই ?
... ..
চাউল নাই ?
- ৫। নাই, আজি চাউলৰ বৰ দাম ।
... ..
নাই, আজি চাউলৰ বৰ দাম ।
- ৬। আৰু শুনা ।
... ..
আৰু শুনা ।
- ৭। ল'ৰাহঁতক মাতা ।
... ..
ল'ৰাহঁতক মাতা ।
- ৮। সিহঁতৰ চোলা পেণ্ট কেইযোৰ চাওক ।
... ..
সিহঁতৰ চোলা পেণ্ট কেইযোৰ চাওক ।
- ৯। মীসু, এইকালে আহ ।
... ..
মীসু, এইকালে আহ ।

১০। তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।

... ..

তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।

১১। দেউতা দিয়া, চাওঁ।

... ..

দেউতা দিয়া, চাওঁ।

১২। হো, নে, থ।

... ..

হো, নে, থ।

১৩। আক শুন, মোৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

... ..

আক শুন, মোৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

Build-up Drill

১। নিয়া চোন।

হেৰা নিয়া চোন।

খোকা

পাচলিখিনি খোৰা।

হেৰা, নিয়াচোন পাচলিখিনি খোকা।

২। আছে ?

কি আছে ?

কি কি আছে ?

- ৩। কোমল ভেণ্ডি আৰু পকা অমিতা।
বেঙেনা, কোমল ভেণ্ডি আৰু পকা অমিতা।
আলু, বেঙেনা, কোমল ভেণ্ডি আৰু পকা অমিতা।
- ৪। নাই ?
চাউল নাই ?
- ৫। দাম
বৰ দাম।
চাউলৰ বৰ দাম।
আজি চাউলৰ বৰ দাম।
- ৬। শুনা।
আৰু শুনা।
- ৭। মাতা।
ল'ৰাই তক মাতা
- ৮। চাওক।
ঢোলাপেৰ্ট কেইঘোৰ চাওক।
মিহঁতৰ ঢোলাপেৰ্ট কেইঘোৰ চাওক।
- ৯। আহ।
এইফালে আহ।
মীনু, এইফালে আহ।
- ১০। চাহি।
কাপোৰ কেইখন চাহি।
তই তৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।

- ১১। চাওঁ ।
দিয়া চাওঁ ।
দেউতা দিয়া, চাওঁ ।
- ১২। হো, নে ।
হো, নে, থ ।
- ১৩। আন ।
গাখীৰ আন ।
একাপ গাখীৰ আন ।
মোৰ কাষে একাপ গাখীৰ আন ।

Substitution Drill

- ১। (ক) হেৰা, নিয়া চোন, পাচলিখিনি খোৱা ।
শুনা
হেৰা, শুনাচোন, পাচলিখিনি খোৱা ।
চোৱা
হেৰা, চোৱাচোন, পাচলিখিনি খোৱা ।
- (খ) হেৰা, নিয়া চোন, পাচলিখিনি খোৱা ।
নিয়কচোন
হেৰি, নিয়কচোন, পাচলিখিনি খওক ।
নেচোন
হেৰ, নেচোন, পাচলিখিনি থ ।
- (গ) হেৰা পাচলিখিনি খোৱা ।

আনা

হেৰা, পাচলিখিনি আনা ।

দিয়া

হেৰা, পাচলিখিনি দিয়া ।

২। (ক) কি কি আছে ?

নাই

কি কি নাই ?

(খ) কি কি আছে ?

কিমান কিমান

কিমান কিমান আছে ?

৩। চাউল নাই ?

পাচলি

পাচলি নাই ?

লাউ

লাউ নাই ?

বেঙেনা

বেঙেনা নাই ?

৪। আজি চাউলৰ বৰ দাম ।

পাচলি

আজি পাচলিৰ বৰ দাম ।

কোমোৰা

আজি কোমোৰাৰ বৰ দাম ।

নাৰিকল

আজি নাৰিকলৰ বৰ দাম ।

৫। ল'বাহঁতক মাতা।

মীমু

মীমুহঁতক মাতা।

প্রদীপ

প্রদীপহঁতক মাতা।

৬। (ক) সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ চাওক।

ল'বাহঁতৰ

ল'বাহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ চাওক।

প্রদীপহঁতৰ

প্রদীপহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ চাওক।

(খ) সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ চাওক।

থওক

সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ থওক।

নিয়ক

সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ নিয়ক।

আনক

সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ আনক।

৭। (ক) মীমু, এইকালে আহ।

প্রদীপ

প্রদীপ, এইকালে আহ।

প্রদীপ

প্রদীপ, এইকালে আহ।

৮। মীমু, এইকালে আহ।

যা

মীমু, এইকালে যা ।

সেইকালে

মীমু, সেইকালে যা ।

৮। তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি ।

নেহি

তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন নেহি ।

থহি

তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন থহি ।

দেহি

তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন দেহি ।

৯। দেউতা দিয়া, চাওঁ ।

থওঁ

দেউতা দিয়া, থওঁ ।

আনোঁ

দেউতা দিয়া, আনোঁ ।

নিওঁ

দেউতা দিয়া, নিওঁ ।

১০। (ক) হো, নে, থ ।

চা

হো, নে চা ।

দে

হো, দে, দে ।

(খ) হো, নে, থ ।

মীশু

মীশু, নে, থ।

প্ৰবীণ

প্ৰবীণ, নে, থ।

১১। (ক) আক শুন।

চা

আক-চা।

নে

আক নে।

আন

আক আন।

(খ) আক শুন।

শুনা

আক শুনা।

শুনক

আক শুনক।

১২। (ক) মোৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

দেউতা

দেউতাৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

ত্ৰিহাজৰিকা

ত্ৰিহাজৰিকাৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

প্ৰবীণ

প্ৰবীণৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

(খ) মোৰ কাৰণে একাপ গাখীৰ আন।

মে

মোৰ কাষণে একাপ গাখীৰ দে !

Expansion Drill

১। (ক) কি কি আছে ?

... ..

পাচলি কি কি আছে ?

.....

পাচলি কি কি আছে ?

(খ) কি কি আছে ?

... ..

ভাত কি কি আছে ।

... ..

ভাত কি কি আছে ?

২। চাউল নাই ?

... ..

(ক) ভাত চাউল নাই ?

... ..

ভাত চাউল নাই ?

(খ) দোকানত চাউল নাই ?

... ..

দোকানত চাউল নাই ?

৩। আজি চাউলৰ বৰ দাম ।

... ..

বজাবত আজি চাউলব বব দাম ।

... ..

বজাবত আজি চাউলব বব দাম ।

৪। সিহঁ তব কাপোব কেইখন চাওক ।

... ..

সিহঁ তব সবব কাপোব কেইখন চাওক ।

... ..

সিহঁ তব সবব কাপোব কেইখন চাওক ।

৫। ল'বাহঁ তক মাতা ।

... ..

ল'বাহঁ তক এইকালে মাতা ।

... ..

ল'বাহঁ তক এইকালে মাতা ।

৬। মীসু, এইকালে আহ ।

... ..

মীসু, ভই এইকালে আহ ।

... ..

মীসু, ভই এইকালে আহ ।

৭। দেউতা দিগা, চাওঁ ।

... ..

দেউতা দিগা, মই চাওঁ ।

... ..

দেউতা দিগা, মই চাওঁ ।

৮। হো, নে ।

... ..

হো, নেচোন ।

... ..

হো, নেচোন ।

২ । মোৰ কাষণে একাপ গাখীৰ আন ।

... ..

মোৰ কাষণে একাপ গৰম গাখীৰ আন ।

... ..

মোৰ কাষণে একাপ গৰম গাখীৰ আন ।

Contraction Drill

১ । তাত কি কি আছে ?

তাত কি আছে ?

কি আছে ?

২ । আজি চাউলৰ বৰ দাম ।

চাউলৰ বৰ দাম ।

৩ । ল'বাইতক মাতা ।

ল'বাক মাতা ।

৪ । সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট কেইবোৰ চাওক ।

(ক) সিহঁতৰ চোলাপেণ্ট চাওক ।

(খ) চোলাপেণ্ট কেইবোৰ চাওক ।

৫ । মীনু এইকালে আহ ।

মীনু আহ ।

৬ । ভইতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি ।

(ক) কাপোৰ কেইখন চাহি।

(খ) তহঁতৰ কাপোৰ চাহি।

৭। দেউতা দিয়া চাওঁ।

৮। হো, নে, থ।

(ক) হো, নে।

৯। মোৰ কাৰণে একাপ চাহ আন।

মোৰ কাৰণে চাহ আন।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— পাচলি কি কি আছে ?

... ..

পাচলি কি কি আছে ?

উত্তৰ— আলু, বেঙেনা, লাউ আছে।

... ..

আলু, বেঙেনা, লাউ আছে।

প্ৰশ্ন— চাউল নাই নেকি ?

... ..

চাউল নাই নেকি ?

উত্তৰ— (ক) নাই, চাউল নাই।

... ..

নাই, চাউল নাই।

(খ) আছে, চাউল আছে।

... ..

আছে, চাউল আছে।

প্ৰশ্ন— কাপোৰ কেইখন কাৰ ?

... ..

কাপোৰ কেইখন কাৰ ?

উত্তৰ— কাপোৰ কেইখন মৌলুহঁতৰ ।

... ..

কাপোৰ কেইখন মৌলুহঁতৰ ।

প্ৰশ্ন— চাহ কাক লাগে ?

... ..

চাহ কাক লাগে ?

উত্তৰ— চাহ মি: হাজৰিকাক লাগে ।

... ..

চাহ মি: হাজৰিকাক লাগে ।

প্ৰশ্ন— মি: হাজৰিকাক কেই কাপ গাখীৰ লাগে ?

... ..

মি: হাজৰিকাক কেই কাপ গাখীৰ লাগে ?

উত্তৰ— মি: হাজৰিকাক একাপ গাখীৰ লাগে ।

... ..

মি: হাজৰিকাক একাপ গাখীৰ লাগে ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks by choosing the appropriate words given in the brackets :

(ক) — — পাচলিখিনি থোৱা । (তুমি, আপুনি, সিহঁতে)

- (খ) — — চাউল নাই। (অলপ, তাত, বৰ)
(গ) — — সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওক। (ল'ৰাহঁতে, তহঁতে, তুমি)
(ঘ) — — তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি। (তুমি, আপুনি, তই)
(ঙ) — — দিয়া, — — চাওঁ। (আপুনি, তুমি, তই, মই, সিহঁতে)
(ছ) — — নে, থ। (হেৰা, তুমি, তই, মীষু)
(জ) — — মোৰ কাষে একাপ চাহ আন (আপুনি, হেৰা, তই)

2. Substitute the underlined words by the words given in brackets :

- (ক) নিয়া চোন, পাচলিখিনি থোৱা। (নে, নিয়ক)
(খ) সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওঁক। (চোৱা, চা, দিয়ক)
(গ) তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি। (তাৰ, তোম'ৰ)
(ঘ) এইফালে আহ। (যা, চা, নে)
(ঙ) মোৰ কাষে একাপ চাহ আন। (কিতাপ, কলম, নাৰিকল)

3. Change the underlined words to give opposite sense :

- (ক) কি কি আছে ?
(খ) চাউল নাই।
(গ) আজি চাউলৰ বৰ দাম।
(ঘ) মীষু, এইফালে আহ।
(ঙ) মীষু নে।

Vocabulary

নিয়া চোন	'please (you, hon take'
পাচলিখিনি	'the vegetables'
থোৰা	'(you, hon.) keep'
কি কি	'what (things)'
চাউল	'rice'
নাই	'is not, has not'
আজি	'today'
বৰ	'much, high, very'
আৰু	'and'
শুন	'you (non-hon.) listen'
শুনা	'you (hon.) listen'
ল'ৰাহঁত	'boys, sons'
মাভা	'you (call)'
সিহঁতক	'them (non-hon.)'
চোলাপেণ্ট	'shirt and pant'
চাওক	'let (them) look, you (more-hon.)look'
আহ	'you (non-hon.) come'
তইতৰ	'your (non-hon.)'
চাহি	'come and see'
চাওঁ	'I see'
নে	'you (non-hon) take'
থ	'you (non-hon.) keep'

আন	'you (non-hon.) bring'
একাপ	'a cup of'
গাখীৰ	'milk'
কোমল	'tender'
ভেণ্ডি	'ladies finger'
পকা	'ripe'
অমিতা	'papay'

Grammatical Notes

1. To express the imperative (2nd p. non-honorific) the bare nounstems are used in Assamese, e.g.
আহ, নে, থ, শুন ।
- 2 -চোন' : Added to the verbal forms in 2nd person imperative, it adds politeness or softness to the request or command made.
3. কি কি : কি alone means 'what'. When reduplicated, it gives plural sense to what is referred to by 'what'. Thus other interrogative pronouns may also be used reduplicated to give plural sense.
- 4 নাই : It is an irregular verb; it remains unchanged for all persons.
5. ইঁও : This plural suffix is used- (i) after kinship terms including (ল'ৰা) 'boy' and (ছোৱালী) 'girl', (ii) other

human nouns and pronouns in non-hon. sense and (iii) class nouns (animals and birds) used to refer to human in abusive terms.

ল'ৰাঙত here is used in approximate plural sense. It does not mean a number of sons or boys but son(s) + daughter(s), or boy(s) + girl(s).

6. চাহি : চা+হি<আহি 'coming', taken together চাহি means 'come and see', thus দেহি means 'come and give', নেহি means 'come and take'. This -হি again is added to verb যা- "go" to give যাহি।
7. একাপ : এ<এক+কাপ। Thus other nouns used as unit of measurement may take এ- of এক, দু- of দুই and তিনি, চাৰি etc to denote the number of units.
- 8 কাপোৰকেইখন : It is the corresponding plural form of কাপোৰখন। Thus, other nouns, followed by definitives, may be pluralised by inserting -কেই- in between the nounstem and the definitive.
-

Unit III : Lesson — II

Calling on a Friend

মি: হাজৰিকা : বুবুল, শুনচোন।

Mr. Hazarika : Bubul, listen please.

বুবুল : কি দেউতা ?

Bubul : What papa ?

মি: হাজৰিকা : ফুকন খুৰাৰৰ ঘৰটো
চিন নে ?

Mr. Hazarika : Phukan uncle's
house you
know ?

বুবুল : চিনোঁদেউতা, গছজোপাৰ
সিফালে, তৃতীয়টো।

Bubul : (I) know papa.
On (the) other
side of the
tree, the 3rd
one.

মি: হাজৰিকা . যাচোন বুবুল, খুৰাৰক
মাতি আনগৈ।

Mr. Hazarika : Go please,
Bubul. Call
on (your)
uncle.

মীনু : বুবুল ব, ময়ো ভোৰ
লগত যাওঁ।

Minu : Wait Bubul.
I (am) also
go(ing) with
you.

In Assamese

মি: হাজৰিকা : মীমু নাযাৰি। তই পঢ়। Mr. Hazarika : Minu, don't
আক বুবুল, শুন। তই go. You read.
পলম নকৰিবি। বাটত And Bubul,
ক'তো নোসোমাৰি। listen. You
don't make
delay. Don't
enter any-
where on (the
way.

বুবুল : মোসোমাওঁ দেউতা। Bubul : (I) won't
বাইদেউ, মোক পছলিৰ enter papa.
পৰা চাই থাকা। Sister, keep
কলৈকো নাযাবা। see(ing) me
from the gate-
way. Don't go
anywhere.

Repetition Drill

১। বুবুল শুনচোম।

... ..

বুবুল শুনচোন।

২। কি দেউতা?

... ..

কি দেউতা?

৩। ফুকন খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?

... ..

ফুকন খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?

৪। চিনোঁ দেউতা, গছজোপাৰ সিকালে, তৃতীয়টো।

... ..

চিনোঁ দেউতা, গছজোপাৰ সিকালে তৃতীয়টো।

৫। যাচোন বুবুল, খুৰাৰক মাতি আনগৈ।

... ..

যাচোন বুবুল, খুৰাৰক মাতি আনগৈ।

৬। বুবুল ৰ, ময়ো যাওঁ।

... ..

বুবুল ৰ, ময়ো যাওঁ।

৭। মীমু নাযাবি। তই পঢ়। আৰু বুবুল, শুন।

... ..

মীমু নাযাবি। তই পঢ়। আৰু বুবুল, শুন।

৮। তই পলম নকৰিবি। বাটত ক'তো নোসোমাবি।

... ..

তই পলম নকৰিবি। বাটত ক'তো নোসোমাবি।

৯। নোসোমাওঁ দেউতা। বাইদেউ মোক পহুলিৰ পৰা চাই থাক।

... ..

নোসোমাওঁ দেউতা। বাইদেউ মোক পহুলিৰ পৰা চাই থাক।

১০। কলৈকো নাযাবা।

... ..

কলৈকো নাযাবা।

Build-up Drill

- ১। শুনচোন।
বুবুল, শুনচোন।
- ২। দেউতা
কি দেউতা?
- ৩। চিন নে?
ঘৰটো চিন নে?
খুৰাৰ ঘৰটো চিন নে?
ফুকন খুৰাৰ ঘৰটো চিন নে?
- ৪। চিনোঁ
চিনোঁ দেউতা।
- ৫। তৃতীয়টো
সিফালে তৃতীয়টো।
গছজোপাৰ সিফালে তৃতীয়টো।
- ৬। আনগৈ
মাতি আনগৈ।
খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
ফুকন খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
বাচোন, ফুকন খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
- ৭। ব
বুবুল ব।
বুবুল ব, যাওঁ।
বুবুল ব, ময়ো যাওঁ।

- ৮। নাযাৰি।
মীশু নাযাৰি।
- ৯। পঢ়
তই পঢ়।
- ১০। শুন
বুবুল, শুন।
আৰু বুবুল, শুন।

Substitution Drill

- ১। (ক) বুবুল, শুনচোন।
মীশু
মীশু, শুনচোন।
প্ৰৱীণ
প্ৰৱীণ, শুনচোন।
- (খ) বুবুল, শুনচোন।
ষাচোন
বুবুল, ষাচোন।
আনচোন
বুবুল, আনচোন।
বচোন
বুবুল, বচোন।
কৰচোন
বুবুল, কৰচোন।

২। কি দেউতা ?
খুৰা
কি খুৰা ?
বাইদেউ
কি বাইদেউ ?

৩। (ক) ফুকন খুৰাৰ ঘৰটো চিন নে ?
ডাঙৰীয়া
ফুকন ডাঙৰীয়াৰ ঘৰটো চিন নে ?
চাৰ
ফুকন চাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?

(খ) ফুকন খুৰাৰ ঘৰটো চিন নে ?
বহাটো
ফুকন খুৰাৰ বহাটো চিন নে ?
কলমটো
ফুকন খুৰাৰ কলমটো চিন নে ?

৪। চিনোঁ দেউতা ।
যাওঁ
যাওঁ দেউতা ।
নোসোমাওঁ '
নোসোমাওঁ দেউতা ।
মাতোঁ
মাতোঁ দেউতা ।

৫। গছজোপাৰ সিকালে তৃতীয়টো ।

২য়টো

গছজোপাৰ সিফালে ২য়টো ।

১মটো

গছজোপাৰ সিফালে ১মটো ।

৬। (ক) যাচোন বুবুল, খুৰাৰক মাতি আনগৈ ।

মীষু

যাচোন মীষু, খুৰাৰক মাতি আনগৈ ।

প্ৰবীণ

যাচোন প্ৰবীণ, খুৰাৰক মাতি আনগৈ ।

(খ) যাচোন বুবুল, খুৰাৰক মাতি আনগৈ ।

দেউতা

যাচোন বুবুল, দেউতাৰক মাতি আনগৈ ।

বাইদেউ

যাচোন বুবুল, বাইদেৱেৰক মাতি আনগৈ ।

শ্ৰীহাজৰিকা

যাচোন বুবুল, শ্ৰীহাজৰিকাক মাতি আনগৈ ।

৭। ময়ো যাওঁ ।

তই

তয়ো যা ।

আপুনি

আপুনিও যাওক ।

তুমি

তুমিও যোৱা ।

বুবুল

বুবুল যাওক ।

৮। মীমু, তই নাষাবি ।

পঢ়

মীমু, তই নপঢ়িবি ।

আহ

মীমু, তই নাহিবি ।

নে

মীমু, তই নি নিবি ।

থ

মীমু তই নথবি ।

সোমা

মীমু, তই নোসোমাৰি ।

কৰ

মীমু, তই নকৰিবি ।

৯। নোসোমাওঁ দেউতা ।

কৰ

নকৰোঁ দেউতা ।

থ

নথওঁ দেউতা ।

ষা

নাষাওঁ দেউতা ।

চা

নাচাওঁ দেউতা ।

১০। (ক) বাইদেউ মোক পতুলিৰ পৰা চাই থাক।

খুৰা

খুৰা মোক পতুলিৰ পৰা চাই থাক।

দেউতা

দেউতা মোক পতুলিৰ পৰা চাই থাক।

(খ) বাইদেউ মোক পতুলিৰ পৰা চাই থাক।

বুৰুল

বাইদেউ বুৰুলক পতুলিৰ পৰা চাই থাক।

প্ৰবীণ

বাইদেউ, প্ৰবীণক পতুলিৰ পৰা চাই থাক।

১১। (ক) বাইদেউ, কলৈকো নাযাব।

নাযাবি

বাইদেউ কলৈকো নাযাবি।

(খ) বাইদেউ, নাযাব।

পঢ়

বাইদেউ, নপঢ়িবা।

আহ

বাইদেউ, নাহিবা।

নে

বাইদেউ, নিনিবা।

থ

বাইদেউ, নথবা।

Expansion Drill

- ১। ফুকন খুৰাবৰ ঘৰটো চিন নে ?
... ..
তোৰ/তাইৰ ফুকন খুৰাবৰ ঘৰটো চিন নে ?
... ..
তোৰ/তাইৰ ফুকন খুৰাবৰ ঘৰটো চিন নে ?
- ২। চিনোঁ দেউতা ।
... ..
ফুকন খুৰাব ঘৰটো চিনোঁ দেউতা ।
... ..
ফুকন খুৰাব ঘৰটো চিনোঁ দেউতা ।
- ৩। মীশু নাযাবি ।
... ..
মীশু তই নাযাবি ।
... ..
মীশু তই নাযাবি ।
- ৪। তই পলম নকৰিবি ।
... ..
তই বাটত পলম নকৰিবি ।
... ..
তই বাটত পলম নকৰিবি ।
- ৫। বাটত ক'তো নোসোমাবি ।
... ..
তই বাটত ক'তো নোসোমাবি ।
... ..
তই বাটত ক'তো নোসোমাবি ।

৬। নোসোমাণ্ড দেউতা ।

... ..

বাটত ক'তো নোসোমাণ্ড দেউতা ।

... ..

বাটত ক'তো নোসোমাণ্ড দেউতা ।

৭। বাইদেউ মোক চাই থাকা ।

... ..

বাইদেউ তুমি মোক চাই থাকা ।

... ..

বাইদেউ তুমি মোক চাই থাকা ।

৮। বাইদেউ, কলৈকো নাযাবা ।

... ..

বাইদেউ, তুমি কলৈকো নাযাবা ।

... ..

বাইদেউ, তুমি কলৈকো নাযাবা ।

Contraction Drill

১। কুকন খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?

... ..

খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?

... ..

খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?

২। যাদোন বুবুল, খুৰাৰক মাতি আনগৈ ।

... ..

(ক) যাচোন খুৰাৰক মাতি আনগৈ।

... ..

যাচোন, খুৰাৰক মাতি আনগৈ।

(খ) খুৰাৰক মাতি আনগৈ।

... ..

খুৰাৰক মাতি আনগৈ।

৩। তই পলম নকৰিবি।

... ..

পলম নকৰিবি।

... ..

পলম নকৰিবি।

৪। বাটত ক'তো নোসোমাৰি।

... ..

ক'তো নোসোমাৰি।

... ..

ক'তো নোসোমাৰি।

Variation Drill

১। (তোৰ) খুৰাৰ ঘৰটো চিন নে?

(মোৰ) খুৰাৰ ঘৰটো চিন মে?

২। (মোৰ) দেউতাৰ কলমটো চিন নে?

(তোৰ) দেউতাৰ কলমটো চিন নে?

৩। (মোৰ) বাইদেউৰ শাৰী কোনখন?

(তোৰ) বাইদেউৰ শাৰী কোনখন?

Transformation Drill from Negative to Affirmative

- ১। মীমু নাযাবি ।
মীমু যা ।
- ২। মীমু পলম নকবিবি ।
মীমু পলম কব ।
- ৩। বাটত মোসোমাবি ।
বাটত সোমা ।
- ৪। নোসোমাওঁ দেউতা
সোমাওঁ দেউতা ।
- ৫। বাইদেউ নাযাবা ।
বাইদেউ যোবা ।

Transformation Drill from Affirmative to Negative

- ১। বুবুল, শুন ।
বুবুল, মুশুনিবি ।
- ২। বুবুল, খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?
বুবুল, খুৰাৰৰ ঘৰটো চিন নে ?
- ৩। চিনোঁ দেউতা ।
নিচিনোঁ দেউতা ।
- ৪। ময়ো যাওঁ ।
ময়ো নাযাওঁ ।

- ৫। তই পঢ়।
 তই নপঢ়বি।
- ৬। বাইদেউ মোক চাই থাক।
 বাইদেউ মোক চাই নাথাকিবা।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— বুবুলে ফুকনৰ ঘৰ চিনে নে ?
.....
 বুবুলে ফুকনৰ ঘৰ চিনে নে ?

উত্তৰ - হয়, বুবুলে ফুকনৰ ঘৰ চিনে।
.....
 হয়, বুবুলে ফুকনৰ ঘৰ চিনে।

প্ৰশ্ন— বুবুলে ফুকনক মাতি আনে নে ?
.....
 বুবুলে ফুকনক মাতি আনে নে ?

উত্তৰ (ক) হয়, বুবুলে ফুকনক মাতি আনে।
.....
 হয়, বুবুলে ফুকনক মাতি আনে।

(খ) নহয়, বুবুলে ফুকনক মাতি নানে।
.....
 নহয়, বুবুলে ফুকনক মাতি নানে।

প্রশ্ন — বুবুল বাটত সোমায় নে ?

... ..

বুবুল বাটত সোমায় নে ?

উত্তৰ — বুবুল বাটত নোসোমায় ।

... ..

বুবুল বাটত নোসোমায় ।

প্রশ্ন — মীম্বুৱে চাই থাকে নে ?

... ..

মীম্বুৱে চাই থাকে নে ?

উত্তৰ — হয়, মীম্বুৱে চাই থাকে ।

... ..

হয়, মীম্বুৱে চাই থাকে ।

প্রশ্ন — মীম্বু যায় নে ?

... ..

মীম্বু যায় নে ?

উত্তৰ — মীম্বু নাযায় ।

... ..

মীম্বু নাযায় ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks :—

(ক) বুবুল — — শুনচোন ।

(খ) — — যাওঁ দেউতা ।

- (গ) খুৰাৰক মাতি আন — — ।
(ঘ) বুবুলৰ, তোৰ লগত — — যাওঁ ।
(ঙ) বাটত — — নোমোমাওঁ দেউতা ।

2. Substitute the underlined words by the words in the brackets :—

- (ক) খুৰাৰক ঘৰটো চিন নে ? (দেউতা, বাইদেউ, চাৰ)
(খ) যাচোন বুবুল । (আহ, কৰ, চা, দে)
(গ) বুবুল ৰ । (থাক, পঢ়, গা)
(ঘ) বাইদেউ, মোক চাই থাক । (খুৰা, দেউতা)
(ঙ) তই পঢ়গৈ । (হি)

3. Give reply :—

- (ক) ফুকন বুবুলৰ কোন ?
(খ) হাজৰিকা বুবুলৰ কোন ?
(গ) মীশু বুবুলৰ কোন ?
(ঘ) মীশু বুবুলৰ লগত যায় নে ?
(ঙ) বুবুলে পলম কৰে নে ?
(চ) বুবুল বাটত সোমায় নে ?
(ছ) বুবুলক কোনে চাই থাকে ?

4. Turn into negative :—

- (ক) মই ঘাওঁ দেউতা ।
(খ) মীশুৰে খায় ।
(ঘ) পলম কৰ ।

(ঙ) ঘরত সোমা ।

(ঢ) তই যা ।

5. Turn into asserative :

(ক) তই নকৰিবি ।

(খ) বাইদেউ নপঢ়িবা ।

(গ) সি ঘৰটো নিচিনে ।

(ঘ) বাইদেৱে মৰম নকৰে ।

(ঙ) মই চাহ নাখাওঁ ।

Vocabulary

খুৰাৰ	'(your, non-hon.) uncle'
চিন	'(you, non-hon.) know'
চিনোঁ	'I know'
যাচোন	'please (you, non-hon.) go'
মাতিআন	'(you, non-hon.) call on'
ৰ	'(you, non-hon.) wait'
যাব!	'(you, hon.) will go'
নাযাবি.	'do not go'
তই	'you (non-hon.)'
পঢ়	'(you, non-hon.) read'
শুন	'(you, non-hon.) listen'
পলম	'late'
নকৰিবি	'do not make (you, non-hon.)'
নোসোমাবি	'do not enter (you, non-hon.)'
নোসোমাওঁ	'I won't enter'

বাইদেউ	'elder sister'
চাইখাকা	'(you, hon.) keep seeing'
কলৈকো	'nowhere'

Grammatical Notes

খুৰাৰব : খুৰা 'uncle' + ব, a marker to show kinship relation with 2nd person honorific তুমি + genitive -ব।

Inflection of the kinship terms for persons (allocation) is a peculiarity in Assamese. The bare kinship noun is used in vocative and it shows its relation with 1st person. To show relations with different persons the following markers are added :

2nd person $\left\{ \begin{array}{l} \text{non-honorific -ব্ / -এব্।} \\ \text{less honorific -বা / -এবা।} \\ \text{more honorific -ক্ / -এক্।} \end{array} \right.$

3rd person -ক / -এক।

ব্, -বা, -ক্ occur after -আ ending kinship nouns, -এব্, -এবা, -এক্ elsewhere.

খুৰাৰক : খুৰা-ব + accusative -অক।

মাতি আনগৈ : মাতিআন is a compound verb, meaning 'call on'. গৈ meaning 'going' is added to it expletively. Taken together, the whole formation means 'go and call on'. গৈ may also be added to the verb বা 'go' e.g. যাগৈ 'go'

নাযাবি

: It is a negative form of the imperative verb form যা। To form the negative of the verb form (present simple, past simple & future simple) in Assamese ন is prefixed of which the syllable nucleus -অ is assimilated with the vowel of the initial syllable of the verb.

The negative forms of the imperative verbal formations in Assamese end in-(ই)ব্, (which is a Future tense marker) to which personal suffixes of the Future tense are added.

Thus :

নাযাবা = ন-যা-ব্-আ।

নোসোমাবি = ন-সোমা-ব্-ই।

নকৰিবি = ন-কৰ-ইব্-ই।

নোসোমাওঁ = ন-সোমা-ওঁ।

For details of future tense formation and their negative construction please refer to Lesson 38 to 42.

6. চাইথাকা : চা-ই-থাক-আ। To express the continuity of action -ই is added to the main verbstem and the auxiliary থাক্ occurs as the second component. The tense and person markers are added to the second component.
7. কলৈকো : কলৈ whereto + কো। কলৈকো occurs only in negative constructions, and where the related verbstem is যা-'go' আহ-'come' or, পঠা-'send'.
8. ক'তো : ক'ত wherein + ও। This also occurs in the negative constructions only as কলৈকো।

Unit III : Lesson — 12

Naughty Bubul

মি: হাজৰিকা : বুবুল মাজে মাজে Mr. Hazarika : Bubul does
স্কুললৈ নাযায় । তাৰ not go to
গা প্ৰায়ে ভালৈ School at
নাথাকে । সেইবাবে মই times. His
তাক একো নকওঁ । physique, in
(বৰং শুই থাকিবলৈ most of the
কওঁ ।) কিন্তু সি কথা times, does
নুশুনৈ । not keep well.
So I donot tell
him anything.
(Rather (I ask
him to sleep.)
But he does
not listen.

মি: ফুকন : তোমালোকে তাক একো Mr. Phukan : You do not
নোকোৱা । কেতিয়াও say him any-
নবকা । সেয়ে সি ইমান thing. (You
দুষ্ট হৈছে । never scold.
So, he becomes
so much
naughty.

মি: হাজৰিকা : এৰা। সি এতিয়া বৰ দুৰ্ভাগী হৈছে। ভালদেৱা
একো নাজানে।

Mr. Hazarika . Yes. He now becomes very naughty. (He) does not know anything (of what is) good (and what is) bad.

Repetition Drill

- ১। বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
... ..
বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
- ২। তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে।
... ..
তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে।
- ৩। সেইবাবে মই তাক একো নকওঁ।
... ..
সেইবাবে মই তাক একো নকওঁ।
- ৪। বৰং শুই থাকিবলৈ কওঁ।
... ..
বৰং শুই থাকিবলৈ কওঁ।
- ৫। কিন্তু সি কথা নুশুনে।
... ..
কিন্তু সি কথা নুশুনে।

- ৬। তোমালোকে তাক একো নোকোৱা।
... ..
তোমালোকে তাক একো নোকোৱা।
- ৭। কেতিয়াও নবকা।
... ..
কেতিয়াও নবকা।
- ৮। সেয়ে সি ইমান দুফট হৈছে।
... ..
সেয়ে সি ইমান দুফট হৈছে।
- ৯। এৰা, সি এতিয়া বৰ দুফট হৈছে।
... ..
এৰা, সি এতিয়া বৰ দুফট হৈছে।
- ১০। ভাল বেয়া একো নাজানে।
... ..
ভাল বেয়া একো নাজানে।

Build up Drill

- ১। নাযায়।
বুবুল নাযায়।
বুবুল স্কুললৈ নাযায়।
বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
- ২। নাথাকে।
ভালে নাথাকে।

তাঁর গা ভালে নাথাকে ।

তাঁর গা প্রায়ে ভালে নাথাকে ।

৩। নকণ্ড ।

মই নকণ্ড ।

মই একো নকণ্ড ।

মই তাক একো নকণ্ড ।

সেইবাবে মই তাক একো নকণ্ড ।

৪। কণ্ড ।

থাকিবলৈ কণ্ড ।

শুই থাকিবলৈ কণ্ড ।

বৰং শুই থাকিবলৈ কণ্ড ।

৫। মুশুনে ।

সি মুশুনে ।

সি কথা মুশুনে ।

কিন্তু সি কথা মুশুনে ।

৬। নোকোঁরা ।

ভোমালোকে নোকোঁরা ।

ভোমালোকে একো নোকোঁরা ।

৭। হৈছে ।

দুৰ্ঘ হৈছে ।

সি দুৰ্ঘ হৈছে ।

সি ইমান দুৰ্ঘ হৈছে ।

সেয়ে সি ইমান দুৰ্ঘ হৈছে ।

- ৮। নবকা।
কেতিয়াও নবকা।
- ৯। দুফট হৈছে।
সি দুফট হৈছে।
সি বৰ দুফট হৈছে।
এৰা, সি বৰ দুফট হৈছে!
এৰা, সি এতিয়া বৰ দুফট হৈছে।
- ১০। নাজানে।
সি নাজানে
সি একো নাজানে।
সি ভাল বেয়া একো নাজানে।

Substitution Drill

- ১। (ক) বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
মীশু
মীশু মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
সি
সি মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
প্ৰবীণ
প্ৰবীণ মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
তেখেত
তেখেত মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।

(খ) বুবুল মাজে মাজে স্থূললৈ নাযায় ।

নাহে

বুবুল মাজে মাজে স্থূললৈ নাহে ।

২ । তাৰ গা প্ৰায়ে ভালৈ নাথাকে ।

মোৰ

মোৰ গা প্ৰায়ে ভালৈ নাথাকে ।

বুবুলৰ

বুবুলৰ গা প্ৰায়ে ভালৈ নাথাকে ।

মীশুৰ

মীশুৰ গা প্ৰায়ে ভালৈ নাথাকে ।

৩ । সেইবাবে মই একো নকওঁ ।

সেইকাৰণে

সেইকাৰণে মই একো নকওঁ ।

তাৰ কাৰণে

তাৰ কাৰণে মই একো নকওঁ ।

তাৰ বাবে

তাৰ বাবে মই একো নকওঁ ।

৪ । (ক) কিন্তু সি কথা নুশুনৈ ।

ভেঁখেতে

কিন্তু ভেঁখেতে কথা নুশুনৈ ।

বুবুলে

কিন্তু বুবুলে কথা নুশুনৈ ।

মীশুৰে

কিন্তু মীশুৰে কথা নুশুনৈ ।

(খ) কিস্তি সি কথা মুশুনে ।

একো

কিস্তি সি একো মুশুনে ।

৫ । (ক) তোমালোকে ত'ক একো নোকোৰা ।

তুমি

তুমি তাক একো নোকোৰা ।

(খ) তোমালোকে তাক একো নোকোৰা ।

বুৰুলক

তোমালোকে বুৰুলক একো নোকোৰা ।

মীশু

তোমালোকে মীশুক একো নোকোৰা ।

(গ) তোমালোকে একো নোকোৰা ।

মুশুনা

তোমালোকে একো মুশুনা ।

মুৰুজা

তোমালোকে একো মুৰুজা ।

নিচিনা

তোমালোকে একো নিচিনা ।

৬ । কেতিয়াও নবকা ।

নোকোৰা

কেতিয়াও নোকোৰা ।

মুশুনা

কেতিয়াও মুশুনা ।

- ৭। এৰা, সি বৰ দুৰ্ঘট হৈছে।
বুবুল
এৰা, বুবুল বৰ দুৰ্ঘট হৈছে।
মীলু
এৰা, মীলু বৰ দুৰ্ঘট হৈছে।

Word-Order Changing Drill

- ১। বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
... ..
মাজে মাজে বুবুল স্কুললৈ নাযায়।
... ..
মাজে মাজে বুবুল স্কুললৈ নাযায়।
- ২। তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে।
... ..
প্ৰায়ে তাৰ গা ভালে নাথাকে।
... ..
প্ৰায়ে তাৰ গা ভালে নাথাকে।
- ৩। সেইবাবে মই তাক একো নকওঁ।
... ..
মই সেইবাবে তাক একো নকওঁ।
... ..
মই সেইবাবে তাক একো নকওঁ।
- ৪। কিন্তু সি কথা নুশুনে।
... ..

সি কিন্তু কথা মুগুনে ।

... ..

সি কিন্তু কথা মুগুনে ।

৫ । তোমালোকে তাক একো নোকোৱা ।

... ..

তাক তোমালোকে একো নোকোৱা ।

... ..

তাক তোমালোকে একো নোকোৱা ।

Contraction Drill

১ । বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় ।

... ..

বুবুল স্কুললৈ নাযায় ।

... ..

বুবুল স্কুললৈ নাযায় ।

২ । তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে ।

... ..

তাৰ গা ভালে নাথাকে ।

... ..

তাৰ গা ভালে নাথাকে ।

৩ । সেইবাবে মই তাক একো নকওঁ ।

... ..

সেইবাবে মই একো নকওঁ ।

... ..

সেইবাবে মই একো নকওঁ ।

- ৪। কিস্তি সি কথা মুশুনে।
... ..
কিস্তি সি মুশুনে।
... ..
কিস্তি সি মুশুনে।
- ৫। তোমালোকে তাক একো নোকোৰা।
... ..
তোমালোকে তাক নোকোৰা।
... ..
তোমালোকে তাক নোকোৰা।
- ৬। (কেতিয়াও) নবকা।
... ..
(কেতিয়াবা) বকা।
... ..
(কেতিয়াবা) বকা।
- ৭। সি ভাল বেয়া (একো) নিচিনে।
... ..
সি ভাল বেয়া (সকলো) চিনে।
... ..
সি ভাল বেয়া (সকলো) চিনে।

Affirmative to Negative

- ১। বুবুলে খুৰাকৰ ঘৰটো চিনে।
... ..

বুবুলে খুৰাকৰ ঘৰটো নিচিনে ।

... ..

বুবুলে খুৰাকৰ ঘৰটো নিচিনে ।

২। মীমুৱে বুবুলক চাই থাকে ।

... ..

মীমুৱে বুবুলক চাই নাথাকে ।

... ..

মীমুৱে বুবুলক চাই নাথাকে ।

৩। বুবুলে কিতাপ পঢ়ে ।

... ..

বুবুলে কিতাপ নপঢ়ে ।

... ..

বুবুলে কিতাপ নপঢ়ে ।

৪। এইখন ৰাধাবজাৰ ।

... ..

এইখন ৰাধাবজাৰ নহয় ।

... ..

এইখন ৰাধাবজাৰ নহয় ।

৫। মই স্কুললৈ যাওঁ ।

... ..

মই স্কুললৈ নাযাওঁ ।

... ..

মই স্কুললৈ নাযাওঁ ।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— বুবুলৰ গা কেনে আছে ?

... ..

বুবুলৰ গা কেনে আছে ?

উত্তৰ— বুবুলৰ গা ভাল নহয় ।

.....

বুবুলৰ গা ভাল নহয় ।

প্ৰশ্ন— বুবুলৰ গা আজিকালি ভালৈ থাকেনে ?

... ..

বুবুলৰ গা আজিকালি ভালৈ থাকে নে ।

উত্তৰ— নাই, বুবুলৰ গা প্ৰায়ে ভালৈ নাথাকে ।

... ..

নাই, বুবুলৰ গা প্ৰায়ে ভালৈ নাথাকে ।

প্ৰশ্ন— সি কথা শুনে নে ?

... ..

সি কথা শুনে নে ?

উত্তৰ— সি কথা শুনেনে ।

... ..

সি কথা শুনেনে ।

প্ৰশ্ন— বুবুল কেনে হৈছে ?

... ..

বুবুল কেনে হৈছে ?

উত্তৰ— বুবুল বৰ দুফট হৈছে ।

... ..

বুবুল বৰ দুফট হৈছে ।

প্ৰশ্ন— বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় নেকি ?

... ..

বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় নেকি ?

উত্তৰ— এৰা / হয়, বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় ।

... ..

এৰা / হয়, বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় ।

প্ৰশ্ন— বুবুলে কথা শুনে নে :

... ..

বুবুলে কথা শুনে নে ?

উত্তৰ— হয় / এৰা, বুবুলে কথা শুনে ।

... ..

হয় / এৰা, বুবুলে কথা শুনে ।

প্ৰশ্ন— বুবুলে ভাল বেয়া চিনে নে ?

... ..

বুবুলে ভাল বেয়া চিনে নে ?

উত্তৰ— বুবুলে ভাল বেয়া একো নিচিনে ।

... ..

বুবুলে ভাল বেয়া একো নিচিনে ।

EXERCISES

1. Fill up the blanks with appropriate words from the brackets :

- (ক) — — নবকে । (বুবুলে, বুবুল, বুবুলক)
- (খ) — — মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় । (বুবুলে, বুবুল, বুবুলক)
- (গ) — — ভাল বেয়া একো নিচিনে । (সিয়ে, সি, সিই)
- (ঘ) — — কথা নুশুনে । (সিয়ে, সি, সিই)
- (ঙ) তাৰ — — প্ৰায়ে ভালৈ নাৰ্থাকে । (গা, গায়ে, গাই)

2 Transform the following sentences (as indicated) :

- (ক) ভোমালোকে তাক একো নোকোৱা । (অনুজ্ঞালৈ)
- (খ) কেতিয়াও নবকা । (অনুজ্ঞালৈ)
- (গ) বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় । (ইতিবাচক)
- (ঘ) মই তাক নকওঁ । (ইতিবাচক)
- (ঙ) বুবুলে কথা নুশুনে । (ইতিবাচক)

3. Give replies 'as indicated' to the following questions :

- (ক) তুমি কেতিয়াবা মকডুমি দেখিছানে ? (নেতিবাচক উত্তৰ)
- (খ) দেউতাকে বুবুলক কেতিয়াবা বকে নে ? (নেতিবাচক উত্তৰ)
- (গ) বুবুল সদায় স্কুললৈ যায়নে ? (ইতিবাচক উত্তৰ)
- (ঘ) মাকে বুবুলক কিবা কয়নে ? (নেতিবাচক উত্তৰ)
- (ঙ) মীশুৰে দেউতাকৰ কথা শুনে নে ? (ইতিবাচক উত্তৰ)

4. Use the pairs of words in sentences :

- (ক) কেতিয়াবা : কেতিয়াও, (খ) একো : কিবা,
- (গ) মাজে মাজে : প্ৰায়ে, (ঘ) ভোমালোকে : ভোমালোক,
- (ঙ) বৰং : সেয়ে ।

Vocabulary

গা	'body/physique'
কথা	'word/speech'
স্কুল	'school'
একো	'nothing'
সি	'he (non-hon.)'
তাৰ	'his (non-hon.)'
তাক	'him (non-hon.)'
তোমালোক	'you (honorific : plural)'
ছুক	'naughty'
ভাল	'good'
বেয়া	'bad, unfair'
এতিয়া	'now'
মাজে মাজে	'sometimes'
প্রায়ে	'very often'
কেতিয়াও	'never'
ইমান	'so much'
ভালে	'well'
বহু	'very'
সেয়ে	'so'
সেইবাবে	'so'
কিন্তু	'but'

Verbs

নাযায়	'does not go'	Verbal forms, less the initial syllable, have been introduced earlier. Here, the negative formations are introduced.
নাথাকে	'does not remain'	
নকওঁ	'(I) do not say'	
শুশুনে	'does not listen'	
ঘূরি ফুরে	'moves around'	
নেকোরা	'you (equ) do not say'	
নবকা	'you (equ.)do not scold'	
হৈছে	'has become'	
নাজানে	'does not know'	

Notes on Grammatical and Cultural Points

1. Further illustrations of negative formations are given in this lesson. Verbs are in present tense, indefinite aspect and indicative mood.
2. /tumi/becomes /tomalok-/ in the plural. Likewise/apuni/ becomes/aponalok-/ The /-e/ in /tomaloke/ is the nominative suffix, used only when the verb is transitive. Its use may further be illustrated like this :

(i) Nouns and pronouns ending in consonant take the nominative suffix -এ; বুঝলে নাথায়। তোমালোকে নোকোরা।

In Assamese

- (ii) In case of nouns ending in -অ or -আ the nominative suffix takes the form -ই। যেনে : মিশ্রই খায়, লভাই পঢ়ে।
- (iii) In case of -ই ending nouns, the nominative suffix takes the form -য়ে। যেনে : হৰিয়ে খায়, মণিয়ে পঢ়ে।
- (iv) In case of -উ ending nouns, the nominative suffix takes the form -ৰে। যেনে : বহুৰে খায়। মধুৰে পঢ়ে।
- (v) Pronouns ending in vowels do not take any suffix in the nominative.

3. **ঘূৰিকুৰে** is a verb-compound. It is formed following the principle illustrated below :

-ই is added to the principal verbstem; the auxiliary occurs as the 2nd component, to which the personal suffixes are added to.

Unit III : Lesson—13

Dipak's Family History

দীপক : এইখন ডেকা ফার্মাচী নহয় Dipak : Is not it Dekka
নে ? Pharmacy ?

ডাক্তার . নাই, এইখন ডেকা ফার্মাচী Doctor : No, it is not Dekka
নহয়। এইখন ডেকা ক্লিনিক। Pharmacy. It is Dekka
তাই দীপক নহয় নে ? তাই Clinic. Are you not
এতিয়া ইঞ্জিনিয়ারিং নগছ নে ? Dipak ? (Do n't you
ককগডেবে ওকালতি নকবে নে ? do Engineering now ?
(Does your) elder-
brother not practice
(law) ?

দীপক : হয়। আগুনি ককাইফেউক Dipak : Yes. Do you know
জানেন নেকি ? মোক কেনেকৈ elder brother ? How
জিনে ? (do) you know me ?

ডাক্তার : হই দেউতাব্ব নহু। তেওঁ মোৰ Doctor : I (am your) father's
ককা নহয় নে ? তেওঁ জাকি- friend. Does he not
কালি একক নিলিখ নেকি ? talk about me ?
(Does) he not write
article now a days ?

দীপক : নাই, নিলিখে। দেউতাই আঙি- Dipak : No, (he does) not
কালি চকুবে নেদেখে। write. Father does

কাণেৰেও শুননে । ডেউ
এতিয়া বৰকৈ বাহিৰলৈ
নোপায় । ডেউৰ কাৰণে মোক
এটা ঔষধ লাগে ।

not see by eyes now
a days. (He does)
not hear by ears too.
He now a days
(does) not come out
(of house) much. I
need a medicine for
him.

Repetition Drill

- ১। এইখন ডেকা কাৰাচী নহয় নে ?
... ..
এইখন ডেকা কাৰাচী নহয় নে ?
- ২। নাই, এইখন ডেকা কাৰাচী নহয় ।
... ..
নাই, এইখন ডেকা কাৰাচী নহয় ।
- ৩। এইখন ডেকা ক্লিনিক ।
... ..
এইখন ডেকা ক্লিনিক ।
- ৪। তই দীপক নহব নে ?
... ..
তই দীপক নহব নে ?
- ৫। তই এতিয়া ইঞ্জিনিয়াৰিং নপঢ় নে ?
... ..
তই এতিয়া ইঞ্জিনিয়াৰিং নপঢ় নে ?

- ৬। ককায়েৰে ওকালতি নকৰে নে ?
... ..
ককায়েৰে ওকালতি নকৰে নে ?
- ৭। হয়, আপুনি ককাইদেউক জানে নেকি ?
... ..
হয়, আপুনি ককাইদেউক জানে নেকি ?
- ৮। মোক কেনেকৈ চিনে ?
... ..
মোক কেনেকৈ চিনে ?
- ৯। মই দেউতাৰ বন্ধু ।
.....
মই দেউতাৰ বন্ধু ।
- ১০। তেওঁ মোৰ কথা নকয় নে ?
... ..
তেওঁ মোৰ কথা নকয় নে ?
- ১১। তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নে ?
... ..
তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নে ?
- ১২। নাই, নিলিখে । দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে ।
... ..
নাই, নিলিখে । দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে ।
- ১৩। কাণেৰেও শুনেনে ।
.....
কাণেৰেও শুনেনে ।

- ১৪। তেওঁ এতিয়া বৰকৈ বাহিৰলৈ নোলায়।
... ..
তেওঁ এতিয়া বৰকৈ বাহিৰলৈ নোলায়।
- ১৫। তেওঁৰ কাৰণে মোক এটা ঔষধ লাগে।
—
তেওঁৰ কাৰণে মোক এটা ঔষধ লাগে।

Substitution Drill

- ১। এইখন ডেকা ফাৰ্ষাটী নহয় নে ?
সৌখন
সৌখন ডেকা ফাৰ্ষাটী নহয় নে ?
চৌধুৰী
সৌখন চৌধুৰী ফাৰ্ষাটী নহয় নে ?
হাজৰিকা
সৌখন হাজৰিকা ফাৰ্ষাটী নহয় নে ?
ক্লিনিক
সৌখন হাজৰিকা ক্লিনিক নহয় নে ?
- ২। নাই, এইখন ডেকা ফাৰ্ষাটী নহয়।
নহয়
নহয়, এইখন ডেকা ফাৰ্ষাটী নহয়।
এৰা
এৰা, এইখন ডেকা ফাৰ্ষাটী।
হয়
হয়, এইখন ডেকা ফাৰ্ষাটী।

৩। তই দীপক নহব নে ?

দীপা

তই দীপা নহব নে ?

প্রদীপ

তই প্রদীপ নহব নে ?

অধ্যাপক

তই অধ্যাপক নহব নে ?

তইত

তইত অধ্যাপক নহব নে ?

নহয়

তইত অধ্যাপক নহয় নে ?

৪। (ক) তই এতিয়া ইঞ্জিনিয়ারিং নপঢ় নে ?

তইত

তইতে এতিয়া ইঞ্জিনিয়ারিং নপঢ় নে ?

(খ) তই এতিয়া নপঢ় নে ?

নিলিখ

তই এতিয়া নিলিখ নে ?

নাখাব

তই এতিয়া নাখাব নে ?

নেখেল

তই এতিয়া নেখেল নে ?

৫। ককাইয়েবে ওকালতি নকবে নে ?

খুৰাৰ

খুৰাবে ওকালতি নকবে নে ?

তেখেতে

তেখেত ওকালতি নকৰে নে ?

শিক্ষকতা

তেখেতে শিক্ষকতা নকৰে নে ?

কাম

তেখেতে কাম নকৰে নে ?

৬। (ক) আপুনি ককাইদেউক জানে নেকি ?

তেখেতে

তেখেতে ককাইদেউক জানে নেকি ?

চাৰ

চাবে ককাইদেউক জানে নেকি ?

চৌধুৰী

চৌধুৰীয়ে ককাইদেউক জানে নেকি ?

(খ) আপুনি ককাইদেউক জানে নেকি ?

বাইদেউক

আপুনি বাইদেউক জানে নেকি ?

খুৰাদেউ

আপুনি খুৰাদেউক জানে নেকি ?

৭। মোক কেনেকৈ চিনে ?

দেউতা

দেউতাক কেনেকৈ চিনে ?

বাইদেউ

বাইদেউক কেনেকৈ চিনে ?

আমি

আমাক কেনেকৈ চিনে ?

- ৮ মই দেউতাৰ বন্ধু ।
 বাইদেউ
 মই বাইদেৱেৰে বন্ধু ।
 খুৰা
 মই খুৰাৰ বন্ধু ।
 ভেওঁ
 মই ভেওঁৰ বন্ধু ।
- ৯ । ভেওঁ মোৰ কথা নকয় নে ?
 দেউতাবে
 দেউতাবে মোৰ কথা নকয় নে ?
 খুৰা
 খুৰাবে মোৰ কথা নকয় নে ?
 বাইদেউ
 বাইদেৱেৰে মোৰ কথা নকয় নে ?
- ১০ । ভেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নেকি ?
 তেখেত
 তেখেতে আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নেকি ?
 এতিয়া
 তেখেতে এতিয়া প্ৰবন্ধ নিলিখে নেকি ?
 কবিতা
 তেখেতে এতিয়া কবিতা নিলিখে নেকি ?
 উপন্যাস
 তেখেতে এতিয়া উপন্যাস নিলিখে নেকি ?
- ১১ । নাই, নিলিখে ।
 নাথায়
 নাই, নাথায় ।

নপঢ়ে

নাই, নপঢ়ে।

মুশুনে

নাই, মুশুনে।

নেদেখে

নাই, নেদেখে।

১২। দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে।

তেখেত

তেখেতে আজিকালি চকুৰে নেদেখে।

বাইদেউ

বাইদেৱে আজিকালি চকুৰে নেদেখে।

খুৰা

খুৰাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে।

তাই

তাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে।

১৩। তেওঁ বৰকৈ বাহিৰলৈ নোলায়।

নাযায়

তেওঁ বৰকৈ বাহিৰলৈ নাযায়।

নাহে

তেওঁ বৰকৈ বাহিৰলৈ নাহে।

১৪। তেওঁৰ কাষে মোক এটা ঔষধ লাগে।

দেউতা

দেউতাৰ কাষে মোক এটা ঔষধ লাগে।

বাবে

দেউতাৰ বাবে মোক এটা ওষধ লাগে।

কিতাপ

দেউতাৰ বাবে মোক এখন কিতাপ লাগে।

চোলা

দেউতাৰ বাবে মোক এটা চোলা লাগে।

Transformation Drill

(a) To Affirmative Interrogative :

১। এইখন ডেকা ফাৰ্শাটী নহয় নে ?

... ..

এইখন ডেকা ফাৰ্শাটী হয় নে ?

... ..

এইখন ডেকা ফাৰ্শাটী হয় নে ?

২। তই দীপক নহয় নে ?

... ..

তই দীপক নে ?

... ..

তই দীপক নে ?

৩। তই এতিয়া ইঞ্জিনিয়াৰিং নপঢ় নে ?

... ..

তই এতিয়া ইঞ্জিনিয়াৰিং পঢ় নে ?

... ..

তই এতিয়া ইঞ্জিনিয়াৰিং পঢ় নে ?

৪। ককায়েৰে ওকালতি নকৰে নে ?

... ..!

ককায়েৰে ওকালতি কৰে নে ?

... ..

ককায়েৰে ওকালতি কৰে নে ?

৫। তেওঁ মোৰ কথা নকয় নে ?

... ..

তেওঁ মোৰ কথা কয় নে ?

... ..

তেওঁ মোৰ কথা কয় নে ?

৬। নাই, নিলিখে।

... ..

হয়, লিখে।

... ..

হয়, লিখে।

৭। দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে।

... ..

দেউতাই আজিকালি চকুৰে দেখে।

... ..

দেউতাই আজিকালি চকুৰে দেখে।

৮। তেওঁ কাণেৰে শুনে।

... ..

তেওঁ কাণেৰে শুনে।

... ..

তেওঁ কাণেৰে শুনে।

- ৯। ভেঙে বসঠেক বাহিৰলৈ নোলায় ।
... ..
 ভেঙে বসঠেক বাহিৰলৈ ওলায় ।
... ..
 ভেঙে বসঠেক বাহিৰলৈ ওলায় ।

(b) To Negative Assertive :

- ১। এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী নহয় নে ?
... ..
 এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী নহয় ।
... ..
 এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী নহয় ।
- ২। তই দীপক নহয় নে ?
... ..
 তই দীপক নহয় ।
... ..
 তই দীপক নহয় ।
- ৩। ককায়েৰে ওকালতি নকৰে নে ?
... ..
 ককায়েৰে ওকালতি নকৰে ।
... ..
 ককায়েৰে ওকালতি নকৰে ।
- ৪। ভেঙে মোৰ কথা নকয় নে ?
... ..

তেওঁ মোৰ কথা নকয়।

... ..

তেওঁ মোৰ কথা নকয়।

৫। তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নেকি ?

... ..

তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে।

... ..

তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী হয় নে ?

... ..

এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী হয় নে ?

উত্তৰ— (ক) হয়, এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী।

... ..

হয়, এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী।

(খ) নহয়, এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী নহয়।

... ..

নহয়, এইখন ডেকা ফাৰ্মাচী নহয়।

প্ৰশ্ন— ভই ইঞ্জিনিয়াৰিং নপঢ় নে ?

... ..

ভই ইঞ্জিনিয়াৰিং নপঢ় নে ?

উত্তর— (ক) হয়, মই ইঞ্জিনিয়ারিং পঢ়োঁ ।

... ..

হয়, মই ইঞ্জিনিয়ারিং পঢ়োঁ ।

(খ) নাই, মই ইঞ্জিনিয়ারিং নপঢ়োঁ ।

... ..

নাই, মই ইঞ্জিনিয়ারিং নপঢ়োঁ ।

প্রশ্ন— ককায়েবে ওকালতি নকৰে নে ?

... ..

ককায়েবে ওকালতি নকৰে নে ?

উত্তর— (ক) হয়, ককাইদেবে ওকালতি কৰে ।

... ..

হয়, ককাইদেবে ওকালতি কৰে ।

(খ) নাই, ককাইদেবে ওকালতি নকৰে ।

... ..

নাই, ককাইদেবে ওকালতি নকৰে ।

প্রশ্ন— আপুনি কাকাইদেউক জানে নেকি ?

... ..

আপুনি কাকাইদেউক জানে নেকি ?

উত্তর— (ক) হয়, মই ককায়েৰক জানোঁ ।

... ..

হয়, মই ককায়েৰক জানোঁ ।

(খ) নাই, মই ককায়েৰক নাজানোঁ ।

... ..

নাই, মই ককায়েৰক নাজানোঁ ।

প্ৰশ্ন— তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নেকি ?

... ..

তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নেকি

উত্তৰ— (ক) হয়, তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ লিখে ।

... ..

হয়, তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ লিখে ।

(খ) নাই, তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে ।

... ..

নাই, তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে ।

প্ৰশ্ন— দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে নেকি ?

... ..

দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে নেকি ?

উত্তৰ— (ক) নাই, দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে ।

... ..

নাই, দেউতাই আজিকালি চকুৰে নেদেখে ।

(খ) নাই, দেউতাই আজিকালি চকুৰে দেখে ।

... ..

নাই, দেউতাই আজিকালি চকুৰে দেখে ।

Expansion Drill

১। নাই নিলিখে ।

নাই, দেউতাই নিলিখে ।

নাই, দেউতাই আজিকালি নিলিখে ।

- ২। তেখেতে মুশুনে ।
 তেখেতে কাণেৰে মুশুনে ।
 তেখেতে আজিকালি কাণেৰে মুশুনে ।
- ৩। তেওঁ বাহিৰলৈ নোলায় ।
 তেওঁ বৰকৈ বাহিৰলৈ নোলায় ।
 তেওঁ আজিকা ল বৰকৈ বাহিৰলৈ নোলায় ।
- ৪। মই দেউতাৰৰ বন্ধু ।
 মই তোৰ দেউতাৰৰ বন্ধু ।

EXERCISES

1. Replace the underlined words by the correct form of the new words given in the parenthesis :

- (ক) এইখন ডেকা ফাৰ্গাটী নহয় নে ? (পোনবাট, ক্লিনিক)
(খ) তই দীপক নহয় নে ? (তুমি, সি)
(গ) ককায়েবই ওকালতি নকৰে নে ? (শিক্ষকতা)
(ঘ) আপুনি কাকাইদেউক চিনে নেকি ? (মীলু, খুৰা)
(ঙ) তেওঁৰ কাৰণে মোক এটা ঔষধ লাগে । (দীপা, সি)

2. Turn into negative :

- (ক) মই দেউতাৰৰ বন্ধু ।
(খ) মোক ঔষধ লাগে ।

- (গ) আপুনি দেউতাক জানে নেকি ?
- (ঘ) নাই, এইখন ডেকা ক্লিনিক।
- (ঙ) দেউতাই উপন্যাস পঢ়ে।

3. Turn into negative question using interrogative marker
নে or নেকি :

- (ক) তই সদায় উপন্যাস পঢ়।
- (খ) দেউতাই প্ৰবন্ধ লিখে।
- (গ) হাজৰিকাই শিক্ষকতা কৰে।
- (ঘ) তইত ছাত্ৰ।
- (ঙ) আপুনি দীপাক চিনে।
- (চ) মই ডেকা ফাৰ্মাচী চিনোঁ।

4. Give negative reply :

- (ক) দেউতাক ঔষধ লাগে নে ?
- (খ) আপুনি প্ৰবন্ধ লিখে নে ?
- (গ) তই অসমীয়া পঢ় নে ?
- (ঘ) মই ওকালতি কৰোঁ নে ?
- (ঙ) খুৰাই চকুৰে দেখে নে ?

5 Give affirmative reply :

- (ক) দেউতাই কাগেৰে শুনে নে ?
- (খ) বাইদেৱেৰ স্কুললৈ যায় নে ?
- (গ) তেওঁ আজিকালি বাহিৰলৈ ওলায় নে ?
- (ঘ) আপুনি কথা কয় নে ?
- (ঙ) মই অসমীয়া শিক্ষক হয় নে ?

6. Add the correct forms from the right to the forms in the left to obtain correct phrase :

Col. A	Col. B
ঔষধ	এইখন
ফার্মাচী	এটা
প্রবন্ধ	খন
কাণ	জোপা
গছ	টো
চকু	ষোৰ
ক্লিনিক	এযোৰ
চোলাপেট	খন

Vocabulary

ডেকা	'a surname'
ফার্মাচী	'pharmacy'
ক্লিনিক	'clinic'
ইঞ্জিনিয়ারিং	'Engineering'
বকায়েব	'(your) elder brother'
ওকালতি	'legal practice'
জানে	'you (hon.) know'
কেনেকৈ	'how'
দেউতাব	'(your) father'
বন্ধু	'friend'
আজিকালি	'now a days'

In Assamese

প্ৰবন্ধ	article
চকুৰে	'with eyes'
কাণেৰে	'with ears'
বাহিৰলৈ	'outside'
বৰকৈ	'too much'
নোলায়	'does not come out'
ঔষধ	'medicine'

Unit III : Lesson — 14

Revised Lesson

- ১। হেৰা, নিয়াচোন পাচলিখিনি ধোৱা ।
আক শুনা । ল'ৰাইডক (বা, মীমুক, বুবুলক)
মাতা । দেউতা দিয়া । মোক চাইথাকা ।
- ২। মীমু, এইফালে আহ । তহঁতৰ
কাপোৰ কেইখন চাহি ।
হো, নে, থ । মীমু শুন ।
মোৰ কাৰণে একাপ চাহ অনে ।
বুবুল, শুনচোন । বুবুল, মীমু,
যাচোন, খুৰাৰক মাতি আ'নগৈ ।
বুবুল, ব । মীমু নাযাবি পঢ় ।
তই পলম নকৰিবি । বাটত
ক'তো নোসোমাবি ।
- ৩। কি কি আছে ? চাউল নাই ।
চাউলৰ বৰ দাম ।
- ৪। (সিহঁতে) সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওক ।
- ৫। চিনোঁ দেউতা । ময়ো যাওঁ । নোসোমাওঁ দেউতা ।
সেইবাবে মই একো নকওঁ ।
- ৬। বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় ।

তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে ।
কিন্তু সি কথা নুশুনেন সেয়ে সি
ইমান দুৰ্ব্বল হৈছে । সি ভাল বেয়া
একো নাজানে । দেউতাই আজিকালি
চকুৰে নেদেখে । তেওঁ এতিয়া বৰকৈ
বাহিৰলৈ নোলায় ।

- ৭। তোমালোকে তাক একো নোকোৱা । কেতিয়াও নবকা ।
৮। তেওঁ মোৰ কথা নকয়নে ? তেওঁ আজিকালি প্ৰবন্ধ নিলিখে নে ?
ককায়েৰই ওকালতি নকৰে নে ? এইখন ডেকা ফাৰ্ষাটো নহয় নে ?
আপুনি তেখেতক জানে নেকি ?
৯। তই দীপক 'নহৰ' নে ? তই ইঞ্জিনিয়াৰিং নপঢ় নে ?

Repetition Drill

- ১। হেৰা, নিয়া, পাচলিখিনি থোৱা ।
.....
হেৰা, নিয়া, পাচলিখিনি থোৱা ।
২। আৰু শুনা, ল'ৰাইঁতক মাতা ।
.....
আৰু শুনা, ল'ৰাইঁতক মাতা ।
৩। দেউতা দিয়া, চাওঁ ।
.....
দেউতা দিয়া, চাওঁ ।

৪। বাইদেউ, মোক চাই থাক।

... ..

বাইদেউ, মোক চাই থাক।

৫। কলৈকো নাষাব।

... ..

কলৈকো নাষাব।

৬। মীশু, এইফালে আহ।

... ..

মীশু, এইফালে আহ।

৭। তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।

... ..

তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।

৮। হো, নে, থ।

... ..

হো, নে, থ।

৯। মীশু শুন, মোৰ কাৰণে একাপ চাহ আন।

... ..

মীশু শুন, মোৰ কাৰণে একাপ চাহ আন।

১০। বুবুল, শুনচোন।

... ..

বুবুল, শুনচোন।

১১। বুবুল মীশু, যাচোন।

... ..

বুবুল মীশু, যাচোন।

- ১২। খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
... ..
খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
- ১৩। বুবুল, ব।
... ..
বুবুল, ব।
- ১৪। মীশু, নাযাবি, ভই পঢ়।
... ..
মীশু, নাযাবি, ভই পঢ়।
- ১৫। ভই পলম নকৰিবি।
... ..
ভই পলম নকৰিবি।
- ১৬। বাটত ক'তো নোসোমাবি।
... ..
বাটত ক'তো নোসোমাবি।
- ১৭। কি কি আছে ?
.....
কি কি আছে ?
- ১৮। চাউল-মাই।
... ..
চাউল মাই।
- ১৯। চাউলৰ বৰ দাম।
... ..
চাউলৰ বৰ দাম।

- ২০। সিহঁতে সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওক।
... ..
সিহঁতে সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওক।
- ২১। চিনেঁ দেউতা।
... ..
চিনেঁ দেউতা।
- ২২। নোসোমাওঁ দেউতা।
... ..
নোসোমাওঁ দেউতা।
- ২৩। ময়োঁষাওঁ।
... ..
ময়োঁষাওঁ।
- ২৪। সেইবাবে মই নকওঁ।
... ..
সেইবাবে মই নকওঁ।
- ২৫। বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
... ..
বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়।
- ২৬। তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে।
... ..
তাৰ গা প্ৰায়ে ভালে নাথাকে।
- ২৭। কিন্তু সি কথা মুগুনে।
... ..
কিন্তু সি কথা মুগুনে।

- ২৮। সেয়ে সি ইমান দুষ্ট হৈছে।

 সেয়ে সি ইমান দুষ্ট হৈছে।
- ২৯। সি ভালবেয়া একো নাজানে।

 সি ভালবেয়া একো নাজানে।
- ৩০। তোমালোকে তাক একো নোকোৱা।

 তোমালোকে তাক একো নোকোৱা।
- ৩১। কেতিয়াও নবকা।

 কেতিয়াও নবকা।

Substitution Drill

- ১। হেৰা, পাচলিখিনি নিয়া।
 হেৰি
 হেৰি, পাচলিখিনি নিয়ক।
 হেৰ
 হেৰ, পাচলিখিনি নে।
 কাপোৰ
 হেৰ, কাপোৰখিনি নে।
 কেইখন
 হেৰ কাপোৰ কেইখন নে।

কিতাপ

হেব, কিতাপ কেইখন নে।

বোব

হেব, কিতাপবোব নে।

২। ল'ৰাইঁতক মাতা।

ছোৱালী

ছোৱালীহঁতক মাতা।

ল'ৰা-ছোৱালী

ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক মাতা।

কোৱা

ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক কোৱা।]

চে ৱা

ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক চোৱা।

দিয়া

ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক দিয়া।

৩। বাউদেউ, তুমি কলৈকো নাযাবা।

খুৰাদেউ

খুৰাদেউ, তুমি কলৈকো নাযাবা।

আপুনি

খুৰাদেউ, আপুনি কলৈকো নাযাবা।

নাযাওঁ

খুৰাদেউ, মই কলৈকো নাযাওঁ।

স্কুল

খুৰাদেউ, মই স্কুললৈ নাযাওঁ।

- ৪। মীলু, এইফালে আহ।
বুবুল
বুবুল, এইফালে আহ।
সেইফালে
বুবুল, সেইফালে যা।
থাক
বুবুল, সেইফালে থাক।
চা
বুবুল, সেইফালে চা।
- ৫। তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।
কিতাপ
তহঁতৰ কিতাপ কেইখন চাহি।
তোমাৰ
তোমাৰ কিতাপ কেইখন চোৱাহি।
থ
তোমাৰ কিতাপ কেইখন খোৱাহি।
- ৬। মীলু, শুন, মোৰ কাৰণে একাপ চাহ আন।
যা
মীলু, যা, মোৰ কাৰণে একাপ চাহ আন।
দেউতাৰ কাৰণে
মীলু, যা, দেউতাৰ কাৰণে একাপ চাহ আন।
নে
মীলু, যা, দেউতাৰ কাৰণে একাপ চাহ নে।

৭। বুবুল, শুনচোন, খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
শুনচোন
বুবুল, শুনচোন, খুৰাৰক মাতি আনগৈ।
দেউতাৰক
বুবুল, শুনচোন, দেউতাৰক মাতি আনগৈ।
বাইদেৱেৰক
বুবুল, শুনচোন, বাইদেৱেৰক মাতি আনগৈ।
মাৰক
বুবুল শুনচোন, মাৰক মাতি আনগৈ।

৮। ভই পলম নকৰিবি।
তুমি
তুমি পলম নকৰিবা।
আপুনি
আপুনি পনম নকৰিবা।

৯। সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওক।
কাপোৰবোৰ
সিহঁতৰ কাপোৰবোৰ চাওক।
আনক
সিহঁতৰ কাপোৰবোৰ আনক।

১০। মই চিনোঁ দেউতা।
আমি
আমি চিনোঁ দেউতা।
যাওঁ
আমি যাওঁ দেউতা।

নকণ্ড
আমি নকণ্ড দেউতা ।
আমি নোসোমাণ্ড দেউতা ।
মা
আমি নোসোমাণ্ড মা ।

১১। বুবুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায় ।
প্ৰায়ে
বুবুল প্ৰায়ে স্কুললৈ নাযায় ।
মীমু
মীমু প্ৰায়ে স্কুললৈ নাযায় ।
নাহে
মীমু প্ৰায়ে স্কুললৈ নাহে ।

১২। সি বৰ দুৰ্ঘট হৈছে ।
ইমান
সি ইমান দুৰ্ঘট হৈছে ।
বুবুল
বুবুল ইমান দুৰ্ঘট হৈছে ।

১৩। ভাল বেয়া একো নাজানে ।
বুবুল
বুবুলে ভাল বেয়া একো নাজানে ।
কথা মুগুনে
বুবুলে কথা মুগুনে ।
ঘৃষি কৰে
বুবুলে ঘৃষি কৰে ।

- ১৪ । তোমালোকে তাক একো নোকোরা ।
 বুবুলক
 তোমালোকে বুবুলক একো নোকোরা ।
 আপুনি
 আপুনি বুবুলক একো নকয় ।
 মই
 মই বুবুলক একো নকওঁ ।
- ১৫ । তুমি কেতিয়াও নবক ।
 আপুনি
 আপুনি কেতিয়াও নবকে ।
 ভই
 ভই কেতিয়াও নবক ।
-

Unit III : Lesson—15

Grand Mother with Test Lesson the Servant and Grand Children

আইতা : হেৰ' কুঁহিৰাম ! এইপিনে আহচোন । সাজ-বাচনবিলাক বাথৰুমত আছে । সেইবোৰ ধোঁগৈ । তাৰ আগতে মইনা-হঁতক কৰ্গৈ । সিহঁতে ইয়াতে পঢ়কহি । সিহঁতে ভৰি-হাত ধোৱক । আৰু ধৰ । গিলাচটো নে । একেলগে ধো ।

Grand Mother : Hallow Kuhliram ! Come this side. (The) utensils are in the bathroom. Go and wash (=clean) these. Before that, call on the children. Let them study (=read) here. Let them wash their feet and hands. And hold on. Take the glasstumbler. Clean together.

কুঁহিৰাম : ঠিক আছে আইতা । মই সিহঁতক কওঁগৈ । আপুনি চকীখনত বহক । মোৰ এটা কথা আছে আইতা ।

Kuhiram : All right grandmother. I (am) going (to) tell them. You sit on the chair. I have something (to tell).

আইতা : কি কথা ।

Grand Mother : What is that ?

কুঁহিৰাম : মোৰ বৈণীৰ অন্তৰ্জ। একো
নাখায়, নলয়। মই আজি
আবেলিলৈ ঘৰলৈ যাওঁ
আইতা।

Kuliram : My wife (is) ill.
(Does) not eat or
take anything. I (am)
go(ing) home in (the)
after-noon today
grand mother.

আইতা : বাক বাগৈ। আগতে দেউতা-
বক কৰে। কামখিনি
সোনকালে কৰগৈ।

G. M. : well, go (then).
Before (that), tell
father (= house head).
Do the work soon.

বুবুল : মই আজি নিলিখোঁ আইতা।
মই এতিয়া সাধু কথা পঢ়োঁ।

Bubul : I won't write today
grand mother. I now
read holy-tales.

আইতা : বাক পঢ়। ঢুকি নকৰিবি।
ডাঙৰকৈ নিচিঞৰিবি।

G. M. : Well, read. Don't do
nuisance Don't shout
loudly.

মীনু : মই এতিয়া নপঢ়োঁ আইতা।
মই এখন বচনা লিখোঁ। তুমি
এতিয়া পুথি নোচোৱা নে?

Minu : I won't read now,
grand mother. I write
an essay. Don't you
read epics ?

আইতা : অ' মই এতিয়া পুথি চাওঁ।
তহঁতে লিখা পঢ়া কৰ।

G. M. : Yes, I now read epics.
You do writ(ing) and
read(ing).

Test Items

1. Give short replies :

- (ক) কঁহিৰামে কি কৰে ?
- (খ) কঁহিৰামৰ বৈণীয়েকৰ কেনে ?
- (গ) বুনুলে আইতাকৰ ওচৰত কি কৰে ?
- (ঘ) মীন্দুৱে আইতাকৰ ওচৰত কি কৰে ?
- (ঙ) আইতাকে কি কৰে ?
- (চ) সাজবাচন বিলাক ক'ত আছে ?

2. Strike out the inapplicable phrase :

- (ক) সাজবাচনবোৰ ধোঁগৈ / যাগৈ / কৰগৈ ।
- (খ) আগতে মই নাইতক ধোঁগৈ / কগৈ / পঢ়গৈ ।
- (গ) তই ঘৰলৈ খগৈ / কৰহি / যাগৈ ।
- (ঘ) তই গিলাচটো আছে / নে / লিখোঁ ।
- (ঙ) ডাঙৰকৈ নকৰিবি / নিচিঞৰিবি / নাথায় ।

3 Fill in the gaps :

- (ক) তাৰ — — মই নাইতক কগৈ ।
- (খ) মই এতিয়া — — পঢ়োঁ ।
- (গ) — — নিচিঞৰিবি ।
- (ঘ) মই — — বচনা লিখোঁ ।
- (ঙ) — — এতিয়া পুখি নোচোৱা নে ?
- (চ) তহঁতে লিখা পঢ়া — — ।

4 Turn into negative :

- (ক) সাজবাচনবিলাক বাপকমত আছে ।

(খ) মোৰ ঘৈণীৰ অন্তৰ্ভুক্ত।

(গ) কামখিনি সোনকালে কৰ।

(ঘ) মই এখন বচনা লিখোঁ।

(ঙ) গিলাচটো ধৰ।

5. Turn into affirmative :

(ক) ঘৈণীয়ে ভাত নাখায়।

(খ) ডাঙৰকৈ নিচিঞৰিবি।

(গ) তুমি এতিয়া পুখি নোচোৱা নে ?

(ঘ) তই দুৰ্ঘট নকৰিবি।

6. Add -গৈ to the verbs in the sentences :

(ক) মইনাইঁতক ক।

(খ) সিহঁতে ভৰিহাত ধোৱক।

(গ) গিলাচটো নে।

(ঘ) মই কথাটো কওঁ।

(ঙ) বাক, তই পঢ়।

(চ) তহঁতে লিখা পঢ়া কৰ।

7. Provide the subject pronoun in the blanks :

(ক) হেৰা — — নিয়াচোন, চোৱা।

(খ) আৰু — — শুনা।

(গ) দেউতা দিয়া — — চাওঁ।

(ঘ) — — তহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাহি।

(ঙ) তই কাপোৰ — — খন থ।

(চ) — — সিহঁতৰ কাপোৰ কেইখন চাওক।

(ছ) — — নোসোমাওঁ দেউতা।

(জ) — — কথা নুশুনো।

(ঝ) — — কেতিয়াও নবকা।

(ঞ) ডাঙৰকৈ — —।

(ট) তহঁতে দুফ — —।

8. Make the following imperative sentences more polite by adding appropriate particles :

(ক) হেৰি শুনক, ল'ৰাহঁতক মাতক।

(খ) বাইদেউ মোক চাইখাকা।

(গ) হো, নে।

ঘ) ধুৰাৰক মাতি আনগৈ।

(ঙ) কলৈকো নাধাবা।

(চ) আপুনি চকীত বহক।

(ছ) আপুনি ভাৰিহাত ধোৱক।

(জ) ডাঙৰকৈ নিচিঞাৰি।

9. Transform the following sentences into negative :

(ক) ল'ৰাহঁতক মাতা।

(খ) দেউতা দিয়া।

(গ) মীষু, এইফালে আহ।

(ঘ) থ।

(ঙ) তুমি মাৰাক দিয়া।

(চ) মোৰ কাৰণে চাহ আন।

(ছ) সি বুজো।

10. Turn the following sentences into affirmative :

- (ক) বাইদেউ, নাযাৰা ।
- (খ) তই পলম নকৰিবি ।
- (গ) বাটত ক'তো নোসোমাৰি ।
- (ঘ) মৌশু নাযাৰি ।
- (ঙ) তোমালোকে নোকোৱা ।
- (চ) কেতিয়াও নবকা ।
- (ছ) মই তাক নকওঁ ।
- (জ) সি ভাল বেয়া নাজানে ।
- (ঝ) বুৰুল স্কুললৈ নাযায় ।
- (ঞ) তাৰ গা ভালে নাথাকে ।

11. Complete the following derivations in the model of the first two :

- (ক) ল'ৰাটো : ল'ৰা কেইটা ।
- (খ) কাপোৰখন : কাপোৰ কেইখন ।
- (গ) মানুহজন :
- (ঘ) কিতাপখন :
- (ঙ) নাৰিকলটো :
- (চ) লাউকেজি :
- (ছ) বাস্তাটো :
- (জ) বজাৰখন :
- (ঝ) দোকানখন :
- (ঞ) ঘৰটো :

12. Reproduce the sentences by replacing the appropriate words by those given in the brackets :

- (ক) দেউতা দিয়া মই চাপ্তি। (বুৰুল, দিয়ক, সিহঁতে, চাওক)
(খ) বাটত ক'তো নোসোমাবি। বাস্তা, কেতিয়াও, নৰবি)
(গ) বাইদেউ মোক চাই থাক। (বুৰুল, তাই, দি, থাক, থাকক)
(ঘ) বুৰুল মাজে মাজে স্কুললৈ নাযায়। (ঘৰ, আহে, কেতিয়াও, মৌশু)
(ঙ) সেয়ে সি ইমান দুৰ্ভ হৈছে। (বুৰুল, সেইবাবে বৰ, এতিয়া)
(চ) চাউলৰ বৰ দাম। (কাপোৰ, শাক, পাচলি, নাৰিকল)

13. Choose the appropriate one out of the three choices given :

- (ক) তোৰ খুৰাৰক / খুৰাবৰ / খুৰাক মাত।
(খ) তোৰ বাইদেউ / বাইদেৱেৰক / বাইদেউক মাত।
(গ) দেউতাৰ / দেউতাক / দেউতাকৰ নাম কি ?
(ঘ) মাক / মাৰ / মাৰক মাতগৈ।

Vocabulary

কুঁহিৰাম	'a proper name'
এইপিনে	'this side'
সাজবাচন	'utensils'
বাথৰুম	'bathroom'
ধোঁসৈ	'go and wash/clean'
আগতে	'previously, before'
মইনা	'children'
ইয়াত	'here'

ভবিহাত	'hand and feet'
আইতা	'grand mother'
কওঁগৈ	'(I) go and tell'
বহক	'you (hon.) sit'
অমুখ	'illness'
আবেলি	'afternoon'
সোনকালে	'soon'
সাধুকথা	'fairy tales, holy tales'
দুষ্টি	'nuisance'
ডাঙৰফৈ	'loudly'
নিচিঞৰিবি	'don't shout'
ৰচনা	'essay'
পুথি	'book in general, epics with reference to old people'
লিখা পঢ়া	'writing and reading'

Unit IV : Lesson — 16

Uncle Comes

বিপুল (মিনুৰ মাকৰ মাক) : বাইদেউ, Bipul (Minu's uncle) : Elder
মিনু কলৈ গৈছে ? sister, where has
Minu gone ?

মিচেচ হাজৰিকা : তাই শুইছে। Mrs. Hazarika : She has slept.

বিপুল : মই ভাইলৈ এইখন Bipul : I have brought a cycle
চাইকেল আনিছোঁ। for her. Look at it
চোৱাচোন, তোমাৰ please, (if it) is up
পছন্দ হৈছে নে ? to your choice ?

মিচেচ হাজৰিকা : এয়া, বৰ ধুনীয়া Mrs. Hazarika : Yes, very fine
চাইকেল। দাম কিমান cycle. How much cost
নিছে ? has (he) taken ?

বিপুল : এশ সাতানব্বৈ টকা। Bipul : One hundred ninety
seven rupees.

মিচেচ হাজৰিকা : বুবুললৈ কি আনিছ ? Mrs. Hazarika : What have
(you) brought for
Bubul ?

বিপুল : তালৈ এখন বেবিকাৰ Bipul : (I) have brought a
আনিছোঁ। সি কি baby car for him.
কৰিছে ? What has he done ?

মিচেচ হাজৰিকা : সিও শুইছে । বাতি Mrs. Hazarika : He also has
বহুত হৈছে নহয় । slept. It is late night
indeed.

বিপুল : এৰা, এতিয়া বাতি Bipul : Yes. It is late night
বহুত হৈছে । ভিন- indeed. What has
দেৰে কি কৰিছে ? brother-in-law done ?
তেখেত বাহিৰলৈ Has he gone outside ,
গৈছে নেকি ?

মিচেচ হাজৰিকা : এৰা, ভিনদেৰেৰে Mrs. Hazarika : Yes, (your)
এখন কলেজৰ নাইট brother-in-law has
চিফ্ট পাৰ্ট টাইম got a part-time work in
কাম পাইছে । the night shift of a
college.

Repetition Drill

- ১। বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে ?

 বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে ?
- ২। তাই শুইছে ।

 তাই শুইছে ।
- ৩। মই তালৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

 মই তালৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

৪। চোৰাচোন, তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

... ..

চোৰাচোন, তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

৫। এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল।

... ..

এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল।

৬। দাম কিমান নিছে ?

... ..

দাম কিমান নিছে ?

৭। বুবুললৈ কি আনিছ ?

... ..

বুবুললৈ কি আনিছ ?

৮। তালৈ এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ।

... ..

তালৈ এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ।

৯। সি কি কৰিছে ?

... ..

সি কি কৰিছে ?

১০। ৰাতি বহুত হৈছে নহয়।

... ..

ৰাতি বহুত হৈছে নহয়।

১১। এৰা, ৰাতি বহুত হৈছে।

... ..

এৰা, ৰাতি বহুত হৈছে।

১২। ভিনদেৱে কি কৰিছে ?

... ..

ভিনদেৱে কি কৰিছে ?

১৩। তেখেত বাহিৰলৈ গৈছে নেকি ?

... ..

তেখেত বাহিৰলৈ গৈছে নেকি ?

১৪। এৰা, ভিনদেৱেৰে এখন কলেজৰ নাইট চিফ্ট কাম কৰে।

... ..

এৰা, ভিনদেৱেৰে এখন কলেজৰ নাইট চিফ্ট কাম কৰে।

Build up Drill

১। গৈছে।

মীমু গৈছে।

মীমু কলৈ গৈছে ?

বাইদেউ, মীমু কলৈ গৈছে ?

২। শুইছে।

(ক) তাই শুইছে।

(খ) সিও শুইছে।

৩। আনিছোঁ।

মই আনিছোঁ।

মই চাইকেল আনিছোঁ।

মই এইখন চাইকেল আনিছোঁ।

মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ।

৪। হৈছে নে ?
পচন্দ হৈছে নে ?
তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?
এইখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

৫। চাইকেল।
ধুনীয়া চাইকেল।
বৰ ধুনীয়া চাইকেল।
এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল।

৬। আনিছে।
কি আনিছে ?
বুৰুললৈ কি আনিছে ?

৭। আনিছোঁ।
বেবিকাৰ আনিছোঁ।
এইখন বেবিকাৰ আনিছোঁ।
তালৈ এইখন বেবিকাৰ আনিছোঁ।

৮। কৰিছে।
কি কৰিছে ?
সি কি কৰিছে ?

৯। নহয়।
হৈছে নহয়।
ৰাতি হৈছে নহয়।
ৰাতি বহুত হৈছে নহয়।

- ১০। বাতি হৈছে।
বাতি ভালেখিনি হৈছে।
এতিয়া বাতি ভালেখিনি হৈছে।
এবা, এতিয়া বাতি ভালেখিনি হৈছে।
- ১১। কৰিছে।
কি কৰিছে ?
ভিনদেৱে কি কৰিছে ?
- ১২। পাইছে।
কাম পাইছে।
নাইট চিফ্টত কাম পাইছে।
এখন কলেজৰ নাইট চিফ্টত কাম পাইছে।
ভিনদেৱেৰে এখন কলেজৰ নাইট চিফ্টত কাম পাইছে।

Substitution Drill

- ১। মীষু কলৈ গৈছে ?
তাই
তাই কলৈ গৈছে ?
বুৰুল
বুৰুল কলৈ গৈছে ?
দেউতা
দেউতা কলৈ গৈছে ?
খুৰা
খুৰা কলৈ গৈছে ?

২। (ক) তাই শুইছে।

গৈছে

তাই গৈছে।

ফুৰিছে

তাই ফুৰিছে।

আনিছে

তাই আনিছে।

থৈছে

তাই থৈছে।

(খ) তাই শুইছে।

মীষু

মীষু শুইছে।

বুবুল

বুবুল শুইছে।

খুৰা

খুৰা শুইছে।

দেউতা

দেউতা শুইছে।

৩। (ক) মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ।

বেবিকাৰ

মই তাইলৈ এইখন বেবিকাৰ আনিছোঁ।

কিতাপ

মই তাইলৈ এইখন কিতাপ আনিছোঁ।

চকি

মই তাইলৈ এইখন চকি আনিছোঁ।

মেজ

মই তাইলৈ এইখন মেজ আনিছোঁ ।

(খ) মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

এখন

মই তাইলৈ এখন চাইকেল আনিছোঁ ।

দুখন

মই তাইলৈ দুখন চাইকেল আনিছোঁ ।

তিনিখন

মই তাইলৈ তিনিখন চাইকেল আনিছোঁ ।

(গ) মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

মীমুলৈ

মই মীমুলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

বুবুললৈ

মই বুবুললৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

৪। (ক) চোৱাচোন, এইখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

লোৱাচোন

লোৱাচোন, এইখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

নিয়াচোন

নিয়াচোন, এইখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

কোৱাচোন

কোৱাচোন, এইখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

(খ) চোৱাচোন, এইখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

চাওকচোন

চাওকচোন, এইখন আপোনাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

চাচোন

চাচোন, এইখন তোৰ পচন্দ হৈছে নে ?

৫। (ক) বুবুললৈ কি আনিছ ?

তালৈ

তালৈ কি আনিছ ?

তাৰ কাৰণে

তাৰ কাৰণে কি আনিছ ?

(খ) বুবুললৈ কি আনিছ ?

কিমান

বুবুললৈ কিমান আনিছ ?

কি কি

বুবুললৈ কি কি আনিছ ?

(গ) বুবুললৈ কি আনিছ ?

খৈ

বুবুললৈ কি খৈছ ?

লৈ

বুবুললৈ কি লৈছ ?

৬। সি কি কৰিছে ?

বুবুলে

বুবুলে কি কৰিছে ?

মীমুৱে

মীমুৱে কি কৰিছে ?

৭। এতিয়া ৰাতি বহুত হৈছে নহয়।

ভালেখিনি

এতিয়া ৰাতি ভালেখিনি হৈছে নহয় ।

৮। ভিনদেশেৰে এখন কলেজৰ নাইট চিফ্টত কাম পাইছে ।

স্কুল

ভিনদেশেৰে এখন স্কুলৰ নাইট চিফ্টত কাম পাইছে ।

Word-Order Changing Drill

১। বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে ?

মীশু কলৈ গৈছে, বাইদেউ ?

২। মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

তাইলৈ মই এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

৩। বুবুললৈ কি আনিছ ?

কি আনিছ, বুবুলৈ ?

৪। বৰ ধুনীয়া চাইকেল ।

চাইকেল বৰ ধুনীয়া ।

৫। ভিনদেশেৰে এখন স্কুলৰ নাইট চিফ্টত কাম পাইছে ।

এখন স্কুলৰ নাইট চিফ্টত কাম পাইছে ।

Expansion Drill

১। বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে ?

বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে নো ?

২। চোৰাচোন, তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

চোৰাচোন, চাইকেলখন তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

- ৩। দাম কিমান ?
চাইকেলখনৰ দাম কিমান ?
এই চাইকেলখনৰ দাম কিমান ?
- ৪। এণ সাতানৈবৰ টকা।
এই চাইকেলখনৰ দাম এণ সাতানৈবৰ টকা।
- ৫। বুবুললৈ কি আনিছ ?
বুবুললৈ ভই কি আনিছনো ?
- ৬। সিঙ শুইছে।
মীষু আৰু বুবুল দুয়ো শুইছে।
- ৭। বৰ ধুনীয়া চাইকেল।
এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল।

Contraction Drill

- ১। বাইদেউ মীষু কলৈ গৈছে ?
... ..
(ক) বাইদেউ কলৈ গৈছে ?
... ..
বাইদেউ কলৈ গৈছে ?
- (খ) মীষু কলৈ গৈছে ?
... ..
মীষু কলৈ গৈছে ?
- ২। মই ভাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ।
... ..

মই এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

... ..

মই এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

৩। চোৰাচোন, তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

... ..

তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

... ..

তোমাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

৪। এশ সাতানব্বৈ টকা ।

... ..

সাতানব্বৈ টকা ।

... ..

সাতানব্বৈ টকা ।

৫। তালৈ এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ ।

... ..

এখন বেবীকাৰ আনিছোঁ ।

... ..

এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ ।

৬। ৰাতি বহুত হৈছে নহয় ।

... ..

(ক) ৰাতি হৈছে নহয় ।

... ..

ৰাতি হৈছে নহয় ।

(খ) বাতি বহুত হৈছে ।

... ..

বাতি বহুত হৈছে ।

৭। ভিনদেবেৰে এখন কলেজৰ নাইট চিফ্ট কাম পাইছে ।

... ..

ভিনদেবেৰে এখন কলেজত কাম পাইছে ।

... ..

ভিনদেবেৰে এখন কলেজত কাম পাইছে ।

Conjunction Drill

১। মই তালৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ । তালৈ এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ ।

... ..

মই তালৈ এইখন চাইকেল আৰু তালৈ এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ ।

... ..

মই তালৈ এইখন চাইকেল আৰু তালৈ এখন বেবিকাৰ আনিছোঁ ।

২। তাই শুইছে । সিও শুইছে ।

... ..

তাই আৰু সি শুইছে ।

... ..

তাই আৰু সি শুইছে ।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— বুৰুলৈ কি আনিছ ?

... ..

বুৰুলৈ কি আনিছ ?

উত্তৰ— বুবুললৈ এখন বেবীকাৰ আনিছোঁ ।

... ..

বুবুললৈ এখন বেবীকাৰ আনিছোঁ ।

প্ৰশ্ন— মীমুলৈ কি আনিছ ?

... ..

মীমুলৈ কি আনিছ ?

উত্তৰ— মীমুলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

... ..

মীমুলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।

প্ৰশ্ন— মোমায়েকে বুবুললৈ কি আনিছে ?

... ..

মোমায়েকে বুবুললৈ কি আনিছে ?

উত্তৰ— মোমায়েকে বুবুললৈ এখন বেবীকাৰ আনিছে ।

... ..

মোমায়েকে বুবুললৈ এখন বেবীকাৰ আনিছে ।

প্ৰশ্ন— মোমায়েকে মীমুলৈ কি আনিছে ?

... ..

মোমায়েকে মীমুলৈ কি আনিছে ?

উত্তৰ— মোমায়েকে মীমুলৈ এখন চাইকেল আনিছে ।

... ..

মোমায়েকে মীমুলৈ এখন চাইকেল আনিছে ।

প্ৰশ্ন— দেউতাকে বুবুললৈ কি আনিছে ?

... ..

দেউতাকে বুবুললৈ কি আনিছে ?

উত্তৰ— দেউতাকে বুৰুললৈ এটা পেণ্ট আনিছে।

... ..

দেউতাকে বুৰুললৈ এটা পেণ্ট আনিছে।

প্ৰশ্ন— দেউতাকে মীমুলৈ কি আনিছে ?

... ..

দেউতাকে মীমুলৈ কি আনিছে ?

উত্তৰ— দেউতাকে মীমুলৈ এটা চুৰেটাৰ আনিছে।

... ..

দেউতাকে মীমুলৈ এটা চুৰেটাৰ আনিছে।

প্ৰশ্ন— চাইকেলখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

... ..

চাইকেলখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

উত্তৰ - এৰা, চাইকেলখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে।

... ..

এৰা, চাইকেলখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে।

প্ৰশ্ন— বেবীকাৰখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

... ..

বেবীকাৰখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে নে ?

উত্তৰ— এৰা, বেবীকাৰখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে।

... ..

এৰা, বেবীকাৰখন শ্ৰীমতী হাজৰিকাৰ পচন্দ হৈছে।

EXERCISES

1. Fill in the blanks with the appropriate forms (in present perfect) of the verb roots given in the brackets :

- ১। তাই — — । (খা-)
- ২। দাম কিমান — — ? (ল-)
- ৩। মীশু ঘবলৈ — — । (আহ-)
- ৪। মই এইখন চাইকেল — — । (কিন-)
- ৫। বুবুললৈ কি — — । (কিন-)

2. Provide the appropriate pronominal subject to the sentences below :

- ১। কলৈ গৈছে ?
- ২। তাইলৈ এখন চাইকেল আনিছোঁ ।
- ৩। দাম কিমান আনিছে ?
- ৪। বুবুললৈ কি আনিছ ?

3. Substitute the underlined words by the words given :

- ১। বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে ? (দেউতা, খুৰা)
- ২। তাই শুইছে । (সি, মীশু, বুবুল, দেউতা, খুৰা)
- ৩। মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ (কিতাপ, কলম, চুৰেটাৰ, পেৰ্ট)
- ৪। সি কি কৰিছে ? (বুবুল, মীশু, দেউতা, খুৰা, মহাশয়)

In Assamese

4. Give the present indefinite tense forms of the verbs underlined :

- ১। বাউদেউ কলৈ গৈছে ?
- ২। তাই শুইছে।
- ৩। মই এইখন চাইকেল আনিছোঁ।
- ৪। সি কি কৰিছে ?
- ৫। দাম কিমান নিছে ?

5. Turn the following sentence into interrogative :

- ১। তাই শুইছে।
- ২। চাইকেলখন ধুনীয়া।
- ৩। ৰাতি হৈছে।
- ৪। তেওঁৰ পছন্দ হৈছে।

Vocabulary

চাইকেল	'cycle'
পছন্দ	'choice'
বেবীকাৰ	'baby car'
ৰাতি	'night'
গৈছে	'(he) has gone'
শুইছে	'(he) has slept'
আনিছোঁ	'(I) have brought'

চোৰাচোন	'please see, look'
ভাইলৈ	'for her'
ভালৈ	'for him'
সিও	'he also'
কলৈ	'whereto'
খুনীয়া	'fine, beautiful'
বহুত	'many'
এতিয়া	'now'
ভিন্নদেউ	'elder sister's husband'
কলেজ	'college'
নাইট চিফ্ট	'night-shift'
পাৰ্ট টাইম	'part-time'

Grammatical Notes

- 1 The formation of the present perfect verbs is introduced here. The rule of formation is as follows :

Verbroot + ইছ্ + the personal suffix used in the present indefinite

আন্ + ইছ্ + ওঁ > আনিছোঁ

আন্ + ইছ্ + অ > আনিছ

আন্ + ইছ্ + আ > আনিচা

আন্ + ইছ্ + এ > আনিছে

2. As a rule, the verbstem ending in -ও and -এ > -উ and ই respectively :

শো + ইছ্ + এ > শুইছে

নে + ইছ্ + এ > নিছে

3. 'নহয়' here is confirmative, not negative. It confirms a positive statement.
4. লৈ is the destinational dative case-suffix. Its use has been illustrated before. Students should note that a sentence like আমালৈ বহুত কৰিছে is not a natural one. The normal sentence shall be আমাৰ কাষে বহুত কৰিছে ।
-

Unit IV : Lesson—17

In Mysore

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে।
 বাতুল বিষ্ণি মাক বাপেকৰ লগত মহা-
 পুৰলৈ আহিছে। আটায়ে অ'ত ত'ত
 ফুৰিছে। এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে।
 বিষ্ণিয়ে চন্দনৰ হাতী কিনিছে। বাতুলে
 ফটো তুলিছে। আন এদিন বৃন্দাবনলৈ
 গৈছে। বৃন্দাবনৰ কাষেৰে কান্ধেৰী বৈ
 গৈছে। তালৈ অসংখ্য মানুহ আহিছে।
 বাগিছাত খটখটি আছে। কিছুমান তললৈ
 নামিছে। কিছুমান ওপৰলৈ উঠিছে।
 বাগিছাত বহুত পুখুৰী আছে। নানা
 তৰহৰ গছ আছে। ব'ং বিৰঙৰ ফুল
 ফুলিছে। পানীত ফোৱাৰা আছে।
 সকলোতে ৰঙীন লাইট জ্বলিছে। পৰিবেশ
 মনোমোহা হৈছে। বাতুলবিষ্ণিৰ বৰ
 আনন্দ লাগিছে।

From last week, summer
 vacation has begun. Ratul
 Rinti have come to Mysore
 with (their) mother and fath-
 er. All have roamed here and
 there. One day they have
 gone to Chamundi temple.
 Rinti has bought a sandal-
 elephant. Ratul has taken
 photographs. Another day
 (they) have gone to Brindaban
 garden. Kavery has flown near
 Brindaban. Many people have
 come there. Staircases are (there)
 in the garden. Various type of
 trees are there. Varied colour-
 ed flowers are blooming.
 Springs are (there) in water.
 Everywhere light is burning.
 The environment has become
 lively. Ratul Rinti have felt
 very happy.

Repetition Drill

১। যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে।

... ..

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে।

- ২। বাতুল বিষ্টিমাক বাপেকৰ লগত মহীশূৰলৈ আহিছে।
... ..
বাতুল বিষ্টিমাক বাপেকৰ লগত মহীশূৰলৈ আহিছে।
- ৩। আটায়ে অত ত'ত ফুৰিছে।
... ..
আটায়ে অত ত'ত ফুৰিছে।
- ৪। এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে।
... ..
এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে।
- ৫। বিষ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী কিনিছে।
.....
বিষ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী কিনিছে।
- ৬। বাতুলে ফটো তুলিছে।
... ..
বাতুলে ফটো তুলিছে।
- ৭। আন এদিন বৃন্দাবনলৈ গৈছে।
... ..
আন এদিন বৃন্দাবনলৈ গৈছে।
- ৮। তালৈ অসংখ্য মানুহ আহিছে।
... ..
তালৈ অসংখ্য মানুহ আহিছে।
- ৯। বাগিছাত খটখটি আছে।
... ..
বাগিছাত খটখটি আছে।

- ১০ . কিছুমান তললৈ নামিছে ।
... ..
কিছুমান তললৈ নামিছে ।
- ১১ । কিছুমান ওপৰলৈ উঠিছে ।
... ..
কিছুমান ওপৰলৈ উঠিছে ।
- ১২ । বাগিছাত বহুত পুখুৰী আছে ।
... ..
বাগিছাত বহুত পুখুৰী আছে ।
- ১৩ । নানা তৰহৰ গছ আছে ।
... ..
নানা তৰহৰ গছ আছে ।
- ১৪ । বং বিৰঙৰ ফুল ফুলিছে ।
... ..
বং বিৰঙৰ ফুল ফুলিছে ।
- ১৫ । পানীত ফোৱাৰা আছে ।
... ..
পানীত ফোৱাৰা আছে ।
- ১৬ । সকলোতে বঙীন লাইট জ্বলিছে ।
... ..
সকলোতে বঙীন লাইট জ্বলিছে ।
- ১৭ । পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে ।
... ..
পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে ।

১৮। বাতুল বিষ্টিৰ আনন্দ লাগিছে।

... ..

বাতুল বিষ্টিৰ আনন্দ লাগিছে।

Substitution Drill

১। যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে।

হৈছে

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ হৈছে।

২। বাতুল মাক বাপেকৰ লগত মহীশূৰলৈ আহিছে।

বিষ্টি

বিষ্টি মাক বাপেকৰ লগত মহীশূৰলৈ আহিছে।

সিহঁত

সিহঁত মাক বাপেকৰ লগত মহীশূৰলৈ আহিছে।

সৈতে

সিহঁত মাক বাপেকৰ সৈতে মহীশূৰলৈ আহিছে।

কেবেলা

সিহঁত মাক বাপেকৰ সৈতে কেবেলালৈ আহিছে।

গৈছে

সিহঁত মাক বাপেকৰ সৈতে কেবেলালৈ গৈছে।

৩। আটায়ে অ'ত ত'ত ফুৰিছে।

সকলোৱে

সকলোৱে অ'ত ত'ত ফুৰিছে।

ইফালে সিফালে

সকলোৱে ইফালে সিফালে ফুৰিছে।

বাগিছাত

সকলোৱে বাগিছাত কুৰিছে ।

৪। এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে ।

আন এদিন

আন এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে ।

বৃন্দাবন বাগিছা

আন এদিত বৃন্দাবন বাগিছালৈ গৈছে ।

কাবেৰী নৈ

আন এদিন কাবেৰী নৈলৈ গৈছে ।

আনিছে

আন এদিন কাবেৰী নৈলৈ আনিছে ।

৫। বাতুলে কটো তুলিছে ।

বিল্কি

বিল্কিয়ে কটো তুলিছে ।

কিনিছে

বিল্কিয়ে কটো কিনিছে ।

আনিছে

বিল্কিয়ে কটো আনিছে ।

চন্দনৰ হাতী

বিল্কিয়ে চন্দনৰ হাতী আনিছে ।

৬। বৃন্দাবনৰ কাষেৰে কাবেৰী বৈ গৈছে ।

কটক মহানদী

কটকৰ কাষেৰে মহানদী বৈ গৈছে ।

গুৱাহাটী ব্ৰহ্মপুত্ৰ
গুৱাহাটীৰ কাষেৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ বৈ গৈছে।

৭। বাগিছাত খটখটি আছে।

পুখুৰী

বাগিছাত পুখুৰী আছে।

নানা ভৰহৰ গছ।

বাগিছাত নানা ভৰহৰ গছ আছে।

ৰং বিৰঙৰ ফুল

বাগিছাত ৰং বিৰঙৰ ফুল আছে।

লাইট

বাগিছাত লাইট আছে।

কোৱাৰা

বাগিছাত কোৱাৰা আছে।

৮। সকলোতে ৰঙীন লাইট জ্বলিছে।

বাহিৰত

বাহিৰত ৰঙীন লাইট জ্বলিছে।

বাগিছাত

বাগিছাত ৰঙীন লাইট জ্বলিছে।

আছে

বাগিছাত ৰঙীন আছে।

৯। ৰাতুল বিন্দিৰ বৰ আমন্দ লাগিছে।

ভাল

ৰাতুল বিন্দিৰ বৰ ভাল লাগিছে।

বেয়া

ৰাতুল বিন্টিৰ বৰ বেয়া লাগিছে ।

সিহঁত

সিহঁতৰ বৰ বেয়া লাগিছে ।

গৰম

সিহঁতৰ বৰ গৰম লাগিছে ।

Transformation Drill (To Interrogative)

১। যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে ।

... ..

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে নে ?

... ..

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে নে ?

... ..

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে নে ?

২। ৰাতুল বিন্টি মাক বাপেকৰ লগত আহিছে ।

... ..

ৰাতুল বিন্টি মাক বাপেকৰ লগত আহিছে নে ?

... ..

ৰাতুল বিন্টি মাক বাপেকৰ লগত আহিছে নে ?

৩। আটায়ে অ'ত ত'ত ফুৰিছে ।

... ..

আটায়ে অ'ত ত'ত ফুৰিছে নে ?

... ..

আটায়ে ত'ত ত'ত ফুৰিছে নে ?

- ৪। বিশিটে চন্দনৰ হাতী কিনিছে।

 বিশিটে চন্দনৰ হাতী কিনিছে নে ?

 বিশিটে চন্দনৰ হাতী কিনিছে নে ?
- ৫। বাতুলে কটো তুলিছে।

 বাতুলে কটো তুলিছে নে ?

 বাতুলে কটো তুলিছে নে ?
- ৬। বৃন্দাবনৰ কাষেৰে কাৰেবী বৈ গৈছে।

 বৃন্দাবনৰ কাষেৰে কাৰেবী বৈ গৈছে নে ?

 বৃন্দাবনৰ কাষেৰে কাৰেবী বৈ গৈছে নে ?
- ৭। বাগিছাত খট্‌খটি / পুখুৰী আছে।

 বাগিছাত খট্‌খটি / পুখুৰী আছে নে ?

 বাগিছাত খট্‌খটি / পুখুৰী আছে নে ?
- ৮। বং বিৰঙৰ ফুল ফুলিছে।

 বং বিৰঙৰ ফুল ফুলিছে নে ?

 বং বিৰঙৰ ফুল ফুলিছে নে ?

৮। পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে।

.....

পৰিবেশ : মনোমোহা হৈছে নে ?

.....

পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে নে ?

৯। পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে।

.....

পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে নে ?

.....

পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে নে ?

১০। বাতুল বিষ্টিৰ বৰ আনন্দ লাগিছে।

.....

বাতুল বিষ্টিৰ বৰ আনন্দ লাগিছে নে ?

.....

বাতুল বিষ্টিৰ বৰ আনন্দ লাগিছে নে ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— কেতিয়াৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে ?

.....

কেতিয়াৰ পৰা গৰম গৰম বন্ধ দিছে ?

উত্তৰ— যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে।

.....

যোৱা সপ্তাহৰ পৰা গৰম বন্ধ দিছে।

প্ৰশ্ন— বাতুল বিষ্টি কাৰ লগত আহিছে ?

... ..

বাতুল বিষ্টি কাৰ লগত আহিছে ?

উত্তৰ— বাতুল বিষ্টি মাক বাপেকৰ লগত আহিছে ।

... ..

বাতুল বিষ্টি মাক বাপেকৰ লগত আহিছে ।

প্ৰশ্ন— তেওঁলোক কলৈ কলৈ গৈছে ?

... ..

তেওঁলোক কলৈ কলৈ গৈছে ?

উত্তৰ — তেওঁলোক চামুণ্ডীলৈ আৰু বৃন্দাবনলৈ গৈছে ।

... ..

তেওঁলোক চামুণ্ডীলৈ আৰু বৃন্দাবনলৈ গৈছে ।

প্ৰশ্ন— বিষ্টিয়ে কি কি আনিছে ?

... ..

বিষ্টিয়ে কি কি আনিছে ?

উত্তৰ— বিষ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী আনিছে ।

... ..

বিষ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী আনিছে ।

প্ৰশ্ন— বৃন্দাবনত কি কি আছে ?

... ..

বৃন্দাবনত কি কি আছে ?

উত্তৰ— বৃন্দাবনত বাগিছা, পুখুৰী, গছ, কোৱাৰা আছে ।

... ..

বৃন্দাবনত বাগিছা, পুখুৰী, গছ, কোৱাৰা আছে ।

প্ৰশ্ন— বৃন্দাবনৰ পৰিবেশ কেনেকুৱা ?

... ..

বৃন্দাবনৰ পৰিবেশ কেনেকুৱা ?

উত্তৰ— বৃন্দাবনৰ পৰিবেশ মনোমোহা ।

... ..

বৃন্দাবনৰ পৰিবেশ মনোমোহা ।

প্ৰশ্ন— বাতুল বিষ্টিৰ কেনে লাগিছে ?

... ..

বাতুল বিষ্টিৰ কেনে লাগিছে ?

উত্তৰ— বাতুল বিষ্টিৰ আনন্দ লাগিছে ।

... ..

বাতুল বিষ্টিৰ আনন্দ লাগিছে ।

প্ৰশ্ন— কাবেৰী কোনপিনে বৈ গৈছে ?

... ..

কাবেৰী কোনপিনে বৈ গৈছে ?

উত্তৰ - কাবেৰী বৃন্দাবনৰ কাষেৰে বৈ গৈছে ।

... ..

কাবেৰী বৃন্দাবনৰ কাষেৰে বৈ গৈছে ।

Integration Drill

১। তেওঁলোক এদিন চামুণ্ডালৈ গৈছে। তেওঁলোক আন এদিন বৃন্দাবনলৈ গৈছে।

... ..

তেওঁলোক এদিন চামুণ্ডালৈ অ'ক আন এদিন বৃন্দাবনলৈ গৈছে ।

... ..

তেওঁলোক এদিন চামুণ্ডালৈ আ'ক আন এদিন বৃন্দাবনলৈ গৈছে ।

২ । বিৰ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী কিনিছে । বাতুলে ফটো কিনিছে ।

... ..

বিৰ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী আ'ক বাতুলে ফটো কিনিছে ।

... ..

বিৰ্টিয়ে চন্দনৰ হাতী আ'ক বাতুলে ফটো কিনিছে ।

৩ । বাগিছাত পুখুৰী আছে । বাগিছাত গছ আছে । বাগিছাত ফোৱাৰা আছে ।

... ..

বাগিছাত পুখুৰী, গছ আ'ক ফোৱাৰা আছে ।

... ..

বাগিছাত পুখুৰী, গছ আ'ক ফোৱাৰা আছে ।

EXERCISES

1. Transform into questions by using question word কোন, কি ক'ত, ক'লৈ, কেনে in place of the underlined words :

(ক) বাতুল বিৰ্টি মাকৰ লগত আহিছে !

(খ) আটায়ে অ'ত ত'ত ফুৰিছে ।

(গ) এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে ।

(ঘ) বৃন্দাবনৰ কাষেৰে কাৰোঁ বৈ গৈছে ।

(ঙ) বাগিছাত খটখটি আছে।

(চ) পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে।

(ছ) বাতুলৰ বিষ্টিৰ আনন্দ লাগিছে।

2 Substitute the underlined words by the appropriate forms of the new words given the right.

(ক) বাতুলৰ আনন্দ লাগিছে। (মই দেউতা, সি)

(খ) পৰিবেশ মনোমোহা হৈছে। (বাগিছা, ফটো)

(গ) বাতুলে ফটো তুলিছে। (ফুল)

(ঘ) তালৈ অসংখ্য মানুষ আহিছে। ল'ৰা-ছোৱালী, চক্ৰ ছাত্ৰী)

(ঙ) বিষ্টি বাপেকৰ লগত আহিছে (আইতা, বাইদেউ)

3. Fill up the blanks :—

(ক) যোৱা সপ্তাহৰ পৰা — — দিছে।

(খ) কিছুমান খটখটিৰে — — নামিছে।

(গ) কিছুমান খটখটিৰে — —।

(ঘ) নানা — — গছ আছে।

(ঙ) বং — — ফুল ফুলিছে।

(চ) পানীত — — আছে।

(ছ) বঙীন লাইট — —।

(জ) — — মনমোহা হৈছে।

(ঝ) — — আনন্দ লাগিছে।

4. Combine form both the columns and obtain the correct phrase :

Col. A	Col. B
ৰং বিৰঙৰ	ফোৰাৰা
নানা তৰহৰ	ফুল
সৰু ডঙৰ	পৰিবেশ
মনোমোহা	গছ
চ নৰ	লগত
মাক-বাপেকৰ	হাতী

5. Change the verb into present indefinite.

- (ক) মাক বাপেকৰ লগত আহিছে।
- (খ) এদিন চামুণ্ডী মন্দিৰলৈ গৈছে।
- (গ) বাতুলে ফটো তুলিছে।
- (ঘ) তালৈ অসংখ্য মানুহ আহিছে।
- (ঙ) বড়ীৰ লাইট জ্বলিছে।
- (চ) মোৰ বৰ ভাল লাগিছে।
- (ছ) সিহঁত ওপৰলৈ উঠিছে।
- (জ) ল'ৰাহঁত তললৈ নামিছে।

6. Change the verbs into present perfect.

- (ক) আটায়ে অঁত তঁত ফুৰে।
- (খ) হাজৰিকাই কাপোৰ কিনে।
- (গ) বাতুলে বিক্ৰিৰ ফটো তোলে।
- (ঘ) মহানদী বৈ যায়।

(ঙ) পরিবেশ মনোমোহা হয়।

(চ) বাতুল খটখটিবে তললৈ নামে।

Grammatical Notes

1. The use of present perfect verb forms in ইছ্ + personal markers is reinforced in this lesson. Although the verb form in -ইছ্ + personal marker generally expresses “completive” or “perfective” aspect, at times, it expresses the “progressive” or “imperfective” aspect of the verb. Note the following :

তললৈ নামিছে	also means	তললৈ নামি আছে	“coming down”
ওপৰলৈ উঠিছে	,, ,,	ওপৰলৈ উঠি আছে	“going up”
লাইট জ্বলিছে	,, ,,	লাইট জ্বলি আছে	“light is burning”
আনন্দ লাগিছে	,, ,,	আনন্দ লাগি আছে	“feeling happy”

2. বৰ্ণন < বং “colour” + ইন। It is an adjective. It means colourful.
3. আটায়ে < আটাই + -এ ; so সকলোৰে < সকলো + -এ।
Both the words আটাই and সকল take -এ in the nominative whether the verb is transitive or not. When inflected for other cases, this -এ is added to the case-suffix.

সকলো + acc. -ক + -এ > সকলোকে।

,, + loc. -ত + -এ > সকলোতে।

,, + gen. -ৰ + -এ > সকলোৰে।

Cultural Notes

1. চামুণ্ডী : Just a few kilometres away from Mysore city there is a hill. On the top of the hill there is a temple named Chamundi (=Kali). This is a place of tourists' attraction. People can go there by road.
2. ব্রন্দাবন : Just about 12 kms. away from Mysore city there is a garden called Brindaban garden. From a dam on the river Kavery limited quantum of water has been channalised to a different tanks in lower level. There is a foot bridge over the main tank. A garden has been developed in different levels of the tank. Water has been being sprinkled through pipe-springs. The flower plants, trees, the water tanks and the springs have been illuminated. Thousands of visitors come to the garden in the evening.
3. চন্দনৰ হাতী . Mysore is famous for sandal handicraft. চন্দনৰ হাতী means an elephant made of sandal wood.

Vocabulary

সপ্তাহ	'week'
গৰম বন্ধ	'summer vacation'
বাপেক	'(one's) father'
মহীশূৰ	'city of Mysore'
আটোৱে	'all'
অ'ত ত'ত	'here and there'

চন্দনৰ হাতী	'sandal elephant'
ফটো	'photograph'
তুলিছে	'has taken'
কাষেৰে	'by the side of'
বাগিছা	'garden'
আহিছে	'(has) come'
খট্‌খটি	'stairs'
কিছুমান	'some'
নামিছে	'has come down'
উঠিছে	'has grown up'
পুখুৰী	'tank'
নানা ভৰহৰ	'of various types'
ৰং বিৰঙৰ	'multi coloured'
ফুলিছে	'has bloomed'
ফোৱাৰা	'pipe-springs'
বঙোন	'colourful'
জ্বলিছে	'has burned'
পৰিবেশ	'environment'
মনোমোহা	'attractive'
আনন্দ	'happiness'

Unit IV : Lesson—18

In The Kitchen

মি: হাজৰিকা : হেৰা, বিপুল কলৈ গৈছে ? Mr. Hazarika : Where has Bipul gone ?

মিচেচ হাজৰিকা : সি কলৈকো যোৱা নাই। সি শুইছে।
আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ? Mrs. Hazarika : He has not gone anywhere. He has slept. Have (you) brought something (like) fish etc.

মি: হাজৰিকা : মাছ অনা নাই, অলপ মাংসহে আনিছোঁ।
ভাত হৈছে নেকি ? Mr. Hazarika : (I) have not brought fish, but a little meat. Is rice ready ?

মিচেচ হাজৰিকা : কেৱল দালি আৰু ভাত হৈছে। তৰকাৰী বহাইছোঁ। মাংস কিমান আনিছে ? Mrs. Hazarika : Only rice and Dal are ready. (I) have put the curry (on pan). How much meat (you) have brought ?

মি: হাজৰিকা : বেছি অনা নাই। মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ। Mr. Hazarika : (I) have not brought much. (I) have brought only one k g.

মিচেচ হাজৰিকা : বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ? Mrs. Hazarika : Have (you) given the message to Bipul's friend ?

মি: হাজারিকা : ওঠা, নাই দিয়া । Mr. Hazarika : Oh, no. (I
(বাতিপুৰা বুৰুক shall send Bubul in morn-
পঠাই দিম) বুৰুল ning). Has Bubul slept ?
শুইছে নেকি ?

মিচেচ হাজারিকা : বুৰুলে পঢ়ি আছে, Mrs. Hazarika : Bubul is rea-
বুৰুল খোৱা নাই । ding. Bubul has not
slept.

মি: হাজারিকা : বুৰুলে ভাত খাইছে Mr. Hazarika : Has Bubul
নেকি ? eaten rice ?

মিচেচ হাজারিকা : বুৰুলেও খোৱা নাই, Mrs. Hazarika : Bubul also has
মীনুৱেও খোৱা নাই । not eaten, Minu also
has not eaten.

Repetition Drill

১। হেৰা, বিপুল কলৈ গৈছে ?

... ..

হেৰা, বিপুল কলৈ গৈছে ?

২। সি কলৈকো যোৱা নাই ।

..

সি কলৈকো যোৱা নাই ।

৩। আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?

... ..

আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?

- ৪। মাছ অনা নাই, অলপ মাংসহে আনিছোঁ ।
... ..
মাছ অনা নাই, অলপ মাংসহে আনিছোঁ ।
- ৫। ভাত হৈছে নেকি ?
... ..
ভাত হৈছে নেকি ?
- ৬। কেৱল দালি আৰু ভাত হৈছে ।
... ..
কেৱল দালি আৰু ভাত হৈছে ।
- ৭। তৰকাৰী বহাইছোঁ ।
... ..
তৰকাৰী বহাইছোঁ ।
- ৮। কিমান আনিছে ?
... ..
কিমান আনিছে ?
- ৯। বেছি অনা নাই, মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ ।
... ..
বেছি অনা নাই, মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ ।
- ১০। বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?
... ..
বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?
- ১১। ওহোঁ, নাই দিয়া ।
... ..
ওহোঁ, নাই দিয়া ।

১২। বুবুলে পঢ়ি আছে, শে'রা নাই।

... ..

বুবুলে পঢ়ি আছে, শে'রা নাই।

১৩। বুবুলে ভাত খে'রা নাই।

... ..

বুবুলে ভাত খে'রা নাই।

Build-up Drill

১। গৈছে

কলৈ গৈছে ?

বিপুল কলৈ গৈছে ?

২। ঘো'রা নাই।

সি ঘো'রা নাই।

সি কলৈকো ঘো'রা নাই।

৩। শুইছে

সি শুইছে।

৪। আনিছে নে ?

কি'বা আনিছে নে ?

ম'ছ পুঠি কি'বা আনিছে নে ?

৫। অনা নাই

ম'ছ অনা নাই।

- ৬। আনিছোঁ
অলপ মাংসহে আনিছোঁ ।
মাছ অনা নাই, অলপ মাংসহে আনিছোঁ ।
- ৭। আনিছে
কিমান আনিছে ?
- ৮। অনা নাই
বেছি অনা নাই ।
- ৯। আনিছোঁ
একিলো আনিছোঁ ।
মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ ।
- ১০। হৈছে
ভাত হৈছে ।
দালি আৰু ভাত হৈছে ।
কেৱল দালি আৰু ভাত হৈছে ।
- ১১। বহাইছোঁ
ভৰকাৰী বহাইছোঁ ।
- ১২। দিছে নে ?
খবৰটো দিছে নে ?
বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?
বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?
- ১৩। নাই দিয়া
গুহোঁ, নাই দিয়া ।

- ১৪। শুইছে নেকি ?
বুবুল শুইছে নেকি ?
- ১৫। পড়ি আছে
বুবুলে পড়ি আছে ।
- ১৬। শোবা নাই ।
বুবুল শোবা নাই ।
- ১৭। খাইছে নে ?
বুবুলে খাইছে নে ?
বুবুলে ভাত খাইছে নে ?
- ১৮। খোরা নাই
বুবুলেও খোরা নাই ।
মীন্দ্রেও খোরা নাই ।
বুবুলেও খোরা নাই, মীন্দ্রেও খোরা নাই ।

Substitution Drill

- ১। (ক) হেবা, বিপুল কলৈ গৈছে ?
হেবি
হেবি, বিপুল কলৈ গৈছে ?
হেব
হেব, বিপুল কলৈ গৈছে ?
- (খ) হেবা, বিপুল কলৈ গৈছে ?
মীন্দ্রে
হেবা, মীন্দ্রে কলৈ গৈছে ?

তেখেত

হেৰা, তেখেত কলৈ গৈছে ?

তেওঁ

হেৰা, তেওঁ কলৈ গৈছে ?

সি

হেৰা, সি কলৈ গৈছে ?

তাই

হেৰা, তাই কলৈ গৈছে ?

২। (ক) সি কলৈকো যোৱা নাই।

তেখেত

তেখেত কলৈকো যোৱা নাই।

তেওঁ

তেওঁ কলৈকো যোৱা নাই।

বুবুল

বুবুল কলৈকো যোৱা নাই।

মৌমু

মৌমু কলৈকো যোৱা নাই।

(খ) সি কলৈকো যোৱা নাই।

ঘৰলৈ

সি ঘৰলৈ যোৱা নাই।

বজাৰলৈ

সি বজাৰলৈ যোৱা নাই।

৩। (ক) সি শুইছে।

বুবুল

বুবুল শুইছে।

মীমু

মীমু শুইছে।

বুবুল আক মীমু

বুবুল আক মীমু শুইছে।

তাই

তাই শুইছে।

সিও

সিও শুইছে।

ভায়ো

ভায়ো শুইছে।

(খ) সি শুইছে।

পড়িছে

সি পড়িছে।

খাইছে

সি খাইছে।

আহিছে

সি আহিছে।

৪। (ক) আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?

কিতাপ কাগজ

আজি কিতাপ কাগজ কিবা আনিছে নে ?

পেণ্ট চুয়েটাৰ

আজি পেণ্ট চুয়েটাৰ কিবা আনিছে নে ?

মাছ মাংস

আজি মাছ মাংস কিবা আনিছে নে ?

(খ) আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?

কিনিছে

আজি মাছ পুঠি কিবা কিনিছে নে ?

খাইছে

আজি মাছ পুঠি কিবা খাইছে নে ?

৫। মাছ অনা নাই, অলপ মাংসহে আনিছোঁ ।

পেৰ্ট-চুৰেটাৰ

পেৰ্ট অনা নাই, এটা চুৰেটাৰহে আনিছোঁ ।

কিতাপ-কাগজ

কিতাপ অনা নাই, অলপ কাগজহে আনিছোঁ ।

চাহ-কফি

চাহ অনা নাই, অলপ কফিহে আনিছোঁ ।

৬। কেৱল দালি আৰু ভাত হৈছে ।

ভৰকাৰী

কেৱল দালি আৰু ভৰকাৰী হৈছে ।

মাংস

কেৱল দালি আৰু মাংস হৈছে ।

৭। ভৰকাৰী বহাইছোঁ ।

মাংস

মাংস বহাইছোঁ ।

ভাত

ভাত বহাইছোঁ ।

দালি

দালি বহাইছোঁ ।

৮। কিমান আনিছে ?

কি

কি আনিছে ?

৯। বেছি অনা নাই, মাত্র একিলো আনিছোঁ।

দু'কিলো

বেছি অনা নাই, মাত্র দু'কিলো আনিছোঁ।

তিনিকিলো

বেছি অনা নাই, মাত্র তিনিকিলো আনিছোঁ।

১০। ওহোঁ, নাই দিয়া।

নাই অনা

ওহোঁ, নাই অনা।

নাই ক'বা

ওহোঁ, নাই ক'বা।

নাই পড়া

ওহোঁ, নাই পড়া।

১১। বুবুলে পড়ি আছে, শো'বা নাই।

মীমুরে

মীমুরে পড়ি আছে, শো'বা নাই।

খু'বাই

খু'বাই পড়ি আছে, শো'বা নাই।

দেউতাই

দেউতাই পড়ি আছে, শো'বা নাই।

১২। (ক) বুবুলে ভাত খাইছে নে।

চাহ

বুবুলে চাহ খাইছে নে ?

কফি

বুবুলে কফি খাইছে নে ?

(খ) বুবুলে ভাত খাইছে নে ?

মীমুৰে

মীমুৰে ভাত খাইছে নে ?

খুৰাই

খুৰাই ভাত খাইছে নে ?

দেউতাই

দেউতাই ভাত খাইছে নে ?

বাইদেউ

বাইদেৱে ভাত খাইছে নে ?

১৩। (ক) বুবুলেও খোৱা নাই, মীমুৰেও খোৱা নাই।

অনা নাই

বুবুলেও অনা নাই, মীমুৰেও অনা নাই।

লোৱা নাই

বুবুলেও লোৱা নাই, মীমুৰেও লোৱা নাই।

দিয়া নাই

বুবুলেও দিয়া নাই, মীমুৰেও দিয়া নাই।

(খ) বুবুলেও খোৱা নাই, মীমুৰেও খোৱা নাই।

কোনেও

কোনেও খোৱা নাই।

Word-Order Changing Drill

১। সি কলৈকো যোৱা নাই।

... ..

সি কলৈকো নাই যোৱা।

... ..

সি কলৈকো নাই যোৱা।

২। আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?

.....

মাছ পুঠি আজি কিবা আনিছে নে ?

... ..

মাছ পুঠি আজি কিবা আনিছে নে ?

৩। মাছ অনা নাই।

... ..

মাছ নাই অনা।

... ..

মাছ নাই অনা।

৪। অলপ মাংসহে আনিছোঁ।

... ..

মাংসহে অলপ আনিছোঁ।

... ..

মাংসহে অলপ আনিছোঁ।

৫। মাছ অনা নাই, অলপ মাংসহে আনিছোঁ

... ..

অলপ মাংসহে আনিছোঁ, মাছ অনা নাই

.....

অলপ মাংসহে আনিছোঁ, মাছ অনা নাই

৬। বেছি অনা নাই, মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ।

... ..

মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ, বেছি অনা নাই।

... ..

মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ, বেছি অনা নাই।

৭। বুবুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?

... ..

খবৰটো বুবুলৰ বন্ধুজনক দিছে নে ?

... ..

খবৰটো বুবুলৰ বন্ধুজনক দিছে নে ?

৮। ওহোঁ, নাই দিয়া।

... ..

ওহোঁ দিয়া নাই।

... ..

ওহোঁ, দিয়া নাই।

৯। বুবুলেও খোৱা নাই, মীমুৰেও খোৱা ন'ই।

... ..

মীমুৰেও খোৱা নাই, বুবুলেও খোৱা নাই।

... ..

মীমুৰেও খোৱা নাই, বুবুলেও খোৱা নাই।

Expansion Drill

১। হেৰা, বিপুল কলে গৈছে ?

... ..

হেবা, বিপুল এইবাতি কলৈ গৈছে ?

... ..

হেবা, বিপুল এইবাতি কলৈ গৈছে ?

২। মাছ অনা নাই।

... ..

(ক) মই মাছ অনা নাই।

... ..

মই মাছ অনা নাই।

(খ) মই মাছ পুঠি একো অনা নাই।

.... ..

মই মাছ পুঠি একো অনা নাই।

(গ) মই আজি মাছ পুঠি একো অনা নাই।

... ..

মই আজি মাছ পুঠি একো অনা নাই।

৩। অলপ মাংসহে আনিছোঁ।

... ..

আজি অলপ মাংসহে আনিছোঁ।

... ..

আজি অলপ মাংসহে আনিছোঁ।

৪। কিমান আনিছে ?

... ..

(ক) মাংস কিমান আনিছে ?

... ..

মাংস কিমান আনিছে ?

(খ) আজি মাংস কিমান আনিছে ?

... ..

আজি মাংস কিমান আনিছে ?

৫। বেছি অনা নাই।

... ..

মাংস বেছি অনা নাই।

... ..

মাংস বেছি অনা নাই।

৬। ওহৌ, নাই দিয়া।

... ..

ওহৌ, খবৰটো নাই দিয়া।

... ..

ওহৌ খবৰটো নাই দিয়া।

৭। বুবুলেও খোৱা নাই।

... ..

(ক) বুবুলেও ভাত খোৱা নাই।

... ..

বুবুলেও ভাত খোৱা নাই।

(খ) আজি বুবুলেও ভাত খোৱা নাই।

... ..

আজি বুবুলেও ভাত খোৱা নাই।

Contraction Drill

১। হেৰা, বুবুল কলৈ গৈছে ?

বুবুল কলৈ গৈছে ?

- ২। সি কলৈকো যোৱা নাই।
সি যোৱা নাই।
- ৩। আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?
মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?
আজি কিবা আনিছে নে ?
- ৪। বুবুলেও খোৱা নাই।
বুবুলে খোৱা নাই।

Negative to Affirmative

- ১। সি কলৈকো যোৱা নাই।
বুবুল কববালৈ গৈছে।
- ২। তালৈ একো অনা নাই।
তালৈ কিবা আনিছোঁ।
- ৩। বেছি অনা নাই।
বেছি আনিছোঁ।
- ৪। বুবুলেও খোৱা নাই।
বুবুলেও খাইছে।

Question-Response Drill

- প্রশ্ন— বিপুল কলৈ গৈছে ?
... ..
বিপুল কলৈ গৈছে ?

উত্তৰ— বিপুল কলৈকো যোৱা নাই :

... ..

বিপুল কলৈকো যোৱা নাই .

প্ৰশ্ন— মৌসুম কলৈ গৈছে ?

.....

মৌসুম কলৈ গৈছে ?

উত্তৰ— মৌসুম বজাৰলৈ গৈছে ।

... ..

মৌসুম বজাৰলৈ গৈছে ।

প্ৰশ্ন— বুবুল শুইছে নেকি ?

... ..

বুবুল শুইছে নেকি ?

উত্তৰ— নাই, বুবুল শোৱা নাই ।

... ..

নাই, বুবুল শোৱা নাই .

প্ৰশ্ন— আজি মাংস আনিছে নে ?

... ..

আজি মাংস আনিছে নে ?

উত্তৰ— এৰা, মাংস অলপ আনিছোঁ ।

... ..

এৰা, মাংস অলপ আনিছোঁ ।

প্ৰশ্ন— মাছ অনা নাই নেকি ?

... ..

মাছ অনা নাই নেকি ?

উত্তৰ — নাই, মাছ অনা নাই।

... ..

নাই, মাছ অনা নাই।

প্ৰশ্ন — কাপোৰ অনা নাই নেকি ?

... ..

কাপোৰ অনা নাই নেকি ?

উত্তৰ — নাই, কাপোৰ অনা নাই।

... ..

নাই, কাপোৰ অনা নাই।

প্ৰশ্ন — কিতাপ অনা নাই নেকি ?

... ..

কিতাপ অনা নাই নেকি ?

উত্তৰ — নাই, কিতাপ অনা নাই।

... ..

নাই, কিতাপ অনা নাই।

প্ৰশ্ন — বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?

... ..

বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?

উত্তৰ — নাই, বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিয়া নাই।

... ..

নাই, বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিয়া নাই।

প্ৰশ্ন — বুবুলৰ বন্ধুজনক কলমটো দিছে নে ?

... ..

বুবুলৰ বন্ধুজনক কলমটো দিছে নে ?

উত্তৰ— নাই, বুবুলৰ বন্ধুজনক কলমটো দিয়া নাই।

... ..

নাই, বুবুলৰ বন্ধুজনক কলমটো দিয়া নাই।

EXERCISES

1. Fill up the blanks :—

- (ক) আজি মাছ পুঠি — — আনিছে নে ?
- (খ) বেঙেনা অনা নাই, অলপ লাউ — — আনিছোঁ।
- (গ) বুবুলে লিখি আছে, পঢ়া — —।
- (ঘ) মাংস — — অনা নাই।
- (ঙ) মীনুৱে খোৱা নাই, বুবুলে — — খোৱা নাই।

2 Substitute the underlined words by the words in the brackets :—

- (ক) সি কলৈকো যোৱা নাই। (স্কুল, ঘৰ, বজাৰ)
- (খ) সি কলৈকো যোৱা নাই। (তাই, বুবুল, দীপক, মীনু)
- (গ) বুবুলে ভাত খোৱা নাই। (মই, মীনু, প্ৰবীণ, তুমি)
- (ঘ) বুবুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ? (দেউতা, খুৰা, মা. বাইদেউ)
- (ঙ) হেৰা, বিপুল কলৈ গৈছে ? (হেৰি, হেৰ, মি: হাজৰিকা)

3. Turn into negative :—

- (ক) সি ফেচনলৈ গৈছে।

- (খ) বুবুল শুইছে।
- (গ) বিপুল কালি আহিছে।
- (ঘ) মাছ আনিছা?
- (ঙ) মই ভাত খাইছোঁ।
- (চ) তেখেত চিনমা চাইছে।

4. Give answer in full sentence :—

- (ক) হাজৰিকাই কি আনিছে?
- (খ) হাজৰিকাই भांग्स কিমান আনিছে?
- (গ) হাজৰিকাই খবৰটো দিছে নে?
- (ঘ) মীনুৱে ভাত খাইছে নে?
- (ঙ) বুবুলে কি কৰি আছে?
- (চ) মঃ হাজৰিকা ক'ৰ পৰা আহিছে?

5. Use the following pairs of words in sentences :—

কলৈ : কলৈকো ; সি : সিও ; খাইছে : খাই আছে ;
নে : নাই ; ভই : ভাই ; চালে : দেখিলে ; কি : কিমান ;

Vocabulary Study

যোৱা নাই	'has not gone'
কলৈকো	'nowhere'
আজি	'today'
মাছ পুটি	'fish etc.'
কিবা	'anything, something'
অনা নাই	'have/has not brought'

একিলো	'one kilogram'
বন্ধু	'friend'
খবৰ	'news'
দিছে	'has given'
পঢ়ি আছে	'is reading'
শোৱা নাই	'has not slept'
ভাত	'rice'
খাইছে	'has/have eaten'
খোৱা নাই	'has/have not eaten'
দালি	'dal'
তৰকাৰী	'curry'
বহাইছোঁ	'(I) have put on the pan'

Grammatical Notes

1. **কলৈকো** : কলৈ + কো; this occurs only in negative construction. The use of কে after place-name standing in relation of destination to the verb is common, eg: সি তালৈকে নাযায় "He does not go there". The further addition of -ও to কে gives negative force resulting in the loss of -এ of কে ; That is কে + ও = কো ।
2. **অনা নাই** : আন + আ নাই । In the formation of negative of -ইছ- ending verbs, -আ is added to the verbstem (in which case the -আ of the preceding syllable of

the verbstem changes to **অ** and is followed by the negative particle **নাই** । Verbstem + **আ** + **নাই** construction holds good for all the 3 persons.

3. **নাই দিয়া** : Although generally the negative particle **নাই** follows the principal verb as in **দিয়া নাই** in colloquial speech, of course, the reverse order (**নাই দিয়া**) is very frequent and common.

4. **মাংসহে** : **হে** is the restrictive emphasis marker. When added to any words in the sentence, it restricts the involvement of the action of the verb to that particular word and a sense of excluding other similar things is automatically expressed. **মাংসহে আনিছোঁ** means 'I have brought meat only, (not anything of the like.)'

5. **মাংস আনিছোঁহে** : means 'I have brought only meat, (not cooked, nor done anything of this sort!.' Here the restriction is on the verb.

6. **বন্ধু** : Tatsama words like **বন্ধু**, **স্বামী**, **স্ত্রী**, etc. donot change while showing relations with different persons.

মোৰ বন্ধু / স্বামী / স্ত্রী ।

তোৰ বন্ধু / স্বামী / স্ত্রী ।

তোমাৰ বন্ধু / স্বামী / স্ত্রী ।

আপোনাৰ বন্ধু / স্বামী / স্ত্রী ।

7. **পঢ়ি আছে** : **পঢ়** + **ই** আছে । To express the continuity of the action **-ই** is added to the main verbstem and is

followed by the inflected forms of verbstem আহ for person and tense Thus we get :

খা-ই আহ-ওঁ : I am eating

লিখ-ই আহ-ওঁ : I am writing

ক-ই > কৈ আহ-ওঁ : I am saying

It is to be noted that unless the action is continuing at the time of saying or referring to, such formations are not used.

Previously খাইছোঁ was considered as the combination of খাই + আছোঁ । Currently, formations in -ইছ express that (i) the work is just completed, (ii) the work is continuing. But the formation in -ই + আহ exclusively expresses that the work is continuing. The -ই + আহ type is highly frequent to express continuity than -ইছ type e.g. :

খাইছোঁ : I have eaten (sometime I am eating)

খ-ই আছোঁ : I am eating

8. Nouns and pronouns other than মই, আমি, তই, তুমি, আপুনি, সি, তাই, এওঁ তেওঁ take -এ in the nominative when the verb is transitive. This এ > ই after nouns ending in এ or আ ।

Unit IV : Lesson — 19

Father Brings Books

মি: হাজৰিকা : বুবুল মীনু, তইতে কি
কৰি আছ ? Mr. Hazarika : Bubul, Minu,
what are you doing ?

দুয়ো : আমি খেলি আছোঁ
দেউতা । Both : We are play-
ing papa.

মি: হাজৰিকা : মই তইতৰ কাৰণে
নতুন কিতাপ আনিছোঁ । Mr. Hazarika : I have brought
new books for you.

দুয়ো : ক'তা দেউতা ? Both : Where papa ?

মি: হাজৰিকা : এয়া নে । এইখন তোৰ
সাহিত্য পাঠ । এইখন
মীনুৰ গণিত । তইতে
ভৰি হাত ধো ।
সাজু হ । তইতৰ শিক্ষক
আহি আছে । Mr. Hazarika : Here, take
(them). This is your
Sahitya path This is
Minu's arithmetics. You
wash your hands and
feet. Be ready. Your
teacher is coming.

বুবুল : মই আজি নপঢ়োঁ
দেউতা মোৰ আজি
জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে । Bubul : I won't read today.
I am feeling feverish.

মীনু : সি আজি দিনতো
পঢ়া নাই দেউতা । সি Minu : He has not read in
the day also, papa. He

খেলি আছে। তাৰ জ্বৰ
উঠা নাই। সি মিছা
কৈছে।

is playing. He has not
got temperature. He has
told lie.

মি: হাজৰিকা : হেৰা, ভিতৰত কি
কৰি আছে ?

Mr. Hazarika : Hallow, what
are you doing inside ?

মিচেচ হাজৰিকা : গৈছোঁ (ব-ব)।

Mrs. Hazarika : (I) am going.
(wait).

মি: হাজৰিকা : বুবুলে আজি দিনত
পঢ়া নাই নেকি... ?
স্কুললৈও যোৱা নাই।
ঘৰত সি দিনৰ দিনটো
কি কৰি আছে ?

Mr. Hazarika : Has not Bubul
read in the day time ?
(He) has not gone to
school too. What is he
doing at home for the
whole of the day ?

Repetition Drill

১। বুবুল, মীমু, ভইতে কি কৰি আছে ?

... ..

বুবুল, মীমু, ভইতে কি কৰি আছে ?

২। আমি খেলি আছোঁ দেউতা।

... ..

আমি খেলি আছোঁ দেউতা।

৩। মই ভইতৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ।

... ..

মই ভইতৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ।

- ৪। ক'তা দেউতা ?
... ..
ক'তা দেউতা ?
- ৫। এয়া নে, এইখন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।
... ..
এয়া নে, এইখন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।
- ৬। এইখন মীম্বৰ গণিত ।
—
এইখন মীম্বৰ গণিত ।
- ৭। তইতে ভৰি হাত ধোঁ । সাজু হ ।
... ..
তইতে ভৰি হাত ধোঁ । সাজু হ ।
- ৮। তইতৰ শিক্ষক আহি আছে ।
..
তইতৰ শিক্ষক আহি আছে ।
- ৯। মই আজি নপঢ়োঁ দেউতা ।
... ..
মই আজি নপঢ়োঁ দেউতা ।
- ১০। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।
.....
মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।
- ১১। সি আজি দিনতো পঢ়া নাই দেউতা ।
... ..
সি আজি দিনতো পঢ়া নাই দেউতা ।

- ১২। সি খেলি আছে।
.....
সি খেলি আছে।
- ১৩। তাৰ জ্বৰ উঠা নাই দেউতা।
.....
তাৰ জ্বৰ উঠা নাই দেউতা।
- ১৪। সি মিছা কৈছে।
.....
সি মিছা কৈছে।
- ১৫। হেৰা, ভিতৰত কি কৰি আছা ?
.....
হেৰা, ভিতৰত কি কৰি আছা
- ১৬। ঘৰত সি দিনৰ দিনটো কি কৰি আছে ?
.....
ঘৰত সি দিনৰ দিনটো কি কৰি আছে ?

Build-up Drill

- ১। কৰি আছ ?
কি কৰি আছ ?
তহঁতে কি কৰি আছ ?
বুৰুল, মৌশু তহঁতে কি কৰি আছ ?
- ২। খেলি আছোঁ।
আমি খেলি আছোঁ।

আমি খেলি আছোঁ দেউতা ।

৩। আনিছোঁ ।

মই আনিছোঁ ।

মই কিতাপ আনিছোঁ ।

মই নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

মই তইতৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

৪। ক'তা ?

ক'তা দেউতা ?

৫। নে ।

এইয়া নে ।

৬। ধো ।

তইঁতে ধো ।

তইঁতে ভাৰি হাত ধো ।

৭। হ

(তইঁত) হ ।

(তইঁত সাজু হ ।

৮। আহি আছে ।

শিক্ষক আহি আছে ।

তইঁতৰ শিক্ষক আহি আছে ।

৯। নপঢ়োঁ ।

মই নপঢ়োঁ ।

মই আজি নপঢ়োঁ ।

মই আজি নপঢ়োঁ ।

- ১০। লাগিছে।
জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।
মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।
- ১১। পঢ়া নাই।
সি পঢ়া নাই।
সি আজি দিনতো পঢ়া নাই।
- ১২। কৰি আছে।
কি কৰি আছে?
সি কি কৰি আছে?
সি দিনৰ দিনটো কি কৰি আছে?
সি আজি দিনৰ দিনটো কি কৰি আছে?

Substitution Drill

- ১। বুবুল, মীনু তহঁতে কি কৰি আছ ?
ল'ৰাইঁত
ল'ৰাইঁত, তহঁতে কি কৰি আছ ?
ছোৱালীহঁত
ছোৱালীহঁত, তহঁতে কি কৰি আছ ?
- ২। আমি খেলি আছোঁ দেউতা।
বুবুলে আৰু মই
বুবুলে আৰু মই খেলি আছোঁ দেউতা।
মীনুৰে আৰু মই
মীনুৰে আৰু মই খেলি আছোঁ দেউতা।

বাইদেৱে আৰু মই

বাইদেৱে, আৰু মই খেলি আছোঁ দেউতা ।

৩। মই ভইতৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

তোৰ

মই তোৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

তাৰ

মই তাৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

তাইৰ

মই তাইৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

বুৰুলৰ

মই বুৰুলৰ কাৰণে নতুন কিতাপ আনিছোঁ ।

৪। ক'ত দেউতা ?

ক'ত

ক'ত দেউতা ?

৫। এয়া নে ।

এইবোৰ

এইবোৰ নে ।

সেইবোৰ

সেইবোৰ নে ।

সেয়া

সেয়া নে ।

৬। (ক) এইখন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।

সেইখন

.. " সেইখন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।

সৌধন

সৌধন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।

(খ) এইখন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।

তইঁতৰ

এইখন তইঁতৰ সাহিত্য পাঠ ।

তোমাৰ

এইখন তোমাৰ সাহিত্য পাঠ ।

তোমালোকৰ

এইখন তোমালোকৰ সাহিত্য পাঠ ।

৭ । তইঁতে ভৰি হাত ধো ।

মীমুৰে আক তই

মীমুৰে আক তই ভৰি হাত ধো ।

বুবুলে আক তই

বুবুলে আক তই ভৰি হাত ধো ।

৮ । তইঁতৰ শিক্ষক আহি আছে ।

বহি আছে

তইঁতৰ শিক্ষক বহি আছে ।

শুই আছে ।

তইঁতৰ শিক্ষক শুই আছে ।

বৈ আছে

তইঁতৰ শিক্ষক বৈ আছে ।

পঢ়ি আছে

তইঁতৰ শিক্ষকে পঢ়ি আছে ।

লিখি আছে

তইঁতৰ শিক্ষকে লিখি আছে ।

৯। মই আজি নপঢ়োঁ ।

নিলিখোঁ

মই আজি নিলিখোঁ ।

নাখাওঁ

মই আজি নাখাওঁ ।

নাখাওঁ

মই আজি নাখাওঁ ।

নেখেলোঁ

মই আজি নেখেলোঁ ।

১০। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।

গৰম গৰম

মোৰ গৰম গৰম লাগিছে ।

বেয়া

মোৰ বেয়া লাগিছে ।

তাল

মোৰ তাল লাগিছে ।

১১। (ক) সি খেলি আছে ।

বুৰুলে

বুৰুলে খেলি আছে ।

মীমুৰে

মীমুৰে খেলি আছে ।

সিহঁতে

সিহঁতে খেলি আছে ।

(খ) সি খেলি আছে ।

লিখি

সি লিখি আছে।

পঢ়ি

সি পঢ়ি আছে।

১২। তাৰ জ্বৰ উঠা নাই।

মই

মোক জ্বৰ উঠা নাই।

দীপা

দীপাৰ জ্বৰ উঠা নাই।

উঠিছে

দীপাৰ জ্বৰ উঠিছে।

১৩। সি মিছা কৈছে।

তাই

তাই মিছা কৈছে।

বুবুল

বুবুলে মিছা কৈছে।

দীপা

দীপাই মিছা কৈছে।

১৪। (ক) ভিতৰত কি কৰি আছে?

আছ

ভিতৰত কি কৰি আছে?

আছে

ভিতৰত কি কৰি আছে?

(খ) ভিতৰত কি কৰি আছে?

ঘৰত

ঘৰত কি কৰি আছা ?

স্কুলত

স্কুলত কি কৰি আছা ?

ভাত

ভাত কি কৰি আছা ?

Transformation Drill

(a) Affirmative to Negative :

- ১। মই তইতৰ কাৰণে কিতাপ আনিছোঁ।
মই তইতৰ কাৰণে কিতাপ অনা নাই।
- ২। তইতৰ শিক্ষক আহিছে।
তইতৰ শিক্ষক অহা নাই।
- ৩। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।
মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লগা নাই।
- ৪। মোৰ ভাল লাগিছে।
মোৰ ভাল লগা নাই।
- ৬। এইখন তোৰ গণিত।
এইখন তোৰ গণিত নহয়।

(b) Negative to Positive :

- ১। মই আজি নপঢ়োঁ।
মই আজি পঢ়িম।

- ২। সি দিনতো পঢ়া নাই।
সি দিনতো পঢ়িছে।
- ৩। বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই।
বুবুল স্কুললৈ গৈছে।
- ৪। তাৰ জ্বৰ উঠা নাই।
তাৰ জ্বৰ উঠিছে।

(c) Affirmative to Interrogative :

- ১। সিহঁতে খেলি আছে।
সিহঁতে খেলি আছে নেকি ?
- ২। শিক্ষক আহি আছে।
শিক্ষক আহি আছে নেকি ?
- ৩। সি স্কুললৈ যোৱা নাই।
সি স্কুললৈ যোৱা নাই নেকি ?
- ৪। সি খেলি আছে।
সি খেলি আছে নেকি ?

(d) Present Continuous to Present Perfect :

- ১। তহঁতে কি কৰি আছে ?
তহঁতে কি কৰিছে ?
- ২। আমি খেলি আছোঁ দেউতা।
আমি খেলিছোঁ দেউতা।
- ৩। তহঁতৰ শিক্ষক আহি আছে।
তহঁতৰ শিক্ষক আহিছে।

৪। ভিতরত কি কবি আছা ?

ভিতরত কি কবিছা ?

৫। সি কি কবি আছে ?

সি কি কবিছে ?

(e) Present Perfect to Present Continuous :

১। মই পঢ়িছোঁ।

মই পঢ়ি আছোঁ।

২। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।

মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগি আছে।

৩। ভিনদেউ আহিছে।

ভিনদেউ আহি আছে।

Expansion Drill

১। ক'তা দেউতা ?

মোৰ কিতাপ ক'তা দেউতা ?

মোৰ নতুন কিতাপ ক'তা দেউতা ?

২। আমি খেলি আছোঁ দেউতা।

আমি ভিতরত খেলি আছোঁ দেউতা।

৩। সাজু হ।

তইন্ত সাজু হ।

৪। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।

মোৰ আজি জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।

- ৫। গৈছোঁ বব।
মই গৈছোঁ বব।
মই ভিতৰলৈ গৈছোঁ বব।
- ৬। সি স্কুললৈ যোৱা নাই।
সি আজি স্কুললৈও যোৱা নাই।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— বুবুল মীমুৱে কি কৰি আছে ?
... ..
বুবুল মীমুৱে কি কৰি আছে ?

উত্তৰ— বুবুল মীমুৱে খেলি আছে।
... ..
বুবুল মীমুৱে খেলি আছে।

প্ৰশ্ন— দেউতাকে সিহঁতলৈ কি আনিছে ?
... ..
দেউতাকে সিহঁতলৈ কি আনিছে ?

উত্তৰ— দেউতাকে সিহঁতলৈ কিতাপ আনিছে।
... ..
দেউতাকে সিহঁতলৈ কিতাপ আনিছে।

প্ৰশ্ন— দেউতাকে মীমুৰ কাৰণে কি আনিছে ?
.....
দেউতাকে মীমুৰ কাৰণে কি আনিছে ?

উত্তৰ— দেউতাকে মীম্বৰ কাৰণে গণিত আনিছে ।

... ..

দেউতাকে মীম্বৰ কাৰণে গণিত আনিছে ।

প্ৰশ্ন— বুবুলৰ কেনে লাগিছে ?

... ..

বুবুলৰ কেনে লাগিছে ?

উত্তৰ— বুবুলৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।

... ..

বুবুলৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।

প্ৰশ্ন— বুবুলে মিছা কৈছে নেকি ?

... ..

বুবুলে মিছা কৈছে নেকি ?

উত্তৰ— এৰা, বুবুলে মিছা কৈছে ।

... ..

এৰা, বুবুলে মিছা কৈছে ।

প্ৰশ্ন— কোনে দিনতো পঢ়া নাই ?

... ..

কোনে দিনতো পঢ়া নাই ?

উত্তৰ— বুবুলে দিনতো পঢ়া নাই ।

.....

বুবুলে দিনতো পঢ়া নাই ।

প্ৰশ্ন— বুবুলে দিনত পঢ়া নাই নেকি ?

.....

বুবুলে দিনত পঢ়া নাই নেকি ?

উত্তৰ— হয়, বুবুলে দিনত পঢ়া নাই।

... ..

হয়, বুবুলে দিনত পঢ়া নাই।

প্ৰশ্ন— বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই নেকি ?

... ..

বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই নেকি ?

উত্তৰ— নাই, বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই।

... ..

নাই, বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই।

Variation Drill

১। মোক কাপোৰ লাগে।

... ..

মোৰ ভাল লাগে।

... ..

মোৰ ভাল লাগে।

২। মোৰ বেয়া লাগে।

... ..

মোক চাহ লাগে।

... ..

মোক চাহ লাগে।

৩। প্ৰবীণক এখন কিতাপ লাগে।

... ..

প্ৰবীণৰ গা বেয়া লাগে।

... ..

প্ৰবীণৰ গা বেয়া লাগে।

৪। বুবুলৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।

... ..

বুবুলক কলম লাগে।

... ..

বুবুলক কলম লাগে।

EXERCISES

1. Add এতিয়া to the following sentences at the appropriate places.

(ক) ভইতে কি কৰি আছ ?

(খ) আমি খেলি আছোঁ দেউতা।

(গ) ভইতে ভৰি হাত ধো।

(ঘ) সাজু হ।

(ঙ) মই নপঢ়োঁ দেউতা।

2. Make one sentence out of each pair of sentence :

(ক) দেউতাকে মীমুৰ কাৰণে কিতাপ আনিছে।

দেউতাকে বুবুলৰ কাৰণে কিতাপ আনিছে।

(খ) দেউতাকে মীমুৰ কাৰণে কিতাপ আনিছে।

দেউতাকে বুবুলৰ কাৰণে সাহিত্য পাঠ আনিছে।

(গ) বুবুলে দিনত পঢ়া নাই।

মীমুৰে দিনত পঢ়া নাই।

(ঘ) বুবুল, তই কি কৰি আছ ?

মীমু, তই কি কৰি আছ ?

3. Interchange the verb forms in the following sentences as shown in the model :

Model } তইতে কি কৰি আছ ? > তইতে কি কৰিছ ?
 } মই কিতাপ পঢ়িছোঁ । > মই কিতাপ পঢ়ি আছোঁ ।

- (ক) বুৰলহঁতে খেলি আছে ।
- (খ) ভিতৰত কি কৰি আছা ?
- (গ) শিক্ষক আহি আছে ।
- (ঘ) মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।

4. Frame questions from the following statements by adding some Interrogative markers :

- (ক) মীমুইতে খেলি আছে ।
- (খ) হাজৰিকাই কিতাপ আনিছে ।
- (গ) এইখন তোৰ সাহিত্য পাঠ ।
- (ঘ) বুৰুল স্কুললৈও যোৱা নাই ।
- (ঙ) মীমুব জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে ।

5 Substitute the underlined words by the words in the brackets and produce correct sentences :—

- (ক) তইতে কি কৰি আছ ? (তই, তোমালোক, আপুনি, সি, বুৰুল)
- (খ) আমি খেলি আছোঁ । (মই, তুমি, তইত, সিহঁত, তাই, মীমু)
- (গ) তইত সাজু হ । (তই, তুমি, আপুনি, মীমু, বুৰুল)
- (ঘ) তইতৰ শিক্ষক আহি আছে । (খুৰা, দেউতা, মা, বাইদেউ)
- (ঙ) বুৰুল স্কুললৈও যোৱা নাই । (মই, তোমালোক, তইত, সিহঁত)

6. Expand the following sentences by choosing the appropriate words from the right :

(ক) ক'তা দেউতা ?	তইঁতৰ গণিত
(খ) এয়া নে ।	মই
(গ) সি খেলি আছে ।	মোৰ কিতাপ
(ঘ) গৈছোঁ, বৰ ।	দিনৰ দিনটো
(ঙ) সাজু হ ।	তইঁত এতিয়া

Vocabulary

কৰি আছ	'(you, n-hon) are doing'
কৰি আছে	'(he) is doing'
খেলি আছোঁ	'(we) are playing'
খেলি আছে	'(he) is playing'
কাৰণে	'for'
নতুন	'new'
ক'তা	'where is it'
এয়া	'here is it'
সাহিত্য পাঠ	'literature-text'
গণিত	'arithmetics'
ভৰি	'f ot'
হাত	'hand'
ধো	'you (n-hon) wash'
সাজু	'ready'
আহি আছে	'is coming'

আজি	'to-day'
জ্বৰ	'fever'
দিন	'day'
ভিতৰত	'in/inside'
গৈছোঁ	'have gone/am going'
দিনৰ দিনটো	'the whole day'

Grammatical Notes

1. Use of the continuous aspect of the present tense is again illustrated here. This formation is used only when the action of the verb is actually continuing (see. gramm. note of the preceding lesson). Its construction is as follows :

Verbstem +ই followed by auxiliary vs. আছ+personal suffixes. eg:

- 1st খেল + ই + আছ্ + ওঁ > খেলি আছোঁ
- 2nd { খেল + ই + আছ্ + অ > খেলি আছ
 { খেল + ই + আছ্ + আ > খেলি আছা
 { খেল + ই + আছ্ + এ > খেলি আছে
- 3rd খেল + ই + আছ্ + এ > খেলি আছে

2. In the genitive formations, which is marked by -অৰ, the pronouns take some oblique shapes as follows :

মই > মো- + অৰ > মোৰ
আমি > আমা- + অৰ > আমাৰ

তই > তো-+ব > তোব

তুমি > তোমা-+ব > তোমাব

আপুনি > আপোনা-+ব > আপোনাব

সি > তা-+ব > তাব

3. ক'তা : It is an extended form of ক'ত। It is used in intimate reference in the sense "where is it".

4. এয়া : It is the extended form of এই. It is used in intimate reference in the sense "here it is".

Thus সেই > সেয়া, সো > সোয়া।

5. গৈছোঁ (বব): This perfect formation literally means that 'the going is complete' But, in usage, it is used to respond even before 'the going starts' in the sense that 'going' may be considered as if completed,

Unit IV : Lesson—20

Telegram Peon in the Village

পিয়ন : হেৰ ভাইটি ! পুতলী Peon : Hallow brother !
ডেকাৰ ঘৰ কোন- Which side is the
পিনে ? Putali Deka's house ?

ল'ৰা : কোন পুতলী ডেকা ? Boy : Which Putali Deka ?
মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ Madhab, the village-
ভনীয়েক ? head's sister ?

পিয়ন : এৰা, মধুপুৰ গাওঁৰ Peon : Yes, Putali Deka of
পুতলী ? Madhupur village.

ল'ৰা : এইপিনে গৈ থাকক । Boy : Go on by this way. On
সো কেঁকুৰীটোৰ the right side of this
সোঁপিনে চতুৰ্থটো । turning, the forth one.

পিয়ন : গাওঁবুঢ়া ঘৰত আছে Peon : Is the village-head in
নে ? home ?

এজনী তিৰোতা : নাই । তেখেতে বাৰী A woman : No, he is cleaning
চুৰ্কাৰ আছে । (the grasses in) the
compound.

পিয়ন : পুতলী ডেকা ঘৰত Peon : Is not Putali Deka in
নাইনে ? home ?

তিবোতা জনী : নাই । ভায়ে পিছ- The woman : No, she is also
 কালে জাকৈ বাই in the back side catch-
 আছে । (খবৰ পঠাবলৈ) ing fish. (To send
 চাকৰটোও নাই । message) the servant
 সিও পথাৰত হাল is also not here. He is
 বাই আছে । also ploughing in field.

পিয়ন : আপুনি তাত বুই Peon : You are probably
 আছে হবলা । অকণমান weaving ? Just for a
 মাত দিয়ক । তাৰ while, please come.
 এখন আছে, বাখক । (There) is a telegram.
 Take (it).

তিবোতা জনী : মই তাত বুই থকা The woman : I have not been
 নাই । মই পাগত being weaving. I have
 সোমাইছোঁ । লব entered into the kit-
 নোৱাৰো । চ'ৰা chen. I can't receive.
 ঘৰত অলপপৰ বহি (Please) keep sitting in
 থাকক । মই খবৰ the drawing room. I
 পঠাওঁ । am sending message.

Repetition Drill

- ১। হেৰা ভাইটি ! পুতলী ডেকাৰ ঘৰ কোনপিনে ?

 হেৰা ভাইটি ! পুতলী ডেকাৰ ঘৰ কোনপিনে ?
- ২। কোন পুতলী ডেকা ?

 কোন পুতলী ডেকা ?

- ৩। মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক ?
... ..
মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক ?
- ৪। এৰা, মধুপুৰ গাওঁৰ পুতলী ডেকা।
... ..
এৰা, মধুপুৰ গাওঁৰ পুতলী ডেকা।
- ৫। এইপিনে গৈ থাকক।
.. ..
এইপিনে গৈ থাকক।
- ৬। সৌ কেঁকুঁৰিটোৰ সিফালে চতুৰ্থটো।
.... ..
সৌ কেঁকুঁৰিটোৰ সিফালে চতুৰ্থটো।
- ৭। গাওঁবুঢ়া ঘৰত আছে নে ?
... ..
গাওঁবুঢ়া ঘৰত আছে নে ?
- ৮। নাই, তেখেতে বাৰী চুৰকি আছে।
... ..
নাই, তেখেতে বাৰী চুৰকি আছে।
- ৯। পুতলী ডেকা ঘৰত নাই নে ?
... ..
পুতলী ডেকা ঘৰত নাই নে ?
- ১০। নাই, তায়ো পিছফালে জাকৈ বাই আছে।
... ..
নাই, তায়ো পিছফালে জাকৈ বাই আছে।

- ১১। সিও পথাবত হাল বাই আছে ।
... ..
সিও পথাবত হাল বাই আছে ।
- ১২। আপুনি তাঁত বুই আছে হবলা !
.....
আপুনি তাঁত বুই আছে হবলা !
- ১৩। অকণমান মাত দিয়ক ।
... ..
অকণমান মাত দিয়ক ।
- ১৪। এখন তাঁব আছে, বাথক ।
.....
এখন তাঁব আছে, বাথক ।
- ১৫। মই লব নোরাবোঁ ।
... ..
মই লব নোরাবোঁ ।
- ১৬। মই তাঁত বুই থকা নাই ।
... ..
মই তাঁত বুই থকা নাই ।
- ১৭। মই পাগত সোমাইছোঁ ।
... ..
মই পাগত সোমাইছোঁ ।
- ১৮। চ'বা ঘবত বহি থাকক ।
.....
চ'বা ঘবত বহি থাকক ।

১৯। মই খবৰ পঠাওঁ ।

... ..

মই খবৰ পঠাওঁ ।

Substitution Drill

১। হেৰা ভাইটি, পুতলী ডেকাৰ ঘৰ কোনপিনে ?

বীণা চৌধুৰীৰ

হেৰা ভাইটি, বীণা চৌধুৰীৰ ঘৰ কোনপিনে ?

কোনফালে

হেৰা ভাইটি, বীণা চৌধুৰীৰ ঘৰ কোনফালে ?

২। কোন পুতলী ডেকা ?

বীণা

কোন বীণা ডেকা ?

চৌধুৰী

কোন বীণা চৌধুৰী ?

৩। মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক ।

মাফটৰ

মাধৱ মাফটৰৰ ভনীয়েক ।

ঘৈণী

মাধৱ মাফটৰৰ ঘৈণীয়েক ।

বাইদেউ

মাধৱ মাফটৰৰ বাইদেৱেক ।

৪। এইপিনে গৈ থাকক ।

সোঁপিনে
সোঁপিনে গৈ থাকক ।
সেইপিনে
সেইপিনে গৈ থাকক ।
এইফালে
এইফালে গৈ থাকক ।
আহি
এইফালে আহি থাকক ।

- ৫। সোঁ কেঁকুঁৰিটোৰ সোঁপিনে চতুৰ্থটো ।
প্রথমটো
সোঁ কেঁকুঁৰিটোৰ সোঁপিনে প্রথমটো ।
দ্বিতীয়টো
সোঁ কেঁকুঁৰিটোৰ সোঁপিনে দ্বিতীয়টো ।

- ৬। তেখেতে বাৰী চুককি আছে ।
হালবাই
তেখেতে হালবাই আছে ।
ভাঁত বুই
তেখেতে ভাঁত বুই আছে ।
জাকৈ বাই
তেখেতে জাকৈ বাই আছে ।
কাম কৰি
তেখেতে কাম কৰি আছে ।
পঢ়ি
তেখেতে পঢ়ি আছে ।

- ৭। তায়ে পিছফালে জাকৈ বাই আছে।
 আগফালে
 তায়ে আগফালে জাকৈ বাই আছে।
 পুখুৰাত
 তায়ে পুখুৰীত জাকৈ বাই আছে।
- ৮। আপুনি তাত বুই আছে হবলা।
 তুমি
 তুমি তাত বুই আছা হবলা।
 তই
 তই তাত বুই আছ হবলা।
- ৯। অকণমান মাত দিয়ক।
 অলপমান
 অলপমান মাত দিয়ক।
- ১০। চ'ৰা ঘৰত অলপৰ বহি থাকক।
 তাও
 তাও অলপৰ বহি থাকক।
 বৈ
 তাও অলপৰ বৈ থাকক।
- ১১। এখন তা'ৰ আছে, বাখক।
 চিঠি
 এখন চিঠি আছে, বাখক।
 কিতাপ
 এখন কিতাপ আছে, বাখক।

লওক

এখন কিতাপ আছে, লওক।

১২। মই খবৰ পঠাওঁ।

আমি

আমি খবৰ পঠাওঁ।

দিওঁ

আমি খবৰ দিওঁ।

লওঁ

আমি খবৰ লওঁ।

১৩। মই ভাঁত বুই থকা নাই।

আমি

আমি ভাঁত বুই থকা নাই।

Addition Drill

(a) Add—চোন।

১। এইপিনে গৈ থাকক।

... ..

এইপিনে গৈ থাকক চোন।

... ..

এইপিনে গৈ থাকক চোন।

২। অকণমান মাত দিয়ক।

... ..

অকণমান মাত দিয়ক চোন ।

... ..

অকণমান মাত দিয়ক চোন ।

৩। চ'ৰা ঘৰত অলপমান বহি থাকক ।

... ..

চ'ৰা ঘৰত অলপমান বহি থাকক চোন ।

... ..

চ'ৰা ঘৰত অলপমান বহি থাকক চোন ।

(b) Add—হবলা ।

১। আপুনি তাত বুই আছে ।

... ..

আপুনি তাত বুই আছে হবলা !

.....

আপুনি তাত বুই আছে হবলা !

২। সি পথাৰত হাল বাই আছে ।

... ..

সি পথাৰত হালবাই আছে হবলা !

... ..

সি পথাৰত হাল বাই আছে হবলা !

৩। তাই জাকৈ বাই আছে ।

... ..

তাই জাকৈ বাই আছে হবলা !

... ..

তাই জাকৈ বাই আছে হবলা !

৪। তেখেতে বাৰী চুককি আছে ।

... ..

তেখেতে বাৰী চুৰকি আছে হবলা ।

... ..

তেখেতে বাৰী চুৰকি আছে হবলা !

৫। কেঁকুঁৰিটোৰ সোঁপিনে চতুৰ্খটো ।

... ..

কেঁকুঁৰিটোৰ সোঁপিনে চতুৰ্খটো হবলা !

... ..

কেঁকুঁৰিটোৰ সোঁপিনে চতুৰ্খটো হবলা !

৬। মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক ।

... ..

মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক হবলা !

... ..

মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক হবলা !

৭। মধুপুৰ গাওঁৰ পুতলী ।

... ..

মধুপুৰ গাওঁৰ পুতলী ।

... ..

মধুপুৰ গাওঁৰ পুতলী ।

Transformation Drill

(a) Negative

১। মই পাগত সোমাইছোঁ ।

... ..

মই পাগত সোমোৱা নাই।

... ..

মই পাগত সোমোৱা নাই।

২। মই খবৰ পঠাওঁ।

... ..

মই খবৰ নপঠাওঁ।

... ..

মই খবৰ নপঠাওঁ।

৩। গাওঁবুঢ়া ঘৰত আছেনে ?

... ..

গাওঁবুঢ়া ঘৰত নাইনে ?

.....

গাওঁবুঢ়া ঘৰত নাইনে ?

৪। কেৰুঁৰিটোৰ সোঁপিনে।

.....

কেৰুঁৰিটোৰ সোঁপিনে নহয়।

... ..

কেৰুঁৰিটোৰ সোঁপিনে নহয়।

(b) Interrogative

১। মই খবৰ পঠাওঁ।

... ..

মই খবৰ পঠাওঁ নে ?

... ..

মই খবৰ পঠাওঁ নে ?

২। মাখৰ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক।

... ..

মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক নেকি ?

... .. — ...

মাধৱ গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক নেকি ?

৩। কেৰুঁ'ৰিটোৰ সোঁপিনে ৪ৰ্থটো।

.....

কেৰুঁ'ৰিটোৰ সোঁপিনে ৪ৰ্থটো নেকি ?

... ..

কেৰুঁ'ৰিটোৰ সোঁপিনে ৪ৰ্থটো নেকি ?

৪। তেখেতে বাৰী চুককি আছে।

... ..

তেখেতে বাৰী চুককি আছে নেকি ?

... ..

তেখেতে বাৰী চুককি আছে নেকি ?

৫। এখন তা'ৰ আছে।

... ..

এখন তা'ৰ আছে নেকি ?

... ..

এখন তা'ৰ আছে নেকি ?

(c) Affirmative

১। মই লব নোৱাৰোঁ।

... ..

মই লব পাৰোঁ।

... ..

মই লব পাৰোঁ।

২। পুতলী ডেকা ঘৰত নাই নেকি ?

... ..

পুতলী ডেকা ঘৰত আছে নেকি ?

.....

পুতলী ডেকা ঘৰত আছে নেকি ?

Question-Response Drill

১। পুতলী ডেকাৰ ঘৰ কোন গাওঁত ?

....

পুতলী ডেকাৰ ঘৰ মধুপুৰ গাওঁত ।

....

পুতলী ডেকাৰ ঘৰ মধুপুৰ গাওঁত ।

২। পুতলী মাধৱৰ কোন ?

....

পুতলী মাধৱৰ ভনীয়েক ।

.....

পুতলী মাধৱৰ ভনীয়েক ।

৩। সিহঁতৰ ঘৰ কোনটো ?

....

সিহঁতৰ ঘৰ কেৰুঁৰিটোৰ সোঁপিনে ৪ৰ্থটো ।

....

সিহঁতৰ ঘৰ কেৰুঁৰিটোৰ সোঁপিনে ৪ৰ্থটো ।

৪। -গাওঁবুড়াই কি কৰি আছে ?

....

গাওঁবুড়াই বাৰী চুককি আছে ।

....

গাওঁবুড়াই বাৰী চুককি আছে ।

- ৫। পুতলীয়ে কি কৰি আছে ?
... ..
পুতলীয়ে জাকৈ বাই আছে ।
... ..
পুতলীয়ে জাকৈ বাই আছে ।
- ৬। চাকৰটোৱে কি কৰি আছে ?
... ..
চাকৰটোৱে পথাৰত হালবাই আছে ।
... ..
চাকৰটোৱে পথাৰত হালবাই আছে ।
- ৭। তিবোতাজনীয়ে তাত বুই আছে নেকি ?
... ..
নাই, তিবোতাজনীয়ে তাত বুই থকা নাই ।
... ..
নাই, তিবোতাজনীয়ে তাত বুই থকা নাই ।
- ৮। তেওঁ কি কৰিছে ?
... ..
তেওঁ পাগত সোমাইছে ।
... ..
তেওঁ পাগত সোমাইছে ।

EXERCISES

1. Fill in the blanks :—

(ক) হেৰা— — , পুতলীহঁতৰ ঘৰ কোমপিনে ?

- (খ) পুতলী মাধৱৰ — — ।
- (গ) সোঁ কেৰুঁৰিটোৰ — — ।
- (ঘ) তেখেতে বাৰী — — আছে ।
- (ঙ) ভায়ে পিছফালে জাকৈ — — আছে ।
- (চ) সি পথাৰত হাল — — আছে ।
- (ছ) আপুনি ভাঁত — — আছে হবলা ।
- (জ) অলপ পৰ — — থাকক ।

2. Replace the underlined word by the correct form of the new words given in parenthesis.

- (ক) পুতলীৰ ঘৰ কোনপিনে ? (কোনকালে, ক'ত)
- (খ) ভায়ে জাকৈ বাই আছে । (মীষু, অঞ্জনা, অনি)
- (গ) সি হালবাই আছে । (চাকৰটো, ভাইটি, গাওঁবুঢ়া)
- (ঘ) আপুনি অকণমান মাত দিয়ক । (তুমি, তইত)
- (ঙ) আপুনি অলপপৰ বহি থাকক । (তুমি, তই, তাই)

3. Replace the underlined verb phrase by one-word verb.

Don't change the tense :

- (ক) তেখেতে বাৰী চুৰাকি আছে ।
- (খ) ভিবোতা জনীয়ে ত'ত বুই আছে ।
- (গ) চাকৰটোৱে হাল বাই আছে ।
- (ঘ) পিয়নজন গাওঁলৈ গৈ আছে ।

(ঙ) মই পাগত সোমাই আছোঁ ।

(চ) এইপিনে গৈ ধাকক ।

(ছ) তাত বহি ধাকক ।

4. Form verbs from the following verbstems in the model given below and use in sentences.

Model : { Verb root + ই + auxiliary আছ + personal suffix
বা- -ই—আছ—এ > বাই আছে ।

(ক) খা-

(চ) চুকক-

(খ) পঢ়-

(ছ) ব-

(গ) লিখ-

(জ) বহ-

(ঘ) শুন-

(ঝ) শো-

(ঙ) যা-

(ঞ) দে-

5. Combine the words from both the columns and obtain the correct phrase.

গাওঁবুঢ়া

ভনী

মই

ভনী

মাথৰ

ভাই

পুতলী

দেউতা

মাথৰ

আইতা

চাকৰ

যৈণী

সি

খুৰা

ভই

বাইদেউ

তইত

ভনী

তই

ভাই

6. Give short reply :

- (ক) তাৰ কালৈ আহিছে ?
- (খ) গাওঁবুঢ়া ঘৰত আছে নে ?
- (গ) ভিৰোতাজনীয়ে তাত বুই আছে নে ?
- (ঘ) তেওঁ তাৰখন বাখিছে নে ?
- (ঙ) চাকৰটোৱে কি কৰি আছে ?

Grammatical Notes

1. The present continuous aspect of the verb is reinforced here. At the same time, Present continuous in Imperrative mood is also introduced here. Rule of the formation of the present continuous is as follows :

Verbroot + -ই+auxiliary আছ্,+Personal suffix for present indefinite. As noted earlier verbstems in -ও and -এ > -উ and -ই respectively; (this -ই again is lost by haplology when conjunctive -ই is added to.)

- খা - ই আছ্, -ও > খাই আছোঁ।
- চুক্ - ই আছ্, -ও > চুকাই আছোঁ।
- গো > গু-ই আছ্, -এ > গুই আছে।
- দে > দি - ই আছ্, -এ > দি আছে।
- বো > বু-ই আছ্, -এ > বুই আছে।

2. In the formation of present continuous in Imperative mood, থাক্ occurs in lieu of আছ্, to which imperative personal suffixes are add to.

Example : যা > গ'-ই থাক্-অক্ > গৈ থাকক ।

বহ্-ই থাক্-অক্ > বহি থাকক ।

শো > শু-ই থাক্-অক্ > শুই থাকক ।

3. হবলা : Its addition to the asserative sentences adds the sense of 'probability.'

4. Words referring to direction take -এ in the locative.

Examples : সোঁপিন-এ > সোঁপিনে ।

সোঁফাল-এ > সোঁফালে ।

এইপিন-এ > এইপিনে ।

Cultural Notes

ভাত : It refers to loom. In Assam, almost every family possesses at least one handloom. Every woman, as a matter of practice, has to weave domestic clothes in these looms. They even weave mosquito-net, dhoti, bed-sheet, blanket etc. . Some families possess power-loom which they use for mass production or commercial purpose.

জাকৈ : A kind of fishing trap made of bamboo. In village areas, even college-going girls catch fish by using this trap.

Vocabulary

ভাইটি 'Hallow brother, used to address young ones'

পুতলী ডেকা	'a name'
গাওঁবুঢ়া	'Village-head'
মধুপুৰ	'name of a village'
কেহুঁৰি	'turning'
সোঁৱ	'right side'
৪র্থ	'4th'
বাৰী	'compound of the house'
পিছফালে	'backside'
জাকৈ বাই	'catching fish by using a bamboo trap'
হাল	'plough'
চুককি	'cleaning ground by spade'
তাঁত	'loom'
বুই	'weaving'
অকণমান	'little, a while'
মাভ	'voice'
তাঁৰ	'telegram'
বাখক	'you (hon.) keep'
পাগ	'kitchen'
চ'ৰা ঘৰ	'sitting house'
অলপপৰ	'a while'
খবৰ	'news'

Unit IV : Lesson—21

REVISED LESSON

- ১। বাইদেউ, মীশু কলৈ গৈছে ? তাই শুইছে। সি কি কৰিছে ? এতিয়া ৰাতি বহুত হৈছে নহয়। দাম কিমান নিছে ? আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ? বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ? পুতলী ঘৰত আছে নে ?
- ২। মই তালৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ। তালৈ এখন বেবীকাৰ আনিছোঁ। মাংস মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ। মই পাগত সোমাইছোঁ।
- ৩। এৰা বৰ ধুনীয়া চাইকেল। দাম এশ সাতানব্বৈ টকা। মধুপুৰ গাওঁৰ পুতলী ডেকা। সোঁ কেৰুঁৰিটোৰ সোঁপিনে চতুৰ্থটো।
- ৪। সি কলৈকো যোৱা নাই। মাছ অনা নাই। মাংস বেছি অনা নাই। বুবুল শোৱা নাই। বুবুলে ভাত খোৱা নাই। খবৰটো দিয়া নাই। বুবুলে আজি দিনতো পঢ়া নাই। বুবুল স্কুললৈও যোৱা নাই।
- ৫। তইতে কি কৰি আছে ?
- ৬। আমি খেলি আছোঁ দেউতা।
- ৭। ভিতৰত কি কৰি আছে ?
- ৮। সি খেলি আছে। তইতৰ শিক্ষক আহি আছে। সি কি কৰি আছে ? বুবুলে পঢ়ি আছে। তেখেতে বাৰী চুককি আছে। তায়ো জাকৈ বাই আছে। সি হালবাই আছে। আপুনি তাত বুই আছে নেকি ?
- ৯। তইতে তৰি হাত ধো। তইত সাজুহ।
- ১০। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।
- ১১। এইপিনে গৈ থাকক। চ'ৰা ঘৰত অলপপৰ বহি থাকক।

Repetition Drill

- ১। বাইদেউ, মৌশু কলৈ গৈছে ?
... ..
বাইদেউ, মৌশু কলৈ গৈছে ?
- ২। তাই শুইছে।
... ..
তাই শুইছে।
- ৩। সি কি কৰিছে ?
... ..
সি কি কৰিছে ?
- ৪। ৰাতি বহুত হৈছে নহয় !
... ..
ৰাতি বহুত হৈছে নহয় !
- ৫। দাম কিমান নিছে ?
... ..
দাম কিমান নিছে ?
- ৬। আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?
... ..
আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে নে ?
- ৭। বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?
... ..
বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?
- ৮। বুৰুলে পঢ়ি আছে।
... ..
বুৰুলে পঢ়ি আছে।

- ৯। মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।
... ..
মই তাইলৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ ।
- ১০। তালৈ এখন বেবীকাৰ আনিছোঁ ।
... ..
তালৈ এখন বেবীকাৰ আনিছোঁ ।
- ১১। মাংস মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ ।
... ..
মাংস মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ ।
- ১২। এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল ।
... ..
এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল ।
- ১৩। দাম এশ সাতানব্বৈ টকা ।
... ..
দাম এশ সাতানব্বৈ টকা ।
- ১৪। সি কলৈকো যোৱা নাই ।
... ..
সি কলৈকো যোৱা নাই ।
- ১৫। মাছ অনা নাই ।
... ..
মাছ অনা নাই ।
- ১৬। মাংস বেছি অনা নাই ।
.....
মাংস বেছি অনা নাই ।

- ১৭। বুবুল শোৱা নাই।
.....
বুবুল শোৱা নাই।
- ১৮। বুবুলে ভাত খোৱা নাই।
... ..
বুবুলে ভাত খোৱা নাই।
- ১৯। খবৰটো দিয়া নাই।
... ..
খবৰটো দিয়া নাই।
- ২০। বুবুলে আজি দিনতো পঢ়া নাই।
... ..
বুবুলে আজি দিনতো পঢ়া নাই।
- ২১। বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই।
... ..
বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই।
- ২২। ভইতে কি কৰি আছ ?
.....
ভইতে কি কৰি আছ ?
- ২৩। আমি খেলি আছোঁ দেউতা।
... ..
আমি খেলি আছোঁ দেউতা।
- ২৪। ভিতৰত কি কৰি আছা ?
... ..
ভিতৰত কি কৰি আছা ?

- ২৫। সি খেলি আছে।
.....
সি খেলি আছে।
- ২৬। তইঁতৰ শিকক আহি আছে।
... ..
তইঁতৰ শিকক আহি আছে।
- ২৭। সি কি কৰি আছে ?
... ..
সি কি কৰি আছে ?
- ২৮। তইঁতে ভৰি হাত ধো।
... ..
তইঁতে ভৰি হাত ধো।
- ২৯। তইঁত সাজুহ।
... ..
তইঁত সাজুহ।
- ৩০। মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।
... ..
মোৰ জ্বৰ জ্বৰ লাগিছে।
- ৩১। সি হালবাই আছে।
... ..
সি হালবাই আছে।
- ৩২। গাওঁবুটাই বাৰী চুককি আছে।
... ..
গাওঁবুটাই বাৰী চুককি আছে।

In Assamese

- ৩৩। তাই জাকৈ বাই আছে।

 তাই জাকৈ বাই আছে।
- ৩৪। এখন তা'ৰ আছে, ৰাখক।

 এখন তা'ৰ আছে, ৰাখক।
- ৩৫। মই পাগত সোমাইছোঁ।

 মই পাগত সোমাইছোঁ।
- ৩৬। গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক।

 গাওঁবুঢ়াৰ ভনীয়েক।
- ৩৭। এইপিনে গৈ থাকক।

 এইপিনে গৈ থাকক।
- ৩৮। চ'ৰা ঘৰত বহি থাকক।

 চ'ৰা ঘৰত বহি থাকক।

Substitution Drill

- ১। বাইদেউ, মীনু কলৈ গৈছে ?
 বুবুল
 বাইদেউ, বুবুল কলৈ গৈছে ?
 সি
 বাইদেউ, সি কলৈ গৈছে ?

স্কুললৈ

বাইদেউ, সি স্কুললৈ গৈছে ।

আহিছে

বাইদেউ, সি স্কুললৈ আহিছে ।

২। বাইদেউ তাই শুইছে ।

মীষু

বাইদেউ, মীষু শুইছে ।

বুবুল

বাইদেউ, বুবুল শুইছে ।

পড়িছে

বাইদেউ, বুবুলে পড়িছে ।

খেলিছে

বাইদেউ, বুবুলে খেলিছে ।

৩। সি কি কৰি আছে ?

বুবুল

বুবুলে কি কৰি আছে ?

প্ৰদীপ

প্ৰদীপে কি কৰি আছে ?

খাই

প্ৰদীপে কি খাই আছে ?

খেলি

প্ৰদীপে কি খেলি আছে ?

ভূমি

ভূমি কি খেলি আছে ?

তই

তই কি খেলি আছ ?

৪। দাম কিমান নিছে ?

নিছা

দাম কিমান নিছা ?

নিছ

দাম কিমান নিছ ?

দিছ

দাম কিমান দিছ ?

কৰিছ

দাম কিমান কৰিছ ?

৫। আজি মাছ পুঠি কিবা আনিছে মে ?

মাছ মাংস

আজি মাছ মাংস কিবা আনিছে নে ?

শাক পাচলি

আজি শাক পাচলি কিবা আনিছে নে ?

আনিছা

আজি শাক পাচলি কিবা আনিছা নে ?

পাইছ

শাক পাচলি কিবা পাইছ নে ?

৬। বিপুলৰ বন্ধুজনক খবৰটো দিছে নে ?

দেউতাক

বিপুলৰ দেউতাকক খবৰটো দিছে নে ?

খুৰাক

বিপুলৰ খুৰাকক খবৰটো দিছে নে ?

কিতাপখন

বিপুলৰ খুৰাকক কিতাপখন দিছে নে ?

কাপোৰখন

বিপুলৰ খুৰাকক কাপোৰখন দিছে নে ?

৭। বুৰুলে পঢ়ি আছে।

মীশু

মীশুৱে পঢ়ি আছে।

দীপা

দীপাই পঢ়ি আছে।

চৌধুৰী

চৌধুৰীয়ে পঢ়ি আছে।

ফুৰি

চৌধুৰী ফুৰি আছে।

খেলি

চৌধুৰীয়ে খেলি আছে।

আহি

চৌধুৰী আহি আছে।

শুই

চৌধুৰী শুই আছে।

৮। মই তালৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ।

তালৈ

মই তালৈ এইখন চাইকেল আনিছোঁ।

সোঁখন

মই তালৈ সোঁখন চাইকেল আনিছোঁ।

বেবীকাৰ

মই তালৈ সোখন বেবীকাৰ আনিছোঁ।

৯। মাংস মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ।

মাছ

মাছ মাত্ৰ একিলো আনিছোঁ।

শাক পাচলি

শাক পাচলি মাছ একিলো আনিছোঁ।

দুকিলো

শাক পাচলি মাত্ৰ দুকিলো আনিছোঁ।

চাৰিকিলো

শাক পাচলি মাত্ৰ চাৰিকিলো আনিছোঁ।

১০। সি কলৈকো যোৱা নাই।

বুবুল

বুবুল কলৈকো যোৱা নাই।

স্কুল

বুবুল স্কুললৈ যোৱা নাই।

ঘৰ

বুবুল ঘৰলৈ যোৱা নাই।

কটক

বুবুল কটকলৈ যোৱা নাই।

গৈছে

বুবুল কটকলৈ গৈছে।

১১। মই মাংস বেছি অনা নাই।

সি

সি মাংস বেছি অনা নাই।

তুমি

তুমি মাংস বেছি অশ্বা নাই ।

নিয়া

তুমি মাংস বেছি নিয়া নাই ।

নিছা

তুমি মাংস বেছি নিছা ।

১২ । বুবুলে ভাত খোরা নাই ।

মীষু

মীষুবে ভাত খোরা নাই ।

চৌধুরী

চৌধুরীয়ে ভাত খোরা নাই ।

তুমি

তুমি ভাত খোরা নাই ।

মিশ্র

মিশ্রই ভাত খোরা নাই ।

খাইছে

মিশ্রই ভাত খাইছে ।

পড়া নাই

মিশ্রই পড়া নাই ।

১৩ । আমি খেলি আছোঁ ।

মই

মই খেলি আছোঁ ।

সি

সি খেলি আছে ।

- হাজৰিকা
হাজৰিকাই খেলি আছে ।
১৪। তইঁতৰ শিক্ষক আহি আছে ।
বন্ধু
তইঁতৰ বন্ধু আহি আছে ।
গৈ
তইঁতৰ বন্ধু গৈ আছে ।
পঢ়ি
তইঁতৰ বন্ধুৱে পঢ়ি আছে ।
১৫। সি কি কৰি আছে ?
আপুনি
আপুনি কি কৰি আছে ?
তই
তই কি কৰি আছে ?
শিক্ষকজনে
শিক্ষকজনে কি কৰি আছে ?
খাই
শিক্ষকজনে কি খাই আছে ?
১৬। তইঁতে ভৰি হাত ধো ।
তই
তই ভৰি হাত ধো ।
তোমালোক
তোমালোকে ভৰি হাত ধোৱা ।
১৭। তইঁত সাজু হ ।

তই

তই সাজু হ ।

তোমালোক

তোমালোক সাজু হোবা ।

থাকা

তোমালোক সাজু থাকা

থাকক

আপোনালোক সাজু থাকক ।

১৮। এইপিনে গৈ থাকক ।

আহি

এইপিনে আহি থাকক ।

চাই

এইপিনে চাই থাকক ।

১৯। ইয়াতে বহি থাকক ।

বৈ

ইয়াতে বৈ থাকক ।

বাট চাই

ইয়াতে বাট চাই থাকক ।

Transformation Dr 11

(a) To negative

১। তই শুইছে ।

... ..

তাই শোৱা নাই।

... ..

তাই শোৱা নাই।

২। এতিয়া ৰাতি হৈছে।

... ..

এতিয়া ৰাতি হোৱা নাই।

.....

এতিয়া ৰাতি হোৱা নাই।

৩। মই তাইলৈ চাইকেল আনিছোঁ।

.....

মই তাইলৈ চাইকেল অনা নাই।

... ..

মই তাইলৈ চাইকেল অনা নাই।

৪। মাংস একিলো আনিছোঁ।

.... ..

মাংস একিলো অনা নাই।

.. ..

মাংস একিলো অনা নাই।

৫। কেঁকুৰিটোৰ সোঁপিনে ঠৰ্খটো।

... ..

কেঁকুৰিটোৰ সোঁপিনে ঠৰ্খটো নহয়।

... ..

কেঁকুৰিটোৰ সোঁপিনে ঠৰ্খটো নহয়।

চাইকেলখন বৰ ধুনীয়া।

... ..

চাইকেলখন ভিমান ধুনীয়া নহয় ।

... ..

চাইকেলখন ভিমান ধুনীয়া নহয় ।

৭ । মই পাগত সোমাইছোঁ ।

... ..

মই পাগত সোমাবা নাই ।

... ..

মই পাগত সোমাবা নাই ।

৮ । আমি খেলি আছোঁ ।

... ..

আমি খেলি থকা নাই ।

.....

আমি খেলি থকা নাই ।

৯ । সি খেলি আছে ।

... ..

সি খেলি থকা নাই ।

... ..

সি খেলি থকা নাই ।

১০ । তেখেতে বাৰী চুককি আছে ।

... ..

তেখেতে বাৰী চুককি থকা নাই ।

... ..

তেখেতে বাৰী-চুককি থকা নাই ।

১১ । তইভব দ্বিগুনক আহি আছে ।

... ..

তইঁতৰ শিক্ষক আহি থকা নাই ।

... ..

তইঁতৰ শিক্ষক আহি থকা নাই ।

১২ । বুবুলে পঢ়ি আছে ।

... ..

বুবুলে পঢ়ি থকা নাই ।

... ..

বুবুলে পঢ়ি থকা নাই ।

১৩ । ভিৰোতাই ভাঁত বুই আছে ।

... ..

ভিৰোতাই ভাঁত বুই থকা নাই ।

... ..

ভিৰোতাই ভাঁত বুই থকা নাই ।

১৪ । তইঁত বহ ।

... ..

তইঁত নবহিবি ।

... ..

তইঁত নবহিবি ।

১৫ । আপুনি বহি থাকক ।

... ..

আপুনি বহি নাথাকিব ।

... ..

আপুনি বহি নাথাকিব ।

১৬ । মোৰ জ্বৰ উঠিছে ।

... ..

মোৰ জ্বৰ উঠা নাই।

... ..

মোৰ জ্বৰ উঠা নাই।

(b) To Interrogative

১। তাই জাকৈ বাই আছে।

... ..

তাই জাকৈ বাই আছে নে ?

... ..

তাই জাকৈ বাই আছে নে ?

২। চাকৰে হালবাই আছে।

... ..

চাকৰে হালবাই আছে নে ?

... ..

চাকৰে হালবাই আছে নে ?

৩। তইতৰ শিক্ষক আহি আছে।

... ..

তইতৰ শিক্ষক আহি আছে নে ?

... ..

তইতৰ শিক্ষক আহি আছে নে ?

৪। বাইদেউক খবৰটো দিয়া নাই।

... ..

বাইদেউক খবৰটো দিয়া নাই নেকি ?

... ..

বাইদেউক খবৰটো দিয়া নাই নেকি ?

৫। বুবুলে ভাত খোৱা নাই।
... ..
বুবুলে ভাত খোৱা নাই নে ?
... ..
বুবুলে ভাত খোৱা নাই নে ?

৬। বুবুল শোৱা নাই।
... ..
বুবুল শোৱা নাই নেকি ?
... ..
বুবুল শোৱা নাই নেকি ?

৭। মাংস বেছি অনা নাই।
... ..
মাংস বেছি অনা নাই নেকি ?
... ..
মাংস বেছি অনা নাই নেকি ?

৮। দাম এশ সাতানকৈ।
... ..
দাম এশ সাতানকৈ নেকি ?
... ..
দাম এশ সাতানকৈ নেকি ?

Expansion Drill

১০। এৰা, বৰ ধুনীয়া চাইকেল।
... ..

এৰা, এইখন বৰ ধুনীয়া চাইকেল ।

.... ..

এৰা, এইখন বৰ ধুনীয়া চাইকেল ।

২। মাছ অনা নাই ।

.... ..

(ক) আজি মাছ অনা নাই ।

.... ..

আজি মাছ অনা নাই ।

(খ) আজি মই মাছ অনা নাই ।

.... ..

আজি মই মাছ অনা নাই ।

৩। বুবুল শোৱা নাই ।

.... ..

বুবুল এতিয়াও শোৱা নাই ।

.....

বুবুল এতিয়াও শোৱা নাই ।

৪। ভিতৰত কি কৰি আছা ?

.... ..

তুমি ভিতৰত কি কৰি আছা ?

.....

তুমি ভিতৰত কি কৰি আছা ।

৫। তেখেতে বাৰী চুৰকি আছে ।

.... ..

তেখেতে পিছফালে বাৰী চুককি আছে।

... ..

তেখেতে পিছফালে বাৰী চুককি আছে।

৬। মই ভাঁত বুই থকা নাই।

... ..

মই এতিয়া ভাঁত বুই থকা নাই।

... ..

মই এ ভয়া ভাঁত বুই থকা নাই।

৭। তইতে ভৰি হাত ধো।

... ..

তইতে এতিয়া ভৰি হাত ধো।

.....

তইতে এতিয়া ভৰি হাত ধো।

৮। আজি শাক পাচলি আনিছে নে ?

.. ..

আজি শাক পাচলি কিবা আনিছে নে ?

... ..

আজি শাক পাচলি কিবা আনিছে নে ?

—

Unit IV : Lesson —20

Test Lesson : ON THE TELEPHONE

মিচেচ বেড্ডি : হেল', ৫০৩২১ । মই Mrs. Reddy : Hallow, 50321.
মিচেচ বেড্ডিয়ে I am Mrs. Reddy speak-
কৈছোঁ । ing.

চক্ষিয়া : পেহীদেউ, নমস্কাৰ । Safia Aunt, namaskar. I am
মই চক্ষিয়া । বিজয়াই Safia. Is Bijaya doing
ফুলতুলি আছে নেকি ? embroidery ? I have
মই এটা নতুন ডিজাইন brought a new design.
আনিছোঁ ।

মিচেচ বেড্ডি : বিজয়াই ফুল তুলি থকা Mrs. Reddy : Bijayai is not
নাই। তাই ককায়েকৰ doing embroidery. She
চুৰেটাৰ গুঁঠি আছে। is knitting (her) elder
তোৰ নতুন ডিজাইনটো brother's sweater. Do
কাইলৈ লৈ আহ না । come bring(ing) your
new design tomorrow.

চক্ষিয়া : ঠিক আছে পেহীদেউ । Safia : All right aunt. Brother-
ভিনদেৰে পেহাদেউক in-law wants uncle. Is
বিচাৰিছে । তেখেত he sleeping ?
শুই আছে নেকি ?

মিচেচ বেড্ডি : পেহাদেৱৰ শুই থকা Mrs. Reddy : (Your) uncle
নাই। এইমাত্ৰ ৰাস্তাৰ has not been sleeping.
কালে গৈছে। তই ধৰি Just now has gone tow-

থাক দেই। মই মাতি
দিছোঁ।

ards roadside. You hold
on please I am calling
him

বহমান : কোন, চকিয়া নেকি ? Rehman : Who (is speaking)
Are you Safia ?

চকিয়া : হয় পেহাদেউ। এয়া মই ভিনদেউক দিছোঁ।
ভিনদেউ ! ধব না,
পেহাদেৱে কোন
কৰিছে।

Safia : Yes uncle. Now, I am
giving to brother-in-law.
Brother-in-law ! hold on
please, uncle has taken
the phone

EXERCISES

1. Combine words from both the columns and form the correct phrase showing kinship relations :

Col. A

Col. B

চকিয়া

পেহী

বিজয়া

মা

বিজয়া

ককাই

চকিয়া

ভিনদেউ

মই

পেহাদেউ

তুমি

ভিনদেউ

চকিয়া

পেহাদেউ

2. Fill in the blanks :

(ক) — — বেড়িয়ে কৈচোঁ।

- (ব) চিকিৎসাই কুল — — আছে ।
 (গ) চিকিৎসাই কুল তুলি — — নাই ।
 (ঘ) তাত্ত ককায়েকৰ চুৰেটাৰ — — আছে ;
 (ঙ) কলমটো ইয়াতলৈ লৈ আহ — — ।
 (চ) পেহাদেৱেৰ শুই — — নাই ।
 (ছ) ভিনদেউ, খৰা — — ।

3. Fill in the blanks with the proper form of the words in the brackets :

- (ক) — — কুল তুলি আছে । (দীপা, বেজিয়া)
 (ব) — — কোন খৰিছে । (ভিনদেউ, খৰা, তাই)
 (গ) — — খৰি থাক দেই । (তই, তইত)
 (ঘ) — — ভায়েকৰ চুৰেটাৰ গুঁঠি আছে । (বীণা, দীপ্তি, পুতু)
 (ঙ) — — শুই আছে । (পেহা, মাহীদেউ, দেউতা, চৌধুৰী)

4. Give short replies :

- (ক) কোনে কুল তুলি আছে ?
 (খ) কোনে প্ৰথমে টেলিফোন কৰিছে ?
 (গ) কোনে চুৰেটাৰ গুঁঠি আছে ?
 (ঘ) চিকিৎসাৰ পেহাদেৱেক শুই আছে নে ?
 (ঙ) কোন বাস্তাৰ কালে গৈছে ?
 (চ) চিকিৎসাৰ পেহাদেৱেক কোনে বিচাৰিছে ?
 (ছ) পেহাদেৱেকে কোন খৰিছে নে ?
 (জ) ৫০৩২১ কাৰ টেলিফোন নম্বৰ ?
 (ঝ) চিকিৎসাই কোন খৰি আছে নে ?
 (ঞ) মিচেচ বেডিড চিকিৎসাৰ কোন ?

(ট) মি; বেড়ি চকিয়াৰ কোন ?

5. Add the politeness marker –দেই !

- (ক) তই ধৰি থাক ।
- (খ) তইত বহ ।
- (গ) তই এতিয়া শো ।
- (ঘ) তইতে চুৰেটাৰ গোঠ ।

6. Substitute the underlined words by the appropriate forms of the words given in the parenthesis, and maintain correctness.

- (ক) বাইদেউ, মীষু কলৈ গৈছে ? (মা, দেউতা, খুৰা, দীপকা, দীপক)
- (খ) তাই শুইছে । (মই, মীষু, সিহঁত)
- (গ) সি কি কৰিছে ? (খা-, পঢ়-, আন-, দি-)
- (ঘ) আমি খেলি আছোঁ । (পঢ়-, যা-, আহ-, কৰ-, চা-)
- (ঙ) তইতৰ শিক্ষক আহি আছে । (মই, তই, বুবুল, আপুনি)

7. Use appropriate pronominal forms for the underlined nouns.

- (ক) বাইদেউ, মীষু কলৈ গৈছে ?
- (খ) খুৰাদেউ, মাছ মাংস কিবা আনিছা নে ?
- (গ) হেৰি ডাঙৰীয়া, খবৰটো দিছে নে ?
- (ঘ) বুবুলে ভাত খাইছে ।

(ঙ) মীশুৰে কি কৰি আছ ?

(চ) বুবুলে আক মই পঢ়ি আছোঁ !

8. Turn into negative :

(ক) তৰি হাত ধো ।

(খ) তইত সাজু হ ।

(গ) দীপা ফুললৈ গৈছে ।

(ঘ) মই খবৰটো দিছোঁ ।

(ঙ) তুমি আনিছা ।

9. Use appropriate definitives in the blank spaces.

(ক) চাইকেল — — বৰ ধুনীয়া ।

(খ) শিক্ষক — — আহি আছে ।

(গ) মাংস — — ধোৱা ।

(ঘ) বন্ধু — — কলৈ গ'ল ?

(ঙ) কলম — — দিয়া ।

(চ) এই — — কাৰ কিতাপ ?

10. Transform in the model given :

Model : মই আহিছোঁ > মই আহি আছোঁ ।

(ক) আমি খেলিছোঁ । >

(খ) তই এতিয়া কি কৰিছ ? >

(গ) বুবুলে দিনত পঢ়িছে । >

(ঘ) ইহঁত এতিয়া শুইছে । >

(ঙ) সি কিতাল চাইছে । >

11. Turn into affirmative :

- (ক) মই শাক পঢ়িলে অনা নাই।
- (খ) দাপা ঘৰলৈ যোৱা নাই।
- (গ) মৌসুৰে আজি দিনতো পঢ়া নাই।
- (ঘ) তুমি চাইকেল অনা নাই।
- (ঙ) তই খবৰটো দিয়া নাই।

12. Use the following pairs of words/phrases in sentences :

- (ক) কলৈ : কলৈকো, (খ) তই : তাই,
- (গ) এখন : এইখন, (গ) কি : কি কি,
- (ঘ) মোৰ লাগ- : মোক লাগ-।

13. Give short replies :

- (ক) বুবুলে এতিয়া কি কৰি আছে ?
- (খ) মোমায়েকে মৌসুৰে কি আনিছে ?
- (গ) বুবুললৈ কিমান দামৰ বেবীকাৰ আনিছে ?
- (ঘ) হাজৰিকাই মাংস কিমান আনিছে ?
- (ঙ) ভিতৰত মিচেচ হাজৰিকাই কি কৰি আছে ?
- (চ) বুবুল আজি স্কুললৈ গৈছে নে ?
- (ছ) বুবুলৰ কেনে লাগিছে ?
- (জ) কাৰ শিক্ষক আহি আছে ?
- (ঝ) এতিয়া ৰাতি কিমান হৈছে ?
- (ঞ) মৌসুৰ চাইকেলখন কেনেকুৱা ?

Unit V : Lesson—23

ABOUT SOME PURCHASES

মি: ফুকন : নমস্কাৰ হাজৰিকা । Mr. Phukan : Namaskar Hazarika. Are you doing
আপুনি কিবা কৰি something ?
আছে নেকি ?

মি: হাজৰিকা : নাই, মই একো কৰি Mr. Hazarika : No. I am not
থকা নাই । অ'হক, কি doing anything Come
খবৰ, কওক । কালি (on), tell, what is the
আপুনি চকা মেজ- matter ? Did you bring
বোৰ আনিলে নে ? chairs and tables yester-
day ?

মি: ফুকন : হয়, আনিলোঁ । Mr. Phukan : Yes, (I) brought

মি: হাজৰিকা : দাম কিমানকৈ ললে ? Mr. Hazarika : How much
price did (he) take ?

মি: ফুকন : বেতৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ Mr. Phukan ; The cane chairs
টকাকৈ । ক'ঠৰবোৰৰ at the rate of Rs 30-00
পয়ত্ৰিশ টকাকৈ । মেজ each. The wooden ones
খনৰ কুৰি টকা । Rs. 35 00 each The table
is at Rs. 20-00.

মি. হাজৰিকা : বৰ বেছি ললে । কাৰ Mr. Hazarika : (He) took too
দোকানৰ পৰা কিনিলে ? much. From whose shop
did you buy ?

মি: ফুকন : বামলালৰ দোকানৰ Mr. Phukan : (I) bought from
পৰা কিনিলোঁ । Ramlal's shop.

মি: হাজৰিকা : তেওঁ আপোনাক বৰকৈ Mr. Hazarika : He cheated
ঠগিলে । you too much.

মীশু : খুৰাদেউ কালি আপোনা- Minu : Uncle, did you see
লোকে চিনেমা চালে নে? picture yesterday?

মি: ফুকন : অ' চালোঁ । তইতে 'ঘৰ Mr. Phukan : Yes, (we) saw.
সংসাৰ' চালি নেকি? Did you see 'Ghar-
Sansar'.

মীশু : আমি যোৱা কালি Minu : We went to Sriya
ত্ৰীয়ালৈ গলোঁ । (কিন্তু yesterday. (But we did
টিকট নাপালোঁ) মঞ্জুহঁতে not get ticket). Manju
ব্ৰেকত পালে । and others got in black.

Repetition Drill

১। আপুনি কিবা কৰি আছে নেকি ?

.....

আপুনি কিবা কৰি আছে নেকি ?

২। নাই, মই একো কৰি থকা নাই ।

... ..

নাই, মই একো কৰি থকা নাই ।

৩। আহক, কি খবৰ কওক ।

... ..

আহক, কি খবৰ কওক ।

৪। কালি আপুনি চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

.....

কালি আপুনি চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

৫। হয়, আনিলোঁ ।

.....

হয়, আনিলোঁ ।

৬। দাম কিমানকৈ ললে ?

.....

দাম কিমানকৈ ললে ?

৭। বেতৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ ।

.....

বেতৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ ।

৮। কাঠবোৰৰ পয়ত্ৰিশ টকাকৈ ।

.....

কাঠবোৰৰ পয়ত্ৰিশ টকাকৈ ।

৯। মেজখনৰ কুৰি টকা ।

.....

মেজখনৰ কুৰি টকা ।

১০। বৰ বেছি ললে ।

.....

বৰ বেছি ললে ।

১১। কাৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে ?

.....

কাৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে ?

- ১২। বামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।
... ..
বামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।
- ১৩। তেওঁ আপোনাক বেয়াকৈ ঠগিলে ।
... ..
তেওঁ আপোনাক বেয়াকৈ ঠগিলে ।
- ১৪। কালি আপোনালোকে চিনেমা চালে নে ?
... ..
কালি আপোনালোকে চিনেমা চালে নে ?
- ১৫। তহঁতে 'ঘৰসংসাৰ' চালি নে ?
... ..
তহঁতে 'ঘৰসংসাৰ' চালি নে ?
- ১৬। আমি যোৱাকালি শ্ৰীয়ালৈ গলোঁ ।
... ..
আমি যোৱাকালি শ্ৰীয়ালৈ গলোঁ ।
- ১৭। মঞ্জুহঁতে ব্ৰেকত পালে ।
... ..
মঞ্জুহঁতে ব্ৰেকত পালে ।

Build-up Drill

- ১। কৰি আছে নেকি ?
কিবা কৰি আছে নেকি ?
আপুনি কিবা কৰি আছে নেকি ?
- ২। নাই ।
কৰি থকা নাই ।

মই একো কৰি থকা নাই।

নাই, মই একো কৰি থকা নাই।

৩। কণ্ডক।

কি খবৰ কণ্ডক।

আহক, কি খবৰ কণ্ডক।

৪। আনিলে নে ?

মেজবোৰ আনিলে নে ?

চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

আপুনি চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

কালি আপুনি চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

৫। আনিলাঁ।

হয়, আনিলাঁ।

৬। ললে।

কিমানকৈ ললে ?

দাম কিমানকৈ ললে ?

৭। ত্ৰিশ টকাকৈ।

চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ।

বেতৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ।

৮। কুৰি টকা।

মেজখনৰ কুৰি টকা।

৯। ললে।

বেছি ললে।

বৰ বেছি ললে।

- ১০। কিনিলে।
কাৰ পৰা কিনিলে ?
কাৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে ?
- ১১। কিনিলোঁ।
ৰামলালৰ পৰা কিনিলোঁ।
ৰামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ।
- ১২। চালে নে ?
আপোনালোকে চালে নে ?
কালি আপোনালোকে চিনেমা চালে নে ?
- ১৩। চালি নে ?
তইতে চালি নে ?
তইতে 'ঘৰসংসাৰ' চালি নে ?
- ১৪। গলোঁ।
আমি গলোঁ।
আমি শ্ৰীয়ালৈ গলোঁ।
আমি ষোৰাকালি শ্ৰীয়ালৈ গলোঁ।
- ১৫। ঠগিলে।
তেওঁ ঠগিলে।
তেওঁ আপোনাক ঠগিলে।
তেওঁ আপোনাক বেয়াকৈ ঠগিলে।
- ১৬। পালে।
মঞ্জুইতে পালে।
মঞ্জুইতে ব্ৰেকত পালে।

Substitution Drill

১। আপুনি কিবা কবি আছে নেকি ?

হাজৰিকা

হাজৰিকাই কিবা কবি আছে নেকি ?

প্ৰদীপ

প্ৰদীপে কিবা কবি আছে নেকি ?

২। (ক) নাই, মই একো কবি থকা নাই।

আমি

নাই, আমি একো কবি থকা নাই।

মীশু আৰু মই

মীশু আৰু মই একো কবি থকা নাই।

আপুনি

আপুনি একো কবি থকা নাই।

তুমি

তুমি একো কবি থকা নাই।

ভই

ভই একো কবি থকা নাই।

(খ) মই একো কবি থকা নাই।

পঢ়ি

মই একো পঢ়ি থকা নাই।

লিখি

মই একো লিখি থকা নাই।

৩। (ক) আহক কি থবৰ কণ্ডক।

বহক

বহক, কি থবৰ কণ্ডক।

যাওক

যাওক, কি খবৰ কওক ।

(খ) আহক, কি খবৰ কওক ।

আহা

আহা, কি খবৰ কোৱা ।

আহ

আহ, কি খবৰ ক ।

৪। (ক) কালি আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে ?

কিতাপ কাগজ

কালি আপুনি কিতাপ কাগজবোৰ আনিলে নে ?

চোলাপেণ্ট

কালি আপুনি চোলাপেণ্টবোৰ আনিলে নে ?

(খ) কালি আপুনি চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

সি

কালি সি চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

তেওঁ

কালি তেওঁ চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

তেখেত

কালি তেখেতে চকী মেজবোৰ আনিলে নে ?

৫। হয়, আনিলোঁ ।

আনিছোঁ

হয়, আনিছোঁ ।

৬। (ক) দাম কিমানকৈ ললে ?

কিমান

দাম কিমান ললে ?

(খ) দাম কিমানকৈ ললে ?

লৈছে

দাম কিমানকৈ লৈছে ?

৭। (ক) বেতৰ চকৌবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ।

কাঠৰ

কাঠৰ চকৌবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ।

(খ) বেতৰ চকৌবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ।

মেজ

বেতৰ মেজবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ।

৮। মেজখনৰ কুৰি টকা।

চকৌ

চকৌখনৰ কুৰি টকা।

৯। বৰ বেছি ললে।

কম

বৰ কম ললে।

১০। কাৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে ?

ললে

কাৰ দোকানৰ পৰা ললে ?

আনিলে

কাৰ দোকানৰ পৰা আনিলে ?

- ১১। বামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।
হাজৰিকা
হাজৰিকাৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।
ফুকন
ফুকনৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।
- ১২। তেওঁ আপোনাক বৰকৈ ঠগিলে ।
তাক
তেওঁ তাক বৰকৈ ঠগিলে ।
হাজৰিকা
তেওঁ হাজৰিকাক বৰকৈ ঠগিলে ।
মোক
তেওঁ মোক বৰকৈ ঠগিলে ।
- ১৩। কালি আপোনালোকে চিনেমা চালে নে ?
আপুনি
কালি আপুনি চিনেমা চালে নে ?
- ১৪। তই 'ঘৰসংসাৰ' চালি নে ?
তইঁত
তইঁতে 'ঘৰসংসাৰ' চালি নে ?
'তপোই'
তইঁতে 'তপোই' চালি নে ?
- ১৫। আমি যোৰাকালি শ্ৰিয়ালৈ গলোঁ ।
মই
মই যোৰাকালি শ্ৰিয়ালৈ গলোঁ ।

কল্পনা

মই যোৱাকালি কল্পনালৈ গলোঁ ।

কটক

মই যোৱাকালি কটকলৈ গলোঁ ।

Expansion Drill

১। হয়, আনিলোঁ ।

... ..

হয়, মই আনিলোঁ ।

... ..

হয়, মই আনিলোঁ ।

.....

হয়, মই কালি আনিলোঁ ।

... ..

হয়, মই কালি আনিলোঁ ।

২। দাম কিমানকৈ ললে ?

... ..

চকীবোৰৰ দাম কিমানকৈ ললে ?

.....

চকীবোৰৰ দাম কিমানকৈ ললে ?

৩। মেজখনৰ কুৰিটকা ।

... ..

মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ।

... ..

মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ।

৪। বৰ বেছি ললে ।

... ..

দাম বৰ বেছি ললে ।

... ..

দাম বৰ বেছি ললে ।

... ..

চকীবোৰৰ দাম বৰ বেছি ললে ।

... ..

চকীবোৰৰ দাম বৰ বেছি ললে ।

৫। সাহৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।

.....

চকী মেজবোৰ সাহৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।

... ..

চকী মেজবোৰ সাহৰ দোকানৰ পৰা কিনিলোঁ ।

Contraction Drill

১। কালি আপুনি চকী মেজ আনিলে নে ?

... ..

আপুনি চকী মেজ আনিলে নে ?

... ..

আপুনি চকী মেজ আনিলে নে ?

২। বেভৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশটকাকৈ ।

... ..

বেভৰবোৰৰ ত্ৰিশটকাকৈ ।

... ..

বেভৰবোৰৰ ত্ৰিশটকাকৈ ।

৩। কাৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে ?

.....

কাৰ পৰা কিনিলে

... ..

কাৰ পৰা কিনিলে ?

৪। তেওঁ আপোনাক বহকৈ ঠগিলে।

... ..

তেওঁ আপোনাক ঠগিলে

.....

তেওঁ আপোনাক ঠগিলে

Transformation Drill

(a) Affirmative to Negative.

১। আপুনি কিবা কৰি আছে।

... ..

আপুনি একো কৰি থকা নাই।

... ..

আপুনি একো কৰি থকা নাই।

২। মই কিবা কৰি আছোঁ।

... ..

মই একো কৰি থকা নাই।

.....

মই একো কৰি থকা নাই।

৩। মই চাহ কৰি আছোঁ।

.....

মই চাহ কৰি থকা নাই ।

... ..

মই চাহ কৰি থকা নাই ।

৪ । বুবুলে পঢ়ি আছে ।

.....

বুবুলে পঢ়ি থকা নাই ।

... ..

বুবুলে পঢ়ি থকা নাই ।

৫ । মীম্বুৱে লিখি আছে ।

... ..

মীম্বুৱে লিখি থকা নাই ।

... ..

মীম্বুৱে লিখি থকা নাই ।

৬ । সিহঁতে খেলি আছে ।

.....

সিহঁতে খেলি থকা নাই ।

... ..

সিহঁতে খেলি থকা নাই ।

(b) Affirmative to Interrogative.

১ । বেভৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ ললে ।

... ..

বেভৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ ললে নেকি ?

.....

বেভৰ চকীবোৰৰ ত্ৰিশ টকাকৈ ললে নেকি ?

২ । মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ললে ।

.....

মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ললে নেকি ?

... ..

মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ললে নেকি ?

৩। বৰ বেছি ধলে ।

... --

বৰ বেছি ললে নেকি ?

... ..

বৰ বেছি ললে নেকি ?

৪। বামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে ।

... ..

বামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে নেকি ?

... ..

বামলালৰ দোকানৰ পৰা কিনিলে নেকি ?

Variation Drill

১। কিবা কৰি আছে ?

.....

একো কৰি থকা নাই ?

... ..

একো কৰি থকা নাই ?

২। বেতৰ চকীবোৰ ত্ৰিশটকাকৈ ।

.....

বেতৰ চকীবোৰ ত্ৰিশ টকা

... ..

বেতৰ চকীবোৰ ত্ৰিশ টকা ।

- ৩। মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ।
... ..
মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ললে নেকি ?
... ..
মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ললে নেকি ?
- ৪। দাম বৰ বেছি ললে ।
... ..
দাম বৰ বেছিকৈ ললে ।
... ..
দাম বৰ বেছিকৈ ললে ।

Question-Response Drill

- প্ৰশ্ন - হাজৰিকাই কি কৰি আছে ?
... ..
হাজৰিকাই কি কৰি আছে ?
- উত্তৰ - হাজৰিকাই একো কৰি থকা নাই ।
... ..
হাজৰিকাই একো কৰি থকা নাই ।
- প্ৰশ্ন - কুকনে কালি কি কিনিলে ?
.. ..
কুকনে কালি কি কিনিলে ?
- উত্তৰ— কুকনে কালি চকীমেজ কিনিলে ।
... ..
কুকনে কালি চকীমেজ কিনিলে ।

প্ৰশ্ন— কুকনে কেইখন চকী মেজ কিনিলে ?

... ..

কুকনে কেইখন চকী মেজ কিনিলে ?

উত্তৰ— কুকনে চাৰিখন চকী আৰু এখন মেজ কিনিলে ।

... ..

কুকনে চাৰিখন চকী আৰু এখন মেজ কিনিলে ।

প্ৰশ্ন— চকীবোৰ কিহৰ ?

... ..

চকীবোৰ কিহৰ ?

উত্তৰ— দুখন চকী কাঠৰ আৰু বাকী দুখন বেতৰ ।

... ..

দুখন চকী কাঠৰ আৰু বাকী দুখন বেতৰ ।

প্ৰশ্ন— এখন বেতৰ চকীৰ দাম কিমান ?

... ..

এখন বেতৰ চকীৰ দাম কিমান ?

উত্তৰ— এখন বেতৰ চকীৰ দাম ত্ৰিশটকা ।

... ..

এখন বেতৰ চকীৰ দাম ত্ৰিশটকা ।

প্ৰশ্ন— একোখন বেতৰ চকীৰ দাম কিমানকৈ ?

.....

একোখন বেতৰ চকীৰ দাম কিমানকৈ ?

উত্তৰ— একোখন বেতৰ চকীৰ দাম ত্ৰিশটকাকৈ ।

... ..

একোখন বেতৰ চকীৰ দাম ত্ৰিশটকাকৈ ।

প্ৰশ্ন— একোখন মেজৰ দাম কিমানকৈ ?

... ..

একোখন মেজৰ দাম কিমানকৈ ?

উত্তৰ— একোখন মেজৰ দাম কুৰিটকাকৈ ।

... ..

একোখন মেজৰ দাম কুৰিটকাকৈ ।

প্ৰশ্ন— ফুকনে ক'ব পৰা চকীমেজ আনিলে ?

.....

ফুকন ক'ব পৰা চকীমেজ আনিলে ?

উত্তৰ— ফুকনে সাহেব দোকানৰ পৰা চকী মেজ আনিলে ।

... ..

ফুকনে সাহেব দোকানৰ পৰা চকী মেজ আনিলে ।

প্ৰশ্ন— দাম কম ললে নে বেছি ?

... ..

দাম কম ললে নে বেছি ?

উত্তৰ— দাম বৰ বেছি ললে ।

... ..

দাম বৰ বেছি ললে ।

প্ৰশ্ন— সাহেবে ফুকনক ঠগিলে নেকি ?

.....

সাহেবে ফুকনক ঠগিলে নেকি ?

উত্তৰ— হয়, সাহেবে ফুকনক ঠগিলে ।

... ..

হয়, সাহেবে ফুকনক ঠগিলে ।

EXERCISES

1. Frame questions by replacing some words by some interrogative words of which reply would be the following 'statements':

- (ক) হাজৰিকাই কিবা কৰি আছে।
 (খ) হাজৰিকাৰ ঘৰলৈ ফুকন আহিছে।
 (গ) ফুকনে কালি পাঁচখন চকোমেক কিনিিলে।
 (ঘ) সাহুৰ দোকানৰ পৰা কিনিিলে।
 (ঙ) মেজখনৰ দাম কুৰিটকা ললে।

2. Complete the transformation.

- (ক) আপুনি কিবা কৰিছে > আপুনি কিবা কৰি আছে।
 আমি খাইছোঁ >
 বুবুল মীমু শুইছে >
 প্ৰবীণে পঢ়িছে >
- (খ) আপুনি কিবা কৰি আছে > আপুনি একো কৰি থকা নাই
 সি কিবা খাই আছে >
 বুবুলে কিবা লিখি আছে >
 মীমুৱে কিবা পঢ়ি আছে >
 আমি এতিয়া খেলি আছেোঁ >
 তুমি এতিয়া বহি আছো >
 (গ) চকী মেজবোৰ আনিলে নে > চকী মেজবোৰ আনিছে নে?
 সাহুৱে বৰকৈ ঠগিলে >

- বৰ বেছি ললে । >
মেজখন কুৰিটকাত পালে । >
হয়, আনিলোঁ । >

3. Fill up the blanks with appropriate temporal words.

- (ক) ফুকনে — — চকী মেজবোৰ আনিলে ?
(খ) ফুকনে — — চকী মেজবোৰ আনিলে ।
(গ) বুবুলহঁতে — — খেলি আছে ?
(ঘ) ফুকন — — হাজৰিকাৰ ঘৰত বহি আছে ।
(ঙ) ফুকন — — হাজৰিকাৰ ঘৰলৈ আহে ।

4. Mark the sentences with which কৈ can be used and rewrite them using it in right places.

- (ক) চোলাবোৰৰ দাম দহটকা ।
(খ) চোলাটোৰ দাম দহটকা ।
(গ) একোটা পেণ্টৰ দাম কুৰি টকা ।
(ঘ) এটা পেণ্টৰ দাম কুৰিটকা ।
(ঙ) চোলাবোৰ দহটকা আৰু পেণ্টবোৰ কুৰিটকা নিলে ।
(চ) দাম কম লোৱা ।
(ছ) হাজৰিকাক বৰ ঠগিলে ।

5. Substitute the underlined words by the words in the brackets.

- (ক) আপুনি কি কৰি আছে ? (তেখেত, মি হাজৰিকা)
(খ) আপুনি চকীমেজবোৰ কিনিলে নে ? (সেই, এই, কিতাপ কাগজ)

এতিমানে or একোজন এটাকৈ গাব।

এতিখনৰ or একোখনৰ দহটাকৈ।

4. কোৱাকৈ is the adverbial form of কোৱা। Thus we get :

ভাল + কৈ = ভালকৈ 'well'

বৰ + কৈ = বৰকৈ 'too much, badly'

5. Assamese does not have a case suffix for the ablative. To express the ablative, the nounstem is first inflected for the genitive which is followed by a post-position পৰা e.g. :

ঘৰ > ঘৰৰ পৰা 'from home'

স্কুল > স্কুলৰ পৰা 'from school'

ইয়া- > ইয়াৰ পৰা 'from here'

Unit IV : Lesson —20

IN THE CINEMA HALL

দীপা : প্রবীণ, পৰহি ভইত কলৈ গলি ? Dipa : Prabin, where did you go the day before yesterday ?

প্রদীপ : আমি পৰহি কটকলৈ গলোঁ । Frabin : We went to Cuttack the day before yesterday. We saw an Assamese film.

দীপা : এতিয়া কি ছবি চলি আছে নো ? Dipa : What picture is now showing ?

প্রবীণ : এতিয়া মুকুতা চলি আছে । Prabin : Now, Mukuta is showing. We saw 'Sik Mik Bijuli'.
আমি চালোঁ চিক্‌মিক্‌ বিজুলি । That (film) ran for eleven weeks. From
সেইখন এবাৰ সপ্তাহ চলিল । the fifth week, rush
পঞ্চম সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ reduced. That went
কমিল । সেইখন কালি গ'ল । yesterday. That day
সিদিনা চিনেমা হলত তোৰ (we) saw your sister
নবৌয়েকো দেখিলোঁ । in-law also in the
cinema hall.

দীপা : নবৌৰ লগত কথা হলি নে ? Dipa : Did (you) talk with (my) sister-in-law ?

প্রবীণ : অ' হলো' । নবৌবেবই আমাক
 মাতিলে । তোৰ কথাওঁ সুধিলে ।
 ভেংখত অৱশ্যে শেষলৈ নৰ'ল ।
 অলপ আগতেই গ'ল ।

Prabin : Yes, (we) talked.
 (Your) sister-in-law
 (herself) called on us
 She, of course, did
 not stay on till the
 end. (She) went
 little early.

দীপা : ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?

Dipa : How did you feel
 about the picture ?

প্রবীণ : বৰ ভাল লাগিল । কিন্তু মাক
 ছবিখন সিমান ভাল
 নালাগিল ।

Prabin : (It) was very good.
 But (my) mother did
 not like the film so
 much.

Repetition Drill

১। প্রবীণ পৰহি কলৈ গলি ?

... ..

প্রবীণ পৰহি কলৈ গলি ?

২। আমি পৰহি কটকলৈ গলো' ।

... ..

আমি পৰহি কটকলৈ গলো' ।

৩। এখন চিনেমা চালো' । আমি চালো' চিক্‌মিক্‌ বিজুলি ।

... ..

এখন চিনেমা চালো' । আমি চালো' চিক্‌মিক্‌ বিজুলি ।

৪। এতিয়া কি ছবি চলি আছে নো ?

.....

এতিয়া কি ছবি চলি আছে নো ?

৫। এতিয়া মুকুতা চলি আছে।

... ..

এতিয়া মুকুতা চলি আছে।

৬। সেইখন এঘাৰ সপ্তাহ চলিল।

... ..

সেইখন এঘাৰ সপ্তাহ চলিল।

৭। পঞ্চম সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল।

... ..

পঞ্চম সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল।

৮। সিদিনা চিনেমা হলত তোৰ নবৌবেৰকো দেখিলোঁ।

... ..

সিদিনা চিনেমা হলত তোৰ নবৌবেৰকো দেখিলোঁ।

৯। সেইখন কালি গ'ল।

... ..

সেইখন কালি গ'ল।

১০। নবৌৰ লগত কথা হ'লি নে ?

... ..

নবৌৰ লগত কথা হ'লি নে ?

১১। নবৌবেৰই আমাক মাতিলে। তোৰ কথাও সুধিলে।

... ..

নবৌবেৰই আমাক মাতিলে। তোৰ কথাও সুধিলে।

- ১২। ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?
... ..
ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?
- ১৩। মোৰ বৰ ভাল লাগিল ।
... ..
মোৰ বৰ ভাল লাগিল ।
- ১৪। কিন্তু মাৰ ছবিখন সিমান ভাল নালাগিল ।
... ..
কিন্তু মাৰ ছবিখন সিমান ভাল নালাগিল ।

Build up Drill

- ১। গলি
কলৈ গলি ?
প্ৰবীণ, কলৈ গলি ?
প্ৰবীণ, পৰহি কলৈ গলি ?
- ২। গলোঁ ।
বজাৰলৈ গলোঁ ।
আমি বজাৰলৈ গলোঁ ।
আমি কালি বজাৰলৈ গলোঁ ।
- ৩। চালোঁ ।
চিনেমা চালোঁ ।
এখন অসমীয়া চিনেমা চালোঁ ।
- ৪। চলি আছে
কি ছবি চলি আছে ?

এতিয়া কি ছবি চলি আছে ?

এতিয়া কি ছবি চলি আছে নো ?

৫। চলি আছে।

এতিয়া চলি আছে।

এতিয়া চলি আছে যুকুতা।

৬। চালোঁ।

আমি চালোঁ।

আমি চালোঁ চিক্‌মিক্‌ বিজুলি।

৭। চলিল।

সেইখন চলিল।

সেইখন এবাৰ সপ্তাহ চলিল।

৮। কমিল।

ভিৰ কমিল।

পঞ্চম সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল।

৯। গ'ল।

সেইখন গ'ল।

সেইখন কালি গ'ল।

১০। দেখিলোঁ।

তোৰ নবোৱেৰকো দেখিলোঁ।

চিনেমা হলত তোৰ নবোৱেৰকো দেখিলোঁ।

সিদিনা চিনেমা হলত তোৰ নবোৱেৰকো দেখিলোঁ।

১১। হ'লনে ?

- (খ) এতিয়া কি ছবি চলি আছে নো ?
চলিছে
এতিয়া কি ছবি চলিছে নো ?
- ৫। এতিয়া চলি আছে মুকুতা ।
চিকমিক বিজুলি
এতিয়া চলি আছে চিকমিক্ বিজুলি ।
- ৬। (ক) আমি চালোঁ চিকমিক্ বিজুলি ।
মই
মই চালোঁ চিকমিক্ বিজুলি ।
- (খ) আমি চালোঁ চিকমিক্ বিজুলি ।
মুকুতা
আমি চালোঁ মুকুতা ।
- ৭। (ক) সিদিনা চিনেমা হলত নবৌবেৰকো দেখিলোঁ ।
স্কুল
সিদিনা স্কুলত নবৌবেৰকো দেখিলোঁ ।
বাট
সিদিনা বাটত নবৌবেৰকো দেখিলোঁ ।
- (খ) কালি চিনেমা হলত নবৌবেৰকো দেখিলোঁ ।
পালোঁ
কালি চিনেমা হলত নবৌবেৰকো পালোঁ ।
- ৮। নবৌৰ লগত কথা হলি নে ?
তেখেত
তেখেতৰ লগত কথা হলি নে ?

- হাজৰিকা
হাজৰিকাৰ লগত কথা হলি নে ?
- ৯। অ', নব্বোৰেবই আমাক মাতিলে ।
দেখিলে
অ', নব্বোৰেবই আমাক দেখিলে ।
কলে
অ', নব্বোৰেবই আমাক কলে ।
সুখিলে
অ', নব্বোৰেবই আমাক সুখিলে ।
- ১০। তোৰ কথাও সুখিলে ।
কলে
তোৰ কথাও কলে
জানে
তোৰ কথাও জানে ।
কব
তোৰ কথাও কব ।
- ১১। ভেঙেত অৱশ্যে শেষলৈ নব'ল ।
চাব
চাব অৱশ্যে শেষলৈ নব'ল ।
হাজৰিকা
হাজৰিকা অৱশ্যে শেষলৈ নব'ল ।
- ১২। অলপ আগতে গ'ল ।
আছিল
অলপ আগতে আছিল ।

- ১৩। ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?
 কথাছবি
 কথাছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?
 কিতাপখন
 কিতাপখন তোৰ কেনে লাগিল ?
 সৌখন
 সৌখন তোৰ কেনে লাগিল ?
- ১৪। বৰ ভাল লাগিল।
 বেয়া
 বৰ বেয়া লাগিল।
- ১৫। কিন্তু মাৰ ছবিখন সিমান ভাল নালাগিল।
 চিনেমাখন
 কিন্তু মাৰ চিনেমাখন সিমান ভাল নালাগিল।
 বৰ
 কিন্তু চিনেমাখন বৰ ভাল নালাগিল।
 লাগিল
 কিন্তু মাৰ চিনেমাখন বৰ ভাল লাগিল।

Expansion Drill

- ১। প্রবীণ, পৰহি কলৈ গলি ?

 প্রবীণ, পৰহি তই কলৈ গলি ?

 প্রবীণ, পৰহি তই কলৈ গলি ?

- ২। এখন ছবি চলোঁ ।
... ..
এখন অসমীয়া কথাছবি চলোঁ ।
... ..
এখন অসমীয়া কথাছবি চলোঁ ।
- ৩। সেইখন কালি গ'ল ।
... ..
সেই ছবিখন কালি গ'ল ।
... ..
সেই ছবিখন কালি গ'ল ।
- ৪। কালি চিনেমা হলত নবোৱেৰকো দেখিলোঁ ।
... ..
কালি চিনেমা হলত তোৰ নবোৱেৰকো দেখিলোঁ ।
.....
কালি চিনেমা হলত তোৰ নবোৱেৰকো দেখিলোঁ ।
- ৫। অলপ আগতেই গ'ল ।
... ..
নবোৱেৰ অলপ আগতেই গ'ল ।
.....
নবোৱেৰ অলপ আগতেই গ'ল ।
- ৬। বৰ ভাল লাগিল ।
... ..
মোৰ বৰ ভাল লাগিল ।
... ..
মোৰ বৰ ভাল লাগিল ।

ছবিখন মোৰ ভাল লাগিল ।

... ..

ছবিখন মোৰ বৰ ভাল লাগিল ।

Transformation Drill

(a) Affirmative to Negative

১। আমি পৰহি বজাবলৈ গলোঁ ।

... ..

আমি পৰহি বজাবলৈ নগলোঁ ।

... ..

আমি পৰহি বজাবলৈ নগলোঁ ।

২। এখন ছবি চালোঁ ।

.....

এখনো ছবি নাচালোঁ ।

... ..

এখনো ছবি নাচালোঁ ।

৩। এতিয়া মুকুতা চলি আছে ।

... ..

এতিয়া মুকুতা চলি থকা নাই ।

... ..

এতিয়া মুকুতা চলি থকা নাই ।

৪। আমি চালোঁ চিক্‌মিক্‌ বিজুলি ।

.....

In Assamese

আমি চিকমিক বিজুলি নাচালোঁ ।

... ..

আমি চিকমিক বিজুলি নাচালোঁ ।

৫। সেইখন কালি গ'ল ।

... ..

সেইখন কালি নগ'ল ।

.....

সেইখন কালি নগ'ল ।

৬। কালি চিনেমা হলত নবৌয়েৰকো দেখিলোঁ ।

... ..

কালি চিনেমা হলত নবৌয়েৰকো নেদেখিলোঁ ।

... ..

কালি চিনেমা হলত নবৌয়েৰকো নেদেখিলোঁ ।

৭। নবৌয়েৰই আমাক মাতিলে ।

.. ..

নবৌয়েৰই আমাক নামাতিলে ।

... ..

নবৌয়েৰই আমাক নামাতিলে ।

৮। ভোৰ কথাও নুখিলে ।

.....

ভোৰ কথাও নুখিলে ।

... ..

ভোৰ কথাও নুখিলে ।

তেখেত আগতে ন'গল ।

.....

তেখেত আগতে নগ'ল ।

১০। বৰ ভাল লাগিল ।

... ..

বৰ ভাল নালাগিল ।

.....

বৰ ভাল নালাগিল ।

(b) To Negative Question.

১। পৰহি চিনেমালৈ গলি নে ?

... ..

পৰহি চিনেমালৈ নগলি নে ?

... ..

পৰহি চিনেমালৈ নগলি নে ?

২। নবৌৰ লগত কথা হলি নে ?

... ..

নবৌৰ লগত কথা নহলি নে ?

... ..

নবৌৰ লগত কথা নহলি নে ?

৩। ছবিখন ভাল নাগিল নে ?

... ..

ছবিখন ভাল নালাগিল নে ?

... ..

ছবিখন ভাল নালাগিল নে ?

(c) Negative to Affirmative.

১। ভেঙে শেষলৈ ন'ল।
... ..
ভেঙে শেষলৈ ব'ল।
... ..
ভেঙে শেষলৈ ব'ল।

২। বুবুলে নেখেলিলে।
... ..
বুবুলে খেলিলে।
... ..
বুবুলে খেলিলে।

৩। মীমুৰে নাচালে।
... ..
মীমুৰে চালে।
... ..
মীমুৰে চালে।

Question-Response Drill

অশ্ন— প্রবীণ পৰহি কলৈ গ'ল ?
... ..
প্রবীণ পৰহি কলৈ গ'ল ?

উত্তৰ— প্রবীণ পৰহি বজাৰলৈ গ'ল।
... ..
প্রবীণ পৰহি বজাৰলৈ গ'ল।

প্রশ্ন— প্রবীণে বজাবত কি কবিলে ?

... ..

প্রবীণে বজাবত কি কবিলে ?

উত্তর— প্রবীণে বজাবত এখন চিনেমা চালে ।

... ..

প্রবীণে বজাবত এখন চিনেমা চালে ।

প্রশ্ন— প্রবীণে কোমখন ছবি চালে ?

..

প্রবীণে কোনখন ছবি চালে ?

উত্তর— প্রবীণ চিকমিক্ বিজুলিখন চালে ।

... ..

প্রবীণে চিকমিক্ বিজুলিখন চালে ।

প্রশ্ন— এতিয়া চিকমিক্ বিজুলি চলি আছে নে ?

... ..

এতিয়া চিকমিক্ বিজুলি চলি আছে নে ?

উত্তর— এতিয়া চিকমিক্ বিজুলি চলি থকা নাই ।

.....

এতিয়া চিকমিক্ বিজুলি চলি থকা নাই ।

প্রশ্ন— এতিয়া কি ছবি চলি আছে ?

... ..

এতিয়া কি ছবি চলি আছে ?

উত্তর— এতিয়া মুকুতা ছবি চলি আছে ।

... ..

এতিয়া মুকুতা ছবি চলি আছে ।

প্ৰশ্ন— চিক্‌মিক্‌ বিজুলি আৰু কোনে চালে ?

.....

চিক্‌মিক্‌ বিজুলি আৰু কোনে চালে ?

উত্তৰ— চিক্‌মিক্‌ বিজুলি নবৌৱেৰেও চালে ।

.....

চিক্‌মিক্‌ বিজুলি নবৌৱেৰেও চালে ।

প্ৰশ্ন— নবৌৱেকৰ লগত প্ৰবীণৰ কথা হ'লনে ?

.....

নবৌৱেকৰ লগত প্ৰবীণৰ কথা হ'লনে ?

উত্তৰ— নবৌৱেকৰ লগত প্ৰবীণৰ কথা নহ'ল ।

.....

নবৌৱেকৰ লগত প্ৰবীণৰ কথা নহ'ল ।

প্ৰশ্ন— ছবিখন প্ৰবীণৰ কেনে লাগিল ?

.....

ছবিখন প্ৰবীণৰ কেনে লাগিল ?

উত্তৰ— ছবিখন প্ৰবীণৰ ভাল লাগিল ।

.....

ছবিখন প্ৰবীণৰ ভাল লাগিল ।

প্ৰশ্ন— কোন সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল ?

.....

কোন সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল ?

উত্তৰ— পঞ্চম সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল ।

.....

পঞ্চম সপ্তাহৰ পৰা ভিৰ কমিল ।

প্রশ্ন— ছবিখন দীপাই চাইছে নে ?

.....

ছবিখন দীপাই চাইছে নে ?

উত্তৰ— ছবিখন দীপাই চোৱা নাই।

.....

ছবিখন দীপাই চোৱা নাই।

প্রশ্ন— প্রবীণে চিনেমা কেতিয়া চালে ?

.....

প্রবীণে চিনেমা কেতিয়া চালে ?

উত্তৰ— প্রবীণে চিনেমা পৰহি চালে।

.....

প্রবীণে চিনেমা পৰহি চালে।

EXERCISES

1. Fill up the blanks with appropriate temporal words in the right.

(ক) বুবুলে — — এখন ছবি চালে।

(খ) মীশু কালি বহয়, — — আহিল।

(গ) মীশুৰ গা — — ভালে নাথ'কে।

(ঘ) প্রবীণ — — ইয়ালৈ আহে।

(ঙ) মীশুৰে — — পঢ়ি থকা নাই।

এতিয়া

কালি

পৰহি

মাজে সময়ে

প্ৰায়ে

2. Substitute the underlined words by the ones given in the brackets and maintain correctness.

- (ক) আমি কালি চিনেমা চালোঁ । (তেওঁ আৰু মই, মই, সি, তুমি)
- (খ) এতিয়া কি ছবি আছে ~ (কোন, ক'ত, কেনে)
- (গ) সেইখন কালি গ'ল । (সোঁ, এই, তেখেত, আপুনি, তাই)
- (ঘ) তেওঁ আমাক মাভিলে । (তুমি, তই, তহঁত, তোমালোক)
- (ঙ) ছবিখন ভাৰ কেনে লাগিল ? (তুমি, আপুনি, সি, তাই)

3. Choosing words from both the columns obtain the correct phrase. Make necessary changes.

Col. A

Col. B

তই

নবোঁ

মই

নবোঁ

দীপা

মা

প্ৰদীপ

পেহী

তই

ভাই

4. Provide appropriate subjects to the following sentences :

- (ক) প্ৰদীপ, পৰহি কলৈ গলি ?
- (খ) এখন চিনেমা চালোঁ ।
- (গ) চিনেমা হলত চাবক দেখিলোঁ ।
- (ঘ) অলপ আগতেই গ'ল ।
- (ঙ) মুকুতা খন চালা নে ?

5. Frame questions from the following statements :

- (ক) প্ৰদীপ পৰহি বজাবলৈ গ'ল ।

- (খ) সিইতে এখন চিনেমা চালে।
(গ) অলপ আগতেই গ'ল।
(ঘ) চিনেমা হলত চাৰক দেখিলোঁ।
(ঙ) মুকুতাখন চালা।

6. Transform as suggested :

- (ক) এতিয়া কি ছবি চলি আছে ? (সম্পন্ন, বৰ্তমান)
(খ) প্ৰবীণ বজাৰলৈ গ'ল। (-এ-)
(গ) তেওঁ তোৰ কথাও স্থিলে। (-ঐ-)
(ঘ) ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ? (নিত্য বৰ্তমান)
(ঙ) চাৰৰ লগত কথা হলি নে ? (২য় পুৰুষ, কম সন্মান বুজোৱা ক্ৰিয়ালৈ)

Vocabulary

পৰহি	'day before yesterday'
গলি	'you (non-hon. went'
গলোঁ	'I went'
এখন চিনেমা	'a cinema'
ছবি	'picture, film'
এঘাৰ	'eleven'
সপ্তাহ	'week'
চলিল	'ran, continued'
ভিৰ	'rush'

সিমান	'so much'
পঞ্চম	'fifth'
চলি আছে	'is continuing (showing)'
মুকুতা	'pearl, a title of a film'
চিক্‌মিক্‌ বিজুলি	'a film title, meaning bright lightning'
কালি	'yesterday'
চিনেমা হল	'cinema hall'
দেখিলোঁ	'I saw'
লগত	'with'
কথা হলি	'you (non-hon.) talked'
মাতিলে	'called on'
স্থধিলে	'asked'
অবশ্যে	'of course'
শেষ	'last'
নব'ল	'did not wait'
আগতে	'before, previously'

Grammatical Notes

Simple past tense, introduced in the previous lesson, is reinforced here.

1. Verbal agreement with 2nd person non-honorific and 3rd person is shown in this lesson. (See grammatical notes incorporated in the previous lesson). To repeat again, they are :

2nd person } non-hon. -ই
 } hon. -আ
 } more-hon. -এ, -ত

3rd person -ə, -∅ [-ə is used with transitive verb stems, -∅ with intransitive verb stems.]

e.g. মাৎ + ইন্ + -এ > মাভিলে but গ- + ল্ + ঞ > গ'ল
চা- + ল্ + -এ > চালে but হ- + ল্ + -ঞ > হ'ল

2. In the formation of the negative of verbs of simple past tense, the rule for the formation of negative of simple present operates. That is, न- (न्+ञ) is prefixed to the fully inflected verbal formations and -ञ of न- is assimilated with the vowel of the initial syllable of the verb; e.g. :

ন+ব'ল>নব'ল
ন+খালে>নাখালে
ন+দিলে>নিদিলে

3. **কথা হ-** is a Nominal-Verbal compound. It is inflected like the simple verbstem.
4. To show relation with 2nd person (non-hon.) -ব্, or -এব্, is added to the kinship nouns, subject to the condition that the former occurs after -আ ending kinship nouns, the latter elsewhere.

In Assamese

5. -এই is a particle to give stress or emphasis. In নবোৱেৰই the emphasis is on নবোৱেৰ and in আগ-অত-এই the emphasis is on আগত। Sometimes -ই of -এই is dropped. The emphasis marker -এই or -এ is very common in Assamese.
-

Unit V : Lesson—25

NANDAN KANAN ZOO

মণি : যোরা পৰহি আমি নন্দন
কাননলৈ গলোঁ । তাত পিকনিক
খালোঁ । তাত বহুত জীৱ জন্তু
আছে । আমি সিংহ, বাঘ, ভালুক,
হৰিণা, ঘৰিয়াল দেখিলোঁ ।

Mani : We went to Nandan
Kanan the day before
yesterday. We ate
picnic there. There
are many animals in
the zoo. We saw lion,
tiger, bear, deer and
crocodile.

লণি : তোমালোকে হাতী দেখিলা নে
নাই ?

Lani : Did you see elephant
or not ?

মণি : এৰা, আমি হাতী দেখিলোঁ ।
আমি হাতীত উঠিলোও কিন্তু
আমি গঁড় নেদেখিলোঁ । তুমি
কিয় নাছিলি ? তোমাৰ শেহী-
য়েবাকো কিয় নানিলা ?

Mani : Yes, we saw elephant.
We rode on elephants
too. But we did not
see rhino. Why did
you not come ? Why
did you not bring
your aunt ?

লণি : শেহীৰ গা বেয়া । সেইকাৰণে
তেওঁ পিকনিকলৈ নোলান ।
তোমালোক নাৰত উঠিলা নে
নাই ?

Lani : Aunt is unwell. So
she did not come to
picnic. Did you board
on boat ?

শনি : উঠিলোঁ । ককাইদেৱে নিজে বঁটা মাৰিলে । আমি ব্ৰদৰ সিপাৰেও গলোঁ । তাত দাপকদাৰ ভনী-য়েককো লগপালোঁ তেওঁ-লোকেও পিকনিক কৰিলে । ভাষেক ভনীষেক আটায়ে কাৰেৰে উভতিল । আমি বাছেৰে উভতিলোঁ ।

Mani : (We) boarded. Elder brother himself took the oar. We went to the other bank of the lake. (We) also met Depakda's sister there. They also had picnic there. (Her) brother and sister-all returned by car. We returned by bus.

Repetition Drill

- ১। ঘোৰা পৰহি আমি নন্দন কাননলৈ গলোঁ ।
... ..
ঘোৰা পৰহি আমি নন্দন কাননলৈ গলোঁ ।
- ২। তাত পিকনিক খালোঁ ।
... ..
তাত পিকনিক খালোঁ ।
- ৩। তাত বহুত জীবজন্তু আছে ।
... ..
তাত বহুত জীবজন্তু আছে ।
- ৪। আমি সিংহ, বাঘ, ভালুক, হৰিণা, ঘৰিয়াল দেখিলোঁ ।
... ..
আমি সিংহ, বাঘ, ভালুক, হৰিণা, ঘৰিয়াল দেখিলোঁ ।

- ৫। তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?
... ..
তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?
- ৬। এৰা, আমি হাতী দেখিলোঁ ।
... ..
এৰা, আমি হাতী দেখিলোঁ ।
- ৭। আমি হাতীত উঠিলোঁও ।
... ..
আমি হাতীত উঠিলোঁও ।
- ৮। কিন্তু আমি গঁড় নেদেখিলোঁ ।
... ..
কিন্তু আমি গঁড় নেদেখিলোঁ ।
- ৯। তুমি কিয় নাহিলা ?
... ..
তুমি কিয় নাহিলা ?
- ১০। তোমাৰ পেহীয়েবাকো কিয় নানিলা ?
... ..
তোমাৰ পেহীয়েবাকো কিয় নানিলা ?
- ১১। পেহীৰ গা বেয়া ।
... ..
পেহীৰ গা বেয়া ।
- ১২। সেইকাৰণে তেওঁ পিকনিকলৈ নোলাল ।
... ..
সেইকাৰণে তেওঁ পিকনিকলৈ নোলাল ।

- ১৩। তোমালোক নাবত উঠিলা নে নাই ?
... ..
তোমালোক নাবত উঠিলা নে নাই ?
- ১৪। কাকাইদেৱে বঠা মাৰিলে ।
... ..
কাকাইদেৱে বঠা মাৰিলে ।
- ১৫। আমি হুদৰ সিপাৰেও গলোঁ ।
... ..
আমি হুদৰ সিপাৰেও গলোঁ ।
- ১৬। তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ ।
... ..
তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ ।
- ১৭। তেওঁলোকেও পিকনিক কৰিলে ।
... ..
তেওঁলোকেও পিকনিক কৰিলে ।
- ১৮। ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে কাৰেৰে উভতিল ।
... ..
ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে কাৰেৰে উভতিল ।
- ১৯। আমি বাছেৰে উভতিলোঁ ।
... ..
আমি বাছেৰে উভতিলোঁ ।

Substitution Drill

- ১। যোৱা পৰহি আমি নন্দন কাননলৈ গলোঁ ।

কালি

যোরা কালি আমি নন্দন কাননলৈ গলোঁ ।

বৃন্দাবন

যোরা কালি আমি বৃন্দাবনলৈ গলোঁ ।

২। তাত পিকনিক খালোঁ ।

ভাত

তাত ভাত খালোঁ ।

চাহ

তাত চাহ খালোঁ ।

গাখীৰ

তাত গাখীৰ খালোঁ ।

৩। আমি সিংহ, বাঘ, ভালুক, হৰিণা, ঘৰিয়াল দেখিলোঁ ।

বহুত জীৱজন্তু

আমি বহুত জীৱজন্তু দেখিলোঁ ।

বহুত হাতী

আমি বহুত হাতী দেখিলোঁ ।

গঁড়

আমি বহুত গঁড় দেখিলোঁ ।

৪। আমি হাতীত উঠিলোঁ ।

গাড়ী

আমি গাড়ীত উঠিলোঁ ।

বাছ

আমি বাছত উঠিলোঁ ।

- ৫। কিন্তু আমি গঁড় নেদেখিলোঁ ।
 সিংহ
 কিন্তু আমি সিংহ নেদেখিলোঁ ।
 ভালুক
 কিন্তু আমি ভালুক নেদেখিলোঁ ।
- ৬। তুমি কিয় নাহিল ?
 পেহীয়েৰা
 পেহীয়েৰা কিয় নাহিল ?
 ভায়েৰা
 ভায়েৰা কিয় নাহিল ?
 ভনীয়েৰা
 ভনীয়েৰা কিয় নাহিল ?
 ককাইদেউ
 ককাইদেৱেৰা কিয় নাহিল ?
- ৭। (তুমি) পেহীয়েৱাকো কিয় নানিলা ?
 ককাইদেৱেৰা
 তুমি ককাইদেৱেৰাকো কিয় নানিলা ?
 বাইদেৱেৰা
 তুমি বাইদেৱেৰাকো কিয় নানিলা ?
 ভায়েৰা
 তুমি ভায়েৰাকো কিয় নানিলা ?
 ভনীয়েৰা
 তুমি ভনীয়েৰাকো কিয় নানিলা ?
- ৮। পেহীৰ গা বেয়া ।

বাইদেউ
বাইদেউৰ গা বেয়া ।
ভিনদেউ
ভিনদেউৰ গা বেয়া ।
দীপকদা
দীপকদাৰ গা বেয়া ।
ভাইটি
ভাইটিৰ গা বেয়া ।

৯। সেই কাৰণে তেওঁ পিকনিকলৈ নোলাল ।

বাবে
সেইবাবে তেওঁ পিকনিকলৈ নোলাল ।
পুৰী
সেইবাবে তেওঁ পুৰীলৈ নোলাল ।
পেহী
সেইবাবে পেহী পুৰীলৈ নোলাল ।
মোমাইদেউ
সেইবাবে মোমাইদেউ পুৰীলৈ নোলাল ।
নগ'ল
সেইবাবে মোমাইদেউ পুৰীলৈ নগ'ল ।

১০। তোমালোক নাৰত উঠিলা নে নাই ?

হাতীত
তোমালোক হাতীত উঠিলা নে নাই ?
বহু
তোমালোক বাহুত উঠিলা নে নাই ?

১১। ককাইদেয়ে নিজে বঠা মাৰিলে।
দেউতা
দেউতাই নিজে বঠা মাৰিলে।
ভিনদেউ
ভিনদেৱে নিজে বঠা মাৰিলে।
পেহাদেউ
পেহাদেৱে নিজে বঠা মাৰিলে।
খুৰা
খুৰাই নিজে বঠা মাৰিলে।

১২। আমি হৃদৰ সিপাৰেও গলোঁ।
পুখুৰী
আমি পুখুৰীৰ সিপাৰেও গলোঁ।
নদী
আমি নদীৰ সিপাৰেও গলোঁ।

১৩। তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগপালোঁ।
ককায়েক
তাত দীপকদাৰ ককায়েককো লগ পালোঁ।
ভায়েক
তাত দীপকদাৰ ভায়েককো লগ পালোঁ।
খুৰাক
তাত দীপকদাৰ খুৰাককো লগ পালোঁ।
পেহাক
তাত দীপকদাৰ পেহাককো লগ পালোঁ।

বাইদেউ

ভাত দীপকদাৰ বাইদেবেকো লগ পালোঁ ।

১৪ । ভেওঁলোকেও পিকনিক কৰিলে ।

বাইদেউইত

বাইদেউইতেও পিকনিক কৰিলে ।

দীপকদা

দীপকদাইতেও পিকনিক কৰিলে ।

ভাইটি

ভাইটিহঁতেও পিকনিক কৰিলে ।

১৫ । ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে কাৰেবে উভতিল ।

ভায়েক ককায়েক

ভায়েক ককায়েক আটায়ে কাৰেবে উভতিল ।

ককায়েক ভায়েক

ককায়েক ভায়েক আটায়ে কাৰেবে উভতিল ।

মাক দেউতাক

মাক দেউতাক আটায়ে কাৰেবে উভতিল ।

গ'ল

মাক দেউতাক আটায়ে কাৰেবে গ'ল ।

১৬ । আমি বাছেৰে উভতিলোঁ ।

কাৰেবে

আমি কাৰেবে উভতিলোঁ ।

নাৱেৰে

আমি নাৱেৰে উভতিলোঁ ।

গাড়ীৰে
আমি গাড়ীৰে উভতিলোঁ ।
আহিলোঁ ।
আমি গাড়ীৰে আহিছোঁ ।

Transformation Drill

(a) To Negative

- ১। আমি পৰহি নন্দন কাননলৈ গলোঁ ।
.....
আমি পৰহি নন্দন কাননলৈ নগলোঁ ।
.....
আমি পৰহি নন্দন কাননলৈ নগলোঁ ।
- ২। তাত পিকনিক খালোঁ ।
... ..
তাত পিকনিক নাখালোঁ ।
.....
তাত পিকনিক নাখালোঁ ।
- ৩। আমি সিংহ, ভালুক, বৰিয়াল দেখিলোঁ ।
... ..
আমি সিংহ, ভালুক, বৰিয়াল নেদেখিলোঁ ।
.....
আমি সিংহ, ভালুক, বৰিয়াল নেদেখিলোঁ ।
- ৪। তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?
.....

তোমালোকে হাতী নেদেখিলা নে ?

... ..

তোমালোকে হাতী নেদেখিলা নে ?

৫। এৰা, আমি হাতী দেখিলোঁ ।

... ..

এৰা, আমি হাতী নেদেখিলোঁ ।

... ..

এৰা, আমি হাতী নেদেখিলোঁ ।

৬। আমি হাতীত উঠিলোঁ ।

... ..

আমি হাতীত মুঠিলোঁ ।

... ..

আমি হাতীত মুঠিলোঁ ।

৭। তোমালোক নাৰত উঠিলা নে ?

... ..

তোমালোক নাৰত মুঠিলা নে ?

... ..

তোমালোক নাৰত মুঠিলা নে ?

৮। ককাইদেৰে বঠা মাৰিলে ।

... ..

ককাইদেৰে বঠা নামাৰিলে ।

... ..

ককাইদেৰে বঠা নামাৰিলে ।

৯। আমি হৃদৰ সিপাৰে গলোঁ ।

... ..

আমি হুদৰ সিপাৰে নগলোঁ ।

... ..

আমি হুদৰ সিপাৰে নগলোঁ ।

১০। তাত দীপকদাৰ ভনীয়েকক লগ পালোঁ ।

... ..

তাত দীপকদাৰ ভনীয়েকক লগ নাপালোঁ ।

... ..

তাত দীপকদাৰ ভনীয়েকক লগ নাপালোঁ ।

১১। তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে ।

... ..

তেওঁলোকে পিকনিক নকৰিলে ।

... ..

তেওঁলোকে পিকনিক নকৰিলে ।

১২। ভায়েক ভনীয়েক কাৰেৰে উত্তৰিল ।

... ..

ভায়েক ভনীয়েক কাৰেৰে মুত্তৰিল ।

(b) To Affirmative.

১। আমি গঁড় নেদেখিলোঁ ।

... ..

আমি গঁড় দেখিলোঁ ।

... ..

আমি গঁড় দেখিলোঁ ।

২। তুমি কিয় নাছিলো ?

... ..

তুমি কিয় আহিলা ?

... ..

তুমি কিয় আহিলা ?

৩। তোমাৰ পেহীয়েৰাক কিয় নানিলা ?

... ..

তোমাৰ পেহীয়েৰাক কিয় নানিলা ?

... ..

তোমাৰ পেহীয়েৰাক কিয় নানিলা ?

৪। সেই কাৰণে তেওঁ পিকনিকলৈ নোলাল ।

... ..

সেই কাৰণে তেওঁ পিকনিকলৈ ওলাল ।

... ..

সেই কাৰণে তেওঁ পিকনিকলৈ ওলাল ।

(c) To Negative + Interrogative.

১। আমি তাত পিকনিক খালোঁ ।

... ..

আমি তাত পিকনিক নাখালোঁ নে ?

... ..

আমি তাত পিকনিক নাখালোঁ নে ?

২। তোমালোকে ঘৰিয়াল দেখিলা ।

... ..

তোমালোকে ঘৰিয়াল নেদেখিলা নে ?

... ..

তোমালোকে ঘৰিয়াল নেদেখিলা নে ?

৩। ভোমালোক নাৱত উঠিলা ।

.....

ভোমালোক নাৱত মুঠিলা নে ?

.....

ভোমালোক নাৱত মুঠিলা নে ?

৪। তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে ।

.....

তেওঁলোকে পিকনিক নকৰিলে নে ?

.....

তেওঁলোকে পিকনিক নকৰিলে নে ?

৫। ভায়েক ভনীয়েক বাছেৰে উভতিল ।

... ..

ভায়েক ভনীয়েক বাছেৰে মুভতিল নে ?

... ..

ভায়েক ভনীয়েক বাছেৰে মুভতিল নে ?

৬। ককাইদেৱে নিজে বঠা মাৰিলে ।

.....

ককাইদেৱে নিজে বঠা নামাৰিলে নে ?

... ..

ককাইদেৱে নিজে বঠা নামাৰিলে নে ?

(d) To Interrogative (adding নাই)

১। ভোমালোকে হাতী দেখিলা ।

... ..

ভোমালোকে হাতী দেখিলা নে নাই ?

... ..

ভোমালোকে হাতী দেখিলা নে নাই ?

২। তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে।

... ..

তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে নে নাই ?

... ..

তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে নে নাই ?

৩। ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে আছিল।

... ..

ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে আছিল নে নাই ?

... ..

ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে আছিল নে নাই ?

৪। তেওঁ বজাবলৈ ওলাল।

... ..

তেওঁ বজাবলৈ ওলাল নে নাই ?

... ..

তেওঁ বজাবলৈ ওলাল নে নাই ?

৫। ভোমালোকে নাবত উঠিলা।

... ..

ভোমালোকে নাবত উঠিলা নে নাই ?

... ..

ভোমালোকে নাবত উঠিলা নে নাই ?

৬। তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে।

... ..

তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে নে নাই ?

... ..

তেওঁলোকে পিকনিক কৰিলে নে নাই ?

Grammatical Notes

- 1 As noted earlier, the kinship nouns in Assamese change according to the person and rank of the pronoun or noun with which the relation is shown. When the relation has to be shown with 3rd person or 2nd person (more-hon.) -ক্ or -এক্ is added to the kinship nouns, subject to the condition that -ক্ occurs after -জা ending kinship nouns, -এক্ elsewhere. Case-suffix, if any, is added to, after the kinship nouns are inflected for personal relationship. eg. :

খুৰা -ক্ > খুৰাক + Acc. -অক > খুৰাকক ।

পেহী -এক্ > পেহীয়েক + Acc. -অক > পেহীয়েকক ।

ভাই -এক্ > ভায়েক + Acc. -অক > ভায়েকক ।

নবৌ -এক্ > নবৌৱেক + Gen. -অৰ > নবৌৱেকৰ ।

দেউতা -ক্ > দেউতাক + Gen. -অৰ > দেউতাকৰ ।

2. In the formation of the negative of simple past verbs also, the negative ন্ (= ন্ + অ) is prefixed to the verbs subject to the distant regressive vowel assimilation. In case of vowel initial verbs, the -অ of -ন্ is replaced :

অ- দেখিলোঁ > নেদেখিলোঁ ।

ন- ওলাল > নোলাল ।

Cultural Note

ନନ୍ଦନ କାନନ : It is a natural zoo about 18 kms from Bhubaneswar. One can go there either by road or by train. There is a natural lake in the Nandan Kanan. There are boating facilities. One can go by boat to the other side of the lake where there is a botanical garden. Nandan Kanan is also a beautiful picnic spot.

Vocabulary Study

(ଯୋଗା) ପରାହି	'the day before yesterday'
ନନ୍ଦନ କାନନ	'a name of a zoo'
ପିକନିକ	'picnic'
ଜୀବଜନ୍ତୁ	'animal'
ଲିଂହ	'lion'
ଭାଲୁକ	'bear'
ହରିଣୀ	'deer'
କ୍ରୋଡିଲ	'crocodile'
ହାତୀ	'elephant'
ରାଇନୋ	'rhino'
କିମ୍ପ	'why'
ପେହୋରୋ	'your (hon.) father's sister'
ନାନ୍ଦିଲା	'(you) did not bring'
ମା ବେରା	'physically unwell'
ନାବ, ନାଉ	'boat'

In Assamese

ককাইদেউ	elder brother
বট্টা	'oar
ভূদ	'lake'
লগপালো	'(I) met'
কাৰ	'car'
বাছ	'bus'
উভতিল	'(they) returned'

Unit V : Lesson—26

Revised Lesson

- ১। মই একো কৰি থকা নাই। মই শুই থকা নাই। তাই নাচি থকা নাই।
তুমি ভাঁত বুই পকা নাই।
- ২। পৰহি তহঁত কলৈ গলি? নব্বোৰ লগত কথা হলি নে?
- ৩। তোমালোকে হাতী দেখিলা নে নাই? তুমি কিয় নাহিলা? তোমাৰ
পেহীয়েবাকো কিয় নানিলা? তোমালোক নাবত উঠিলা নে নাই?
- ৪। (ক) কালি আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে? দাম কিমানকৈ ললে? কাৰ
দোকানৰ পৰা আনিলে?
(খ) তেওঁ আপোনাক বৰকৈ ঠগিলে। দাম বৰ বেছি ললে। নব্বোৰেৰে আমাক
মাতিলে। তোৰ কথাও শুধিলে। ককাইদেৱে নজে বঠা মাৰিলে সিহঁতে
হাতী দেখিলে।
- ৫। তেখেত অলপ আগতে গ'ল। তেখেত শেষলৈ নৰ'ল। আটায়ে নাবত
উঠিল। ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে কাৰেৰে উভতিলা সকলোৱে চকীত
বহিল। মণিহঁত হাতীত উঠিল। বাইদেউ পিকনিকলৈ নোলাল।
- ৬। হয়, মই বয়বস্ত্ৰ আনিলোঁ। বামলালৰ দোকানৰ পৰা চকীমেজ কিনিলোঁ।
আমি পৰহি কটকলৈ গলোঁ। এখন চিনেমা চলোঁ। সিদিনা চিনেমা-
হলত চাবকো দেখিলোঁ। আমি অটায়ে হাতীত আক নাবত উঠিলোঁ।
আমি তাত পিকনিক কৰিলোঁ। তাত বহুত জীৱজন্তু দেখিলোঁ। কিন্তু
আমি গঁড় নেদেখিলোঁ। তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ।
- ৭। (ক) ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল? নন্দন কানন মণিহঁতৰ কেনে লাগিল?
পিকনিক তোমাৰ কেনে লাগিল?

- (খ) ছবিখন মোৰ ভাল লাগিল নন্দন কানন আটাইৰে বৰ ভাল লাগিল ।
পিকনিক সিহঁতৰ ভাল লাগিল । চক্ৰমক্ৰ বিজুলিখন মাৰ ভাল
নালাগিল ।

Repetition Drill

১। মই একো কৰি থকা নাই ।

... ..

মই একো কৰি থকা নাই ।

২। মই শুই থকা নাই ।

... ..

মই শুই থকা নাই ।

৩। তাই নাচি থকা নাই ।

... ..

তাই নাচি থকা নাই ।

৪। তুমি তাত বুই থকা নাই ।

... ..

তুমি তাত বুই থকা নাই ।

৫। পৰহি তহঁত কলৈ গলি ?

... ..

পৰহি তহঁত কলৈ গলি ?

৬। নবোৰ লগত কথা হলি নে ?

... ..

নবোৰ লগত কথা হলি নে ?

- ৭। তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?
... ..
তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?
- ৮। তুমি কিয় নাহিলা ?
... ..
তুমি কিয় নাহিলা ?
- ৯। তোমাৰ পেহীয়েৰাকো কিয় নানিলা ?
... ..
তোমাৰ পেহীয়েৰাকো কিয় নানিলা ?
- ১০। তোমালোক নাৰত উঠিলা নে নাই ?
... ..
তোমালোক নাৰত উঠিলা নে নাই ?
- ১১। কালি আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে ?
... ..
কালি আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে ?
- ১২। দাম কিমানকৈ ললে ?
... ..
দাম কিমানকৈ ললে ?
- ১৩। কাৰ দোকানৰ পৰা আনিলে ?
... ..
কাৰ দোকানৰ পৰা আনিলে ?
- ১৪। ভেওঁ আপোনাক বৰকৈ ঠগিলে ।
... ..
ভেওঁ আপোনাক বৰকৈ ঠগিলে ।

- ১৫। দাম বৰ বেছি ললে ।
... ..
দাম বৰ বেছি ললে ।
- ১৬। নবৌয়েৰই আমাক মাতিলে ।
... ..
নবৌয়েৰই আমাক মাতিলে ।
- ১৭। তোৰ কথাও শুধিলে ।
... ..
তোৰ কথাও শুধিলে ।
- ১৮। ককাইদেৱে নিজে বঠা মাৰিলে ।
... ..
ককাইদেৱে নিজে বঠা মাৰিলে ।
- ১৯। সিহঁতে হাতী দেখিলে ।
... ..
সিহঁতে হাতী দেখিলে ।
- ২০। তেখেত অলপ আগতে গ'ল ।
... ..
তেখেত অলপ আগতে গ'ল ।
- ২১। তেখেত শেষলৈ নব'ল ।
... ..
তেখেত শেষলৈ নব'ল ।
- ২২। আটায়ে নাৱত উঠিল ।
... ..
আটায়ে নাৱত উঠিল ।

- ২৩। ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে কাৰেৰে উভাভিল।
... ..
ভায়েক ভনীয়েক আটায়ে কাৰেৰে উভাভিল।
- ২৪। সকলোৰে চকীত বহিল।
... ..
সকলোৰে চকীত বহিল।
- ২৫। মণিহঁত হ তীত উঠিল।
... ..
মণিহঁত হাতীত উঠিল।
- ২৬। বাইদেউ পিকনিকলৈ নোলাল।
... ..
বাইদেউ পিকনিকলৈ নোলাল।
- ২৭। হয়, মই বয়বস্ত আনিলোঁ।
... ..
হয়, মই বয়বস্ত আনিলোঁ।
- ২৮। বামলালৰ দোকানৰ পৰা চকীমেজ কিনিলোঁ।
... ..
বামলালৰ দোকানৰ পৰা চকীমেজ কিনিলোঁ।
- ২৯। আমি পৰহি কটকলৈ গলোঁ।
... ..
আমি পৰহি কটকলৈ গলোঁ।
- ৩০। এখন চিনেমা চালোঁ।
... ..
এখন চিনেমা চালোঁ।

- ৩১। চিনেমা হলত চাবকো দেখিলোঁ ।
... ..
চিনেমা হলত চাবকো দেখিলোঁ ।
- ৩২। আটায়ে হাতী আৰু নৱত উঠিলোঁ ।
... ..
আটায়ে হাতী আৰু নৱত উঠিলোঁ ।
- ৩৩। আমি তাত পিকনিক কৰিলোঁ ।
... ..
আমি তাত পিকনিক কৰিলোঁ ।
- ৩৪। বহুত জীৱজন্তু দেখিলোঁ ।
... ..
বহুত জীৱজন্তু দেখিলোঁ ।
- ৩৫। কিস্তু আমি গঁড় নেদেখিলোঁ ।
... ..
কিস্তু আমি গঁড় নেদেখিলোঁ ।
- ৩৬। তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ ।
... ..
তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ ।
- ৩৭। ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?
... ..
ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?
- ৩৮। নন্দন কানন মণিহঁতৰ কেনে লাগিল ?
... ..
নন্দন কানন মণিহঁতৰ কেনে লাগিল ?

- ৩৯। ছবিখন তোৰ বৰ ভাল লাগিল।
... ..
ছবিখন তোৰ বৰ ভাল লাগিল।
- ৪০। নন্দন কানন আটাইৰে বৰ ভাল লাগিল।
... ..
নন্দন কানন আটাইৰে বৰ ভাল লাগিল।
- ৪১। পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিল।
... ..
পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিল।
- ৪২। চিক্‌মিক্‌ বিজুলিখন মাৰ ভাল নালাগিল।
... ..
চিক্‌মিক্‌ বিজুলিখন মাৰ ভাল নালাগিল।

Substitution Drill

- ১। মই একো কৰি থকা নাই।
তুমি
তুমি একো কৰি থকা নাই।
তাই
তাই একো কৰি থকা নাই।
চাৰে
চাৰে একো কৰি থকা নাই।
হাজৰিকা
হাজৰিকাই একো কৰি থকা নাই।

তেখেত

তেখেতে একো কৰি থকা নাই।

২। মই শুই থকা নাই।

তাই

তাই শুই থকা নাই।

ককাইদেউ

ককাইদেউ শুই থকা নাই।

খুৰা

খুৰা শুই থকা নাই।

আমি

আমি শুই থকা নাই।

৩। পৰহি তহঁত কলৈ গলি ?

তই

পৰহি তই কলৈ গলি ?

কালি

কালি তই কলৈ গলি ?

তুমি

কালি তুমি কলৈ গলা ?

আপুনি

কালি আপুনি কলৈ গ'ল ?

চাৰ

কালি চাৰ কলৈ গ'ল।

কিয়

কালি চাৰ কিয় গ'ল ?

৪। মৰোঁৰ লগত কথা হলি নে ?

পেহী

পেহীৰ লগত কথা হলি নে ?

পেহীয়েৰ

পেহীয়েৰৰ লগত কথা হলি নে ?

পেহীয়েৰা

পেহীয়েৰাৰ লগত কথা হলি নে ?

পেহীয়েক

পেহীয়েকৰ লগত কথা হ'ল নে ?

৫। তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?

গঁড়

তোমালোকে গঁড় দেখিলা নে ?

ম'হ

তোমালোকে ম'হ দেখিলা নে ?

মোক

তোমালোকে মোক দেখিলা নে ?

দেউতা

তোমালোকে দেউতাক দেখিলা নে ?

৬। নৰোঁয়েৰে আমাক মাতিলে।

পেহীয়েৰ

পেহীয়েৰে আমাক মাতিলে।

বাইদেয়েৰ

বাইদেয়েৰে আমাক মাতিলে।

ভনোয়েৰ
ভনোয়েৰে আমাক মাতিলে ।
দেখিলে
ভনোয়েৰে আমাক দেখিলে ।
মাৰিলে
ভনোয়েৰে আমাক মাৰিলে ।

৭। ককাইদেৱে বঠা মাৰিলে ।

ভিনদেউ
ভিনদেৱে বঠা মাৰিলে ।

খুৰা
খুৰাই বঠা মাৰিলে ।

তেখেত
তেখেতে বঠা মাৰিলে ।

সিহঁত
সিহঁতে বঠা মাৰিলে ।

বাঘ
সিহঁতে বাঘ মাৰিলে ।

হাতী
সিহঁতে হাতী মাৰিলে ।

দেখিলে
সিহঁতে হাতী দেখিলে ।

মিশ্ৰ
মিশ্ৰই হাতী দেখিলে ।

৮। তেখেত অলপ আগতে গ'ল ।

চৌধুৰী

চৌধুৰী অলপ আগতে গ'ল ।

বুবুলহঁত

বুবুলহঁত অলপ আগতে গ'ল ।

আছিল

বুবুলহঁত অলপ আগতে আছিল ।

খালে

বুবুলহঁতে অলপ আগতে খালে ।

৯। আটাইয়ে কাৰেৰে উভতিল ।

মীম্বৰ ভায়েক

মীপৰ ভায়েক কাৰেৰে উভতিল ।

মীম্বৰ ককায়েক

মীম্বৰ ককায়েক কাৰেৰে উভতিল ।

মীম্বৰ ভনীয়েক

মীম্বৰ ভনীয়েক কাৰেৰে উভতিল ।

১০। সকলোৰে নাৰত উঠিল ।

কাৰ

সকলোৰে কাৰত উঠিল ।

গাড়ী

সকলোৰে গাড়ীত উঠিল ।

বহিল

সকলোৰে গাড়ীত বহিল ।

চকী

সকলোৰে চকীত বহিল ।

নাৰ

সকলোৱে নাৰত বহিল।

১১। বাইদেউ পিকনিকলৈ নোলাল।

দেউতা

দেউতা পিকনিকলৈ নোলাল।

পেহীদেউ

পেহীদেউ পিকনিকলৈ নোলাল।

নগ'ল

পেহীদেউ পিকনিকলৈ নগ'ল।

১২। তাত দীপকদাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ।

তোমাৰ

তাত তোমাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ।

তোৰ

তাত তোৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ।

আপোনাৰ

তাত আপোনাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ।

চৌধুৰীৰ

তাত চৌধুৰীৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ।

১৩। আমি তাত পিকনিক কৰিলোঁ।

নন্দন কানন

আমি নন্দন কাননত পিকনিক কৰিলোঁ।

খালোঁ।

আমি নন্দন কাননত পিকনিক খালোঁ।

১৪। বামলালৰ দোকানৰ পৰা চ হীমেজ কিনিলোঁ ।

বয়বস্তু

বামলালৰ দোকানৰ পৰা বয়বস্তু কিনিলোঁ ।

আলোঁ

বামলালৰ দোকানৰ পৰা বয়বস্তু আনিলোঁ ।

ললোঁ

বামলালৰ দোকানৰ পৰা বয়বস্তু ললোঁ ।

১৫। ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?

তুমি

ছবিখন তোমাৰ কেনে লাগিল ?

আপুনি

ছবিখন আপোনাৰ কেনে লাগিল ?

তেখেত

ছবিখন তেখেতৰ কেনে লাগিল ?

মা

ছবিখন মা'ৰ কেনে লাগিল ?

পিকনিক

পিকনিক মাৰ কেনে লাগিল ?

নন্দন কানন

নন্দন কানন মাৰ কেনে লাগিল ?

১৬। নন্দন কানন আটাইবোৰ বৰ ভাল লাগিল ।

সিহঁত

নন্দন কানন সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিল ।

সকলো

নন্দন কানন সকলোৰে বৰ ভাল লাগিল ।

মণি

নন্দন কানন মণিৰ বৰ ভাল লাগিল ।

ছবিখন

ছবিখন মণিৰ বৰ ভাল লাগিল ।

বেয়া

ছবিখন মণিৰ বৰ বেয়া লাগিল ।

Transformation Drill

(a) To Affirmative

১। মই একো কৰি থকা নাই ।

... ..

মই কিবা কৰি আছাঁ ।

... ..

মই কিবা কৰি আছোঁ ।

২। আমি শুই থকা নাই ।

.....

আমি শুই আছোঁ ।

... ..

আমি শুই আছোঁ ।

৩। তাই নাচি থকা নাই ।

... ..

তাই নাচি আছে ।

... ..

তাই নাচি আছে ।

৪। তুমি তাঁত বুই থকা নাই।

... ..

তুমি তাঁত বুই আছা।

... ..

তুমি তাঁত বুই আছা।

৫। তুমি কিয় নাছিলি ?

... ..

তুমি কিয় আছিলি ?

... ..

তুমি কিয় আছিলি ?

৬। নবৌবেৰাকো কিয় নানিলা ?

... ..

নবৌবেৰাকো কিয় আনিলা ?

... ..

নবৌবেৰাকো কিয় আনিলা ?

৭। তেখেত শেষলৈ ন'ল।

... ..

তেখেত শেষলৈ ব'ল।

... ..

তেখেত শেষলৈ ব'ল।

৮। বাইদেউ পিকনিকলৈ নোলাল।

... ..

বাইদেউ পিকনিকলৈ ওলাল।

... ..

বাইদেউ পিকনিকলৈ ওলাল।

৯। আমি গঁড় নেদেখিলোঁ।

... ..

আমি গঁড় দেখিলোঁ।

... ..

আমি গঁড় দেখিলোঁ।

১০। ছবিখন মাৰ ভাল লাগিল।

... ..

ছবিখন মাৰ ভাল লাগিল।

.....

ছবিখন মাৰ ভাল লাগিল।

(b) To Negative

১। তোমালোকে হাতী দেখিলা।

.....

তোমালোকে হাতী নেদেখিলা।

... ..

তোমালোকে হাতী নেদেখিলা।

২। নবৌয়েৰে আমাক মাতিলে।

... ..

নবৌয়েৰে আমাক নামাতিলে।

... ..

নবৌয়েৰে আমাক নামাতিলে।

৩। আমি চিনেমা চালোঁ।

... ..

আমি চিনেমা নাচালোঁ।

... ..

আমি চিনেমা নাচালোঁ।

আটায়ে নাবত উঠিছে ।

... ...

আটায়ে নাবত উঠিছে ।

৭। আমি তাত পিকনিক কৰিলোঁ ।

... ...

আমি তাত পিকনিক কৰিছোঁ ।

... ...

আমি তাত পিকনিক কৰিছোঁ ।

৮। ছবিখন তোৰ কেনে লাগিল ?

... ...

ছবিখন তোৰ কেনে লাগিছে ?

... ...

ছবিখন তোৰ কেনে লাগিছে ?

৯। পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিল ।

... ...

পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিছে ।

... ...

পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিছে ।

Expansion Drill

১। তাই নাচি থকা নাই । বাগিছা ।

... ...

তাই বাগিছাত নাচি থকা নাই ।

... ...

তাই বাগিছাত নাচি থকা নাই ।

- ২। মই একো কৰি থকা নাই। ভিতৰ।
... ..
মই ভিতৰত একো কৰি থকা নাই।
... ..
মই ভিতৰত একো কৰি থকা নাই।
- ৩। দান বৰ বেছি ললে। কাপোৰখন।
... ..
কাপোৰখনৰ দাম বৰ বেছি ললে।
... ..
কাপোৰখনৰ দাম বৰ বেছি ললে।
- ৪। নবোৰেৰে আমাক মাতিলে আগত
... ..
নবোৰেৰে আমাক আগতে মাতিলে।
... ..
নবোৰেৰে আমাক আগতে মাতিলে।
- ৫। আটায়ে নাওঁত উঠিল। আৰু হাতী।
... ..
আটায়ে নাওঁ আৰু হাতীত উঠিল।
... ..
আটায়ে নাওঁ আৰু হাতীত উঠিল।
- ৬। আমি পিকনিক কৰিলোঁ। নন্দন কানন।
... ..
আমি নন্দন কাননত পিকনিক কৰিলোঁ।
... ..
আমি নন্দন কাননত পিকনিক কৰিলোঁ।
- ৭। ভাত ভনীয়েকো লগ পালোঁ। আপুনি
... ..

তাত আপোনাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ ।

... ..

তাত আপোনাৰ ভনীয়েককো লগ পালোঁ ।

৮। পিকনিক সিহঁতৰ ভাল লাগিল । বৰ

... ..

পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিল ।

.....

পিকনিক সিহঁতৰ বৰ ভাল লাগিল ।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— ছবিখন তাৰ কেনে লাগিল ?

... ..

ছবিখন তাৰ কেনে লাগিল ?

উত্তৰ— (ক) ছবিখন তাৰ ভাল লাগিল ।

... ..

ছবিখন তাৰ ভাল লাগিল ।

(খ) ছবিখন তাৰ ভাল নালাগিল ।

... ..

ছবিখন তাৰ ভাল নালাগিল ।

প্ৰশ্ন— তাত গঁড় দেখিলে নে ?

... ..

তাত গঁড় দেখিলে নে ?

উত্তৰ— নাই, তাত গঁড় নেদেখিলে ।

... ..

নাই, তাত গঁড় নেদেখিলে ।

প্ৰশ্ন— মণিহঁত হাতীত উঠিল নে ?

... ..

মণিহঁত হাতীত উঠিল নে ?

উত্তৰ— (ক) হয়, মণিহঁত হাতীত উঠিল ।

... ..

হয়, মণিহঁত হাতীত উঠিল ।

(খ) নাই, মণিহঁত হাতীত মুঠিল ।

... ..

নাই, মণিহঁত হাতীত মুঠিল ।

প্ৰশ্ন - কোনে বঠা মাৰিলে ?

... ..

কোনে বঠা মাৰিলে ?

উত্তৰ— ককাইদেৱে বঠা মাৰিলে ।

... ..

কক ইদেৱে বঠা মাৰিলে ।

প্ৰশ্ন— বাইদেউ পিকনিকলৈ গ'ল নে ?

... ..

বাইদেউ পিকনিকলৈ গ'ল নে ?

উত্তৰ— নাই, বাইদেউ পিকনিকলৈ ন'গল ।

... ..

নাই, বাইদেউ পিকনিকলৈ ন'গল ।

প্ৰশ্ন — আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে ?

... ..

আপুনি চকীমেজবোৰ আনিলে নে ?

উত্তৰ — (ক) হয়, মই চকীমেজবোৰ আনিলোঁ ।

... ..

হয়, মই চকীমেজবোৰ আনিলোঁ ।

(খ) নাই, মই চকীমেজবোৰ আনিলোঁ ।

... ..

নাই, মই চকীমেজবোৰ আনিলোঁ ।

প্ৰশ্ন — তহঁতে নবোৰ লগত কথা হলি নে ?

... ..

তহঁতে নবোৰ লগত কথা হলি নে ?

উত্তৰ — (ক) হয়, আমি নবোৰেৰ লগত কথা হলোঁ ।

... ..

হয়, আমি নবোৰেৰ লগত কথা হলোঁ ।

(খ) নাই, আমি নবোৰেৰ লগত কথা নহলোঁ ।

... ..

নাই, আমি নবোৰেৰ লগত কথা নহলোঁ ।

প্ৰশ্ন — আপুনি ভিনদেউক দেখিলে নে ?

... ..

আপুনি ভিনদেউক দেখিলে নে ?

উত্তৰ — (ক) হয়, মই আপোনাৰ ভিনদেউকক দেখিলোঁ ।

... ..

হয়, মই আপোনাৰ ভিনদেউকক দেখিলোঁ ।

(খ) নাই, মই আপোনাৰ ভিনদেৱেকক নেদেখিলোঁ।

... ..

নাই, মই আপোনাৰ ভিনদেৱেকক নেদেখিলোঁ।

প্ৰশ্ন — তোমাৰ পেহীয়েকাক কিয় নানিলা ?

... ..

তোমাৰ পেহীয়েকাক কিয় নানিলা ?

উত্তৰ — পেহীৰ গা অসুখ। সেই কাৰণে নানিলোঁ।

... ..

পেহীৰ গা অসুখ। সেই কাৰণে নানিলোঁ।

প্ৰশ্ন — ভায়েক ভনীয়েকহঁত বাছেৰে উভতিল নেকি ?

... ..

ভায়েক ভনীয়েকহঁত বাছেৰে উভতিল নেকি ?

উত্তৰ — নহয়, ভায়েক ভনীয়েকহঁত কাৰেৰে উভতিল।

... ..

নহয়, ভায়েক ভনীয়েকহঁত কাৰেৰে উভতিল।

— — —

Unit V : Lesson—27

IN THE EVE OF BIHU : Test Lesson

বঙ্কু : তোৰ ক্ৰকটো ধুনীয়া পাই । Ranju : Your frock is very
এইটো চাওঁ বিহলৈ বুলি beautiful indeed.
দেউতাবে দিলে । Perhaps your father
gave it on the occasion
of Bihu.

মঞ্জুলা : নহয় পাই, এইটো খুৰাই দিলে । Manjula : No. Uncle gave it.
বোৱা ববিবাবে চহৰৰ পৰা খুৰী- Last Saturday Aunt
মাইত আহিছে নহয় । খুৰীমাই and others have come
এইটো ঘৰতে চিলাই কৰিলে । from the city, (You
আজি পুৱা ভাইটিলৈও এটা know) Aunt stitched
পাইজামা চিলালে । আমাৰ খুৰী- it in home. Today
মাইতে, জান, চৰ কাম জানে । morning (she) stit-
বোৱাৰাতি খুৰীয়ে আঁঠৈ ভাজিলে, ched a trouser for
মুৰিৰ লাক বাকিলে, তিলপিঠা Bhaity also. Our Aunt
কিলাপিঠা পুৰিলে । আজি ৰাতি- etc. (you know)
পুৱা, জান, চিৰাও খুন্দিলে । know all works. Last
ভই অকণমান বহু দেই । মই night, aunt made
ভোলৈ জলপান আনোঁ । fried-paddy, made
fried-rice-ball, fried
(til-cake' and 'ghila-
cake'. Today morning,
(you know) (she)
husked flatten-rice

also. You sit for a while please. I (will) bring tiffin for you.

ৰঞ্জু : পিঠাবোৰ বৰ সোৱাদ হৈছে দেই । আৰু দৈখিনিও বৰ বঢ়িয়া হৈছে পাই । তয়ো আবিলালৈ আমাৰ তালৈ আহ । আমাৰো ককাইদেউহঁত শনিবাৰে আহিছে নহয় । উৰুকাৰ মাছ ককাইদেৱে নিজে মাৰিলে । এটা ৰৌ আৰু এটা বৰালী জালত পাবিল । সৰু সৰু বহুত মাছো ধৰিলে । ককাইদেউৰ হাতত এটা শিঙিয়ে বিক্ৰিলে ।

Ranju : The cakes have been very tasteful, indeed. And the curd also has been very nice indeed. You also come to our place in the afternoon. Our elder brother etc. also have come on saturday. Elder brother himself caught the fish for Bihu-Eve. One Rohi and a Barali was caught in the net. (He) caught several small fishes too. One Singi punched in his hand.

মঞ্জুলা : হয় নেকি ? এতিয়া ভাল পাইছে নে ?
Manjula : Is it ? Has(he) been alright now ?

Test Items

1. Give short answers :

(i) Narrate what the Aunt prepared in the eve of Bihu festival.

- (ii) Narrate what Ranju's brother did in the eve of Bihu.
- (iii) How is the frock ? Who made it ?
- (iv) Who have come from the city ?
- (v) How are the cakes ? How is the curd ?
- (vi) For whom the Aunt stitched the trouser ?

2. Fill in the blanks :

- (ক) ফ্রকটো — — তোৰ দেউতাবে দিলে !
- (খ) নহয় — —, এইটো খুৰাই দিলে ।
- (গ) খুৰীমাই, — —, চব কাম জানে ।
- (ঘ) পিঠাবোৰ বৰ সোৱাদ হৈছে — — ।
- (ঙ) ককাইদেউ শনিবাৰে আহিছে — — ।

3. Fill in the blanks using the proper forms of the words given :

- (ক) ফ্রকটো তোৰ — — দিলে নেকি ? (দেউতা, খুৰা, খুৰী)
- (খ) আমাৰ — — ইতে চবকাম জানে । খুৰীমা, ককাইদেউ, ভক্তি)
- (গ) আমাৰ — — নিজে মাছ মাৰিলে । (ককাইদেউ, দেউতা, ভাইটি)
- (ঘ) তোৰ — — এতিয়া ভাল পাইছে নে ? (ককাইদেউ, দেউতা, মা)
- (ঙ) তোমাৰ — — পিঠা ভাজিলে নেকি ? (মা, বাইদেউ, খুৰী)
- (চ) পাইজামাটো — — । (ককাইদেউ, ভাইটি, দেউতা)

4. Complete the transformation :

- (ক) মোৰ দেউতা > তোৰ দেউতাৰ
- (খ) মোৰ মা >

(গ) মোৰ ককাইদেউ	>
(ঘ) মোৰ বাইদেউ	>
(ঙ) মোৰ খুৰী	>
(চ) তোৰ পেহীয়েৰ	>	তোমাৰ	পেহীয়েৰা		
(ছ) তোৰ ভনীয়েৰ	>
(জ) তোৰ ভাইটি	>
(ঝ) ককাইদেৱেৰ	>
(ঞ) তোৰ ভণ্ডি	>

5. Turn into interrogative by adding নে নাই :

- (ক) তোমালোকে চিনেমা চালা ।
- (খ) তই হাতীত উঠিলি ।
- (গ) বাইদেৱে তাঁত বুই আছে ।
- (ঘ) নন্দন কানন তোৰ ভাল লাগিল ।
- (ঙ) ককাইদেৱে নিজে বঠা মাৰিলে ।
- (চ) আপুনি মাছ আনিলে ।
- (ছ) ককাইদেৱে মাছ মাৰিলে ।
- (জ) খুৰীয়ে ফুক চিলালে ।
- (ঝ) দৈখিনি ভাল হৈছে ।
- (ঞ) বাইদেউ পিকনিকলৈ ওলাল ।

6. Use the pairs in sentences :

চালোঁ : দেখিলোঁ ; এখন . এইখন ; মহ : ম'হ ;
তাই : তই ; তাত : তাঁত ; আক : লাক ; বাবে : ভাবে ।

7. Give the opposite and use them in sentences :

সক, বেছি, কেতিয়াবা, ভাল, বহুত, আগতে, হয়, এৰা ।

8. Choose words from both the columns and form correct phrase :

Col. A

Col. B

ল'ক

ভাঙিলে

আশৈ

পুৰিলে

পিতা

বাঁকিলে

ফুক

ধৰিল

মাছ

চিলালে

দেউতাই

বিন্ধিলে

শিঙিয়ে

ঢিলে

9. Add পাই, দেই, চাইগৈ or নহয় at appropriate place :

(ক) ভই আবেলিলে আহ ।

(খ) পিতাবোৰ বৰ সোৱাদ হৈছে ।

(গ) ফুকটো বৰ ধুনোৱা হৈছে ।

(ঘ) ভই অকণমান বহ ।

(ঙ) ককাইদেউ কালি জাঙিল ।

(চ) এতিয়া ৰাতি বহুত হৈছে ।

(ছ) কেনেকৈ কৰোঁ, মোৰ হাতত টকা নাই :

(জ) ফুকটো দেউতাবহুি দিছে

(ঝ) পাইজামাটো খুৰীয়েৰে চিলালে ।

(ঞ) নবোৱেৰাহঁতে চৰকাৰ জ'নে ।

10. Analyse the word as shown in the model :

Model : নবোৱেৰে > নবো + relative marker -এৰ্ + nom. suff. + -এ ।

(ক) বাইদেৱেৰে	(চ) ভাইটিৰ
(খ) খুৰাৰৰ	(ছ) ভনীয়েককো
(গ) দেউতাবাক	(জ) মণ্টদাৰ
(ঘ) ককাইদেৱেৰে	(ঝ) নবৌৱে
(ঙ) খুৰীয়েবালৈ	(ঞ) ভিনদেৱেৰাই

11. Expand the sentences :

- (ক) হয়, আনিলোঁ ।
- (খ) দাম কিমানকৈ ললে ?
- (গ) বৰ বেছি ললে ।
- (ঘ) বৰ সোৱাদ হৈছে দেই ।
- (ঙ) খুৰীমাই আঁঠৈ ভাজিলে ।

12. Add the subject noun/pronoun. Use each of the words given in the parenthesis :

- (ক) চবকাম জানে । (খুৰীমা, বাইদেউ)
- (খ) এটা পাইজামা চিলালে । (খুৰী. পেহী)
- (গ) ঘিলা পিঠা ভাজিলে । (খুৰী, মা)
- (ঘ) আমাৰ তালৈ আহ । (তই, তইঁত)
- (ঙ) শনিবাৰে আহিছে । (ককাইদেউ, নবৌ)
- (চ) সক সক মাছো ধৰিলে । (ককাইদেউ, ভাইটি)

13. Turn into negative :

- (ক) মই চাহ কৰি আছোঁ ।
- (খ) ইহঁতে খেলি আছে ।
- (গ) তোৰ কথা শুধিলে ।

- (ঘ) এতিয়া মুকুতা চলি আছে ।
 (ঙ) বৰ ভাল লাগিল ।
 (চ) দৈখিনি বঢ়িয়া হৈছে ।
 (ছ) বাতিপুৱা চিৰা খুন্দিলে ।
 (জ) ঘৰত আঁঠে ভাজিলে ।
 (ঝ) তই কালি আহিলি ?
 (ঞ) তোমালোক নৱত উঠিলা ?

14. Frame 10 sentences from the table :

সিদিনা	মাইত	চিনেমা	চালোঁ
কালি	মই	কটকলৈ	গ'ল
পৰাহ	ধুৰীমাই	জালত	খালোঁ
বৰিবাৰে	বৰালী	বৰকৈ	খুন্দিলে
শনিবাৰে	ভিলপিঠা	চিৰা	পৰিল
ভাত	মীশুইতে	হাতী	খালে
পুৱা	মই	পিকনিক	উঠিলোঁ

15. Change the person of the Pronoun (non-hon. to hon. and vice-versa).

- (ক) পৰাহ তইত কলৈ গলি ?
 (খ) নবৌৰ লগত কথা হলি নে ?

- (গ) তোমালোকে হাতী দেখিলা নে ?
 (ঘ) ছবিখন তোমাৰ কেনে লাগিল ?
 (ঙ) পেহীয়েষাকো কিয় নানিলা ?
 (চ) তুই অকণমান বহু দেই ।
 (ছ) তোৰ ফ্ৰকটো বৰ ধুনীয়া পাই ।
 (জ) তোৰ দেউতাবে দিলে নেকি ?
 (ঝ) তয়ো আবেলিলৈ আমাৰ তালৈ আহ ।
 (ঞ) তোমাৰ আইতাবা কেনে আ ?

Vocabulary

ফ্ৰক	'frock'
চাণে	'perhaps'
পাই	'a particle marking intimacy and surprise'
দেই	'a particle marking politeness'
বৰিবাব	'sunday'
চহৰ	'town'
খুৰীমা, খুৰী	'aunt'
চিলাই কৰিলে, চিলালে	'stitched'
পাইজামা	'trouser'
চৰকাম	'all works'
বোৱাৰাতি	'last night'
আঠৈ	'fried paddy'
মুৰি	'fried rice'
ভিল পিঠা	'a kind of cake with 'sesame' inside'

ঘিলা পিঠা	'a kind of cake of round shape'
চিৰা	'parched raddy pounded'
ভাজিলে	'fried'
থুন্দিলে	'husked'
বান্ধিলে	'made'
জান	'(you) know, used in intimate reference'
ৰাতিপুৰা	'morning'
জলপান	'tiffin'
সোৱাদ	'tasteful'
দৈ	'curd'
বঢ়িয়া	'very nice'
আবেলি	'afternoon'
শনিবাৰ	'saturday'
ৰৌ, বৰালী, শিঙি	'different kinds of fish'
বিদ্ধিলে	'penetrated'
জাল	'net'

Unit VI : Lesson—28

IN REMOTE PAST DAYS

মি: হাজৰিকা : এসময়ত ইয়াতে এখন
হাবি আছিল : তাত বহুত
বাঘ আছিল । হাবিখনৰ
কাষতে এখন গাওঁ
আছিল । কোঁতয়াবা
কোঁতয়াৰ বাঘ গাওঁলৈ
আহিছিল বাঘে এঘৰৰ
ভিনিটা ল'ৰা খাইছিল ।
এজনী ছোৱালী মাৰি-
ছিল । তেতিয়া মানুহঘৰ
তাৰ পৰা উঠি গৈছিল ।

Mr. Hazarika : Once (upon a
time) there was a forest.
Many tigers lived
there. (There) was a
village near the forest.
Sometimes tigers came
to (the) village. Tigers
ate 3 boys of a family.
(They) killed a girl.
Then the family shifted
from there.

বুবুল : তেতিয়া তোমালোক
ক'ত আছিলো ?

Bubul : Where were you at
that time ?

মি হাজৰিকা : গাওঁৰ সিমূৰে এটা
ডাঙৰ পকাঘৰ আছিল .
আমি সেইটো ভাৰাত
লৈছিলোঁ . তেতিয়া
ভাৰত সৰু আছিলি .
বাইদেৱৰ স্কুললৈ যোৱা
নাছিল .

Mr Hazarika : (There) was a
big concrete building
on (the) other side of
(the) village. We took
that on rent. You were
small (kids) at that
time (Your) elder
sister did not go to
school

বুবুল : তেতিয়া ভৰ্তি জন্মিছিল Bubul : Was Bhanti born at
নে ? that time ?

মি: হাজৰিকা : নাই, তেতিয়া তাই Mr. Hazarika : No, She was
জন্মা নাছিল । not born at that time.

বুবুল : তোমালোকে বনৰীয়া Bubul : Did you see wild
ম'হ দেখিছিলো নে ? buffalo ?

মি: হাজৰিকা : অ', আমি বনৰীয়া ম'হো Mr. Hazarika : Yes, we saw
দেখিছিলোঁ । wild buffalo too.

Repetition Drill

১। এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

... ..

এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

২। তাত বহুত বাঘ আছিল ।

... ..

তাত বহুত বাঘ আছিল ।

৩। হাবিখনৰ কাষতে এখন গাওঁ আছিল ।

... ..

হাবিখনৰ কাষতে এখন গাওঁ আছিল ।

৪। কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

... ..

কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

- ৫। বাঘে এবৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।
... ..
বাঘে এবৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।
- ৬। এজনী ছোৱালী মাৰিছিল।
... ..
এজনী ছোৱালী মাৰিছিল।
- ৭। তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।
... ..
তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।
- ৮। তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিলো ?
... ..
তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিলো ?
- ৯। গাওঁৰ সিমূৰে এটা ডাঙৰ পকৌঘৰ আছিল।
... ..
গাওঁৰ সিমূৰে এটা ডাঙৰ পকৌঘৰ আছিল।
- ১০। আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।
... ..
আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।
- ১১। তেতিয়া তহঁত সক আছিল।
... ..
তেতিয়া তহঁত সক আছিল।
- ১২। তোমালোকে বনৰীয়া ম'হ দেখিছিলো নে ?
.....
তোমালোকে বনৰীয়া ম'হ দেখিছিলো নে ?

তইত সক আছিলি ।

তইত তেতিয়া সক আছিলি ।

১০ । দেখিছিল নে ?

তোমালোকে দেখিছিল নে ?

তোমালোকে বনৰীয়া ম'হ দেখিছিল নে ?

১১ । দেখিছিলোঁ ।

আমি দেখিছিলোঁ ।

আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।

অ', আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।

১২ । জন্মিছিল নে ?

ভক্তি জন্মিছিল নে ?

তেতিয়া ভক্তি জন্মিছিল নে ?

১৩ । জন্মা নাছিল ।

ভক্তি জন্মা নাছিল ।

তেতিয়া ভক্তি জন্মা নাছিল ।

নাই, তেতিয়া ভক্তি জন্মা নাছিল ।

১৪ । যোৰা নাছিল ।

বাইদেৱেৰ যোৰা নাছিল ।

বাইদেৱেৰ ঝুললৈ যোৰা নাছিল ।

Substitution Drill

১ । (ক) এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

আগতে

আগতে ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

তেতিয়া

তেতিয়া ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

(খ) এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

তাত

এসময়ত তাত এখন হাবি আছিল ।

২। (ক) তাত বহুত বাঘ আছিল ।

হাবিত

হাবিত বহুত বাঘ আছিল ।

(খ) তাত বহুত বাঘ আছিল ।

হাতী

তাত বহুত হাতী আছিল ।

কিতাপ

তাত বহুত কিতাপ আছিল ।

কাপোৰ

তাত বহুত কাপোৰ আছিল ।

৩। হাবিখনৰ কাষতে এখন গাওঁ আছিল ।

স্কুল

হাবিখনৰ কাষতে এখন স্কুল আছিল ।

বজাৰ

হাবিখনৰ কাষতে এখন বজাৰ আছিল ।

৪। (ক) কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।

মাজে সময়ে

মাজে সময়ে বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।

মাজে মাজে

মাজে মাজে বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।

(খ) কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।

ইয়ালৈ

কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ ইয়ালৈ আহিছিল।

হাবিলৈ

কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ হাবিলৈ আহিছিল।

৫। (ক) বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।

ছোৱালী

বাঘে এঘৰৰ তিনিজনী ছোৱালী খাইছিল।

মানুহ

বাঘে এঘৰৰ তিনিটা মানুহ খাইছিল।

(খ) বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।

নিছিল

বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা নিছিল।

৫। তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।

ইয়াৰ পৰা

তেতিয়া মানুহঘৰ ইয়াৰপৰা উঠি গৈছিল।

গাওঁৰ পৰা

তেতিয়া মানুহঘৰ গাওঁৰ পৰা উঠি গৈছিল।

৭। তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিলো ?

পৰহি

তোমালোক পৰহি ক'ত আছিলো ?

কালি

তোমালোক কালি ক'ত আছিলো ?

৮। (ক) গাওঁৰ সিমূৰে এটা ডাঙৰ পকীঘৰ আছিল।

সিফালে

গাওঁৰ সিফালে এটা ডাঙৰ পকীঘৰ আছিল।

ওচৰতে

গাওঁৰ ওচৰতে এটা ডাঙৰ পকীঘৰ আছিল।

(খ) গাওঁৰ সিমূৰে এটা ডাঙৰ পকীঘৰ আছিল।

ভাল

গাওঁৰ সিমূৰে এটা ভাল পকীঘৰ আছিল।

সৰু

গাওঁৰ সিমূৰে এটা সৰু পকীঘৰ আছিল।

নতুন

গাওঁৰ সিমূৰে এটা নতুন পকীঘৰ আছিল।

৯। (ক) আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।

এইটো

আমি এইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।

সোঁটো

আমি সোঁটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।

(খ) আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।

তেওঁ

তেওঁ সেইটো ভাৰাত লৈছিল ।

তই

তই সেইটো ভাৰাত লৈছিলি ।

তোমালোক

তোমালোকে সেইটো ভাৰাত লৈছিল।

১০। (ক) তেতিয়া তইত সৰু আছিলি ।

আগতে

আগতে তইত সৰু আছিলি ।

(খ) তেতিয়া তইত সৰু আছিলি ।

তোমালোক

তেতিয়া তোমালোক সৰু আছিল।

আপোনালোক

তেতিয়া আপোনালোক সৰু আছিল।

(গ) তেতিয়া তইত সৰু আছিলি ।

দুৰ্ঘ

তেতিয়া তইত দুৰ্ঘ আছিলি ।

ভাল

তেতিয়া তইত ভাল আছিলি ।

১১। (ক) তোমালোকে ম'হ দেখিছিল নে ?

বাঘ

তোমালোকে বাঘ দেখিছিল নে ?

(খ) তোমালোকে ম'হ দেখিছিল নে ?

আন-

তোমালোকে ম'হ আনিছিল নে ?

কিন-

তোমালোকে ম'হো দেখিছিলো নে ?

১২

অ', আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।

হয়

হয় আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।

এবা

এবা, আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।

১৩।

তেতিয়া ভৰ্তি জন্মিছিল নে ?

ভাইটি

তেতিয়া ভাইটি জন্মিছিল নে ?

বিক্ৰি

তেতিয়া বিক্ৰি জন্মিছিল নে ?

Contraction Drill

১।

এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

... ..

ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

... ..

ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

... ..

এখন হাবি আছিল ।

২।

কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

.....

বান গাওঁলৈ আহিছিল ।

... ..

বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

৩। বাঘে এবাৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল ।

... ..

বাঘে তিনিটা ল'ৰা খাইছিল ।

... ..

বাঘে তিনিটা ল'ৰা খাইছিল ।

৪। গাওঁৰ সিমূৰে এটা ডাঙৰ পকীঘৰ আছিল ।

... ..

সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল ।

... ..

সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল ।

৫। আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ ।

... ..

আমি সেইটো লৈছিলোঁ ।

... ..

আমি সেইটো লৈছিলোঁ ।

৬। তোমালোকে হাতী দেখিছিল নে ?

... ..

হাতী দেখিছিল নে ?

... ..

হাতী দেখিছিল নে ?

Transformation Drill

(a) To other type of past

- ১। বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।
... ..
বাঘ গাওঁলৈ আহিল।
... ..
বাঘ গাওঁলৈ আহিল।
- ২। বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।
... ..
বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খালে।
... ..
বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খালে।
- ৩। তেতিয়া মানুহৰ উঠি গৈছিল।
... ..
তেতিয়া মানুহৰ উঠি গ'ল।
... ..
তেতিয়া মানুহৰ উঠি গ'ল।
- ৪। তোমালোকে বনৰীয়া ম'হ দেখিছিলো নে ?
... ..
তোমালোকে বনৰীয়া ম'হ দেখিছিলো নে ?
... ..
তোমালোকে বনৰীয়া ম'হ দেখিছিলো নে ?
- ৫। আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ।
... ..

আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিলোঁ

... ..

আমি বনৰায়া ম'হো দেখিলোঁ ।

(b) Affirmative to Negative.

১। আগতে ইয়াতে এখন হাবি আছিল ।

... ..

আগতে ইয়াতে এখন হাবি আছিল নেকি ?

... ..

আগতে ইয়াতে এখন হাবি আছিল নেকি ?

২। কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

... ..

কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল নেকি ?

... ..

কেতিয়াবা কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল নেকি ?

৩। বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল ।

... ..

বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল নেকি ?

... ..

বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল নেকি ?

৪। গাওঁৰ সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল ।

... ..

গাওঁৰ সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল নেকি ?

... ..

গাওঁৰ সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল নেকি ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— হাবিত কি আছিল ?

... ..

হাবিত কি আছিল ?

উত্তৰ— হাবিত বহুত বাঘ আছিল ।

... ..

হাবিত বহুত বাঘ আছিল ।

প্ৰশ্ন— বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল নে ?

... ..

বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল নে ?

উত্তৰ— হয়, বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

... ..

হয়, বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল ।

প্ৰশ্ন— বাঘ কেতিয়া গাওঁলৈ আহিছিল ?

... ..

বাঘ কেতিয়া গাওঁলৈ আহিছিল ?

উত্তৰ— বাঘ কেতিয়াবা কেতিয়াবা গাওঁলৈ আহিছিল ।

... ..

বাঘ কেতিয়াবা কেতিয়াবা গাওঁলৈ আহিছিল ।

প্ৰশ্ন— হাবিখন গাওঁৰ কিমান দূৰত আছিল ?

... ..

হাবিখন গাওঁৰ কিমান দূৰত আছিল ?

উত্তর— হাবিখন গাওঁৰ ওচৰতে আছিল ।

... ..
হাবিখন গাওঁৰ ওচৰতে আছিল ।

প্ৰশ্ন— বাঘে মানুহ খাইছিল নে ?

... ..
বাঘে মানুহ খাইছিল নে ?

উত্তৰ— হয়, বাঘে এবাৰ এটা ল'ৰা খাইছিল ।

... ..
হয়, বাঘে এবাৰ এটা ল'ৰা খাইছিল ।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাহঁত আগতে ক'ত আছিল ?

... ..
হাজৰিকাহঁত আগতে ক'ত আছিল ?

উত্তৰ— হাজৰিকাহঁত আগতে গাওঁৰ সিমূৰে আছিল ।

... ..
হাজৰিকাহঁত আগতে গাওঁৰ সিমূৰে আছিল ।

প্ৰশ্ন— তেতিয়া মীলুইত কেনে আছিল ?

... ..
তেতিয়া মীলুইত কেনে আছিল ?

উত্তৰ— তেতিয়া মীলুইত সৰু আছিল ।

... ..
তেতিয়া মীলুইত সৰু আছিল ।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাই বনৰীয়া ম'হ দেখিছিল নে ?

... ..
হাজৰিকাই বনৰীয়া ম'হ দেখিছিল নে ?

উত্তৰ— হয়, হাজৰিকাই বনৰীয়া ম'হ দেখিছিল।

... ..

হয়, হাজৰিকাই বনৰীয়া ম'হ দেখিছিল।

প্ৰশ্ন— তেতিয়া ভৰি জন্মিছিল নে ?

... ..

তেতিয়া ভৰি জন্মিছিল নে ?

উত্তৰ— নাই, তেতিয়া তাই জন্ম নাছিল।

... ..

নাই, তেতিয়া তাই জন্ম নাছিল।

EXERCISES

1. Use the following words in sentences :

কেতিয়াও, কেতিয়া, কেতিয়াবা, এতিয়া, তেতিয়া, ঘৰ, মাসুহঘৰ, কলৈ, ক'ত
ভাত, ইয়াত, ইয়াৰ পৰা, ইয়ালৈ।

2. Substitute the underlined words by the words in the brackets and maintain the correctness of the sentences :

১। কিতাপখন এতিয়া ইয়াত আছে। (আগতে)

২। তাত আগতে বহুত বাঘ আছিল। (এতিয়া)

৩। বাঘ এতিয়া গাওঁলৈ আহিল। (মাজে মাজে)

৪। আগতে বাঘ কেতিয়াবা কেতিয়াবা গাওঁলৈ আহিছিল। (এতিয়াও)

৫। তেতিয়া তইত সৰু আছিলি। (এতিয়া)

3. Complete the following transformation :

- ১। ওচৰতে এখন হাবি আছিল > ওচৰতে এখন হাবি আছে।
- ২। কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল >
- ৩। মানুহৰ ভাৰ পৰা উঠি গৈছিল >
- ৪। তোমালোক ক'ত আছিলো >
- ৫। আমি হাতী দেখিছিলোঁ >

4. Change the number of the subject noun or pronoun from singular to plural and vice-versa :

- ১। আমি ইয়াত আছিলোঁ।
- ২। এটা পকীৰ আছিল।
- ৩। বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।
- ৪। মানুহৰ উঠি গৈছিল।
- ৫। তোমালোক ভেতিয়া সৰু আছিলোঁ ?
- ৬। আমি হাতী দেখিছিলোঁ।

Vocabulary

এসময়ত	'once'
হাবি	'forest'
ভাত	'there'
বহুত	'many, much'
বাঘ	'tiger'
ছোৱালী	'girl'
আছিল	'(he) was'
আছিলোঁ	'(I) was'

আছিলি	'you (non-hon.) were'
আছিল	'you (hon) were'
কাষতে	'nearby'
গাওঁ	'village'
কেতিয়াবা কেতিয়াবা	'sometimes'
একক	'of one family'
খাইছিল	'ate'
মা ব'হল	'killed'
তেতিয়া	'then'
উঠি গৈছিল	'shifted'
লিমুৰে	'on the other end'
সকলৰ	'building'
ভাৰত	'on rent'
বনৰীয়া ম'হ	'wild buffalo'
দেখিছিল	'you (honorific) saw'
দেখিছিলোঁ	'(I) saw'
ভগ্নি	'younger sister. Now a days it becomes a popular name'
জন্মিছিল	'was born'

Grammatical Notes

1. Remote past tense formations are introduced here. The rule of formation is :

Verbstem + -ইছিল+ personal suffix -ওঁ, -ই, -আ, -এ. But

the verbstems in -ও> -উ; vss in -এ> -ই (this -ই is dropped by haplology when -ইছিল is added to.

খা-ইছিল্-ওঁ; খাই-ইছিল্-ই; খা-ইছিল্-আ; খা-ইছিল্-Ø;
 দেখ্-ইছিল্-ওঁ; দেখ্-ইছিল্-ই; দেখ্-ইছিল্-আ; দেখ্-ইছিল্-Ø
 যা> গ'-ইছিল্-ওঁ> গৈছিলোঁ; গ -ইছিল্-ই> গৈছিলি; গ'-ইছিল্-আ>
 গৈছিলি; গ'-ইছিল্-Ø> গৈলি ;

The personal suffixes used in this tense, as may be seen in the above examples are same as those of simple past, except the 3rd personal suffix. The suffix for the 3rd person is -Ø, whether the verb is transitive or intransitive.

2. Here also যা- forms its oblique base in গ'-। When -ইছিল্ is added to, অ' of গ' and ই- of ইছিল্ constitute a diphthong, which is written as ঐ (= ঐ).
3. The verbstem অছ্- takes -ইন্ (not -ইছিল্) in the past to which the personal suffixes are added (-ওঁ for 1st person, -ই for 2nd p. non-hon., -আ for 2nd p. (hon.) and -Ø for 2nd p (more hon.) as well as for 3rd person.
4. ঘৰ here means 'family'. Thus এবৰ means 'one family', দুবৰ means 'two families', and মামুহঘৰ means 'the family, already mentioned before'
5. Words denoting side, direction etc. take -এ in the locative. eg.

সিমুৰ-এ > সিমুৰে 'on the other side'

ইমূৰ এ > ইমূৰে 'on this side'

সিফাল এ > সিফালে 'on that side'

এইফাল-এ > এইফালে 'on this side'

6. -এ used with ওচৰত marks emphasis Thus ইয়াতে, তাতে etc .
 7. কেতিয়াও is used in assertive sentence, whereas কেতিয়াও is used only in the negative.
 8. জন্মিছিল : In Assamese জন্মিছিল is not a passive verb. (The English meaning is likely to confuse the learners). It is formed by adding -ইছ্, -ইল্ to the stem জন্ম- which is both a nounstem as well as a verbstem.
-

Unit VI : Lesson—29

Hazarika had been to Cloth Store

মি হাজৰিকা : মীনুৰ পেছীয়েকে দুবোৰ
মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
মই দুয়োবোৰ আনি-
ছিলোঁ। এযোৰ মীনুৰ
সখিয়েকে লৈছিল।
আনযোৰ বাকচত
থৈছিলোঁ। মীনুৰ
সখিয়েকৰ যোৰ চিৰিছে।
বাবচৰ যোৰ উয়ে কুটিছে
ভাৰোপৰি জাবো পাৰছে।
সেয়ে সিদিনা কাপোৰ
কিনাছিলোঁ। দোকানী-
জন মন্ত্ৰ ঠগ। একজন
বন্ধুৱে পাছত কৈছিল।
কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস
হৈছিল।

Mr. Hazarika : Minu's aunt
wove two pairs of
Mekhele-Chadars. (I)
brought both the pairs.
Minu's friend took one
pair. The other pair
(we) kept in the box.
Minu's friend's pair has
been torn. White ants
have eaten (away) the
pair in (the) box. So, (I)
bought clothes the other
day. The shopkeeper is
(a) great cheat. One fri-
end told (me) later. The
statement was convinc-
ing to me.

বুবুল : কাপোৰযোৰো সিমান
ভাল নাছিল। ফুকনচা
ৰইতকো তেওঁ ঠগছিল।
তুমি চাবইতক লগ
পাইছিলো নে?

Bubul : The pair of clothes
also was not so
good. He also cheated
Phukan sir & others.
Did you met sirs ?

<p>মিঃ হাজৰিকা : অ' পাইছিলোঁ । তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী তালৈ গৈছিল । ছোৱালী জনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল । তাই তোৰ কথা স্মৃতিছিল । মই তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ । তেতিয়া তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল । তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ? ডাক্তৰে বেজী দিছিল নে ?</p>	<p>Mr Hazarika : Oh (yes), (I) met. He and his daugh- ter went there. The girl told interesting tales. She enquired about you. I told of your ill health. Then her face became dark. Did you take (=wear) clothes (=blanket) on (the) body ? Did the doctor administer injection ?</p>
--	---

Repetition Drill

- ১। মীশুৰ পেহীয়েকে দুয়োৰ কাপোৰ বৈছিল ।

 মীশুৰ পেহীয়েকে দুয়োৰ কাপোৰ বৈছিল ।
- ২। মই দুয়োৰোৰ আনিছিলোঁ ।

 মই দুয়োৰোৰ আনিছিলোঁ ।
- ৩। এঘোৰ মীশুৰ সখীয়েকে লৈছিল ।

 এঘোৰ মীশুৰ সখীয়েকে লৈছিল ।

- ৪। আনবোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।
... ..
আনবোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।
- ৫। মীশুৰ সখীয়েকবোৰ চিৰিছে।
... ..
মীশুৰ সখীয়েকবোৰ চিৰিছে।
- ৬। বাকচবোৰ উয়ে খাইছে।
... ..
বাকচবোৰ উয়ে খাইছে।
- ৭। ভাৰোপৰি জাৰো পৰিছে।
... ..
ভাৰোপৰি জাৰো পৰিছে।
- ৮। সেয়ে সিদিনা কাপোৰ কিনিছিলোঁ।
... ..
সেয়ে সিদিনা কাপোৰ কিনিছিলোঁ।
- ৯। দোকানীজন মন্ত ঠগ।
... ..
দোকানীজন মন্ত ঠগ।
- ১০। এজন বন্ধুৱে পাছত কৈছিল।
... ..
এজন বন্ধুৱে পাছত কৈছিল।
- ১১। কথাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।
... ..
কথাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।

- ১২। কাপোৰযোৰো সিমানে ভাল নাছিল !
... ..
কাপোৰযোৰো সিমানে ভাল নাছিল ।
- ১৩। ফুকনচাৰহঁতকো তেওঁ ঠগিছিল ।
... ..
ফুকনচাৰহঁতকো তেওঁ ঠগিছিল ।
- ১৪। তুমি চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?
... ..
তুমি চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?
- ১৫। অ', পাইছিলোঁ ।
... ..
অ', পাইছিলোঁ ।
- ১৬। তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী গৈছিল ।
... ..
তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী গৈছিল ।
- ১৭। ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল ।
... ..
ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল ।
- ১৮। তাই তোৰ কথা স্মৃতিছিল ।
... ..
তাই তোৰ কথা স্মৃতিছিল ।
- ১৯। মই তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।
... ..
মই তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।

- ২০। তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল।

 তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল।
- ২১। তাই গাত কাপোৰ লৈছিল নে ?

 তাই গাত কাপোৰ লৈছিল নে ?
- ২২। ডাক্তৰে বেজী দিছিল নে ?

 ডাক্তৰে বেজী দিছিল নে ?

Build up Drill

- ১। বৈছিল
 মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
 দুঘোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
 পেহীয়েকে দুঘোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
 মীম্বৰ পেহীয়েকে দুঘোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
- ২। আনিছিলোঁ।
 মই আনিছিলোঁ।
 মই দুঘোৰোৰ আনিছিলোঁ।
- ৩। লৈছিল।
 সখীয়েকে লৈছিল।
 এঘোৰ সখীয়েকে লৈছিল।
 এঘোৰ মীম্বৰ সখীয়েকে লৈছিল।

- ৪। থৈছিলোঁ ।
বাকচত থৈছিলোঁ ।
আনঘোৰ বাকচত থৈছিলোঁ ।
- ৫। চিৰিছে ।
সখীয়েকৰঘোৰ চিৰিছে ।
মৌলুৰ সখীয়েকৰঘোৰ চিৰিছে ।
- ৬। খাইছে ।
উঁয়ে খাইছে ।
বাকচৰঘোৰ উঁয়ে খাইছে ।
- ৭। পৰিছে ।
জাৰো পৰিছে ।
ভাৰোপৰি জাৰো পৰিছে ।
- ৮। কিনিছিলো ।
কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।
সিদিনা কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।
সেয়ে সিদিনা কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।
- ৯। ঠগ ।
দোকানীজন ঠগ ।
দোকানীজন মস্ত ঠগ ।
- ১০। কৈছিল ।
এজন বন্ধুৰে কৈছিল ।
এজন বন্ধুৰে পাছত কৈছিল ।
- ১১। বিশ্বাস হৈছিল ।

- কথাষাৰ বিশ্বাস হৈছিল ।
কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।
- ১২ । ভাল নাছিল ।
কাপোৰযোৰো ভাল নাছিল ।
কাপোৰোযোৰো সিমানে ভাল নাছিল ।
- ১৩ । ঠগিছিল ।
তেওঁ ঠগিছিল ।
চাৰহঁতকো তেওঁ ঠগিছিল ।
ফুকন চাৰহঁতকো তেওঁ ঠগিছিল ।
- ১৪ । লগ পাইছিলো নে ?
চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?
তুমি চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?
- ১৫ । গৈছিল ।
তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী গৈছিল ।
তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী তালৈ গৈছিল ।
- ১৬ । কৈছিল
তাই কথা কৈছিল ।
তাই মজা মজা কথা কৈছিল ।
- ১৭ । কৈছিলোঁ ।
মই কৈছিলোঁ ।
মই গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।
মই তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।
- ১৮ । লৈছিলি নে ?

কাপোৰ লৈছিল নে ?

গাত কাপোৰ লৈছিল নে ?

ভই গাত কাপোৰ লৈছিল নে ?

Substitution Drill

- ১। মৌমুৰ পেছীয়েকে দুঘোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
মাকে
মৌমুৰ মাকে দুঘোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
বাইদেউ
মৌমুৰ বাইদেৱেকে দুঘোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
- ২। মই দুয়োঘোৰ কাপোৰ আনিছিলোঁ।
দুয়োখন
মই দুয়োখন কাপোৰ আনিছিলোঁ।
তিনিওঘোৰ
মই তিনিওঘোৰ কাপোৰ আনিছিলোঁ।
- ৩। (ক) এঘোৰ মৌমুৰ সখীয়েকে লৈছিল।
এখন
এখন মৌমুৰ সখীয়েকে লৈছিল।
দুখন
দুখন মৌমুৰ সখীয়েকে লৈছিল।
(খ) এঘোৰ মৌমুৰ সখীয়েকে লৈছিল।
নিছিল
এঘোৰ মৌমুৰ সখীয়েকে নিছিল।

আনিছিল

এযোৰ মীশুৰ সখীয়েকে আনিছিল।

৪। (ক) আনযোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।

আনযোৰ

আনযোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।

আনটো

আনটো বাকচত থৈছিলোঁ।

(খ) আনযোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।

মেজত

আনযোৰ মেজত থৈছিলোঁ।

চকীত

আনযোৰ চকীত থৈছিলোঁ।

৫। (ক) মীশুৰযোৰ চিৰিছে।

মীশুৰযোৰ

মীশুৰযোৰ চিৰিছে।

মীশুৰখন

মীশুৰখন চিৰিছে।

বাকচৰখন

বাকচৰখন চিৰিছে।

(খ) মীশুৰখন চিৰিছে।

বেয়া হৈছে

মীশুৰখন বেয়া হৈছে।

৬। ভাৰোপৰি জাব পৰিছে।

গৰম

ভাৰোপৰি গৰম পৰিছে ।

৭। সেয়ে সিদিনা কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।

তেতিয়া

সেয়ে তেতিয়া কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।

পৰহি

সেয়ে পৰহি কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।

কালি

সেয়ে কালি কাপোৰ কিনিছিলোঁ ।

৮। এজন বন্ধুৱে পাছত কৈছিল ।

সখীয়ে

এজন সখীয়ে পাছত কৈছিল ।

এজনে

এজনে পাছত কৈছিল ।

আনজনে

আনজনে পাছত কৈছিল ।

৯। (ক) কথাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

কথাটো

কথাটো মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

এইকথা

এইকথা মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

এইটো

এইটো মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

(খ) কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

তেওঁৰ

কথাষাৰ তেওঁৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

তাৰ

কথাষাৰ তাৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

আমাৰ

কথাষাৰ আমাৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

১০। কাপোৰযোৰো সিমান ভাল নাছিল ।

বৰ

কাপোৰযোৰো বৰ ভাল নাছিল ।

চোলাপেণ্ট

চোলাপেণ্টযোৰো বৰ ভাল নাছিল ।

বেয়া

চোলাপেণ্টযোৰো বেয়া নাছিল ।

১১। তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী তালৈ গৈছিল ।

ফুকন আৰু

ফুকন আৰু ছোৱালীজনী তালৈ গৈছিল ।

আৰু ঘৈণীয়েক

ফুকন আৰু ঘৈণীয়েক তালৈ গৈছিল ।

আৰু জীয়েক

ফুকন আৰু জীয়েক তালৈ গৈছিল ।

১২। ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল ।

ল'ৰা

ল'ৰাটোৱে মজা মজা কথা কৈছিল ।

আইতা

আইতাই মজা মজা কথা কৈছিল।

সাধুকথা

আইতাই সাধুকথা কৈছিল।

১৩। মই তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ।

দেউতাৰ

মই দেউতাৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ।

খুৰীৰ

মই খুৰীৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ।

তোৰকথা

মই তোৰ কথা কৈছিলোঁ।

১৪। তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

তুমি

তুমি গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

আপুনি

আপুনি গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

গীতা

গীতাই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

১৫। ডাক্তৰে বেজী দিছিল নে ?

তাই

তাই বেজী দিছিল নে ?

লৈছিল

তাই বেজী লৈছিলি নে ?

Expansion Drill

১। মই দুয়োবোৰ আনিছিলোঁ ।

... ..

মই দুয়োবোৰ কাপোৰ আনিছিলোঁ ।

... ..

মই দুয়োবোৰ কাপোৰ আনিছিলোঁ ।

২। আনবোৰ বাকচত থৈছিলোঁ ।

... ..

আনবোৰ কাপোৰ বাকচত থৈছিলোঁ ।

... ..

আনবোৰ কাপোৰ বাকচত থৈছিলোঁ ।

৩। বাকচবোৰ উ'য়ে খাইছে ।

... ..

বাকচবোৰ কাপোৰ উ'য়ে খাইছে ।

... ..

বাকচবোৰ কাপোৰ উ'য়ে খাইছে ।

৪। তাৰোপৰি জাৰো পৰিছে ।

.....

(ক) তাৰোপৰি এতিয়া জাৰো পৰিছে ।

... ..

তাৰোপৰি এতিয়া জাৰো পৰিছে ।

(খ) তাৰোপৰি এতিয়া ইয়াত জাৰো পৰিছে ।

... ..

তাৰোপৰি এতিয়া ইয়াত জাৰো পৰিছে ।

In Assamese

- ৫। এজন বন্ধুৱে পাছত কৈছিল।
... ..
এজন বন্ধুৱে পাছত মোক কৈছিল।
... ..
এজন বন্ধুৱে পাছত মোক কৈছিল।
- ৬। কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।
... ..
সেই কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।
... ..
দেই কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।

Variation Drill

- ১ মই দুয়োৰে কাপোৰ আনিছিলোঁ।
... ..
মই দুয়োৰে কাপোৰ আনিছিলোঁ।
... ..
মই দুয়োৰে কাপোৰ আনিছিলোঁ।
- ২। কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।
... ..
কথাষাৰ মই বিশ্বাস কৰিছিলোঁ।
... ..
কথাষাৰ মই বিশ্বাস কৰিছিলোঁ।

Question-Response Drill

- প্ৰশ্ন— মেখেলা চাদৰ কোনে বৈছিল ?
... ..
মেখেলা চাদৰ কোনে বৈছিল ?

উত্তৰ — মেখেলাদাদৰ মীম্বুৰ পেহীয়েকে বৈছিল।

...

মেখেলা চাদৰ মীম্বুৰ পেহীয়েকে বৈছিল।

প্ৰশ্ন — মীম্বুৰ পেহীয়েকে কেইযোৰ মেখেলাচাদৰ বৈছিল ?

...

মীম্বুৰ পেহীয়েকে কেইযোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল ?

উত্তৰ — মীম্বুৰ পেহীয়েকে দুযোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।

...

মীম্বুৰ পেহীয়েকে দুযোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।

প্ৰশ্ন — মেখেলা চাদৰ কোনে কেইযোৰ নিলে ?

...

মেখেলা চাদৰ কোনে কেইযোৰ নিলে ?

উত্তৰ — মীম্বুৰ সখীয়েকে এযোৰ মেখেলা চাদৰ নিলে। বাকীযোৰ বাকচত থলে।

.....

মীম্বুৰ সখীয়েকে এযোৰ মেখেলা চাদৰ নিলে। বাকীযোৰ বাকচত থলে ?

প্ৰশ্ন — মেখেলা চাদৰবোৰ কি হৈছিল ?

...

মেখেলা চাদৰবোৰ কি হৈছিল ?

উত্তৰ — মীম্বুৰ সখীয়েকবোৰ চিৰিছিল। বাকচবোৰ উ'য়ে খাইছিল।

.....

মীম্বুৰ সখীয়েকবোৰ চিৰিছিল। বাকচবোৰ উ'য়ে খাইছিল।

প্ৰশ্ন — এতিয়া গৰম পৰিছে নেকি ?

...

এতিয়া গৰম পৰিছে নেকি ?

উত্তৰ— নহয়, এতিয়া জাবহে পৰিছে .

... ..

নহয়, এতিয়া জাবহে পৰিছে ।

প্ৰশ্ন— কথাষাৰ কাৰ বিশ্বাস হৈছিল ?

... ..

কথাষাৰ কাৰ বিশ্বাস হৈছিল ?

উত্তৰ— কথাষাৰ হাজৰিকাৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

... ..

কথাষাৰ হাজৰিকাৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

প্ৰশ্ন— কাপোৰযোৰ কেনে আছিল ?

... ..

কাপোৰযোৰ কেনে আছিল ?

উত্তৰ— কাপোৰযোৰ বৰ ভাল নাছিল ।

... ..

কাপোৰযোৰ বৰ ভাল নাছিল ।

প্ৰশ্ন— ছোৱালীজনীয়ে কেনে কথা কৈছিল ?

... ..

ছোৱালীজনীয়ে কেনে কথা কৈছিল ?

উত্তৰ— ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল ।

... ..

ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল ।

প্ৰশ্ন— তই গাত কাপোৰ লোৱাছিল নে ?

... ..

তই গাত কাপোৰ লোৱাছিল নে ?

উত্তৰ— হয়, মই গাত কাপোৰ লৈছিলোঁ ।

... ..

হয়, মই গাত কাপোৰ লৈছিলোঁ ।

প্ৰশ্ন — চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?

... ..

চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?

উত্তৰ— অ', তেখেত সকলক লগ পাইছিলোঁ ।

... ..

অ', তেখেত সকলক লগ পাইছিলোঁ ।

প্ৰশ্ন— তাই বুবুলৰ কথা স্মৃতিছিল নে ?

... ..

তাই বুবুলৰ কথা স্মৃতিছিল নে ?

উত্তৰ— হয়, তাই বুবুলৰ কথা স্মৃতিছিল ।

... ..

হয়, তাই বুবুলৰ কথা স্মৃতিছিল ।

EXERCISES

2. Substitute the underlined words by the words in the brackets :

(ক) তাৰোপৰি জাৰো পৰিছে । (লাগিছে, আহিছে)

(খ) এতিয়া গৰম লাগিছে । (পৰিছে, আহিছে)

(গ) আজি বৰ ভাল লাগিছে । (এতিয়া)

- (ঘ) বাকচৰঘোৰ চিৰিছে। (ঘৰৰ, মীমুৰ)
(ঙ) তাই তোৰ কথা স্মৰিছিল। (বীণা, মাহীয়েৰ)
(চ) তেওঁ আৰু ছোৱালীজনী তালৈ গৈছিল। (মাক আৰু জীয়েক,
বাপেক আৰু পুতেক)
(ছ) তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল। (তোৰ, মোৰ)

2. Complete the transformation :

- (ক) মই দুঘোৰ কাপোৰ আনিছিলোঁ > মই দুয়োঘোৰ কাপোৰ
আনিছিলোঁ।
(খ) সিহঁতে তিনিখন কিতাপ কিনিছিল >
(গ) মীমুৰে দুটা কলম পাইছিল >
(ঘ) দুজন মানুহে কৈছিল >

3. Form the appropriate 'kinship' forms :

- (ক) মীমুৰ পেহী.....। (ট) তোৰ বাইদেউ.....।
(খ) মীমুৰ মা.....। (ঠ) তোৰ সখী.....।
(গ) মীমুৰ দেউতা.....। (ড) তোৰ পেহী।
(ঘ) মীমুৰ খুৰা.....। (ঢ) তোৰ খুৰা.....।
(ঙ) তোমাৰ পেহী.....। (ণ) তোৰ দেউতা ..।
(চ) তোমাৰ নব্বৌ ..। (ত) হাজৰিকাৰ মা.....।
(ছ) তোমাৰ দেউতা.....। (প) হাজৰিকাৰ দেউতা ..।
(জ) তোমাৰ খুৰা.....। (দ) হাজৰিকাৰ পেহী।
(ঝ) তোমাৰ বাইদেউ...। (ধ) হাজৰিকাৰ খুৰা...।
(ঞ) তোৰ শহুৰ...। (ন) হাজৰিকাৰ সখী.....।

4. Fill in the blanks :

- (ক) কথাবাৰ — — বিশ্বাস হৈছিল । (মোক, মোৰ, মই)
 (খ) চোলাপেণ্ট — — বোৰ বেয়া হৈছে । (হু, বোৰ, খন)
 (গ) এজন বন্ধুৰে — — কৈছিল । (আগতে, মোৰ, ওচৰত)
 (ঘ) তেওঁ — — আমাৰ ঘৰলৈ আহিছিল । (কেতিয়া, সিদিন, সিদিনা)
 (ঙ) ছোৱালীজনীয়ে — — মজা কপা কৈছিল । (মিঠা, মজা, ভান)
 (চ) তোৰ গা বেয়া বুলি — — ; (কৈছিলোঁ, কৈছিল, সুখিছিলোঁ)
 (ছ) — — তাইৰ সুখখন মলিন হৈছিল । (কেতিয়া, যেতিয়া, তেতিয়া)

5. Match the following :

ৰাণাৰ	সৰীয়েৰা
তাইৰ	পেহীয়েক
তোমাৰ	দেউতাক
তোৰ	চাৰ
তইৰ	মাৰ

6. Write the words represented by the formula :

Example : হ- + ইছ + ইল্ + 3rd personal suff. -ঔ > হৈছিল

- (ক) ক + ইছ + ইল্ + 3rd. p. suff. >
 (খ) ল + ইছ + ইল্ + 2nd p. (n-hon.) su'f. >
 (গ) ব + ইছ + ইল্ + 1st p. suff. >
 (ঘ) খ + ইছ + ইল্ + 2nd p. (hon.) suff. >
 (ঙ) হ + ইছ + ইল্ + 3rd p. (more hcn.) suff. >

In Assamese

(চ) নি + উহ্ + ইল্ + 3rd p. (more hon.) suff. >

(ছ) দি + ইহ্ + ইল্ + 2nd p. (n-hon.) suff >

7. Cut the words into meaningful pieces as shown in the example :

Example : কাপোৰযোৰো > কাপোৰ-যোৰ-ও

(ক) ফুকনচাৰহঁতকো

(খ) সখীয়েকৰ

(গ) দুয়োযোৰ

(ঘ) গৈছিল

(ঙ) ছোৱালীজনীয়ে

(চ) কৈছিলোঁ

(ছ) ডাক্তৰজনে

8. Complete the transformation :

(ক) সখীয়েকৰযোৰ চিৰিছে > সখীয়েকৰযোৰ চিৰিছিল।

(খ) বাকচৰযোৰ উঁয়ে ৰাইছে >

(গ) বৰ জাৰ পৰিছে >

(ঘ) তাই তোৰ কথা শুধিছে >

(ঙ) তাই গাত কাপোৰ লৈছে >

(চ) দোকানীজন মন্ত ঠগ >

Vocabulary

পেৰীয়েক

'one's father's sister'

দুযোৰ

'two sets'

দুয়োযোৰ

'both the sets'

মেখেলা চাদৰ	'a set of lady's garment'
বৈছিল	'weaved'
আনিছিলোঁ	'brought'
সখীয়েক	'one's friend'
আনষোৰ	'the other set'
চিৰিছে	'has torn'
বাকচ	'box'
উই	'white ants'
তাৰোপৰি	'besides'
জাৰ	'winter'
পৰিছে	'has fallen, has broken'
সেয়ে	'therefore'
সিদিনা	'that day'
মন্ত	'very much'
ঠগ	'cheat'
বন্ধু	'friend'
পাছত	'afterwards'
কথাষাৰ	'the statement, the utterance'
বিশ্বাস	'faith, belief'
সিমান	'so much'
মজা মজা	'interesting'
সুঁধিছিল	'asked'
মলিন	'dark'
গাত	'on the body'

ডাক্তৰ	'doctor'
বেজি	'injection'
লৈছিলি	'you (non-hon.) took'
কুটিছে	'have eaten, cut to pieces'

Grammatical Notes

1. Remote past tense formation of the verbstems in -অ are shown. Besides, the kinship terms in relation to 3rd person are introduced here.

When -(ই)ছিল্ is added to -অ ending verbstems the -অ of the stem and the -ই of the verbal suffix form the diphthong -ঐ e.g. :

কঅ+ইছিল্ > কৈছিল	personal suffixes are added to these forms.
বঅ+ইছিল্ > বৈছিল	
লঅ+ইছিল্ > লৈছিল	
ধঅ+ইছিল্ > ধৈছিল	
হ্(অ)+ইছিল্ > হৈছিল	

2. The kinship terms in Assamese are inflected for person. To show relation with different persons, different suffixes are added to as follows :

In showing relation with 1st person		...	-ও
-do-	2nd person	{	non-hon. -ব্, -এব্,
			hon. -বা, এবা
			more-hon. -ক্, -এক্
-do-	3rd person		-ক্, -এক্

-ৰ্, -ৰা, -ক occur after -আ ending stems, -এৰ্, -এৰা, -এক্ elsewhere.

Examples :

1st p.	মা	খুৰা	পেহী	নবৌ	শাহ	শহৰ
2nd p.	non-hon	মাৰ	খুৰাৰ	পেহীয়েৰ	নবৌৱেৰ	শাহৰেৰ শহৰেৰ
	hon.	মাৰা	খুৰাৰা	পেহীয়েৰা	নবৌৱেৰা	শাহৰেৰা শহৰেৰা
	more-hon.	মাক	খুৰাক	পেহীয়েক	নবৌৱেক	শাহৰেক শহৰেক
3rd p.	মাক	খুৰাক	পেহীয়েক	নবৌৱেক	শাহৰেক	শহৰেক

Exception : But the Skt. words like বন্ধু, পিতৃ, মাতৃ, ভাতৃ, ভক্তি etc. do not change for person.

- 3 Case suffixes etc. are added to the kinship nouns after they are inflected for person; eg. :

পেহী : পেহী-য়েক+এ > পেহীয়েকে

খুৰা : খুৰা-ক+এ > খুৰাকে

4. The addition of definitives like টো, খন, যোৰ etc. to the possessive forms of the nouns/pronouns, dropping the reference noun is also permissible. For example :

মীলুৰ কাপোৰযোৰ > মীলুৰযোৰ

বুৰুলৰ চোলাটো > বুৰুলৰটো

বাকচৰ চাদৰখন > বাকচৰখন

— — —

Unit VI : Lesson — 30

A STORMY WEATHER

বতাহ জোৰেৰে বলিছিল। গছৰ পাত- Wind blew forcibly. Leaves
বোৰ লৰিছিল অলপ অলপ বৰষুণ of the tree(s) tossed (It) was
পৰিছিল। আকাশত মেঘে গৰজিছিল। rain(ing) a little. Cloud
পৃথুৱীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল। roared in (the) sky. Frogs
পথাৰত গৰুৱে হেম্বেলিয়াইছিল। made noise in (the) tank.
ছাগলীয়ে বেবাইছিল চৰাইবোৰে ডালত Cows cries in (the) field
কুকলিয়াইছিল। বতাহে ক্ৰমান্বয়ে Goats shouted. Birds made
ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল। আমি ঘৰলৈ noise in (the) branches (of
দৌৰিছিলো। আমি বৰকৈ তিত্তি- the trees.) Wind gradually
ছিলো। আমাৰ গাত তৎ নোহোৱা turned into storm. We ran
হৈছিল। বৰ জাৰ লাগিছিল। আমি home. We drenched too much.
থৰ'থৰ'কৈ কঁপিছিলোঁ। তাৰ বাবে (There) was no sense in our
পৰিবাৰে বকিছিল। মই মাতৃহাঁড়ি- bodies. (We) felt too cold We
ছিলোঁ। বিন্দিয়ে গামোচা দিছিল। shivered severely in cold. For
আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ। মাই that, wife scolded. I simply
একুৰা জুই ধৰিছিল। আমি জুই smiled Rinti gave towel We
পুৱাইছিলোঁ। changed dresses Mother lit
a fire. We sat close to the
fire.

Repetition Drill

- ১। বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।
... ..
বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।

- ২। গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল।
.....
গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল।
- ৩। অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল।
... ..
অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল।
- ৪। আকাশত মেঘে গৰজিছিল।
... ..
আকাশত মেঘে গৰজিছিল।
- ৫। আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ।
... ..
আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ।
- ৬। আমি বৰকৈ ভেঁটিছিলোঁ।
... ..
আমি বৰকৈ ভেঁটিছিলোঁ।
- ৭। আমাৰ গাত ভত্ নোহোৱা হৈছিল।
... ..
আমাৰ গাত ভত্ নোহোৱা হৈছিল।
- ৮। আমি জাৰত থৰ্ থৰ্ কৈ কঁপিছিলোঁ।
... ..
আমি জাৰত থৰ্ থৰ্ কৈ কঁপিছিলোঁ।
- ৯। তাৰবাবে পৰিবাবে বকিছিল।
.....
তাৰবাবে পৰিবাবে বকিছিল।

- ১০। মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ।
... ..
মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ।
- ১১। পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটেৰাইছিল।
... ..
পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটেৰাইছিল।
- ১২। পথাৰত গৰুৱে হেৰেলিয়াইছিল।
... ..
পথাৰত গৰুৱে হেৰেলিয়াইছিল।
- ১৩। ছাগলীয়ে বেবাইছিল।
... ..
ছাগলীয়ে বেবাইছিল।
- ১৪। চৰাইবোৰে ডালত কুকলিয়াইছিল।
... ..
চৰাইবোৰে ডালত কুকলিয়াইছিল।
- ১৫। বতাহে ক্ৰমান্বয়ে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল।
... ..
বতাহে ক্ৰমান্বয়ে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল।
- ১৬। বিন্টিয়ে গামোচা দিছিল।
... ..
বিন্টিয়ে গামোচা দিছিল।
- ১৭। আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ।
... ..
আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ।

১৮। মাই একুৰা জুই ধৰিছিল।

... ..

মাই একুৰা জুই ধৰিছিল।

১৯। আমি জুই পুৰাইছিলোঁ।

... ..

আমি জুই পুৰাইছিলোঁ।

Build up Drill

১। বলিছিল

বতাহ বলিছিল।

বাতাহ জোৰেৰে বলিছিল।

২। লৰিছিল

পাতবোৰ লৰিছিল।

গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল।

৩। পৰিছিল

বৰষুণ পৰিছিল।

অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল।

৪। গৰজিছিল।

মেঘে গৰজিছিল।

আকাশত মেঘে গৰজিছিল।

৫। দৌৰিছিলোঁ।

আমি দৌৰিছিলোঁ।

আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ।

- ৬। তিতিছিলোঁ ।
আমি তিতিছিলোঁ ।
আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।
- ৭। হৈছিল ।
নোহোৱা হৈছিল ।
ভত্ নোহোৱা হৈছিল ।
আমাৰ গাত ভত্ নোহোৱা হৈছিল ।
- ৮। কঁপিছিলোঁ ।
আমি কঁপিছিলোঁ ।
আমি জাৰত কঁপিছিলোঁ ।
আৰি জাৰত থৰ্থৰ্ কৈ কঁপিছিলোঁ ।
- ৯। বাকিছিল ।
পৰিবাবে বাকিছিল ।
তাৰবাবে পৰিবাবে বাকিছিল ।
- ১০। হাঁহিছিলোঁ ।
মই হাঁহিছিলোঁ ।
মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।
- ১১। হেৰ্মেলিয়াইছিল ।
গৰুৱে হেৰ্মেলিয়াইছিল ।
পথাৰত গৰুৱে হেৰ্মেলিয়াইছিল ।
- ১২। বেবাইছিল ।
ছাগলীয়ে বেবাইছিল ।
- ১৩। কুকলিয়াইছিল ।

চবাইবোৰে কুকলিয়াইছিল ।
চবাইবোৰে ডালড কুকলিয়াইছিল ।

১৪ । ৰূপ লৈছিল ।
 ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল ।
 বতাহে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল ।

১৫ । দিছিল ।
 বিক্ৰিয়ে দিছিল ।
 বিক্ৰিয়ে গামোচা দিছিল ।

১৬ । সলাইছিলোঁ ।
 আমি সলাইছিলোঁ
 আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।

Substitution Drill

১ । (ক) বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।
 লাহে লাহে
 বতাহ লাহে লাহে বলিছিল ।
 অলপ অলপ
 বতাহ অলপ অলপ বলিছিল ।

(খ) বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।
 বৈছিল
 বতাহ জোৰেৰে বৈছিল ।
 আহিছিল
 বতাহ জোৰেৰে আহিছিল ।

২। গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল।
কঁপিছিল
গছৰ পাতবোৰ কঁপিছিল।
তিতিছিল
গছৰ পাতবোৰ তিতিছিল।
নোহোৱা হৈছিল
গছৰ পাতবোৰ নোহোৱা হৈছিল।

৩। অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল।
দিছিল
অলপ অলপ বৰষুণ দিছিল।
আহিছিল
অলপ অলপ বৰষুণ আহিছিল।

৪। (ক) আকাশত মেঘে গৰজিছিল।
ওচৰত
ওচৰত মেঘে গৰজিছিল।
কাষত
কাষত মেঘে গৰজিছিল।

(খ) ওচৰত মেঘে গৰজিছিল।
বাঘে
ওচৰত বাঘে গৰজিছিল।

৫। (ক) আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ।
স্কুল
আমি স্কুললৈ দৌৰিছিলোঁ।

বজাৰ

আমি বজাৰলৈ দৌৰিছিলোঁ ।

(খ) আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ ।

আহিছিলোঁ

আমি ঘৰলৈ আহিছিলোঁ ।

গৈছিলোঁ

আমি ঘৰলৈ গৈছিলোঁ ।

(গ) আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ ।

ঘৰৰ ফালে

আমি ঘৰৰ ফালে দৌৰিছিলোঁ ।

ঘৰৰ পৰা

আমি ঘৰৰ পৰা দৌৰিছিলোঁ ।

৬। আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।

ভালকৈ

আমি ভালকৈ তিতিছিলোঁ ।

বেয়াকৈ

আমি বেয়াকৈ তিতিছিলোঁ ।

৭। আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।

ধৰ

আমাৰ গাত ধৰ নোহোৱা হৈছিল ।

জ্বৰ

আমাৰ গাত জ্বৰ নোহোৱা হৈছিল ।

৮। (ক) আমি জাৰত থৰ্থৰ্কে কঁপিছিলোঁ ।

বৰকৈ

আমি জাৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ ।

ভালকৈ

আমি জাৰত ভালকৈ কঁপিছিলোঁ ।

অলপ অলপ

আমি জাৰত অলপ অলপ কঁপিছিলোঁ ।

(খ) আমি জাৰত থৰ্থৰ্খকৈ কঁপিছিলোঁ ।

সি

সি জাৰত থৰ্থৰ্খকৈ কঁপিছিল ।

তেখেত

তেখেত জাৰত থৰ্থৰ্খকৈ কঁপিছিল ।

তুমি

তুমি জাৰত থৰ্থৰ্খকৈ কঁপিছিল ।

তই

তই জাৰত থৰ্থৰ্খকৈ কঁপিছিল ।

৯ (ক) তাৰবাবে পৰিবাৰে বকি ছিল ।

বেয়া পাইছিল

তাৰবাবে পৰিবাৰে বেয়া পাইছিল ।

ভাল পাইছিল

তাৰবাবে পৰিবাৰে ভাল পাইছিল ।

কৈছিল

তাৰবাবে পৰিবাৰে কৈছিল ।

(খ) তাৰবাবে পৰিবাৰে বাকিছিল ।

সখী

তাৰবাবে সখীয়ে বাকিছিল ।

বন্ধু
তাৰবাবে বন্ধুৰে বকিছিল ।

১০। (ক) মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।

আমি
আমি মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।
সিহঁতে
সিহঁতে মাত্ৰ হাঁহিছিল ।
তুমি
তুমি মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।
তই
তই মাত্ৰ হাঁহিছিল ।

(খ) মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।

কৈছিলোঁ
মই মাত্ৰ কৈছিলোঁ ।
দেখিছিলোঁ
মই মাত্ৰ দেখিছিলোঁ ।
আনিছিলোঁ
মই মাত্ৰ আনিছিলোঁ ।

১১। পথাৰত গৰুৱে হেৰুৱাইছিল ।

বাহিৰত
বাহিৰত গৰুৱে হেৰুৱাইছিল ।

১২। চৰাইবোৰে ডালত কুকলিয়াছিল ।

গছত
চৰাইবোৰে গছত কুকলিয়াছিল ।

বাহত

চৰাইবোৰে বাহত কুকলিয়াইছিল।

চিঞিৰিছিল

চৰাইবোৰে বাহত চিঞিৰিছিল।

১৩। ভক্তি়ে গামোচা দিছিল।

পৰিবাবে

পৰিবাবে গামোচা দিছিল।

ভক্তি

ভক্তি়ে গামোচা দিছিল।

বৈছিল

ভক্তি়ে গামোচা বৈছিল।

আনিছিল

ভক্তি়ে গামোচা আনিছিল।

১৪। আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ।

চোলাপেণ্ট

আমি চোলাপেণ্ট সলাইছিলোঁ।

মেখেলা চাদৰ

আমি মেখেলা চাদৰ সলাইছিলোঁ।

১৫। মাই জুই ধৰিছিল।

মই

মই জুই ধৰিছিলোঁ।

আমি

আমি জুই ধৰিছিলোঁ।

পুৰাইছিলোঁ

আমি জুই পুৰাইছিলোঁ।

ভূমি

ভূমি জুই পুৰাইছিল।

তই

তই জুই পুৰাইছিল।

ধৰিছিল

তই জুই ধৰিছিল।

Expansion Drill

১। পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল।

... ..

তেতিয়া পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল।

... ..

তেতিয়া পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল।

তেতিয়া বৰ পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল।

... ..

তেতিয়া বৰ পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল।

২। বতাহে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল।

... ..

বতাহে ক্ৰমান্বয়ে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল।

... ..

বতাহে ক্ৰমান্বয়ে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল।

৩। বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।

... ..

বতাহ বৰ জোৰেৰে বলিছিল।

... ..

বতাহ বৰ জোৰেৰে বলিছিল।

কালি বতাহ বৰ জোৰেৰে বলিছিল ।

... ..

কালি বতাহ বৰ জোৰেৰে বলিছিল ।

৪। গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল ।

.....

গছৰ পাতবোৰ বৰকৈ লৰিছিল ।

... ..

গছৰ পাতবোৰ বৰকৈ লৰিছিল ।

৫। আকাশত মেঘে গৰজিছিল ।

... ..

আকাশত মেঘে বৰকৈ গৰজিছিল ।

... ..

আকাশত মেঘে বৰকৈ গৰজিছিল ।

৬। আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ ।

... ..

আমি ঘৰলৈ জোৰেৰে দৌৰিছিলোঁ ।

... ..

আমি ঘৰলৈ জোৰেৰে দৌৰিছিলোঁ ।

৭। আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।

... ..

কালি আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।

... ..

কালি আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।

বৰষুণত কালি আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।

... ..

বৰষুণত কালি আমি বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।

- ৮। আমি জাৰত কঁপিছিলোঁ ।

 আমি জাৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ ।

 আমি জাৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ ।
 আমি তেতিয়া জাৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ ।

 আমি তেতিয়া জাৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ ।
- ৯। তাৰবাবে পৰিবাবে পাছত বকিছিল ।

 তাৰবাবে পৰিবাবে মোক পাছত বকিছিল ।

 তাৰবাবে পৰিবাবে মোক পাছত বকিছিল ।
- ১০। মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।

 মই এবাৰ মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।

 মই এবাৰ মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।
 মই এবাৰ মাত্ৰ জোৰেৰে হাঁহিছিলোঁ ।

 মই এবাৰ মাত্ৰ জোৰেৰে হাঁহিছিলোঁ ।
- ১১। মাই একুৰা জুই ধৰিছিল ।

 মাই ভিতৰত একুৰা জুই ধৰিছিল ।

 মাই ভিতৰত একুৰা জুই ধৰিছিল ।

- ১২। আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।
... ..
আমি নতুন কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।
... ..
আমি নতুন কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।

Formation of Interrogative Sentence

- ১। বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।
... ..
বতাহ কেনেকৈ বলিছিল ? জোৰেৰে নেকি ?
... ..
বতাহ কেনেকৈ বলিছিল ? জোৰেৰে নেকি ?
- ২। গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল ।
... ..
গছৰ পাতবোৰ কি হৈছিল ? লৰিছিল নেকি ?
... ..
গছৰ পাতবোৰ কি হৈছিল ? লৰিছিল নেকি ?
- ৩। অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল ।
... ..
কেনেকুৱা বৰষুণ পৰিছিল ? অলপ অলপ নেকি ?
... ..
কেনেকুৱা বৰষুণ পৰিছিল ? অলপ অলপ নেকি ?
- ৪। আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।
... ..
আমাৰ কি হৈছিল ? গাত তত নোহোৱা হৈছিল নেকি ?
... ..
আমাৰ কি হৈছিল ? গাত তত নোহোৱা হৈছিল নেকি ?

৫। আমি জাৰত থব্‌থব্‌কৈ কঁপিছিলোঁ ।

... ..

আমি জাৰত কি কৰিছিলোঁ ? কঁপিছিলোঁ নেকি ?

... ..

আমি জাৰত কি কৰিছিলোঁ ? কঁপিছিলোঁ নেকি ?

৬। মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ ।

... ..

মই কি কৰিছিলোঁ ? হাঁহিছিলোঁ নেকি ?

... ..

মই কি কৰিছিলোঁ ? হাঁহিছিলোঁ নেকি ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— বতাহ কেনেকৈ বলিছিল ?

... ..

বতাহ কেনেকৈ বলিছিল ?

উত্তৰ— বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।

... ..

বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।

প্ৰশ্ন— গছৰ পাতবোৰ কিয় লৰিছিল ?

... ..

গছৰ পাতবোৰ কিয় লৰিছিল ?

উত্তৰ— গছৰ পাতবোৰ বতাহত লৰিছিল ।

... ..

গছৰ পাতবোৰ বতাহত লৰিছিল ।

প্ৰশ্ন— মেঘে ক'ত গৰজিছিল ?

... ..

মেঘে ক'ত গৰজিছিল ?

উত্তৰ— মেঘে আকাশত গৰজিছিল।

... ..

মেঘে আকাশত গৰজিছিল।

প্ৰশ্ন— বৰষুণত হাজৰিকা কলৈ দৌৰিছিল ?

... ..

বৰষুণত হাজৰিকা কলৈ দৌৰিছিল ?

উত্তৰ— বৰষুণত হাজৰিকা ঘৰলৈ দৌৰিছিল।

... ..

বৰষুণত হাজৰিকা ঘৰলৈ দৌৰিছিল।

প্ৰশ্ন— বৰষুণত হাজৰিকা ভিত্তিছিল নেকি ?

... ..

বৰষুণত হাজৰিকা ভিত্তিছিল নেকি ?

উত্তৰ— হয়, বৰষুণত হাজৰিকা ভিত্তিছিল।

... ..

হয়, বৰষুণত হাজৰিকা ভিত্তিছিল।

প্ৰশ্ন— বৰষুণত হাজৰিকাৰ কি হৈছিল ?

... ..

বৰষুণত হাজৰিকাৰ কি হৈছিল ?

উত্তৰ— বৰষুণত হাজৰিকাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল।

... ..

বৰষুণত হাজৰিকাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল।

প্রশ্ন— জাৰত হাজৰিকা কঁপিছিল নেকি ?

... ..

জাৰত হাজৰিকা কঁপিছিল নেকি ?

উত্তৰ— হয়, জাৰত হাজৰিকা কঁপিছিল ।

... ..

হয়, জাৰত হাজৰিকা কঁপিছিল ।

প্রশ্ন— কাৰ পৰিবাৰে কাক বকিছিল ?

... ..

কাৰ পৰিবাৰে কাক বকিছিল ?

উত্তৰ— হাজৰিকাৰ পৰিবাৰে হাজৰিকাক বকিছিল ।

... ..

হাজৰিকাৰ পৰিবাৰে হাজৰিকাক বকিছিল ।

প্রশ্ন— ডালত চৰাইবোৰে কি কৰিছিল ?

... ..

ডালত চৰাইবোৰে কি কৰিছিল ?

উত্তৰ— ডালত চৰাইবোৰে কুকলিয়াইছিল ।

... ..

ডালত চৰাইবোৰে কুকলিয়াইছিল ।

প্রশ্ন— পথাৰত গকৰে কি কৰিছিল ?

... ..

পথাৰত গকৰে কি কৰিছিল ?

উত্তৰ— পথাৰত গকৰে হেম্বেলিয়াইছিল ।

... ..

পথাৰত গকৰে হেম্বেলিয়াইছিল ।

Variation Drill

- ১। আমি জাৰত কঁপিছিলোঁ ।
আমাৰ জাৰ লাগিছিল ।
- ২। আমি গৰমত তত হেৰাইছিলোঁ ।
(ক) আমাৰ গৰম লাগিছিল ।
(খ) আমাৰ গৰমত তত হেৰাইছিল ।

EXERCISES

- 1 Change the following statements into questions by using question words. The expression underlined is the central answer to the question :

- (ক) বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।
(খ) গছৰ পাতবোৰ বৰকৈ লৰিছিল ।
(গ) সি তাক বৰকৈ ঠগিলে ।
(ঘ) আমি তেতিয়া বৰকৈ তিতিছিলোঁ ।
(ঙ) আমি ভালকৈ তিতিছিলোঁ ।
(চ) পৰাই তুমি বজাবলৈ গৈছিল।
(ছ) হাজাৰিকাৰ লগত ফুকন আছিল ।

2. Complete the transformation :

- (ক) কতাহ বলিছিল > বতাহ বলে ।
(খ) গছৰ পাত লৰিছিল >

ধৰ্খৰ্খকৈ	'severely'
তাৰবাবে	'for that'
জোৰেৰে	'fast, forcibly'
গছ	'tree'
লৰিছিল	'moved, tossed'
বৰষুণ	'rain'
আকাশ	'sky'
গৰজিছিল	'roared'
তিতিছিলোঁ	'drenched'
ভিত	'sense'
কঁপিছিগোঁ	'(I) trembled'
পৰিবাৰ	'wife'
হাঁহিছিগোঁ	'(I) laughed'
জুই	'fire'
ছাগলী	'goat'
গৰু	'cow'
চৰাই	'bird'
ক্রমান্বয়ে	'gradually'
ঝুমুহা	'storm'
গামোচা	'towel'
ভেকুলী	'frog'
টোটেটোবাইছিল	'frog cried'
কুকলিয়াইছিল	'birds cried'
সলাইছিলোঁ	'changed'
পুৱাইছিলোঁ	'sat near fire'
ধৰিছিলোঁ	'caught'

Grammatical Notes

The same remote past tense formation is reinforced here. Here close verbstem with -অ- in the penultimate position is taken as it involves little phonetic change.

1. In the close verbstems, the -অ- in the penultimate position changes to -অ'- when -(ই)ল্, or -(ই)ছিল্, verbal suffix is added to :

বল্ + ইছিল = (ব্ অ'ল্ ইচ্-ইল্) বলিছিল।

পৰ্ + ইছিল্ = (প্ অ'ৰ্ ইচ্ ইল্) পৰিছিল।

কপ্ + ইছিল্ = ক' অ'প্ ইচ্ ইল্) ক'পিছিল।

বক্ + ইছিল্ = (ব্ অ'ক্ ইচ্ ইল্) বকিছিল।

কৰ্ + ইলে = (ক অ'ৰ্ ইল্ এ) কৰিলে

2. (a) Some adverbs are derived from nouns, adjectives or simple adverbs by adding -কৈ Consonant ending adjectives still remain closed even when -কৈ is added

to. eg :

বৰ্ + কৈ > বৰকৈ 'very much'

ভাল্ + কৈ > ভালকৈ 'well'

বেয়া + কৈ > বেয়াকৈ 'badly'

জোৰ্ + কৈ > জোৰকৈ 'forcefully'

খৰ্ খৰ্ + কৈ > খৰ্ খৰ্ কৈ 'severely'

- (b) Some adverbs are derived from nouns by adding-এৰে।

eg. :

জোৰ্ + এৰে > জোৰেৰে 'forcefully'

বেগ + এৰে > বেগেৰে 'fast'

Of course, such uses are very limited.

(c) Duplicate use of some adverbs is also permissible.

eg. :

অলপ অলপ	'little'
কম কম	'less'
বেছি বেছি	'more'

3. The subject of গৰজ্জ 'roar', which is an intransitive verb, takes nominative case suffix. This is one of the few exceptions. Similar verbstems, behaving like transitive, are -নাচ 'dance', হাঁহ 'laugh', কান্দ 'cry' and দৌৰ 'run'.
-

Unit VI : Lesson—31

Revised Lesson

১। এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল। তাত বহুত বাঘ আছিল। হাবিখনৰ কাষতে এখন গাওঁ আছিল। কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল। বাঘে এবাৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল। এজনী ছোৱালী নিছিল। তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল। গাওঁৰ সিমূৰে এটা পকিঘৰ আছিল। বাঃদেৱেৰ জন্মা নাছিল। তেতিয়া শুণ্ট জন্মা নাছিল। পেহীয়েকে দুঘোৰ মেখেলাচাদৰ বৈছিল। এঘোৰ মৌমুৰ সখীয়েকে লৈছিল। এজন বন্ধুৱে পাহুত কৈছিল। তাৰবাবে পৰিণাবে বকিছিল। তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল। তাই তোৰ কথা সুধিছিল। বতাহ জোৰেৰে বলিছিল। গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল। অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল। আকাশত মেঘে গৰজিছিল। পুখুৰীত শুকুলায়ে টোটেৰাইছিল। পথাৰত গৰুৱে হেৰেলিয়াইছিল। ছাগলীয়ে বেবাইছিল। বতাহে ক্ৰমান্বয়ে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল। মাই একুৰা জুই ধৰি চল।

২। তোমালোকে তেতিয়া ক'ত আছিলোঁ? তোমালোকে হাতী দেখিছিলোঁ নে? তুমি চাৰহঁতক লগ পাইছিলোঁ নে?

৩। তেতিয়া তহঁত সক আছিলি। তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে?

৪। আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ। অ', আমি হাতীও দেখিছিলোঁ। মই দুয়োখন কাপোৰ আনিছিলোঁ। আনঘোৰ বাকচত থৈছিলোঁ। সেয়ে সিদিনা কাপোৰ কিনিছিলোঁ। আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ। আমি বৰকৈ তিত-ছিলোঁ। আমি জাৰত থৰ্থৰ্কে কঁপিছিলোঁ। মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ। আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ। মই তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ। আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ। আমি জুই পুৰাইছিলোঁ।

৫। আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল। কথাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল। বৰ জ্ঞান লাগিছিল।

Repetition Drill

১। এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল।

... ..

এসময়ত ইয়াতে হাবি আছিল।

২। তাত বহুত বাঘ আছিল।

... ..

তাত বহুত বাঘ আছিল।

৩। হাবিখনৰ কাষতে এখন গাওঁ আছিল।

.. ..

হাবিখনৰ কাষতে এখন গাওঁ আছিল।

৪। কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।

... ..

কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।

৫। বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।

... ..

বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।

৬। ভেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।

... ..

ভেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।

৭। গাওঁৰ সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল।

.....

গাওঁৰ সিমূৰে এটা পকীঘৰ আছিল।

- ৮। পেহীয়েকে দুবোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
... ..
পেহীয়েকে দুবোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
- ৯। তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিল।
... ..
তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিল।
- ১০। তোমালোকে হাতী দেখিছিল। নে ?
... ..
তোমালোকে হাতী দেখিছিল। নে ?
- ১১। তেতিয়া তইত সৰু আছিল।
... ..
তেতিয়া তইত সৰু আছিল।
- ১২। আমি সেইটো ভাৰত লৈছিলোঁ।
... ..
আমি সেইটো ভাৰত লৈছিলোঁ।
- ১৩। আমি জাৰত পৰ্ব্বত কৈ ক'পিছিলোঁ।
... ..
আমি জাৰত পৰ্ব্বত কৈ ক'পিছিলোঁ।
- ১৪। আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল।
... ..
আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল।
- ১৫। বাঘে এজনী ছোৱালী নিছিল।
... ..
বাঘে এজনী ছোৱালী নিছিল।

- ১৬। বাইদেবের জন্মা নাছিল।
.....
বাইদেবের জন্মা নাছিল।
- ১৭। তেতিয়া ভণ্ট জন্মা নাছিল।
.....
তেতিয়া ভণ্ট জন্মা নাছিল।
- ১৮। পেহীয়েকে দুবোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
.....
পেহীয়েকে দুবোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল।
- ১৯। এঘোৰ মীশুৰ সখীয়েকে লৈছিল।
.....
এঘোৰ মীশুৰ সখীয়েকে লৈছিল।
- ২০। এজন বন্ধুৱে পাছত কৈছিল।
.....
এজন বন্ধুৱে পাছত কৈছিল।
- ২১। বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।
.....
বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।
- ২২। গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল।
.....
গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল।
- ২৩। বৰষুণ পৰিছিল।
.....
বৰষুণ পৰিছিল।

- ২৪। তাৰবাবে পৰিবাবে বকিছিল।
... ..
তাৰবাবে পৰিবাবে কৈছিল।
- ২৫। তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল।
... ..
তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল।
- ২৬। ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল।
... ..
ছোৱালী জনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল।
- ২৭। তাই তোৰ কথাও স্মৃতিছিল।
... ..
তাই তোৰ কথাও স্মৃতিছিল।
- ২৮। বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।
... ..
বতাহ জোৰেৰে বলিছিল।
- ২৯। গছৰ পাতবোৰ লাৰিছিল।
... ..
গছৰ পাতবোৰ লাৰিছিল।
- ৩০। অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল।
... ..
অলপ অলপ বৰষুণ পৰিছিল।
- ৩১। অকাশত মেঘে গৰজিছিল।
... ..
আকাশত মেঘে গৰজিছিল।

- ৩২। পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোঁটোঁবাইছিল।

 পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোঁটোঁবাইছিল।
- ৩৩। পথাৰত গকৰে হেন্বেলিয়াইছিল।
 ...
 পথাৰত গকৰে হেন্বেলিয়াইছিল।
- ৩৪। ছাগলীয়ে বেবাইছিল।
 ...
 ছাগলীয়ে বেবাইছিল।
- ৩৫। মাই একুৰা জুই ধৰিছিল।
 ...
 মাই একুৰা জুই ধৰিছিল।
- ৩৬। তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিলো ?
 ...
 তোমালোক তেতিয়া ক'ত আছিলো ?
- ৩৭। তুমি চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?
 ..
 তুমি চাৰহঁতক লগ পাইছিলো নে ?
- ৩৮। তেতিয়া তহঁত সক আছিল।
 ..
 তেতিয়া তহঁত সক আছিল।
- ৩৯। তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?
 ...
 তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

- ৪০। আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ ।
... ..
আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ ।
- ৪১। আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ ।
... ..
আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ ।
- ৪২। আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।
.....
আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ ।
- ৪৩। আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।
... ..
আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।
- ৪৪। আমি জুই পুৰাইছিলোঁ ।
... ..
আমি জুই পুৰাইছিলোঁ ।
- ৪৫। আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।
... ..
আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।
- ৪৬। কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।
... ..
কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।
- ৪৭। আমাৰ বৰ জাৰ লাগিছিল ।
.....
আমাৰ বৰ জাৰ লাগিছিল ।

Substitution Drill

- ১। এসময়ত ইয়াতে এখন হাবি আছিল।
আগতে
আগতে ইয়াতে এখন হাবি আছিল
ভুবনেশ্বৰ
আগতে ভুবনেশ্বৰত এখন হাবি আছিল।
বহুত বাঘ
আগতে ভুবনেশ্বৰত বহুত বাঘ আছিল।
- ২। কেতিয়াবা বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।
মাজে মাজে
মাজে মাজে বাঘ গাওঁলৈ আহিছিল।
হাতী
মাজে মাজে হাতী গাওঁলৈ আহিছিল।
ইয়ালৈ
মাজে মাজে হাতী ইয়ালৈ আহিছিল।
- ৩। তেতিয়া মানুহৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।
মানুহজন
তেতিয়া মানুহজন তাৰপৰা উঠি গৈছিল।
গাওঁৰ পৰা
তেতিয়া মানুহজন গাওঁৰপৰা উঠি গৈছিল।
আহিছিল
তেতিয়া মানুহজন গাওঁৰপৰা উঠি আহিছিল।
- ৪। তেতিয়া বাইদেৱেৰ জন্ম নাছিল।

ককাইদেৱেৰ
তেতিয়া ককাইদেৱেৰ জন্মা নাছিল ।
ভিনদেৱেৰ
তেতিয়া ভিনদেৱেৰ জন্মা নাছিল ।
অহা
তেতিয়া ভিনদেৱেৰ অহা নাছিল ।
যোৱা
তেতিয়া ভিনদেৱেৰ যোৱা নাছিল ।

৫ । পেহীয়েকে দুযোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল ।
মাহীয়েক
মাহীয়েকে দুযোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল ।
খুৰীয়েক
খুৰীয়েকে দুযোৰ মেখেলা চাদৰ বৈছিল ।
কাপোৰ
খুৰীয়েকে দুযোৰ কাপোৰ বৈছিল ।
লৈছিল ।
খুৰীয়েকে দুযোৰ কাপোৰ লৈছিল ।

৬ । বতাহ জোৰেৰে বলিছিল ।
ধুমুহা
ধুমুহা জোৰেৰে বলিছিল ।

৭ । গছৰ পাতবোৰ লৰিছিল ।
ডাল
গছৰ ডালবোৰ লৰিছিল ।
আগ
গছৰ আগবোৰ লৰিছিল ।

- ৮। তাইব মুখখন মলিন হৈছিল।
 চকুদুটা
 তাইব চকুদুটা মলিন হৈছিল।
- ৯। ছোৱালীজনীয়ে মজা মজা কথা কৈছিল।
 ল'ৰাটো
 ল'ৰাটোৱে মজা মজা কথা কৈছিল।
 গল্প
 ল'ৰাটোৱে মজা মজা মজা গল্প কৈছিল।
- ১০। মেঘে গৰজিছিল।
 সিংহ
 সিংহই গৰজিছিল।
 বাঘ
 বাঘে গৰজিছিল।
- ১১। মাই জুই খৰিছিল।
 চৰাই
 মাই চৰাই খৰিছিল।
 মাছ
 মাই মাছ খৰিছিল।
- ১২। ভোমালোকে হাতী দেখিছিলো নে ?
 বাঘ
 ভোমালোকে বাঘ দেখিছিলো নে ?
 তুমি
 তুমি বাঘ দেখিছিলো নে ?

- ১৩। তেতিয়া তইঁত সৰু আছিলি।
তই
তেতিয়া তই সৰু আছিলি।
তুমি
তেতিয়া তুমি সৰু আছিলি।
- ১৪। আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।
ঘৰটো
আমি ঘৰটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।
গাড়ী
আমি গাড়ীখন ভাৰাত লৈছিলোঁ।
- ১৫। আনঘোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।
লৈছিলোঁ
আনঘোৰ বাকচত লৈছিলোঁ।
হাতত
আনঘোৰ হাতত লৈছিলোঁ।
- ১৬। আমি জৰত থৰ্ থৰ্ কৈ কঁপিছিলোঁ।
বৰকৈ
আমি জৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ।
জৰত
আমি জৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ।
মই
মই জৰত বৰকৈ কঁপিছিলোঁ।
- ১৭। আমি বনৰীয়া ম'হো দেখিছিলোঁ।
হাতী
আমি বনৰীয়া হাতীও দেখিছিলোঁ।

গৰু

আমি বনৰীয়া গৰুও দেখিছিলোঁ ।

১৮ । তোৰ গা বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।

মন

তোৰ মন বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।

তোমাৰ

তোমাৰ মন বেয়া বুলি কৈছিলোঁ ।

১৯ । আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।

গামোচা

আমি গামোচা সলাইছিলোঁ ।

লৈছিলোঁ

আমি গামোচা লৈছিলোঁ ।

২০ । আমি জুই পুৰাইছিলোঁ ।

ধৰিছিলোঁ

আমি জুই ধৰিছিলোঁ ।

দেখিছিলোঁ

আমি জুই দেখিছিলোঁ ।

২১ । আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।

মোৰ

মোৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।

তেওঁৰ

তেওঁৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।

২২ । মোৰ বৰ জৰ লাগিছিল ।

আমাৰ

আমাৰ বৰ জাৰ লাগিছিল।

দীপা

দীপাৰ বৰ জাৰ লাগিছিল।

বেয়া

দীপাৰ বৰ বেয়া লাগিছিল।

২৩। কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।

চাৰৰ

কথাষাৰ চাৰৰ বিশ্বাস হৈছিল।

দেউতা

কথাষাৰ দেউতাৰ বিশ্বাস হৈছিল।

Transformation Drill

(a) To Negative

১ বাইদেউ জন্মিছিল।

... ..

বাইদেউ জন্মা নাছিল।

... ..

বাইদেউ জন্মা নাছিল।

২। বাঘে তিনিটা ল'ৰা খাইছিল।

... ..

বাঘে তিনিটা ল'ৰা খোৱা নাছিল।

... ..

বাঘে তিনিটা ল'ৰা খোৱা নাছিল।

- ৩। এজনী ছোৱালী নিছিল।
... ..
এজনী ছোৱালী নিয়া নাছিল।
... ..
এজনী ছোৱালী নিয়া নাছিল।
- ৪। গছৰ পাতবোৰ লবি ছল।
... ..
গছৰ পাতবোৰ লৰা নাছিল।
... ..
গছৰ পাতবোৰ লৰা নাছিল।
- ৫। গকৰে হেম্বলাইছিল।
... ..
গকৰে হেম্বলোৱা নাছিল।
... ..
গকৰে হেম্বলোৱা নাছিল।
- ৬। ছাগলীয়ে বেবাইছিল।
... ..
ছাগলীয়ে বেবোৱা নাছিল।
... ..
ছাগলীয়ে বেবোৱা নাছিল।
- ৭। তোমালোকে হাতী দেখিছিলো নে ?
... ..
তোমালোকে হাতী দেখা নাছিলো নে ?
... ..
তোমালোকে হাতী দেখা নাছিলো নে ?

- ৮। তেতিয়া তইঁত সক আছিল।
... ..
তেতিয়া তইঁত সক নাছিল।
... ..
তেতিয়া তইঁত সক নাছিল।
- ৯। মই দুয়োখন কাপোৰ আনিছিলোঁ।
... ..
মই এখনো কাপোৰ অনা নাছিলোঁ।
... ..
মই এখনো কাপোৰ অনা নাছিলোঁ।
- ১০। আমি ঘৰলৈ দৌৰিছিলোঁ।
... ..
আমি ঘৰলৈ দৌৰা নছিলোঁ।
... ..
আমি ঘৰলৈ দৌৰা নাছিলোঁ।
- ১১। আমি বৰষুণত তিতিছিলোঁ।
... ..
আমি বৰষুণত তিতা নাছিলোঁ।
... ..
আমি বৰষুণত তিতা নাছিলোঁ।
- ১২। আমি জাবত থৰ্থৰ্কে কঁপিছিলোঁ।
... ..
আমি জাবত থৰ্থৰ্কে কঁপা নাছিলোঁ।
... ..
আমি জাবত থৰ্থৰ্কে কঁপা নাছিলোঁ।

১৩। আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ।

... ..

আমি কাপোৰ সলোৱা নাছিলোঁ।

... ..

আমি কাপোৰ সলোৱা নাছিলোঁ।

১৪। কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল।

... ..

কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হোৱা নাছিল।

... ..

কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হোৱা নাছিল।

১৫। আমাৰ জাৰ লাগিছিল।

... ..

আমাৰ জাৰ লগা নাছিল।

... ..

আমাৰ জাৰ লগা নাছিল।

(b) To Interrogative.

১। তেতিয়া তইত সক আছিলি।

... ..

তেতিয়া তইত সক আছিলি নেকি ?

... ..

তেতিয়া তইত সক আছিলি নেকি ?

২। আনঘোৰ বাকচত থৈছিলোঁ।

... ..

আনঘোৰ বাকচত থৈছিলোঁ নেকি ?

... ..

আনঘোৰ বাকচত থৈছিলোঁ নেকি ?

- ৩। বতাহে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল।
... ..
বতাহে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল নেকি ?
... ..
বতাহে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল নেকি ?
- ৪। আকাশত যেষে গৰজিছিল।
.. ..
আকাশত যেষে গৰজিছিল নেকি ?
... ..
আকাশত যেষে গৰজিছিল নেকি ?
- ৫। তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল।
... ..
তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল নেকি ?
... ..
তেতিয়া মানুহঘৰ তাৰপৰা উঠি গৈছিল নেকি ?
- ৬। বাঘে এজনী ছোৱালী নিছিল।
... ..
বাঘে এজনী ছোৱালী নিছিল নেকি ?
... ..
বাঘে এজনী ছোৱালী নিছিল নেকি ?
- ৭। পেহীয়েকে দুখোৰ কাপোৰ বৈছিল।
... ..
পেহীয়েকে দুখোৰ কাপোৰ বৈছিল নেকি ?
.. ..
পেহীয়েকে দুখোৰ কাপোৰ বৈছিল নেকি ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— কথাষাৰ আপোনাৰ বিশ্বাস হৈছিল নে ?

... ..

কথাষাৰ আপোনাৰ বিশ্বাস হৈছিল নে ?

উত্তৰ— হয়, কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

... ..

হয়, কথাষাৰ মোৰ বিশ্বাস হৈছিল ।

প্ৰশ্ন— তোমাৰ বৰ জাৰ লাগিছিল নেকি ?

... ..

তোমাৰ বৰ জাৰ লাগিছিল নেকি ?

উত্তৰ— হয়, মোৰ বৰ জাৰ লাগিছিল ।

... ..

হয়, মোৰ বৰ জাৰ লাগিছিল ।

প্ৰশ্ন— তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

... ..

তই গাত কাপোৰ লৈছিলি নে ?

উত্তৰ— হয়, মই গাত কাপোৰ লৈছিলোঁ ।

... ..

হয়, মই গাত কাপোৰ লৈছিলোঁ ।

প্ৰশ্ন— মাই কি কৰিছিল ?

... ..

মাই কি কৰিছিল ?

উত্তৰ— মাই একুৰা জুই ধৰিছিল ।

.....

মাই একুৰা জুই ধৰিছিল ।

প্ৰশ্ন — পুখুৰীত ভেকুলীয়ে কি কৰিছিল ?

... ..

পুখুৰীত ভেকুলীয়ে কি কৰিছিল ?

উত্তৰ — পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰা ছি।

... ..

পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটাৰাইছিল।

প্ৰশ্ন — ছোৱালীজনীৰ মুখখন কেনে হৈছিল ?

... ..

ছোৱালীজনীৰ মুখখন কেনে হৈছিল ?

উত্তৰ — ছোৱালীজনীৰ মুখখন মলিন হৈছিল।

... ..

ছোৱালীজনীৰ মুখখন মলিন হৈছিল।

প্ৰশ্ন — তেতিয়া ভক্তি জন্মিছিল নে ?

... ..

তেতিয়া ভক্তি জন্মিছিল নে ?

উত্তৰ — নাই, তেতিয়া ভক্তি জন্মা নাছিল।

... ..

নাই, তেতিয়া ভক্তি জন্মা নাছিল।

প্ৰশ্ন — হাবিখনত বাঘ আছিল নে ?

... ..

হাবিখনত বাঘ আছিল নে ?

উত্তৰ — এৰা, হাবিখনত বহুত বাঘ আছিল।

... ..

এৰা, হাবিখনত বহুত বাঘ আছিল।

Unit VI : Lesson—32

Test Lesson : Sri Sankardeva

মহাপুৰুষ শ্ৰীশঙ্কৰদেৱ ১৪৪৯ খৃঃত
বৰদোৱাত জন্ম হৈছিল। তেওঁৰ বাপেকৰ
নাম কুমুৰৰ ভূঞা আৰু মাকৰ নাম
সত্যসন্ধ্যা আছিল। ‘শঙ্কৰ’ বা ‘শিৱ’ৰ
আশীৰ্বাদত তেওঁলোকে শঙ্কৰক
পাইছিল। ল’ৰাকালতে শঙ্কৰদেৱে মাকক
হেৰুৱায়। বুঢ়ীমাক খেৰসুতীয়ে শঙ্কৰক
তুলি তালি ডাঙৰ কৰে।

Mahapurusa Sri Sankar-
dev was born in Batadrava in
1449 AD. His father's name
was Kusumbar Bhuya and
mother's name Satyasandhya.
They got Sankara at the boon
of Lord Shiva or Shankara.
Sankardeva lost his mother
in his childhood. Grand
mother Khersuti brought up
Sankardeva.

১২ বছৰ বয়সত শঙ্কৰদেৱে বিদ্যাৰম্ভ
কৰিছিল। গুৰু মহেন্দ্ৰ কন্দলিয়ে তেওঁক
শিকাইছিল। এবছৰৰ ভিতৰতে তেওঁ
পঢ়া সাং কৰে তাৰ পাছত সংসাৰ ধৰ্ম
পালন কৰে।

At the age of 12 years,
Sankerdeva started (his
lessons. Master Mahendra
Kandali taught him. Within
one year he finished his
learning. After that, he starts
family life.

২৫ বছৰত তেওঁৰ ঘৈণীয়েক
চুকাইছিল। তেতিয়া তেওঁৰ মনত বেজাৰ
লাগিছিল। তেওঁ এদল অনুগামীৰ সৈতে
তীৰ্থ ভ্ৰমণলৈ গৈছিল। বিভিন্ন স্থানত
নৱবৈষ্ণৱ সাধক সকলৰ সান্নিধ্য লভি-
ছিল। ১২ বছৰ পাছত তেওঁ উভতি

At (the age of) 15 years,
his wife passed away. Then
he felt very unhappy in his
mind. He, with a group of
followers, went on pilgrimage.
At different places, (he) came

In Assamese

আছিল। এইবাব বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰ
আৰম্ভ কৰে।

তেওঁ কেইবাখনো ধৰ্ম গ্ৰন্থ ৰচনা
কৰিছিল। নাট ৰচনা কৰিছিল,
অভিনয়ো কৰিছিল। জনসাধাৰণৰ
কাৰণে নামকীৰ্ত্তন পুথি ৰাচিছিল। বৰ-
গাতো ৰচনা কৰিছিল। সেইবোৰত
তেওঁ নিজে সুর দিছিল। এখন সংস্কৃত
পদ্য সংকলনো কৰিছিল। তেওঁ পুৰ-
ভাৰতত নৱবৈষ্ণৱ আন্দোলন গঢ়ি তুলি-
ছিল। মাধৱদেৱ, অনন্ত কন্দলি, শ্ৰীধৰ
কন্দলি তেওঁৰ অনুগামী আছিল।
১৫৬৮ খৃ.ত মহাপ্ৰয়াণ কৰিছিল।

in proximity with the Vais-
hnavite preachers. After 12
years, he came back. This time
he starts preaching Vaishnavism.

He wrote a number of
religious epics. (He) wrote
drama, also acted. For common
people, (he) wrote books for
Nama-Kirtana. (He) composed
noble-songs. He gave tuning to
these (songs). He compiled some
Sanskrit-verses. He led the
Nava Vaishnavite movement
in the Eastern India Madhab-
dev, Anantakandali. Sridhar
Kandali were his followers.
He took heavenly abode in
1968 AD

Test Items

1 Give short replies.

- (i) When Sankardeva was born ?
- (ii) Who were his parents ?
- (iii) Why he went on pilgrimage ?
- (iv) When he started his lessons and how long did he study ?
- (v) How many years he was on pilgrimage ?

(vi) What are his literary contributions ?

(vii) Who were his followers ?

(viii) When did he take heavenly abode ?

(ix) What did he do in East India ?

(x) Did he marry ?

2. Rewrite the whole passage using present indefinite verbs.

3. Fill in the blanks using words/phrases from the text :

(ক) বুঢ়ীমাকে তেওঁক — — ডাঙৰ কৰিছিল।

(খ) এবছৰৰ ভিতৰতে তেওঁ পঢ়া — — কৰে।

(গ) ঘৈণীয়েক মৰিল। তেতিয়া তেওঁৰ মনত বৰ — — লাগিল।

(ঘ) তেওঁৰ বৈষ্ণৱ আন্দোলন — — তুলিছিল।

(ঙ) ১৫৬৮ খৃঃ তেওঁ — — কৰিছিল।

(চ) ১২ বৎসৰ — — তেওঁ বিদ্যাবৃত্ত কৰিছিল।

4. Expand the responses using the informations contained in the questions :

(ক) — ভোমালোকে হাতী দেখিছিল নে ?

— হয়,

(খ) — তহঁতে চাৰক লগ পাইছিল নে ?

— নাই,

(গ) — বাঘে তিনিটা ল'ৰা নিছিল নেকি ?

— হয়,

(ঘ) — মৌমুৰ মাকে কাপোৰ বৈছিল নেকি ?

— নহয়, পেহী

(ঙ) — শাকৰিকা জাবত কঁপিছিল নেকি ?

— নহয়, জাব

(চ) — জাৰত হাজৰিকাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল নেকি ?

— এৰা,

(ছ) — তেতিয়া বাইদেউ জন্মিছিল নে ?

— নাই, তইতৰ

5. Combining the correct forms of the words from both the columns obtain the correct phrase :

Col A	Col. B
মই	দেউতা
দেউতা	বন্ধু
দীপকদাৰ	ভনী
সিহঁত	চাৰ
তুমি	পেহী
তুমি	বাইদেউ
আপোনাৰ	আইতা
আমি	ভাইটি

6. Change the verbs into simple past :

(ক) গাত তত নোহোৱা হৈছিল ।

(খ) আমি কাপোৰ সলাইছিলোঁ ।

(গ) মাই একুৰা জুই ধৰিছিল ।

(ঘ) বতাহে ধুমুহাৰ ৰূপ লৈছিল ।

(ঙ) বাঘ গাঙলৈ আহিছিল ।

(চ) শঙ্কৰদেৱে ধৰ্মপ্ৰচাৰ কৰে ।

- (ঙ) ১৫৬৮ খৃঃত তেওঁ মহাপ্ৰয়াণ কৰে।
- (জ) শঙ্কৰদেৱে ল'ৰা কালতে মাকক হেৰুৱায়।
- (ঝ) দেউতাকৰ নাম কুন্তলৰ ভূঞা।
- (ঞ) শঙ্কৰদেৱ ১৫০৯ খৃঃত বৰদোৱাত জন্মে।

7. Turn into interrogative :

- (ক) তেওঁ বৈষ্ণৱ সাধকৰ লগ পাইছিল।
- (খ) মাধৱদেৱ শঙ্কৰদেৱৰ অনুগামী আছিল।
- (গ) শঙ্কৰদেৱে ধৰ্মগ্ৰন্থ ৰচনা কৰিছিল।
- (ঘ) তেওঁ এবছৰতে পঢ়া সৎ কৰিছিল।
- (ঙ) ভাৰবাবে ঘৈণীয়েকে বকিছিল।
- (চ) তাইৰ মুখখন মলিন হৈছিল।
- (ছ) আগতে ইয়াত হাবি আছিল।
- (জ) কথাষাৰ তেওঁৰ বিশ্বাস হৈছিল।

8. Turn into negative :

- (ক) মহেন্দ্ৰ কন্দলি শঙ্কৰদেৱৰ ধৰ্মগ্ৰন্থক আছিল।
- (খ) কুন্তলৰ ভূঞা বৈষ্ণৱ আছিল।
- (গ) শঙ্কৰদেৱৰ দেউতাক আগতে ঢুকাইছিল।
- (ঘ) আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ।
- (ঙ) মই আহিছিলোঁ।
- (চ) কাপোৰবোৰ মীনুৱে নিছিল।
- (ছ) পুখুৰীত ভেকুলীয়ে টোটেঁৰাইছিল।
- (জ) ছোৱালীজনীয়ে কথা কৈছিল।
- (ঝ) মানুহৰ ভাৰপৰা উঠি গৈছিল।

9. Change into interrogative by using interrogative pronouns which will elicit the following sentences in reply. The word underlined shall be the key word in the reply.

- (ক) আপুনি কাম কৰি আছে ।
(খ) চিক্মিক্ বিজুলি কালি গ'ল ।
(গ) তোমালোক কালি কটকলৈ গ'লা ।
(ঘ) এসময়ত ইয়াতে এখন হাৰি আছিল ।
(ঙ) ছবিখন প্রদীপৰ ভাল লাগিল ।
(চ) পেছীয়েকে দুখোৰ কাপোৰ বৈছিল ।
(ছ) এযোৰ মীমুৰ সৰীয়েকে লৈছিল ।
(জ) আমি খৰ্খৰ্ কৈ কঁপিছিলোঁ ।
(ঝ) বাঘে এঘৰৰ তিনিটা ল'ৰা খাইছিল ।
(ঞ) দাম পয়ত্ৰিশ টকাকৈ লগে ।

10. Substitute the underlined words by those given in the brackets, and maintain the grammatical correctness.

- (ক) তেওঁ আপোনাক বোয়াকৈ ঠগিলে । (তাই, দোকানীজন, তেখেত, সি)
(খ) মই বামলালৰ দোকানৰ পৰা আনিলোঁ । (তুমি, আপুনি, তই)
(গ) আমি সেইটো ভাৰাত লৈছিলোঁ । (হাজৰিকা, চাৰ, তেখেত, তেওঁ)
(ঘ) মই মাত্ৰ হাঁহিছিলোঁ । (দীপা, পৰিবাৰ, বাইমেউ, সি)

THE UNIVERSITY OF CHANDLER

(ঙ) ইয়াতে এখন হাবি আছিল। (কিতাপ, কলম, পেণ্ট, মেখেলাচানব)

(চ) আমাৰ গাত তত নোহোৱা হৈছিল। (আছিল, নাছিল)

(ছ) প্ৰদীপই ত ঘৰলৈ দৌৰিছিল। (আহিছিল, গৈছিল, গ'ল)

11. Provide subject pronoun at the appropriate places in the sentences :

(ক) দাম কিমানকৈ ললে ?	(ছ) কিবা কৰি আছা নেকি ?
(খ) কাৰ দোকানৰ পৰা আনিলে ?	(জ) হাঁহি'ছলোঁ ।
(গ) চাৰৰ লগত কথা হ'ল নে ?	(ঝ) টোৰ্টোৰাইছিল ।
(ঘ) আনঘোৰ বাকচত ধৈ'ছলোঁ ।	(ঞ) বেবাইছিল ।
(ঙ) হাতী দেখিছিল নে ?	(ট) হেম্বেলিয়াইছিল ।
(চ) চিনেমাৰ লগত চাৰকো দেখিলোঁ ।	

12. Choose positive replies :

- (ক) প্ৰদীপে কটকত কি কৰিলে ?
- (খ) প্ৰদীপে চাৰৰ লগত কথা হ'ল নে ?
- (গ) হাজৰিকাইত কেনেকৈ কঁপিছিল ?
- (ঘ) ছবিখন প্ৰদৰ্শন কেনে লাগিল ?
- (ঙ) বাঘ প্ৰায়ে গাওঁলৈ আহিছিল নেকি ?
- (চ) হাজৰিকাইতে গাওঁত হাতী দেখিছিল নে ?
- (ছ) হাজৰিকাইত আগতে ক'ত আছিল ?
- (জ) এতিয়া চিক্‌মিক্‌ বিজুলি চলি আছে নে ?
- (ঝ) হাজৰিকাইতৰ জাৰ লাগিছিল নে ?
- (ঞ) কথাটো তেওঁৰ বিশ্বাস হৈছিল নে .
- (ট) বাঘে ছোৱালী নিছিল নে ?

13. Give negative replies to the above questions :

14. Use the pairs in sentences :

চালোঁ : দেখিলোঁ; তাত : তত; এখন : এইখন; এসময়ত : এই সময়ত ।

15. Give opposite words, and use them in sentences :

জাৰ, বেয়া, সক, বেছি, কেতিয়াবা কেতিয়াবা ।

16. Arrange the groups of words in proper order so as to produce meaningful sentences :

(ক) বলিছিল বতাহ তেতিয়া জোৰেৰে ।

(খ) কাপোৰ আনিছিলোঁ সেয়ে মই খন ।

(গ) ছবি ভাল চিকিমক্ বিজুলি লাগিল খন মোৰ বৰ ।

(ঘ) এখন হাবি সময়ত ইয়াতে ও আছিল ।

(ঙ) মামুহ তেতিয়া গৈছিল ঘৰ উঠি পৰা তাৰ ।

(চ) কিনিলোঁ চকীমেজ বামলালৰ পৰা দোকানৰ কালি মই বোৰ ।

(ছ) সক আছিল পকীঘৰ সিমূৰে এটা গাওঁৰ ।

Unit VII : Lesson —33

AN ACCIDENT

মি: হাজৰিকা : আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ । অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল । এনেত এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল । এজন কণা মানুহ গৈ আছিল । তেওঁক এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল । আমি ওচৰলৈ গৈছিলোঁ । কিছুমানে চালকজন খৰি আছিল । কিছুমানে তাক মাৰি আছিল । আমি কণা মানুহজনক হাস্পাতাললৈ নিছিলোঁ । তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল । মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল ।

সেই সময়ত তহঁত স্কুললৈ গৈ আছিলি । আমি তহঁতক দূৰৰ পৰা দেখিছিলোঁ । তহঁতে

we were coming home. (It) was raining a little. By that time, an accident took place. One blind man was passing. One motor dashed (against) him. We went near (that place.) Some (people) were holding that driver. Some were beating him. We took the blind man to (the) hospital. Even then, blood was coming (out) from his mouth. The man was groaning in pain.

At that time, you were going to (the) school. We saw you from (the) distance.

বনভোজৰ কথা পাতি
আছিলি। তইতে কথাই
কথাই হাঁহি আছিলি।

You were talking
about (the) picnic.
You were laughing
after every utterance.

মীমু : তুমি আমাৰ কথা শুনি
আছিলি নেকি ?
তোমালোক তেতিয়া
এম্বুলেঞ্চৰে আহি
আছিলি নেকি ?

Minu : You were listening
to our talk ? Were
you coming by (the)
ambulance at that
time ?

মি: হাজৰিকা : এৰা, আমি এম্বুলেঞ্চৰে
আহি আছিলোঁ।

Mr. Hazarika : Yes, we were
coming by the ambu-
lance.

Repetition Drill

- ১। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
... ..
আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
- ২। অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল।
... ..
অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল।
- ৩। এনেতে এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল।
... ..
এনেতে এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল।
- ৪। এজন কণামামুহ গৈ আছিল।
... ..
এজন কণামামুহ গৈ আছিল।

- ৫। তেওঁক এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল।
.....
তেওঁক এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল।
- ৬। আমি ওচৰলৈ গৈছিলোঁ।
.....
আমি ওচৰলৈ গৈছিলোঁ।
- ৭। কিছুমানে তাক ধৰি আছিল।
.....
কিছুমান তাক ধৰি আছিল।
- ৮। কিছুমানে তাক মাৰি আছিল।
.....
কিছুমানে তাক মাৰি আছিল।
- ৯। . . . আমি কণামানুহজনক হাস্পাতাললৈ নিছিলোঁ।
.....
আমি কণামানুহজনক হাস্পাতাললৈ নিছিলোঁ।
- ১০। তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।
.....
তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।
- ১১। মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল।
.....
মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল।

Build up Drill

- ১। আহি আছিলোঁ।
আমি আহি আছিলোঁ।

- আমি ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ ।
আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ ।
- ২। পৰি আছিল ।
বৰষুণ পৰি আছিল ।
অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল ।
- ৩। ঘটিছিল ।
এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল ।
এনেতে এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল ।
- ৪। গৈ আছিল ।
এজন কণামানুহ গৈ আছিল ।
- ৫। খুন্দিয়াইছিল ।
এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল ।
তেওঁক এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল ।
- ৬। গৈছিলোঁ ।
আমি গৈছিলোঁ ।
আমি ওচৰলৈ গৈছিলোঁ ।
- ৭। ধৰি আছিল ।
কিছুমানে ধৰি আছিল ।
কিছুমানে চালকজনক ধৰি আছিল ।
- ৮। মাৰি আছিল ।
কিছুমানে মাৰি আছিল ।
কিছুমানে তাক মাৰি আছিল ।
- ৯। নিছিলোঁ ।
আমি নিছিলোঁ ।

আমি কণামামুহ জনক হাস্পাতাললৈ নিছিলোঁ ।

- ১০ । ওলাই আছিল ।
তেজ ওলাই আছিল ।
মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল ।
তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল ।
তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল ।
- ১১ । কেৰ্কাই আছিল ।
মামুহজনে কেৰ্কাই আছিল ।
মামুহজনে কেৰ্কাই আছিল ।

Substitution Drill

- ১ । ভইত ঝুললৈ গৈ আছিল ।
তই
তই ঝুললৈ গৈ আছিল ।
আহি
তই ঝুললৈ আহি আছিল ।
- ২ । আমি তইতক দূৰৰ পৰা দেখিছিলোঁ ।
তোক
আমি তোক দূৰৰ পৰা দেখিছিলোঁ ।
কাৰ
আমি তোক কাৰৰ পৰা দেখিছিলোঁ ।
- ৩ । তইতে বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি ।
তই

তই বনভোজৰ কথা পাতি আছিল।

পিকনিক

তই পিকনিকৰ কথা পাতি আছিল।

কৈ

তই পিকনিকৰ কথা কৈ আছিল।

৪। তুমি আমাৰ কথা শুনি আছিল নে কি ?

তোমালোক

তোমালোকে আমাৰ কথা শুনি আছিল নে কি ?

কৈ

তোমালোকে আমাৰ কথা কৈ আছিল নে কি ?

৫। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আহি আছিলোঁ।

গৈ আছিলোঁ

আমি তেতিয়া ঘৰলৈ গৈ আছিলোঁ।

দৌৰি আছিলোঁ

আমি তেতিয়া ঘৰলৈ দৌৰি আছিলোঁ।

৬। এজন কণামানুহ গৈ আছিল।

কৈ আছিল

এজন কণামানুহে কৈ আছিল।

দেখি আছিল

এজন কণামানুহে দেখি আছিল।

৭। (ক) কিছুমানে চালকজনক ধৰি আছিল।

মানুহজনক

কিছুমানে মানুহজনক ধৰি আছিল।

ল'ৰাজনক

কিছুমানে ল'ৰাজনক ধৰি আছিল।

তাক

কিছুমানে তাক ধৰি আছিল।

তেখেতক

কিছুমানে তেখেতক ধৰি আছিল।

(খ) কিছুমানে চালকজনক ধৰি আছিল।

মাতি আছিল

কিছুমানে চালকজন মাতি আছিল।

মাৰি আছিল

কিছুমানে চালকজনক মাৰি আছিল।

৮। (ক) তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।

তেতিয়ালৈকে

তেতিয়ালৈকে তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।

(খ) তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।

মুখৰ পৰা

তেতিয়াও তেওঁৰ মুখৰপৰা তেজ ওলাই আছিল।

(গ) তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।

বৈ আছিল

তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ বৈ আছিল।

পৰি আছিল

তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ পৰি আছিল।

৯। (ক) মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল।

তেওঁ

তেওঁ দুখত কেঁকাই আছিল।

চালকজন

চালকজনে দুখত কেঁকাই আছিল।

(খ) মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল।

কেঁকাইছিল

মানুহজনে দুখত কেঁকাইছিল।

Variation Drill

- ১। এজন কণামানুহ গৈ আছিল।
কণামানুহজন গৈ আছিল।
- ২। কিছুমানে চালকজনক ধৰি আছিল।
কিছুমানে এজন চালকক ধৰি আছিল।
- ৩। এনেতে এটা দুঘটনা ঘটিল।
এনেতে দুঘটনাটো ঘটিল।
- ৪। তেওঁক এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল।
তেওঁক মটৰখনে খুন্দিয়াইছিল।
- ৫। মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল।
এজন মানুহে দুখত কেঁকাই আছিল।

Expansion Drill

- ১। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
আমি তেতিয়া বজাৰৰ পৰা ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
- ২। এজন কণামানুহ গৈ আছিল।
এজন কণামানুহ বাস্তাবে গৈ আছিল।
- ৩। কিছুমানে চালকজনক ধৰি আছিল।
কিছুমানে চালকজনক জোৰেৰে ধৰি আছিল।

- ৪। কিছুমানে তাক মাৰি আছিল।
কিছুমান মানুহে তাক মাৰি আছিল।
- ৫। তেতিয়াও তাৰ মুখে ব.ভেজ ওলাই আছিল।
তেতিয়াও তাৰ মুখেৰে বৰ জোৰেৰে ভেজ ওলাই আছিল।

Contraction Drill

- ১। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
আমি ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
- ২। তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে ভেজ ওলাই আছিল।
তেতিয়াও তেওঁৰ ভেজ ওলাই আছিল।
- ৩। মানুহজনে দুখত কেঁকী আছিল।
মানুহজনে কেঁকী আছিল।

Transformation Drill

Past Continuous to Remote Past

- ১। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহিছিলোঁ।
- ২। এজন কণামানুহ গৈ আছিল।
এজন কণামানুহ গৈছিল।
- ৩। কিছুমানে চালকজনক ধৰি আছিল।
কিছুমানে চালকজনক ধৰিছিল।
- ৪। কিছুমানে তাক মাৰি আছিল।
কিছুমানে তাক মাৰিছিল।

৫। তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।
তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাইছিল।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— কোন ঘৰলৈ আহি আছিল ?

উত্তৰ— মি হাজৰিকাৰ ঘৰলৈ আহি আছিল।

প্ৰশ্ন— বাটত কি হ'ল ?

উত্তৰ— বাটত এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিল।

প্ৰশ্ন— কণামানুহজনে কি কৰি আছিল ?

উত্তৰ— কণামানুহজন গৈ আছিল।

প্ৰশ্ন— মানুহবোৰে কি কৰি আছিল ?

উত্তৰ— মানুহবোৰে চালকজনক ধৰি আছিল। তাক মাৰি আছিল।

প্ৰশ্ন— তেতিয়া হাজৰিকাৰীতে কি কৰিছিল ?

উত্তৰ— তেতিয়া হাজৰিকাৰীতে কণামানুহজনক হাম্পাতাললৈ
নিছিল।

EXERCISES

2 Substitute the underlined words by the words given in brackets and maintain correctness :

(ক) আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ। (এতিয়া)

(খ) এজন কণা মানুহ গৈ আছিল। (খাই, আহি, পড়ি)

(গ) কিছুমানে চালকজনক মাৰি আছিল। (কৈ, ধৰি)

(ঘ) তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল। (নাক, ভৰি)

(ঙ) মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল। (তেওঁ, ল'ৰাটো)

2. Complete the transformation :

আমি আহি আছিলো	>	আমি আহিছিলোঁ।
সি খাই আছিল	>	সি
তেখেতে পঢ়ি আছিল	>
মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল	>
সিহঁতে তাক মাৰি আছিল	>
মই লিখিছিলোঁ	>	মই লিখি আছিলোঁ।
তই কি কৰিছিলি ?	>
তুমি ভেতিয়া গৈছিলি	>
তই খেলিছিলি	>

3. Frame questions from the following statements by using question words. The word underlined is the key word in the reply :

(ক) তেওঁ কালি ভেতিয়া পঢ়ি আছিল।

(খ) এনেতে তাত এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিল।

(গ) হাজৰিকাহঁত ওচৰলৈ গৈছিল।

(ঘ) কিছুমানে চাপকজনক ধৰি আছিল।

(ঙ) মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল।

4. Expand the following sentences by adding some temporal words :

- (ক) এজন কণামানুহ গৈ আছিল ।
(খ) কিছুমানে তাক মাৰি আছিল ।
(গ) মানুহজনৰ মুখেৰে তেজ ওলাইছিল ?
(ঘ) আমি ঘৰলৈ গৈছিলোঁ ।

5. Use the following pairs of words in sentences :

কেতিয়া	:	কেতিয়াও	:	কেতিয়াবা
এনেতে	:	তেতিয়া	:	তেতিয়াও
বৰ	:	বৰকৈ		
ভাল	:	ভালকৈ		
মানুহজন	:	এজন মানুহ		

Vocabulary

তেতিয়া	'then, at that time'
আহি আছিলোঁ	'(I) was coming'
গৈ আছিল	'(he) was going'
ধৰি আছিল	'(he) was holding'
ওলাই আছিল	'(he) was coming out'
কেৰ্কাই আছিল	'(he) was groaning'
এনেতে	'by this time'
ঘটিছিল	'occured'
মটৰ	'motor'
কিছুমানে	'some'

হাস্পাতাল	'hospital'
তেজ	'blood'
দুর্ঘটনা	'accident'
কণা মাসুহ	'blind man'
খুন্দিয়াইছিল	'dashed'
চালক	'driver'
মুখ	'mouth'
দুখ	'pain, sorrow'
দূৰৰ পৰা	'from distance'
বনভোজ	'picnic'
কথা পাতি	'talking'
এম্বুলেঞ্চ	'ambulance'

Grammatical Notes

1. In Assamese, except where it is absolutely necessary to indicate the actual continuity of the action in past, this aspect of the past tense is not used.

Its formation is the same as that of Present Continuous. -ই is added to the main verbstem which is followed by the inflected forms of the auxiliary verbstem আছ- in the remote past tense. e.g. :

খা- + -ই + আছিলোঁ / আছিলি / আছিলা / আছিল ।
 পঢ়- + -ই + এ / এ / এ / এ ।
 লিখ- + -ই + এ / এ / এ / এ ।
 চা- + -ই + এ / এ / এ / এ ।

2. Instrumental is expressed in Assamese by -ৰে, -এৰে, -এদি and ৰ- দ্বাৰা. Of these, the first three are added to non-human nounstems; -ৰে is added to vowel ending stems and -এৰে to consonant ending ones. -এদি occurs as an alternative to -এৰে but with less frequency. ৰ দ্বাৰা occurs only after human nounstems. e.g. :

হাত্ + এৰে > হাতেৰে, হাত্ + এদি > হাতেদি
মুখ্ + এৰে > মুখেৰে, মুখ্ + এদি > মুখেদি
ভৰি + বে > ভৰিৰে, ভৰি + এদি > ভৰিয়েদি
বাম্ + ৰ দ্বাৰা > বামৰ দ্বাৰা
সিহঁত + ৰ দ্বাৰা > সিহঁতৰ দ্বাৰা

Unit VII : Lesson—34

OLD BHUBANESWAR

বৰ্ত্তমান ভূবনেশ্বৰত আগতে একো
 নাছিল। মাগো এখন অটব্য অৰণ্য আৰু in the present Bhubaneswar.
 লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল। মন্দিৰলৈ (There) was only one dense
 সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল। forest and (the) Lingaraj
 মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল। temple. In those days, many
 পাণ্ডায়ে সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল। pilgrims did not come. Govt. did
 মন্দিৰৰ সন্মুখত ভিখাৰীয়েও তিমান ভিৰ not take the responsibility of
 কৰা নাছিল। কণা, কুজা, খোৰা আৰু the temple. Pandas also did
 বেমাৰী মগনীয়াও তেনেকৈ নাহিছিল। not trouble much. Beggars also
 did not crowd in front of
 (the) temple. Blind, hump
 backed men, lame men and
 diseased persons also did not
 come much.

মন্দিৰৰ কাষতে এটা পুখুৰী আছিল। There was a tank near the
 তাৰ পানী কেতিয়াও শুকু হৈছিল। temple. Water of that (tank)
 তাত বহুত কাছ আছিল। তালৈ দুই did never dry up. There
 এটা হৰিণা আহিছিল। কিন্তু সিংহ were many tortoises. One or
 কেতিয়াও অহা নাছিল। two deers came there. But
 lions did never come.

আমিও এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ We also did not go to the
 যোৱা নাছিলোঁ। খণ্ডগিৰিলৈ তেতিয়া deep of the forest. No good

ভাল বাস্তা হোৱা নাছিল। দলংখনো
বান্ধি থকা নাছিল।

road was at that time (con-
structed) to Khandagiri. (The
Govt.) have not been cons-
tructing the bridge.

Build-up Drill

১। নাছিল।

একো নাছিল।

ভূৱনেশ্বৰত একো নাছিল।

ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

বৰ্ত্তমান ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

২। আছিল

মন্দিৰ আছিল।

এখন অৰণ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

মাথো এখন অৰণ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

৩। অহা তাছিল।

যাত্ৰী অহা নাছিল।

বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

৪। লোৱা নাছিল।

চৰকাৰে লোৱা নাছিল।

দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।

- ৫। কথা নাছিল।
ভিব কথা নাছিল।
ভিখাৰোয়েও ভিব কথা নাছিল।
মন্দিৰত ভিখাৰোয়েও ভিব কথা নাছিল।
- ৬। নাহিছিল।
তেনেকৈ নাহিছিল।
কণা, কুজা, খোৰাও তেনেকৈ নাহিছিল।
- ৭। নকৰিছিল।
উপদ্র নকৰিছিল।
পাণ্ডায়ো উপদ্র নকৰিছিল।
পাণ্ডায়ো সিমান উপদ্র নকৰিছিল।
- ৮। আছিল।
এটা পুখুৰী আছিল।
মন্দিৰৰ কাষতে এটা পুখুৰী আছিল।
- ৯। মুশুকাইছিল।
পানী মুশুকাইছিল।
তাৰ পানী মুশুকাইছিল।
তাৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল।
- ১০। আহিছিল।
এটা হৰিণা আহিছিল।
দুই এটা হৰিণা আহিছিল।
তালৈ দুই এটা হৰিণা আহিছিল।
- ১১। অহা নাছিল।

সিংহ অহা নাছিল।

সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল।

কিন্তু সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল।

১২। যোৱা নাছিলোঁ।

আমিও যোৱা নাছিলোঁ।

আমিও এবাৰো যোৱা নাছিলোঁ।

আমিও এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।

১৩। হোৱা নাছিল।

ৰাস্তা হোৱা নাছিল।

ভাল ৰাস্তা হোৱা নাছিল।

তেতিয়া ভাল ৰাস্তা হোৱা নাছিল।

১৪। বান্ধি থকা নাছিল।

দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল।

Substitution Drill

১। (ক) বৰ্তমানে ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

এতিয়াৰ

এতিয়াৰ ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

এই

এই ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

(খ) বৰ্তমান ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

তেতিয়া

বৰ্তমান ভূৱনেশ্বৰত তেতিয়া একো নাছিল।

সেই সময়ত

বৰ্তমান ভৱনেশ্বৰত সেই সময়ত একো নাছিল।

২। (ক) মাথো এখন অৰণ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

মাত্ৰ

মাত্ৰ এখন অৰণ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

(খ) মাথো এখন অৰণ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

হাবি

মাথো এখন হাবি আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

বজাৰ

মাথো এখন বজাৰ আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

(গ) মাথো এখন অৰণ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

এটা

মাথো এখন অৰণ্য আৰু এটা মন্দিৰ আছিল।

৩। (ক) মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

তেতিয়া

মন্দিৰলৈ তেতিয়া বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

আগতে

মন্দিৰলৈ আগতে বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

(খ) মন্দিৰলৈ সেইসময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

মানুহ

মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি মানুহ অহা নাছিল।

ল'ৰা ছোৱালী

মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি ল'ৰা ছোৱালী অহা নাছিল।

(গ) মন্দিৰলৈ সেইসময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

যোৱা নাছিল

মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী যোৱা নাছিল।

৪। মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।

তেওঁ

মন্দিৰৰ দায়িত্ব তেওঁ লোৱা নাছিল।

হাজৰিকা

মন্দিৰৰ দায়িত্ব হাজৰিকাই লোৱা নাছিল।

৫। পাণ্ডায়ে সিমান উপদ্রৱ কৰা নাছিল।

বেছি

পাণ্ডায়ে বেছি উপদ্রৱ কৰা নাছিল।

কম

পাণ্ডায়ে কম উপদ্রৱ কৰা নাছিল।

তেতিয়া

পাণ্ডায়ে তেতিয়া উপদ্রৱ কৰা নাছিল।

৬। মন্দিৰৰ কাষতে এটা পুখুৰী আছিল।

ওচৰতে

মন্দিৰৰ ওচৰতে এটা পুখুৰী আছিল।

গাতে

মন্দিৰৰ গাতে এটা পুখুৰী আছিল।

৭। (ক) তাৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল।

পুখুৰীৰ

পুখুৰীৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল।

ইয়াৰ

ইয়াৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল।

(খ) তাৰ পানী কেতিয়াও মুগ্ধকাইছিল ।

নকমিছিল

তাৰ পানী কেতিয়াও নকমিছিল ।

৮। তালৈ দুই এটা হৰিণা আহিছিল ।

তিনি চাৰিটা

তালৈ তিনি চাৰিটা হৰিণা আহিছিল ।

চাৰি পাঁচটা

তালৈ চাৰি পাঁচটা হৰিণা আহিছিল ।

৯। কিন্তু সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল ।

বাঘ

কিন্তু বাঘ কেতিয়াও অহা নাছিল ।

হৰিণা

কিন্তু হৰিণা কেতিয়াও অহা নাছিল ।

মানুহ

কিন্তু মানুহ কেতিয়াও অহা নাছিল ।

১০। (ক) আমিও এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।

কেতিয়াও

আমিও কেতিয়াও হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।

(খ) আমিও এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।

কাষলৈ

আমিও এবাৰো হাবিৰ কাষলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।

ওচৰলৈ

আমিও এবাৰো হাবিৰ ওচৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।

- ১১। মন্দিৰৰ সম্মুখত ভিখাৰীয়েও ভিৰ কৰা নাছিল।
মগনীয়া
মন্দিৰৰ সম্মুখত মগনীয়ায়ো ভিৰ কৰা নাছিল।
বেমাৰী
মন্দিৰৰ সম্মুখত বেমাৰীয়েও ভিৰ কৰা নাছিল।

Contraction Drill

- ১। বৰ্তমান ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।
ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।
- ২। মাথো এখন অৰণ্য আছিল আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।
মাথো এখন অৰণ্য আছিল।
মাথো লিঙ্গৰাজ মন্দিৰটো আছিল।
- ৩। মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
- ৪। মন্দিৰৰ দায়িত্বে চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
মন্দিৰ চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
- ৫। পাণ্ডায়ো সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল।
পাণ্ডায়ো উপদ্ৰৱ নকৰিছিল।
- ৬। তাৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল।
তাৰ পানী মুশুকাইছিল।
- ৭। তালৈ দুই এটা হৰিণা আহিছিল।
দুই এটা হৰিণা আহিছিল।

- ৮। কিন্তু সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল।
কিন্তু সিংহ অহা নাছিল।
- ৯। আমিও এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।
আমিও ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।

Transformation Drill

(a) Negative to Affirmative

- ১। বৰ্তমান ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।
ভূৱনেশ্বৰত আগতে সকলো আছিল।
- ২। মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
মন্দিৰলৈ বহুত যাত্ৰী আহিছিল।
- ৩। মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লৈছিল।
- ৪। পাণ্ডায়ো সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল।
পাণ্ডায়ো বৰকৈ উপদ্ৰৱ কৰিছিল।
- ৫। তাৰ পানী কেতিয়াও মুণ্ডকাইছিল।
তাৰ পানী কেতিয়াবা শুকাইছিল।
- ৬। সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল।
সিংহ কেতিয়াবা আহিছিল।
- ৭। আমিও এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।
আমিও এবাৰ হাবিৰ ভিতৰলৈ গৈছিলোঁ।

(b) Assertive to Interrogative.

- ১। ভূবনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।
ভূবনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল নেকি ?
- ২। মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল নেকি ?
- ৩। মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল নেকি ?
- ৪। ভিখাৰীয়েও তেনেকৈ ভিৰ কৰা নাছিল।
ভিখাৰীয়েও তেনেকৈ ভিৰ কৰা নাছিল নেকি ?
- ৫। দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল।
দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল নেকি ?
- ৬। পাণ্ডায়ে সিমান উপদ্ৰৱ কৰা নাছিল।
পাণ্ডায়ে সিমান উপদ্ৰৱ কৰা নাছিল নেকি ?
- ৭। সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল।
সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল নেকি ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— ভূবনেশ্বৰত আগতে কি আছিল ?

উত্তৰ— ভূবনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।

প্ৰশ্ন— ভূবনেশ্বৰত এখন অবগ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল নেকি ?

উত্তৰ— হয়, ভূবনেশ্বৰত এখন অবগ্য আৰু লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ আছিল।

প্ৰশ্ন— মন্দিৰলৈ কিমান যাত্ৰী আহিছিল ?

উত্তৰ— মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।

প্ৰশ্ন— মন্দিৰ কোনে পৰিচালনা কৰিছিল ?

উত্তৰ— মন্দিৰ চৰকাৰে পৰিচালনা কৰিছিল ।

প্ৰশ্ন— পাণ্ডাই উপদ্ৰৱ কৰিছিল নেকি ?

উত্তৰ— হয়, পাণ্ডাই উপদ্ৰৱ কৰিছিল ।

প্ৰশ্ন— পাণ্ডাই খুব উপদ্ৰৱ কৰিছিল নেকি ?

উত্তৰ— নহয়, পাণ্ডাই সিমান উপদ্ৰৱ কৰা নাছিল ।

প্ৰশ্ন— মন্দিৰৰ ওচৰত কি আছিল ?

উত্তৰ— মন্দিৰৰ ওচৰত এটা পুখুৰী আছিল ।

প্ৰশ্ন— পুখুৰীৰ পানী শুকাইছিল নে ?

উত্তৰ— নাই, পুখুৰীৰ পানী কেতিয়াও নুশুকাইছিল ।

প্ৰশ্ন— খণ্ডগিৰিলৈ তেতিয়া বাস্তা হোৱা নাছিল নে ?

উত্তৰ— নাই, খণ্ডগিৰিলৈ তেতিয়া বাস্তা হোৱা নাছিল ।

প্ৰশ্ন— পুখুৰীলৈ কিবা জীৱ-জন্তু আহিছিল নেকি ?

উত্তৰ— পুখুৰীলৈ দুই এটা হৰিণা আহিছিল ।

প্ৰশ্ন— পুখুৰীলৈ কেতিয়াবা সিংহ আহিছিল নেকি ?

উত্তৰ— নাই, পুখুৰীলৈ কেতিয়াও সিংহ অহা নাছিল ।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাইত হাবিৰ মাজলৈ গৈছিল নে ?

উত্তৰ— হাজৰিকাইত হাবিৰ মাজলৈ যোৱা নাছিল ।

EXERCISES

1. Produce as many sentences you can choosing appropriate phrases from each column given below :

বৰ্ত্তমান ভুবনেশ্বৰ	আগতে	একো	আছিল / নাছিল
অৰণ্য	সেইসময়ত	মন্দিৰ	
হাবি		হৰিণা	
		সিংহ	

2. Change the Assertive sentences into Negative and vice-versa :

- (ক) এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল
 (খ) এজন কণামামুহ আহি আছিল।
 (গ) এজনে তাক মাৰিছিল।
 (ঘ) তাত পানী কম আছিল।
 (ঙ) কিছুমানে তেওঁক চিকিৎসালয়লৈ নিছিল।
 (চ) মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
 (ছ) তাৰ পানী শুকোৱা নাছিল।
 (জ) আমিও হাবিৰ ভিতৰলৈ নগৈছিলোঁ।
 (ঝ) ভিখাৰীয়েও তিমান ভিৰ কৰা নাছিল।
 (ঞ) দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল।

3. Fill up the blanks with the appropriate form of the numerical nouns in the brackets :

- (ক) — — আগতে একো নাছিল। (তাত, গুৱাহাটীত, ইয়া-)

(খ) মাত্ৰ সেই অৰণ্য — — আৰু মন্দিৰ — — আছিল। (বোৰ, টো, খন)

(গ) মন্দিৰলৈ — — বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল। (তেতিয়া, আগ-
সেইসময়)

(ঘ) — — তাৰ দায়িত্ব লোৱা নাছিল। (তেখেত, চৰকাৰ, দীপক, সি)

(ঙ) তালৈ দুই — — টা হৰিণা আহিছিল। (এক, চাৰি, তিনি)

4. Add আগতে, কালি, তেতিয়া, পৰহি in the sentences given below :

(ক) তেখেত শিক্ষক আছিল।

(খ) বেছি মানুহ অহা নাছিল।

(গ) তালৈ দুটা হৰিণা আহিছিল।

(ঘ) তেওঁৰ গা ভাল নাছিল।

(ঙ) ইয়াত এটা মন্দিৰ আছিল।

(চ) খণ্ডগিৰিলৈ ভাল বাস্তা হোৱা নাছিল।

(ছ) মগনীয়া তেনেকৈ নাহিছিল।

Vocabulary Study

বৰ্তমান	'present'
আগতে	'previously'
মাত্ৰ	'only'
লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ	'Lingaraj temple'
যাত্ৰী	'pilgrim, passenger'
চৰকাৰ	'government'
সিমান	'that much'
কাষতে	'by the side of'

পানী	'water'
হৰিণা	'deer'
ভূৱনেশ্বৰ	'a place name'
একো	'nothing'
অৰণ্য	'forest'
তিমান	'so much'
ভেনেকৈ	'like that'
ভিক্ষাৰী, মগনীয়া	'beggar'
কুজা	'man having a hump on the back'
খোৰা	'lame'
বেমাৰী	'diseased'
সেই সময়ত	'at that time'
দায়িত্ব	'responsibility'
পাণ্ডা	'Panda'
উপদ্রৱ	'torture'
পুখুৰী	'tank'
নুশুকাইছিল	'did not dry up'
সিংহ	'lion'
এবাৰো	'not even once'
দলং	'bridge'
বান্ধি থকা	'being built'
খণ্ডগিৰি	'name of a hill'

Grammatical Notes

1. The Negative formations of the verbs in -ইছিল are introduced. For this, there are two processes :

(a) -আ is added to the verbstem and is followed by the inflected forms of the auxiliary verbstem -আছ in the past negative. That is, the main verb stem + -আ combination is followed by the inflected forms of নাছিল।

e.g. :

কৰ্ + - আ ন + আছিল > কৰা নাছিল
 আহ + -আ ন + আছিল > অহা নাছিল।
 যা + -আ ন + আছিল > যোৱা নাছিল।
 পঢ় + -আ ন + আছিল + ওঁ > পঢ়া নাছিলোঁ।

This is the usual procedure of negative formation of -ইছিল ending verbs.

(b) When a past negative habit is to be expressed, ন- is prefixed to the verbal formations in -ইছিল and the -অ of নঅ is assimilated with the vowel of the first syllable of the verb. eg :

নঅ + গৈছিল = নগৈছিল
 নঅ + পঢ়িছিল = নপঢ়িছিল।
 নঅ + খাইছিল = নাখাইছিল।
 নঅ + নিছিল = নিনিছিল।

একো, এবাৰো কেতিয়াও occur only in the negative construction; -ও carries a negative force.

Cultural Note

- খণ্ডগিৰি : About 5 kms. away from Bhubaneswar there is a twin hill named Khandagiri and Udaygiri. There are shrines of the Buddha and the Jaina and a number of caves known as "Hatigumpha". It is an attraction for the pilgrims.

Unit VII : Lesson — 35

Abinash was in Love with Joya

শাৰদা : তাৰ পাছত কি হ'ল, ক না। Sarada Tell (me) please,
what happened after that.

জয়া : নাই, আজিলৈ থাকক দে। Joya : No. Let it stop for
today.

শাৰদা : নাই ভাই, ক না। বিদ্যা শপত Sarada : No brother, tell (me)
মই কাকো নকওঁ। please. For (the) sake of
(the goddess of) learning,
I won't tell anyone

জয়া : তাৰ পাছত, তেওঁ মোৰ Joya : After that, he wiped
চকুপানীখিনি আলেফুলে মচি out the tears from my
দিছিল। চুলিৰ মাজত লহে eyes affectionately. (He)
লাহে হাত বুলাইছিল। আঙুলিৰ moved his fingers inside
তেজৰে সৰু সৰু এটা ফোট (my) hair. (He) gave a
দিছিল। নানা প্ৰতিশ্ৰুতি small mark on (my) fore-
দিছিল। আৰু কৈছিল ... head by the blood of (his)
finger. (He) gave several
promises. And told.....

শাৰদা : কি কৈছিল ? Sarada : What (he) told ?

জয়া : কৈছিল, অৰিনাশে আবেগত Joya : (He) told, Abinash
কথা নকয়, কাম নকৰে। does not talk in emotion,
প্ৰতিটো কথাৰ পৰিচয় জীৱ- does not work in emotion

নেৰে দিয়ে মই তেতিয়া
আশাৰ ৰঙনি দেখিছিলোঁ ।
হাঁহ আৰু কান্দোনৰ এটা
মিশ্ৰিত ৰেশ মোৰ ওঁঠত ফুটি
উঠিছিল । এক বিজয়ী বীৰৰ
দৰে অবিনাশে মোৰ পৰা
বিদায় লৈছিল ।

too. (He) proves every
word by life. Then I saw
(the) rays of hope. A
mixed reaction of laugh-
ter and cry appeared in
my lips. Like a victorious
hero Abinash took fare-
well from me.

শাৰদা : তেওঁ চিঠি পত্ৰ দি আছিল নে ? Sarada : Was he giving (= writing) letters ?

জয়া : নাই, চিঠিপত্ৰ তেওঁ Joya : No. He was not giving
ভেনেকৈ দি থকা নাছিল । (= writing) that way
দুমাহে তিনিমাহে এখনকৈ (= many) letters. He gave
দিছিল । (=sent) a letter at (the
interval of two to three
months

শাৰদা : তই নিশ্চয় সঘনাই চিঠি Sarada : You must have been
পত্ৰ লিখি আছিলি । writing letters frequently.

জয়া : অ', মই নিয়মিত চিঠি Joya : Yes, I was sending letters
পঠাই আছিলোঁ । মোৰ regularly (I) informed of
প্ৰস্তাৱিত বিয়াৰ কথাও my proposed marriage.
জানাইছিলোঁ । অবিনাশে Abinash wrote : ' There is
লিখিছিল— 'আমাৰ বিয়াত no support from your
তোমাৰ মাৰাৰ সমৰ্থন নাই । mother in our marriage.
সেয়ে এই বিয়া অসম্ভৱ । Therefore, this marriage
তুমি অন্য কাৰোৱাৰ লগত is impossible. You get ma-

বিয়া হোৱা। নিজে সুখী
হোৱা। মা-দেউতাক
সুখী কৰা। মোৰ কোনো
আক্ষেপ নাই। তোমাৰ
জীৱনৰ দুৰাৰদলিত পৰ-
জন্মলৈ আলহো হৈয়ে
থাকিলোঁ।

ried to some other. Be
happy yourself Make
(your) parent happy. I have
no grudge. I have remained
a guest in the threshold of
your life till further birth.

Build up Drill

- ১। ক না।
কি হ'ল ক না।
তাৰ পাছত কি হ'ল ক না।
- ২। থাকক দে।
আজিলৈ থাকক দে।
নাই, আজিলৈ থাকক দে।
- ৩। ক না।
ভাই, ক না।
নাই ভাই, ক না।
- ৪। নকওঁ।
মই নকওঁ।
মই কাকো নকওঁ
কিন্তু শপত, মই কাকো নকওঁ।
- ৫। মচি দিছিল।
তেওঁ মচি দিছিল।

তেওঁ চকুপানীখিনি মাচি দিছিল ।

তাৰপাছত তেওঁ মোৰ চকুপ নীখিনি মচি দিছিল ।

৬। হাত বুলাইছিল ।

চুলিৰ মাজত হাত বুলাইছিল ।

চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল ।

৭। দিছিল ।

এটা ফোঁট দিছিল ।

সৰুকৈ এটা ফোঁট দিছিল

আঙুলিৰ তেজ্জৰে সৰুকৈ এটা ফোঁট দিছিল ।

৮। দিছিল ।

প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।

নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।

৯। কৈছিল ।

কি কৈছিল ?

অবিনাশে কি কৈছিল ?

১০। নকয় ।

অবিনাশে নকয় ।

অবিনাশে কথা নকয় ।

অবিনাশে আবেগত কথা নকয় ।

১১। দিয়ে ।

পৰিচয় দিয়ে ।

পৰিচয় জীৱনেৰে দিয়ে ।

প্ৰতিটো কথাৰে পৰিচয় জীৱনেৰে দিয়ে ।

- ১২। দেখিছিলোঁ ।
মই দেখিছিলোঁ ।
মই আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ ।
- ১৩। ফুটি উঠিছিল ।
এটা বেষণ ফুটি উঠিছিল ।
এটা মিশ্ৰিত বেষণ ফুটি উঠিছিল ।
হাঁহি আৰু কান্দোনৰ এটা মিশ্ৰিত বেষণ ফুটি উঠিছিল ।
মোৰ গুঠত হাঁহি আৰু কান্দোনৰ এটা মিশ্ৰিত বেষণ ফুটি
উঠিছিল ।
- ১৪। বিদায় লৈছিল ।
অবিনাশে বিদায় লৈছিল ।
অবিনাশে মোৰপৰা বিদায় লৈছিল ।
এক বিজয়ী বীৰৰ দৰে অবিনাশে মোৰপৰা বিদায় লৈছিল ।
- ১৫। দি আছিল নে ?
চিঠি পত্ৰ দি আছিল নে ?
তেওঁ চিঠি পত্ৰ দি আছিল নে ?
- ১৬। দি থকা নাছিল ।
চিঠিপত্ৰ দি থকা নাছিল ।
তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি থকা নাছিল ।
- ১৭। দিছিল ।
ভূমাহে তিনিমাহে দিছিল ।
ভূমাহে তিনিমাহে এখনকৈ দিছিল ।
- ১৮। লিখি আছিলি ।
চিঠি লিখি আছিলি ।

তই চিঠি লিখি আছিলি ।

তই সঘনাট চিঠি লিখি আ'ছিল ,

১৯ । পঠাই আছিলোঁ ।

চিঠি পঠাই আছিলোঁ ।

মই চিঠি পঠাই আছিলোঁ ।

মই নিয়মিত চিঠি পঠাই আছিলোঁ ।

২০ । জনাইছিলোঁ ।

বিয়াৰ কথাও জনাইছিলোঁ ।

মোৰ প্রস্তাবিত বিয়াৰ কথাও জনাইছিলোঁ ।

২১ । বিয়া হোৱা ।

তুমি বিয়া হোৱা ।

তুমি অন্য কাৰোবাৰ লগত বিয়া হোৱা ।

২২ । সূখী হোৱা ।

তুমি সূখী হোৱা ।

তুমি নিজে সূখী হোৱা ।

২৩ । সূখী কৰা ।

দেউতাবাক সূখী কৰা ।

মা দেউতাবাক সূখী কৰা ।

২৪ । নাই

কোনো আক্ষেপ নাই ।

মোৰ কোনো আক্ষেপ নাই ।

২৫ । হৈয়ে থাকিলোঁ ।

আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ ।

জীৱনৰ দুৱাৰ দুৱাৰ দলিত আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ ।
তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰদলিত আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ ।
তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত পৰজন্মলৈ আলহী হৈয়ে
থাকিলোঁ ।

Substitution Drill

- ১ তাৰ পাছত কি হ'ল, ক'না ।
 কটোন
 তাৰ পাছত কি হ'ল, কটোন ।
- ২ । বিদ্যা শপত, মই কাকো নকওঁ !
 আমি
 বিদ্যা শপত, আমি কাকো নকওঁ
 কেতিয়াও
 বিদ্যা শপত, আমি কেতিয়াও নকওঁ ।
- ৩ । ভেওঁ মোৰ চকুপানীখিনি আলেফুলে মচি দিছিল ।
 লাহে লাহে
 ভেওঁ মোৰ চকুপানীখিনি লাহে লাহে মচি দিছিল ।
 তাইৰ
 ভেওঁ তাইৰ চকুপানীখিনি লাহে লাহে মচি দিছিল ।
- ৪ । চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল ।
 আলেফুলে
 চুলিৰ মাজত আলেফুলে হাত বুলাইছিল ।
 আঙুলি
 চুলিৰ মাজত আলেফুলে আঙুলি বুলাইছিল ।

- ৫। আঙুলিৰ তেজ্জেৰে সৰুকৈ ফোঁট দিছিল
ডাঙৰকৈ
আঙুলিৰ তেজ্জেৰে ডাচৰকৈ ফোঁট দিছিল।
- ৬। নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল।
বহুত
বহুত প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল।
- ৭। অবিনাশে আবেগত কথা নকয়।
বেছি
অবিনাশে বেছি কথা নকয়।
- ৮। মই তেতিয়া আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ।
আমি
আমি তেতিয়া আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ।
সেই সময়ত
আমি সেই সময়ত আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ।
- ৯। তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল নে ?
তেখেতে
তেখেতে চিঠিপত্ৰ আছিল নে ?
লিখি
তেখেতে চিঠিপত্ৰ লিখি আছিল নে ?
- ১০। তই নিশ্চয় সঘনাই চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি।
তইতে
তইতে নিশ্চয় সঘনাই চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি।
মাজে মাজে
তইতে নিশ্চয় মাজে মাজে চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি।

- ১১। মই নিয়মিত চিঠি পঠাই আছিলোঁ।
দি
মই নিয়মিত চিঠি দি আছিলোঁ।
লিখি
মই নিয়মিত চিঠি লিখি আছিলোঁ।
- ১২। মোৰ প্ৰস্তাৱিত বিয়াৰ কথাও জনাইছিলোঁ।
আমাৰ
আমাৰ প্ৰস্তাৱিত বিয়াৰ কথাও জনাইছিলোঁ।
কৈছিলোঁ
আমাৰ প্ৰস্তাৱিত বিয়াৰ কথাও কৈছিলোঁ।
- ১৩। আমাৰ বিয়াত মাৰাৰ সমৰ্থন নাই।
মোৰ
মোৰ বিয়াত মাৰাৰ সমৰ্থন নাই।
নাছিল
মোৰ বিয়াত মাৰাৰ সমৰ্থন নাছিল।
- ১৪। তুমি অন্য কাৰোবাৰ লগত বিয়া হোৱা।
ভোমালোকে
ভোমালোকে অন্য কাৰোবাৰ লগত বিয়া হোৱা।
সৈতে
ভোমালোকে অন্য কাৰোবাৰ সৈতে বিয়া হোৱা।
- ১৫। তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ।
আপোনাৰ
আপোনাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ।

ভিখাবী

আপোনাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত ভিখাবী হৈয়ে থাকিলোঁ ।
আছিলোঁ

আপোনাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত ভিখাবী হৈয়ে আছিলোঁ ।

Contraction Drill

- ১। তেওঁ মোৰ চকুপানীনীখিনি আলেকুলে মচি দিছিল ।
তেওঁ মোৰ চকুপানীনীখিনি মচি দিছিল ।
- ২। চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল ।
চুলিৰ মাজত হাত বুলাইছিল ।
- ৩। মই তেতিয়া আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ ।
মই আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ ।
- ৪। এক বিজয়ী বীৰৰ দৰে অবিনাশে মোৰপৰা বিদায় লৈছিল ।
এক বিজয়ী বীৰৰ দৰে অবিনাশে বিদায় লৈছিল ।
- ৫। চিঠিপত্ৰ তেওঁ তেনেকৈ দি থকা নাছিল ।
চিঠিপত্ৰ তেওঁ দি থকা নাছিল ।
- ৬। তই নিশ্চয় সঘনাই চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি ।
তই নিশ্চয় চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি ।
- ৭। আমাৰ বিয়াত তোমাৰ মাৰাৰ সমৰ্থন নাই ।
আমাৰ বিয়াত মাৰাৰ সমৰ্থন নাই ।
- ৮। তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত পৰজন্মলৈ আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ ।
তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ ।

Expansion Drill

- ১। কি কৈছিল ?
আৰু কি কৈছিল ?
- ২। নিজে সুখী হৈ বা ।
তুমি নিজে সুখী হোৱা ।
- ৩। মা দেউতাকক সুখী কৰা ।
তুমি মা দেউতাকক সুখী কৰা ।
- ৪। দুমাহে তিনিমাহে এখনকৈ দিছিল ।
দুমাহে তিনিমাহে এখনকৈ চিঠি দিছিল ।
- ৫। নাই, আজিলৈ থাকক দে ।
নাই, আজিলৈ এইবোৰ থাকক দে ।
- ৬। নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।
অবিনশে নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।

Transformation Drill

(a) Affirmative to Negative and Vice-versa,

- ১। মই কাকো নকওঁ ।
মই কাৰোবাক কওঁ ।
- ২। তেওঁ মোৰ চকুপানী আলেকুলে মচি দিছিল ।
তেওঁ মোৰ চকুপানীখিনি আলেকুলে মচি দিয়া নাছিল ।
- ৩। চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল ।
চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাওৱা নাছিল ।

ভিখাৰী

আপোনাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত ভিখাৰী হৈয়ে থাকিলোঁ ।
আছিলোঁ
আপোনাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত ভিখাৰী হৈয়ে আছিলোঁ ।

Contraction Drill

- ১। তেওঁ মোৰ চকুপানীনীখিনি আলেকুলে মচি দিছিল ।
তেওঁ মোৰ চকুপানীনীখিনি মচি দিছিল ।
- ২। চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল ।
চুলিৰ মাজত হাত বুলাইছিল ।
- ৩। মই তেতিয়া আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ ।
মই আশাৰ বেঙনি দেখিছিলোঁ ।
- ৪। এক বিজয়ী বীৰৰ দৰে অবিনাশে মোৰপৰা বিদায় লৈছিল ।
এক বিজয়ী বীৰৰ দৰে অবিনাশে বিদায় লৈছিল ।
- ৫। চিঠিপত্ৰ তেওঁ তেনেকৈ দি থকা নাছিল ।
চিঠিপত্ৰ তেওঁ দি থকা নাছিল ।
- ৬। তই নিশ্চয় সঘনাই চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি ।
তই নিশ্চয় চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি ।
- ৭। আমাৰ বিয়াত তোমাৰ মাবাৰ সমৰ্থন নাই ।
আমাৰ বিয়াত মাবাৰ সমৰ্থন নাই ।
- ৮। তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত পৰজন্মলৈ আলহী হৈছে
থাকিলোঁ ।
তোমাৰ জীৱনৰ দুৱাৰ দলিত আলহী হৈয়ে থাকিলোঁ ।

Expansion Drill

- ১। কি কৈছিল ?
আৰু কি কৈছিল ?
- ২। নিজে সুখী হে বা ।
তুমি নিজে সুখী হোৱা ।
- ৩। মা দেউতাকক সুখী কৰা ।
তুমি মা দেউতাকক সুখী কৰা ।
- ৪। দুমাহে তিনিমাহে এখনকৈ দিছিল ।
দুমাহে তিনিমাহে এখনকৈ চিঠি দিছিল ।
- ৫। নাই, আজিলৈ থাকক দে ।
নাই, আজিলৈ এইবোৰ থাকক দে ।
- ৬। নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।
অবিশেষে নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।

Transformation Drill

(a) Affirmative to Negative and Vice versa,

- ১। মই কাকো নকওঁ ।
মই কাৰোবাক কওঁ ।
- ২। তেওঁ মোৰ চকুপানী আলেফুলে মচি দিছিল ।
তেওঁ মোৰ চকুপানীখিনি আলেফুলে মচি দিয়া নাছিল ।
- ৩। চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল ।
চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলোৱা নাছিল ।

- ৪। আঙুলিব তেজেৰে কোঁট দিছিল।
আঙুলিব তেজেৰে কোঁট দিয়া নাছিল।
- ৫। নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল।
একো প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া নাছিল।
- ৬। অবিনাশে আবেগত কথা নকয়।
অবিনাশে আবেগত কথা কয়।
- ৭। কথাৰ পৰিচয় জীৱনেৰে দিয়ে।
কথাৰ পৰিচয় জীৱনেৰে নিদিয়ে।
- ৮। মই আশাৰ ৰেঙনি দেখিছিলোঁ।
মই আশাৰ ৰেঙনি দেখা নাছিলোঁ।
- ৯। হাঁহি আৰু কান্দোনৰ এটা ৰেশ ফুটি উঠিছিল।
হাঁহি আৰু কান্দোনৰ এটা ৰেশ ফুটি উঠা নাছিল।
- ১০। অবিনাশে মোৰ পৰা বিদায় লৈছিল।
অবিনাশে মোৰ পৰা বিদায় লোৱা নাছিল।
- ১১। তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল নে ?
তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি থকা নাছিল নে
- ১২। তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি থকা নাছিল।
তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল।
- ১৩। তই নিশ্চয় সঘনাই চিঠিপত্ৰ লিখি আছিলি।
তই নিশ্চয় সঘনাই চিঠিপত্ৰ লিখি থকা নাছিলি।
- ১৪। মই নিয়মিত চিঠি পঠাই আছিলোঁ।
মই নিয়মিত চিঠি পঠাই থকা নাছিলোঁ।

In Assamese

- ১৫। মোৰ বিয়াৰ কথাও জনাইছিলোঁ।
মোৰ বিয়াৰ কথাও জনোৱা না ছলোঁ।
- ১৬। মই আলহী হৈ থাকিলোঁ।
মই আলহী হৈ নাথাকিলোঁ।

EXERCISES

1. Mutually interchange the words underlined. Maintain correctness :

- (ক) অবিনাশে মোৰ পৰা বিদায় লৈছিল।
- (খ) তেওঁ মোলৈ চিঠিপত্ৰ দি থকা নাছিল।
- (গ) মই তোমাৰ জীৱনৰ দুবাৰ দলিত আলহী হৈ থাকিম।
- (ঘ) তেওঁ কৈছিল “অবিনাশে আবেগত কথা নকয়।”
- (ঙ) মই কাকো নকওঁ।
- (চ) তেওঁ মোৰ চকুপানী মচি দিছিল।

2. Fill in the blanks :

- (ক) নাই তাই, ক —।
- (খ) চকুপানীখিনি — — মচি দিছিল।
- (গ) আঙুলিৰ তেজেৰে — — এটা ফোঁট দিছিল।
- (ঘ) মই তেতিয়া আশাৰ — — দেখিছিলোঁ।

- (ঙ) হাঁহি আৰু কান্দোৰৰ এটা মিশ্ৰিত — — মোৰ ওঁঠত কুটি
উঠিছিল।
- (চ) তই নিশ্চয় — — চিঠিপত্ৰ দি আছিলি।
- (ছ) — — বিয়াত মাৰাৰ সমৰ্থন তাই।
- (জ) তুমি অন্য — — লগত বিয়া হোৱা।

3. Replace the compound verb-forms by one-word verb-forms :

- (ক) মোৰ ওঁঠত হাঁহি কুটি উঠিছিল।
- (খ) মই আলহী হৈ থাকিলোঁ।
- (গ) মই নিয়মিত চিঠি পঠাই আছিলোঁ।
- (ঘ) তেওঁ আলেকুলে চকুপানী ম চ দিছিল।
- (ঙ) তেওঁ মোৰ চুলিৰ মাজত আঙুলি বুলাই দিছিল।

4. Provide a subject to each sentence from the words given in the parenthesis :

- (ক) কি কৈছিল? (তেখেত, অধিনাশ)
- (খ) এক বিজয়ী বীৰৰ দৰে মোৰ পৰা বিদায় লৈছিল। (তেখেত, দীপক)
- (গ) প্ৰতিটো কথাৰ পৰিচয় জীৱনেৰে দিয়ে। (সিহঁত, চৌধুৰী)
- (ঘ) দুমাহে তিনিমাহে এখনকৈ দিছিল। (দীপক, শাৰদা, জয়ন্ত)
- (ঙ) আজিলৈ থাকক দে। (এইবোৰ, এইকথা)
- (চ) চুলিৰ মাজত লাহে লাহে হাত বুলাইছিল। (তেখেত, প্ৰদীপ)
- (ছ) নানা প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল। (শাৰদা, হাজৰিকা)

5. Combine words in correct forms from both columns and obtain the correct phrase :

Col. A	Col. B
চুলি	দৰে
ভাই	মাজ
হাত	চকুপানী
বাগিছা	দুৰাৰ
আশা	তেজ
বীৰ	ফুল
তোমাৰ	ভাই-ভনী
জীৱন	ৰেঙনি

- 6 Change into negative :

- (ক) মই আশা দেখিছিলোঁ ।
(খ) অবিনাশে বিদায় লৈছিল ।
(গ) তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল ।
(ঘ) চাব শুই আছিল ।
(ঙ) ওই সঘনাই চিঠি লিখি আছিলি নে ?
(চ) তেওঁ মোৰ চকুপানী মচি দিছিল ।
(ছ) তেখেতে বহুতো প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল ।

7. Use the pairs of words in sentences :

- (ক) কাকো : কাৰোবাক (খ) কোনো : একো

- (গ) কাৰ : কাৰোৱাৰ (ঘ) ক'ত : কৰণত
(ঙ) সবনাই : নিষমিত (চ) মাকত : ভিতৰত

8 Give the opposites and use them in sentences :

(ক) সৰুতৈ, (খ) লাহে লাহে, (গ) সবনাই, (ঘ) বেছিকৈ।

9. Change into affirmative :

- (ক) মোৰ আক্ষেপ নাই।
(খ) তোমাৰ মাৰাৰ সমৰ্থন নাই।
(গ) তেওঁ চিঠি লিখি থকা নাছিল।
(ঘ) অবিনাশে কাম নকৰে।

10. Add না at the appropriate place in the sentence :

- (ক) তুমি বিয়া হোৱা।
(খ) উঠ, যাওঁগৈ।
(গ) তুমি এইপিনে গৈ থাক।
(ঘ) মোক কথাটো কোৱা ভাই।
(ঙ) মোৰ কামটো কৰি দে।

Vocabulary

কনা	'please tell'
ভাই	'brother'
শপত	'swear, for the sake of'
চকুপানী	'tears'
আলেকুলে	'slowly with affection'

চুলি	'hair'
লাহে ল হে	'slowly'
মচি দিছিল	'wiped out'
প্ৰতিশ্ৰুতি	'assurance'
আবেগ	'emotion'
পৰিচয়	'identity'
জীৱন	'life'
আশা	'hope'
বেঙনি	'rays'
হাঁহি	'laughter'
কান্দোন	'cry'
মিশ্ৰিত	'mixed'
বেশ	'an appearance'
ওঁচ	'lip'
নীৰ	'hero'
বিজয়ী	'victorious'
দিদায়	'fare well'
নিশ্চয়	'certainly'
সঘনাই	'frequently'
প্ৰস্তাৱিত	'proposed'
সমৰ্থন	'support'
অসম্ভৱ	'impossible'
পৰজন্ম	'future birth'
আলহী	'guest'

Grammatical Notes

ভাই : Although it means brother, its use is extended to cover 'sister' also. It is now widely used among girls and ladies for addressing one another in intimate sence.

না : Added to imperative verb, it carries a sense of politeness. It is used in conversation among the persons intimately related.

Unit VII : Lesson—36

Revised Lesson

- ১। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ। দেউতাই আৰু মই ভাত খাই আছিলোঁ। আমি তইতক দূৰৰ পৰা চাই আছিলোঁ।
- ২। আমি এবাৰো হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ। মাই আৰু মই তেতিয়া শুই থকা নাছিলোঁ। তুমি আৰু মই সেই সময়ত চাহ খাই থকা নাছিলোঁ নে ?
- ৩। তইত স্কুললৈ গৈ আছিলি। তইতে বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি। তইতে বাগিছাত ফুলচিঙি আছিলি।
- ৪। তুমি আমাৰ কথা শুনি আছিলি নেকি ? তোমালোকে তেতিয়া নাচ চাই আছিলি নেকি ?
- ৫। অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল। এজন কণা মানুহ গৈ আছিল। কিছুমানে চালকজক মাৰি আছিল। তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল। মানুহজনো দুখত কেঁকাই আছিল। তাই চকুপানী মচি আছিল। তেওঁ চুঙ্গিৰ মাজত হাত বুলাই আছিল। তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল নে ?
- ৬। চকুপানীখিনি আলেকফুলে মচি দিছিল।
- ৭। ভূবনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল। মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল। মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল। কিন্তু সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল। ভিখাৰীয়েও সিমান ভৰি কৰা নাছিল। তেতিয়াও ভাল বাস্তা হোৱা নাছিল।
- ৮। পাণ্ডাই সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল। পুখুৰীৰ পানী কেতিয়াও মুগুকাইছিল। কণা, কুজা, খোৰা আৰু বেমাৰী মানুহো তেনেকৈ নাহিছিল।

- ৯। দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল তাই বেছিপৰলৈ কান্দি থকা নাছিল। তেওঁ
চিঠিপত্ৰ তেনেকৈ দি থকা নাছিল

Substitution Drill

- ১। আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
মা আৰু মই
মা আৰু মই তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
সেই সময়ত
মা আৰু মই সেই সময়ত ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
গৈ
মা আৰু মই সেই সময়ত ঘৰলৈ গৈ আছিলোঁ।
- ২। দেউতাই আৰু মই ভাত খাই আছিলোঁ।
বাইদেউ
বাইদেউ আৰু মই ভাত খাই আছিলোঁ।
আমি
আমি ভাত খাই আছিলোঁ।
চিনেমা চাই
আমি চিনেমা চাই আছিলোঁ।
খেল খোল
আমি খেল খেলি আছিলোঁ।
- ৩। আমি হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।
ঘৰ
আমি ঘৰৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।

বাহিৰ

আমি ঘৰৰ বাহিৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।

নগৈছিলোঁ ।

আমি ঘৰৰ বাহিৰলৈ নগৈছিলোঁ ।

৪। মাই আৰু মই তেতিয়া শুই থকা নাছিলোঁ ।

আমি

আমি তেতিয়া শুই থকা নাছিলোঁ ।

সেই সময়ত

আমি সেই সময়ত শুই থকা নাছিলোঁ ।

পঢ়ি

আমি সেইসময়ত পঢ়ি থকা নাছিলোঁ ।

৫। তুমি আৰু মই সেই সময়ত চাহ খাই থকা নাছিলোঁ নে ?

আমি

আমি সেই সময়ত চাহ খাই থকা নাছিলোঁ নে ?

তেতিয়া

আমি তেতিয়া চাহ খাই থকা নাছিলোঁ নে ?

ভাত

আমি তেতিয়া ভাত খাই থকা নাছিলোঁ নে ?

লিখি

আমি তেতিয়া লিখি থকা নাছিলোঁ নে ?

৬। তহঁত স্কুললৈ গৈ আছিলি ।

আহি

তহঁত স্কুললৈ আহি আছিলি ।

স্কুলৰ পৰা

তইত স্কুলৰ পৰা আহি আছিলি !

তই

তই স্কুলৰ পৰা আহি আছিলি ।

৭। তইতে বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি ।

তই

তই বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি ।

মীশু আৰু তই

মীশুৱে আৰু তই বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি ।

খেল

মীশুৱে আৰু তই খেলৰ কথা পাতি আছিলি ।

কৈ

মীশুৱে আৰু তই খেলৰ কথা কৈ আছিলি ।

৮। তইতে বাগছাত ফুল চিঙি আছিলি ।

তুমি

তইতে বাগছাত ফুল তুলি আছিলি ।

কই

তইতে বাগছাত ফুল কই আছিলি ।

৯। তুমি আমাৰ কথা শুনি আছিলি নেকি ?

তোমালোক

তোমালোকে আমাৰ কথা শুনি আছিলি নেকি ?

মোৰ কথা

তোমালোকে মোৰ কথা শুনি আছিলি নেকি ?

কৈ

তোমালোকে মোৰ কথা কৈ আছিলি নেকি ?

- ১০। অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল।
দি
অলপ অলপ বৰষুণ দি আছিল।
হৈ
অলপ অলপ বৰষুণ হৈ আছিল।
- ১১। এজন কণা মামুহ গৈ আছিল।
খোৰা
এজন খোৰা মামুহ গৈ আছিল।
মগনীয়া
এজন মগনীয়া গৈ আছিল।
ভিখাৰী
এজন ভিখাৰী গৈ আছিল।
বহি
এজন ভিখাৰী বহি আছিল।
- ১২। তাই চকুপানী মচি আছিল।
তই
তই চকুপানী মচি আছিলি।
দীপা
দীপাই চকুপানী মচি আছিল।
সিহঁত
সিহঁতে চকুপানী মচি আছিল।
- ১৩। তেওঁ চুলিৰ মাজত হাত বুলাই আছিল।
তেখেত
তেখেতে চুলিৰ মাজত হাত বুলাই আছিল।

আঙুলি

তেখেতে চুলিব মাজত আঙুলি বুলাই আছিল ।

১৪ । তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল নে ?

বাইদেউ

বাইদেৱে চিঠিপত্ৰ দি আছিল নে ?

ভিনদেউ

ভিনদেৱে চিঠিপত্ৰ দি আছিল নে ?

লিখি

ভিনদেৱে চিঠিপত্ৰ লিখি আছিল নে ?

১৫ । মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।

ভূৰনেশ্বৰ

ভূৰনেশ্বৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।

সেই ঠাই

সেই ঠাইলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।

মানুহ

সেই ঠাইলৈ বেছি মানুহ অহা নাছিল ।

১৬ । তিৰাৰীয়েও সিমান ভিৰ কৰা নাছিল ।

মগৰীয়া

মগৰীয়ায়ো সিমান ভিৰ কৰা নাছিল ।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েও সিমান ভিৰ কৰা নাছিল ।

১৭ । তেতিয়া ভাল বাস্তা হোৱা নাছিল ।

সই সময়ত

সেই সময়ত ভাল বাস্তা হোৱা নাছিল ।

নতুন

সেই সময়ত নতুন বাস্তা হোৱা নাছিল ।

১৮ । পাণ্ডায়ো সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল ।

ভিখাৰী

ভিখাৰীয়েও সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল ।

বেছি

ভিখাৰীয়েও বেছি উপদ্ৰৱ নকৰিছিল ।

কৰা নাছিল ।

ভিখাৰীয়েও বেছি উপদ্ৰৱ কৰা নাছিল ।

১৯ । পুখুৰীৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল ।

নদী

নদীৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল ।

নদীৰ পানী খৰালি মুশুকাইছিল ।

২০ । কণা, কুজা, বেমাৰী মানুহো তেনেকুৱাকৈ নাহিছিল ।

বেছিকৈ

কণা, কুজা, বেমাৰী মানুহো বেছিকৈ নাহিছিল ।

অহা নাছিল

কণা, কুজা, বেমাৰী মানুহো বেছিকৈ অহা নাছিল ।

২১ । দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল ।

ঘৰ

ঘৰটেও বান্ধি থকা নাছিল ।

চকী

চকীখনো বান্ধি থকা নাছিল ।

২২ । তাই বেছি পৰলৈ কান্দি থকা নাছিল ।

সিহঁতে

সিহঁতে বেছি পৰলৈ কান্দি থকা নাছিল।

সময়

সিহঁতে বেছি সময়লৈ কান্দি থকা নাছিল।

পঢ়ি

সিহঁতে বেছি সময়লৈ পঢ়ি থকা নাছিল।

২৩। তেওঁ চিঠিপত্ৰ তেনেকৈ দি থকা নাছিল।

তাই

তাই চিঠিপত্ৰ তেনেকৈ দি থকা নাছিল।

সঘনাই

তাই চিঠিপত্ৰ সঘনাই দি থকা নাছিল।

তেনেকুৱাকৈ

তাই চিঠিপত্ৰ তেনেকুৱাকৈ দি থকা নাছিল।

Transformation Drill

(a) To Interrogative

১। আমি হাবিব ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।

আমি হাবিব ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলো নে ?

২। মাই আৰু মই তেতিয়া শুই থকা নাছিলোঁ।

মাই আৰু মই তেতিয়া শুই থকা নাছিলোঁ নে ?

৩। তহঁতে বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি।

তহঁতে বনভোজৰ কথা পাতি আছিলি নেকি ?

- ৪। অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল।
অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল নেকি ?
- ৫। তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।
তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল নেকি ?
- ৬। তাই চকুপানী মচি আছিল।
তাই চকুপানী মচি আছিল নেকি ?
- ৭। ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল।
ভূৱনেশ্বৰত আগতে একো নাছিল নেকি ?
- ৮। মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল নেকি ?
- ৯। সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল।
সিংহ কেতিয়াও অহা নাছিল নেকি ?
- ১০। পুখুৰীৰ পানী মুশুকাইছিল।
পুখুৰীৰ পানী মুশুকাইছিল নেকি ?
- ১১। দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল।
দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল নেকি ?
- ১২। তাই বেছি পৰলৈ কান্দি থকা নাছিল।
তাই বেছি পৰলৈ কান্দি থকা নাছিল নেকি ?
- ১৩। তেওঁ চিঠিপত্ৰ তেনেকৈ দি থকা নাছিল।
তেওঁ চিঠিপত্ৰ তেনেকৈ দি থকা নাছিল নেকি ?

(b) To Negative

- ১। আমি ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।
আমি ঘৰলৈ আহি থকা নাছিলোঁ।
- ২। দেউতাই আৰু মই ভাত খাই আছিলোঁ।
দেউতাই আৰু মই ভাত খাই থকা নাছিলোঁ।
- ৩। আমি তহঁতক দূৰৰ পৰা চাই আছিলোঁ।
আমি তহঁতক দূৰৰ পৰা চাই থকা নাছিলোঁ।
- ৪। তহঁতে বাগিছাত ফুল চিঙি আছিল।
তহঁতে বাগিছাত ফুল চিঙি থকা নাছিল।
- ৫। তুমি আমাৰ কথা শুনি আছিল নেকি ?
তুমি আমাৰ কথা শুনি থকা নাছিল নেকি ?
- ৬। এজন কণামানুহ গৈ আছিল।
এজন কণা মানুহ গৈ থকা নাছিল।
- ৭। তেতিয়া তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আছিল।
তেতিয়া তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই থকা নাছিল।
- ৮। তেওঁ চুলিৰ মাজত হাত বুলাই আছিল।
তেওঁ চুলিৰ মাজত হাত বুলাই থকা নাছিল।
- ৯। চকুপানীখিনি আলেকুলে মচি দিছিল।
চকুপানীখিনি আলেকুলে মচি দিয়া নাছিল।

(c) To Affirmative

- ১। মই সেই সময়ত চাহ খাই থকা নাছিলোঁ।
মই সেই সময়ত চাহ খাই আছিলোঁ।

- ২। মাই আৰু মই শুই থকা নাছিলোঁ ।
মাই আৰু মই শুই আছিলোঁ ।
- ৩। মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।
মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী আহিছিল ।
- ৪। ভিখাৰীয়েও সিমান ভিৰ কৰা নাছিল ।
ভিখাৰীয়েও বৰ ভিৰ কৰিছিল ।
- ৫। তেতিয়া ভাল বাস্তা হোৱা নাছিল ।
তেতিয়া ভাল বাস্তা হৈছিল ।
- ৬। পাণ্ডায়ে সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল ।
পাণ্ডায়ে বৰ উপদ্ৰৱ কৰিছিল ।
- ৭। পুখুৰীৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল ।
পুখুৰীৰ পানী কেতিয়াবা শুকাইছিল ।
- ৮। বেমাৰী মানুহো তেনেকৈ নাহিছিল ।
বেমাৰী মানুহো বৰকৈ আহিছিল ।
- ৯। দলংখনো বান্ধি থকা নাছিল ।
দলংখনো বান্ধি আছিল ।
- ১০। তাই বেছি পৰলৈ কান্দি থকা নাছিল ।
তাই বহুত পৰলৈ কান্দি আছিল ।
- ১১। তেওঁ চিঠিপত্ৰ তেনেকৈ দি থকা নাছিল ।
তেওঁ চিঠিপত্ৰ বৰকৈ দি আছিল ।

Unit VII : Lesson — 37

Test Lesson : Ram killed Ravan

পুৰণি কালত অযোধ্যাত দশৰথ নামে
এজন ৰজা আছিল। তেওঁৰ তিনি-
গৰাকী ৰাণী আছিল। দশৰথৰ চাৰিজন
পুতেক আছিল—ৰাম, লক্ষ্মণ, ভৰত
আৰু শত্ৰুঘ্ন। ৰাম আৰু লক্ষ্মণ বনলৈ
গৈছিল। লগত সীতাও গৈছিল। তেওঁ-
লোকে চৈধ্য বছৰ বনবাস খাটিছিল।
ইমানদিনে ভৰতে অযোধ্যাত ৰাজত্ব
কৰিছিল। কিন্তু তেওঁ নিজে সিংহাসনত
বহা নাছিল। ৰামৰ স্বৰম্বাৰ সিংহা-
সনত ৰাখিছিল। সেইকাৰণে মাকে
আনন্দ পোৱা নাছিল।

In ancient days, (there)
was a king in Ayodhya,
Dasharath by name. He had
three queens. Dashrath had
four sons—Ram, Laxman,
Bharat and Shatrughna. Ram
and Laxman went to (the)
forest (on exilement). Sita also
went with (them) They lived
in (the) forest (in exilement)
for 14 years. During these
days Bharat ruled in Ayodhya.
But he did not sit on (the)
throne himself. (He) kept
Ram's wooden sandal on (the)
throne. Therefore, (his) mother
was not happy.

বনত ৰামহঁতৰ বহুত অপায় অমঙ্গল
ঘটিছিল। ৰাৱণে সীতাক হৰণ কৰিছিল
কিন্তু তেওঁ সীতাক উৎপীড়ণ কৰা
নাছিল। ৰামে হনুমান আৰু সুগ্ৰীৱৰ
সহায় লৈছিল। তেতিয়ালৈ কোনেও
লংকালৈ সেতুবন্ধা নাছিল। বান্দৰখিলাকে

Several mishaps occurred
to Ram and others in (the)
forest. Ravan kidnapped
Sita But he did not torture
Sita. Ram took (the) help of
Hanuman and Sugrib. Till

সেতু বান্ধিছিল। ৰাম লক্ষ্মণে ৰাৱনক that time, nobody constructed
মাৰিছিল আৰু সীতাক উদ্ধাৰ (the) bridge to Sri Lanka. The
কৰিছিল। apes constructed (the) bridge.
Ram and Laxman killed
Ravan and rescued Sita.

EXERCISES

1 Give short replies :

- (ক) দশৰথৰ কোন কোন আছিল ?
- (খ) ৰামৰ লগত কোন কোন বনলৈ গৈছিল ?
- (গ) তেওঁলোকে কিমান বছৰ বনবাস খাটিছিল ?
- (ঘ) ভৰত সিংহাসনত বহিছিল নে ?
- (ঙ) বনত কি অমঙ্গল ঘটিছিল ?
- (চ) ৰাম লক্ষ্মণ কেনেকৈ লংকালৈ গৈছিল ?
- (ছ) সীতাক কেনেকৈ উদ্ধাৰ কৰিছিল ?

2. Show the relation in one word :

- (ক) দশৰথ ৰামৰ কোন ?
- (খ) লক্ষ্মণ দশৰথৰ কোন ?
- (গ) ভৰত লক্ষ্মণৰ কোন ?
- (ঘ) সীতা ৰামৰ কোন ?
- (ঙ) লক্ষ্মণ সীতাৰ কোন ?
- (চ) সীতা লক্ষ্মণৰ কোন ?
- (ছ) ৰাম সীতাৰ কোন ?
- (জ) ৰাম ভৰতৰ কোন ?

3. Change into negative :

- (ক) আমি তেতিয়া ভাৰু খাই আছিলোঁ ।
- (খ) দেউতাই আৰু মই বাদাম খাই আছিলোঁ ।
- (গ) কণামানুহজনে বহি আছিল ।
- (ঘ) তইতে বাগিছাত ফুল চিঙি আছিলি ।
- (ঙ) চকুপানীখিনি আলেফুলে মচি দিছিল ।
- (চ) তুমি তেতিয়া শুই আছিলি নেকি ?
- (ছ) তেওঁ চিঠিপত্ৰ দি আছিল নেকি ?

4. Change into interrogative by using some interrogative words in replacement of some nouns.

- (ক) তেওঁ চুলিৰ মাজত হাত বুলাই আছিল ।
- (খ) মন্দিৰলৈ সেই সময়ত বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।
- (গ) মানুহজনে দুখত কেঁকাই আছিল ।
- (ঘ) তোমালোকে আমাৰ কথা শুনি আছিলি ।
- (ঙ) তেওঁ চুলিৰ মাজত হাত বুলাই আছিল ।
- (চ) তাই বেছি পৰলৈ ক'ন্দি থকা নাছিল ।

5. Construct verbforms following the formula :

- (ক) খা- + -আ + sux. + 1st person marker.
- (খ) কৰ- + -আ + sux. + 2nd person markers.
- (গ) কথা পাত- + -আ + aux. + 3rd person marker.
- (ঘ) চা- + -ই + aux. + -আ + aux. + any person marker.
- (ঙ) কান্দ- + ই + aux + -আ + aux. + any person marker.

2. Fill in the gaps :

- (ক) চিঠিপত্ৰ — — দি থকা নাছিল ।
(খ) চকুপানীখিনি — — ম'চ দিছিল ।
(গ) ভিখাৰীয়েও — — ভিৰ কৰা নাছিল ।
(ঘ) তইতে বাগিছাত — — আছিল ।
(ঙ) মানুহজনো দুখত — — আছিল ।
(চ) বাম লক্ষ্মণে সীতাক — — বাকিছিল ।
(ছ) লংকালৈ — — বন্ধা নাছিল ।
(জ) বামৰ — — যোৰ সিংহাসনত বান্ধিছিল ।
(ঝ) বাম-লক্ষ্মণ চৈধ্য বছৰ — — খাটিছিল ।
(ঞ) বামহঁতৰ বহুত — — অমঙ্গল ঘটিছিল ।

7. Combine each pair of sentences into one using a possessive form in each case :

- (ক) সৌ মানুহজন কণা । তেওঁৰ এখন কিতাপ আছে
(খ) ভুবনেশ্বৰত এটা মন্দিৰ আছিল । তালৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল ।
(গ) পুখুৰীত পানী আছিল । সেইবোৰ কেতিয়াও নুশুকাইছিল ।

8. Combine each pair of sentences by using adj phrase :

- (ক) সৌ মানুহজন কণা । তেওঁক এখন মটৰে খুন্দিয়াইছিল ।
(ঘ) হাজৰিকাই দুখন কাপোৰ কিনিছিল । দুয়োখনেই গৰম কাপোৰ আছিল ।
(গ) কিছুমানে এজন মানুহক ধৰি আছিল । মানুহজন মটৰ চালক ।

9. Transform the following statements into questions, of which answers shall be 'yes/no' type affirmative :

- (ক) অলপ অলপ বৰষুণ পৰি আছিল।
- (খ) তেতিয়াও তেওঁৰ মুখেৰে তেজ ওলাই আহিল।
- (গ) মানুহজনে দুখতে কেঁকাই আছিল।
- (ঘ) মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
- (ঙ) পৃথুৰীৰ পানী কেতিয়াও শুকুকাইছিল।

10. Transform the following negative sentences into affirmative :

- (ক) ভূবেনশ্ৰুত আগতে একো নাছিল।
- (খ) মন্দিৰলৈ নেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।
- (গ) মন্দিৰৰ দায়িত্ব চৰকাৰে লোৱা নাছিল।
- (ঘ) আমিও হাবিৰ ভিতৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ।
- (ঙ) পাণ্ডায়ে সিমান উপদ্ৰৱ নকৰিছিল।

11. Recollect the situations presented in the lessons of this unit and answer the following questions in full sentences :

- (ক) কণা মানুহজনে তেতিয়া কি কৰি আছিল ?
- (খ) (দুৰ্ঘটনাৰ সময়ত) বতাহ বলি আছিল নে বৰষুণ পৰি আছিল ?
- (গ) (দুৰ্ঘটনাৰ সময়ত) কণা মানুহজনে কি কৰি আছিল ?
- (ঘ) মন্দিৰলৈ আগতে বহুত যাত্ৰী আহিছিল নেকি ?
- (ঙ) পাণ্ডাবোৰে তেতিয়া বৰকৈ উপদ্ৰৱ কৰিছিল নেকি ?
- (চ) পৃথুৰীটোৰ পানী কেতিয়াবা শুকাইছিল নে ?
- (ছ) হাজাৰেকাহঁত হাবিৰ ভিতৰলৈ গৈছিল নে ?

12 Substitute the underlined words by such words that give opposite meaning. Make change, if necessary, in the other parts of the sentence :

- (ক) আমি তেতিয়া ঘৰলৈ আহি আছিলোঁ।

(খ) তেতিয়াও মুখেৰে তেজ ওলাই আহিল।

(গ) মন্দিৰলৈ বেছি যাত্ৰী অহা নাছিল।

(ঘ) তাৰ পানী কেতিয়াও মুশুকাইছিল।

(ঙ) মামুহজনে অলপ দুখ পাইছিল।

Vocabulary

ৰাণী	'queen'
বনবাস	'exilement in forest'
সিংহাসন	'throne'
খৰম	'wooden sandal'
অপায় অমঙ্গল	'mishaps'
হৰণ কৰিছিল	'kidnapped'
উৎপীড়ণ	'torture'
সহায়	'helps'
সেতু	'bridge from land to island'
বান্দৰ	'ape'
উদ্ধাৰ কৰিছিল	'rescued'

Unit VIII : Lesson —38

Mr. Hazarika's Proposed Visit to Puri

মি: হাজৰিকা : কাইলৈ আমি পুৰীলৈ Mr. Hazarika : Tomorrow we
যাম। will go to Puri

মীনু : মোক নিবা নে দেউতা ? Minu : Will (you) take me
also Papa ?

মি: হাজৰিকা : নিম, তইত আটাইকে Mr. Hazarika : (Yes, I) will
নিম। take. (I) will take you
all.

মীনু : মা আৰু মোমাইদেবো Minu : Will (our) mother and
যাব নে ? uncle also go ?

মি: হাজৰিকা : এৰা, মাৰো যাব, Mr Hazarika : Yes, (your)
মোমায়েৰো যাব। আমি mother also will go,
সকলোৰে জগন্নাথ (your) uncel also will
মন্দিৰত সোমাম। go. All of us will enter
into (the) Jagannath
temple.

মীনু : তাৰপৰা কাইলৈয়ে Minu : Will you return there-
উভতিবা নে দেউতা ? from tomorrow itself ?

মি: হাজৰিকা : নোভোতো। পুৰীত Mr. Hazarika : (We) won't.
মোৰ বন্ধু এজন আছে। One friend of mine
আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ যাম। lives at Puri. We will

তাত বাতি থাকিম ।	go to his house. We will
পিছদিনা উভতি আহিম ।	come back tomorrow.
পুৰীত বৰ ঠাণ্ডা । তোৰ	(There) is much cold at
নতুন চুৰেটাৰটো লবি ।	Puri. You will take
	your new Sweater.

মীনু :	পুৰীত মিনতিবো মোমা-	Minu : Minati's uncle also
য়েক থাকে । ময়ো তেওঁলৈ		lives (there) at Puri,
লিখিম । তেওঁলোকৰ		I will also write to him.
ওচৰতে সাগৰ । আমি		(The) sea is very near
সাগৰত গা ধুম ।		to their (house). We
		shall take bath at sea.

Build up Drill

- ১। যাম ।
আমি যাম ।
আমি পুৰীলৈ যাম ।
কাইলৈ আমি পুৰীলৈ যাম ।
- ২। নিবা নে ?
মোকো নিবা নে ?
মোকো নিবা নে দেউতা ?
- ৩। নিম ।
মই নিম ।
মই তইত আটাইকে নিম ।
- ৪। যাব নে ?
মোমাইদেবো যাব নে ?

মা আৰু মোমাইদেবো যাব নে ?

৫। যাব।

মাৰো যাব।

এবা, মাৰো যাব।

এবা, মাৰো যাব, মোমায়েৰো যাব।

৬। সোমাম।

আমি সোমাম।

আমি মন্দিৰত সোমাম।

আমি সকলোৰে মন্দিৰত সোমাম।

আমি সকলোৰে জগন্নাথ মন্দিৰত সোমাম।

৭। ঘূৰিবানে ?

কাইলৈয়েই ঘূৰিবানে ?

তাৰপৰা কাইলৈয়ে ঘূৰিবানে ?

৮। আছে।

এজন বন্ধু আছে।

মোৰ বন্ধু এজন আছে।

পুৰাত মোৰ বন্ধু এজন আছে।

৯। যাম।

আমি যাম।

আমি ঘৰলৈ যাম।

আমি ভেপ্তৰ ঘৰলৈ যাম।

১০। থাকিম।

(আমি) ৰাতি থাকিম।

(আমি) তাত ৰাতি থাকিম।

- ১১। আহিম।
উভতি আহিম।
পিছদিনা উভতি আহিম।
পুৰীৰ পৰা পিছদিনা উভতি আহিম।
- ১২। ঠাণ্ডা
বৰ ঠাণ্ডা।
পুৰাত বৰ ঠাণ্ডা।
পুৰীত এতিয়া বৰ ঠাণ্ডা।
পুৰীত এতিয়া বৰ ঠাণ্ডা।
- ১৩। লবি।
(তই) লবি।
(তই) চুৰেটাৰটো লবি।
(তই) নতুন চুৰেটাৰটো লবি।
(তই) তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো লবি।
- ১৪। থাকে।
মোমায়েক থাকে।
মিনতিৰ মোমায়েক থাকে।
পুৰীত মিনতিৰ মোমায়েক থাকে।
- ১৫। লিখিম।
ময়ো লিখিম।
ময়ো তেওঁলৈ লিখিম।
- ১৬। ধুম।
গা ধুম।

আমি গা ধুম ।

আমি সাগরত গা ধুম ।

Substitution Drill

১। (ক) কাঠিলে আমি পুৰীলৈ যাম ।

পৰহিলৈ

পৰহিলৈ আমি পুৰীলৈ যাম ।

পিছদিনা

পিছদিনা আমি পুৰীলৈ যাম ।

(খ) কাইলৈ আমি পুৰীলৈ যাম !

মই

কাইলৈ মই পুৰীলৈ যাম ।

তই আৰু মই

কাইলৈ তই আৰু মই পুৰীলৈ যাম ।

২। (ক) মাকো নিবা নে দেউতা ?

বুবুলক

বুবুলকো নিবা নে দেউতা

তাইক

তাইকো নিবা নে দেউতা ?

আমাক

আমাকো নিবা নে দেউতা ?

(খ) মাকো নিবা নে দেউতা ?

কবা

মাকো কবা নে দেউতা ?

দিবা

মাকো দিবা নে দেউতা ?

আনিবা

মাকো আনিবা নে দেউতা ?

৩। (ক) নিম, তইঁত আটাইকে নিম।

কম

কম, তইঁত আটাইকে কম।

দিম

দিম, তইঁত আটাইকে দিম

অ'নিম

অ'নিম, তইঁত আটাইকে অ'নিম।

(খ) নিম, তইঁত আটাইকে নিম।

তোমালোক

নিম, তোমালোক আটাইকে নিম।

আপোনালোক

নিম, আপোনালোক আটাইকে নিম।

৪। (ক) মাও যাব নে দেউতা ?

পেহী

পেহীও যাব নে দেউতা ?

খুবা

খুবাও যাব নে দেউতা ?

বাইদেউ

বাইদেবো যাব নে দেউতা ?

(খ) মাও যাব নে দেউতা ?

আহিব

মাও আহিব নে দেউতা ?

কৰিব

মায়ে কৰিব নে দেউতা ?

চাব

মায়ে চাব নে দেউতা ?

দিব

মায়ে দিব নে দেউতা ?

৫। (ক) এৰা, মাৰো যাব ।

দেউতাব

এৰা, দেউতাহো যাব ।

খুৰা

এৰা, খুৰাহো যাব ।

(খ) এৰা, মৰো যাব ।

আহিব

এৰা, মাৰো আহিব ।

কৰিব

এৰা, মাৰেও কৰিব ।

আনিব

এৰা, মাৰেও আনিব ।

৬। (ক) আমি সকলোৰে জগন্নাথ মন্দিৰত সোমাম ।

আটায়ে

আমি আটায়ে জগন্নাথ মন্দিৰত সোমাম ।

(খ) আমি সকলোৱে জগন্নাথ মন্দিৰত সোমাম ।

চাম

আমি সকলোৱে জগন্নাথ মন্দিৰ চাম ।

৭। (ক) তাৰপৰা কাইলৈয়েই ঘূৰিবানে ?

উভতিবানে

তাৰপৰা কাইলৈয়েই উভতিবা নে ?

(খ) তাৰপৰা কাইলৈয়েই ঘূৰিবা নে ?

পূৰীৰ পৰা

পূৰীৰ পৰা কাইলৈয়েই ঘূৰিবা নে ?

ভূৱনেশ্বৰ

ভূৱনেশ্বৰৰ পৰা কাইলৈয়েই ঘূৰিবা নে ?

৮। কাইলৈ আমি লুঘুৰোঁ ।

নোভোতোঁ

কাইলৈ আমি নোভোতোঁ ।

নাহোঁ

কাইলৈ আমি নাহোঁ ।

নাখাওঁ

কাইলৈ আমি নাখাওঁ ।

৯। আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ যাম ।

আহিম

আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ আহিম ।

ওলাম

আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ ওলাম ।

সোমাম

আমি তেওঁৰ ঘৰত সোমাম ।

১০ । পিছদিনা উভতি আহিম ।

ঘূৰি

পিছদিনা ঘূৰি আহিম ।

উলটি

পিছদিনা উলটি আহিম ।

১১ । তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো লবি ।

আনিবি

তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো আনিবি ।

দিবি

তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো দিবি ।

নিবি

তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো নিবি ।

১২ । পুৰাত মিনতিৰো মোমায়েক থাকে ।

খুৰা

পুৰাত মিনতিৰো খুৰাক থাকে ।

পেহী

পুৰাত মিনতিৰো পেহীয়েক থাকে ।

দেওৰ

পুৰাত মিনতিৰো দেওৰেক থাকে ।

১৩ । ময়ো তেওঁলৈ লিখিম ।

তেখেত

ময়ো তেখেতলৈ লিখিম ।

মোমাইদেউ

ময়ো মোমাইদেউলৈ লিখিম ।

চাৰ

ময়ো চাৰলৈ লিখিম ।

১৭। আমি সাগৰত গা ধুম ।

নদী

আমি নদীত গা ধুম ।

পুখুৰী

আমি পুখুৰীত গা ধুম ।

মুখ-হাত

আমি পুখুৰীত মুখ-হাত ধুম ।

Expansion Drill

১। কাইলৈ আমি পুৰীলৈ যাম ।

কাইলৈ আমি আটায়ে পুৰীলৈ যাম ।

২। মাকো নিবা নে দেউতা ?

মাকো পুৰীলৈ নিবা নে দেউতা ?

৩। নিম, তহঁত আটাইকে নিম ।

নিম, তহঁত আটাইকে কাইলৈ পুৰীলৈ নি ।

৪। মাও যাব নে দেউতা ?

আমাৰ লগত মাও যাব নে দেউতা ?

- ৫। এৰা, মাৰো যাব।
এৰা, তোৰ মাৰো যাব।
- ৬। মুঘুৰোঁ।
আমি কাইলৈ মুঘুৰোঁ।
- ৭। তাত ৰাতি থাকিম।
তাত কাইলৈ ৰাতি থাকিম।
- ৮। পুৰীত বৰ ঠাণ্ডা।
পুৰীত এতিয়া বৰ ঠাণ্ডা।
- ৯। তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো লবি।
তই তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো লগত লবি।
- ১০। ময়ো তেওঁলৈ লিখিম।
ময়ো কাইলৈ তেওঁলৈ লিখিম।
- ১১। আমি সাগৰত গা ধুৱ।
আমি কাইলৈ সাগৰত গা ধুৱ।

Contraction Drill

- ১। কাইলৈ আমি পুৰীলৈ যাম।
কাইলৈ পুৰীলৈ যাম।
- ২। মোকো নিবা নে দেউতা ?
মোকো নিবা নে ?
- ৩। আমি সকলোৰে জগন্নাথৰ মন্দিৰত সোমাম।
আমি জগন্নাথৰ মন্দিৰত সোমাম।

৪। তোৰ নতুন চুৰেটাৰটো লাব।

তোৰ চুৰেটাৰটো লাব।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— হাজৰিকা হাঁত কেতিয়া পুৰীলৈ যাব ?

উত্তৰ— হাজৰিকা হাঁত কাইলৈ পুৰীলৈ যাব।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকা হাঁত কাইলৈ কলৈ যাব ?

উত্তৰ— হাজৰিকা হাঁত কাইলৈ পুৰীলৈ যাব।

প্ৰশ্ন— লগত তেখেতে কাক কাক নিব ?

উত্তৰ— লগত তেখেতে মৌমুহঁত আটাইকে নিব।

প্ৰশ্ন— তাত তেখেত সকল কেইদিন থাকিব ?

উত্তৰ— তাত তেখেত সকল এদিন থাকিব।

প্ৰশ্ন— পুৰীত তেখেত সকল ক'ত থাকিব ?

উত্তৰ— পুৰীত তেখেত সকল এজন বন্ধুৰ ঘৰত থাকিব।

প্ৰশ্ন— পুৰীত ঠাণ্ডা নে গৰম ?

উত্তৰ— পুৰীত নৰ ঠাণ্ডা।

Transformation Drill

(a) Affirmative to Negative

১। পুৰীৰ পৰা কাইলৈ ঘূৰিম।

পুৰীৰ পৰা কাইলৈ নুঘূৰোঁ।

- ২। কাইলৈ আমি পুৰীলৈ যাম।
কাইলৈ আমি পুৰীলৈ নাযাওঁ।
- ৩। মই তহঁতক পুৰীলৈ নিম।
মই তহঁতক পুৰীলৈ নিনিওঁ।
- ৪। মাও পুৰীলৈ যাব।
মাও পুৰীলৈ নাযায়।
- ৬। আমি সকলোৰে মন্দিৰত সোমাম।
আমি কোনেও মন্দিৰত নোসোমোওঁ।
- ৬। পিছদিনা উভতি আহিম।
পিছদিনা উভতি নাহোঁ।
- ৭। তোৰ চুৰেটাৰটো লবি।
তোৰ চুৰেটাৰটো নলবি।
- ৮। পুৰীত বাতি থাকিম।
পুৰীত বাতি নাথাকে।
- ৯। আমি সাগৰত গা ধুই।
আমি সাগৰত গা নোঁখোঁ।
- ১০। মই তেওঁলৈ লিখিম।
মই তেওঁলৈ নলিখোঁ।

EXERCISES

1. Fill in the blanks with appropriate forms of the noun-stems in brackets :

(ক) ভোৰ — — বাব। (দেউতা, পুৰা, বোমাইদেউ)

In Assamese

- (খ) তোমাৰ — — কেনে আছে ? (বাইদেউ, মা, পেহী, বো)
(গ) আপোনাৰ — — কি কৰিছে ? (খুৰা, পেহী বহু. সখী)
(ঘ) তাৰ — — কি কলে ? (মা, দেউতা, নবো, সখী, বহু)

2 Change the tense of the verbs in the following sentences into future :

- (ক) মই এইখন কিতাপ পঢ়িছোঁ ।
(খ) তুমি তালৈ যোৱা ।
(গ) বীণাই অংক কৰিছিল ।
(ঘ) শিক্ষকে বক্তৃতা দিলে ।
(ঙ) মীশুৰ মাকে চাহ কৰি আছে ।

3. Fill in the blanks in the light of the text of the lesson :

- (ক) দেউতাকে মীশুক — — নিব ।
(খ) মাক পুৰীলৈ যাব — — ?
(গ) মীশুৱে নতুন চুৰেটাৰ — — লব ।
(ঘ) পৰহি — — পৰীক্ষা হব ।
(ঙ) পিছদিনা — — ভেওঁলোক উভতিব ।

4. Expand the sentences by adding temporal words already known :

- (ক) শ্ৰবীণ ঘৰলৈ যাব ।
(খ) আমি উভতি আহিম ।
(গ) ভেওঁ স্কুললৈ যাব ।
(ঘ) তাত থাকিম ।
(ঙ) তাৰ পৰা দেউতাহঁত উভতিব নে ?

5. Transform the sentences into negative :

- (ক) পৰহি ফুল বন্ধ থাকিব ।
 (খ) তুমি তাত থাকিবা ।
 (গ) মৌচুৰ মাহেকা আহিব ।
 (ঘ) ইহঁতক নিম ।
 (ঙ) জগন্নাথ মন্দিৰ সোমাম ।
 (চ) আমি পিছাদিনা ঘূৰিম ।
 (ছ) মোক নিবা নে দেউতা ?

Vocabulary

কাইলৈ	'tomorrow'
যাম	'(I) shall go'
নিবা	'(you, hon.) will take'
যাব	'(you, m-hon.) will go'
সোমাম	'(I) shall enter into'
ঘূৰিবা	'(you, hon.) will return'
মুঘূৰোঁ	'(I) shall not return'
থাকিম	'(I) shall stay'
উভতি আহিম	'(I) shall return'
লবি	'(you, non-hon) will take'
আটাই, সকলো	'all'
জগন্নাথ মন্দিৰ	'temple of Lord Jagannath'
ৰাতি	'night'
ঠাণ্ডা	'cold'

মোমায়েক	'one's mother's brother'
লিখিম	'(I) shall write'
ওচৰতে	'near'
গা ধুম	'(I) shall take bath'

Grammatical Notes

1. Future tense formation is introduced here in this lesson.

(a) Future tense markers are $-(ই)ম্$ and $-(ই)ব্$. $-(ই)ম্$ is used in the first person and $-(ই)ব্$ elsewhere. The initial $-(ই)$ in both the cases is dropped after verb-stems ending in vowels. Verb-stems in $-ও$ and $-এ$ $>$ $-উ$ and $-ই$ respectively, when $-(ই)ম্$ or $-ইব্$ is required to be added to.

(b) The personal suffixes that are added to $-(ই)ম্$ and $-(ই)ব্$ are as follows :

1st p.	:	verbstem	+	$(ই)ম্$	+	$৳ >$	খাম, কৰিম, দিম।
2nd p.	{	non-hon. vs.	+	$(ই)ম্$	+	$ই >$	খাবি, কৰিবি, দিবি।
		hon. vs.	+	$(ই)ব্$	+	আ >	খাবা, কৰিবা, দিবা।
		more-hon vs	+	$(ই)ব্$	+	অ >	খাব, কৰিব দিব।
3rd p.	:	verbstem	+	$(ই)ব্$	+	অ >	খাব, কৰিব, দিব।

2. The negative of Future Indicative and Future Imperative are constructed in two different ways : (a) For the nega-

tive of future Indicative the negative of simple present holds good. eg. :

Indicative { খাম : নাখাওঁ ; কৰিম : নকৰোঁ ; দিম : নিদিওঁ
খাবা : নোখোৱা ; কৰিবা : নকৰা ; দিবা : নিদিয়া
খাব : ন খায় ; কৰিব : নকৰে ; দিব : নিদিয়ে ।

(b) To form the negative of future Imperative. the negative element is prefixed to the verbform of which the syllable nucleus is assimilated with the first vowel of the verb form. This is however restricted to the 2nd person. eg. :

Imperative { কৰিবা : নকৰিবা ; দিবা : নিদিবা ; খাবা : নাখাবা
কৰিবি : নকৰিবি ; দিবি : নিদিবি ; খাবি : নাখাবি ।

3. When special emphasis is given, the negative of the Future Indicative in 1st person, 2nd person (m-non.) and 3rd person may also be formed as in 2(b). This is, of course, in sharp contrast with 2(a) above :

খাম আৰু নাখাম নে ?

কলে বুলিয়েই নকৰিম নে ?

কলে বুলিয়েই নিদিব নে ?

4. To denote 'on a particular day' -আ is added to -দিন. eg. :

পিছদিনা, আগদিনা সিঁদিনা, বিদিনা, দহদিনৰ দিনা but to count days -আ is not added eg.: 'one day' এদিন 'two days' দুদিন etc.

5. Temporal words like বাতি, পুৱা, গধূলি, দুপৰীয়া, আবেলি etc. except দিন do not take locative suffix -ত even when they express locus of action.
 6. In informed or colloquial speech the genitive -ৰ is usually dropped from phrases like জগন্নাথৰ মন্দিৰ, কামাখ্যাৰ মন্দিৰ ইত্যাদি resulting in জগন্নাথ মন্দিৰ, কামাখ্যা মন্দিৰ ইত্যাদি।
-

Unit VIII : Lesson —39

Bubul-Minu's Reaction

মীনু : বুবুল শুনিছ নে ?

Minu : Bubul, have you heard
(it) ?

বুবুল : কি বাইদেউ ?

Bubul : Whar (is that) sister ?

মীনু : কাইলৈ ৰবিবাবে দেউতাই
পুৰীলৈ যাব। দেউতাৰ লগত
মই যাম, মা যাব, আন বহুতো
গামুত যান।

Minu : Tomorrow on Sunday.
father and others shall
go to Puri. I shall go
with father, mother
will go, many other
people also will go.

বুবুল : মোক নিব নে নি নিয়ে ?

Bubul : Will (he) take me or
not ?

মীনু : নব তই পুতাই উঠিবি। পিন্ধি
উৰি ওলাবি।

Minu : (He) will take. You
will get up in (the)
morning itself. You
will be ready being
dressed.

বুবুল : আমি কিহৰে যাম ? ৰেলেৰে
নে বাছেৰে ?

Bubul : By what means shall
we go ? By train or by
bus ?

মীনু : আমি বাছেৰে যাম। জগন্নাথ
মন্দিৰ চাম। অলপ ভোগ দিম।

Minu : We shall go by bus.
(We) shall see

In Assamese

সাগৰত গা ধুম। পুৰীত এৰাতি
খাৰিম। পৰহিলৈ ১৫ তাৰিখে
উভতি আহিম।

Jagannath's temple.
(We) shall offer little
'Bhoga'. (We) shall
bathe in Sea. (We)
shall halt for a night
at Puri. On the 15th,
the day after tomo-
rrow, (we) shall come
back.

বুবুল : দেউতা এতিয়া কলৈ গৈছে ? Bubul : Where has father
তেওঁ মোৰ লগত ভাত খাব নে
নাখায় ? তই আজি স্কুললৈ
যাবি নে নাযাব ?
gone now ? Will he
eat with me or not ?
Will you go to (the)
school today or not ?

মীণু : দেউতা এঘণ্টামান আগতে Minu . Father has gone to
বজাৰলৈ গৈছে। এতিয়ামানে
বজাৰ পাব পায়। তেওঁ আগ-
তীয়া টিকেট কিনিব পায়।
(the) market about
one hour before (He)
might have arrived
(at the) market. He
might have bought
advance ticket.

Build-up Drill

১। শুনিছ নে ?

বুবুল শুনিছ নে ?

- ২। বাইদেউ
কি বাইদেউ ?
- ৩। যাব।
দেউতাইত যাব।
দেউতাইত পুৰীলৈ যাব।
ববিবাবে দেউতাইত পুৰীলৈ যাব।
কাইলৈ ববিবাবে দেউতাইত পুৰীলৈ যাব।
- ৪। যাম।
মই যাম।
দেউতাৰ লগত মই যাম।
- ৫। যাব।
মা যাব।
মানুহ যাব।
বহুতো মানুহ যাব।
মা আৰু আন বহুতো মানুহ যাব।
- ৬। নিব নে ?
নিব নে নিনিয়ে ?
মোক নিব নে নিনিয়ে ?
- ৭। উঠিবি।
তই উঠিবি।
তই পুৰাই উঠিবি।
- ৮। ওলাবি।
পিন্ধি উৰি ওলাবি।

In Assamese

- ৯। যাম।
কিহেৰে যাম ?
আমি কিহেৰে যাম ?
আমি কিহেৰে যাম, বেলেৰে নে বাছেৰে ?
- ১০। যাম।
আমি যাম।
আমি বেলেৰে যাম।
- ১১। চাম।
মন্দিৰ চাম।
জগন্নাথ মন্দিৰ চাম।
- ১২। ধুম।
গা ধুম।
সাগৰত গা ধুম।
- ১৩। থাকিম।
পুৰীত থাকিম।
পুৰীত এবাতি থাকিম।
- ১৪। উভতি আহিম।
পৰহি উভতি আহিম।
পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।
- ১৫। গৈছে।
দেউতা গৈছে।
দেউতা এঘণ্টামান আগতে গৈছে।
দেউতা এঘণ্টামান আগতে বজাৰলৈ গৈছে।

- ১৬। পাব পায়।
বজাৰ পাব পায়।
এতিয়ামানে বজাৰ পাব পায়।
দেউতা এতিয়ামানে বজাৰ পাব পায়।
- ১৭। খাব নে নাখায় ?
ভাত খাব নে নাখায় ?
তেওঁ ভাত খাব নে নাখায় ?
তেওঁ মোৰ লগত ভাত খাব নে নাখায় ?
- ১৮। যাবি নে নাযাব ?
স্কুললৈ যাবি নে নাযাব ?
তই আজি স্কুললৈ যাবি নে নাযাব ?
- ১৯। কিনিব পায়।
টিকট কিনিব পায়।
তেওঁ টিকট কিনিব পায়।
তেওঁ আগতীয়া টিকট কিনিব পায়।

Substitution Drill

- ১। বুবুল শুনিছ নে ?
আছ
বুবুল আছ নে ?
জানিছ
বুবুল জানিছ নে ?
- ২। (ক) কাইলৈ দেউতাইত পুৰীলৈ যাব।

মা

কাইলৈ মাইত পুৰীলৈ যাব ।

ককাইদেউ

কাইলৈ ককাইদেউহঁত পুৰীলৈ যাব ।

(খ) কাইলৈ দেউতাহঁত পুৰীলৈ যাব ।

পৰহি

পৰহিলৈ দেউতাহঁত পুৰীলৈ যাব ।

বৰিবাব

বৰিবাবে দেউতাহঁত পুৰীলৈ যাব ।

৩। দেউতাৰ লগত মই যাম ।

আমি

দেউতাৰ লগত আমি যাম ।

আমি আটায়ে

দেউতাৰ লগত আমি আটায়ে যাম ।

৪। (ক) মোক নিব নে নিনিয়ে ?

তোক

তোক নিব নে নিনিয়ে ?

সিহঁত

সিহঁতক নিব নে নিনিয়ে ?

(খ) মোক নিব নে নিনিয়ে ?

দিব

মোক দিব নে নিনিয়ে ?

কব

মোক কব নে নকয় ?

৫। তেওঁ মোৰ লগত ভাত খাব নে নাখায় ?
চাহ
তেওঁ মোৰ লগত চাহ খাব নে নাখায় ?
জলপান
তেওঁ মোৰ লগত জলপান খাব নে নাখায় ?

৬। (ক) আমি কিহেৰে বাম ?

কেতিয়া
আমি কেতিয়া বাম ?
কেনেকৈ
আমি কেনেকৈ বাম ?

(খ) আমি কিহেৰে বাম ?

আহিম
আমি কিহেৰে আহিম ?

৭। বেলেৰে নে বাছেৰে ?

মটৰ
বেলেৰে নে মটৰেৰে ?
চাইকেল
বেলেৰে নে চাইকেলেৰে ?

৮। সাগৰত গা ধুম ।

মুখ
সাগৰত মুখ ধুম ।
ভৰি-হাত
সাগৰত ভৰি-হাত ধুম ।

৯। (ক) পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।

কালি

কালি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।

ষোল্ল

কালি ষোল্ল তাৰিখে উভতি আহিম।

(খ) পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।

ঘূৰি

পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে ঘূৰি আহিম।

১০। এঘণ্টামান আগতে বজাৰলৈ গৈকে।

অলপ

অলপ আগতে বজাৰলৈ গৈছে।

কিছুময়

কিছুময় আগতে বজাৰলৈ গৈছে।

১২ (ক) এতিয়ামানে বজাৰ পাব পায়।

বৰ্ত্তমান

বৰ্ত্তমান বজাৰ পাব পায়।

(খ) এতিয়ামানে বজাৰ পাব পায়।

কটক

এতিয়ামানে কটক পাব পায়।

১২। তই আজি স্কুললৈ যাবি নে নাযাব ?

ঘৰ

তই আজি ঘৰলৈ যাবি নে নাযাব ?

অফিচ

তই আজি অফিচলৈ যাবি নে নাযাব ?

আহ

তই আজি অফিচলৈ আহিব নে নাহ ।

Assertive to Interrogative

- ১। কাইলৈ দেউতাইত পুৰীলৈ যাব ।
কাইলৈ দেউতাইত পুৰীলৈ যাব নে ?
- ২। দেউতাৰ লগত মই যাম ।
দেউতাৰ লগত মই যাম নে ?
- ৩। আন বহুতো মানুহ যাব ।
আন বহুতো মানুহ যাব নেকি ?
- ৪। পিছদিনা আমি গুচি আহিম
পিছদিনা আমি গুচি আহিম নেকি ?
- ৫। দেউতা বজাৰলৈ গৈছে
দেউতা বজাৰলৈ গৈছে নেকি ?

Affirmative to Negative

- ১। দেউতাইত পুৰীলৈ যাব ।
দেউতাইত পুৰীলৈ নাযায় ।
- ২। মোক নিব ।
মোক নিনিয়ৈ ।
- ৩। পিছদিনা আমি গুচি আহিম ।
পিছদিনা আমি গুচি নাহোঁ ।

- ৪। পিছদিনা উভতি আহিম।
পিছদিনা উভতি নাহোঁ।
- ৫। বহুতো মানুহ যাব।
বহুতো মানুহ নাযায়।

**Formation of interrogative by using question words for
'when, who, wherto, on which day, whose etc.'**

- ১। (ক) কাইলৈ দেউতাইঁত পুৰীলৈ যাব।
কেতিয়া দেউতাইঁত পুৰীলৈ যাব ?
(খ) কাইলৈ দেউতাইঁত কলৈ যাব ?
- ২। (ক) দেউতাৰ লগত মই যাম।
মই কাৰ লগত যাম ?
(খ) দেউতাৰ লগত কোন যাব ?
- ৩। (ক) দেউতা বজাৰলৈ গৈছে।
দেউতা কলৈ গৈছে ?
(খ) কোন বজাৰলৈ গৈছে ?

To Interrogative as per model

- ১। মোক নিব।
মোক নিব নে নি নিয়ে ?
- ২। তই আজি স্কুললৈ যাবি।
তই আজি স্কুললৈ যাবি নে নাযাব ?
- ৩। তেওঁ মোৰ লগত ভাত খাব।
তেওঁ মোৰ লগত ভাত খাব নে নাখায় ?

- ৪। আপুনি ক্লাচ লন।
আপুনি ক্লাচ লব নে নলয় ?

Analogical Drill

আৰ্হি : দেউতা বজ্জাব পাব পায়।

- ১। বেল কটক পাব পায়।
... ..
বেল কটক পাব পায়।

- ২। ভেওঁ টিকট কাটিব পায়।
... ..
ভেওঁ টিকট কাটিব পায়।

- ৩। (ক) ভেওঁ ঘৰলৈ যাব পায়।
... ..
ভেওঁ ঘৰলৈ যাব পায়।

- (খ) ভেওঁ ঘৰ পাব পায়।
... ..
ভেওঁ ঘৰ পাব পায়।

- ৪। ভেওঁ উভতি আহিব পায়।
... ..
ভেওঁ উভতি আহিব পায়।

- ৫। তুমি উভতি যাব পোৱা।
... ..
তুমি উভতি যাব পোৱা।

৬। পুৰীত এৰাতি থাকিব পোৱা।

... .. — ...

পুৰীত এৰাতি থাকিব পোৱা।

EXERCISES

1. Fill in the blanks :

১। মোক দিয়া নে — — ?

২। আপুনি কাইলৈ ইয়ালৈ আহিব নে — — ?

৩। তুমি পৰহি উভতি আহিবা নে — —

৪। তই ভাত খাবি নে — — ?

৫। তোমালোকে পঢ়িছা নে — — ?

2. Expand the following sentences :

(ক) আমি কিহেৰে যাম, বাছেৰে — — ?

(খ) আমি কলৈ যাম, ইয়ালৈ — — ?

(গ) তোমালোক কেতিয়া যাবা, কাইলৈ — — ?

(ঘ) আপুনি ক'ৰপৰা আহিল, ঘৰৰ পৰা — — ?

(ঙ) তুমি কি খাবা, ভাত — — ?

3. Complete the transformation :

(ক) মোক নিব > মোক নিনিয়ে।

(খ) দীপাক দিব >

(গ) আমি গুচি আহিম >

(ঘ) তেখেতসকল বজাৰলৈ যাব >

(ঙ) আমি পুৰীত এৰাতি থাকিম >

(চ) মাও তালৈ যাব >

4. Substitute the underlined words by the appropriate forms of the stems given in paranthesis :

(ক) তই পুৱাই উঠিবি। (আহ, পঢ়-, ক-, খো-)

(খ) পিন্ধি-উৰি ওলাবি। (থাক, আহ-, যা-,)

(গ) বৰিবাবে দেউতাইঁত পুৰীলৈ যাব। (সোমবাৰ, মঙ্গলবাৰ, পৰহি, কালি)

(ঘ) দেউতা বজাৰ পাব পায়। (বাইদেউ, মা খুৰাদেউ, বুঢ়ল, মীশু)

(ঙ) পুৰীত এৰাতি থাকিম। (দিন, ঘণ্টা, দিন ৰাতি)

5. Give short replies :

(ক) বৰিবাবে মৌসুহঁতৰ কোন পুৰীলৈ যাব ?

(খ) তেওঁ / তেওঁলোক কিহেৰে যাব ?

(গ) -এ- / -এ- কিমানদিন থাকিব ?

(ঘ) -এ- / -এ- কেতিয়া উভতিব ?

(ঙ) মীশুৰ দেউতাক কেতিয়া বজাৰলৈ গৈছে ?

(চ) মীশুৰ দেউতাক এতিয়া বজাৰ পাইছে নে ?

(ছ) সাগৰত তেওঁ / তেওঁলোকে কি কৰিব ?

Vocabulary

বৰিবাব

‘sunday’

যাব

‘will go’

দেউতাইঁত

‘father and others’

In Assamese

নিব নে নিনিয়ৈ	'(He) will take or not'
গা ধুম	'(I) shall take bath'
চাম	'(I) shall see'
পিন্ধি উৰি ওলাবি	'(you, n-hon.) will be ready having dressed
উঠিবি	'(you) will get up'
কিহেৰে	'by what'
জগন্নাথ মন্দিৰ	'Jagannath temple'
তাৰিখ	'date'
ঘণ্টা	'hour'
উভতি আহিম	'(I/we) will come back'
পুৱা	'morning'
বাহেৰে	'by bus'
ৰাতি	'night'
এতিয়া	'now'
আগতে	'before'
ভোগ	'offerings'
আগতীয়া	'advance'
টিকট	'ticket'

Grammatical Notes

1. When question marker নে is used after a future verb form and it is to be followed by another verb form, the second verb always appears in present indefinite form ; eg. :

যাম নে নায'ও ?

লিখিবা মে নিলিখা ?

নিব নে নিনিয়ে ?

কব নে নকয় ?

কৰিব নে নকৰে ?

যাব নে নাযায় ?

2. -(এ)ৰে is added to non-human nouns when used instrumentally. The initial -এ is dropped when the nounstem ends in a vowel. eg. :

বাছ+এৰে > বাছেৰে ; বেল+এৰে > বেলোৰে ; ভৰি+এৰে > ভৰিৰে।

3. In পুৰাই stress-marker -(এ)ই is added to পুৰা. Thus :

এ'তিয়া	may become	এতিয়াই
কাইলৈ	„	কাইলৈয়েই
পৰ'হিলৈ	„	পৰহিলৈয়েই
কেতিয়াবা	„	কেতিয়াবাই

4. To express the sense like 'might have arrived', 'might have come' etc. the principal verbstem is inflected for the future in 3rd person and is compounded with auxiliary verbstem পা- as the second member which is inflected into simple present in the 3rd person.

(ক) বেল এতিয়ামানে কটক পায়। (পা+ -(ই)ব পা+-এ)

(খ) তেওঁ ঘৰত থাকিব পায়। (থাক+ -(ই)ব পা+-এ)

Unit VIII : Lesson—40

The Father Has to Deliver a Lecture

মুন : তুমি কি কৰি আছে মা ? Mun : What are you doing, mama ?

মাক : মই এয়া তৰকাৰী কুটিব
ধৰিছোঁ । সিফালে খাব
খিনিও বহাই দিছোঁ ।
তইনো কি কৰিব ধৰিছ ? Mother : Here I am cutting the
green vegetables (into
pieces). On the other
hand, (I) have put the
(curry seasoned with)
alkali (on the pan).
What are you doing ?

মুন : মই এটা চিত্ৰ আঁকিব
ধৰিছোঁ । কাইলৈ মই (থৰ্ম-
বোৰ্ডত) থৰ্মমিটাৰ (আঁকি)
বুজাব লাগিব । Mun : I am drawing a picture.
I shall have to explain
the thermometre to-
morrow (after having
drawn it on the black
board).

মাক : এতিয়া সেইবোৰ থ । মচলা-
খিনি বটি দিহি । দেউতাৰ বাৰ
বজাত কমলপুৰ মৌজালৈ যাব
লাগিব । তেখেতে তাত এটা
বক্তৃতা দিব লাগিব । Mother : Now leave (all) these.
Grind (and) give (me)
the spices. (Your) father
has to go to Kamalput
mauza at 12 noon. He
shall have to deliver a
lecture there.

- মুন : কিহৰ ওপৰত দেউতাই বক্তৃতা দিব মা ? Mun . On what (topic my) father will give lecture. mama ?
- মাক : দেউতাবে আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব । তেখেতে সহজ ভাষাৰে মানুহ বিলাকক কব লাগিব । প্রাথমিক চিকিৎসা, স্বাস্থ্য-ৰক্ষাৰ নিয়ম প্রণালীৰ কথা কব লাগিব । Mother : (Your) father shall give lecture on modern Science. He shall have to tell (the) people in simple language. He has to tell (them) about primary treatment, regulations for keeping health.
- মুন : দেউতা ৰাতি উভতি আহিব নে নাহে ? Mun : Father shall come back at night or not ?
- মাক : দেউতাৰ উভতি নাহি আক কলৈ যাব ? কালি মৃদুলাৰ পৰীক্ষা আছে নহয় । দেউতাবে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব নালাগিব নে ? Mother : Having not come here where (your) father will go ? Tomorrow, Mridula has (to sit for) examination indeed. Shall not (your) father have to take her to Gauhati ?

Substitution Drill

- ১। তুমি কি কৰি আছা মা ?
কৰিব খৰিছা
তুমি কি কৰিব খৰিছা মা ?

তই

তই কি কৰিব ধৰিছ মা ?

২। মই ভৰকাৰী কুটিব ধৰিছোঁ ।

আমি

আমি ভৰকাৰী কুটিব ধৰিছোঁ ।

পাচলি

আমি পাচলি কুটিব ধৰিছোঁ ।

মা

মাই পাচলি কুটিব ধৰিছে ।

৩। সিকালে খাৰখিনিও বহাই দিছোঁ ।

ভৰকাৰী

সিকালে ভৰকাৰীখিনিও বহাই দিছোঁ ।

মাংস

সিকালে মাংসখিনিও বহাই দিছোঁ ।

৪। তইনো কি কৰিব ধৰিছ ?

তুমি

তুমিনো কি কৰিব ধৰিছা ?

আপুনি

আপুনিনো কি কৰিব ধৰিছে ?

খাব

আপুনিনো কি খাব ধৰিছে ?

৫। মই এটা চিত্ৰ আঁকিব ধৰিছোঁ ।

ছবি

মই এটা ছবি আঁকিব ধৰিছোঁ ।

এখন মেন
মই এখন মেন আঁকিব খৰিছোঁ ।

৬। কাইলৈ মই খাৰ্মিটাৰ বুজাব লাগিব ।

আমি

কাইলৈ আমি খাৰ্মিটাৰ বুজাব লাগিব ।

বিজ্ঞান

কাইলৈ আমি বিজ্ঞান বুজাব লাগিব ।

বস্তুতা দিব

কাইলৈ আমি বস্তুতা দিব লাগিব ।

৭। এতিয়া সেইবোৰ থ ।

সেইখন

এতিয়া সেইখন থ ।

সেইটো

এতিয়া সেইটো থ ।

আন

এতিয়া সেইটো আন ।

৮। মচলাখিনি বটি দেহি ।

আদা

আদাখিনি বটি দেহি

পিয়াজ

পিয়াজখিনি বটি দেহি ।

জলকীয়া

জলকীয়াখিনি বটি দেহি ।

ভালুক-জিৰা

ভালুক-জিৰাখিনি বটি দেহি ।

৯। দেউতাৰ মোজালৈ যাব লাগে।

গাওঁ

দেউতাৰ গাওঁলৈ যাব লাগে।

ঘৰ

দেউতাৰ ঘৰলৈ যাব লাগে।

তেখেত

তেখেত ঘৰলৈ যাব লাগে।

মই

মই ঘৰলৈ যাব লাগে।

তুমি

তুমি ঘৰলৈ যাব লাগে।

১০। তেখেতে তাত এটা বস্তুতা দিব লাগিব।

তুমি

তুমি তাত এটা বস্তুতা দিব লাগিব।

মই

মই তাত এটা বস্তুতা দিব লাগিব।

আপুনি

আপুনি তাত এটা বস্তুতা দিব লাগিব।

১১। কিহৰ ওপৰত দেউতাই বস্তুতা দিব মা ?

শুবা

কিহৰ ওপৰত শুবাই বস্তুতা দিব মা ?

পেহী

কিহৰ ওপৰত পেহীয়ে বস্তুতা দিব মা ?

কেতিয়া

কেতিয়া পেহীয়ে বস্তুতা দিব মা ?

- ১২। দেউতাবে আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব।
মই
মই আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ওপৰত বক্তৃতা দিম।
তুমি
তুমি আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব।
তেখেত
তেখেত আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব।
- ১৩। তেখেতে সহজ ভাষাৰে মানুহবিলাকক কব লাগিব।
মই
মই সহজ ভাষাৰে মানুহবিলাকক কব লাগিব।
দেউতাব
দেউতাবে সহজ ভাষাৰে মানুহবিলাকক কব লাগিব।
সকলো
দেউতাবে সহজ ভাষাৰে সকলোকে কব লাগিব।
- ১৪। প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ কথা কব লাগিব।
স্বাস্থ্যৰক্ষা
স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ কথা কব লাগিব।
বিজ্ঞান
বিজ্ঞানৰ কথা কব লাগিব।
নিয়ম প্ৰণালী
নিয়ম প্ৰণালীৰ কথা কব লাগিব।
- ১৫। দেউতা ৰাতি উভতি আহিব নে নাহে ?
ককাইদেউ
ককাইদেউ ৰাতি উভতি আহিব নে নাহে ?

- যাব
ককাইদেউ ৰাতি উভতি যাব নে নাযায় ?
- ১৬। দেউতাৰ উভতি নাহি কলৈ যাব ?
ঘূৰি
দেউতাৰ ঘূৰি নাহি কলৈ যাব ?
ককাইদেউ
ককাইদেৱেৰ ঘূৰি নাহি কলৈ যাব ?
নগৈ
ককাইদেৱেৰ ঘূৰি নগৈ কলৈ যাব ?
- ১৭। কালি মৃদুলাৰ পৰীক্ষা আছে নহয়।
পৰহি
পৰহি মৃদুলাৰ পৰীক্ষা আছে নহয়।
আজি
আজি মৃদুলাৰ পৰীক্ষা আছে নহয়।
নাই
আজি মৃদুলাৰ পৰীক্ষা নাই নহয়।
- ১৮। দেউতাবে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব নালাগিব নে ?
ককায়েৰ
ককায়েৰে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব নালাগিব নে ?
সিহঁত
ককায়েৰে সিহঁতক গুৱাহাটীলৈ নিব নালাগিব নে ?

Transformation Drill

(a) To other type of Present Continuous.

- ১। তুমি কি কৰি আছা ?
তুমি কি কৰিব খৰিছা ?

- ২। মই তৰকাৰী কুটিব ধৰিছোঁ ।
মই তৰকাৰী কুটি আছোঁ ।
- ৩। তইনো কি কৰিব ধৰিছ ?
তইনো কি কৰি আছ ?
- ৪। মই মচলা বটিব ধৰিছোঁ ।
মই মচলা বটি আছোঁ ।
- ৫। দেউতাবে বস্তুতা দি আছে ।
দেউতাবে বস্তুতা দিব ধৰিছে ।
- ৬। পাংখা ঘূৰি আছে ।
পাংখা ঘূৰিব ধৰিছে ।

(b) To Interrogative

- ১। দেউতা উভতি আহিব ।
দেউতা উভতি আহিব নে নাহে ?
- ২। দেউতাই বস্তুতা দিব ।
দেউতাই বস্তুতা দিব নে নিদিয় ?
- ৩। তেখেত মোজালৈ যাব ।
তেখেত মোজালৈ যাব নে নেযায় ?
- ৪। কালি পৰীক্ষা হব ।
কালি পৰীক্ষা হব নে নহয় ?
- ৫। দেউতাবে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব লাগিব ।
দেউতাবে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব লাগিব নে নালাগে ?

(c) To Negative

- ১। দেউতাবে বস্তুতা দিব লাগে।
দেউতাবে বস্তুতা দিব নালাগে।
- ২। তেখেত গুৱাহাটীলৈ যাব লাগিব।
তেখেত গুৱাহাটীলৈ যাব নালাগে।
- ৩। তেখেতে সহজ ভাষাবে কব লাগিব।
তেখেতে সহজ ভাষাবে কব নালাগে?
- ৪। স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ নিয়ম প্ৰণালীৰ কথা কব লাগিব।
স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ নিয়ম প্ৰণালীৰ কথা কব নালাগে।
- ৫। কাইলৈ মই খাৰ্খমিটাৰ বুজাব লাগিব।
কাইলৈ মই খাৰ্খমিটাৰ বুজাব নালাগে।
- ৬। তুমি বিজ্ঞান বুজাব লাগিব।
তুমি বিজ্ঞান বুজাব নালাগে।

Expansion Drill

- ১। তুমি কি কৰি আছা?
তুমি এতিয়া কি কৰি আছা?
- ২। এয়া, মই ভৰকাৰী কুটিব খৰিছোঁ।
এয়া, মই এতিয়া ভৰকাৰী কুটিব খৰিছোঁ।
- ৩। তইনো কি কৰিব খৰিছ?
তইনো এতিয়া কি কৰিব খৰিছ?

- ২। মই তৰকাৰী কুটিব ধৰিছোঁ ।
মই তৰকাৰী কুটি আছোঁ ।
- ৩। তইনো কি কৰিব ধৰিছ ?
তইনো কি কৰি আছ ?
- ৪। মই মচলা বটিব ধৰিছোঁ ।
মই মচলা বটি আছোঁ ।
- ৫। দেউতাৰে বস্তুতা দি আছে ।
দেউতাৰে বস্তুতা দিব ধৰিছে ।
- ৬। পাংখা ঘূৰি আছে ।
পাংখা ঘূৰিব ধৰিছে ।

(b) To Interrogative

- ১। দেউতা উত্ততি আহিব ।
দেউতা উত্ততি আহিব নে নাহে ?
- ২। দেউতাই বস্তুতা দিব ।
দেউতাই বস্তুতা দিব নে নিদিয় ?
- ৩। তেখেত মোজালৈ যাব ।
তেখেত মোজালৈ যাব নে নেযায় ?
- ৪। কালি পৰীক্ষা হব ।
কালি পৰীক্ষা হব নে নহয় ?
- ৫। দেউতাৰে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব লাগিব ।
দেউতাৰে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব লাগিব নে নালাগে ?

(c) To Negative

- ১। দেউতাবে বস্তুতা দিব লাগে।
দেউতাবে বস্তুতা দিব নালাগে।
- ২। তেখেত গুৱাহাটীলৈ যাব লাগিব।
তেখেত গুৱাহাটীলৈ যাব নালাগে।
- ৩। তেখেতে সহজ ভাষাবে কব লাগিব।
তেখেতে সহজ ভাষাবে কব নালাগে ?
- ৪। স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ নিয়ম প্ৰণালীৰ কথা কব লাগিব।
স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ নিয়ম প্ৰণালীৰ কথা কব নালাগে।
- ৫। কাইলৈ মই খাৰ্শমিটাৰ বুজাব লাগিব।
কাইলৈ মই খাৰ্শমিটাৰ বুজাব নালাগে।
- ৬। তুমি বিজ্ঞান বুজাব লাগিব।
তুমি বিজ্ঞান বুজাব নালাগে।

Expansion Drill

- ১। তুমি কি কৰি আছা ?
তুমি এতিয়া কি কৰি আছা ?
- ২। এয়া, মই ভৰকাৰী কুটিব খৰিছোঁ।
এয়া, মই এতিয়া ভৰকাৰী কুটিব খৰিছোঁ।
- ৩। তইনো কি কৰিব খৰিছ ?
তইনো এতিয়া কি কৰিব খৰিছ ?

- ৪। মই এটা চিত্ৰ আঁকিব ধৰিছোঁ ।
মই এতিয়া এটা চিত্ৰ আঁকিব ধৰিছোঁ ।
- ৫। দেউতাৰ কমলপুৰ মৌজালৈ যাব লাগে ।
দেউতাৰ বাৰ বজাত কমলপুৰ মৌজালৈ যাব লাগে ।
- ৬। দেউতা বাতি উভতি আহিব নে নাহে ?
দেউতা কালি বাতি উভতি আহিব নে নাহে ?

EXERCISE

1. Fill in the blanks :

- (ক) সিকালে খাৰখিনিও — — দিছোঁ ।
(খ) তইনো কি কৰিব — — ?
(গ) মচলাখিনিও — — দেহি ।
(ঘ) তাত তেখেতে এটা বক্তৃতা দিব — — ।
(ঙ) স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ নিয়ম — — কথা কব লাগিব ।
(চ) দেউতা বাতি উভতি আহিব — — নাহে ?
(ছ) দেউতা উভতি নাহি — — কলৈ যাব ?
(জ) কালি মৃদুলাৰ পৰীক্ষা আছে — — ।
(ঝ) দেউতাবে তাইক গুৱাহাটীলৈ — — নালাগিব নে ?
(ঞ) কাইলৈ — — থাৰ্মমিটাৰ বুজাব লাগিব ।

2. Construct the verb phrases following the given model and use them in sentences :

Model : যা- (in Future) + লাগ- + -এ = যাব লাগে ।

In Assamese

কৰ-

শো-

নে-

নাচ-

পঢ়-

Model : বুজা- (future) + লাগ- (future) + অ- = বুজাব লাগিব।

ক-

আহ-

দে-

শুন-

মাৰ-

খো-

3. Change the person of the pronoun from 1st to 3rd and vice-versa :

- (ক) মই বুজাব লাগিব।
- (খ) দেউতাবে বক্তৃতা দিব লাগিব।
- (গ) মৃতুলাই পৰীক্ষা দিব লাগিব।
- (ঘ) মই প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ কথা কব লাগিব।
- (ঙ) হাজৰিকাক কমলপুৰলৈ যাব লাগে।
- (চ) আমি হোটেলত থাকিব লাগিব।
- (ছ) তেখেত কিছুসময় বহিব লাগিব।

4. Replace all the personal pronouns/nouns by আপুনি and rewrite the above sentences.

5. Interchange the tense of the finite verb as per the given model :

Model : দেউতাৰ কমলপুৰ মৌজালৈ > দেউতাৰ কমলপুৰ মৌজালৈ
যাব লাগিব । যাব লাগে ।

- (ক) তুমি ইয়াত খাব লাগিব ।
- (খ) তই তৎক্ষণাৎ গুৱাহাটীলৈ যাব লাগে ।
- (গ) মই ভাত বান্ধিব লাগে ।
- (ঘ) বাইদেৱে চাকৰি কৰিব লাগে ।
- (ঙ) তেখেতে বক্তৃতা দিব লাগিব ।
- (চ) আমি পৰীক্ষা দিব লাগিব ।
- (ছ) মই বহী চাব লাগে ।
- (জ) ঘৰত কিতাপ পঢ়িব লাগে ।
- (ঝ) অধ্যক্ষক কব লাগে ।

6 Interchange the verbforms as per the model given :

Model : তুমি কি কৰিব খৰিছা ? > তুমি কি কৰি আছা ?

- (ক) তইতে কি কৰি আছ ?
- (খ) আমি খেলি আছোঁ ।
- (গ) মই বান্ধি আছোঁ ।
- (ঘ) মই চৰি আঁকি আছোঁ ।
- (ঙ) তই কি কৰিব খৰিছ ?
- (চ) তেখেতে বক্তৃতা দিব খৰিছে ।
- (ছ) শিক্ষক আহি আছে ।
- (জ) আপুনি কি লিখিব খৰিছে ।

(স্ব) তেওঁ কথা কব ধৰিছে।

(ঞ) এতিয়া বৰষুণ দিব ধৰিছে।

7. Frame questions in the given model :

Model : দেউতা আহিব নে নাহে ?

(ক) কাইলৈ মাইত পুৰীলৈ যাব।

(খ) দেউতাৰ গুৱাহাটীলৈ যাব লাগিব।

(গ) তেখেতে বক্তৃতা দিব।

(ঘ) আপুনি পৰীক্ষা দিব।

(ঙ) তুমি আনিবা।

(চ) তই খবৰটো দিবি।

Grammatical Notes

1. To express the present continuous there is another device.

-(ই)ব is added to the verbstem and is followed by the auxiliary ধৰ্- + aspect -ইছ্ to which the personal suffixes are added. Such forms are semantic substitute for the construction vs. + -ই + auxiliary আছ্- + person marker.

Examples :

খা-(ই)ব ধৰ্-ইছ্-ওঁ > খাব ধৰিছোঁ — খাই আছোঁ।

কৰ্-ইব ধৰ্-ইছ্-আ > কৰিব ধৰিছা — কৰি আছা।

শো-ইব ধৰ্-ইছ্-এ > শুব ধৰিছে — শুই আছে।

দে-ইব ধৰ্-ইছ্-এ > দিব ধৰিছে — দি আছে।

2. To express the sense of compulsion, -(ই)ব is added to the

verbstem which is followed by the auxiliary লাগ-; tense-aspect /personal marker, if any, is added to লাগ ।

example :

খা-(ই)ব লাগ-এ > খাব লাগে ।
 কৰ্ণ-তব লাগ-এ > কৰিব লাগে ।
 দে ইব লাগ-ইব্ > দিব লাগিব ।
 শো-ইব লাগ-ইব্ > শুব লাগিব ।

It has to be noted that these expressions are impersonal; like the negative, these expressions do not change for the person. The same forms occur for all persons :

Vocabulary

খাৰ	'curry seasoned with alkali'
চিত্ৰ	'picture'
আঁকিব	'to draw'
ধাৰ্মিটাক	'thermometre'
মচলা	'spices'
মোজা	'Mauza, a division demarked for collection of revenue'
বক্তৃতা	'lecture'
চিকিৎসা বিজ্ঞান	'medical science'
সহজ	'simple'
ন্যাঁহি	'having not come'

Unit VIII : Lesson—4।

Revised Lesson

- ১। কাইলৈ আমি পুৰালৈ যাম। নিম, তইত আটাইকে নিম। আমি সকলোৰে জগন্নাথৰ মন্দিৰত সোমাম। আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ যাম। তাত বাতি থাকিম। পিছাদিনা উভতি আহিম দেউতাৰ লগত মই যাম। আমি কিহেৰে যাম? আমি বাছেৰে যাম। পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম। জগন্নাথ মন্দিৰ চাম। সাগৰত গা ধুম। পুৰাত এবাতি থাকিম। আমি বেলেৰে যাম নে বাছেৰে যাম?
- ২। এয়া, মই তৰকাৰী কুটিব ধৰিছোঁ। মই এটা চিত্ৰ আঁকিব ধৰিছোঁ। সিকালে খাৰখিনিও বহাই দিছোঁ।
- ৩। মোকো নিবা নে দেউতা? তাৰপৰা কাইলৈয়ে উভতিবা নে? তইনো কি কৰিব ধৰিছ?
- ৪। তই চুৰেটাৰটো লবি। তই পুৱাই উঠিবি। পিন্ধি উৰি ওলাবি। এতিয়া সেইবোৰ ধ। তই মচলা খিনি বটি দেহি।
- ৫। মা আৰু মোমাইদেৱো যাব। দেউতাৰ লগত আন বহুতো মানুহ যাব। দেউতাবে আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব।
- ৬। কাইলৈ মই খাৰ্মিটাৰ বুজাব লাগিব। দেউতাৰ বাৰ বজাত কমলপুৰ মৌজালৈ যাব লাগে। তেখেতে তাত এটা বক্তৃতা দিব লাগিব। তেখেতে সহজ ভাষাৰে মানুহবিলাকক কব লাগিব। প্ৰাথমিক চিকিৎসা আৰু স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ নিয়ম প্ৰণালীৰ কথা বহলাই কব লাগিব। দেউতাবে তাইক গুৱাহাটীলৈ নিব নালাগিব নে?

৭। মোক নিব নে নিদিয়ে ? দেউতা বাতি উভতি আহিব নে নাহে ? তাই পৰীক্ষা
দিব নে নিদিয়ে ?

৮। দেউতাৰ উভতি নাহি আক কলৈ যাব ?

Substitution Drill

- ১। কাইলৈ আমি পুৰীলৈ যাম ।
পৰহি
পৰহি আমি পুৰীলৈ যাম ।
তহঁত
পৰহিলৈ তহঁত পুৰীলৈ যাবি ।
আহ
পৰহিলৈ তহঁত পুৰীলৈ আহিবি ।
- ২। নিম তহঁত আটাইকে নিম ।
ইহঁত
নিম, ইহঁত সকলোকে নিম ।
নবা
নিবা, ইহঁত আটাইকে নিব ।
- ৩। আমি তাত বাতি থাকিম ।
পুৰী
আমি পুৰীত বাতি থাকিম ।
এবাতি
আমি পুৰীত এবাতি থাকিম ।
দুদিন
আমি পুৰীত দুদিন থাকিম ।

- ৪। আমি কিহেৰে যাম, বেলৈৰে নে বাছেৰে ?
মটৰ
আমি কিহেৰে যাম, বেলৈৰে নে মটৰেৰে ?
ষাছ-টেক্সি
আমি কিহেৰে যাম, বাছেৰে নে টেক্সিৰে ?
তেওঁলোক
তেওঁলোক কিহেৰে যাব, বাছেৰে নে টেক্সিৰে ?
- ৫। পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।
কালি
কালি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।
দহ তাৰিখ
কালি দহ তাৰিখে উভতি আহিম।
- ৬। সাগৰত গা ধুম।
পুখুৰী
পুখুৰীত গা ধুম।
ভাত
ভাত গা ধুম।
- ৭। পুৰীত এৰাতি থাকিম।
এদিন
পুৰীত এদিন থাকিম।
সিদিনা
পুৰীত সিদিনা থাকিম।
- ৮। মোকো নিবা নে দেউতা ?

মীশু

মীশুকো নিবা নে দেউতা ?

কবা

মীশুকো কবা নে দেউতা ?

খুৰা

মীশুকো কবা নে খুৰা ?

১০। তোৰ নতুন চুৰেটাখটো লবি।

ভাল

তোৰ ভাল চুৰেটাখটো লবি।

চাইকেল

তোৰ ভাল চাইকেলখন লবি।

সেই

তোৰ সেই চাইকেলখন লবি।

১১। ভই পুৰাই ডিঠিবি।

ওলাবি

ভই পুৰাই ওলাবি।

যাবি

ভই পুৰাই যাবি।

১২। মা আৰু মোমাইদেৱো যাব।

খুৰাদেউ

মা আৰু খুৰাদেৱো যাব।

থাকিব

মা আৰু খুৰাদেৱো থাকিব।

কৰিব

মা আৰু খুৰাদেৱেও কৰিব।

১৩। মোক নিব নে নিনিয়ে ?

দিব

মোক দিব নে নিদিয়ে ?

কব

মোক কব নে নকয় ?

আপোনাক

আপোনাক কব নে নকয় ?

১৪। আমি বেলেবে যাম নে বাছেবে যাম ?

চাইকেল

আমি চাইকেলেৰে যাম নে বাছেবে যাম ?

টেক্সি

আমি টেক্সিৰে যাম নে বাছেবে যাম ?

নিম

আমি টেক্সিৰে নিম নে বাছেবে নিম ?

১৫। দেউতা এতিয়ামানে বজাৰ পাব পায়।

খুৰা

খুৰা এতিয়ামানে বজাৰ পাব পায়।

বৰ্তমান

খুৰা বৰ্তমান বজাৰ পাব পায়।

স্কুল

খুৰা বৰ্তমান স্কুল পাব পায়।

১৬। পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।

কাইলৈ

কাইলৈ পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম ।

যুৰি

কাইলৈ পোন্ধৰ তাৰিখে যুৰি আহিম ।

ষোৱাকালি

ষোৱাকালি পোন্ধৰ তাৰিখে যুৰি আহিলোঁ ।

১৭। ভইনো কি কৰিব খৰিছ ?

খাব

ভইনো কি খাব খৰিছ ?

পঢ়িব

ভইনো কি পঢ়িব খৰিছ ?

লিখিব

ভইনো কি লিখিব খৰিছ ?

তুমি

তুমিনো কি লিখিব খৰিছা ?

১৮। মই ভৰকাৰী কুটিব খৰিছোঁ ।

চাহ কৰিব

মই চাহ কৰিব খৰিছোঁ ।

জলপান খাব

মই জলপান খাব খৰিছোঁ ।

ফুল তুলিব

মই ফুল তুলিব খৰিছোঁ ।

১৯। মই এটা চিত্ৰ আঁকিব খৰিছোঁ ।

এখন মেপ

মই এখন মেপ আঁকিব খৰিছোঁ ।

তেওঁ

তেওঁ এখন মেশ আঁকিব খৰিছে।

তেখেতে

তেখেতে এখন মেশ আঁকিব খৰিছে।

২০। কাইলৈ মই খাৰ্ৰমিটাৰ বুজাব লাগিব।

সাহিত্য

কাইলৈ মই সাহিত্য বুজাব লাগিব।

বিজ্ঞান

কাইলৈ মই বিজ্ঞান বুজাব লাগিব।

তই

কাইলৈ তই বিজ্ঞান বুজাব লাগিব।

তুমি

কাইলৈ তুমি বিজ্ঞান বুজাব লাগিব।

আপুনি

কাইলৈ আপুনি বিজ্ঞান বুজাব লাগিব।

২১। দেউতা কমলপুৰলৈ যাব লাগে।

মই

মই কমলপুৰলৈ যাব লাগে।

তই

তই কমলপুৰলৈ যাব লাগে।

লাগিব

তই কমলপুৰলৈ যাব লাগিব।

ফেচন

তই ফেচনলৈ যাব লাগিব।

- ২২। তেখেতে এটা বস্তুতা দিব লাগিব।
মই
মই এটা বস্তুতা দিব লাগিব।
শটকীয়া
শইকীয়াই এটা বস্তুতা দিব লাগিব।
লাগে
শইকীয়াই এটা বস্তুতা দিব লাগে।
- ২৩। তেখেতে সহজ ভাষাৰে মামুহক বুজাব লাগিব।
তুমি-আমাক
তুমি সহজ ভাষাৰে আমাক বুজাব লাগিব।
তই-আমাক
তই সহজ ভাষাৰে আমাক বুজাব লাগিব।
আমি- ল'ৰাইঁতক
আমি সহজ ভাষাৰে ল'ৰাইঁতক বুজাব লাগিব।
- ২৪। প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ কথা বুজাই কব লাগিব।
স্বাস্থ্যৰক্ষা
স্বাস্থ্যৰক্ষাৰ কথা বুজাই কব লাগিব।
বিজ্ঞান
বিজ্ঞানৰ কথা বুজাই কব লাগিব।
বুজাব
বিজ্ঞানৰ কথা বুজাব লাগিব।
- ২৫। মোক নিব নে নিদিয়ো ?
দিব
মোক দিব নে নিদিয়ো ?

কব

মোক কব নে নকয় ?

মাতিব

মোক মাতিব নে নামাতে ?

২৬। দেউতা আহিব নে নাহে ?

চাব

চাব আহিব নে নাহে ?

যাব

চাব যাব নে নাযায় ?

থাকিব

চাব থাকিব নে নেথাকে ?

Expansion Drill

- ১। কাইলৈ আমি পুৱীলৈ যাম।
কাইলৈ আবেলি আমি পুৱীলৈ যাম।
- ২। নিম, তইঁত আটাইকে নিম।
নিম, মই তইঁত আটাইকে নিম।
- ৩। আমি জগন্নাথৰ মন্দিৰত সোমাম।
আমি সকলোৱে জগন্নাথৰ মন্দিৰত সোমাম।
- ৪। সাগৰত গা ধুম।
আমি সাগৰত গা ধুম।
- ৫। পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম।
পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে ইয়ালৈ উভতি আহিম।

- ৬। পুৰীত এবাতি থাকিম ।
পুৰীত আমি আটায়ে এবাতি থাকিম ।
- ৭। মোকো নিবা নে দেউতা ?
মোকো লগত নিবা নে দেউতা ?
- ৮। তাৰপৰা কাইলৈয়ে উত্তৰিবা নে ?
তাৰপৰা তোমালোক কাইনৈয়ে উত্তৰিবা নে ?
- ৯। তইনো কি কৰিব ধৰিছ ?
তইনো তিতৰত কি কৰিব ধৰিছ ?
- ১০। মই ধাৰ্মিটাব বুজাব লাগিব
মই শ্ৰেণীত ধাৰ্মিটাব বুজাব লাগিব ।
- ১১। দেউতা বাৰ বজাত যাব লাগে ।
দেউতা বাৰ বজাত কমলপুৰলৈ যাব লাগে ।
- ১২। তেখেতে এটা বস্তুতা দিব লাগিব ।
তেখেত তাত এটা বস্তুতা দিব লাগিব ।
- ১৩। তেখেতে মানুহবিলাকক কব লাগিব ।
তেখেতে মানুহবিলাকক বিজ্ঞানৰ কথা কব লাগিব ।
- ১৪। মোক নিব নে নিনিয়ে ?
মোক দেউতাই লগত নিব নে নিনিয়ে ?
- ১৫। তাই পৰীক্ষা দিব নে নিদিয়ে ?
তাই এইবাব পৰীক্ষা দিব নে নিদিয়ে ?
- ১৬। দেউতাৰ উত্তৰি নাহি কলৈ যাব ?
দেউতাৰ উত্তৰি নাহি আক কলৈ যাব ?

Transformation Drill

(a) To Negative

- ১। দেউতাবে ভাইক গুৱাহাটীলৈ নিব লাগিব।
দেউতাবে ভাইক গুৱাহাটীলৈ নিব নালাগে।
- ২। প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ কথা কব লাগিব।
প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ কথা কব নালাগে।
- ৩। কমলপুৰ মৌজালৈ যাব লাগে।
কমলপুৰ মৌজালৈ যাব নালাগে।
- ৪। মই ধাৰ্মমিটাৰ বুজাব লাগিব।
মই ধাৰ্মমিটাৰ বুজাব নালাগে।
- ৫। দেউতা পুৰীলৈ যাব।
দেউতা পুৰীলৈ নাযায়।
- ৬। মাক আৰু মোমাইদেৱো যাব।
মাক আৰু মোমাইদেৱো নাযায়।
- ৭। এভিয়া সেইবোৰ খ।
এভিয়া সেইবোৰ নখৰি।
- ৮। ভই চুৰেটাৰটো লবি।
ভই চুৰেটাৰটো নলবি।
- ৯। সাগৰত গা ধুওঁ।
সাগৰত গা নোখোঁ।
- ১০। অগ্নিৰ মন্দিৰ চাব।
অগ্নিৰ মন্দিৰ নাচাওঁ।

- ১১। তাত বাতি থাকিম ।
তাত বাতি নাথাকো' ।

(b) To Interrogative.

- ১। দেউতাৰ লগত মই যাম ।
দেউতাৰ লগত মই যাম নে নেযাওঁ ?
- ২। তাৰপৰা কাইলৈ উভতিবা ।
তাৰপৰা কাইলৈ উভতিবা নে নোভোটা ?
- ৩। মোকো লগত নিবা ।
মোক লগত নিবা নে নিনিয়া ?
- ৪। তই চুৰেটাৰ লবি ।
তই চুৰেটাৰ লবি নে নলব ?
- ৫। তই পুৱাই উঠিবি ।
তই পুৱাই উঠিবি নে মুঠ ?
- ৬। মা আৰু মোমাইদেৱো যাব ।
মা আৰু মোমাইদেৱো যাব নে নাযায় ?
- ৭। দেউতাই বন্ধুতা দিব ।
দেউতাই বন্ধুতা দিব নে নিদিয় ?
- ৮। দেউতা কমলপুৰলৈ যাব লাগিব ।
দেউতা কমলপুৰলৈ যাব লাগিব নে নালাগে ?

Unit VIII : Lesson—42

Test Lesson : PRIME MINISTER'S VISIT

বিজয় : অহা মাহৰ চৌবিশ তাৰিখে
আমাৰ মাননীয় প্ৰধান মন্ত্ৰী
আহিব। সচিবালয়ৰ সন্মুখৰ
পথাৰত এখন বিৰাট বাকুলুৱা
লভা হব। তাত প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে
ভাষণ দিব। মাননীয় কেন্দ্ৰীয়
তীৰ্থা মন্ত্ৰী পাটনায়কেও
বক্তৃতা দিব।

Bijoy : On (the) 24th of next
month, our honourable
Prime Minister shall
be coming. In the field
in front of (the) Secre-
tariate, a big public
meeting shall be (held).
There (the) Prime
Minister shall give
speech, Honourable
Union Steel Minister
Pattanayak also shall
give lecture.

বিপুল : উইত তালৈ ধাবি নে বাঘাৰ ?

Bipul : You will go there or
not ?

বিজয় : আমি বাব লাগিব। তাত হাতৰ
কামৰ প্ৰদৰ্শনী হব। মই
কেইটামান খবাহী, পাচি,
চেপা ভৈয়াৰ কৰিছোঁ। এটা
জাপি, এখন বিচদি আৰু
এখন জাকৈও বুইছোঁ মই
সেইবোৰ প্ৰদৰ্শনীলৈ নিম।

Bijoy : We shall have to go.
There shall be (held) a
hand-work exhibition. I
have made some baskets
and (fishing) traps. (I)
have also made a Japi, a
fan and a (triangular)

তুমিও তালৈ আহিবা ।
প্রদৰ্শনী চৰা । বন্ধুতা
শুনিবা।

fishing (trap) (I) shall
take these to the exhibi-
tion. You will also
come there. (You will
listen to lecture.

বিপুল : নাই ভাই, মই যাব নোৱাৰোঁ । Bipul : No brother. I can't go.

বিজয় : নহয়, তুমি যেনে তেনে
আহিব লাগিব তাত বাই-
দেউৰে। হাতৰ কামৰ প্ৰদৰ্শনী
হব। তাই কমাল, গাকৰ
গিলপ আৰু বিচনা চাদৰত
ধুনীয়া ধুনীয়া ফুল তুঁছে ।
আমাৰ দুয়োখন স্কুলৰ ল'ৰা-
ছোৱালীৰ অন্যান্য বহুত
হাতৰ কামৰ প্ৰদৰ্শনী হ'ব।

Bijoy : No, you will have to
come anyhow. Elder-
sister's hand-work's
exhibition shall also be
there. She has done fine
embroidery (works) in
handkership, pillow
cover and bedsheet.
(The) hand-work exhibition
of several other chil-
dren of both of our
schools shall be (held)
there.

বিপুল : তোৰ খুৰাৰ তালৈ যাব নে
নেযায় ?

Bipul : Your uncle will also go
there or not ?

বিজয় : যাব। তেওঁ পাৰ্টিৰ সম্পাদক
নহয়। তেওঁ যেনে তেনে
উপস্থিত থাকিব লাগিব।

Bijoy : (He) will go. He is in
fact the Secretary of the
party. He will have to
be present at any cost.

Test Items

1. Give short replies :

- (a) When shall the Prime-Minister come ?
- (b) Where will he give lecture ?
- (c) Who will accompany him ?
- (d) Why will Bijoy go there ?
- (e) What has he made for the exhibition ?
- (f) Will Bipul also go there ?
- (g) What Bijoy's sister will exhibit ?
- (h) Who also will participate in the exhibition ?
- (i) Whether Bijoy's uncle will also go there ?
- (j) What is he ?

2. Change into negative :

- (ক) প্রধান-মন্ত্ৰীয়ে ভাষণ দিব ।
- (খ) লগত তীখামন্ত্ৰীও আহিব ।
- (গ) তাত হাতৰ কামৰ প্ৰদৰ্শনী হব ।
- (ঘ) মই সেইবোৰ প্ৰদৰ্শনীলৈ নিম ।
- (ঙ) তুমি তালৈ আহিব লাগিব ।
- (চ) তাই চাদৰত ফুল তুলিছে ।
- (ছ) খুৰাৰ তালৈ যাব ।

3. Complete the transformation :

- (ক) খুৰাৰ তালৈ যাব > খুৰাৰ তালৈ যাব লাগিব ।
- (খ) সম্পাদক তাত উপস্থিত থাকিব >

- (গ) তুমি তালৈ আহিবা >
- (ঘ) মই প্ৰদৰ্শনীলৈ কিয় কিবি নিম >
- (ঙ) তই তালৈ যাবি >
- (চ) আপুনি ভাষণ দিব >
- (ছ) আম হোটেলত থাকিম >
- (জ) মই বিচান বুম >
- ঝ) তাই ফুল তুলিব >

4. Fill in the blanks :

- (ক) কাইলৈ মই ঘৰলৈ — — ।
- (খ) নিম, — — তইত আটাইকে নিম ।
- (গ) হেৰ প্ৰৱীণ, — — ভাৰ নতুন কলমটো লবি ।
- (ঘ) বাইদ্দেট, — — মোক নিব নে নিনিয়ৈ ?
- (ঙ) তেখেত এতিয়ামানে ঘৰ পাব — — ।

5. Change the following statements into questions using a question word. The expression in underline is the key word in the answer to the question.

- (ক) দাসইত মন্দিৰত সোমাব ।
- (খ) আমি পোন্ধৰ তাৰিখে উভতি আহিম ।
- (গ) দেউতাৰ লগত মা আৰু আন বহুতো মানুহ যাব ।
- (ঘ) তোমালোক বাঢ়েৰে যাবা ।
- (ঙ) হাজৰিকাইত বন্ধুজনৰ ঘৰলৈ যাব ।

6. Say what every person shall be doing or where every person will be tomorrow/the day after tomorrow ? Also use the expression given in the brackets :

- (ক) হাজৰিকা ঘৰত আছে। (পুৰীত)
(খ) দেউতাকৰ লগত বুৰুল যায়। (ল'ৰা ছোৱালীহঁত)
(গ) মীনু, তইঁতৰ কাপোৰ কেইখন থ। (কিতাপ কেইখন)
(ঘ) তই পুৱাই উঠ। (তুমি)
(ঙ) তুমি কৰা নে নকৰা ? (আপুনি)

7. Write one sentence instead of two :

- (ক) ভালৈ খুৰা যাব। পেহী যাব।
(খ) ভাত মন্দিৰ চাম। আমি সাগৰত গা ধুম।
(গ) তুমি পুৱাই উঠবা। পিন্ধি-উৰি সাজু হবা।
(ঘ) দেউতা, মা, ওই চিনেমা চাবি। ময়ো চাম।

8. Fill in the blanks with appropriate words and join each pair of sentences into one as shown below :

Model : পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখ। পৰহি আমি উত্তীৰ্ণ > পৰহি পোন্ধৰ তাৰিখে
আমি উত্তীৰ্ণ।

- (ক) কাইলৈ — — তাৰিখ। কাইলৈ আমি যাম >
(খ) আজি — — তাৰিখ। আজি খেল হব >
(গ) যোৱা কালি — — বাৰ আছিল। সিদিনা বৰষুণ হৈছিল >
(ঘ) যোৱা পৰহি — — বাৰ আছিল। সিদিনা ব'দ দিছিল >

9. Fill in the blanks with the appropriate verb forms :

- (ক) মোক পুৰীলৈ নিবা নে — — ?

- (খ) তুমি অংকটো কৰিব পাৰিবা নে — — ?
(গ) তই পৰীক্ষা দিব নে — — ?
(ঘ) আপুনি স্বাস্থ্যবন্ধাৰ প্ৰণালীৰ কথা কব নে — — ?
(ঙ) সিহঁতে ছবি আঁকিব নে — — ?
(চ) মই ঘৰলৈ যাম নে — — ঠিক কৰা নাই।

10. Write the numerals from 1 to 40 in Assamese words :

11. Tick out the incorrect words/phrases.

- (ক) আমি বাছেৰে / বাছৰে যাম।
(খ) মই গা ধুব / ধুম লাগিব।
(গ) তুমি প্ৰাৰ্থমিক চাক্ৰিৎসাৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব / দিবা লাগিব।
(ঘ) দেউতাৰ লগত আন বহুতো মানুহ / মানুহো যাব।
(ঘ) তাত বাতি নাথাকো / নাথাকিম।
(ঙ) তাত বাতি নাথাকো / নাথাকিম।
(চ) মই তৰকাৰী কুটিব / কুটি ধৰিছোঁ।
(চ) মই গা ধুব / ধুই ধৰিছোঁ।
(জ) মই চাহ কাঁৰব / কৰি ধৰিছোঁ।
-

Unit IX : Lesson — 43

To Visit the Temple of Lord Jagannath

এজন পাণ্ডা : আপোনালোক ক'ৰ
পৰা আহিছে ? ভুব-
নেশ্বৰৰ পৰা নেকি ? One Panda : Wherefrom have
you come ? (Have you
come) from Bhubane-
swar ?

হাজৰিকা : হয়, আমি ভুবনেশ্বৰৰ
পৰা আহিছোঁ । Hazarika : Yes, we have come
from Bhubaneswar.

পাণ্ডা : আপোনালোক মন্দিৰলৈ
নাযাব নে ? Panda : Won't you go to (the)
temple ?

হাজৰিকা : এৰা, যাম । আমি Hazarika : Yes (we) shall go.
প্ৰভুৰ দৰ্শন হবলৈ
আহিছোঁ । We have come to pay
homage to (the) Lord.

পাণ্ডা : আপোনালোকৰ জানো Panda : Do you have anything
প্ৰভুক কিবা দিবলৈ
আছে ? to offer to (the) Lord.

হাজৰিকা : নাই, আমাৰ দিনলৈ Hazarika : No, We do not have
একো নাই । আমি
প্ৰভুক কেৱল সেৱা
জনাবলৈ আহিছোঁ । anything to offer. We
have come only to pay
homage to (the) Lord.

পাণ্ডা : আপোনালোকৰ জানো Panda : Do you have any
কোনোবা পাণ্ডা আছে ? Panda ?

- ১০। নিব পাৰোঁ।
 ময়ে নিব পাৰোঁ।
 ময়ে আপোনালোকক নিব পাৰোঁ।
 ভেনেহলে ময়ে আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব পাৰোঁ।
- ১১। থওঁ।
 জোতামোজাবোৰ থওঁ।
 জোতামোজাবোৰ ক'ত থওঁ ?
 তেন্তে এই জোতামোজাবোৰ ক'ত থওঁ ?
- ১২। ঠাই আছে।
 থবলৈ ঠাই আছে।
 জোতামোজা থবলৈ ঠাই আছে।
 আগত জোতামোজা থবলৈ ঠাই আছে।

Substitution Drill

- ১। আপোনালোক ক'ব পৰা আহিছে ?
 কেতিয়া
 আপোনালোক কেতিয়া আহিছে ?
 কুৱনেশ্বৰ
 আপোনালোক কুৱনেশ্বৰৰ পৰা আহিছে ?
- ২। আমি কুৱনেশ্বৰৰ পৰা আহিছোঁ।
 কটক
 আমি কটকৰ পৰা আহিছোঁ।
 ঘৰ
 আমি ঘৰৰ পৰা আহিছোঁ।

- ৩। আপোনালোক মন্দিৰলৈ নাযাব নে ?
তেওঁলোক
তেওঁলোক মন্দিৰলৈ নাযাব নে ?
তোমালোক
তোমালোক মন্দিৰলৈ নাযাব নে ?
তইত
তইত মন্দিৰলৈ নাযাবি নে ?
- ৪। আমি দৰ্শন হবলৈ আহিছোঁ ।
চাবলৈ
আমি চাবলৈ আহিছোঁ ।
থাকিবলৈ
আমি থাকিবলৈ আহিছোঁ ।
- ৫। আপোনালোকৰ জানো প্ৰভুক কিবা দিবলৈ আছে ?
তোমালোকৰ
তোমালোকৰ জানো প্ৰভুক কিবা দিবলৈ আছে ?
সিহঁতৰ
সিহঁতৰ জানো প্ৰভুক কিবা দিবলৈ আছে ?
ভোৰ
ভোৰ জানো প্ৰভুক কিবা দিবলৈ আছে ?
- ৬। আমাৰ দিবলৈ একো নাই ।
কবলৈ
আমাৰ কবলৈ একো নাই ।
আনিবলৈ
আমাৰ আনিবলৈ একো নাই ।

চাবলৈ

আমাৰ চাবলৈ একো নাই।

৭। আপোনালোকৰ জানো কোনোবা পাণ্ডা আছে ?

মানুহ

আপোনালোকৰ জানো কোনোবা মানুহ আছে ?

বন্ধু

আপোনালোকৰ জানো কোনোবা বন্ধু আছে ?

৮। আমাৰ কোনো পাণ্ডা নাই।

হাজৰিকা

হাজৰিকাৰ কোনো পাণ্ডা নাই।

তেওঁ

তেওঁৰ কোনো পাণ্ডা নাই।

ইয়াত

ইয়াত কোনো পাণ্ডা নাই।

৯। (ক) ময়ে আপোনালোকক তিতৰলৈ নিব পাৰোঁ।

তালৈ

ময়ে আপোনালোকক তালৈ নিব পাৰোঁ।

বাহিৰলৈ

ময়ে আপোনালোকক বাহিৰলৈ নিব পাৰোঁ।

(খ) ময়ে আপোনালোকক নিব পাৰোঁ।

কব

ময়ে আপোনালোকক কব পাৰোঁ।

দিব

ময়ে আপোনালোকক দিব পাৰোঁ।

ৰাখিব

ময়ে আপোনালোকক ৰাখিব পাৰোঁ ।

১০ । বৰ ভাল কথা

বেয়া

বৰ বেয়া কথা ।

১২ । পিছে আমাৰ এই জোতামোজাবোৰ ক'ত থওঁ ?

ৰাখোঁ

পিছে আমাৰ এই জোতামোজাবোৰ ক'ত ৰাখোঁ ?

(খ) পিছে আমাৰ এই জোতামোজাবোৰ ক'ত থওঁ ?

জোতাবোৰ

পিছে আমাৰ এই জোতাবোৰ ক'ত থওঁ ?

মোজাবোৰ

পিছে আমাৰ এই মোজাবোৰ ক'ত থওঁ ?

এইবোৰ

পিছে আমাৰ এইবোৰ ক'ত থওঁ ?

১২ । (ক) আগত জোতামোজা খবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে ।

তাত

তাত জোতামোজা খবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে ।

ইয়াত

ইয়াত জোতামোজা খবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে ।

(খ) আগত জোতামোজা খবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে ।

বহুত

আগত জোতামোজা খবলৈ বহুত ঠাই আছে ।

Transformation Drill

(a) To Negative

- ১। আমি প্রভুব দৰ্শন হবলৈ আহিছোঁ ।
আমি প্রভুব দৰ্শন হবলৈ অহা নাই ।
- ২। আপোনালোকৰ জানো প্রভুক কিবা দিবলৈ আছে ?
আপোনালোকৰ জানো প্রভুক দিবলৈ একো নাই ?
- ৩। আপোনালোকৰ জানো কোনোবা পাণ্ডা আছে ?
আপোনালোকৰ জানো কোনো পাণ্ডা নাই ?
- ৪। মই আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব পাৰোঁ ।
মই আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব নোৱাৰোঁ ।
- ৫। আগত জোতামোজা খবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে ।
আগত জোতামোজা খবলৈ বেছ ঠাই নাই ।

(b) Conjunctive, using infinitives,

- ১। তেওঁলোক ভুবনেশ্বৰ পৰা আহিছে । প্রভুব দৰ্শন হব ।
তেওঁলোক প্রভুব দৰ্শন হবলৈ ভুবনেশ্বৰ পৰা আহিছে ।
- ২। তেওঁলোকে এতিয়া এটা কথা বিচাৰিছে । তেওঁলোক
মন্দিৰলৈ যাব ।
তেওঁলোক এতিয়া মন্দিৰলৈ যাব বিচাৰিছে ।
- ৩। আগত ঠাই আছে । তাত জোতামোজা খব ।
আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই আছে ।
- ৪। তেওঁ কালি পুৰীলৈ গ'ল । জগন্নাথ মন্দিৰ চাব ।
তেওঁ কালি জগন্নাথ মন্দিৰ চাবলৈ পুৰীলৈ গ'ল ।

- ৫। মাকে ল'ৰাটোক ভাত দিছে। ল'ৰাটোৱে খাব।
মাকে ল'ৰাটোক ভাত খাবলৈ দিছে।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— আপোনালোক মন্দিৰলৈ নাযাব নে ?

উত্তৰ— (ইতিবাচক) হয়, আমি মন্দিৰলৈ যাম।

(নেতিবাচক) নাই আমি মন্দিৰলৈ নাযাওঁ।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাই মন্দিৰলৈ যাবলৈ বিচাৰিছে নেকি ?

উত্তৰ— (ইতিবাচক) হয়, হাজৰিকাই মন্দিৰলৈ যাবলৈ বিচাৰিছে।

(নেতিবাচক) নাই, হাজৰিকাই মন্দিৰলৈ যাব বিচৰা নাই।

প্ৰশ্ন— আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই আছে নে ?

উত্তৰ— (ইতিবাচক) হয়, আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই আছে।

(নেতিবাচক) নাই, আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই নাই।

প্ৰশ্ন— মাকে ল'ৰাটোক ভাত খাবলৈ দিছে নে ?

উত্তৰ— (ইতিবাচক) হয়, মাকে ল'ৰাটোক ভাত খাবলৈ দিছে।

(নেতিবাচক) নাই মাকে ল'ৰাটোক ভাত খাবলৈ দিয়া নাই।

প্ৰশ্ন— কালি ভেওঁ মন্দিৰ চাবলৈ পুৰীলৈ গ'ল নেকি ?

উত্তৰ— (ইতিবাচক) হয়, কালি ভেওঁ মন্দিৰ চাবলৈ পুৰীলৈ গ'ল।

(নেতিবাচক) নাই, ভেওঁ কালি মন্দিৰ চাবলৈ পুৰীলৈ নগ'ল।

প্ৰশ্ন— তুমি কিবা খাবলৈ বিচাৰিছা নেকি ?

উত্তৰ— (ইতিবাচক) হয়, মই চাহ খাবলৈ কিচাৰিছোঁ।

(নেতিবাচক) নাই, মই একো খাবলৈ কিবা নাই।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাই কিয় পুৰোলৈ যাবলৈ বিচাৰিছে ?

উত্তৰ — হাজৰিকাই মন্দিৰ চাবলৈ পুৰোলৈ যাবলৈ বিচাৰিছে ।

প্ৰশ্ন— প্ৰবীণে কি কৰিবলৈ গ'ল ?

উত্তৰ— প্ৰবীণে চিনেমা চাবলৈ গ'ল ।

EXERCISES

1. Fill in the blanks :

(ক) আমি প্ৰভুৰ দৰ্শন — — আহিছোঁ ।

(খ) আমাৰ — — একো নাই ।

(গ) আগত জোভামোজা — — ঠাই আছে ।

(ঘ) মই এইটো — — পাৰোঁ ।

(ঙ) মই এটা কথা — — বিচাৰিছোঁ ।

(চ) মই গধূলি চিনেমা — — যাম ।

(ছ) হাজৰিকাই যোক আবেলি — — কলে ।

(জ) আমি অসমীয়া — — আহিছোঁ

(ঝ) দীপা চাহ — — গৈছে ।

(ঞ) মৌমুইত পুৰাত — — বিচাৰিছে ।

2. Use the verb stems in the appropriate forms in the sentences in the model given below :

Model : হ- : আমি দৰ্শন হবলৈ আহিছোঁ ।

Verb stems : খা-, কব-, ক-, চা-, ফুৰ-, পিছ-, লিখ-, দেখ- ।

3. Join the sentences in the model given in the lesson :

(ক) তেখেত ইয়ালৈ আহিছে : তেখেতে ইয়াত বক্তৃতা দিব ।

In Assamese

(খ) মই বজাৰলৈ গৈছিলোঁ এটা কমল কিনিলোঁ ।

(গ) মই সদায় নাযাত্তু । মই চিনেমা নাচাত্তু ।

(ঘ) তেওঁ প্ৰতিদিনে যায় তেওঁ চিনেমা চায় ।

(ঙ) তুমি কাইলৈ আহিবা । ইয়াত পঢ়িবা ।

(চ) মানুহে বুবুলক কলে । বুবুলে চুৰেটাৰটো ললে ।

4. Change into (a) negative and (b) interrogative :

(ক) তেওঁ ঠাই চাবলৈ আ হছে ।

(খ) সি তাত থাকিবলৈ বিচাৰে ।

(গ) আলভজা খাবলৈ ভাল ।

(ঘ) ছোৱালীজনী দেখিবলৈ ধুনীয়া ।

(ঙ) দেউতাকে মৌশুক একাপ চাহ আনিবলৈ কৈছে ।

চ বুবুলে ফুৰিবলৈ ভাল পায় ।

(ছ) মৌশু স্কুললৈ যাবলৈ ওলাইছে ।

5. Use in sentences the following pairs of words :

কোন : কোনোবা ; কেতিয়া : কেতিয়াবা ;

কোনোবা : কোনো ; কিবা : একো ;

কেতিয়াবা : কেতিয়াও ; মই : ময়ে ।

Vocabulary

ক'ৰ পৰা

'wherefrom'

দৰশন হবলৈ

'to pay a visit'

দিবলৈ

'to give'

নিব পাৰোঁ

'(I) can take'

কিবা	'something'
এনেয়েহে	'simply, for no special reason'
কোনোবা	'someone'
পাণ্ডা	'panda, a temple guide'
পিছে	'then'
চিন্তা নকৰিব	'do not worry'
যথেষ্ট	'sufficient'
থবলৈ	'to keep'
প্রভু	'Lord'
একো	'nothing'
ভিতৰলৈ	'into, inside'
জোতামোজা	'shoes and socks'
আগত	'in front of'
ঠাই	'place, room'

Grammatical Notes

1. Formation of infinitive is shown in this lesson.

To form infinitive, the verbstem is first inflected for future tense in the 3rd person and then -লৈ is added to it. This formation remains same whether the finite verb is in the present, past or future tense. eg. :

খা- + -(ই)ব+লৈ = খাবলৈ আছে / আছিল / আহিব।

দে-> দি- + -(ই)বলৈ = দিবলৈ আছে / আছিল / থাকিব।

In Assamese

2. { পাৰ- } is an auxiliary verbstem, which is preceeded by the inflected form of the main verbstem for the future tense 3rd person. The auxiliary verbstem পাৰ- is inflected for the appropriate tense and person. eg. :

নে>নিব +পাৰোঁ / পাৰিলোঁ / পাৰিম ।

কৰিব +পাৰোঁ / পাৰিলোঁ / পাৰিম ।

চাব +পাৰোঁ / পাৰিলে / পাৰিব ।

Unit IX : Lesson—44

The Kamakhya Temple

গুৱাহাটীৰ পশ্চিমে নীলাচল পাহাৰ। On (the) west of Gauhati,
নীলাচল পাহাৰৰ ওপৰত কামাখ্যা (there) is Nilachal hill. (The)
মন্দিৰ। আঙিকালি মন্দিৰলৈ গাবলৈ Kamakhya temple is on (the)
পকীৰাস্তা হৈছে। আগতে পকীৰাস্তা Nilachal hill. Now a days,
নাছিল। তালৈ খোজকাটি যাব লাগি- pucca-road has (been constructed)
ছিল। বজা নৰকাসুৰে দেৱীক বিয়া to go to the temple. Previously
কৰা নলৈ খুজিছিল। দেৱীয়ে ৰাতিৰ pucca-road was not (there).
ভিতৰতে এটা খটখটি বান্ধি দিবলৈ (People) had to go there walk-
কৈছিল। সেইমতে বজাই বান্ধিছিল। ing. King Narakasur wanted
খটখটিৰ দুয়োকাষে চম্পা ফুলৰ গছ to marry the Goddess. (The)
কইছিল। ৰাতিপুৱাৰ আগতে কুকুৰাই Goddess asked (him) to
ডাক দিছিল। গতিকে বজাই দেৱীক construct a staircase over-
বিয়া কৰাবলৈ নাপালে। night. Accordingly (the)

king constructed. (The king)
planted Champa trees on both
the sides of it. The cock cried
before the dawn. So (the)
king could not marry (the)
Goddess.

কালাপাহাৰে কামাখ্যা মন্দিৰ ভাঙি
দিছিল। নৰনাৰায়ণে পুনৰ নিৰ্মান
কৰিছিল।

Kalapahar destroyed (the)
Kamakhya temple. King Nara-
naryan again reconstructed (it).

পাহাৰৰ কিছু উত্তৰত ভুবনেশ্বৰী	Little above the hill (there)
মন্দিৰ। মন্দিৰৰ উত্তৰফালে বিশাল	is the Bhubaneswari temple.
ব্ৰহ্মপুত্ৰ। কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীসকল কামাখ্যা	On the north of (the) temple,
ভুবনেশ্বৰী চাবলৈ আহিছে। মন্দিৰ	is the great Brahamaputra.
কতৃপক্ষই কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ	Union Ministers have come
অনুৰোধ কৰিছে। তেওঁলোকে দিব	to see (the) kamakhya (and
বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে।	the) Bhubaneswari temple. The
	temple-management requests
	(the Ministers) to give Central
	aids. They have given assura-
	nance to give (Central aids).

Substitution Drill

- ১। গুৱাহাটীৰ পশ্চিমে নীলাচল পাহাৰ।
ওচৰত
গুৱাহাটীৰ ওচৰত নীলাচল পাহাৰ।
কাষত
গুৱাহাটীৰ কাষত নীলাচল পাহাৰ।
- ২। নীলাচল পাহাৰৰ ওপৰত কামাখ্যা মন্দিৰ।
ভুবনেশ্বৰী
নীলাচল পাহাৰৰ ওপৰত ভুবনেশ্বৰী মন্দিৰ।
- ৩। আজিকালি মন্দিৰলৈ যাবলৈ পকীৰাস্তা হৈছে।
কামাখ্যা
আজিকালি কামাখ্যালৈ যাবলৈ পকীৰাস্তা হৈছে।

আকৌ

বজা নৰকান্ধৰে আকৌ নিৰ্মাণ কৰিছিল ।

১৩ । পহাৰৰ কিছু ওপৰত ভুৱনেশ্বৰী মন্দিৰ ।

বহু

পহাৰৰ বহু ওপৰত ভুৱনেশ্বৰী মন্দিৰ ।

কামাখ্যা

পাহাৰৰ বহু ওপৰত কামাখ্যা মন্দিৰ ।

১৪ । মন্দিৰৰ উত্তৰফালে বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰ ।

পূবফালে

মন্দিৰৰ পূবফালে বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰ ।

ওচৰত

মন্দিৰৰ ওচৰত বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰ ।

১৫ । মন্ত্ৰীসকল কামাখ্যা মন্দিৰ চাবলৈ আহিছে ।

ভুৱনেশ্বৰী

মন্ত্ৰীসকল ভুৱনেশ্বৰী মন্দিৰ চাবলৈ আহিছে ।

নীলাচল পাহাৰ

মন্ত্ৰীসকল নীলাচল পাহাৰ চাবলৈ আহিছে ।

১৬ । মন্দিৰ কতৃপক্ষই কেদ্রায় সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছে ।

চৰকাৰী সাহায্য

মন্দিৰ কতৃপক্ষই চৰকাৰী সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছে ।

তেওঁলোক

তেওঁলোকে চৰকাৰী সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছে ।

১৭ । তেওঁলোকে দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে ।

মন্ত্ৰীসকল

মন্ত্ৰীসকলে দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে।

দিম বুলি

মন্ত্ৰীসকলে দিম বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে।

Expansion Drill

- ১। আগতে পকীৰাস্তা নাছিল।
আগতে মন্দিৰলৈ যাবলৈ পকীৰাস্তা নাছিল।
- ২। তালৈ খোজকাঢ়ি যাব লাগিছিল।
তালৈ মানুহ খোজকাঢ়ি যাব লাগিছিল।
- ৩। সেইমতে বজাই বান্ধি দিছিল।
সেইমতে বজাই খটখট বান্ধি দিছিল।
- ৪। গতিকে বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ নাপালে।
গতিকে নৰকাসুৰ বজাই কামাখ্যা দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ
নাপালে
- ৫। বজা নৰনাৰায়ণে পুণৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।
বজা নৰনাৰায়ণে পুণৰ কামাখ্যা মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।
- ৬। কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীসকল কামাখ্যা মন্দিৰ চাবলৈ আহিছিল।
কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীসকল যোৱামাহত কামাখ্যা মন্দিৰ চাবলৈ
আহিছিল।

Transformation Drill

(a) To Interrogative

- ১। তালৈ খোজকাটি যাব লাগিছিল।
তালৈ খোজকাটি যাব লাগিছিল নেকি ?
- ২। বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খুজিছিল।
বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খুজিছিল নেকি ?
- ৩। ৰাতিৰ ভিতৰতে এটা খট্‌খটি বান্ধি দিবলৈ কৈছিল।
ৰাতিৰ ভিতৰতে এটা খট্‌খটি বান্ধি দিবলৈ কৈছিল নেকি ?
- ৪। বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ পালে।
বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ পালে নে ?
- ৫। মন্দিৰৰ উত্তৰফালে ব্ৰহ্মপুত্ৰ।
মন্দিৰৰ উত্তৰফালে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নেকি ?
- ৬। কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল।
কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল নেকি ?
- ৭। তেওঁলোকে দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে।
তেওঁলোকে দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে নেকি ?

(b) To Negative-Interrogative

- ১। মন্দিৰলৈ যাবলৈ ৰাস্তা হৈছে।
মন্দিৰলৈ যাবলৈ ৰাস্তা হোৱা নাই নেকি ?
- ২। বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খুজিছিল।
বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খোজা নাছিল নেকি ?

- ৩। দেৱীয়ে এটা খটখটি বান্ধি দিবলৈ কৈছিল।
দেৱীয়ে এটা খটখটি বান্ধি দিবলৈ কোৱা নাছিল নে ?
- ৪। ৰাতিপুৱাৰ আগতে কুকুৰাই ডাক দিছিল।
ৰাতিপুৱাৰ আগতে কুকুৰাই ডাক দিয়া নাছিল নে ?
- ৫। কালাপাহাৰে কামাখ্যা মন্দিৰ ভাঙি দিছিল।
কালাপাহাৰে কামাখ্যামন্দিৰ ভাঙি দিয়া নাছিল নেকি ?
- ৬। নৰনাৰায়ণে পুণৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।
নৰনাৰায়ণে পুণৰ নিৰ্মাণ কৰা নাছিল নেকি ?
- ৭। মন্ত্ৰীসকলে ভুবনেশ্বৰী মন্দিৰ চাবলৈ আহিছে।
মন্ত্ৰীসকলে ভুবনেশ্বৰী মন্দিৰ চাবলৈ অহা নাই নেকি।
- ৮। মন্দিৰ কৰ্তৃপক্ষই কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ আহিছে।
মন্দিৰ কৰ্তৃপক্ষই কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ অহা নাই নেকি ?

(c) To Affirmative

- ১। আগতে পকীৰাস্তা নাছিল।
আগতে পকীৰাস্তা আছিল।
- ২। ৰজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ নাপালে।
ৰজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ পালে।
- ৩। কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰা নাছিল।
কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল।

(d) To Present Indefinite.

- ১। তালৈ খোজকাঢ়ি যাব লাগিছিল।
তালৈ খোজকাঢ়ি যাব লাগে।

- ২। বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খুজিছিল।
বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খোজে।
- ৩। বাতিৰ ভিতৰতে খট্ খটি বান্ধি দিবলৈ কৈছিল।
বাতিৰ ভিতৰতে খট্ খটি বান্ধি দিবলৈ কয়।
- ৪। বজাই বিয়া কৰাবলৈ নাপালে।
বজাই বিয়া কৰাবলৈ নাপায়।
- ৫। মন্ত্ৰীসকলে চাবলৈ আহিছে।
মন্ত্ৰীসকলে চাবলৈ আহে।
- ৬। কৰ্তৃপক্ষই সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছে।
কৰ্তৃপক্ষই সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰে।

EXERCISES

1. Fill in the blanks :

- (ক) মন্দিৰলৈ — — পকীৰাস্তা হৈছে।
(খ) বাতিৰ ভিতৰতে খট্ খটি বান্ধি — — কৈছিল।
(গ) বজাই দেৱীক বিয়া — — নাপালে।
(ঘ) মন্ত্ৰীসকল কামাখ্যা ভূৱনেশ্বৰী — — আহিছে।
(ঙ) কেন্দ্ৰীয় সাহায্য — — অনুৰোধ কৰিছে।

2. Change the tense of the finite verb into past :

- (ক) মন্দিৰলৈ যাবলৈ পকীৰাস্তা হৈছে।
(খ) বজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খুজিছে।

- (গ) সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছে।
(ঘ) আমি খাবলৈ গাত্ৰ।
(ঙ) তুমি চিনেমা চাবলৈ ভালপোৱা নে ?

3. Choose the correct combinations. Arrange in correct order

Col. A

Col. B

মই ভালপাত্ৰ	দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ
নৰকানুৰে বিচাৰিছিল	চিনেমা চাবলৈ
মীনুইত আহিছে	চিগাৰেট খাবলৈ
আগত যথেষ্ট ঠাই আছে	সাহায্য দিবলৈ
মন্ত্ৰীসকলক অনুৰোধ কৰিছে	জোতামোজা খবলৈ
তাই এতিয়া ধৰিছে	চাহ কৰিব

4. Replace the subject by the correct form of the word given in the parenthesis. Make change wherever necessary.

- (ক) দেউতাৰে বক্তৃতা দিব লাগিব। (মই, মোমাইদেউ)
(খ) মই ধাৰ্মাটিক বুজাব লাগিব। (তুমি, ভাই)
(গ) আপুনি সকলো কথা কব লাগিব। (তাই, তুমি)
(ঘ) মই কাইলৈ পুৱালৈ যাব লাগে। (তুমি, আপুনি)
(ঙ) দেউতাৰ লগত আন বহুতো মানুহ যাব। (মই, ভাই)
(চ) আমি কেতিয়া যাম ? (আপুনি, সি)
(ছ) মই অৰকাৰী কুটিৰ ধৰিছোঁ। (তাই, খুৰী)

5. Change into negative :

- (ক) আমি সাগৰত গা ধুও।
(খ) আমি মন্দিৰত সোমাম।

- (গ) তই পুৱাই উঠিবি।
 (ঘ) মা আৰু মোমাইদেৱো যাব।
 (ঙ) তুমি বহলাই কব লাগিব।
 (চ) তেওঁ মোক কব লাগিব।
 (ছ) ৰজা নৰনাৰায়ণে পুণৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।
 (জ) মন্দিৰ কৰ্তৃপক্ষই কেন্দ্ৰীয় সাহায্য দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল।
 (ঝ) আগতে খোজকাঢ়ি যাব লাগিছিল।
 (ঞ) মন্দিৰলৈ যাবলৈ পকীৰাস্তা হৈছে।

6. Change into interrogative :

- (ক) ৰাস্তাৰ দুয়োকাষে চম্পাকুলৰ গছ কইছিল।
 (খ) নীলাচল পাহাৰ গুৱাহাটীৰ পশ্চিমে।
 (গ) ৰজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ খুজিছিল।
 (ঘ) কালাপাহাৰে মন্দিৰ ভাঙি দিছিল।
 (ঙ) তেওঁলোকে দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে।
 (চ) তেওঁলোকৰ প্ৰভুক কিবা দিবলৈ আছে।

7. Add the words/phrases given on the right at the appropriate place in the sentence :

(ক) আজিকালি মন্দিৰলৈ যাবলৈ পকীৰাস্তা হৈছে।	কামাখ্যা
(খ) ৰজাই দেৱীক বিয়া কৰাবলৈ বিচাৰিছিল।	নৰনাৰায়ণ
(গ) ৰজা নৰনাৰায়ণে পুণৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।	কামাখ্যা মন্দিৰ
(ঘ) কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীসকলে কামাখ্যা চাবলৈ আহিছিল।	যোৱামাহ
(ঙ) তেওঁলোকে দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল।	সাহায্য।

Vocabulary

গুৱাহাটী	'Gauhati city'
পশ্চিমে	'on the west'
মৌলচল	'name of the hill, where the Kamakhya temple is located'
পাহাৰ	'hill'
আজিকালি	'now a days'
যাবলৈ	'to go'
মন্দিৰ	'temple'
পকীয়া সড়	'pucca road'
খোজকাঢ়ি	'by walk'
ৰজা নৰকাসুৰ	'king Narakasur, who was the son of the Baraha incarnation of Bishu.'
খট্ খটি	'stairs'
দেৱী	'goddess'
বিয়া কৰাবলৈ	'to marry'
বান্ধি দিবলৈ	'to construct'
ৰাতিপুৱা	'morning'
কুকুৰা	'cock, hen'
ডাক	'cry of a cock'
কালাপাহাৰ	'An atheist who destroyed several Hindu temples including the Kamakhya temple'

পুনৰ	'again'
মন্ত্ৰী	'minister'
ব্ৰহ্মপুত্ৰ	'River Brahmaputra'
কৰ্তৃপক্ষ	'authcrity'
সাহায্য	'aids'
অনুবোধ কৰিছে	'requests'
প্ৰতিশ্ৰুতি	'assurance'

Cultural Note

1. কামাখ্যা : The temple of the mother goddess Kamakhya is situated on the Nilachal Hill about 9 kms. away from the city of Gauhati.

As per the legend in the Mahabharata, king Daikkha, the father-in-law of Lord Shiva celebrated a 'Jagya'. Having undermined Shiva, the king did not invite him. His daughter 'Sati' without being invited came to the father's house where she herself heard how her husband Shiva had been defamed amidst the other gods present. So she herself succumbed to death. Then her husband became half-mad and having carried her dead body on his shoulder he started roaming around the world until the different parts of her body got dissipated. The goddess's sex-organ fell down at Nilachal and the temple of Kamakhya has been built. Kamakhya is one of the famous 'Shakti Pitha', a centre of sacrifice.

In Assamese

Even now animals and birds are sacrificed at Kamakhya. In the month of June, a great fair is held at Kamakhya, known as Ambubashi mela.

নবনাবাগ : In the 16th century A.D. a popular king, named Naranarayan, ruled in the Kochbeher, the western part of ancient Kamrup, now North-Bengal. He was a very learned king and he patronized a number of famous Assamese poets including 'Sankardeva'. He once invaded the kingdom of Ahom and conquered some part of it. The reconstruction of the temple of Kamakhya is one of his great achievements. It is also said that king Naranarayan used gold while constructing the temple.

Unit IX : Lesson—45

An Ex-trainee Meets Mr. Hazarika

শ্রী জেনা : চাৰ, আপোনালোক
পৰহি কৰবালৈ গৈছিল
নেকি ? Sri Jena : Sir, did you go
somewhere the day
before yesterday ?

মি: হাজৰিকা : এৰা, আমি শ্ৰু জগ- Mr. Hazarika : Yes, we went to
মাথক সেৱা কৰিবলৈ Puri to pay homage to
পুৰীলৈ গৈছিলোঁ । Lord Jagannath. One
পুৰীত মোৰ বন্ধু এজনো friend of mine is also
আছে। তেওঁ আমাক there at Puri. He invited
তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতি- us to see his house We
ছিল। আমি তেওঁৰ went to his house He
ঘৰলৈ গৈছিলোঁ। তেওঁ gave us to eat (He) gave
আমাক খাবলৈ দিছিল। (us) all facilities to stay
ৰাতি থাকিবলৈও সকলো at night.
সুবিধা কৰি দিছিল।

শ্রী জেনা : তাৰপৰা সিদিনাই Sri Jena : Did you return
উভতি নহে ? therefrom that very
day ?

মি: হাজৰিকা : নাই, সিদিনা তেওঁ Mr Hazarika : No. He did
আমাক আহিবলৈ নিদিলে not allow us to return
বৰং চিনেমা চাবলৈ that day. Rather (he)
নিলে। চিনেমা হলত took us to see film.
আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখি- (We) saw our Principal

বলৈ পালোঁ। অ', তুমি কি
কাৰণে আহিলা ?

also in the hall. Yes,
why did you come here ?

শ্ৰী জেনা : আপোনাক লগ পাবলৈ
আহিলোঁ। হেড মাষ্টৰে
এখন চিলেবাচ নিবলৈ
কৈছে। আমি পহিলা
শাওণৰ পৰা ক্লাচ আৰম্ভ
কৰিবলৈ ঠিক কৰিছোঁ।
ইচ্ছুক ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ
সিদিনা এঘাৰ বজাত
সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিৰাং
কৰিছোঁ।

Sri Jena : I came to meet
you. The Head-master
asked me to fetch one
syllabus. We have
decided to start class
from the 1st of Sravan.
(We) have decided to
take the interview of
the willing students at
11-00 (A.M.) that day.

Build-up Drill

- ১। গৈছিল নেকি ?
আপোনালোক গৈছিল নেকি ?
আপোনালোক কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?
আপোনালোক পৰহি কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?
- ২। গৈছিলোঁ।
আমি গৈছিলোঁ।
আমি পুৰীলৈ গৈছিলোঁ।
এবা, আমি প্ৰভু জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ পুৰীলৈ গৈছিলোঁ।
- ৩। আছে।
বন্ধু এজনো আছে।
পুৰীত মোৰ বন্ধু এজনো আছে।

- ৪। মাতিছিল।
তেওঁ মাতিছিল।
তেওঁ আমাক মাতিছিল।
- ৫। গৈছিলোঁ।
আমি ঘৰলৈ গৈছিলোঁ।
আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ গৈছিলোঁ।
- ৬। দিছিল।
তেওঁ দিছিল।
তেওঁ আমাক দিছিল।
তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল।
- ৭। উভতিল নে ?
সিদিন ই উভতিল নে ?
ভাবপৰা সিদিনাই উভতিল নে ?
- ৮। নিদিলে।
তেওঁ নিদিলে।
তেওঁ আমাক নিদিলে।
তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে।
- ৯। নিলে।
চিনেমা চাবলৈ নিলে।
সিদিনা চিনেমা চাবলৈ নিলে।
- ১০। পালোঁ।
দেখিবলৈ পালোঁ।
আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ।

চিনেমা হলত আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ ।

১১। কি কাৰণে আহিল ?

তুমি কি কাৰণে আহিলা ?

অ', তুমি কি কাৰণে আহিলা ?

১২। আহিলোঁ ।

লগ পাবলৈ আহিলোঁ ।

আপোনাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ ।

১৩। কৈছে ।

হেডমাষ্টৰে কৈছে ।

হেডমাষ্টৰে নিবলৈ কৈছে ।

হেডমাষ্টৰে এখন চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে ।

১৪। ঠিক কৰিছোঁ ।

আমি ঠিক কৰিছোঁ ।

আমি ক্লাচ আৰম্ভ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।

আমি পহিলা শওনৰ পৰা ক্লাচ আৰম্ভ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছোঁ

১৫। ঠিবাং কৰিছোঁ ।

লবলৈ ঠিবাং কৰিছোঁ ।

সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিবাং কৰিছোঁ ।

এঘাৰ বজাত সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিবাং কৰিছোঁ ।

ইচ্ছুক ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ এঘাৰ বজাত সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিবাং
কৰিছোঁ ।

Substitution Drill

১। (ক) আপোনালোক পৰহি কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?

সিদিনা

আপোনালোক সিদিনা কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?

(খ) আপোনালোক পৰহি কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?

কেতিয়াবা

আপোনালোক পৰহি কেতিয়াবা গৈছিল নেকি ?

২। (ক) আমি প্ৰভু জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ গৈছিলোঁ।

লিংগৰাজ

আমি প্ৰভু লিংগৰাজক সেৱা কৰিবলৈ গৈছিলোঁ।

কৃষ্ণ

আমি প্ৰভু কৃষ্ণক সেৱা কৰিবলৈ গৈছিলোঁ।

(খ) আমি প্ৰভু জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ গৈছিলোঁ।

দৰ্শন হবলৈ

আমি প্ৰভু জগন্নাথক দৰ্শন হবলৈ গৈছিলোঁ।

কিবা দিবলৈ

আমি প্ৰভু জগন্নাথক কিবা দিবলৈ গৈছিলোঁ।

চাবলৈ

আমি প্ৰভু জগন্নাথক চাবলৈ গৈছিলোঁ।

৩। (ক) তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল।

আনিছিল

তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ আনিছিল।

কৈছিল

তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ কৈছিল।

(খ) তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল।

খাবলৈ

তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰত খাবলৈ মাতিছিল।

৪। তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল।

কবলৈ

তেওঁ আমাক কবলৈ দিছিল।

চাবলৈ

তেওঁ আমাক চাবলৈ দিছিল।

ফুৰিবলৈ

তেওঁ আমাক ফুৰিবলৈ দিছিল।

৫। সিদিনা তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে।

যাবলৈ

সিদিনা তেওঁ আমাক যাবলৈ নিদিলে।

থাকিবলৈ

সিদিনা তেওঁ আমাক থাকিবলৈ নিদিলে।

কবলৈ

সিদিনা তেওঁ আমাক কবলৈ নিদিলে।

পঢ়িবলৈ

সিদিনা তেওঁ আমাক পঢ়িবলৈ নিদিলে।

৬। বৰং সিদিনা আমাক চিনেমা চাবলৈ নিলে।

ফুৰিবলৈ

বৰং সিদিনা আমাক ফুৰিবলৈ নিলে।

বজাৰ কৰিবলৈ

বৰং সিদিনা আমাক বজাৰ কৰিবলৈ নিলে।

৭। চিনেমা হলত আমার অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ ।

চাৰ

চিনেমা হলত আমার চাৰকো দেখিবলৈ পালোঁ ।

দেউতা

চিনেমা হলত আমার দেউতাকো দেখিবলৈ পালোঁ ।

খুৰা

চিনেমা হলত আমার খুৰাকো দেখিবলৈ পালোঁ ।

৮। ৰাতি থাকিবলৈ সকলো সুবিধা কৰি দিছিল।

বন্দোবস্ত

ৰাতি থাকিবলৈও সকলো বন্দোবস্ত কৰি দিছিল।

ব্যৱস্থা

ৰাতি থাকিবলৈও সকলো ব্যৱস্থা কৰি দিছিল।

৯। আপোনাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ ।

চাৰ

চাৰক লগ পাবলৈ আহিলোঁ ।

তুমি

ভোমাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ ।

১০। হেডমাষ্টৰে এখন চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে ।

প্ৰধান শিক্ষক

প্ৰধান শিক্ষকে এখন চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে ।

কিতাপ

প্ৰধান শিক্ষকে এখন কিতাপ নিবলৈ কৈছে ।

আনিবলৈ

প্ৰধান শিক্ষকে এখন কিতাপ আনিবলৈ কৈছে ।

- ১১। আমি শাওণৰ পৰা ক্ল'চ অ'বস্ত কৰিবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।
জামুৱাৰী
আহ জামুৱাৰীৰ পৰা ক্ল'চ অ'বস্ত কৰিবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।
লবলৈ
আমি জামুৱাৰীৰ পৰা ক্ল'চ লবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।
ঠিৰাং
আমি জামুৱাৰীৰ পৰা ক্ল'চ লবলৈ ঠিৰাং কৰিছোঁ ।
- ১২। ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ এবাৰ বজাত সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিৰাং কৰিছোঁ ।
দহ
ছাত্ৰছাত্ৰীৰ দহ বজাত সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিৰাং কৰিছোঁ ।
ল'ৰা ছোৱালী
ল'ৰা ছোৱালীৰ দহ বজাত সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিৰাং কৰিছোঁ ।

Transform from Affirmative to Negative

- ১। আমি প্ৰভু জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ গৈছিলোঁ ।
আমি প্ৰভু জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ যোৱা নাছিলোঁ ।
- ২। তেওঁ আমাক ঘৰলৈ মাতিছিল ।
তেওঁ আমাক ঘৰলৈ মতা নাছিল ।
- ৩। তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল ।
তেওঁ আমাক খাবলৈ দিয়া নাছিল ।
- ৪। সিদিনা আমাক চিনেমা চাবলৈ নিলে ।
সিদিনা আমাক চিনেমা চাবলৈ নিনিলে ।

- ৫। চিনেমা হলত অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ ।
চিনেমা হলত অধ্যক্ষকো দেখা নাপালোঁ ।
- ৬। আমি কবালৈ গৈছিলোঁ ।
আমি বলৈকো যোৱা নাছিলোঁ ।
- ৭। তুমি তেওঁক আহিবলৈ দিলা ।
তুমি তেওঁক আহিবলৈ নিদিছা ।
- ৮। থাকিবলৈ সুবিধা কৰি দিছিল ।
থাকিবলৈ সুবিধা কৰি দিয়া নাছিল ।
- ৯। সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিৰাং কৰিছোঁ ।
সাক্ষাৎকাৰ লবলৈ ঠিৰাং কৰা নাই ।

Transform into Interrogative

- ১। মি. হাজৰিকা পুৰী চাবলৈ গৈছিল ।
মি. হাজৰিকা পুৰী চাবলৈ গৈছিল নেকি ?
- ২। বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক ঘৰলৈ মাতিছিল ।
বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক ঘৰলৈ মাতিছিল নেকি ?
- ৩। তেওঁ হাজৰিকাইঁতক খাবলৈ দিছিল ।
তেওঁ হাজৰিকাইঁতক খাবলৈ দিছিল নেকি ?
- ৪। তেওঁ সিদিনা হাজৰিকাইঁতক আহিবলৈ দিলে ।
তেওঁ সিদিনা হাজৰিকাইঁতক আহিবলৈ দিলে নেকি ?
- ৫। সিদিনা চিনেমা চাবলৈ নিলে ।
সিদিনা চিনেমা চাবলৈ নিলে নেকি ?

**Formation of interrogative by replacing
phrase / words by question words**

- ১। হাজৰিকাইঁত জগন্নাথক মেৰা কৰিবলৈ পুৰীলৈ গৈছিল।
কিয় ?
হাজৰিকাইঁত কিয় পুৰীলৈ গৈছিল ?
কি কাৰণে ?
হাজৰিকাইঁত কি কাৰণে পুৰীলৈ গৈছিল ?
- ২। বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল।
কিয় ?
বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক কিয় মাতিছিল ?
কি কৰিবলৈ ?
বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক কি কৰিবলৈ মাতিছিল ?
- ৩। বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক থাকিবলৈ দিলে।
কি কৰিলে ?
বন্ধুজনে হাজৰিকাইঁতক কি কৰিলে ?
- ৪। তেওঁ সিদিনা চিনেমা চাবলৈ নিলে।
কি কৰিবলৈ ?
তেওঁ সিদিনা কি কৰিবলৈ নিলে ?
কলৈ ?
তেওঁ সিদিনা কলৈ নিলে ?
- ৫। হেডমাষ্টৰে এখন চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে ?
কোনে ?
কোনে এখন চিলেবাচ নিবলৈ কৈছিল ?

কি ?

কোনে কি নিবলৈ কৈছে ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাহঁত কেতিয়া গৈছিল ?

উত্তৰ— হাজৰিকাহঁত পৰহি গৈছিল।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাহঁত পৰহি কলৈ গৈছিল ?

উত্তৰ— হাজৰিকাহঁত পৰহি পুৰীলৈ গৈছিল।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাহঁত পৰহি পুৰীলৈ কিয় গৈছিল ?

উত্তৰ— হাজৰিকাহঁত পৰহি জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ পুৰীলৈ গৈছিল।

প্ৰশ্ন— তেওঁলোকে পুৰীত আৰু কি কৰিলে ?

উত্তৰ— তেওঁলোকে পুৰীত এখন কথাছবি চালে আৰু এজন বন্ধুৰ
ঘৰলৈ গ'ল।

প্ৰশ্ন— বন্ধুৰ ঘৰত তেওঁলোক ৰাতি থাকিল নেকি ?

উত্তৰ— হয়, বন্ধুজনৰ ঘৰত তেওঁলোক ৰাতি থাকিল।

EXERCISE

1. Join the two sentences into one by using infinitive :

(ক) তেওঁলোক এইমাত্ৰ গ'ল। তেওঁলোকে চিনেমা চাব।

(খ) মই ঘৰলৈ যাওঁ। মই কিতাপ পঢ়িম।

(গ) তোমালোকে তেওঁক ভাত দিলা। তেওঁ খাব।

(ঘ) দীপকে বীতাক কলে বীতা আহিব।

(ঙ) তেওঁলোকে মোক মাতিলে মই চিনেমা চাম।

2. Substitute the underlined words by the appropriate forms of the words given in the brackets :

(ক) তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে। (কব, যাব, থাকিব, পঢ়িব)

(খ) দীপকে খাবলৈ কলে। (কব-, নে-, শো-, লিখ-)

(গ) আমি বস্ত্ৰটো চাবলৈ গলোঁ। (কিনিব, আনিব, লব, দিব)

(ঘ) হাজৰিকা সদায় ফুৰিবলৈ যায়। (বজ্জাব, পঢ়, স্কুল, চিনেমা, চিনেমা চা-)

3. Change the finite verbs to give opposite sense :

(ক) পুৰীত মোৰ বন্ধুজন আছে।

(খ) আমি প্ৰভুৰ সেৱা কৰিবলৈ গৈছিলোঁ।

(গ) বৰুৱাই আমাক আহিবলৈ নিদিলে।

(ঘ) বৰং ৰাতি থাকিবলৈ কলে।

(ঙ) বন্ধুজনে হাজৰিকাইতক চিনেমা-চাবলৈ নিলে।

(চ) তেওঁলোক আক্ৰি উভতিল।

(ছ) তাত আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ।

4. Fill in the blanks :

(ক) হেডমাষ্টৰে এখন চিলেবাচ — — কৈছে।

(খ) সিদিনা এঘাৰ বজাত সাক্ষাৎকাৰ — — ঠিৰাং কৰিছোঁ।

(গ) শাওণৰ পৰা ক্লাচ আৰম্ভ কৰিবলৈ — — কৰিছোঁ।

(ঘ) তাত আমাৰ অধ্যক্ষকো — — পালোঁ ।

(ঙ) তেওঁ আমাক ৰাতি তেওঁৰ ঘৰত — — দিছিল ।

5. Change tense of the finite verb into present :

(ক) আমি প্ৰভুক সেৱা কৰিবলৈ পুৰীলৈ গৈছিলোঁ ।

(খ) তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল ।

(গ) তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল ।

(ঘ) ৰাতি থাকিবলৈ সুবিধা কৰি দিছিল ।

(ঙ) তেওঁ আমাক চিনেমা চাবলৈ নিলে ।

(চ) তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে ।

Vocabulary

সেৱা ক ৰবলৈ	'to pay homage'
চাবলৈ	'to see'
খাবলৈ	'to eat'
তাৰপৰা	'therefrom'
সিদিনাই	on that very day'
আহিবলৈ নিদিলে	'did not allow to come'
বৰং	'rather'
চিনেমা	'cinema'
চিনেমা হল	'cinema-hall'
অধ্যক্ষ	'principal'
দেখিবলৈ পালোঁ	'could see'
কি কাৰণে	'why'
লগ পাবলৈ	'to meet'

পহিলা	'first'
শাওণ	'the 4th month' according to Indian Calender'
ইচ্ছুক	'willing'
সিদিনা	'that day'
সাক্ষাৎকাৰ	'interview'
ঠিক/ঠিৰাং	'final'

Grammatical Notes

1. Use of infinitives with finite verbs in the past tense is shown here. Whether the finite verb is in the present tense or past, there is no change in the infinitive formation. The formation of the infinitive is governed by the rules noted at the end of the Lesson 43.
2. The distinction between the use of verb-root চ'- and দেখ- to be noted. চা- is used to mean the "act of seeing with intention", দেখ- elsewhere

মই জোনটোলৈ চালোঁ I looked at the moon'

মই জোনটো দেখিলোঁ 'I saw the moon'

চাৰে পৰীক্ষাৰ বহি চালে 'Sir examined the answer
scripts'

3. -আ is added to দিন to mean 'on the day'. eg :

সিদিনা..... 'on that day'

যিদিনা..... 'on which day'

দহ দিনৰ দিনা ... 'on the 10th day'

4. -(এ)ই is added to mark emphasis. In some cases simple -ই is added to. eg. :

বাম + -এই : বামেই

সিদিনা + -ই . সিদিনাই

ভাত + -এই : ভাতেই

যেতিয়া + -ই : যেতিয়াই

— — —

Unit IX : Lesson—46

Mr. Hazarika's Proposed Assam Tour

মি হাজৰিকা : অহা মাহত আমি অসম
চাবলৈ যাম। গৰমবন্ধ
কটাবলৈ অসমখন বৰ
ভাল। তাত চাবলৈ
বহুত ঠাই আছে।
আমি শিৱসাগৰলৈকো
যাম। তাত মীনুহঁতৰ
মোমায়েকৰ ঘৰ। অহা
সপ্তাহত তেওঁ আমাক
নিবলৈ আহিব। তেওঁ-
লোকৰ ওচৰতে কাজি-
ৰঙা। কাজিৰঙাৰ
সিফালে আৰু এখন
সৰু হাবি আছে।
আমি তাত চিকাৰ
কৰিবলৈ সোমাম।
হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু
দেখিবলৈ পাম।

Mr. Hazarika : We shall go to
see Assam next month.
Assam is very good to
spend the summer vaca-
tion. There are many
places to see. We shall
go to Sibsagar also Minu
etc.'s uncle's house is
there He will come to
take us (there) next
week. (The) Kaziranga
is (located) near their
house. There is another
small forest on the other
side of kaziranga. We
will enter there to hunt.
We will be able to see
innumerable animals
in the forest.

মিচে গুপ্তা : আমাৰ ল'ৰাছোৱালী-
হঁতো অহা আহি
মাইত ফুৰিবলৈ ওলাইছে।
সিহঁতে মোকো ওলাবলৈ

Mrs. Gupta : Our children are
also getting ready to
tour in coming Ashin
month. They have appro-

ধৰিছে। মই নাশাওঁ বুলি
কৈছোঁ।

ached me also. I have
told them that I won't
go.

মি: হাজৰিকা : আপুনি কি কাৰণে
নাশাওঁ বুলি কলে ?

Mr. Hazarika : Why did you
tell that you won't go?

মিচেচ গুপ্তা : মোৰ গা ভাল নহয়।
ডাক্তৰে ফুৰাচকা
নকৰিবলৈ কৈছে।
বৰ জিৰণি লবলৈ
পৰামৰ্শ দিছে।

Mrs. Gupta : I am not physica-
lly well. Doctor has
advised me not to move.
Rather (he) advised me
to take rest.

Build up Drill

১। বাম।

আমি বাম।

আমি অসম চাবলৈ বাম।

অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ বাম

২। বৰ ভাল।

গৰম বন্ধ কটাবলৈ বৰ ভাল।

গৰম বন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল।

৩। আছে।

বহুত ঠাই আছে।

ভাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে।

৪। বাম।

- আমি যাম ।
আমি শিৱসাগৰলৈকো যাম ।
- ৫ । মোমায়েকৰ ঘৰ ।
তাত মোমায়েকৰ ঘৰ ।
তাত মীনুহঁতৰ মোমায়েকৰ ঘৰ ।
- ৬ । আহিব ।
তেওঁ আহিব ।
তেওঁ নিবলৈ আহিব ।
তেওঁ আমাক নিবলৈ আহিব ।
- ৭ । কাজিৰঙা ।
গুৰতে কাজিৰঙা ।
তেওঁলোকৰ গুৰতে কাজিৰঙা ।
- ৮ । সোমাম ।
আমি সোমাম ।
আমি চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম ।
আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম ।
- ৯ । পাম ।
দেখিবলৈ পাম ।
অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম ।
- ১০ । ওলাইছে ।
ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।
ল'ৰাছোৱালীহঁতো ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।
আমাৰ ল'ৰাছোৱালীহঁতো ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।

আমাৰ ল'ৰাছোৱালীহঁতো আহিণ মাহত ফুৰিবলৈ ওলাইছে।

১১। কৈছোঁ।

নাযাওঁ বুলি কৈছোঁ।

মই নাযাওঁ বুলি কৈছোঁ।

১২। কলে

নাযাওঁ বুলি কলে।

কি কাৰণে নাযাওঁ বুলি কলে?

আপুনি কি কাৰণে নাযাওঁ বুলি কলে?

১৩। কৈছে।

নকৰিবলৈ কৈছে।

ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে।

ডাক্তৰে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে।

১৪। দিহা পৰামৰ্শ দিছে।

জিৰণি লবলৈ পৰামৰ্শ দিছে।

ডাক্তৰে জিৰণি লবলৈ পৰামৰ্শ দিছে।

Substitution Drill

১। (ক) অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ লাম।

সপ্তাহত

অহা সপ্তাহত আমি অসম চাবলৈ যাম।

বছৰত

অহা বছৰত আমি অসম চাবলৈ যাম।

সোমবাৰে

অহা সোমবাৰে আমি অসম চাবলৈ যাম।

(খ) অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ যাম।

ওলাম

অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ ওলাম।

আহিম

অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ আহিম।

২। গৰম বন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল।

কটাবৰ কাৰণে

গৰম বন্ধ কটাবৰ কাৰণে অসমখন বৰ ভাল।

৩। তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে।

ফুৰিবলৈ

তাত ফুৰিবলৈ বহুত ঠাই আছে।

ঘূৰিবলৈ

তাত ঘূৰিবলৈ বহুত ঠাই আছে।

থাকিবলৈ

তাত থাকিবলৈ বহুত ঠাই আছে।

৪। তেওঁ আমাক নিবলৈ আহিব।

কবলৈ

তেওঁ আমাক কবলৈ আহিব।

মাতিবলৈ

তেওঁ আমাক মাতিবলৈ আহিব।

থবলৈ

তেওঁ আমাক থবলৈ আহিব।

৫। (ক) তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম।

ধৰিবলৈ

তাত চিকাৰ ধৰিবলৈ সোমাম ।

(খ) তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম ।

চেফ্টা কৰিম

তাত চিকাৰ কৰিবলৈ চেফ্টা কৰিম ।

যত্ন

তাত চিকাৰ কৰিবলৈ যত্ন কৰিম ।

৬। হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম ।

পাবা

হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাবা ।

পাব

হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাব ।

পাবি

হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাবি

৭। ল'ৰা ছোৱালীহঁতো আহিণ মাহত ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।

জামুৱাৰী

ল'ৰা ছোৱালীহঁতো জামুৱাৰী মাহত ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।

গৈছে

ল'ৰা ছোৱালীহঁতো জামুৱাৰী মাহত ফুৰিবলৈ গৈছে ।

সিহঁত

সিহঁতো জামুৱাৰী মাহত ফুৰিবলৈ গৈছে ।

৮। সিহঁতে মোকো ওলাবলৈ ধৰিছে ।

কৈছে

সিহঁতে মোকো ওলাবলৈ কৈছে ।

যাবলৈ

সিহঁতে মোকো যাবলৈ কৈছে।

থাকিবলৈ

সিহঁতে মোকো থাকিবলৈ কৈছে।

৯। মই নাখাওঁ বুলি কৈছোঁ।

নাখাওঁ

মই নাখাওঁ বুলি কৈছোঁ।

নলওঁ

মই নলওঁ বুলি কৈছোঁ।

১০। আপুনি কি কাৰণে নাখাওঁ বুলি কলে ?

কৈছে

আপুনি কি কাৰণে নাখাওঁ বুলি কৈছে ?

কিয়

আপুনি কিয় নাখাওঁ বুলি কৈছে ?

১১। ডাক্তৰে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে।

চাব

চাবে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে।

সিহঁত

সিহঁতে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে।

কৰিবলৈ

সিহঁতে ফুৰাচকা কৰিবলৈ কৈছে।

১২। বৰং জিৰণি লবলৈ পৰামৰ্শ দিছে।

ছুটি

বৰং ছুটি লবলৈ পৰামৰ্শ দিছে।

উপদেশ

বৰং ছুটি লবলৈ উপদেশ দিছে।

Transformation Drill

(a) To Interrogative

- ১। গৰম বন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল।
গৰম বন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল নেকি ?
- ২। তেওঁ আমাক নিবলৈ আহিব।
তেওঁ আমাক নিবলৈ আহিব নেকি ?
- ৩। আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম।
আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম নে ?
- ৪। হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম।
হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম নে ?
- ৫। ল'ৰাছোৱালীহঁত কুৰিবলৈ গুলাইছে।
ল'ৰাছোৱালীহঁত কুৰিবলৈ গুলাইছে নে ?
- ৬। ডাক্তৰে কুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে।
ডাক্তৰে কুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে নেকি ?

(b) To Negative:

- ১। অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ যাম।
অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ ন'বওঁ।

- ২। মোমায়েকে আনাক নিলৈ আহিব ।
মোমায়েকে আমাক নিবলৈ নাহে ।
- ৩। তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম ।
তাত চিকাৰ কৰিবলৈ নোসোমোওঁ ।
- ৪। অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম ।
বেছি জীৱজন্তু দেখিলৈ নাপাওঁ ।
- ৫। ল'ৰাছোৱালীহঁত ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।
ল'ৰাছোৱালীহঁত ফুৰিবলৈ ওলোৱা নাই ।
- ৬। সিহঁতে মোকো ওলাবলৈ ধৰিছে ।
সিহঁতে মোকো ওলাবলৈ ধৰা নাই ।
- ৭। মই নাযাওঁ বুলি কৈছোঁ ।
মই নাযাওঁ বুলি কোৱা নাই ।
- ৮। ডাক্তৰে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে ।
ডাক্তৰে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কোৱা নাই ।

Question-Response Drill

- প্ৰশ্ন— হাজৰিকাহঁত কেতিয়া কলৈ যাব ?
উত্তৰ — হাজৰিকাহঁত অহামাহত অসমলৈ যাব ।
- প্ৰশ্ন — তেওঁলোক কিয় অসমলৈ যাব ?
উত্তৰ — তেওঁলোক অসম চাবলৈ অসমলৈ যাব ।
- প্ৰশ্ন — অসমখন কিয় কাৰণে ভাল ?
উত্তৰ — গৰমবন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল ।

প্ৰশ্ন— তাত চাবলৈ ঠাই আছে নে ?

উত্তৰ— হয়, তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে ।

প্ৰশ্ন— মীনুইতৰ মোমায়েক কেতিয়া আহিব ?

উত্তৰ— মীনুইতৰ মোমায়েক অহা সপ্তাহত আহিব ।

প্ৰশ্ন— তেওঁ কৈলৈ আহিব ?

উত্তৰ— তেওঁ মীনুইতক নিবলৈ আহিব ।

প্ৰশ্ন— তেওঁলোক অসমৰ কোন কোন ঠাইলৈ যাব ?

উত্তৰ— তেওঁলোক অসমৰ শিৱসাগৰ আৰু কাজিৰঙালৈ যাব ।

প্ৰশ্ন— কাজিৰঙাৰ ওচৰৰ হাবিলৈ তেওঁলোক কি কাৰণে যাব ?

উত্তৰ— কাজিৰঙাৰ ওচৰৰ হাবিলৈ তেওঁলোক চিকাৰ কৰিবলৈ যাব ।

প্ৰশ্ন— কাজিৰঙাত তেওঁলোকে কি কি দেখিবলৈ পাব ?

উত্তৰ— কাজিৰঙাত তেওঁলোকে অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাব ।

প্ৰশ্ন— আপোনাৰ ল'ৰাছোৱালীহঁতো ফুৰিবলৈ ওলাইছে বেকি ?

উত্তৰ—হয়, আমাৰ ল'ৰাছোৱালীহঁতো ফুৰিবলৈ ওলাইছে ।

প্ৰশ্ন— আপুনি কি বুলি কৈছে ?

উত্তৰ— মই নাযাওঁ বুলি কৈছোঁ ।

প্ৰশ্ন— ডাক্তৰে কি পৰামৰ্শ দিছে ?

উত্তৰ— ডাক্তৰে জিবণি লবলৈ পৰামৰ্শ দিছে ।

প্ৰশ্ন— ডাক্তৰে আৰু কি কৈছে ?

উত্তৰ— ডাক্তৰে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ কৈছে ।

EXERCISES

1. Fill in the blanks :

- (ক) মই তালৈ — — বুলি কৈছোঁ ।
- (খ) আপুনি কি কাৰণে — — বুলি কৈছে ?
- (গ) মোৰ গা ভাল — — ।
- (ঘ) বৰং জিৰণি — — পৰামৰ্শ দিছে ।
- (ঙ) ডাক্তৰে ফুৰাচকা নকৰিবলৈ — — ।

2. Split each of the following sentences into two :

- (ক) অহামাহত আমি অসম চাবলৈ যাম ।
- (খ) মোমায়েকে মীমুইতক নিনলৈ আহিব ।
- (গ) তই ভাল ভাল বস্তু খাবলৈ পাৰি ।
- (ঘ) তাত ভেঙলোকে চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাব ।
- (ঙ) কাঁজৰঙাত বহুত জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাব ।

3. Change the finite verbs of the following sentences into present and past tense :

- (ক) অহা বছৰত অসম চাবলৈ যাম ।
- (খ) কাইলৈ ভেঙে ফুৰিবলৈ আহিব ।
- (গ) কাঁজৰঙাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম ।
- (ঘ) তাত ভোমালোকে বহুত জন্তু দেখিবলৈ পাবা ।
- (ঙ) তই ভাল ভাল বস্তু খাবলৈ পাৰি ।

4. Frame questions from the following statements by using :

কেলেই, কিয়, কেতিয়া, কলৈ, কোন, কোনবছৰ ইত্যাদি ।

- (ক) হাজৰিকাইত ঘোৰাবছৰ পুৰী চাবলৈ গৈছিল ।

- (খ) মই কেতিয়াও চিনেমা চাবলৈ নাযাওঁ ।
 (গ) সদায় তাত ভাল খাবলৈ পায়
 (ঘ) তেওঁ গান গাবলৈ ধৰিলে ।
 (ঙ) বীতাই চাহ কৰিবলৈ ধৰিছে ।
 (চ) মই পঢ়িবলৈ ভাল নাপাওঁ ।
 (ছ) তুমি দুপৰীয়া শুবলৈ ভালপোৱা ।
 (জ) তেওঁ সেৱা কৰিবলৈ মন্দিৰত সোমাব ।

5. Complete the transformation following the model and use the resultant forms in sentences :

Model : চা- > চাবলৈ

দেখ.....	কুৰ.....
শুন.....	শো.....
লিখ.....	ধ.....
নে.....	ৰ.....
থাক.....	

6. Check whether correct or incorrect and correct the incorrect ones :

- (ক) হাজৰিকাঁহঁতে কুৰিবলৈ আহিব ।
 (খ) মোমায়েকে মীশুহঁতক নিবলৈ আহিব ।
 (গ) মীশুহঁত যাবলৈ ওলাইছে ।
 (ঘ) তেখেতে দেখিবলৈ পাব ।
 (ঙ) তেওঁলোক আজি তাত থাকিবলৈ বিচাৰিছে ।

Vocabulary

অহামাহত

'in the next month'

গৰমবন্ধ	'summer vacation'
মোমায়েক	'one's mother's brother'
অহা সপ্তাহত	'in the next week'
কাজিৰঙা	'Kaziranga, the animal-birds sanctuary in Assam'
চিকাৰ কৰিবলৈ	'to hunt'
অসংখ্য	'innumerable'
জীৱজন্তু	'animals'
ল'ৰা-ছোৱালী	'children'
কুৰিবলৈ	'to roam, to tour'
ঙলাইছে	'has become ready'
পৰামৰ্শ	'advice'
জিৰণি	'rest'
কুৰাচকা	'movement'

Grammatical Notes

1. Here infinitives are introduced in sentences, where the finite verbs are in future. The change of tense of the finite verb does not affect the infinitive formation in the sentences.
2. Temporal words মাহ, বছৰ and দিন take -অত in the locative, whereas বাৰ and তাৰিখ take -এ only. Other temporal words viz : পুৱা, দুপৰীয়া, আবেলি, সন্ধিয়া, বিয়লি, গধূলি, ৰাতি কালি, আজি সদায় do not take any suffix in the locative; eg. :

মাহ > মাহত	সন্ধিয়া > সন্ধিয়া
বছর > বছরত	বিয়লি > বিয়লি
দিন > দিনত	গধূলি > গধূলি
সোমবার > সোমবারে	বাতি > বাতি
১০ তারিখ > ১০ তারিখে	কালি > কালি
দুপবীয়া > দুপবীয়া	আজি > আজি
আবেলি > আবেলি	সদায় > সদায়
পুরা > পুরা	

3. The distinction between *যাবলৈ কৈছে* and *যাম বুলি কৈছে* is to be noted. The former requires an actor (subject) and an undergoer (=object) as in *তেওঁ মোক যাবলৈ কৈছে* । The later requires only an actor or subject but no undergoes as in *তেওঁ মোক যাম বুলি কৈছে* । The verb phrase (=যাম বুলি) before the finite verb consists of the verbform for the future tense (1st person) + বুলি, This verb phrase can't be replaced by infinitives.

Unit IX : Lesson—47

Revised Lesson

- ১। আপোনালোক ক'ব পৰা আহিছে ? আপোনালোক মন্দিৰলৈ নাযাব নে ?
চিন্তা নকৰিব। আপোনালোক পৰহি কৰমলৈ গৈছিল নেকি ? তাৰ পৰা
সিদিনাই উভতিল নে ?
- ২। আমি ভুবনেশ্বৰ পৰা আহিছোঁ। আমি প্ৰভুৰ দৰ্শন হবলৈয়ে আহিছোঁ।
আমি কেৱল সেৱা জনাবলৈহে আহিছোঁ। ময়ে আপোনালোকক
ভিতৰলৈ নিব পাৰোঁ। আমি জগন্নাথক সেৱা কৰিবলৈ পুৰালৈ গৈছিলোঁ।
আমি তেওঁৰ ঘৰলৈ গৈছিলোঁ। চিনেমা হলত আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ
পালোঁ আপোনাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ। আমি ক্লাচ লবলৈ ঠিক
কৰিছোঁ। অহা মাহত আমি অসম চাবলৈ যাম। আমি শিৱসাগৰলৈকো
যাম। আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম। হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু
দেখিবলৈ পাম।
- ৩। আপোনালোকৰ জানো কিবা দিবলৈ আছে ? আমাৰ দিবলৈ একো
নাই।
- ৪। আপোনালোকৰ জানো কোনোবা পাণ্ডা আছে ? আমাৰ কোনো পাণ্ডা
নাই। আগত জোতামোজা খবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে। তাত মোৰ বন্ধু
এজন আছে তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল। তেওঁ আমাক
খাবলৈ দি'ছিল। 'সদিনা তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে। বৰং চিনেমা
চাবলৈ নিলে। হেডমাষ্টৰে চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে। গৰমৰ বন্ধ কটাবলৈ
অসমখন বৰ ভাল। তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে। মীনুইতৰ মোমায়েক
আমাক নিবলৈ আহিব।

Substitution Drill

- ১। আমি প্রভুৰ দৰ্শন হবলৈয়ে আহিছোঁ ।
তেখেত
তেখেত প্রভুৰ দৰ্শন হবলৈ আহিছে ।
হাজৰিকা
হাজৰিকা প্রভুৰ দৰ্শন হবলৈয়ে আহিছে ।
গৈছিল
হাজৰিকা প্রভুৰ দৰ্শন হবলৈ গৈছিল ।
- ২। চিনেমা হলত আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ ।
লগ
চিনেমা হলত আমাৰ অধ্যক্ষকো লগ পালোঁ ।
দেখিলোঁ
চিনেমা হলত আমাৰ অধ্যক্ষকো দেখিলোঁ ।
তোমালোকৰ
চিনেমা হলত তোমালোকৰ অধ্যক্ষকো দেখিগোঁ ।
- ৩। হাবিত বহুত জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম ।
পাবা
হাবিত বহুত জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাবা ।
পালোঁ
হাবিত বহুত জীৱজন্তু দেখিবলৈ পালোঁ ।
- ৪। আগত জোতামোজা থবলৈ বহুত ঠাই আছে ।
বাখিবলৈ
আগত জোতামোজা বাখিবলৈ বহুত ঠাই আছে ।

আছিল

আগত জোতামোজা ৰাখিবলৈ বহুত ঠাই আছিল ।

৫। তেওঁ আমাক তেওঁৰ চাবলৈ মাতিছিল ।

প্ৰদীপহঁতক

তেওঁ প্ৰদীপহঁতক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল ।

মই

মই প্ৰদীপহঁতক মোৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিলোঁ ।

মাতিম

মই প্ৰদীপহঁতক মোৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিম ।

৬। সিদিনা তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে ।

যাবলৈ

সিদিনা তেওঁ আমাক যাবলৈ নিদিলে ।

নকলে

সিদিনা তেওঁ আমাক যাবলৈ নকলে ।

কব

সিদিনা তেওঁ আমাক যাবলৈ কব ।

৭। তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে ।

বস্তু

তাত চাবলৈ বহুত বস্তু আছে ।

পঢ়িবলৈ —কিতাপ ।

তাত পঢ়িবলৈ বহুত কিতাপ আছে ।

৮। আমি কেৱল সেৱা জনাবলৈ আহিছোঁ ।

কৰিবলৈ

আমি কেৱল সেৱা কৰিবলৈ আহিছোঁ ।

সিইত

সিইতে কেবল সেৱা কৰিবলৈ অ'হিছে।

গৈছে

সিইতে কেবল সেৱা কৰিবলৈ গৈছে।

৯। ময়ে আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব পাৰোঁ।

তালৈ

ময়ে আপোলোকক তালৈ দিব পাৰোঁ।

মন্দিৰলৈ

ময়ে আপোনালোকক মন্দিৰলৈ নিব পাৰোঁ।

খোজোঁ

ময়ে আপোনা লোকক মন্দিৰলৈ নিব খোজোঁ।

১০। আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম।

যাম

আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ যাম।

কাইলৈ

আমি কাইলৈ চিকাৰ কৰিবলৈ যাম।

ওলাম

আমি কাইলৈ চিকাৰ কৰিবলৈ ওলাম।

১১। আপোনাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ।

তুমি

তোমাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ।

চাব

চাবক লগ পাবলৈ আহিলোঁ।

বিচাৰিলোঁ

চাৰক লগ পাবলৈ বিচাৰিলোঁ ।

১২। আমি ক্লাচ লবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।

কৰিবলৈ

আমি ক্লাচ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।

ঠিৰাং

আমি ক্লাচ কৰিবলৈ ঠিৰাং কৰিছোঁ ।

চাৰ

চাবে ক্লাচ কৰিবলৈ ঠিৰাং কৰিছে ।

১৩। হেডমাষ্টৰে চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে ।

শিক্ষক

শিক্ষকে চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে ।

আনিবলৈ

শিক্ষকে চিলেবাচ আনিবলৈ কৈছে ।

কৈছিল

শিক্ষকে চিলেবাচ আনিবলৈ কৈছিল ।

Transformation Drill

(a) Change to past

১। আমি প্ৰভুৰ দৰ্শন হবলৈ আহিছোঁ ।

আমি প্ৰভুৰ দৰ্শন হবলৈ আহিলোঁ ।

২। আমি কেবল সেৱা জনাবলৈহে আহিছোঁ ।

আমি কেবল সেৱা জনাবলৈহে আহিলোঁ ।

- ৩। ময়ে আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব পাৰোঁ ।
ময়ে আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব পাৰিম ।
- ৪। আমি জগন্নাথক সেবা কৰিবলৈ পুৰীলৈ গৈছিলোঁ ।
আমি জগন্নাথক সেবা কৰিবলৈ পুৰীলৈ যাওঁ ।
- ৫। চিনেমা হলত অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ ।
চিনেমা হলত অধ্যক্ষকো দেখিবলৈ পালোঁ ।
- ৬। আমি ক্লাচ লবলৈ ঠিক কৰিছোঁ ।
আমি ক্লাচ লবলৈ ঠিক কৰিছিলোঁ ।
- ৭। আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাম ।
আমি তাত চিকাৰ কৰিবলৈ সোমাইছিলোঁ ।
- ৮। তাত বহুত জীৱজন্তু দেখিবলৈ পাম ।
তাত বহুত জীৱজন্তু দেখিবলৈ পালোঁ ।
- ৯। আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই আছে ।
আমাৰ দিবলৈ একো নাছিল ।
- ১০। আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই আছে ।
আগত জোতামোজা খবলৈ ঠাই আছিল ।
- ১১। তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল ।
তেওঁ আমাক তেওঁৰ ঘৰ চাবলৈ মাতিছে ।
- ১২। তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল ।
তেওঁ আমাক খাবলৈ দিব ।
- ১৩। তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে ।
তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিয়ৈ ।

- ১৭। বৰং চিনেমা চাবলৈ নিলে।
বৰং চিনেমা চাবলৈ নিব।
- ১৫। হেডমাষ্টৰে চিলেবাচ নিবলৈ কৈছে।
হেডমাষ্টৰে চিলেবাচ নিবলৈ কৈছিল।
- ১৬। তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে।
তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছিল।
- ১৭। মোমায়েক আমাক নিবলৈ আহিব।
মোমায়েক আমাক নিবলৈ আহিছে।

(b) To Negative

- ১। গৰমবন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল।
গৰমবন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল নহয়।
- ২। তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে।
তাত চাবলৈ কোনো ঠাই নাই।
- ৩। জোতামোজা থবলৈ যথেষ্ট ঠাই আছে।
জোতামোজা থবলৈ অলপো ঠাই নাই।
- ৪। আমি ক্লাচ লবলৈ ঠিক কৰিছোঁ।
আমি ক্লাচ লবলৈ ঠিক কৰা নাই।
- ৫। তেওঁ আমাক চিনেমা চাবলৈ নিলে।
তেওঁ আমাক চিনেমা চাবলৈ নিনিলে।

(c) Subject-object Transposition:

- ১। আমি অধ্যক্ষক দেখিবলৈ পালোঁ।
অধ্যক্ষই আমাক দেখিবলৈ পালে।

- ২। তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল।
আমি তেওঁক খাবলৈ দিছিলোঁ।
- ৩। তেওঁ আমাক ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল।
আমি তেওঁক ঘৰ চাবলৈ মাতিছিলোঁ।
- ৪। মীনুইতৰ মোমায়েক আমাক নিবলৈ আহিব।
আমি মীনুইতৰ মোমায়েকক নিবলৈ আহিলোঁ।
- ৫। আমি আপোনাক লগ পাবলৈ আহিলোঁ।
আপুনি আমাক লগ পাবলৈ আহিল।
- ৬। ময়ে আপোনালোকক ভিতৰলৈ নিব পাৰোঁ।
আপোনালোকে মোক ভিতৰলৈ নিব পাৰে।
- ৭। তেওঁ আমাক আহিবলৈ নিদিলে।
আমি তেওঁক আহিবলৈ নিদিলোঁ।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাহঁত পৰহি কলৈ গৈছিল?

উত্তৰ— হাজৰিকাহঁত পৰহি পুৰীলৈ গৈছিল।

প্ৰশ্ন— তেখেতসকল কিয় পুৰীলৈ গৈছিল?

উত্তৰ— তেখেতসকল প্ৰভুৰ দৰ্শন হবলৈ পুৰীলৈ গৈছিল।

প্ৰশ্ন— তেখেতসকলৰ কোনোবা পাণ্ডা আছে নে?

উত্তৰ— নাই, তেখেতসকলৰ কোনো পাণ্ডা নাই।

প্ৰশ্ন — তথেষ্টসকলৰ কিবা দিবলৈ আছে নে ?

উত্তৰ — নাট, তথেষ্টসকলৰ দিবলৈ একো নাই।

প্ৰশ্ন — মন্দিৰৰ ওচৰত জোতামোজা থবলৈ ঠাই আছে নে ?

উত্তৰ — মন্দিৰৰ ওচৰত জোতামোজা থবলৈ ঠাই আছে।

প্ৰশ্ন — পুৰীত হাজৰিকাৰ কো'ন আছে ?

উত্তৰ — পুৰীত হাজৰিকাৰ এজন বন্ধু আছে।

প্ৰশ্ন — তেওঁ হাজৰিকাইতক কিয় মাতিছিল ?

উত্তৰ — তেওঁ হাজৰিকাইতক ঘৰ চাবলৈ মাতিছিল।

প্ৰশ্ন — গৰমবন্ধু কটাবলৈ অসমখন কেনে ?

উত্তৰ — গৰমবন্ধু কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল।

— — —

Unit IX : Lesson—48

Test Lesson : River Brahmaputra

বীণা : বীতা, তই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কথা শুনিছ নে ? Rina : Rita, have you heard of River Brahmaputra ?

বীতা : কেৱল শুনাই নহয়, দেখিছোঁও ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী নহয়, মহানদী। যোৱা আঘোণত আমি শৰাইঘাটৰ দলং চাবলৈ গৈছিলোঁ। Rita : Not only (I have) heard, (but) also seen. Brahmaputra is not a female river, (but) a male river. We went to see Saraighat bridge in last Aghon (month).

বীণা : শৰাইঘাটৰ দলং কি অ' ? Rina : What is Saraighat bridge ?

বীতা : ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰৰ দলংখনৰ নাম শৰাইঘাট। এতিয়া ভোমোৰা-গুৰি-শিলাঘাটৰ মাজতো ব্ৰহ্মপুত্ৰত এখন দলং সাজিবলৈ যোজা কৰিছে সিদিনা প্ৰধান-মন্ত্ৰীয়ে এই দলঙৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰিছে। এই দলঙৰ নাম হ'ব কলিয়া ভোমোৰা। তাহানি কলিয়া ভোমোৰা বৰফুকনে ইয়াতে এখন দলং নিৰ্মাণ Rita : The name of the bridge on the Brahmaputra is Saraighat. Now (Govt.) have made arrangements to construct another bridge over Brahmaputra in between Silghat-Bhomoraguri. The Prime Minister has laid down

কৰিবলৈ আঁচনি লৈছিল।

the foundation stone the other day. The name of the bridge is Kalia-bhomora. In ancient days Kaliabhomora Barphukan took the plan of constructing a bridge over there.

ৰীণা : ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু কেইবাখনো দলং লাগে। ব্ৰহ্মপুত্ৰই অসম-খনক পূবৰ পৰা পশ্চিমলৈ সমানে দুভাগ কৰিছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ যেন এটা নদী নহয়, এখন চলন্ত সাগৰ।

Rina : And few more bridges are necessary over Brahmaputra. The Brahmaputra has divided the Assam into two pieces from East to West. The Brahmaputra, as if, is not a river but a floating sea.

ৰীতা : এৰা, বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ৰূপ ভয় লগা। মানুহে নৌকাত ইপাৰ সিপাৰ হব নোৱাৰে। কেৱল মাছমৰীয়া বিলাকে মাছ ধৰিবলৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত নাও মেলে। চৰকাৰে এতিয়া ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুয়োপাৰৰ মাজত ফেৰী চলাবলৈ লৈছে। চৰকাৰে ভৱিষ্যতে আৰু দলং সাজিবলৈ ব্যৱস্থা লব।

Rita : Yes. The appearance of the Brahmaputra is ferocious in the rainy season. People can't cross the river by boat. Only (the) fishermen ply boat in the chest of the Brahmaputra to catch fish. (The) Govt. have started running

ferry (services) connecting (the) two banks of the Brahmaputra. (The) Gove shall take step to build more number of bridges in future.

Test Items

1. Gove short answers :

- (ক) বীড়াই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কথা শুনিছে নে ?
- (খ) কেতিয়া বীড়াইত শৰাইঘাটৰ দলং চাবলৈ গৈছিল ?
- (গ) শৰাইঘাট কি ?
- (ঘ) প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে কি কৰিলে ?
- (ঙ) কলিয়াভোমোৰাই কি কাৰাছিল ?
- (চ) ব্ৰহ্মপুত্ৰত আক দলং লাগে নে ?
- (ছ) ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী অসমৰ কোন পিনেদি বৈ গৈছে ?
- (জ) বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ৰূপ কেনে ?
- (ঝ) ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুয়োপাৰৰ মাজত যাতায়াত কেনেকৈ হয় ?
- (ঞ) বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰত কেনে বাৰ্ত্ত চলায় ?

2. Tick out the correct answers :

- (ক) ব্ৰহ্মপুত্ৰ কি ? (নদী, নদ, মহানদ)
- (খ) পূৰ্বৰ ৰুণ্ডৰ নাম কি ? (শৰাইঘাট, ভোমোৰাণ্ডি, কলিয়াভোমোৰা)
- (গ) প্ৰস্থাপিত ৰুণ্ডৰ নাম কি ? (শিলঘাট, শৰাইঘাট, কলিয়াভোমোৰা)

(ঘ) ব্ৰহ্মপুত্ৰই অসমক ভাগ কৰিছে। বহু ভাগ দুভাগ, পূব-পশ্চিম ভাগ)

(ঙ) ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুয়োপাৰৰ মাজত কি চলে? (নাও, ফেৰী মটৰ)

3. Substitute the underlined words by the words in the brackets and maintain correctness :

(ক) আপোনালোক মন্দিৰলৈ নাযাব নে? (তেখেত, তুমি, তই)

(খ) আপোনালোক পৰহি কৰবালৈ গৈছিল নেকি? (কলৈ, কেতিয়া, কিয়)

(গ) আপোনাৰ জানো কোনোবা পাণ্ডা আছে? (তোমাৰ, তেখেতৰ, তইতৰ)

(ঘ) আমাৰ দিবলৈ একো নাই। (আপোনাৰ, তোমালোকৰ, তোৰ)

(ঙ) আগত জোতামোজা খবলৈ নহুত ঠাই আছে। (কাপোৰ-কানি, বয়-বস্ত্ৰ, কিতাপ)

4. Change the tense of the finite verb to future and/or past, and vice-versa :

(ক) আমি সেৱা জনাবলৈহে আহিছোঁ।

(খ) ময়ে আপোনালোকক নিব পাৰোঁ।

(গ) তেওঁ আমাক পুৰীৰ বথঘাত্ৰা চাবলৈ মাতিছিল।

(ঘ) বৰং চিনেমা চাবলৈ নিলে।

(ঙ) মীশুহঁতৰ মোমায়েকে আমাক নিবলৈ আহিব।

(চ) কাজিৰঙাত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখিবলৈ পালোঁ।

5. Form infinitives from the following roots and use them in sentences :

পঢ়-, পঢ়ুৱা-, যা-, নে-, শো-, জনা-, উভত-, হ-, নাচ-, ফুৰা-।

6 Join each pair of sentences by using infinitives. You may do necessary contraction/expansion.

- (ক) তেওঁলোক কটকৰ পৰা আহিছে। তেওঁলোকে চাৰ্ক চ চান।
(খ) তুমি বানাবলৈ যোৱা। তাত অৰ্থনীতি পাঢ়া।
(গ) অহামাহত আমি অসমলৈ যাম। তাত চাবলগীয়া ঠাইবোৰ চাম।
(ঘ) তেওঁ দাসহঁতক মাতিছিল। দাসহঁতে ঘৰ চালে।
(ঙ) দেউতাকে পইচা দিলে। দীপকে চিনেমা চালে।
(চ) হাজৰিকাহঁত কাজিৰঙালৈ যাব। তাত চিকাৰ কৰিব।
(ছ) তুমি সোনকালে আহিবা। ইহঁতকো পূজালৈ নিবা।

7. Expand each sentence by adding known words/phrases at appropriate places :

- (ক) তাৰপৰা কালিয়েই উভতিল নে ?
(খ) চিন্তা নকৰিব।
(গ) গৰমৰ বন্ধ কটাবলৈ অসমখন বৰ ভাল।
(ঘ) তেওঁ আমাক খাবলৈ দিছিল।
(ঙ) তাত চাবলৈ বহুত ঠাই আছে।
(চ) আমাৰ দিবলৈ একো নাই।

Unit X : Lesson - 49

How Do The Children Spend Off-Time ?

মি: হাজৰিকা : মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক অবেলি ফুৰাওঁ। সিহঁ-
তেও ফুৰি ভাল পায়। সন্ধিয়াৰ লগে লগে
উভতি আহোঁ। মাকে
নিজহাতে সিহঁতক বান্ধি
থুৱায়। আমাৰ চাকৰ
নাই। ববিবাবে
মই সিহঁতক কথাছবি
দেখুৱাওঁ।

Mr Hazarika : I cause the
children to walk in the
afternoon. They also
like to walk (We) come
back in (the) evening.
The mother feeds them
cooking by her own
hands. We don't have
servants etc. I show
them pictures on
Sunday.

মি: চহৰীয়া : আপুনি সিহঁতক
থিয়েটাৰ আদি নেদে-
খুৱায় নেকি ?

Mr. Saharia : Don't you show
them theatre etc. ?

মি: হাজৰিকা : হয় দেখুৱাওঁ। কেতি-
য়াবা থিয়েটাৰ
কেতিয়াবা চাৰ্কচ
দেখুৱাওঁ। সিহঁতৰ
মাহীয়েকে গান গাব
জানে। মাকে মাকে
তাই গান গাই শুনায়।
তাই মীনুকো কেতিয়াবা
নচুৱায়।

Mr. Hazarika : Yes, (we) show.
Sometimes we show them
theatre and sometimes
circus. Their aunt knows
to sing. At times, she
causes us to listen to
songs. She causes Minu
also to dance.

মি: চহৰীয়া : আমাৰে ল'ৰাছোৱালী- Mr. Sharia : The aunt also
হালক পেহীয়েকে causes the two children
ওমলায়। বালিৰে পিঠা of ours to play. (She)
কৰায়। দৰাবইনা makes them dressed
সজায়। আমি like bride & groom. We
যোৱা বছৰ এটা পুখুৰী have got dug a tank last
খন্দাইছোঁ। তাত কেতি- year. (She) at times causes
য়াবা সিহঁতক সাতোঁৰায়। them to swim there.

মি: হাজৰিকা : মোৰ জেঠেৰীয়েও Mr. Hazarika : My brother-in-
ইয়াতে ঘৰ বন্ধাব law also has started con-
ধৰিছে। মই তাৰ structuring a house, I cause
কাম চোৱা চিতা (someone) to supervise
কৰাওঁ। কেতিয়াবা its work. At times I send
বুবুলক পঠিয়াওঁ। Bubul (We) shall get the
অহা সপ্তাহত ঘৰ- house white washed next
টোত চুণ-তেল দিয়াম। week.

Build-up Drill

- ১। ফুৰাওঁ।
মই ফুৰাওঁ।
মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক ফুৰাওঁ।
মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ।
- ২। ভাল পায়।
সিহঁতেওঁ ভাল পায়।
সিহঁতেওঁ ফুৰিবলৈ ভাল পায়।

- ৩। আহোঁ ।
আমি আহোঁ ।
আমি উলটি আহোঁ ।
আমি সন্ধিয়াৰ লগে লগে উলটি আহোঁ ।
- ৪। খুৱায় ।
মাকে খুৱায় ।
মাকে নিজহাতে খুৱায় ।
মাকে নিজহাতে বান্ধি খুৱায় ।
- ৫। নাই ।
চাকৰ বাকৰ নাই ।
আমাৰ চাকৰ বাকৰ নাই ।
- ৬। দেখুৱাওঁ ।
মই দেখুৱাওঁ ।
মই কথাছবি দেখুৱাওঁ ।
মই সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।
বৰিগাৰে মই সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।
- ৭। নেদেখুৱায় নে ?
আপুনি নেদেখুৱায় নে ?
আপুনি সিহঁতক নেদেখুৱায় নে ?
আপুনি সিহঁতক থিয়েটাৰ আদি নেদেখুৱায় নে ?
- ৮। দেখুৱাওঁ ।
চাৰ্কাচ দেখুৱাওঁ ।
কেতিয়াবা চাৰ্কাচ দেখুৱাওঁ ।

কেতিয়াবা চাৰ্কাচ, কেতিয়াবা খয়েটাৰ দেখুৱাওঁ ।

৯। জানে ।

মাতীয়েকে জানে ।

মাহীয়েকে গান গাব জানে ।

সিহঁতৰ মাহীয়েকে গান গাব জানে ।

১০। শুনায় ।

তাই শুনায় ।

তাই গান গাই শুনায় ।

মাজে মাজে তাই গান গাই শুনায় ।

১১। নচুৱায় ।

তাই নচুৱায় ।

তাই মীমুকো নচুৱায় ।

তাই মীমুকো কেতিয়াবা নচুৱায় ।

১২। ওমলায় ।

পেহীয়েকে ওমলায় ।

ল'ৰা ছোৱালীহালক পেহীয়েকে ওমলায় ।

আমাবো ল'ৰা ছোৱালীহালক পেহীয়েকে ওমলায় ।

১৩। ক'ৰায় ।

পিঠা ক'ৰায় ।

বালিৰে পিঠা ক'ৰায় ।

১৪। সজায় ।

দৰা-কইনা সজায় ।

- ১৫। খন্দাইছোঁ ।
এটা পুখুৰী খন্দাইছোঁ ।
যোৱা বছৰ এটা পুখুৰী খন্দাইছোঁ ।
আমি যোৱা বছৰ এটা পুখুৰী খন্দাইছোঁ ।
- ১৬। সাতোঁ ৰায় ।
সিহঁতক সাতোঁ ৰায় ।
কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁ ৰায় ।
তাত কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁ ৰায় ।
- ১৭। ধৰিছে ।
বন্ধাব ধৰিছে ।
এটা ঘৰ বন্ধাব ধৰিছে ।
ইয়াতে এটা ঘৰ বন্ধাব ধৰিছে ।
মোৰ জেঠেৰীয়েও ইয়াতে এটা ঘৰ বন্ধাব ধৰিছে ।
- ১৮। কৰাওঁ ।
চোৱাচিতা কৰাওঁ ।
মই চোৱাচিতা কৰাওঁ ।
মই তাৰ কাম চোৱাচিতা কৰাওঁ ।
- ১৯। পঠিয়াওঁ ।
বুবুলক পঠিয়াওঁ ।
কেতিয়াবা বুবুলক পঠিয়াওঁ ।
- ২০। দিয়াম ।
চুণতেল দিয়াম ।
ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম ।
অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম ।

Substitution Drill

১। (ক) মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।

ইহঁতক

মই ইহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।

ল'ৰাহঁতক

মই ল'ৰাহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।

(খ) মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।

পুৰা

মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক পুৰা ফুৰাওঁ ।

গধূলি

মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক গধূলি ফুৰাওঁ ।

(গ) মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।

খুৰাওঁ

মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি খুৰাওঁ ।

পঢ়াওঁ

মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি পঢ়াওঁ ।

২। সিহঁতেওঁ ফুৰিবলৈ ভাল পায় ।

খেলিবলৈ

সিহঁতেও খেলিবলৈ ভাল পায় ।

নাচিবলৈ

সিহঁতেও নাচিবলৈ ভাল পায় ।

৩। (ক) সন্ধিয়া মই নিজে সিহঁতক পঢ়াওঁ ।

তুমি

সন্ধিয়া তুমি নিজে সিহঁতক পঢ়োৱা ।

আপুনি

সন্ধিয়া আপুনি নিজে সিহঁতক পঢ়ায় ।

তেওঁ

সন্ধিয়া তেওঁ নিজে সিহঁতক পঢ়ায় ।

(খ) সন্ধিয়া মই নিজে সিহঁতক পঢ়াওঁ ।

শুনাওঁ

সন্ধিয়া মই নিজে সিহঁতক শুনাওঁ ।

শুৱাওঁ

সন্ধিয়া মই নিজে সিহঁতক শুৱাওঁ ।

৪ । মাকে নিজহাতে ধুৱায় ।

নচুৱায়

মাকে নিজহাতে নচুৱায় ।

কোৱায়

মাকে নিজহাতে কোৱায় ।

শুৱায়

মাকে নিজহাতে শুৱায় ।

৫ । (ক) ববিবাবে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।

বন্ধৰ দিনা

বন্ধৰ দিনা সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।

১ তাৰিখে

১ তাৰিখে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।

(খ) ববিবাবে মই সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।

তুমি

ববিবাবে তুমি সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।

আপুনি

ববিবাবে আপুনি সিহঁতক কথাছবি দেখুৱায় ।

তেখেতে

ববিবাবে তেখেতে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱায় ।

৬। (ক) সিহঁতৰ মাহীয়েকে গান গাব জানে ।

পেহীয়েকে

সিহঁতৰ পেহীয়েকে গান গাব জানে ।

খুৱাকে

সিহঁতৰ খুৱাকে গান গাব জানে ।

(খ) সিহঁতৰ মাহীয়েকে গান গাব জানে ।

নাচিব

সিহঁতৰ মাহীয়েকে নাচিব জানে ।

পঢ়িব

সিহঁতৰ মাহীয়েকে পঢ়িব জানে ।

লিখিব

সিহঁতৰ মাহীয়েকে লিখিব জানে ।

৭। (ক) মাজে মাজে তাই গান গাই শুনায় ।

পঢ়ি

মাজে মাজে তাই পঢ়ি শুনায় ।

মাতি

মাজে মাজে তাই মানি শুনায় ।

(খ) মাজে মাজে তাই পঢ়ি শুনায় ।

দেখুৱায়

মাজে মাজে তাই পঢ়ি দেখুৱায় ।

- ৮। তাই মীশুকো কেতিয়াবা নচুৱায়।
 ইছবায়
 তাই মীশুকো কেতিয়াবা ইছবায়।
 পঢ়ুৱায়
 তাই মীশুকো কেতিয়াবা পঢ়ুৱায়।
- ৯। আমাৰো ল'ৰা ছোৱালীহঁতক পেহীয়েকে ওমলায়।
 তাইবো
 তাইবো ল'ৰা ছোৱালীহঁতক পেহীয়েকে ওমলায়।
 হাল
 তাইবো ল'ৰা ছোৱালীহালক পেহীয়েকে ওমলায়।
- ১০। বালিৰে পিঠা কৰায়।
 মন্দিৰ
 বালিৰে মন্দিৰ কৰায়।
 ঘৰ
 বালিৰে ঘৰ কৰায়।
- ১১। আনি যোৱা বছৰ পুখুৰী খন্দাইছিলোঁ।
 মই
 মই যোৱা বছৰ পুখুৰী খন্দাইছিলোঁ।
 সিহঁত
 সিহঁতে যোৱাবছৰ পুখুৰী খন্দাইছিল।
 কৰাইছিল
 সিহঁতে যোৱাবছৰ পুখুৰী কৰাইছিল।
- ১২। অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম।

মাহ,

অহামাহত ঘবটোত চুণভেল দিয়াম ।

বছবত

অহা বছবত ঘবটোত চুণভেল দিয়াম ।

Transformation Drill

(a) To Negative.

- ১। মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি কুৰাওঁ ।
মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি নুৰুৰাওঁ ।
- ২। সিহঁতেওঁ কুৰিবলৈ ভাল পায় ।
সিহঁতেওঁ কুৰিবলৈ ভাল নাপায় ।
- ৩। সন্ধিয়া উভতি আহোঁ ।
সন্ধিয়া উভতি নাহোঁ ।
- ৪। সন্ধিয়া মই নিজে সিহঁতক পঢ়'ওঁ ।
সন্ধিয়া মই নিজে সিহঁতক নপঢ়াওঁ ।
- ৫। মাকে নিজহাতে সিহঁতক বান্ধি থুৱায় ।
মাকে নিজহাতে সিহঁতক বান্ধি নুথুৱায় ।
- ৬। মাজে মাজে তাই গান শুনায় ।
কেতিয়াও তাই গান নুশুনায় ।
- ৭। বৰিবাবে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।
বৰিবাবে সিহঁতক কথাছবি নেদেখুৱাওঁ ।

- ৮। তাই মীমুকো কেতিয়াবা নচুৱায়।
 তাই মীমুকো কেতিয়াবা নচুৱায়।
- ৯। আমাৰ ল'ৰা ছোৱালীহঁতক পেহীয়েকে ওমলায়।
 আমাৰ ল'ৰা ছোৱালীহঁতক পেহীয়েকে নোমলায়।
- ১০। তাত কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁৰায়।
 তাত কেতিয়াও সিহঁতক নাসাতোৰায়।
- ১১। মই তাৰ কাম চোৱাচিতা কৰাওঁ।
 মই তাৰ কাম চোৱাচিতা নকৰাওঁ।
- ১২। অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম।
 অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল নিদিয়াওঁ।

(b) To Interrogative.

- ১। মাকে নিজে বান্ধি খুৱায়।
 (ক) মাকে নিজে বান্ধি খুৱায় নে ?
 (খ) মাকে নিজে বান্ধি মুখুৱায় নে ?
- ২। সিহঁতেওঁ কুৰিবলৈ ভাল পায়।
 (ক) সিহঁতেওঁ কুৰিবলৈ ভাল পায় নে ?
 (খ) সিহঁতেওঁ কুৰিবলৈ ভাল নাপায় নে ?
- ৩। তাই গান শুনায়।
 (ক) তাই গান শুনায় নে ?
 (খ) তাই গান নুশুনায় নে ?
- ৪। তাই মীমুকো কেতিয়াবা নচুৱায়।
 তাই মীমুকো কেতিয়াবা নচুৱায় নে ?

- ৫। বালিবে পিঠা কবায়।
বালিবে পিঠা কবায় নে ?
- ৬। দবা-কইনা সজায়।
দবা-কইনা সজায় নে ?
- ৭। তাত কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁ'বায়।
তাত কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁ'বায় নে ?

Imperative Sentence Formation

- ১। ল'বা ছোবালীহঁতক আবেলি ফু'বাওঁ।
(তই) ল'বা ছোবালীহঁতক আবেলি ফু'বাব।
(তুমি) ল'বা ছোবালীহঁতক আবেলি ফু'বোবা।
(আপুনি) ল'বা ছোবালীহঁতক আবেলি ফু'বায়।
- ২। সিহঁতক পঢ়াওঁ।
(তই) সিহঁতক পঢ়াব।
(তুমি) সিহঁতক পঢ়োবা।
(আপুনি) সিহঁতক পঢ়াওক।
- ৩। গান শুনায়।
(তই) গান শুনা।
(তুমি) গান শুনোবা।
(আপুনি) গান শুনাওক।
- ৪। মীমুক নচু'বায়।
(তই) মীমুক নচু'বা।

মীশুক নচুওৱা ।

(আপুনি) মীশুক নচুৱাওক ।

৫। দৰা-কইনা সজায় ।

(তুমি) দৰা-কইনা সজোৱা ।

৬। বালিৰে পিঠা কৰায় ।

(তুমি) বালিৰে পিঠা কৰোৱা ।

৭। অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম ।

(তুমি) অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াবা ।

Transposition Drill (Subject-Object)

১। মই ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।

ল'ৰা ছোৱালীহঁতে মোক আবেলি ফুৰায় ।

২। মই সন্ধিয়া তেওঁক পঢ়াওঁ ।

তেওঁ সন্ধিয়া মোক পঢ়ায় ।

৩। মাহীয়েকে মীশুক নচুৱায় ।

মীশুৱে মাহীয়েকক নচুৱায় ।

৪। বৰিবাৰে তুমি সিহঁতক কথাছবি দেখুওৱা ।

বৰিবাৰে সিহঁতে তোমাক কথাছবি দেখুৱায় ।

৫। মই কেতিয়াবা বুবুলক পঠিয়াওঁ ।

বুবুলে কেতিয়াবা মোক পঠিয়ায় ।

৬। সিহঁতক পেহীয়েকে ওমলায় ।

সিহঁতে পেহীয়েকক ওমলায় ।

৭। তাই সিহঁতক সাতোঁ'ৰায়
সিহঁতে তাইক সাতোঁ'ৰায়।

EXERCISE

1. Complete the transformation :

- (ক) ল'ৰা ছোৱালীহঁত আবেলি ফুৰে > (মই) ল'ৰা ছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ।
 (খ) সিহঁতে কেতিয়াবা কথাছবি চায় > (মই)
 (গ) মীমুৰে ৰাতি পঢ়ে > (শিক্ষকে)
 (ঘ) মীমুৰে পুৱা নাচে > (মাহীয়েকে)
 (ঙ) ল'ৰাটো শোৱে > (তুমি)
 (চ) ছোৱালীজনীয়ে হাঁহে > (তই)

2. Rewrite the following sentences changing the subject into object and vice-versa :

- (ক) মাকে ছোৱালীহঁতক ৰান্ধি খুৱায়।
 (খ) তই মীমুহঁতক পঢ়া।
 (গ) তাই সদায় আমাক গান শুনায়।
 (ঘ) তুমি তেওঁক পঢ়ে ৰা।
 (ঙ) আপুনি তাইক চিনেমা দেখুৱাওক।

3. Substitute the underlined words by the words given in brackets :

- (ক) মই সিহঁতক ফুৰাওঁ। (তেওঁ, তই)
 (খ) মাকে নিজহাতে খুৱায় (পেহীয়েক, মাহীয়েক, মা, পিতা)

(গ) মই কেতিয়াবা চাৰ্কাচ দেখুৱাওঁ । (আমি, সি, তাই, তাক, তুমি)

(ঘ) তাই গান গাই শুনায় । (পেহী, মাহী, মাক, তেখেত)

(ঙ) ল'ৰা ছোৱালীহালক পেহীয়েকে ওমলায় । (তাই, মই, চাৰ)

4. Fill in the blanks by the appropriate forms of the words in brackets :

(ক) মই — — অসমীয়া পঢ়াওঁ । (সি, তাই, তুমি)

(খ) মাকে — — বান্ধি খুৱায় । (সিহঁত, ল'ৰা ছোৱালী, অপুনি, আমি)

(গ) — — কেতিয়াবা ভাওনা দেখুৱাওঁ । (মই, আমি)

(ঘ) মাহীয়েকে — — নচুৱায় । (তাই, মীষু, বুঢ়ল, সি, মই)

(ঙ) আমি এটা — — খন্দালোঁ । (পুখুৰী, খাল)

(চ) কেতিয়াবা — — পিঠা কৰায় । (বালি, নাৰিকল)

Vocabulary

আবেলি	'afternoon'
লগে লগে	'along with, immediately'
নিজহাতে	'by own hands'
খুৱায়	'feeds'
কথাছবি	'cinema'
চাৰ্কাচ	'circus'
জানে	'knows'
নচুৱায়	'causes to dance'
গাই	'singing'
সন্ধিয়া	'evening'

উলটি	'returning'
ক'বাত্ত	'causes to roam, walk'
চাকৰ বাকৰ	'servants etc.'
থিয়েটাৰ	'theatre'
মাহীয়েক	'one's mother's sister'
গান	'song'
শুনায়	'causes to listen'

Grammatical Notes

1. The formation of causative verbs is introduced here.
2. To form the causative verbs, causative suffix, viz: -আ or -উৰা is first added to the verbstems and the causative verbstems are formed to which tense-mood and personal suffixes are added; eg:
 1. নাচ- + -উৰা > নচুৰা- + ওঁ : নচুৰাওঁ ।
 2. পঢ়- + -আ — -উৰা > পঢ়া — পঢ়ুৰা- + -ওঁ : পঢ়াওঁ — পঢ়ুৰাওঁ ।
 3. কৰ- + -আ > কৰা- ওঁ : কৰাওঁ ।
 4. শো- + -আ > শুৰা- + ওঁ : শুৰাওঁ ।
 5. খা- + -আ > খুৰা- + -ওঁ : খুৰাওঁ ।
3. The use of -আ and -উৰা is morphologically conditioned. In the last two examples, the causative verbstems indicate oblique bases. In example 2, both -আ and -উৰা are in free variation.

In Assamese

4. Some verbstems do not form causative stems in Assamese;
eg:

খেল-	'to play'	যা-	'to go'
আহ-	'to come'	হ-	'to be'

5. An intransitive verb becomes transitive when used in causative ; eg:

{ মই কুৰোঁ	'I roam'
{ মই কুৰাওঁ	'I cause (someone) to roam'
{ ভাই নাচে	'she dances'
{ ভাই নচুৱায়	'she causes (someone) to dance'

Unit X : Lesson—50

The Grandfather Came

মি: আহমেদ : পৰহি তোমালোকৰ কৰ ঘৰলৈ কোনোবা আহিছে
নেকি ? ৰাতি বাৰ
বজাত বেল বজোৱা
যেন পাইছিলোঁ। কোনো-
বাই তোমাক নামধৰি
মতা যেনো শুনিছিলোঁ।

Mr Ahmed : Did some one
come to your house the
day before yesterday?
I felt as if a bell was
ringing. I also heard as if
some one called you by
name.

মি: হাজৰিকা : হয়, পৰাহ মৌমুইতৰ
ককাদেউতাক আহিল।
আবেলি তেখেতে
সিহঁতক ফুৰালে।
গধূলি কথাছবি দেখ-
বালে। ৰাতি তেখেতেই
সিহঁতক পঢ়ুৱালে।

Mr Hazarika : Yes, Minu's
grand father came the
day before yesterday. He
caused them to walk in
the afternoon. He showed
(them) film in the even-
ing. He taught them in
the night.

মি: আহমেদ : তেখেত দুদিনমান থাকিব
চাগৈ। আমাৰ ঘৰলৈ
এবাৰ পঠিয়াবা। তেখেতক
খণ্ডগিৰি ধৌলিগিৰি
আদি নেদেখুওৱা নে?

Mr. Ahmed : He will proba-
bly stay for some days.
Send him to our home
once. Won't you show
him Khandagiri, Dhoul-
giri etc. ?

In Assamese

মি: হাজৰিকা : কেলেই ? তোমাৰ সেই-
ফালে যাব লগা আছে
নেকি ?

Mr. Hazarika : Why ? Do
you have to go that
side ?

মি: আহমেদ : পৰহিলৈ মই সেইফালে
এবাৰ যাম । মই তেখে-
তক এপাক ঘূৰাম বাক ।
তেখেতে মাংস খায় নে ?

Mr Ahmed : I shall go that
side once the day after
tomorrow. Well, I shall
make him to give a round
that side. Does he eat
meat ?

মি: হাজৰিকা : মাংস নাখায় । মাছহে
খায় ।

Mr Hazarika : (He) does not
eat meat but (he) eats
fish.

মি: আহমেদ : তেনে মই মাছ বিচাৰম
তেখেত কিয় আহিছে
বাক ?

Mr Ahmed : The : I shall
a. range to search for
fish. Well, why has he
come ?

মি: হাজৰিকা : তেখেতে অলপতে মীনু-
ইঁতক অসমলৈ নিব ।
তেখেতে সিহঁতক
কাজিৰঙা দেখুৱাব ।
আন আন ঠাইতো
ফুৰাব । তেখেতে সিহঁতক
গাড়ীৰে ষ্টেচনত থোৱাব ।

Mr Hazarika : He will take
Minu and others to Assam
recently. (He) will show
them Kaziranga (He) will
cause them to roam in
other places too. He will
arrange to drop them in
the station by car.

তেখেতে মীনুক গান
গাবলৈ শিকাইছে । তাই

He has taught Minu to
sing. She will make us to

আমাক গীত গাই	listen to her singing (Her)
শুনাব । ককাদেউতাকে	grandfather has arranged
এজন গান মাফৰ	to call a music teacher He
মতাইছে । তেখেতে	has arranged to bring a
এটা খোলো অনাইছে ।	drum also.

Build up Drill

- ১। পাইছিলোঁ ।
বজোৱা যেন পাইছিলোঁ ।
বেল বজোৱা যেন পাইছিলোঁ ।
ৰাতি বাৰ বজাত বেল বজোৱা যেন পাইছিলোঁ ।
- ২। শুনিছিলোঁ ।
মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।
তোমাক মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।
তোমাক নামধৰি মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।
কোনোবাই তোমাক নামধৰি মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।
- ৩। ফুৰালে ।
তেখেতে ফুৰালে ।
তেখেতে সিহঁতক ফুৰালে ।
তেখেতে সিহঁতক আবেলি ফুৰালে ।
- ৪। দেখুৱালে ।
কথাছবি দেখুৱালে ।
গধূলি কথাছবি দেখুৱালে ।

- ৫। পঢ়ুৱালে।
তেখেতেই পঢ়ুৱালে।
তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে।
ৰাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে।
- ৬। থাকিব চাগৈ।
তেখেত থাকিব চাগৈ।
তেখেত দুদিনমান থাকিব চাগৈ।
- ৭। পঠিয়াবা।
আমাৰ ঘৰলৈ পঠিয়াবা।
আমাৰ ঘৰলৈ পঠিয়াবা।
আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা।
- ৮। নেদেখুওৱা নে ?
ধৌলিগিৰি নেদেখুওৱা নে ?
খণ্ডগিৰি-ধৌলিগিৰি নেদেখুওৱা নে ?
তেখেতক খণ্ডগিৰি-ধৌলিগিৰি নেদেখুওৱা নে ?
- ৯। আছে নেকি ?
ষাৰলগা আছে নেকি ?
তোমাৰ ষাৰলগা আছে নেকি ?
তোমাৰ সেইফালে ষাৰলগা আছে নেকি ?
- ১০। ঘূৰাম বাক।
মই ঘূৰাম বাক।
মই তেখেতক ঘূৰাম বাক।
- ১১। বিচৰাম।

মই বিচৰাম ।

মই মাছ বিচৰাম ।

তেনে মই মাছ বিচৰাম ।

১২ । নিব ।

তেখেতে নিব ।

তেখেতে মীশুহঁতক নিব ।

তেখেতে মীশুহঁতক অসমলৈ নিব ।

তেখেতে অলপতে মীশুহঁতক অসমলৈ নিব ।

১৩ । দেখুৱাব ।

তেখেতে দেখুৱাব ।

তেখেতে সিহঁতক দেখুৱাব ।

তেখেতে সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব ।

১৪ । কুৰাব ।

আন ঠাইতো কুৰাব ।

আন আন ঠাইতো কুৰাব ।

১৫ । খোৱাব ।

তেখেতে খোৱাব ।

তেখেতে সিহঁতক খোৱাব ।

তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে ফেঁচনত খোৱাব ।

১৬ । শিকাইছে ।

তেখেতে শিকাইছে ।

তেখেতে মীশুক শিকাইছে ।

তেখেতে মীশুক গীত গাবলৈ শিকাইছে ।

১৭। শুনাব।

তাই শুনাব।

তাই আমাক শুনাব।

তাই আমাক গীত গাই শুনাব।

১৮। মতাইছে।

ককাদেউতাকে মতাইছে।

ককাদেউতাকে এজন গান মাটৰো মতাইছে।

১৯। অনাইছে।

তেখেতে অনাইছে।

তেখেতে এটা খোলো অনাইছে।

Substitution Drill

১। পৰহি তোমালোকৰ ঘৰলৈ কোনোবা আহিছে নেকি ?

তোমাৰ

পৰহি তোমাৰ ঘৰলৈ কোনোবা আহিছে নেকি ?

কোন

পৰহি তোমাৰ ঘৰলৈ কোন আহিছে ?

২। বাতি বাৰ বজাত বেল বজোৱা যেন পাইছিলোঁ।

এঘাৰ

বাতি এঘাৰ বজাত বেল বজোৱা যেন পাইছিলোঁ।

শুনিছিলোঁ

বাতি এঘাৰ বজাত বেল বজোৱা যেন শুনিছিলোঁ।

ঘণ্টা

ৰাতি এঘাৰ বজাত ঘণ্টা বজোৱা যেন শুনিছিলোঁ ।

৩। কোনোবাই তোমাক নামধৰি মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।

তেওঁক

কোনোবাই তেওঁক নামধৰি মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।

চাৰে

চাৰে তেওঁক নামধৰি মতা যেনো শুনিছিলোঁ ।

পাইছিলোঁ

চাৰে তেওঁক নামধৰি মতা যেনো পাইছিলোঁ ।

৪। যোৱাকালি মীমুহঁতৰ ককাদেউতাক আছিল ।

ককাই

যোৱাকালি মীমুহঁতৰ ককায়েক আছিল ।

খুৰা

যোৱাকালি মীমুহঁতৰ খুৰাক আছিল ।

শিক্ষক

যোৱাকালি মীমুহঁতৰ শিক্ষক আছিল ।

৫। (ক) তেখেতে সিহঁতক আবেলি ফুৰালে ।

পঢ়ুৱালে

তেখেতে সিহঁতক আবেলি পঢ়ুৱালে ।

দেখুৱালে

তেখেতে সিহঁতক আবেলি দেখুৱালে ।

নচুৱালে

তেখেতে সিহঁতক আবেলি নচুৱালে ।

(খ) তেখেতে সিহঁতক আবেলি ফুৰালে ।

ফুৰাব

তেখেতে সিহঁতক আবেলি ফুৰাব ।

ফুৰায়

তেখেতে সিহঁতক আবেলি ফুৰায় ।

ফুৰাইছে

তেখেতে সিহঁতক আবেলি ফুৰাইছে ।

৬। গধূলি কথাছবি দেখুৱালে ।

দেখুৱায়

গধূলি কথাছবি দেখুৱায় ।

দেখুৱাব

গধূলি কথাছবি দেখুৱাব ।

৭। ৰাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে ।

পঢ়ুৱাইছিল

ৰাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱাইছিল ।

পঢ়ুৱাব

ৰাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱাব ।

পঢ়ুৱাইছে

ৰাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱাইছে ।

৮। তেখেত দুদিনমান থাকিব চাগৈ ।

ককাদেউতা

ককাদেউতা দুদিনমান থাকিব চাগৈ ।

কেইদিনমান

ককাদেউতা কেইদিনমান থাকিব চাগৈ ।

- ৯। আমার ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা।
তালৈ
আমাৰ তালৈ এবাৰ পঠিয়াবা।
এদিন
আমাৰ তালৈ এদিন পঠিয়াবা।
- ১০। তেখেতক খণ্ডগিৰি ধৌলিগিৰি আদি নেদেখুওৱা নে ?
নন্দনকানন
তেখেতক নন্দনকানন আদি নেদেখুওৱা নে ?
- ১১। তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে ফেচনত খোৱাব।
খোৱালে
তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে ফেচনত খোৱালে।
খোৱায়
তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে ফেচনত খোৱায়।
খোৱাইছে
তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে ফেচনত খোৱাইছে।
- ১২। তাই আমাক গান গাই শুনালে।
শুনাব
তাই আমাক গান গাই শুনাব।
শুনাইছিল।
তাই আমাক গান গাই শুনাইছিল।
শুনায়
তাই আমাক গান গাই শুনায়।
- ১৩। ককাদেউতাকে এজন গান মাফৰো মতাইছে।

মতাইছিল

ককা দেউতাকে এজন গান মাফটৰো মতাইছিল ।

মতাব

ককা দেউতাকে এজন গান মাফটৰো মতাব ।

মতালে

ককা দেউতাকে এজন গান মাফটৰো মতালে ।

১৪ । তেখেতে এটা খোলো অনাইছে ।

অনাব

তেখেতে এটা খোলো অনাব ।

অনায়

তেখেতে এটা খোলো অনায় ।

অনালে

তেখেতে এটা খোলো অনালে ।

১৫ । তোমাৰ সেইকালে যাবলগা আছে নেকি ?

আপোনাৰ

আপোনাৰ সেইকালে যাবলগা আছে নেকি ?

তালৈ

আপোনাৰ তালৈ যাবলগা আছে নেকি ?

ঘৰলৈ

আপোনাৰ ঘৰলৈ যাবলগা আছে নেকি ?

১৬ । মই ভেনে মাছ বিচৰাম ।

কণী

মই ভেনে কণী বিচৰাম ।

তুমি

তুমি তেনে কণী বিচৰাৰা ।

Variation Drill : Subject Object Transposition

- ১। আবেলি তেখেতে সিহঁতক ফুৰালে ।
আবেলি সিহঁতে তেখেতক ফুৰালে ।
- ২। বাতি তেখেতে সিহঁতক পঢ়ুৱালে ।
বাতি সিহঁতে তেখেতক পঢ়ুৱালে ।
- ৩। তেখেতে সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব ।
সিহঁতে তেখেতক কাজিৰঙা দেখুৱাব ।
- ৪। তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে খোৱাব ।
সিহঁতে তেখেতক গাড়ীৰে খোৱাব ।
- ৫। তাই আমাক গীত গাই শুনাব ।
আমি তাইক গীত গাই শুনাম ।
- ৬। তুমি তেখেতক ধৌলিগিৰি নেদেখুৱাব নে ?
তেখেতে তোমাক ধৌলিগিৰি নেদেখুৱাব নে ?
- ৭। মই তেখেতক এবাৰ ঘূৰাম ।
তেখেতে মোক এবাৰ ঘূৰাব ।
- ৮। তেওঁ মৌমুক গান গাবলৈ শিকাইছে ।
মৌমুৰে তেওঁক গান গাবলৈ শিকাইছে ।
- ৯। ককাদেউতাকে এজন গান মাফ্টৰ মতাইছে ।
এজন গান মাফ্টৰে ককাদেউতাকক মতাইছে ।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন — পৰহি মীমুইতৰ ঘৰলৈ কোনোবা আহিছে নেকি ?

উত্তৰ — হয়, পৰহি মীমুইতৰ ককাদেউতাক আহিছে ।

প্ৰশ্ন — ৰাতি কোনোবাই বেল বজোৱা যেন পাইছিল নেকি ?

উত্তৰ — এৰা ৰাতি কোনোবাই বেল বজোৱা যেন পাইছিলোঁ ।

প্ৰশ্ন — ৰাতি কোনে মীমুইতক পঢ়ুৱালে ?

উত্তৰ — ৰাতি ককাদেউতাকে মীমুইতক পঢ়ুৱালে ।

প্ৰশ্ন — তেখেতঃ হাজৰিকাই খণ্ডগিৰি নেদেখুৱাব নে ?

উত্তৰ — এৰা, তেখেতক হাজৰিকাই খণ্ডগিৰি দেখুৱাব ।

প্ৰশ্ন — মীমুৰ ককাদেউতাকে মাংস খায়নে ?

উত্তৰ — নাই, মীমুৰ ককাদেউতাকে মাংস নাখায় ।

প্ৰশ্ন — যোৱাকালি মীমুইতৰ কোন আহিল ?

উত্তৰ — যোৱাকালি মীমুইতৰ ককা দেউতাক আহিল ।

প্ৰশ্ন — তেওঁ মীমুইতক কি কৰিলে ?

উত্তৰ — তেওঁ আবেলি মীমুইতঃ ফুৰালে, গুলি কথাছবি দেখুৱালে
আৰু ৰাতি পঢ়ুৱালে ।

প্ৰশ্ন — তেওঁ মীমুইতক কৰবালৈ নিব নে ?

উত্তৰ — হয়, তেওঁ মীমুইতক অসমলৈ নিব ।

প্ৰশ্ন — তাত কি কৰিব ?

উত্তৰ — তাত তেওঁ মীমুইতক কাজৰঙা দেখুৱাব ।

প্ৰশ্ন — তাত মীমুইতক আন একো নেদেখুৱায় নেকি ?

উত্তৰ — দেখুৱাব, আন বহুতো ঠাই দেখুৱাব ।

প্রশ্ন— তাবপবা মীমুইত নিজে উত্ততি আহিব মে ?

উত্তর — হয়, তাবপবা মীমুইত নিজে উত্ততি আহিব ।

প্রশ্ন— মীমুক ককাদেউতাকে কি শিকাব ?

উত্তর — মীমুক ককাদেউতাকে গান শিকাব ।

Additive Drill : Adding চাইগৈ

- ১। আবেলি তেখেতে সিহঁতক ফুৰালে ।
আবেলি তেখেতে সিহঁতক ফুৰালে চাইগৈ ।
- ২। বাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে ।
বাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে চাইগৈ ।
- ৩। তোমাৰ সেইফালে যাব লগা আছে ।
তোমাৰ সেইফালে যাবলগা আছে চাইগৈ ।
- ৪। তেখেতে মাংস খায় ।
তেখেতে মাংস খায় চাইগৈ ।
- ৫। তেখেতে-সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব ।
তেখেতে সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব চাইগৈ ।
- ৬। ককাদেউতাকে এজন গান মাফটবো মতাইছে ।
ককাদেউতাকে এজন গান মাফটবো মতাইছে চাইগৈ ।

Negative Transformation Drill

- ১। তেখেতে সিহঁতক ফুৰালে ।
তেখেতে সিহঁতক নুফুৰালে ।

- ২। গধূলি কথাছবি দেখুৱালে।
গধূলি কথাছবি নেদেখুৱালে।
- ৩। ৰাতি তেখেতে সিহঁতক পঢ়ুৱালে।
ৰাতি তেখেতে সিহঁতক নপঢ়ুৱালে।
- ৪। তোমাৰ সেইফালে যাবলগা আছে নেকি ?
তোমাৰ সেইফালে যাবলগা নাই নেকি ?
- ৫। পৰহিলৈ মই সেইফালে এগাৰ যাম।
পৰহিলৈ মই সেইফালে এবোৰো নাযাওঁ।
- ৬। মই তেখেতক এপাক ঘূৰাম।
মই তেখেতক এপাকো নুঘূৰোঁ।
- ৭। তেখেতে সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব।
তেখেতে সিহঁতক কাজিৰঙা নেদেখুৱায়।
- ৮। তেখেতে সিহঁতক ফেচনত ধোৱান।
তেখেতে সিহঁতক ফেচনত নোখোৱায়।
- ৯। ককাদেউতাকৈ গান মাষ্টৰ মতাইছে।
ককাদেউতাকে গান মাষ্টৰ মতোৱা নাই।
- ১০। তেখেতে এটা খোল অনাইছে।
তেখেতে এটাও খোল আনোৱা নাই।
- ১১। মই মাছ বিচৰাম।
মই মাছ নিবিচৰাওঁ।
- ১২। তেখেত কিয় আহিছে ?
তেখেত কিয় অহা নাই ?

- ১৩। তেখেতে মীমুক গান গাবলৈ লিকাইছে।
 তেখেতে মীমুক গান গাবলৈ লিকোৱা নাই।

EXERCISES

1. Change the tense of the verbs (Past→Future, Future→Present) :

- (ক) অহঁতু আবেলি মীমুক'তক ফুৰালে।
(খ) তেহঁতু আমাক কাৰ্ত্তিৰঙা দেখুৱাব।
(গ) আমি তাইক গান গাই শুনাম।
(ঘ) আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা
(ঙ) তেখেতে অলপতে মীমুক'তক অসমলৈ নিব।

2. Replace the subject by the object & vice-versa :

- (ক) কোনোবাই আপোনাৰ নামখৰি মতা যেন শুনিছিলোঁ।
(খ) তেখেতে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱালে।
(গ) ৰাতি তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে।
(ঘ) তুমি তেখেতক খোঁলিগিৰি নেদেখুৱাবা নে ?
(ঙ) তেখেতে মীমুক গান গাবলৈ লিকাইছে।
(চ) ককাদেউতাকে গান মাৰ্চৰ মতাইছে।
(ছ) মই তেনে চাৰক মতাম।

3. Change into negative :

- (ক) গধূলি কথাছবি দেখুৱালে।
(খ) ৰাতি সাহিত্য পঢ়ুৱাব।

- (গ) সিহঁতে মাজে মাজে গান শুনাৱ।
- (ঘ) সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব।
- (ঙ) মই মাংস বিচৰাম।
- (চ) ককা দেউতাকে এজন গান মাষ্টৰ মতাইছে।
- (ছ) তেওঁ খোল অনাইছে।

4. Analyse the construction of the following verbs as in the model :

Model : অনাইছে > আন্ + আ + ইছ্ + এ।

দেখুৱালে

পঢ়ুৱাব

বিচৰাম

মতাইছে

অনাইছে

ফুৰালে

ধোৱাব

নেদেখুওৱা

5. Change the following statements into questions by using some interrogative pronouns. The words underlined shall be the key words in the answers :

(ক) বাতি বাৰ বজাত বেল বজোৱা যেন পাইছিলোঁ।

(খ) কোনোবাই আপোনাক নামধৰি মতা যেন পাইছিলোঁ।

(গ) গধূলি কথাছবি দেখুৱালে।

(ঘ) তেখেতে মাদ খায় ।

(ঙ) তেখেতে সিঁতক কাজিষড়া দেখুয়াব ।

(চ) তেখেতে মীমুইতক গান গাবলৈ শিকাইছে ।

(ছ) ককাদেউতাকে এটা খোল অনাইছে ।

(জ) তেখেতক আমাব ঘবলৈ পঠিয়াব ।

Unit X : Lesson – 51

About Minu's Uncle

মীনুইতৰ মোমায়েকৰ এখন পাট-
মুগাৰ কাপোৰৰ দোকান আছে।
তেওঁ মীনুক এযোৰ মুগাৰ মেখেলা
চাদৰ দিছে বুবুলক এযোৰ কপাহী
চোলাপেণ্ট দিছে এযোৰ কিন্তু
মীনুৰ যোৰতকৈ সস্তা। মোৰ বাবে
এটা পাটৰ চোলা আনিছে মই
তেওঁৰ তাৰবাবে দাম যাচিছিলোঁ।
তেওঁ কিন্তু একোকে নললে বৰং
আমাৰ ভূবনেশ্বৰলৈ উভতি অহা
টিকট কেইটাও কাটি দিলে মীনুক
হাত খৰচৰ বাবে টকা দহোটাও
দিলে।

মীনুইতৰ মোমায়েক সিহঁতৰ
মাকতকৈ দুবছৰে সৰু। কিন্তু
তেওঁ পঢ়া-শুনাত সিহঁতৰ ঘৰৰ
সবাতকৈ কেঁচা আছিল। এতিয়া
আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ
ভাল। তেওঁ বুবুলতকৈ মীনুক বেছি

Minu etc's uncle has a Pat-
Muga Cloth-store. He has
given Minu a pair of mekhela-
chadar (made) of Muga. He
has given Bubul a pair of
cotton shirt and pant. This
pair is cheaper than (the)
Minu's one. He has brought
one Pat shirt for me I offered
him the price for that. He
did not take anything. Rather
(he) bought our return tickets
to Bhubaneswar. (He) gave
Rs. ten towards Minu's pocket-
expense.

Minu etc's uncle is younger
than their mother by two years.
But he was weakest in study
than all of them in the family.
Now, his financial condition is
the best of all. He loves Minu

মৰম কৰে । ডাঙৰ মামীয়েকে
আকৌ মীনুতকৈ বুবুলকহে বেছি
ভাল পায় ।

more than Bubul. (The) elder
aunt rather likes Bubul more
than Minu.

Build-up Drill

- ১। আছে ।
এখন দোকান আছে ।
এখন কাপোৰৰ দোকান আছে ।
এখন পাট মুগাৰ কাপোৰৰ দোকান আছে ।
মীনুইতৰ মোমায়েকৰ এখন পাট মুগাৰ কাপোৰৰ দোকান
আছে ।
- ২। দিছে ।
তেওঁ দিছে ।
তেওঁ মীনুক এঘোৰ মেখেলা চাদৰ দিছে ।
তেওঁ মীনুক এঘোৰ মুগাৰ মেখেলা চাদৰ দিছে ।
- ৩। (তেওঁ) আনিছে ।
তেওঁ এটা পাটৰ চোলা আনিছে ।
(তেওঁ) মোৰ বাবে এটা ভাল পাটৰ চোলা আনিছে ।
- ৪। যাচিছিলোঁ ।
মই তেওঁক যাচিছিলোঁ ।
মই তেওঁক তাৰবাবে দাম যাচিছিলোঁ ।
- ৫। নললে ।

তেওঁ নললে ।
তেওঁ একোকে নললে ।
তেওঁ কিস্ত একোকে নললে ।

৬ । কাটি দিলে ।
(তেওঁ) কাটি দিলে ।
(তেওঁ) টিকট কেইটাও কাটি দিলে ।
(তেওঁ) আমাৰ টিকট কেইটাও কাটি দিলে ।
বৰং তেওঁ আমাৰ টিকট কেইটাও কাটি দিলে ।

৭ । (তেওঁ) দিলে ।
(তেওঁ) মীমুক দিলে ।
(তেওঁ) মীমুক টকা দহোটাও দিলে ।
তেওঁ মীমুক হাত খৰচৰ বাবে টকা দহোটাও দিলে ।

৮ । সৰু ।
মীমুহঁতৰ মোমায়েক সৰু ।
মীমুহঁতৰ মোমায়েক সিহঁতৰ মাকতকৈ সৰু ।

৯ । আছিল ।
তেওঁ আছিল ।
তেওঁ কেঁচা আছিল ।
তেওঁ পঢ়াত সৰাতকৈ কেঁচা আছিল ।
তেওঁ পঢ়াত ঘৰৰ সৰাতকৈ কেঁচা আছিল ।

১০ । ভাল ।
আৰ্থিক অৱস্থা ভাল ।
আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই ভাল ।

আর্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই অটাইতকৈ ভাল ।

১১। মৰম কৰে ।

তেওঁ মৰম কৰে ।

তেওঁ মীশুক বেছি মৰম কৰে ।

তেওঁ বুবুলতকৈ মীশুক বেছি মৰম কৰে ।

১২। ভাল পায় ।

ডাঙৰ মামীয়েকে ভাল পায় ।

ডাঙৰ মামীয়েকে বুবুলকহে বেছি ভাল পায় ।

ডাঙৰ মামীয়েকে মীশুতকৈ বুবুলকহে বেছি ভাল পায় ।

Substitution Drill

১। মীশুহঁতৰ সৰু মোমায়েকৰ এখন পাটমুগাৰ কাপোৰৰ দোকান আছে ।

ডাঙৰ

মীশুহঁতৰ ডাঙৰ মোমায়েকৰ এখন পাটমুগাৰ কাপোৰৰ দোকান আছে ।

মাজু

মীশুহঁতৰ মাজু মোমায়েকৰ এখন পাটমুগাৰ কাপোৰৰ দোকান আছে ।

২। তেওঁ মীশুক এযোৰ মুগাৰ মেখেলা চাদৰ দিছে ।

পাটৰ

তেওঁ মীশুক এযোৰ পাটৰ মেখেলা চাদৰ দিছে ।

বপাহী

তেওঁ মীশুক এযোৰ বপাহী মেখেলা চাদৰ দিছে ।

৩। (ক) তেওঁ বুবুলক এযোৰ চোলাপেণ্ট দিছে।

ল'ৰাটোক

তেওঁ ল'ৰাটোক এযোৰ চোলাপেণ্ট দিছে।

ভাগিনিয়েকক

তেওঁ ভাগিনিয়েকক এযোৰ চোলাপেণ্ট দিছে।

(খ) তেওঁ বুবুলক এযোৰ চোলাপেণ্ট দিছে।

এসাজ

তেওঁ বুবুলক এসাজ চোলাপেণ্ট দিছে।

৪। (ক) মই তেওঁক ভাৰবাবে দাম যাচিছিলোঁ।

কাপোৰৰ বাবে

মই তেওঁক কাপোৰৰ বাবে দাম যাচিছিলোঁ।

(খ) মই তেওঁক ভাৰবাবে দাম যাচিছিলোঁ।

দিছিলোঁ।

মই তেওঁক ভাৰবাবে দাম দিছিলোঁ।

দিব খুজিছিলোঁ

মই তেওঁক ভাৰবাবে দাম দিব খুজিছিলোঁ।

৫। তেওঁ কিন্তু একোকে নললে।

দাম

তেওঁ কিন্তু দাম নললে।

অলপো

তেওঁ কিন্তু অলপো নললে।

৬। বৰং আমাৰ টিকট কেইটাও কাটি দিলে।

কৰি

বৰং আমাৰ টিকট কেইটাও কৰি দিলে ।

কিনি

বৰং আমাৰ টিকট কেইটাও কিনি দিলে ।

৭। মীশুক হাত খৰচৰ বাবে টকা দহোটাও দিলে ।

পকেট

মীশুক পকেট খৰচৰ বাবে টকা দহোটাও দিলে ।

বাট

মীশুক বাট খৰচৰ বাবে টকা দহোটাও দিলে ।

৮। মীশুহঁতৰ মোমায়েক সিহঁতৰ মাকতকৈ সৰু ।

ডাঙৰ

মীশুহঁতৰ মোমায়েক সিহঁতৰ মাকতকৈ ডাঙৰ ।

ওখ

মীশুহঁতৰ মোমায়েক সিহঁতৰ মাকতকৈ ওখ ।

চাপৰ

মীশুহঁতৰ মোমায়েক সিহঁতৰ মাকতকৈ চাপৰ ।

৯। তেওঁ গঢ়া শুনাও সবাতকৈ কেঁচা আছিল ।

বেয়া

তেওঁ গঢ়াশুনাও সবাতকৈ বেয়া আছিল ।

ভাল

তেওঁ গঢ়াশুনাও সবাতকৈ ভাল আছিল ।

চোকা

তেওঁ গঢ়া শুনাও সবাতকৈ চোকা আছিল ।

- ১০। আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ ভাল।
সবাতকৈ
আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই সবাতকৈ ভাল।
সকলোতকৈ
আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই সকলোতকৈ ভাল।
- ১১। তেওঁ বুৰুলতকৈ মীনুকহে বেছি মৰম কৰে।
ৰাতুল : ৰিন্টি
তেওঁ ৰাতুলতকৈ ৰিন্টিকহে বেছি মৰম কৰে।
মই : ভৰ্টি
তেওঁ মোতকৈ ভৰ্টিকহে বেছি মৰম কৰে।
ভাল পায়
তেওঁ মোতকৈ ভৰ্টিকহে বেছি ভাল পায়।

Negative Transformation Drill

- ১। তেওঁ মীনুক এযোৰ মুগাৰ মেখেলা চাদৰ দিছে।
তেওঁ মীনুক এযোৰো মুগাৰ মেখেলা চাদৰ দিয়া নাই।
- ২। মোৰ বা বে এটা ভাল পাটৰ চোলা আনিছে।
মোৰ বাবে এটাও পাটৰ চোলা অনা নাই।
- ৩। বৰং টিকট কেইটাও কাটি দিলে।
এনেকি টিকট কেইটাও কাটি নিদিলে।
- ৪। মোমায়েক মাকতকৈ সৰু।
মোমায়েক মাকতকৈ সৰু নহয়।

- ৫। তেওঁ পঢ়া শুনাৰ ঘৰৰ সবাতকৈ কেঁচা আছিল।
(ক) তেওঁ পঢ়া শুনাৰ ঘৰৰ কোনোজনতকৈ কেঁচা নাছিল।
(খ) তেওঁ পঢ়া শুনাৰ ঘৰৰ সবাতকৈ কেঁচা নাছিল।
- ৬। আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ ভাল।
(ক) আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰ কোনো জনতকৈ ভাল নহয়।
(খ) আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰ আটাইতকৈ ভাল নহয়।
- ৭। তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম কৰে।
তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম নকৰে।
- ৮। তেওঁ মোতকৈ ভণ্টিক বেছি ভাল নাপায়।
তেওঁ মোতকৈ ভণ্টিক বেছি ভাল নাপায়।

Interrogative Transformation Drill

- ১। মীমুহঁতৰ মোমায়েক তাহাতৰ মাকতকৈ দুবছৰে সৰু।
মীমুহঁতৰ মোমায়েক তাহাতৰ মাকতকৈ দুবছৰে সৰু নেকি ?
- ২। তেওঁ পঢ়া শুনাৰ ঘৰৰ সবাতকৈ কেঁচা আছিল।
তেওঁ পঢ়া শুনাৰ ঘৰৰ সবাতকৈ কেঁচা আছিল নেকি ?
- ৩। এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ ভাল।
এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ ভাল নেকি ?
- ৪। তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম কৰে।
তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম কৰে নেকি ?

- ৫। ডাঙৰ মামীয়েকে আকৌ মীনুতকৈ বুবুলকহে বেছি ভাল পায়।
ডাঙৰ মামীয়েকে আকৌ মীনুতকৈ বুবুলকহে বেছি ভাল
পায় নেকি ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন — মীনুহঁতৰ মোমায়েক মীনুহঁতৰ মাকতকৈ সৰু নে ডাঙৰ ?

উত্তৰ — মীনুহঁতৰ মোমায়েক মীনুহঁতৰ মাকতকৈ ডুবছৰে সৰু।

প্ৰশ্ন — মীনুহঁতৰ মোমায়েক পঢ়া শুনাতে কেনে আছিল ?

উত্তৰ — মীনুহঁতৰ মোমায়েক পঢ়া শুনাতে সবাতকৈ কেঁচা আছিল।

প্ৰশ্ন — তেওঁৰ এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা কেনে ?

উত্তৰ — তেওঁৰ এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা কেনে ?

প্ৰশ্ন — তেওঁ বুবুলক বেছি মৰম কৰে নে মীনুক ?

উত্তৰ — তেওঁ বুবুলতকৈ মীনুক বেছি মৰম কৰে।

প্ৰশ্ন — ডাঙৰ মামীয়েকে কাক বেছি ভাল পায় ?

উত্তৰ — ডাঙৰ মামীয়েকে মীনুতকৈ বুবুলকহে বেছি ভাল পায়।

Variation Drill : (Subject-Object) Transposition

১। মীনুহঁতৰ মোমায়েক মীনুহঁতৰ মাকতকৈ ডুবছৰে সৰু।

মীনুহঁতৰ মাক মোমায়েকতকৈ ডুবছৰে সৰু।

২। তেওঁ পঢ়া শুনাতে ঘৰৰ সবাতকৈ কেঁচা আছিল।

ঘৰৰ সকলোৰে পঢ়া শুনাতে তেওঁতকৈ কেঁচা আছিল।

- ৩। এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ ভাল।
এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা আটাইৰে তেওঁতকৈ ভাল।
- ৪। তেওঁ মীনুক বেছি মৰম কৰে।
মীনুৱে তেওঁক বেছি মৰম কৰে।
- ৫। ডাঙৰ মামীয়েকে বুবুলকহে বেছি ভাল পায়।
বুবুলে ডাঙৰ মামীয়েককহে বেছি ভাল পায়।

EXERCISE

1. Combine the sentences and express the comparison.
Make two sentences using both the opposites wherever possible :

- (ক) বুবুল সৰু। মীনু ডাঙৰ।
(খ) মই গুখ। আন বক্সকল চাপৰ।
(গ) গীতা ধুনীয়া। মীৰা সিমান ধুনীয়া নহয়।
(ঘ) মীনুৰ কাপোৰযোৰ দামী। বুবুলৰযোৰ সস্তা।
(ঙ) মোমায়েক পঢ়াশুনাত কেঁচা। বাকীসকল পঢ়াশুনাত ভাল।
(চ) তেওঁৰ আৰ্থিক অৱস্থা বেয়া। আনসকলৰ ভাল।
(ছ) তেওঁ মীনুক বেছি মৰম কৰে। বুবুলক সিমান নকৰে।
(জ) ডাঙৰ মামীয়েকে মীনুক ভাল পায় বুবুলক ভাল নাপায়।

2. Express the comparison using the opposites. Maintain the original sense :

- (ক) মোমায়েক মাকতকৈ সৰু।

- (খ) তেওঁৰ আৰ্থিক অৱস্থা মোতকৈ ভাল ।
(গ) তেওঁ মীষুতকৈ বুৰুলক বেছি ভাল পায় ।
(ঘ) চোলাপেণ্টযোৰ মেখেলা চান্দৰতকৈ সস্তা ।
(ঙ) কটক ভুবনেশ্বৰতকৈ ডাঙৰ ।

3. Reverse the subject-complement and/or object-object and/or complement-complement.

- (ক) মই অপমায়া চাব চাব ভাল পাব লাগে ।
(খ) চাবে তোতকৈ মোক বেছি মৰম কৰে ।
(গ) বুৰুলৰ বায়েক তাতকৈ দুবছৰে ডাঙৰ ।
(ঘ) মোমায়েক পঢ়া শুনাৰ মাকতকৈ কেঁচা আছিল ।
(ঙ) কলিকতাতকৈ গুৱাহাটী সৰু ।
(চ) মই চিনেমাৰতকৈ থিয়েটাৰ ভাল পাব লাগে ।

4. Change into negative :

- (ক) মীষুৰ মোমায়েকৰ এখন দোকান আছে ।
(খ) তেওঁ মীষুক দৰুটকা দিলে ।
(গ) চোলাপেণ্টযোৰ মেখেলাচান্দৰযোৰতকৈ দামী ।
(ঘ) মীষুৰ মোমায়েক মাকতকৈ সৰু ।
(ঙ) তেওঁ পঢ়া শুনাৰ সৰাতকৈ কেঁচা ।
(চ) তেওঁ বুৰুলতকৈ মীষুক বেছি মৰম কৰে ।

5. Turn the statements into questions using some interrogative pronouns. The words underlined shall be the key word in the answer.

(ক) তেওঁ অ'মাৰ ভূবনেশ্বৰলৈ যোৱা টিকট কেইটাও কাটি দিলে।

(খ) মীশুক হাত খৰচৰ বাবে টকা দহোটাও দিলে।

(গ) বুবুলৰষোৰ মীনুৰষোৰতকৈ সস্তা।

(ঘ) মীনুইতৰ মোমায়েক তাহাতৰ মাকতকৈ দু বছৰে সৰু।

(ঙ) তেওঁৰ আৰ্পিক অৱস্থা আটাইতকৈ ভাল।

(চ) মোমায়েকে বুবুলতকৈ মীশুক বেছি মৰম কৰে।

(ছ) ডাঙৰ মামায়েকে মীশুতকৈ বুবুলক বেছি ভাল পায়।

6. Analyse the construction of the following words as per the model :

Model : মোমায়েকে > মোমাই + Personal relation marker -এক
+ ncn. -এ মাকতকৈ, সৰাতকৈ, আটাইতকৈ, তেওঁৰেই
মামীয়েকে, বুবুলতকৈ, মীনুৰষোৰতকৈ।

Vocabulary

পাট-মুগা	'Pat and Muga, two varieties of Assam silk'
কপাহী	'made of cotton'
ৰাচিছিলোঁ	'(I) offered'
টিকট	'ticket'
কাটি দিলে	'(He) booked (ticket)'
হাত খৰচ	'pocket expense'
দু বছৰে	'by 2 years'

পঢ়া শুনা	'in reading etc., viz: study'
তাহাতৰ	'their'
স্নাতকৈ	'than all'
মৰম কৰে ভাল পায়	'(he/she) loves'

Grammatical Notes

1. To express the comparison between two items in terms of some quality, the noun or pronoun with which another noun or pronoun is compared is first inflected for the locative to which *-কৈ* is added eg :

ৰাম + অত্ + কৈ = ৰামতকৈ — 'than Ram'

সি > তা + ত্ + কৈ = তাতকৈ — 'than him'

আপুনি > আপোনা + ত্ + কৈ = 'than you'

2. The quality-words are not generally inflected for the expression of the comparison. Only the Skt. words are so inflected for the expression of the comparison.

Example :

উচ্চ → উচ্চতৰ 'higher'

সুন্দৰ → সুন্দৰতৰ 'more beautiful'

কনিষ্ঠ → কনিষ্ঠতৰ 'younger'

— — —

Unit X : Lesson—52

Revised Lesson

- ১। মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ । বৰিবাৰে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।
কেতিয়াবা থিয়েটাৰ কেতিয়াবা চাৰ্কাচ দেখুৱাওঁ মই তাৰ কামকাজ চোৱা-
চিতা কৰাওঁ । কেতিয়াবা বুবুলক পঠিয়াওঁ ।
- ২। মাকে সিহঁতক নিজহাতে বান্ধি থুৱায় । মাজে মাজে ভাই গান গায় শুনায় ।
তাই মীনুকো কেতিয়াবা নচুৱায় । তাত তাই কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁৱায় ।
আমাৰো ল'ৰাছোৱালীহালক পেহীয়েকে ওমলায় । বালিৰে পিঠা কৰায় ।
দৰা-কইনা সজায় ।
- ৩। আমি যোৱাবছৰ এটা পুখুৰী খন্দাইছোঁ ।
- ৪। তেখেতে গীত গাবলৈ শিকাইছে । ককাদেউতাকে এজন গান মাষ্টৰ মতাইছে ।
তেখেতে এটা খেলো অনাইছে ।
- ৫। মই অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম ।
- ৬। আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা ।
- ৭। তেখেতে মীনুহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব । আন আন ঠাইতো ফুৰাব । তেখেতে
সিহঁতক গাড়াৰে ফেঁচনত খোৱাব । তাই আমাক গীত গাই শুনাব ।
- ৮। তুমি ভেৰেতক খণ্ডগিৰি নেদেখুওৱা নে ?
- ৯। আবেলি লেখেতে সিহঁতক ফুৰালে । গধূলি কথা ছবি দেখুৱালে । ৰাতি
তেখেতেই সিহঁতক পঢ়ুৱালে ।

১০। তোমাৰ সেইফালে যাবলগা আছে নেকি ?

১১। বুবুলৰঘোৰ মীমুখ ঘোৰতকৈ সস্তা। মীমুখতৰ মোমায়েক তাহাভৰ মাকতকৈ
দুবছৰে সৰু। কিন্তু তেওঁ পঢ়াশুনাত সবাতকৈ কেঁচা আছিল। এতিয়া আৰ্থিক
অৱস্থা তেওঁৰেই আটাইতকৈ ভাল। তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম
কৰে। ডাঙৰ শামীয়েকে কিন্তু মীমুতকৈ বুবুলকহে বেছি ভাল পায়।

১২। কোনোবাই বেগ বজোৱা যেন পালোঁ। কোনোবাই নামধৰি মতা যেন
শুনিলোঁ।

Substitution Drill

১। মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ।
আমি
আমি ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ।
বুবুলহঁত
অ মি বুবুলহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ।
কালি
আমি বুবুলহঁতক কালি ফুৰাইছিলোঁ।

২। বৰিবাবে মই সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ।
পিয়েটাৰ
বৰিবাবে মই সিহঁতক পিয়েটাৰ দেখুৱাওঁ।
চাৰ্কাচ
বৰিবাবে মই সিহঁতক চাৰ্কাচ দেখুৱাওঁ।
চিনেমা
বৰিবাবে মই সিহঁতক চিনেমা দেখুৱাওঁ।

তুমি

ববিবাবে তুমি সিহঁতক চিনেমা দেখুওৱা ।

তেখেত

ববিবাবে তেখেতে সিহঁতক চিনেমা দেখুৱায় ।

৩। তাৰ কামকাজ মই চোৱাচিতা কৰাওঁ ।

সিহঁতৰ

সিহঁতৰ কামকাজ মই চোৱাচিতা কৰাওঁ ।

আমি

সিহঁতৰ কামকাজ আমি চোৱাচিতা কৰাওঁ ।

চোৱামিলা

সিহঁতৰ কামকাজ আমি চোৱামিলা কৰাওঁ ।

৪। কেতিয়াবা বুৰুলক পঠিয়াওঁ ।

মৌনু

কেতিয়াবা মৌনুক পঠিয়াওঁ ।

মাজে মাজে

মাজে মাজে মৌনুক পঠিয়াওঁ ।

৫। মাকে নিজে বান্ধি খুৱায় ।

কৰি

মাকে নিজে কৰি খুৱায় ।

মই

মই নিজে কৰি খুৱাওঁ ।

তুমি

তুমি নিজে কৰি খুৱা ।

- ৬। মাজে মাজে তাই গান গাই শুনায়।
শুনাব
মাজে মাজে তাই গান গাই শুনাব।
শুনাইছিল
মাজে মাজে তাই গান গাই শুনাইছিল।
মই
মাজে মাজে মই গান গাই শুনাইছিলোঁ।
কেতিয়াবা
কেতিয়াবা কেতিয়াবা মই গান গাই শুনাইছিলোঁ।
- ৭। তাই মীনুকো কেতিয়াবা নচুৰায়।
নচুৰাব
তাই মীনুকো কেতিয়াবা নচুৰাব।
নচুৰালে
তাই মীনুকো কেতিয়াবা নচুৰালে।
তই
তই মীনুকো কেতিয়াবা নচুৰালি।
- ৮। তাত তাই কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁৰায়।
পুখুৰী
পুখুৰীত তাই কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁৰায়।
মাক
পুখুৰীত মাকে কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁৰায়।
ল'ৰাছোৰালীহাল
পুখুৰীত মাকে কেতিয়াবা ল'ৰাছোৰালীহালক সাতোঁৰায়।
- ৯। ল'ৰাছোৰালীহালক পেহীয়েকে ওমলায়।

মাহীয়েক

ল'বাছোবালীহালক মাহীয়েকে ওমলায় ।

ওমলাব

ল'বাছোবালীহালক মাহীয়েকে ওমলাব ।

১০ । বালিবে পিঠা কবায় ।

ধূলী

ধূলিবে পিঠা কবায় ।

মাটি

মাটিবে পিঠা কবায় ।

১১ । তেখেতে আবেলি সিহঁতক ফু'বালে ।

গধূলি

তেখেতে গধূলি সিহঁতক ফু'বালে ।

মই

মই গধূলি সিহঁতক ফু'বালো' ।

শুনালো'

মই গধূলি সিহঁতক শুনালো' ।

১২ । তেখেতে বাতি কথাছবি দেখুৱালে ।

চিনেমা

তেখেতে বাতি চিনেমা দেখুৱালে ।

চাৰ্কাচ

তেখেতে বাতি চাৰ্কাচ দেখুৱালে ।

ককাদেউতাক

ককাদেউতাকে বাতি চাৰ্কাচ দেখুৱালে ।

পঢ়ুৱা-

ককাদেউতাকে ৰাতি পঢ়ুৱালে।

১৩। তেখেতে সিহঁতক কাজিৰঙা দেখুৱাব।

অসম

তেখেতে সিহঁতক অসম দেখুৱাব।

আমাক

তেখেতে আমাক অসম দেখুৱাব।

ককাদেউতাক

ককাদেউতাকে আমাক অসম দেখুৱাব।

দেখুৱালে

ককাদেউতাকে আমাক অসম দেখুৱালে।

১৪। তেখেতে গীত গাবলৈ শিকাইছে।

শিকালে

তেখেতে গীত গাবলৈ শিকালে।

শিকাব

তেখেতে গীত গাবলৈ শিকাব।

শিকায়

তেখেতে গীত গাবলৈ শিকায়।

১৫। ককাদেউতাকে এজন গান মাফ্টৰ মতাইছে।

অনাইছে

ককাদেউতাকে এজন গান মাফ্টৰ অনাইছে।

মই

মই এজন গান মাফ্টৰ অনাইছোঁ।

অনাম

মই এজন গান মাফিব অনাম ।

১৬। আমি যোবাবছৰ এটা পুখুৰী খন্দাইছোঁ ।

খন্দালোঁ

আমি যোবাবছৰ এটা পুখুৰী খন্দালোঁ ।

অহা বছৰ

আমি অহা বছৰ এটা পুখুৰী খন্দাম ।

১৭। মই অহা সপ্তাহত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম ।

বছৰত

মই অহা বছৰত ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম ।

বং

মই অহা বছৰত ঘৰটোত বং দিয়াম ।

গাড়ী

মই অহা বছৰত গাড়ীখনত বং দিয়াম ।

১৮। আমাৰ ঘৰলৈ এবৰ পঠিয়াবা ।

চাবৰ

চাবৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা ।

তালৈ

চাবৰ তালৈ এবাৰ পঠিয়াবা ।

এদিন

চাবৰ তালৈ এদিন পঠিয়াবা ।

১৯। তেখেতে আন আন ঠাইতো ফুৰাব ।

ককাদেউতাক

ককাদেউতাকে আন আন ঠাইতো ফুৰাব ।

ঘূৰাব

ককাদেউতাকে আন আন ঠাইতো ঘূৰাব ।

দেখুৱাব

ককাদেউতাকে আন আন ঠায়ো দেখুৱাব ।

২০ । তেখেতে সিহঁতক গাড়ীৰে ফেঁচনত খোৱাব ।

কাৰ

তেখেতে সিহঁতক কাৰেৰে ফেঁচনত খোৱাব ।

ভূৱনেশ্বৰ

তেখেতে সিহঁতক কাৰেৰে ভূৱনেশ্বৰত খোৱাব ।

ইয়াত

তেখেতে সিহঁতক কাৰেৰে ইয়াত খোৱাব ।

২১ । তাই আমাক গীত গাই শুনাব ।

সিহঁত

সিহঁতে আমাক গীত গাই শুনাব ।

তোমালোকক

সিহঁতে তোমালোকক গীত গাই শুনাব ।

গান

সিহঁতে তোমালোকক গান গাই শুনাব ।

২২ । তুমি তেখেতক খণ্ডগিৰি নেদেখুওৱা নে ?

মোক

তুমি মোক খণ্ডগিৰি নেদেখুওৱা নে ?

নেদেখুৱাবা

তুমি মোক খণ্ডগিৰি নেদেখুৱাবা নে ?

২৩ । তোমাৰ সেইফালে যাবলগা আছে নেকি ?

আপোনাৰ

আপোনাৰ সেইকালে যাবলগা আছে নেকি ?

তালৈ

আপোনাৰ তালৈ যাবলগা আছে নেকি ?

কৰবালৈ

আপোনাৰ কৰবালৈ যাবলগা আছে নেকি ?

কলৈকো

আপোনাৰ কলৈকো যাবলগা নাই নে ?

২৪। বুতুলৰযোৰ মীলুৰযোৰতকৈ সস্তা।

বাতুলৰযোৰ

বাতুলৰযোৰ মীলুৰযোৰতকৈ সস্তা।

বিল্টিৰযোৰতকৈ

বাতুলৰযোৰ বিল্টিৰযোৰতকৈ সস্তা।

দামী

বাতুলৰযোৰ বিল্টিৰযোৰতকৈ দামী।

২৫। মীলুহঁতৰ মোমায়েক তাহাতৰ মাকতকৈ সৰু।

বীতাহঁতৰ

বীতাহঁতৰ মোমায়েক তাহাতৰ মাকতকৈ সৰু।

খুৰাক

বীতাহঁতৰ খুৰাক তাহাতৰ মাকতকৈ সৰু।

ডাঙৰ

বীতাহঁতৰ খুৰাক তাহাতৰ মাকতকৈ ডাঙৰ।

২৬। তেওঁ পঢ়াশুনাৰ সৰাতকৈ কেঁচা আছিল।

আটাইতকৈ

তেওঁ পঢ়াশুনাৰ আটাইতকৈ কেঁচা আছিল।

সি

সি পঢ়াশুনাত আটাইতকৈ কেঁচা আছিল।

২৭। এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই সবাতকৈ ভাল।

সবাতকৈ

এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই সবাতকৈ ভাল।

সকলোতকৈ

এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই সকলোতকৈ ভাল।

বেয়া

এতিয়া আৰ্থিক অৱস্থা তেওঁৰেই সকলোতকৈ বেয়া।

২৮। তেওঁ বুবুলতকৈ মীনুক বেছি মৰম কৰে।

মোতকৈ

তেওঁ মোতকৈ মীনুক বেছি মৰম কৰে।

ভাল পায়

তেওঁ মোতকৈ মীনুক বেছি ভাল পায়।

২৯। ডাঙৰ মামীয়েকে মীনুতকৈ বুবুলক বেছি ভাল পায়।

সকলোতকৈ

ডাঙৰ মামীয়েকে সকলোতকৈ বুবুলক বেছি ভাল পায়।

মৰম কৰে

ডাঙৰ মামীয়েকে সকলোতকৈ বুবুলক বেছি মৰম কৰে।

৩০। কোনোবাই বেল বজোৱা যো পালোঁ।

ৰাতুলে

ৰাতুলে বেল বজোৱা যেন পালোঁ।

দিয়া

ৰাতুলে বেল দিয়া যেন পালোঁ।

শুনিলোঁ

ৰাতুলে বেল দিয়া যেন শুনিলোঁ ।

৩১। কোনোবাই নামধৰি মতা যেন শুনিলোঁ ।

পালোঁ

কোনোবাই নামধৰি মতা যেন পালোঁ ।

কোনোবা এজন

কোনোবা এজনে নামধৰি মতা যেন পালোঁ ।

Transformation Drill

(a) To Negative

- ১। মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি ফুৰাওঁ ।
মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি নুফুৰাওঁ ।
- ২। ৰবিবাবে সিহঁতক কথাছবি দেখুৱাওঁ ।
ৰবিবাবে সিহঁতক কথাছবি নেদেখুৱাওঁ ।
- ৩। মই তাৰ কামকাজ চোৱাচিতা কৰাওঁ ।
মই তাৰ কামকাজ চোৱাচিতা নকৰাওঁ ।
- ৪। কেতিয়াবা বুবুলক পঠিয়াওঁ ।
কেতিয়াও বুবুলক নপঠিয়াওঁ ।
- ৫। মাকে সিহঁতক ৰান্ধি খুৱায় ।
মাকে সিহঁতক ৰান্ধি নুখুৱায় ।
- ৬। মাজে মাজে তাই গান গাই শুনায় ।
কেতিয়াও তাই গান গাই নুশুনায় ।

- ৭। তাই মীমুকো কেতিয়াবা নচুৰায়।
 তাই মীমুকো কেতিয়াও ননচুৰায়।
- ৮। তাই কেতিয়াবা সিহঁতক সাতোঁৰায়।
 তাই কেতিয়াও সিহঁতক নাসাতোঁৰায়।
- ৯। পেহীয়েকে সিহঁতক ওমলায়।
 পেহীয়েকে সিহঁতক নোমোলায়।
- ১০। আমি ঘোৰাবছৰ এটা পুখুৰী খন্দাইছোঁ।
 আমি ঘোৰাবছৰ এটাও পুখুৰী খন্দোৱা নাই।
- ১১। তেখেতে গীত গাবলৈ শিকাইছে।
 তেখেতে গীত গাবলৈ শিকোৱা নাই।
- ১২। ঘৰটোত চুণতেল দিয়াম।
 ঘৰটোত চুণতেল নিদিয়াওঁ।
- ১৩। আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা।
 আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ নপঠিয়াবা।
- ১৪। তেখেতে মীমুক কাজিৰঙা দেখুৱাব।
 তেখেতে মীমুক কাজিৰঙা নেদেখুৱায়।
- ১৫। তাই আমাক গান গাই শুনাব।
 তাই আমাক গান গাই মুশুনায়ে।
- ১৬। আবেলি তেখেতে সিহঁতক ফুৰালে।
 আবেলি তেখেতে সিহঁতক মুফুৰালে।
- ১৭। ৰাতি তেখেতই সিহঁতক পঢ়ুৱালে।
 ৰাতি তেখেতে সিহঁতক নপঢ়ুৱালে।

- ১৮। তোমাৰ সেইফালে যাবলগা আছে নেকি ?
তোমাৰ সেইফালে যাবলগা নাই নেকি ?
- ১৯। বুবুলৰঘোৰ মীমুৰঘোৰতকৈ সস্তা ।
বুবুলৰঘোৰ মীমুৰঘোৰতকৈ সস্তা নহয় ।
- ২০। তেওঁ পঢ়াশুনাত সবাতকৈ কেঁচা আছিল ।
তেওঁ পঢ়াশুনাত সবাতকৈ কেঁচা নাছিল ।

(b) To Interrogative

- ১। কোনোবাই বেল বজোৱা যেন পালা ।
কোনোবাই বেল বজোৱা যেন পালা নেকি ?
- ২। কোনোবাই নামধৰি মতা যেন শুনিলা ।
কোনোবাই নামধৰি মতা যেন শুনিলা নেকি ?
- ৩। তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম কৰে ।
তেওঁ বুবুলতকৈ মীমুক বেছি মৰম কৰে নেকি ?
- ৪। বুবুলৰঘোৰতকৈ মীমুৰঘোৰ সস্তা ।
বুবুলৰঘোৰতকৈ মীমুৰঘোৰ সস্তা নেকি ?
- ৫। ৰাতি ককাদেউতাকে সিহঁতক পঢ়ুৱালে ।
ৰাতি ককাদেউতাকে সিহঁতক পঢ়ুৱালে নেকি ?
- ৬। আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা ।
(ক) আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ পঠিয়াবা নেকি ?
(খ) আমাৰ ঘৰলৈ এবাৰ নপঠিওৱা নেকি ?
- ৭। ল'ৰাছোৱালী হালক পেহীয়েকে ওমলায় ।
ল'ৰাছোৱালী হালক পেহীয়েকে ওমলায় নেকি ?

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— আপুনি ল'ৰাছোৱালীহঁতক কেতিয়া কুৰায় ?

উত্তৰ— মই ল'ৰাছোৱালীহঁতক আবেলি কুৰাওঁ ।

প্ৰশ্ন— ল'ৰাছোৱালীহঁতক কোনে ৰান্ধি খুৱায় ?

উত্তৰ— মাকে ল'ৰাছোৱালীহঁতক ৰান্ধি খুৱায় ।

প্ৰশ্ন— কোনে এটা পুখুৰী খন্দাইছে ?

উত্তৰ— মি: চহৰীয়াই এটা পুখুৰী খন্দাইছে ।

প্ৰশ্ন— কোনে গান মাৰ্টৰ অনাইছে ?

উত্তৰ— ককাদেউতাকে এজন গান মাৰ্টৰ অনাইছে ।

প্ৰশ্ন— ঘৰটোত কেতিয়া চুণতেল দিয়াব ?

উত্তৰ— ঘৰটোত অহা সপ্তাহত চুণতেল দিয়াব ।

প্ৰশ্ন— মোমায়েকে কাক বেছি মৰম কৰে ?

উত্তৰ— মোমায়েকে মীনুক বেছি মৰম কৰে ।

প্ৰশ্ন— ডাঙৰ মামীয়েকে কাক বেছি ভাল পায় ?

উত্তৰ— ডাঙৰ মামীয়েকে বুৰুলক বেছি ভাল পায় ।

— — — — —

Unit X : Lesson — 53

Test Lesson—A Folk Tale

এক সাউদৰ তেজীমলা নামে
এটি আদৰৰ জীয়েক আছিল। তেজী-
মলাই সৰুতে মাকক হেৰুৱাইছিল।
মাহীমাকে তেজীমলাক দেখিব নোৱা-
ৰিছিল। এবাৰ সাউদে বহুদিনলৈ
বনিজলৈ যাব বুলি শুনাগৈ। এখন
মাৰ নাও সজালে আৰু বণিজলৈ গ'ল।

A merchant had a very
affectionate daughter, Tezi-
mala by name. Tezimala
lost her mother at her child-
hood. The stepmother did
not like her. Once (the)
merchant declared of his
going on trade for long
period. (He) made to build
a boat and went for trade.

কেইদিনমান পাছতে তেজীমলাৰ
সখীয়েকৰ বিয়া। মাহীমাকে তেজী
মলাক নিয়ালৈ পঠালে। কাপোৰৰ
টোপোলাত এটা নিগনি সুবুৰাই
দিলে। আনটো টোপোলাত এটা
অঙঠা দিয়ালে। ফলত কাপোৰবোৰ নষ্ট
হ'ল। তেজীমলা কেইদিনমান পাছত
ঘূৰি আহিল।

After some days, Tezi-
mala's friend's marriage was
held. The stepmother sent
Tezimala to (the) marriage.
(She) got one mouse into
the pack of clothes. (She)
caused to put burning char-
coal in the other pack. As a
result, the clothes were

damaged. Tezimala came back after some days.

মাতীমাকে তেজিমলাক বৰকৈ মাৰিলে । তাৰ পাছত চেকীত খুন্দালে । বেচেৰী তেজিমলা মৰিল । তেতিয়া সাউদনীয়ে তেজিমলাক ঘৰৰ পানীপোতাত পুতি থোৱালে । তাত এডাল লাউ হ'ল । মাগনী বুঢ়ীয়ে লাউ নিব খুজিলে । তেতিয়া তেজিমলাই মাত লগালে এইবাৰ সাউদনীয়ে লাউডাল কটাই বাৰীত পোতালে । তাত এডাল জৰাটেঙা হ'ল জৰাটেঙাই তেজিমলা বুলি পৰিচয় দিলে । এইবাৰ সাউদনীয়ে জৰাটেঙা ডাল নদীত পেলালে । তাত একোপা পদ্মকুল জন্মিল । এনেতে সাউদ সেইঘাটে উভতিল । তেওঁ পদ্মকুল দেখিলে । সেইটো তেওঁ অৰাব খুজিলে । ফুলে তেজিমলা বুলি পৰিচয় দিলে । বাপেকে তেজিমলাক চিনিব পাৰিলে আৰু ঘৰলৈ নিলে । সদাগৰে সাউদনীক শূলত দিয়াৰে ।

The stepmother had beaten her much. A'ter that, (she) caused (her) husked in the Dhenki Poor Tezimala died. Then the wite of (the) merchant caused her to be put underground at the back side of the house. There grew a gourd creeper One day a beggar-woman wanted to take gourd Then Tezimala identified herself. This time she caused the creeper to be cut and put under the soil at the interior of the compound. There it survived as a kind of fruit plant. The plant identified itself as Tezimala. This time (the) wife of the merchant threw the plant at river. There it survived in the form of a

lotus plant. One day, the merchant returned by this route. He saw the lotus. He wanted to get the lotus brought. The flower identified itself as Tezimala. The father could identify Tezimala and took her home. The merchant gave life-sentence to his wife.

Test Items

1. Give short replies :

- (ক) তেজিমলাৰ মাক ভীয়াই আছে নে নাই ?
- (খ) তেজিমলা কিয় সখীয়েকৰ ঘৰলৈ গ'ল ?
- (গ) কাপোৰবোৰ কেনেকৈ নষ্ট হ'ল ?
- (ঘ) তাৰ কাৰণে মাহীমাকে তেজিমলাক কি ক'বিলে ?
- (ঙ) জৰাটেঙাৰ পিছত তেজিমলা কি হ'ল ?
- (চ) সাউদে তেজিমলাক ক'ত পালে ?
- (ছ) সদাগৰে সাউদনীক কি ক'বিলে ?

2. Use the following as finite verbs :

- (ক) সজাই, (খ) স্মুৰাই, (গ) অনাবলৈ, (ঘ) দিয়াবলৈ ।

3. Change the tense of the finite verbs :

- (ক) তেজিমলাই মাকক হেৰুৱাইছিল। (অন্য প্ৰকাৰৰ অতীত)
(খ) স উদে বনিজলৈ যাব বুলি শুনালে। (ঐ)
(গ) আনটো টোপোলাত এটা অঙঠা দিয়ানে। (ঐ)
(ঘ) সাউদনীয়ে লাউডাল বাৰীত পোতলে। (ভবিষ্যতলৈ)
(ঙ) সদাগৰে সাউদনীক শূলত দিয়াৰে। (বৰ্তমানলৈ)

4. Fill in the blank by the appropriate form of the verb given in the bracket :

- (ক) মাকে ল'ৰাটোক জোন — — । (দেখ-)
(খ) মাজে মাজে আমি সিহঁতক অসমীয়া — — । (পঢ়-)
(গ) কাইলৈ বুবুলে আমাক গান — — । (শুন-)
(ঘ) দীপাই এঘোৰ মেখেলা চাদৰ — — । (আন-)
(ঙ) ৰাজীকৰে সাপ — — । (নাচ-)

5. Show the comparison between items in Col. A and B.

Col. A

Col B

(ক) গীতা ধুনীয়া।	দীপা বেছি ধুনীয়া।
(খ) বুবুল পঢ়াত কেঁচা।	দীপক আৰু কেঁচা।
(গ) তেওঁৰ আৰ্থিক অৱস্থা ভাল।	মোৰ বেয়া।
(ঘ) নাইদেউ ওখ।	ককাইদেউ চাপ।
(ঙ) মোৰঘোৰ দামী।	চাৰঘোৰ সস্তা।

6. Choose the appropriate adverbs from Col. B, the right column, and add at the appropriate places in the sentences in Col. A.

Col. A

Col. B

(ক) মাকে চিনেমা নেদেখুৱায়।	সদায়
(খ) মিনতিয়ে আমাক গান শুনাব।	কেতিয়াও
(গ) মই ছোৱালীহঁতক আবেলি কুৰাওঁ।	কাইলৈ
(ঘ) ৰাজীকৰে সাপ নচুৱাইছে।	পৰহি
(ঙ) খুৱাকে তাহাতক পঢ়ুৱাইছিল।	এইমাত্ৰ

7. Provide indirect objects in the blanks :

- (ক) শিক্ষকে — — এখন কিতাপ দিলে।
 (খ) — — এটা কলম দিয়া।
 (গ) আমি — — ভূৱনেশ্বৰ দেখুৱাম।
 (ঘ) মই — — অসমীয়া পঢ়াওঁ।

8. Make 30 sentences from the following table :

তেখেত	আজি	খা-	আমি
মই	কালি	পঢ়ুৱা-	কিতাপ
শিক্ষক	গধূলি	নচুৱা-	ভাত
মাক	পুৱা	শুনা-	সাপ
দেউতাক	সন্ধিয়া	দেখুৱা-	কথাছবি
তুমি		দি-	চুৱেটাৰ
তই			গান

9. Recollect the situations described in this unit and answer the following questions :

- (ক) বুবুল মীশুক কোনে কেতিয়া ফুৰায় ?
- (খ) দেউতাকে ববিবাবে সিহঁতক কি কৰে ?
- (গ) সিহঁতক কোনে ৰাফ্ৰি খুৱায় ?
- (ঘ) হাজৰিকাহঁতক মীশুৱে কি কৰিব ?
- (ঙ) মীশুৰ মোমায়েক পঢ়াত কেনে আছিল ?
- (চ) তেওঁলোকৰ আৰ্থিক অৱস্থা কাৰ কেনেকুৱা ?
- (ছ) মোমায়েকে মীশুক কি কি দিলে ?
- (জ) মৃত তেজীমলাক ৰাপেকে ক'ত পালে ?

10. Show the constructions of the following verbs as shown in the model :

Model : অনাৰ < আন + causative -আ + future -ব।

ঘুৰাম :

পোতালে :

কটালে :

দিয়াম :

নচুৱাইছে :

ফুৰাইছে :

গুমলায় :

নেদেখুওৱা :

Unit XI : Lesson —54

ASSAM

জেনাবাবু : লেন্কা বাবু, তুমি অসমৰ
কথা শুনিছা নে ?

Mr. Jena : Mr Lenka ! Have
you heard of Assam ?

লেন্কাবাবু : এৰা, শুনিছোঁ। অসমখন
বৰ ধুনীয়া ঠাই। এই দেশ
প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে
ভৰা। ইয়াত কেইবাখনো
ডাঙৰ হাবি আছে। হাবি
বোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু
পোৱা যায়। কাজিৰঙা
হাবিত বহুত গড় পোৱা
যায়। কাজিৰঙাত এটা
চৰকাৰী বঙলা আছে।
তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকি-
বলৈ দিয়া হয়। সৰু
নামমাত্ৰ লোৱা হয়। সেই
ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ
বাবে খৰচ কৰা হয়।

Mr Lenka : Yes, (I) have heard.
The Assam is (a) very
beautiful place. This
land is full of natural
beauty. There are a
number of forests. In-
numerable animals are
found in the forest.
Many rhinoes are found
in the Kaziranga.
There is a Govt.
guest house at Kazi-
ranga. The tourists
are allowed to stay
there. Nominal charges
are taken. That money
is spent for (the)
development of Kazi-
ranga.

জেনাবাবু : অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে
চাহ আৰু তেল পোৱা
যায়। হাবি বোৰত নানান
মূল্যবান কাঠ পোৱা যায়।
আগতে অসমৰ নৈত
সোণো পোৱা গৈছিল।

Mr. Jena : Tea and oil are
abundantly available
in Assam. Various
types of valuable timber
are available in (the)
forest. Previously gold
was also found in (the)
rivers of Assam.

লেন্কাবাবু : আমাৰ কেতিয়ালৈ
অসম ভ্ৰমণলৈ যোৱা
হব ? আমাক এমাহমান
 থাকিবলৈ দিয়া হব নে ?

Mr. Lenka When our going on
tour to Assam shall
be materialised ? Shall
we be given about one
month time to stay ?

জেনাবাবু : কেতিয়ালৈ হব কব
নোৱাৰোঁ। আমাক
মাত্ৰ ১৫ দিনহে থাকিবলৈ
দিয়া হব। আমাক গাওঁলৈ
যাবলৈ দিয়া হব। জানা,
অসমৰ গাওঁবোৰো বেচ
ধুনীয়া। প্ৰত্যেক পৰি-
য়ালৰে একোটা নিজস্ব
চৌহদ, একোডোখৰ
মাটি থাকে। চোতালৰ
চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা

Mr. Jena : (I) donot know when
it will be. We will be
allowed to stay for 15
days only. We will be
allowed to go to
village (Do you) know,
the villages in Assam
are very beautiful ?
Every family has its
own compound, one
piece of land of its

হয়। প্রত্যেকবে বাৰীত
বাঁহ, কল গছ আদি
বোৱা দেখা যায় বাৰীত
পুখুৰী খন্দা হয়।

own. The houses are
constructed on the four
sides of courtyard. In
the compound of every
family plantain trees
and bamboo trees are
found. In the back
side of) the compound
one tank is dug

Build up Drill

- ১। ঠাই।
খুনীয়া ঠাই।
বৰ খুনীয়া ঠাই।
অসমখন বৰ খুনীয়া ঠাই।
- ২। ভৰা।
সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।
এই দেশ সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।
এই দেশ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।
- ৩। আছে।
হাবি আছে।
কেইবাখনো হাবি আছে।
কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে।

ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে ।

৪ । পোৱা যায় ।

জীৱজন্তু পোৱা যায় ।

অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায় ।

হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায় ।

৫ । পোৱা যায় ।

গঁড় পোৱা যায়

বহুত গঁড় পোৱা যায় ।

হাবিত বহুত গঁড় পোৱা যায় ।

কাজিৰঙা হাবিত বহুত গঁড় পোৱা যায় ।

৬ । আছে ।

এটা বঙলা আছে ।

এটা চৰকাৰী বঙলা আছে ।

কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী বঙলা আছে ।

৭ । দিয়া হয় ।

থাকিবলৈ দিয়া হয় ।

ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় ।

তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় ।

৮ । লোৱা হয় ।

ভাৰা লোৱা হয় ।

ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয় ।

৯ । কৰা হয় ।

খৰচ কৰা হয় ।

সেই ধন খৰচ কৰা হয়।

সেইধন উল্লয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।

সেইধন কাজিৰঙাৰ উল্লয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।

১০। পোৱা যায়।

চাহ আৰু তেল পোৱা যায়।

অসমত চাহ আৰু তেল পোৱা যায়।

অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে চাহ আৰু তেল পোৱা যায়।

১১। পোৱা যায়।

নানান মূল্যবান কাঠ পোৱা যায়।

হাবিবোৰত নানান মূল্যবান কাঠ পোৱা যায়।

১২। যোৱা হব ?

কেতিয়ালৈ যোৱা হব ?

আমাৰ কেতিয়ালৈ যোৱা হব ?

আমাৰ কেতিয়ালৈ অসম ভ্ৰমণলৈ যোৱা হব ?

১৩। দিয়া হব নে ?

থাকিবলৈ দিয়া হব নে ?

এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হব নে ?

আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হব নে ?

১৪। দিয়া হব।

থাকিবলৈ দিয়া হব।

মাত্ৰ ১৫ দিনহে থাকিবলৈ দিয়া হব।

আমাক মাত্ৰ ১২ দিনহে থাকিবলৈ দিয়া হব।

- ১৫। দিয়া হব।
যাব দিয়া হব।
গাওঁলৈ যাব দিয়া হব।
আমাক গাওঁলৈ যাব দিয়া হব।
- ১৬। বেচ ধুনীয়া।
গাওঁবোৰ বেচ ধুনীয়া।
অসমৰ গাওঁবোৰ বেচ ধুনীয়া।
জানা, অসমৰ গাওঁবোৰ বেচ ধুনীয়া।
- ১৭। থাকে।
নিজস্ব চৌহদ থাকে।
প্ৰত্যেকৰে নিজস্ব চৌহদ থাকে।
প্ৰত্যেক পৰিয়ালৰে নিজস্ব চৌহদ থাকে।
- ১৮। বন্ধা হয়।
ঘৰ বন্ধা হয়।
চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা হয়।
চোতালৰ চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা হয়।
- ১৯। দেখা যায়।
কলগছ আদি বোৰা দেখা যায়।
প্ৰত্যেকৰে বাৰীত কলগছ, বাঁহগছ আদি বোৰা দেখা যায়।
- ২০। খন্দা হয়।
পুখুৰী খন্দা হয়।
বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয়।

Substitution Drill

১। (ক) অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।

কাশ্মিৰ

কাশ্মিৰখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।

দাৰ্জিলিং

দাৰ্জিলিংখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।

(খ) অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।

সুন্দৰ

অসমখন বৰ সুন্দৰ ঠাই।

মনোমোহা

অসমখন বৰ মনোমোহা ঠাই।

স্বাস্থ্যকৰ।

অসমখন বৰ স্বাস্থ্যকৰ ঠাই।

২। (ক) এই দেশ প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

ঠাই

এই ঠাই প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

(খ) এই দেশ প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

নৈসৰ্গিক

এই দেশ নৈসৰ্গিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

(গ) এই দেশ প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

শোভা

এই দেশ প্রাকৃতিক শোভাৰে ভৰা।

(ঘ) এই দেশ প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

ভৰপূৰ

এই দেশ প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰপূৰ।

৩। (ক) ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হানি আছে।

ভাত

ভাত কেইবাখনো ডাঙৰ হানি আছে।

অসমত

অসমত কেইবাখনো ডাঙৰ হানি আছে।

(খ) ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হানি আছে।

বিশাল

ইয়াত কেইবাখনো বিশাল হানি আছে।

ভয়াবহ

ইয়াত কেইবাখনো ভয়াবহ হানি আছে।

(গ) ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হানি আছে।

বনানি

ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ বনানি আছে।

জাবনি

ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ জাবনি আছে।

৪। (ক) হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায়।

বহুত

হাবিবোৰত বহুত জীৱজন্তু পোৱা যায়।

মানা ভৰহৰ

হাবিবোৰত মানা ভৰহৰ জীৱজন্তু পোৱা যায়।

(খ) হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায়।

পোৱা হয়

হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা হয়।

দেখা যায় ।

হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু দেখা যায় ।

৫ । কাজিৰঙা হাবিত বহুত গঁড় পোৱা যায় ।

হাতী

কাজিৰঙা হাবিত বহুত হাতী পোৱা যায় ।

বাঘ

কাজিৰঙা হাবিত বহুত বাঘ পোৱা যায় ।

হৰিণা

কাজিৰঙা হাবিত বহুত হৰিণা পোৱা যায় ।

৬ । কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী বঙলা আছে ।

বাসভবন

কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী বাসভবন আছে ।

নিবাস

কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী নিবাস আছে ।

৭ । ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয় ।

সামান্য

ভাৰা সামান্য লোৱা হয় ।

খুব কম

ভাৰা খুব কম লোৱা হয় ।

৮ । (ক) সেই খন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয় ।

সেই পুঁজি

সেই পুঁজি কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয় ।

সেই টকা

সেই টকা কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয় ।

(খ) সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।

ব্যয়

সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে ব্যয় কৰা হয়।

খটোৱা

সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খটোৱা হয়।

Negative Transformation Drill

- ১। অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।
(ক) অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই নহয়।
(খ) অসমখন সিমানে ধুনীয়া ঠাই নহয়।
- ২। এই দেশ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।
এই দেশ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা নহয়।
- ৩। ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে।
ইয়াত এখনো ডাঙৰ হাবি নাই।
- ৪। হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায়।
হাবিবোৰত মুঠেও জীৱজন্তু পোৱা নাযায়।
- ৫। আগতে অসমৰ নৈত সোণ পেৰা গৈছিল।
আগতে অসমৰ নৈত সোণ পোৱা নগৈছিল।
- ৬। ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয়।
ভাৰা বেছি লোৱা নহয়।
- ৭। আমাক ১৫ দিনহে থাকিবলৈ দিয়া হ'ব।
আমাক ১৫ দিনো থাকিবলৈ দিয়া নহয়।

- ১। আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব।
আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া নহয়।
- ২। বাৰীত গছ বোৱা দেখা যায়।
বাৰীত গছ বোৱা দেখা নাযায়।

Interrogative Transformation Drill

- ১। কাজিৰঙা হাবিত বহুত গঁড় পোৱা যায়।
কাজিৰঙা হাবিত বহুত গঁড় পোৱা যায় নেকি ?
- ২। কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী বঙলা আছে।
কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী বঙলা আছে নেকি ?
- ৩। তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয়।
তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় নেকি ?
- ৪। অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে তেল পোৱা যায়।
অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে তেল পোৱা যায় নেকি ?
- ৫। বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয়।
বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয় নেকি ?
- ৬। চোতালৰ চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা হয়।
চোতালৰ চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা হয় নেকি ?
- ৭। আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব।
আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব নেকি ?
- ৮। আমাক ১৫ দিনহে থাকিবলৈ দিয়া হব।
আমাক ১৫ দিনহে থাকিবলৈ দিয়া হব নেকি ?

Confirmitive Transformation by adding 'নহয়'

- ১। তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় ।
 তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় নহয় ।
- ২। ভাৰা লোৱা নহয় ।
 ভাৰা লোৱা নহয় নহয় ।
- ৩। প্ৰত্যেকৰে বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয় ।
 প্ৰত্যেকৰে বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয় নহয় ।
- ৪। আমাকো গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব ।
 আমাকো গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব নহয় ।

Question-Response Drill

- প্ৰশ্ন— অসমৰ হাবিত কি পোৱা যায় ?
উত্তৰ— অসমৰ হাবিত বহুত জীৱজন্তু পোৱা যায়
- প্ৰশ্ন— কাজিৰঙা হাবিত কি পোৱা যায় ?
উত্তৰ— কাজিৰঙা হাবিত গঁড় পোৱা যায় ।
- প্ৰশ্ন— কাজিৰঙাৰ বঙলাত কাক থাকিবলৈ দিয়া হয় ?
উত্তৰ— কাজিৰঙাৰ বঙলাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় ।
- প্ৰশ্ন— বঙলাৰ ভাৰাৰ খন কি কৰা হয় ?
উত্তৰ— বঙলাৰ ভাৰাৰ খন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয় ।
- প্ৰশ্ন— অসমত আক কি কি পোৱা যায় ?
উত্তৰ— অসমত চাহ আৰু তেল পোৱা যায় ।

প্ৰশ্ন— অসমৰ নৈত এতিয়া সোণ পোৱা যায় নে ?

উত্তৰ— অসমৰ নৈত এতিয়া সোণ পোৱা নাযায় । আগতে পোৱা
গৈছিল ।

প্ৰশ্ন— ট্ৰেন্সিকলক কিমান দিন অসমত থাকিবলৈ দিয়া হয় ?

উত্তৰ— ট্ৰেন্সিকলক ১৫ দিন অসমত থাকিবলৈ দিয়া হয়

প্ৰশ্ন— ট্ৰেন্সিকলক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব নে ?

উত্তৰ — হয়, ট্ৰেন্সিকলক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব ।

প্ৰশ্ন— প্ৰত্যেক পৰিয়ালৰ কি কি নিজস্ব বস্তু থাকে ?

উত্তৰ— প্ৰত্যেক পৰিয়ালৰ নিজস্ব চৌহদ একো ডোখৰ মাটি থাকে ।

প্ৰশ্ন — প্ৰত্যেকৰে বাৰীত কি কি থাকে ?

উত্তৰ — প্ৰত্যেকৰে বাৰীত কলগছ, বাঁহগছ আৰু পুখুৰী থাকে ।

EXERCISE

1. Fill in the blanks :

(ক) হালিবোকত অসংখ্য জীৱজন্তু — — যায় ।

(খ) কাৰ্ত্তিকৰঙাত বহুত — — পোৱা যায় ।

(গ) ভাৰা নামমাত্ৰ — — হয় ।

(ঘ) আগতে সোণো পোৱা — — ।

(ঙ) আমাক গাওঁলৈ — — দিয়া হব ।

(চ) ১৫ দিনমানহে থাকিবলৈ — — হব ।

(ছ) বাৰীত কলগছ, বাঁহগছ বোৱা — — কৰ ।

2. Change the tense of the finite verb from present to past, past to future and future to past :

- (ক) তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয়।
- (খ) খন কাজিৰঙাৰ উল্লয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।
- (গ) অসমৰ নৈত সোণো পোৱা গৈছিল।
- (ঘ) আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হব।
- (ঙ) চোতালৰ চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা হয়।
- (চ) বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয়।
- (ছ) আমাক গাওঁলৈ বাবলৈ দিয়া হব।

3. Form new verb-forms following the formula given in the model below and use them in sentences :

দে + আ + aux. হ + present tense 3rd person marker =
দিয়া হয়।

- ১। পা + আ + aux. যা + present tense 3rd person.
- ২। কৰ্ + আ + aux. হ + past tense 3rd person.
- ৩। দেখ্ + আ + aux. যা + Future tense 3rd person.
- ৪। ল + আ + aux. হ + Future tense 3rd person.
- ৫। ৰো + আ + aux. হ + present tense 3rd person.

4. Change into negative :

- (ক) অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে চাহ আৰু তেল পোৱা যায়।
- (খ) তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয়।
- (গ) চোতালৰ চাৰিওফালে ঘৰ বন্ধা হয়।
- (ঘ) প্ৰত্যেকৰে বাৰীত গছ ৰোৱা দেখা যায়।

- (ঙ) বাৰীত পুখুৰী খন্দা হয় ।
 (চ) আমাক ১৫ দিন থাকিবলৈ দিয়া হব ।
 (ছ) হাবিত গঁড় পোৱা যায় ।

5. Give short replies :

- (ক) অসমৰ হাবিবোৰত কি কি পোৱা যায় ?
 (খ) কাজিৰঙাত কি পোৱা যায় ?
 (গ) আগতে অসমৰ ক'ত সোণ পোৱা গৈছিল ?
 (ঘ) কাজিৰঙাৰ চৰকাৰী বঙলাৰ ভাৰা কেনে ?
 (ঙ) গাওঁত ডেওঁলোক কিমান দিন থাকিব ?
 (চ) প্ৰত্যেক পৰিয়ালৰে নিজৰ বুলিবলৈ কি কি থাকে ?
 (ছ) প্ৰত্যেকৰে বাৰীত কি কি গছ ৰোৱা দেখা যায় ?

Vocabulary

ধুনীয়া	'beautiful'
ঠাই	'place'
কেইবাখনো	'many'
কাজিৰঙা	'The national sanctuary'
বঙলা	'Bungalow'
ভ্ৰমণকাৰী	'tourist'
নামমাত্ৰ	'nominal'
উন্নয়ন	'development'
পৰিমাণ	'quantity'
অধেষ্ট	'sufficient'
কাঠ	'timber'

মূল্যবান	'valuable'
আগতে	'previously'
প্রত্যেক	'every'
নিজস্ব	'own'
একে ডোখৰ	'one piece each'
চৌহদ	'compound'
চোতাল	'courtyard'
বন্ধা হয়	'is built'
কলগছ	'plantain tree'
বাঁহগছ	'bamboo tree'
খন্দা হয়	'is dug'

Grammatical Notes

1. The formation of Passive voice sentences is introduced here. The rule of formation is very simple :

-আ is added to the main verbstem subject to the morphophonemic changes noted below. The auxiliary *vs.* বা- or হ- 'be' follows the main verb. This auxiliary verbstem is inflected for the required aspect/tense in the 3rd person.

The morphophonemic changes are as follows :

- (a) Stems ending in -আ > -ও

(b) Stems ending in -এ > -ই

(c) Stem penultimate -আ in close stem -অ- ।

2. Intransitive verbstems also participate in such construction.

For example :

ফুৰ + আ হয় = ফুৰা হয় ; সদায় গধূলি ফুৰা হয় ।

বা + আ হয় = বোৰা হয় ; মোৰ প্ৰায়ে তালৈ বোৰা হয় ।

Unit XI : Lesson —55

How to Go to Gauhati and Kamakhya

ভূবনেশ্বৰৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ বেলৈৰে
বা উশা-জাহাজেৰে যাব পাৰি। কিন্তু
বাছেৰে যাব নোৱাৰি। হাওৰাত বেল
বদলি কৰিব লাগে। বেলৈৰে হাওৰা
পাবলৈ ৯½ ঘণ্টা আগে। হাওৰাৰ পৰা
গধূলি গুৱাহাটীলৈ যোৱা বেল পোৱা
যায়। বেল ফাৰাক্কা দলং হৈ যায়। বেলৰ
পৰা দুয়োফালৰ দৃশ্য দেখি। কেবাখনো
চাহ বাগিছা, আমৰ বাগানো দেখি। কিন্তু
বাংলাদেশ নোদেখি। ১৮ ঘণ্টাৰ মূৰত
নিউ বঙাইগাওঁ পায়। তাত ব্ৰডগজ বেল
সলনি কৰিব লাগে। তাৰপৰা মিটাৰ
গজৰে যাব লাগে। বঙাইগাওঁৰ পৰা
গুৱাহাটীলৈ ৫ ঘণ্টা সময় লাগে। বাস্তাত
কামাখ্যা পৰে। বেল আলিৰ বাওঁফালে
নালাচল পাহাৰ। বেলৰ পৰা পাহাৰখন
ভালকৈ দেখি। কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ
নোদেখি। কামাখ্যাত এখন সৰু চহৰ গঢ়ি
উঠিছে। বহুত টিনৰ ঘৰো তাত আছে।
ঘৰবোৰ কিন্তু মণিৰ পাৰি। কামাখ্যালৈ

(It) is possible to go to
Gauhati from Bhubaneswar
by train or plane. But (it)
is not possible to go by bus.
(One) has to change train
at Howrah. (It) requires
about 9½ hrs. to reach
Howrah by train. The
train from Howrah to
Gauhati is available in the
evening. (The) train goes
Via Farakka bridge. The
scenery of both the sides
are visible from the train.
Several tea-gardens and
mango gardens are seen.
But Bangladesh is not seen.
New Bargaigaon is reached
after 18hrs. There (one) has
to change the broad gauge

হয় বাছেৰে নহয় টেক্সিৰে যাব পাৰি ।
খোজকাঢ়িও কামাখ্যাত উঠিব পাৰি ।
কিন্তু তালৈ অটোৰিস্কাবে যাব নোৱাৰি ।
কামাখ্যাৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী ভ'লকৈ
দেখি । গুৱাহাটীৰ দৃশ্যও বৰ মনোৰম
দেখি । কামাখ্যাত অম্বুবাচী মেলাত
বহুত লোকৰ সমাগম হয় । তেতিয়া
মানুহৰ হাইউকমি বহুত দূৰৰ পৰা
শুনি । বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো
কামাখ্যাৰ পৰা শুনি ।

train. From there (one) has to go by metre gauge. (It) takes about 5 hours to reach Gauhati from New Bangai-gaon (The) Kamakshya falls on the way. The Nilachal hill is on the left of the railway. The hill is well visible from the train. But the Kamakshya temple is not seen. A small town has developed in Kamakshya. Many tin houses are there. The houses could be recognised (from distance). (It) is possible to go to Kamakshya either by bus or by taxi (It) is possible to climb the Kamakshya hill by foot also... But (it) is not possible to go there by auto-rickshaw. The river Brahmaputra is well visible from Kamakshya. The scenery of Gauhati also looks fine. On the occasion of Ambubashi

mela many people assemble at Kamakshya. At that time the noise of the people is audible from distance. In the rainy season the noise of the river Brahmaputra is also audible from Kamakshya.

Substitution Drill

- ১। গুৱাহাটীলৈ ৰেলেৰে যাব পাৰি।
প্লেন
গুৱাহাটীলৈ প্লেনেৰে যাব পাৰি।
বাছ
গুৱাহাটীলৈ বাছেৰে যাব পাৰি।
মটৰ
গুৱাহাটীলৈ মটৰেৰে যাব পাৰি।
- ২। কিন্তু বাছেৰে যাব নোৱাৰি।
চাইকেল
কিন্তু চাইকেলেৰে যাব নোৱাৰি।
খোজকাঢ়ি
কিন্তু খোজকাঢ়ি যাব নোৱাৰি।
- ৩। হাওৰাত ৰেল বদলি কৰিব লাগে।
বঙাইগাওঁ

- বড়াইগাওত বেল বদলি কৰিব লাগে ।
ভূবনেশ্বৰ
ভূবনেশ্বৰত বেল বদলি কৰিব লাগে ।
সলনি
ভূবনেশ্বৰত বেল সলনি কৰিব লাগে ।
- ৪ । বেলৰে হাওৰা পাবলৈ ৯৫ ঘণ্টা লাগে ।
ক'লকতা
বেলৰে কলিকতা পাবলৈ ৯৫ ঘণ্টা লাগে ।
পুৰী
বেলৰে পুৰী পাবলৈ ৯৫ ঘণ্টা লাগে ।
১০৫
বেলৰে পুৰী পাবলৈ ১০৫ ঘণ্টা লাগে ।
- ৫ । হাওৰাৰ পৰা গধূলি গুৱাহাটীলৈ যোৱা বেল পোৱা যায় ।
দিল্লিলৈ
হাওৰাৰ পৰা গধূলি দিল্লিলৈ যোৱা বেল পোৱা যায় ।
আবেলি
হাওৰাৰ পৰা আবেলি দিল্লিলৈ যোৱা বেল পোৱা যায় ।
প্লেন
হাওৰাৰ পৰা আবেলি দিল্লিলৈ যোৱা প্লেন পোৱা যায় ।
- ৬ । বেল কাৰাকী দলং হৈ যায় ।
শৰাইঘাট
বেল শৰাইঘাট দলং হৈ যায় ।
মহানদী
বেল মহানদী দলং হৈ যায় ।

বাছ

বাছ মহানদী দলং হৈ যায় ।

৭। বেলৰ পৰা দুয়ো ফালৰ দৃশ্য দেখি ।

প্লেন

প্লেনৰ পৰা দুয়ো ফালৰ দৃশ্য দেখি ।

দুয়োপিন

প্লেনৰ পৰা দুয়োপিনৰ দৃশ্য দেখি ।

দেখা যায়

প্লেনৰ পৰা দুয়ো পিনৰ দৃশ্য দেখা যায় ।

৮। কেবা খনো চাহবাগিছা দেখি ।

আমৰ বাগান

কেবা খনো আমৰ বাগান দেখি ।

ফুলৰ বাগিছা

কেবা খনো ফুলৰ বাগিছা দেখি ।

৯। কিন্তু বাংলাদেশ নেদেখি ।

হিমালয় পৰ্বত

কিন্তু হিমালয় পৰ্বত নেদেখি ।

কামাখ্যা মন্দিৰ

কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ নেদেখি ।

১০। ১৮ ঘণ্টাৰ মূৰত বড়াইগাওঁ পায় ।

১৬

১৬ ঘণ্টাৰ মূৰত বড়াইগাওঁ পায় ।

গুৱাহাটী

১৬ ঘণ্টাৰ মূৰত গুৱাহাটী পায় ।

- ১১। তাত ত্রডগজ বেল সলনি কবিব লাগে ।
 মিটাৰগজ
 তাত মিটাৰগজ বেল সলনি কবিব লাগে ।
 বদলি
 তাত মিটাৰগজ বেল বদলি কবিব লাগে ।
- ১২। তাৰপৰা মিটাৰগজেৰে যাব লাগে ।
 ত্রডগজ
 তাৰপৰা ত্রডগজেৰে যাব লাগে ।
 বেলগাড়ী
 তাৰপৰা বেলগাড়ীৰে যাব লাগে ।
 তালৈ
 তালৈ বেলগাড়ীৰে যাব লাগে ।
- ১৩। গুৱাহাটীলৈ ৫ ঘণ্টা সময় লাগে ।
 ভূবনেশ্বৰলৈ
 ভূবনেশ্বৰলৈ ৫ ঘণ্টা সময় লাগে ।
 ৮ ঘণ্টা
 ভূবনেশ্বৰলৈ ৮ ঘণ্টা সময় লাগে ।
- ১৪। ৰাস্তাত কামাখ্যা পৰে ।
 গুৱাহাটী
 ৰাস্তাত গুৱাহাটী পৰে ।
 বাটত
 বাটত গুৱাহাটী পৰে ।

- ১৫। বেল আলিৰ বাওঁকালে নীলাচল পাহাৰ।
ওচৰতে
বেল আলিৰ ওচৰতে নীলাচল পাহাৰ।
বাওঁপিনে
বেল আলিৰ বাওঁপিনে নীলাচল পাহাৰ।
- ১৬। বেলৰ পৰা পাহাৰখন ভালকৈ দেখি।
মন্দিৰটো
বেলৰ পৰা মন্দিৰটো ভালকৈ দেখি।
ঠাইখন
বেলৰ পৰা ঠাইখন ভালকৈ দেখি।
- ১৭। কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ নেদেখি।
নীলাচল পাহাৰ
কিন্তু নীলাচল পাহাৰ নেদেখি।
গুৱাহাটী
কিন্তু গুৱাহাটী নেদেখি।
- ১৮। ঘুবোৰ কিন্তু মণিব পাৰি।
গছবোৰ
গছবোৰ কিন্তু মণিব পাৰি।
মানুহবোৰ
মানুহবোৰ কিন্তু মণিব পাৰি।
- ১৯। হয় বাছেৰে নহয় টেক্সিৰে যাব পাৰি।
গাড়ীৰে নহয় মটৰেৰে
হয় গাড়ীৰে নহয় মটৰেৰে যাব পাৰি।

- বেলেবে নহয় প্লেবেবে
 হয় বেলেবে নহয় পেঁনেবে বাব পাৰি ।
- ২০। তালৈ অটো বিকাবে বাব বোৰাৰি ।
 টেক্সিবে
 তালৈ টেক্সিবে বাব বোৰাৰি ।
 চাইকেল
 তালৈ চাইকেলেবে বাব বোৰাৰি ।
- ২১। কামাখ্যাৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী তালকৈ দেখি ।
 গুৱাহাটীৰ দৃশ্য
 কামাখ্যাৰ পৰা গুৱাহাটীৰ দৃশ্য তালকৈ দেখি ।
 বুদীয়াতকৈ
 কামাখ্যাৰ পৰা গুৱাহাটীৰ দৃশ্য বুদীয়াতকৈ দেখি ।
 মনোৰম
 কামাখ্যাৰ পৰা গুৱাহাটীৰ দৃশ্য মনোৰম দেখি ।
- ২২। কামাখ্যাত অম্বুবাটী ফোলাত বহুত লোকৰ সমাগম হয় ।
 বামুন্স
 কামাখ্যাত অম্বুবাটী ফোলাত বহুত বামুন্সৰ সমাগম হয় ।
 নীলাচলত
 নীলাচলত অম্বুবাটী ফোলাত বহুত বামুন্সৰ সমাগম হয় ।
- ২৩। তেতিয়া বামুন্স হ'ইউকমি দূৰৰ পৰা শুনি ।
 গগুসোল
 তেতিয়া বামুন্স গগুসোল দূৰৰ পৰা শুনি ।
 তলৰ পৰা
 তেতিয়া বামুন্স গগুসোল তলৰ পৰা শুনি ।

- ২৪। বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো কামাখ্যাৰ পৰা শুনি।
নীলাচলৰ পৰা
বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো নীলাচলৰ পৰা শুনি।
গুৱাহাটী
বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো গুৱাহাটীৰ পৰা শুনি।

Transformation Drill

(a) To Negative

- ১। তালৈ বেলোৰে যাব পাৰি।
তালৈ বেলোৰে যাব নোৱাৰি।
- ২। বঙাইগাওঁত বেল বদলি কৰিব লাগে।
বঙাইগাওঁত বেল বদলি কৰিব নালাগে।
- ৩। গৰুলি গুৱাহাটীলৈ বেল পোৱা যায়।
গৰুলি গুৱাহাটীলৈ বেল পোৱা নাযায়।
- ৪। বেলৰ পৰা দুয়োকাষৰ দৃশ্য দেখি।
বেলৰ পৰা দুয়োকাষৰ দৃশ্য নেদেখি।
- ৫। বেলৰ পৰা পাহাৰখন ভালকৈ দেখি।
বেলৰ পৰা পাহাৰখন ভালকৈ নেদেখি।
- ৬। ঘৰবোৰ কিন্তু মণিব পাৰি।
ঘৰবোৰ কিন্তু মণিব নোৱাৰি।
- ৭। খোজকাঢ়ি কামাখ্যাত উঠিব পাৰি।
খোজকাঢ়ি কামাখ্যাত উঠিব নোৱাৰি।

- ৮। কামাখ্যাৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ ভালকৈ দেখি।
কামাখ্যাৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ ভালকৈ নেদেখি।
- ৯। মামুহৰ হাইউকমি দূৰৰ পৰা শুনি।
মামুহৰ হাইউকমি দূৰৰ পৰা মুশুনি।
- ১০। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো কামাখ্যাৰ পৰা শুনি।
ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো কামাখ্যাৰ পৰা মুশুনি।

(b) To Assertive.

- ১। কিন্তু তালৈ বাছেৰে যাব নোৱাৰি।
কিন্তু তালৈ বাছেৰে যাব পাৰি।
- ২। কিন্তু বাংলাদেশ নেদেখি।
কিন্তু বাংলাদেশ দেখি।
- ৩। কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ নেদেখি।
কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ দেখি।

(c) Other type of Passive.

- ১। গুৱাহাটীলৈ উৰা জাহাজেৰে যাব পাৰি।
গুৱাহাটীলৈ উৰা জাহাজেৰে যাবপৰা যায়।
- ২। কিন্তু বাছেৰে যাব নোৱাৰি।
কিন্তু বাছেৰে যাব পৰা নাযায়।
- ৩। গধূলি বেল পোৱা যায়।
গধূলি বেল পায়।

- ৪। বেলৰ পৰা দুয়োফালৰ দৃশ্য দেখি।
বেলৰ পৰা দুয়োফালৰ দৃশ্য দেখা যায়।
- ৫। ১৮ ঘণ্টাৰ মূৰত বঙাইগাওঁ পায়।
১৮ ঘণ্টাৰ মূৰত বঙাইগাওঁ পোৱা যায়।
- ৬। পাহাৰখন ভালকৈ দেখি।
পাহাৰখন ভালকৈ দেখা যায়।
- ৭। কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ নেদেখি।
কিন্তু কামাখ্যা মন্দিৰ দেখা নাযায়।
- ৮। কামাখ্যাৰ ঘৰবোৰ মণিব পাৰি।
কামাখ্যাৰ ঘৰবোৰ মণিব পৰা যায়।

(d) Negative Question.

- ১। বেলেৰে যাব পাৰি।
বেলেৰে যাব নোৱাৰি নে?
- ২। বাছেৰে যাব নোৱাৰি।
বাছেৰে যাব পাৰি নে?
- ৩। চাহ বাগিছাও দেখি।
চাহ বাগিছাও নেদেখি নে?
- ৪। ঘৰবোৰ দূৰৰ পৰা মণিব পাৰি।
ঘৰবোৰ দূৰৰ পৰা মণিব নোৱাৰি নে?
- ৫। কামাখ্যাত চহৰ গঢ়ি উঠিছে।
কামাখ্যাত চহৰ গঢ়ি উঠা নাই নে?

EXERCISES

1. Join the appropriate phrases from the right with the sentence in the left :

(ক) কটকৰ পৰা দিলীলৈ যাব মোৱাৰি।	(ক) গধূলি
(খ) গধূলি গুৱাহাটীলৈ ৰেল পোৱা যায়।	(খ) হয় টেক্সিৰে
(গ) কোণাৰ্কলৈ নহয় বাছেৰে যাব পাৰি।	(গ) কামাখ্যাৰ পৰা
(ঘ) ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী ভালকৈ দেখি।	(ঘ) প্লেনেৰে
(ঙ) তেতিয়া মানুহৰ হাইউকমি শুনি।	(ঙ) কামাখ্যাৰ পৰা
(চ) বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো শু'ন।	(চ) বহুত দূৰৰ পৰা

2. Change into negative :

- (ক) ভূৱনেশ্বৰৰ পৰা ৰেলেৰে যাব পাৰি।
 (খ) গুৱাহাটীৰ দৃশ্য বৰ মনোৰম দেখি।
 (গ) হাই উকমি বহুত দূৰৰ পৰা শুনি।
 (ঘ) ঘৰবোৰ দূৰৰ পৰা মণিৰ পাৰি।
 (ঙ) পাহাৰখন বৰ ভালকৈ দেখি।

3. Fill in the blanks in the following para. Note that the verbal constructions should be in the model of those in this lesson :

হিমালয় পৰ্বত অসমৰ পৰা ভালকৈ — — । ইয়াৰ টিং ৰাফেৰে
 ঢকা। অসমৰ পৰা ইয়াক ভালকৈ মণিৰ — — । ইয়াত অসংখ্য গছ — —
 আছে। সেইবোৰ বিস্তৃত মণিৰ — — । হিমালয়ৰ নামনিভূক্তাৰ। খাদি

ভূটানলৈ — — পাৰি। কিন্তু হিমালয়লৈ যাব — —। হিমালয়ৰ সিকালে
চীনদেশ। চীনৰ — — পিকিং। বেডিং'ত পিকিঙৰ বাতৰি ভালকৈ — —।

4. Give short replies :

- (ক) কলিকতাৰ পৰা অসমলৈ কিহৰে যাব পাৰি ?
- (খ) ক'ত বেল বদলি কৰিব লাগে ?
- (গ) হাওৰাৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ কেতিয়া বেল পোৱা যায় ?
- (ঘ) কামাখ্যালৈ কেনেকৈ যাব পাৰি ?
- (ঙ) কেতিয়া কামাখ্যাত বেছি হাই উকমি হয় ?
- (চ) গুৱাহাটী পাবলৈ হাওৰাৰ পৰা কেইঘণ্টা লাগে ?
- (ছ) বেলখালিৰ দুয়োফালে কি কি দেখি ?

5. Frame questions of which the following shall be the answers. The word underlined shall be the key word in the answer.

- (ক) গুৱাহাটীলৈ বেলেৰে যাব পাৰি।
- (খ) বেলৰে হাওৰা পাবলৈ ৯২ ঘণ্টা লাগে।
- (গ) কঙাইগাওঁত বেল বদলি কৰিব লাগে।
- (ঘ) বেলখালিৰ বাওঁফালে কামাখ্যা মন্দিৰ।
- (ঙ) খোজকাটিও কামাখ্যালৈ উঠিব পাৰি।
- (চ) বাৰিষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কল্লোলো শুনি।

Vocabulary

উৰা জাহাজ	'aeroplane'
ৰেল	'train'
বদলি	'change'
কাৰাক্সা	'a name of a bridge'
দলং	'bridge'
দুয়োফাল	'both the sides'
মূৰত	'at the end of'
ওঠৈৰ ঘণ্টা	'eighteen hours'
সময়	'time'
ৰেল আলি	'railway track'
বাওঁফালে	'on the left'
নীলাচল	'The Nilachal hill'
দেখি	'is visible'
পাৰি	'is possible (to go etc.)'
চহৰ	'town'
টিনৰ ঘৰ	'tin house'
মণিব পাৰি ?	'could be recognised from distance'
খোজকাড়ি	'by walk'
উঠিব	'to climb'
দৃশ্য	'sight'
মনোৰম	'fine'
মেলা	'fair'

সমাগম	'presence'
হাই উকমি	'noise'
কল্লোল	'roaring of river/sea'

Grammatical & Cultural Notes

1. Idiomatic Passive is introduced in this lesson. To construct this type of Passive simple -ই is added to the verbstem. Only few verbstems participate in this type of construction. Secondly, the verbs in such construction remain in the 3rd person.

Some examples :

- দেখ : দেখি "is visible" ; নেদেখি "not visible"
শুন : শুনি "is audible" ; মুশুনি "not audible"
পাৰ : পাৰি "is possible, ; নোপাৰি "not possible
(to do etc.)" (to do etc.)"
মণ : মণি "can be recognised" ; নমণি "cannot be
recognised"

2. To express compulsion. -(ই)ব is added to the principal verbstem and is followed by the auxiliary 'লাগ'. The auxiliary is inflected to the required tense etc.

- কৰ : কৰ্-ইব লাগ্-এ "(one) has to do"
কৰ্-ইব লাগ্-ইব "(one) shall have to do"
কৰ্-ইব লাগ্-ইছিল "(one) should have done"

খা : খা-ব লাগ্-এ “(one) has to eat”
নে : নি-ব লাগ্-এ “(one) has to take”

3. গুৱাহাটী : The centre of education, culture and commerce.
The biggest city in Assam. Now the capital is temporarily shifted to the south-east of Gauhati.
4. কামাখ্যা : The temple of mother Goddess Kamakhya. It is one of the centre of Sakti. On the occasion of Ambubasi, a great fair is held. In Kamakhya, animals and birds are regularly sacrificed.
5. অম্বুবাচী : The earth is customarily conceived to be feminine. It is customarily believed that the monthly course of the earth falls due annually. The people keep things away from the direct touch of the earth. On the fourth day people get clothes, utensils etc. washed.
- — —

Unit XI : Lesson—55

FIRE BRIGADE

জামাল : ইচমাইল, বহুত দিনৰ
মুৰত লগ পাইছোঁ।
কেমে আছ ? কি
কৰিছ ?

Jamal : Hallo Ismail, we are
meeting after a long
interval. How are
you ? What are you
doing ?

ইচমাইল : অ' ভাই, বহুত দিনৰ
মুৰত লগা লগি হ'লোঁ।
আছোঁ আৰু একপ্ৰকাৰ।
মই এতিয়া ইয়াতে চাকৰি
কৰোঁ। ১৯৭২ চনতে
মই পুলিচ জ্বইন কৰিছোঁ।
এতিয়া অগ্নি নিৰ্বাপক
বাহিনীত আছোঁ।
ভইনো কি কৰিছ ?

Ismail : Oh yes, (dear) friend,
we are meeting after
a long time. I am
somehow pulling on.
I am working here
now. I joined police
in 1972. Now I am
in fire-brigade. What
are you doing ?

জামাল : নকৰি ভাই, মোৰো যে
কপাল। মই মোজাদাৰৰ
অকিচত পিয়াদা সোমা-
ইছোঁ। গৰীৱ ৰাইজে
খাজনা দিব নোৱাৰে।
অস্বাৰৰ সম্পত্তি কোবোক

Jamal : Donot ask (me what)
is my fate. I joined as
fee-collector in the
office of the Mauzadar.
Poor people can't pay
revenue. (We) have

কৰিব লাগে। কেতিয়াবা
উচ্ছেদৰ নটিচ দিব
লাগে। খাবলৈ লবলৈ
নাই। মানুহবোৰৰ যে
কি বিপত্তি !

to acquire (theirs)
movable properties.
Sometimes (we) have
to serve notice of
evacuation. No arra-
ngement for feeding
etc. ... What (is) the
condition of the poor !

ইচমাইল : মোৰো ভাই কামটো
সুবিধাৰ নহয়। ক'ব-
বাত জুই লাগিলেই
মাৰিব লাগিল লৰ।
খাবন শোৱন নাই।
জুই মুহূৰ্ত্তা যে কি
কষ্টকৰ ! যাব নোৱাৰা
ঠাইলৈ যাব লাগে।
খাল বা কুঁৱাৰ পৰা
নলীৰে পানী অনা,
জুইত পানী ঢলা, বালি
চটিওৱা আদি অনেক
কাম। যবৰ মানুহ দুৰ্নয়ক
বচোৱা কাপোৰ কান
উলিওৱা, নিৰাপদ ঠাইলৈ
নিয়া আদিও কৰিব

Ismail : My service is also not
good. When there is
fire somewhere, (we)
have to rush. No eating
& sleeping. How diffi-
cult it is to extinguish
fire. (We) have to go
to inaccessible place.
To bring water by pipe
from tank or well, to
pour water to fire, or
to sprinkle sand to fire
etc. are our duty. We
have also to help save
the inmates, to extract
clothings, to carry them

লাগে । গৃহস্থৰ কি
অসহায় আৰ্ত্তনাদ !
কেতিয়াবা গৃহস্থই নিজে
জুইত জাপ দিব খোজে ।
বৰ বেয়া লাগে ভাই !

to safe place. What
the helpless cry of the
house-lords ! Some-
times the house-lord
tries to jump into
fire. (It) touches the
heart.

Substitution Drill

- ১। হেৰ ইচমাইল, বহুত দিনৰ মুৰত লগ পাইছোঁ ।
অনেক দিন
হেৰ ইচমাইল, অনেক দিনৰ মুৰত লগ পাইছোঁ ।
দেখা পাইছোঁ
হেৰ ইচমাইল অনেক দিনৰ মুৰত দেখা পাইছোঁ ।
লগালাগ হৈছোঁ
হেৰ ইচমাইল, অনেক দিনৰ মুৰত লগালাগি হৈছোঁ ।
- ২। কেনে আছ ?
পাইছ
কেনে পাইছ ?
কি
কি পাইছ ?
- ৩। আছোঁ আৰু একপ্ৰকাৰ ।
কোনোমতে
আছোঁ আৰু কোনোমতে ।

- ৪। মই এতিয়া ইয়াতে চাকৰি কৰোঁ ।
আজিকালি
মই আজিকালি ইয়াতে চাকৰি কৰোঁ ।
বৰ্ত্তমান
মই বৰ্ত্তমান ইয়াতে চাকৰি কৰোঁ ।
কাম
মই বৰ্ত্তমান ইয়াতে কাম কৰোঁ ।
- ৫। ১৯৭২ চনতে মই পুলিচত জইন কৰিছোঁ ।
ঘোৰা বছৰ
ঘোৰা বছৰ মই পুলিচত জইন কৰিছোঁ ।
সোমাইছোঁ
ঘোৰা বছৰ মই পুলিচত সোমাইছোঁ ।
ভৰ্তি হৈছোঁ
ঘোৰা বছৰ মই পুলিচত ভৰ্তি হৈছোঁ ।
- ৬। এতিয়া অগ্নি নিৰ্বাপক বাহিনীত আছোঁ ।
সৈন্য বাহিন
এতিয়া সৈন্য বাহিনীত আছোঁ ।
সোমাইছোঁ
এতিয়া সৈন্য বাহিনীত সোমাইছোঁ ।
- ৭। নকৰি-তাই, মোবো বে কপাল !
তাইবো
নকৰি-তাই, তাইবো বে কপাল !
ভাগ্য
নকৰি-তাই, তাইবো বে ভাগ্য ।

- ৮। গৰীৱ ৰাইজে খাজনা দিব নোৱাৰে।
দুখীয়া
দুখীয়া ৰাইজে খাজনা দিব নোৱাৰে।
ৰাজহ
দুখীয়া ৰাইজে ৰাজহ দিব নোৱাৰে।
- ৯। কেতিয়াবা উচ্ছেদৰ নটিচ দিব লাগে।
কৰোকৰ
কেতিয়াবা কৰোকৰ নটিচ দিব লাগে।
- ১০। খাবলৈ লবলৈ নাই।
পিন্ধিবলৈ
খাবলৈ পিন্ধিবলৈ নাই।
- ১১। মামুহবোৰৰ যে কি বিপত্তি!
ৰাইজৰ
ৰাইজৰ যে কি বিপত্তি!
অসুবিধা
ৰাইজৰ যে কি অসুবিধা।
- ১২। মোৰো ভাই কামটো সুবিধাৰ নহয়।
চাকৰিটো
মোৰো ভাই চাকৰিটো সুবিধাৰ নহয়।
ভাল
মোৰো ভাই চাকৰিটো ভাল নহয়।
- ১৩। খায়ন শোৱন নাই।
খাবলৈ লবলৈ
খাবলৈ লবলৈ নাই।

১৪। জুই মুমোরা যে কি কষ্ট ব।

টান

জুই মুমোরা যে কি টান !

কঠিম

জুই মুমোরা যে কি কঠিন ।

১৫। পানী অনা, পানী ঢগা আদি অনেক কাম ।

বালি চটিওরা আদি

পানী অনা, বালি চটিওরা আদি অনেক কাম ।

বহুত

পানী অনা, বালি চটিওরা আদি বহুত কাম ।

১৬। ঘবব মানুষ দুমুহ বচোরা আদিও কবিব লাগে ।

কাপোব কানি উলিওরা

কাপোব কানি উলিওরা আদিও কবিব লাগে ।

নিবাপদ ঠাইলৈ নিয়া

নিবাপদ ঠাইলৈ নিয়া আদিও কবিব লাগে ।

১৭। গৃহস্থৰ কি অসহায় আৰ্ঠনাথ ।

ককণ

গৃহস্থৰ কি ককণ আৰ্ঠনাথ !

বিননি

গৃহস্থৰ কি ককণ বিননি ।

১৮। কেতিয়াবা গৃহস্থই নিজে জুইত জাপ দিব যোজে ।

ওলায়

কেতিয়াবা গৃহস্থই নিজে জুইত জাপ দিবলৈ ওলায় ।

বিচাৰে

কেতিয়াবা, গৃহস্থই নিজে জুইত আপ দিবলৈ বিচাৰে।

১৯। বৰ নেয়া লাগে ভাই।

দুখ

বৰ দুখ লাগে ভাই।

দেই

বৰ দুখ লাগে দেই।

Variation Drill : (Word order)

১। আছোঁ আৰু একপ্ৰকাৰ।

একপ্ৰকাৰ আছোঁ আৰু।

২। কৰবাত জুই লাগিলেই মাৰিব লাগিল লৰ।

কৰবাত জুই লাগিলেই লৰ মাৰিব লাগিল।

৩। জুই নুমোৱা যে কি কষ্টকৰ।

জুই নুমোৱা কি যে কষ্টকৰ।

Transposition Drill

(a) To Negative.

১। এতিয়া অগ্নি নিৰাপক বাহিনীত আছোঁ।

এতিয়া অগ্নি নিৰাপক বাহিনীত নাই।

২। অস্থায়ৰ সম্পত্তিৰ কৰোক কৰিব লাগে।

অস্থায়ৰ সম্পত্তিৰ কৰোক কৰিব নালাগে।

- ৩। উচ্ছেদৰ নটিচ দিব লাগে ।
উচ্ছেদৰ নটিচ দিব নালাগে ।
- ৪। বাৰ নোৱাৰা ঠাইলৈ বাৰ লাগে ।
বাৰ নোৱাৰা ঠাইলৈ বাৰ নালাগে ।
- ৫। কুঁৱাৰ পৰা পানী অনাকাম কৰিব লাগে ।
কুঁৱাৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব নালাগে ।

(b) To Interrogative :

- ১। গৰীৱ ৰাইজে খাজনা দিব নোৱাৰে ।
গৰীৱ ৰাইজে খাজনা দিব নোৱাৰে নেকি ?
- ২। জুই নুমোৱা বৰ কষ্ট কৰ ।
জুই নুমোৱা বৰ কষ্টকৰ তেজি ?
- ৩। গৃহস্থই জুইত জাঁপ দিব খোজে ।
গৃহস্থই জুইত-জাঁপ দিব খোজে নেকি ?
- ৪। খাবন শোৱন নাই ।
খাবন শোৱন নাই নেকি ?

(c) To Infinitive.

- ১। কুঁৱাৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগে ।
কুঁৱাৰ পৰা পানী আনিব লাগে ।
- ২। জুইত পানী ঢলা কাম কৰিব লাগে ।
জুইত পানী ঢালিব লাগে ।

- ৩। বালি চটিওৱা কাম কৰিব লাগে।
বালি চটিয়াব লাগে।
- ৪। ঘৰৰ মানুহক বচোৱা কাম কৰিব লাগে।
ঘৰৰ মানুহক বচাব লাগে।
- ৫। কাপোৰ কানি উলিওৱা কাম কৰিব লাগে।
কাপোৰ কানি উলিয়াব লাগে।
- ৬। কাপোৰ নিৰাপদ ঠাইলৈ নিয়া আদি কৰিব লাগে।
কাপোৰ নিৰাপদ ঠাইলৈ দিব লাগে।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— দুই বন্ধু কেতিয়া লগা লগি হৈছে ?

উত্তৰ— বহুত দিনৰ মূৰত দুই বন্ধু লগালগি হৈছে।

প্ৰশ্ন— ইচমাইলে কোন চনত পুলিচত জইন কৰিছে ?

উত্তৰ— ইচমাইলে ১৯৭২ চনত পুলিচত জইন কৰিছে।

প্ৰশ্ন— এতিয়া সি ক'ত আছে ?

উত্তৰ— এতিয়া সি অগ্নি নিৰ্বাপক বাহিনীত আছে।

প্ৰশ্ন— জামাল এতিয়া কি কামত সোমাইছে ?

উত্তৰ— জামাল এতিয়া পিয়দা কামত সোমাইছে।

প্ৰশ্ন— নিৰ্বাপক বাহিনীয়ে ক'ৰ পৰা পানী আনিব লাগে ?

উত্তৰ— নিৰ্বাপক বাহিনীয়ে কুঁৱাৰ পানী আনিব লাগে।

প্ৰশ্ন — নিৰ্বাপক বাহিনীয়ে আৰু কি কি কৰিব লাগে ?

উত্তৰ — জুইত পানী ঢলা, কালি চাটিওৱা, মানুহ বচোৱা, কাপোৰ
কানি উলিওৱা আদি কৰিব লাগে

EXERCISE

1. Give short reply :

- (ক) জামাল ইচমাইলৰ কোন ?
- (খ) কিমান দিনৰ মূৰত দুয়ো লগালগি হৈছে ?
- (গ) কিমান চনত ইচমাইলে পুলিচত কাম কৰিছে ?
- (ঘ) বাইজে খাজন দিব পাৰে নে ?
- (ঙ) বাইজৰ অৱস্থা কেনে ?
- (চ) জুই মূমোৱা সহজ নে ?
- (ছ) নিৰ্বাপক বাহিনীৰ কাম কি কি ?

2. Change into question of which the following shall be the reply. The underlined word/phrase shall be the key word/phrase in the answer :

- (ক) ইচমাইলে এতিয়া ইয়াত চাকৰি কৰে ।
- (খ) গৰীৱ বাইজে খাজনা দিব নোৱাৰে ।
- (গ) সম্পত্তি কোবোক কৰিব লাগে ।
- (ঘ) গাৱৰ মানুহৰ খাবলৈ লবলৈ নাই ।
- (ঙ) পুলিচ খাৱন শোৱন নাই ।

(৬) যাব নোৱাৰা ঠাইলৈ যাব লাগে।

3. Transform as per the model :

Model : আমি জুই নুমোৱা কাম কৰিব লাগে। > আমি জুই নুমাৰ লাগে।

- (ক) জুইত পানী ঢলা আমাৰ কাম।
- (খ) খলৰ পৰা পানী অনা আমাৰ কাম।
- (গ) আমাৰ কাম বালি ছটিওৱা।
- (ঘ) আমি ঘৰৰ মালুহক খচোৱা কাম কৰিব লাগে।
- (ঙ) কাপোৰ কানি নিৰাপদ ঠাইলৈ নিয়া কাম কৰিব লাগে।
- (চ) বজাৰ কৰা মোৰ কাম।

Model : আমি উচ্ছেদৰ নটিচ দিব লাগে। > আমাৰ কাম উচ্ছেদৰ নটিচ
দিয়া।

- (ক) আমি জুই নুমাৰ লাগে।
- (খ) মই সম্পত্তি কোবোক কৰিব লাগে।
- (গ) তেওঁ জুইত জাঁপ দিব খোজে।
- (ঘ) ভাই কুঁৱাৰ পৰা পানী আনিব লাগে।
- (ঙ) মই অসমীয়া পঢ়ুৱাব লাগে।

4. Choose the correct answer :

(ক) কেতিয়া দুই বন্ধু লগালগি হ'ল ?

১। বহুত দিনৰ মূৰত

২। ১৯৭২ চনত

৩। যোৱা বছৰ

(খ) কি বৰ কষ্টকৰ কাম ?

১। চাকৰি কৰা

২। জুই মুমোৱা

৩। কাপোৰ কানি উলিওৱা

(গ) কেনে ঠাইলৈ নিৰ্বাপক বাহিনী যাব লাগে ?

১। পানী অনা

২। বালি চটিওৱা

৩। যাব নোৱাৰা

(ঘ) জুই লগা ঘৰৰ গৃহস্থই কি কৰিব খোজে ?

১। জুই মুমাব

২। মানুহ বচাব

৩। জুইত জাঁপ দিব

(ঙ) ৰাজনা নিদিলে সম্পত্তিৰ কি হয় ?

১। বিক্ৰি

২। মুমোৱা

৩। কোৰোক

Vocabulary

লগালগি

'meeting'

চাকৰি

'service'

অগ্নি নিৰ্বাপক

'fire brigade'

মোজাদাৰ

'one who takes contract
of collecting revenue from
public'

পিয়দা

'revenue collecting clerk'

বাইজ

'public'

অস্থাবৰ সম্পত্তি	'movable property'
উচ্ছেদ	'evacuation'
বিপত্তি	'distress'
সুবিধা	'convenience'
জুই	'fire'
লৰ	'race'
খাবন শোৱন	'eating & sleeping'
মুহুৰা	'extinguish'
কষ্টকৰ	'difficult'
যাব নোৱাৰা	'unaccessible'
কুঁৱা	'well'
নলী	'pipe'
চলা	'to pour (water)'
বালি	'sand'
চটিওৱা	'to sprinkle'
নিৰাপদ	'safe (place)'
গৃহস্থ	'house-lord'
আৰ্ত্তনাদ	'cry'

Grammatical Notes

1. The construction of verbal noun is introduced here. For this purpose -অ or -অন্ (-অন্ is more formal whereas -অ is colloquial) is added to the verb stem subject to the regular morphophonemic rule. The verbal noun thus constructed can function as subject or object of the verb; eg. :

Example of adding -আ

খা+আ : খোৱা	"the act of eating"
মুমা+আ : মুমোৱা	" , , , extinguishing fire"
চটিয়া+আ : চটিওৱা	" , , , sprinkling"

example of adding -অন্

খা+অন্ = খাবন্	"the act of eating"
শো+অন্ = শোবন্	" , , , sleeping"
পিন্ধ+অন্ = পিন্ধন্	" , , , wearing"

2. The causative verbstems may also participate in the formation of verbal noun. In such case the verbal noun suffix is only -আ :

active verbstem	causative verbstem	verbal noun of causative
বাচ- "survive"	বাচ+আ > বচা-	বচা+আ > বচোৱা "the act of causing one survive"
ওলা- "come out"	ওলা+আ > উলিয়া	উলিয়া+আ > উলিওৱা "the act of causing someone coming out"
পঢ়- "read"	পঢ়া+উৱা > পঢ়ুৱা	পঢ়ুৱা+আ > পঢ়ুওৱা "the act of teaching"

Unit XI : Lesson – 57

Revised Lesson

১. অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই। ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে। কাজিৰঙাত এটা চৰকাৰী বঙলা আছে। হিমালয়ত অসংখ্য গছগছনি আছে। হিমালয়ৰ নামনিত ভূটান। হিমালয়ৰ সিকালে চীনদেশ চীনৰ ৰাজধানী পিকিং।
- ২। এই দেশ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা। হাবিবোৰত অসংখ্য জীৱ-জন্তু পোৱা যায়। তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয়। ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয়। সেই খন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়। অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে চাহ আৰু তেল পোৱা যায়। আগতে অসমৰ নেত সোণো পোৱা গৈছিল।
৩. অৱাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হব। আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হব।
- ৪। হাওৰাত ৰেল বদলি কৰিব লাগে। ব্ৰডগজ ৰেল ধৰিব লাগে। জুই লাগিলেই লব মাৰিব লাগে। নোহোৱা ঠাইলৈ যাব লাগে। অস্থায়ী সম্পত্তি কৰোক কৰিব লাগে। উচ্ছেদৰ নটিচ দিব লাগে।
- ৫। হিমালয় পৰ্বত অসমৰ পৰা ভালকৈ দেখি। ইয়াৰ টিং বৰফেৰে ঢকা। অসমৰ পৰা ইয়াক ভালকৈ মণিব পাৰি। সেইবোৰ কিন্তু মাণৰ নোৱাৰি। খৰালি ভূটানলৈ যাব পাৰি। কিন্তু হিমালয়লৈ যাব নোৱাৰি। বোডিগ্ৰ'ত পিকিঙৰ বাতৰি ভালকৈ শুনি। গুৱাহাটীলৈ বেনেৰে যাব পাৰি। ৰেলৰ পৰা পাহাৰ-খন ভালকৈ দেখি। কামাখ্যাৰ টিনৰ ঘৰবোৰ মণিব পাৰি। মেলাৰ হাই উকমি দূৰৰ পৰা শুনি। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ নদী ভালকৈ দেখি।
- ৬। জুই নুমোৱা বৰ কষ্টকৰ। কুঁৱাৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগে। ৰালি চটিওৱা, পানী ঢলা আদিও কৰিব লাগে। মানুহ ৰচোৱা আদি কাম কৰিব লাগে। কাপোৰ কানি উলিওৱা আদি কামো কৰিব লাগে।

Substitution Drill

- ১। অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।
ভূবনেশ্বৰ
ভূবনেশ্বৰখন বৰ ধুনীয়া ঠাই।
ভাল
ভূবনেশ্বৰখন বৰ ভাল ঠাই।
- ২। ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে।
তাত
তাত কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে।
মন্দিৰ
তাত কেইবাটাও ডাঙৰ মন্দিৰ আছে।
আছিল
তাত কেইবাটাও ডাঙৰ মন্দিৰ আছিল।
- ৩। হিমালয়ৰ নামনিত ভূটান।
সিকালে
হিমালয়ৰ সিকালে ভূটান।
ওচৰত
হিমালয়ৰ ওচৰত ভূটান
চীনদেশ
হিমালয়ৰ ওচৰত চীনদেশ।
- ৪। এইদেশ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।
অসমখন
অসমখন প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰা।

- ৫। হাৰিবোৰত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায়।
গছ-গছনি
হাৰিবোৰত অসংখ্য গছ-গছনি পোৱা যায়।
বহুত
হাৰিবোৰত বহুত গছ-গছনি পোৱা যায়।
দেখা
হাৰিবোৰত বহুত গছ-গছনি দেখা যায়।
- ৬। ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয়।
সামান্য
ভাৰা সামান্য লোৱা হয়।
দিয়া হয়
ভাৰা সামান্য দিয়া হয়।
যথেষ্ট
ভাৰা যথেষ্ট দিয়া হয়।
- ৭। সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নতিৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।
উন্নয়ন
সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।
ব্যয়
সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে ব্যয় কৰা হয়।
- ৮। অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে তেল পোৱা যায়।
সোণ
অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে সোণ পোৱা হয়।
গৈছিল
অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে সোণ পোৱা গৈছিল।

৯। হিমালয় অসমৰ পৰা ভালকৈ দেখি।

ভূটান

ভূটান অসমৰ পৰা ভালকৈ দেখি।

বড়িয়াকৈ

ভূটান অসমৰ পৰা বড়িয়াকৈ দেখি।

১০। ইয়াৰ ঠিং বৰফেৰে ঢকা।

ওপৰভাগ

ইয়াৰ ওপৰভাগ বৰফেৰে ঢকা।

গছ-গছনিৰে

ইয়াৰ ওপৰভাগ গছ-গছনিৰে ঢকা।

১১। খৰালি ভূটানলৈ যাব পাৰি।

হিমালয়

খৰালি হিমালয়লৈ যাব পাৰি।

নোৰাৰি

খৰালি হিমালয়লৈ যাব নোৰাৰি।

বাৰিবা

বাৰিবা হিমালয়লৈ যাব নোৰাৰি।

এতিয়া

এতিয়া হিমালয়লৈ যাব নোৰাৰি।

১২। বেডিম'ত পিকিঙৰ বাতৰি ভালকৈ শুনি।

গুৱাহাটী

বেডিম'ত গুৱাহাটীৰ বাতৰি ভালকৈ শুনি।

খবৰ

বেডিম'ত গুৱাহাটীৰ ভালকৈ শুনি।

বঢ়িয়াকৈ

বেডিজ'ত গুৰাহাটীৰ খবৰ বঢ়িয়াকৈ শুনি ।

১৩। আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হব ।

দুমাহমান

আমাক দুমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হব ।

হৈছে

আমাক দুমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হৈছে ।

হ'ল

আমাক দুমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হ'ল ।

১৪। আমাক পাণ্ডুলৈ যাবলৈ দিয়া হব ।

ঘৰলৈ

আমাক ঘৰলৈ যাবলৈ দিয়া হব ।

অ মলৈ

আমাক অসমলৈ যাবলৈ দিয়া হব ।

হৈছে

আমাক অসমলৈ যাবলৈ দিয়া হৈছে ।

হ'ল

আমাক অসমলৈ যাবলৈ দিয়া হ'ল ।

১৫। হাওৰাত বেল বদলি কৰিব লাগে ।

সলনি

হাওৰাত বেল সলনি কৰিব লাগে ।

বঙাইগাওঁত

বঙাইগাওঁত বেল সলনি কৰিব লাগে ।

১৬। ব্ৰডগজ বেল ধৰিব লাগে ।

মিটাবসজ

মিটাবসজ কেল খব্বিৰ লাসে ।

ট্ৰেন

মিটাবসজ ট্ৰেন খব্বিৰ লাসে ।

১৭। জুই লাগিলেই লৰ মাৰিব লাসে ।

দৌৰ

জুই লাগিলেই দৌৰ মাৰিব লাসে ।

লাগিব

জুই লাগিলেই দৌৰ মাৰিব লাগিব ।

১৮। নোযোৱা ঠাইলৈ যাব লাসে ।

নিচিনা

নিচিনা ঠাইলৈ যাব লাসে ।

নেদেখা

নেদেখা ঠাইলৈ যাব লাসে ।

লাগিব

নেদেখা ঠাইলৈ যাব লাগিব ।

১৯। স্বাৱৰ সম্পত্তি কবোক কৰিব লাসে ।

স্বাৱৰ

স্বাৱৰ সম্পত্তি কবোক কৰিব লাসে ।

নীলাম

স্বাৱৰ সম্পত্তি নীলাম কৰিব লাসে ।

লাগিব

স্বাৱৰ সম্পত্তি নীলাম কৰিব লাগিব ।

- ২০। উচ্ছেদৰ নাটিচ দিব লাগে।
জননী
উচ্ছেদৰ জাননী দিব লাগে।
কৰোকৰ
কৰোকৰ জাননী দিব লাগে।
লাগিব
কৰোকৰ জাননী দিব লাগিব।
- ২১। গুৱাহাটীলৈ বেলেবে যাব পাৰি।
অসমলৈ
অসমলৈ বেলেবে যাব পাৰি।
প্লেনেৰে
অসমলৈ প্লেনেৰে যাব পাৰি।
লাগে
অসমলৈ প্লেনেৰে যাব লাগে।
- ২২। বেলৰ পৰা পাহাৰখন ভালকৈ দেখি।
মন্দিৰটো
বেলৰ পৰা মন্দিৰটো ভালকৈ দেখি।
গুৱাহাটীৰ পৰা
গুৱাহাটীৰ পৰা মন্দিৰটো ভালকৈ দেখি।
খুনীয়াকৈ
গুৱাহাটীৰ পৰা মন্দিৰটো খুনীয়াকৈ দেখি।
- ২৩। মেলাৰ হাই-উকমি দূৰৰ পৰা শুনি।

ভাষা-কেন্দ্ৰৰ

ভাষা কেন্দ্ৰৰ হাই-উকমি দূৰ পৰা শুমি।

গণ্ডগোল

ভাষাকেন্দ্ৰৰ গণ্ডগোল দূৰ পৰা শুনি।

শুনা যায়

ভাষাকেন্দ্ৰৰ গণ্ডগোল দূৰ পৰা শুনা যায়।

২৪। জুই নুমোৱা বৰ কষ্টকৰ কাম।

কষ্টসাধ্য

জুই নুমোৱা বৰ কষ্টসাধ্য কাম।

কঠিন

জুই নুমোৱা বৰ কঠিন কাম।

জুই ধৰা

জুইধৰা বৰ কঠিন কাম।

২৫। কুঁৱাৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগে।

নদীৰ পৰা

নদীৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগে।

পুখুৰীৰ পৰা

পুখুৰীৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগে।

বালি অনা

পুখুৰীৰ পৰা বালি অনা কাম কৰিব লাগে।

২৬। বালি চৰ্টিওৱা আদি কাম কৰিব লাগে।

মানুহ বচোৱা

মানুহ বচোৱা আদি কাম কৰিব লাগে।

বস্ত্ৰ নিৰাপদ ঠাইলৈ নিয়া
বস্ত্ৰ নিৰাপদ ঠাইলৈ নিয়া আদি কাম কৰিব লাগে ।
কাপোৰ কামি উলিওৱা
কাপোৰকানি উলিওৱা আদি কাম কৰিব লাগে ।

Transformation Drill

(a) To Negative

- ১। অসমখন বৰ ধুনীয়া ঠাই ।
অসমখন সিমানে ধুনীয়া ঠাই নহয় ।
- ২। ইয়াত কেইবাখনো ডাঙৰ হাবি আছে ।
ইয়াত এখনো ডাঙৰ হাবি নাই ।
- ৩। তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া হয় ।
তাত ভ্ৰমণকাৰীক থাকিবলৈ দিয়া নহয় ।
- ৪। অসমত যথেষ্ট পৰিমাণে চাহ পোৱা নাযায় ।
অসমত বেছি পৰিমাণে চাহ পোৱা নাযায় ।
- ৫। আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হ'ব ।
আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া নহয় ।
- ৬। আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হ'ব ।
আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া নহয় ।
- ৭। বড়াইগাওঁত বেল বদলি কৰিব লাগে ।
বড়াইগাওঁত বেল বদলি কৰিব নালাগে ।

- ৮। জুই লাগিলেই লব মাৰিব লাগে ।
জুই লাগিলেই লব মাৰিব নালাগে ।
- ৯। সম্পত্তি কৰোক কৰিব লাগে ।
সম্পত্তি কৰোক কৰিব নালাগে ।
- ১০। উচ্ছেদৰ নটিচ দিব লাগে ।
উচ্ছেদৰ নটিচ দিব নালাগে ।
- ১১। গুৱাহাটীলৈ বেলেবে যাব পাৰৈ ।
গুৱাহাটীলৈ বেলেবে যাব নোৱাৰি ।
- ১২। বেলৰ পৰা ভালকৈ দেখি ।
বেলৰ পৰা ভালকৈ নেদেখি ।
- ১৩। মেলাৰ হাই-উকমি দূৰৰ পৰা শুনি ।
মেলাৰ হাই-উকমি দূৰৰ পৰা মুশুনি ।
- ১৪। জুই মুমোৱা বৰ কষ্টকৰ কাম ।
জুই মুমোৱা বৰ কষ্টকৰ কাম নহয় ।
- ১৫। বালি চটিওৱা, পানী ঢলা আদি কৰিব লাগে ।
বালি চটিওৱা, পানী ঢলা আদি কৰিব নালাগে ।

(b) To Other type of Passive.

- ১। গুৱাহাটীলৈ বেলেবে যাব পাৰি ।
গুৱাহাটীলৈ বেলেবে যাব পৰা যায় ।
- ২। বেলৰ পৰা পাহাৰখন ভালকৈ দেখি ।
বেলৰ পৰা পাহাৰখন ভালকৈ দেখা যায় ।

- ৩। মেলাৰ হাই উৰু মি দূৰৰ পৰা শুনি।
মেলাৰ হাই উৰু মি দূৰৰ পৰা শুনা যায়।
- ৪। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী ভালকৈ দেখি।
ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী ভালকৈ দেখা যায়।
- ৫। বেড়িঅ'ত পিকিঙৰ বাতৰি ভালকৈ শুনি।
বেড়িঅ'ত পিকিঙৰ বাতৰি ভালকৈ শুনা যায়।

(c) To Present/Future.

- ১। ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয়।
ভাৰা নামমাত্ৰ লোৱা হয়।
- ২। হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যায়।
হাবিত অসংখ্য জীৱজন্তু পোৱা যাব।
- ৩। সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।
সেই ধন কাজিৰঙাৰ উন্নয়নৰ বাবে খৰচ কৰা হয়।
- ৪। আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হ'ব।
আমাক এমাহমান থাকিবলৈ দিয়া হয়।
- ৫। আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হ'ব।
আমাক গাওঁলৈ যাবলৈ দিয়া হয়।
- ৬। হাওৰাত বেল বদলি কৰিব লাগে।
হাওৰাত বেল বদলি কৰিব লাগিব।
- ৭। জুই লাগিলেই ল'ৰ মাৰিব লাগে।
জুই লাগিলেই ল'ৰ মাৰিব লাগিব।

- ৮। কুঁহাৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগে ।
কুঁহাৰ পৰা পানী অনা কাম কৰিব লাগিব ।
- ৮। কাপোৰ কানি উলিওৱা কামো কৰিব লাগে ।
কাপোৰ কানি উলিওৱা কামো কৰিব লাগিব ।

(d) To Interrogative :

- ১। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী ভালকৈ দেখি ।
ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী ভালকৈ দেখি নেকি ?
- ২। কামাখ্যাৰ টিনৰ ঘৰবোৰ মণিৰ পাৰি ।
কামাখ্যাৰ টিনৰ ঘৰবোৰ মণিৰ পাৰি নেকি ?
- ৩। হাওৰাত বেল বদলি কৰিব লাগে ।
হাওৰাত বেল বদলি কৰিব লাগে নেকি ?
-

Unit XI : Lesson—58

Test Lesson—CHILIKA

চিলিকা এটা হ্ৰদ । ই ভুবনেশ্বৰৰ পৰা ৮০ মাইল দূৰত । চিলিকালৈ বেলেৰে যাব পাৰি । তালৈ বাছেৰেও যাব পাৰি । বাছেৰে যাবলৈ চাৰি তিনি ঘণ্টা লাগে । চিলিকাৰ মাজত কালিজাই । কালিজাইলৈ নাৱেৰে যাব পাৰে । দূৰৰ পৰা কালিজাইৰ শিলবোৰ মণিব পাৰি । কিন্তু মন্দিৰটো মণিব নোৱাৰি খৰালি চিলিকাত অসংখ্য চৰাই চিৰিকাটি দেখি । চিলিকাত প্ৰচুৰ পৰিমাণে মাছ পোৱা যায় চিলিকাত এটা নৌবাহিনী তালিম-কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছে । চিলিকা এখন চাবলগীয়া ঠাই । বনভোজ কৰাৰ কাৰণেও চিলিকা বেচ মনোৰম । ভ্ৰমণকাৰীক চিলিকা দেখুওৱা উচিত । চিলিকাৰ ওচৰত এটা ডাকবঙলা আছে । তাত খোৱা-লোৱাৰ বন্দোবস্ত আছে । চিলিকাত মাছ-মৰীয়া সকলে সন্ধিয়া নাওঁ মেল দিয়ে । চিলিকাৰ মাছ বিদেশলৈ চালান দিয়া হয় । ইয়াৰ পৰা চৰকাৰৰ বহুত বৈদেশিক মুদ্ৰা উপাৰ্জন হয় ।

Chilika is a lake It is about 80kms. away from Bhubaneswar. (It) is possible to go there by train. (One) can go there also by bus. By bus, it takes about 3 hours time. Kalijai is in the heart of Chilika It is possible to go to Kalijai by boat. The rocks of Kalijai could be recognised from distance. But the temple could not be recognised. In the winter varieties of birds could be found in Chilika. A lot of fishes are available at Chilika. A naval training centre is also established at Chilika. Chilika is a beautiful place to see. It is also a very nice pic-nic spot. The tourists should be shown Chilika. There is a Bungalow on the bank of the Chilika.

There is arrangement for fooding. The fisher-men ply boats in the Chilika in the evening. The fish from Chilika is exported to foreign countries. From this, sufficient foreign exchange is earned by the Govt .

Test Items

1. Give short replies :

- (ক) চিলিকা ভূবনেশ্বৰৰ পৰা কিমান দূৰত ?
- (খ) তালৈ কেনেকৈ যাব পাৰি ?
- (গ) চিলিকাৰ মাজত কি আছে ?
- (ঘ) চিলিকাত কি কি দেখা যায় ?
- (ঙ) চিলিকা বনভোজৰ বাবে কেনে ?
- (চ) মাছমৰীয়া সকলে কেতিয়া মাছ মাৰে ?
- (ছ) মাছৰ পৰা চৰকাৰৰ কি লাভ হয় ?
- (জ) চিলিকাৰ মাছ কলৈ পঠোৱা হয় ?

2. Form verbal nouns from the following verb-roots and use them in sentences :

খা-, পঢ়-, দেখা-, পা-, কিন- ।

3. Form the causative verb from the following verb-roots and use them in sentences :

খা-, পঢ়-, দেখ-, ফুৰ-, লাগ-, সুমা-, আন- ।

In Assamese

4. Form verbal nouns from the causative roots constructed under question no. 3 and use them in sentences :
5. Complete sentences with the appropriate forms of the stems. The constructions should be in the passive voice :

- (ক) চিন্তা প্ৰচুৰ মাছ পা- ।
- (ক) অসম কাজিৰঙা গঁড় দেখ- ।
- (গ) ভুবনেশ্বৰ ভাষাকেন্দ্ৰ অসমীয়া প্ৰশিক্ষণ দি- ।
- (ঘ) এইকথা সকলো জনা- ।
- (ঙ) বছৰি বহুত বস্ত্ৰ কিন- ।

6. Convert the following idiomatic passive constructions to other type of passive constructions :

- (ক) লিঙ্গৰাজ মন্দিৰ ইয়াৰ পৰা দেখি
- (খ) বেডিঅ'ত শ্ৰীলংকাৰ বাতৰি ভালকৈ শুনি ।
- (গ) খবালি কাজিৰঙালৈ যাব পাৰি ।
- (ঘ) তেওঁৰ কথা বুজিব নোৱাৰি ।
- (ঙ) তেওঁৰ হাতৰ আখৰ পঢ়িব নোৱাৰি ।

7. Change into Negative :

- (ক) খণ্ডগিৰি ভাষাকেন্দ্ৰৰ পৰা ভালকৈ দেখি ।
- (খ) বেডিঅ'ত গুৱাহাটীৰ বাতৰি শুনি ।
- (গ) সকলোকে জলপানী দিয়া হয় ।
- (ঘ) ইয়াত গণেশ পূজা পালন কৰা হয় ।
- (ঙ) এইকথা তেখেতে বুজিব পাৰিছিল ।

8. Turn into interrogative :

- (ক) তাৰপৰা ভালকৈ দেখি ।
- (খ) বেডিঅ'ত ডিব্ৰুগড়ৰ অনুষ্ঠান ভালকৈ শুনি ।
- (গ) খণ্ডগিৰি গছ গছনিৰে ভৰা ।
- (ঘ) মাতুল নামমাত্ৰ লোৱা হয় ।
- (ঙ) তেওঁক কবলৈ অনুমতি দিয়া হৈছিল ।

9. Use the following verb-stems in causative + passive constructions.

দেখ-, পঢ়-, বাচ-, খা-, শুন- ।

Unit XII : Lesson—59

Having Returned from Kashmir

ৰেড্ডি : আমি কাশ্মীৰ ভ্ৰমণ কৰি
সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ
দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা
কিবি কিনিলোঁ। ছোৱালী
জনীক হোষ্টেল এটাত থৈ
উভতি আহিলোঁ। বেল
এঘাৰ নজাত এৰে। আমি
খোৱালোৱা কৰি বেলত
উঠিলোঁ।

Reddy : (After) touring in
Kashmir we came
back very soon.
Staying at Delhi for
two days we purcha-
sed something. Putt-
ing the daughter in
a hostel (we) came
back. The train leav-
es at 11 o'clock.
(After) taking food
etc. we entered into
the train.

বংগন : আপোনালোকে ভুবনেশ্বৰ
কেতিয়া পালে ?

Rangan : When have you
arrived at Bhubane-
swar ?

ৰেড্ডি : বাতি ন বাজি পাঁচ মিনিটত
ভুবনেশ্বৰ পালোঁ। তাত নামি
এখন ৰিক্সা ললোঁ। বাতি
চাৰে ন বজাত বহা পালোঁ।
ৰিক্সাবালাক দুটকা দি বিদায়

Reddy : (We) arrived at
Bhubaneswar at 9-05
p. m. Getting down
there (we) took a
rickshaw. (We)

দিলোঁ । ভৰি হাত ধুই শুই
পৰিলোঁ ।

arrived at the resi-
dence at 9-30 p. m.
(After) paying Rs. ২/-
to the rickshaw
puller, we bade him
bye. (After) washing
our hands & feet
(we) have slept.

ৰংগন : ল'ৰাটোৱে আপোনালৈ বাট
চাই চাই অলপ আগতে শুই
পৰিছে । চাকৰটোৱেও
ৰান্ধি বৈ আছিল ।

Rangan : The son who was
waiting for you has
slept a while ago.
The boy servant also,
who was cooking food,
was waiting for you.

ৰেড্ডি : এৰা, আমি অহালৈ ভাত
পানী ঠাণ্ডাই হৈছিল ।
মিচেচে অলপ গৰম কৰি মোক
খাবলৈ দিলে । গাখীৰখিনিও
তপতাই মোক অলপ খাবলৈ
দিলে । নিজেও খালে ।
মাংসৰ ভৰকাৰী অলপ বেছি
হ'ল । বেছি হোৱাখিনি এটা
বাতিত থৈ খবাহাৰে ঢাকি
থলে ।

Reddy : Yes, by the time we
came the food etc.
became cold. Mrs.
(after) heating (it)
for sometime served
(it) me for eating.
After boiling the milk
(she) gave me for
drinking. She also
took (milk) herself.
The meat curry was
little excess After

keeping the excess
curry in a cup, (she)
kept it hidden under
a bamboo basket.

Build-up Drill

- ১। আহিলোঁ ।
ঘূৰি আহিলোঁ ।
আমি ঘূৰি আহিলোঁ ।
আমি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।
আমি ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।
আমি কান্দোৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।
- ২। কিনিলোঁ ।
কিবা কিবি কিনিলোঁ ।
দিল্লীত কিবা কিবি কিনিলোঁ ।
দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ ।
- ৩। আহিলোঁ ।
উভতি আহিলোঁ ।
ছোৱালীজনীক থৈ উভতি আহিলোঁ ।
ছোৱালীজনীক হোফেলত থৈ উভতি আহিলোঁ ।
- ৪। এৰে ।
বেল এৰে ।
বেল এঘাৰ বজাত এৰে ।

- ৫। উঠিলোঁ ।
আমি উঠিলোঁ ।
আমি বেলাত উঠিলোঁ
আমি খোঁজা লোঁজা কবি বেলাত উঠিলোঁ ।
- ৬। ভুবনেশ্বর পালো ।
ন কাজি পাঁচ মিনিটত ভুবনেশ্বর পালোঁ ।
কাজি ন কাজি পাঁচ মিনিটত ভুবনেশ্বর পালোঁ ।
- ৭। ললোঁ ।
বিক্সা ললোঁ ।
তাঁত নামি এখন বিক্সা ললোঁ ।
- ৮। পালোঁ ।
বহা পালোঁ ।
চাবে ন বজাত বহা পালোঁ ।
কাজি চাবে ন বজাত বহা পালোঁ ।
- ৯। দিলোঁ ।
বিদায় দিলোঁ ।
বিক্সাবালাক বিদায় দিলোঁ ।
বিক্সাবালাক দুটকা দি বিদায় দিলোঁ ।
- ১০। মোক খাবলৈ দিলো ।
অলপ গবম কবি মোক খাবলৈ দিলে ।
মিচেচে অলপ গবম কবি মোক খাবলৈ দিলে ।
- ১১। ঢাকি থলে ।
খবাহীৰে ঢাকি থলে ।

বাতিত থৈ বহাটীৰে ঢাকি থলে ।

বেছি হোৱাখিনি বাতিত থৈ বহাটীৰে ঢাকি থলে ।

Substitution Drill

১ (ক) আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।

চাই

আমি কান্দীৰ চাই সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।

পৰিদৰ্শন কৰি

আমি কান্দীৰ পৰিদৰ্শন কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।

(খ) আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।

উভতি

আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে উভতি আহিলোঁ ।

উলটি

আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে উলটি আহিলোঁ ।

কিৰি

আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে কিৰি আহিলোঁ ।

২। (ক) দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিৰি কিনিলোঁ ।

কটাই

দিল্লীত দুদিন কটাই কিবা কিৰি কিনিলোঁ ।

(খ) দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিৰি কিনিলোঁ ।

ললোঁ

দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিৰি ললোঁ ।

আনিংলোঁ

দিগ্লীত দুদিন থাকি কিবা কিবি আনিংলোঁ ।

চালোঁ

দিগ্লীত দুদিন থাকি কিবা কিবি চালোঁ ।

৩ (ক) ছোৱালীজনীক হোষ্টেল এটাত থৈ আহিলোঁ ।

ছাত্ৰীবাস

ছোৱালীজনীক ছাত্ৰীবাস এটাত থৈ আহিলোঁ ।

(খ) ছোৱালীজনীক হোষ্টেল এটাত থৈ উভতি আহিলোঁ ।

এৰি

ছোৱালীজনীক হোষ্টেল এটাত এৰি উভতি আহিলোঁ ।

বাখি

ছোৱালীজনীক হোষ্টেল এটাত বাখি উভতি আহিলোঁ ।

৪। বেল এঘাৰ বজাত এৰে ।

গাড়ী

গাড়ী এঘাৰ বজাত এৰে ।

মেইল

মেইল এঘাৰ বজাত এৰে ।

বিমান

বিমান এঘাৰ বজাত এৰে ।

(খ) বেল এঘাৰ বজাত এৰে ।

চাকে

বেল এঘাৰ বজাত চাকে ।

৫। আমি খোৱা লোৱা কৰি বেলত উঠিলোঁ ।

খাই লৈ

আমি খাই লৈ বেগত উঠিলোঁ ।

খাইবৈ

আমি খাই বৈ বেগত উঠিলোঁ ।

৬। বাতি ন বাজি পাঁচ মিনিটত ভুবনেশ্বৰ পালোঁ ।

দহ

বাতি দহ বাজি পাঁচ মিনিটত ভুবনেশ্বৰ পালোঁ ।

৭। (ক) তাত নামি এখন বিকসা লোঁ ।

টেক্সি

তাত নামি এখন টেক্সি লোঁ ।

ঘোঁ বাগাড়ী

তাত নামি এখন ঘোঁ বাগাড়ী লোঁ ।

অটো বিকসা

তাত নামি এখন অটো বিকসা লোঁ ।

(খ) তাত নামি এখন বিক্সা লোঁ ।

ধৰিলোঁ

তাত নামি এখন বিক্সা ধৰিলোঁ ।

৮। (ক) বিক্সাবালাক ছুটকা দি বিদায় দিলোঁ ।

পইচা

বিক্সাবালাক পইচা দি বিদায় দিলোঁ ।

ভাবা

বিক্সাবালাক ভাবা দি বিদায় দিলোঁ ।

(খ) বিক্সাবালাক ছুটকা দি বিদায় দিলোঁ ।

কবিলোঁ

বিক্সাৰাঙ্গাক দুটকা দি বিদায় কবিলোঁ ।

৯। আপোনালৈ বাট চাই অলপ আগতে শুই পৰিছে ।

এই মাত্ৰ

আপোনালৈ বাট চাই এইমাত্ৰ শুই পৰিছে ।

বৈ বৈ

আপোনালৈ বৈ বৈ এই মাত্ৰ শুই পৰিছে ।

১০। চাকৰটোৱে ভাত বান্ধি বৈ আছিল ।

বাট চাই

চাকৰটোৱে ভাত বান্ধি বাট চাই আছিল ।

চাহ কৰি

চাকৰটোৱে চাহ কৰি বাট চাই আছিল ।

Transformation Drill : Change of Tense

১। আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।

(ক) আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিছিলোঁ ।

(খ) আমি অসম ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিম ।

২। দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিব কিবিলোঁ ।

(ক) দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিব কিবিছিলোঁ ।

(খ) দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিব কিবিম ।

৩। ছোৱালীজনীক হোটেল এটাত থৈ উভতি আহিলোঁ ।

(ক) ছোৱালীজনীক হোটেল এটাত থৈ উভতি আহিছিলোঁ ।

(খ) ছোৱালীজনীক হোটেল এটাত থৈ উভতি আহিম ।

৪। আমি খোৱালোৱা কৰি বেগত উঠিলোঁ।

(ক) আমি খোৱালোৱা কৰি বেগত উঠিছিলোঁ।

(খ) আমি খোৱালোৱা কৰি বেগত উঠিম।

৫। তাত আমি এখন বিজ্ঞা ললোঁ।

(ক) তাত আমি এখন বিজ্ঞা লৈছিলোঁ।

(খ) তাত আমি এখন বিজ্ঞা লম।

৬। বিজ্ঞাবালাক দুটকা দি বিদায় দিলোঁ।

(ক) বিজ্ঞাবালাক দুটকা দি বিদায় দিছিলোঁ।

(খ) বিজ্ঞাবালাক দুটকা দি বিদায় দিম।

Negative Transformation

১। চাকৰটোৱে তাত বান্ধি ৰৈছিল।
চাকৰটোৱে তাত বান্ধি ৰৈ নকা নাছিল।

২। মিচেচে গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিলে।
মিচেচে গৰম কৰি মোক খাবলৈ নিদিলে।

৩। বেছিহোৱাখিনি এটা বাতিত থৈ খবাহীৰে ঢাকি থলে।
বেছিহোৱাখিনি এটা বাতিত থৈ খবাহীৰে ঢাকি নথলে।

Transposition Drill

১। ছোৱালীজনীক হোষ্টেল এটাত থৈ উভতি আহিলোঁ।

উভতি আহি ছোৱালীজনীক হোষ্টেল এটাত থলোঁ।

- ২। আমি খোবালোরা কবি বেগত উঠিলোঁ ।
আমি বেগত উঠি খোবা লোরা কবিলোঁ ।
- ৩। চাকবটোরে ভাত বান্ধি বৈ আছিল ।
চাকবটোরে বৈ থাকি ভাত বান্ধিছিল ।
- ৪। মিচেচে গাখীৰ গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিছিল ।
মিচেচে মোক খাবলৈ দি গাখীৰ গৰম কৰিছিল ।
- ৫। গাখীৰখিনিও তপতাই মোক খাবলৈ দিলে ।
মোক খাবলৈ দি গাখীৰখিনিও তপতালে ।
- ৬। ভৰকাখীৰখিনি বাতিত বৈ খবাহীৰে ঢাকি গলে ।
খবাহীৰে ঢাকি থৈ ভৰকাখীৰখিনি বাতিত থলে ।

EXERCISE

1. Conjoin each pair of sentences :

- (ক) আমি চিনেবা চালোঁ । তাৰ পাছত সোনকালে উভতি আহিলোঁ ।
- (খ) এই অফিচৰ পৰা আহিলোঁ । গা ধুঁলোঁ ।
- (গ) সি বিজ্ঞানশালাক পইচা দিলে । তাৰ পাছত বিদায় দিলে ।
- (ঘ) তাই খোবালোৱা কবিলে । তাৰ পাছত বেগত উঠিল ।
- (ঙ) পৰিবাহে গাখীৰখিনি তপতালে । আমাক খাবলৈ দিলে ।
- (চ) চাবে আপোনালৈ বাট চাই আছিল । এইমাত্ৰ ওলাই গল ।
- (ছ) ভৰকাখীৰখিনি বাতিত থলে । তাৰ পাছত ঢাকি থলে ।

2. Change the tense of the finite verb to future/present :

- (ক) আমি আসাম ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ ।

- (খ) দিলীত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ ।
(গ) আমি খোৱালোৱা কৰি ৰেলত উঠিলোঁ ।
(ঘ) ল'ৰাটোৱে বাট চাই চাই শুই পৰিছে ।
(ঙ) চাকৰটোৱে ভাত ৰান্ধি বৈ আছিল ।
(চ) মিচেচে পাখীৰখিনি গৰম কৰি খাবলৈ দিলে ।
(ছ) গাঙত থৈ খব হৈৰে ঢাকি থলে ।

3. Substitute the underlined words by the new ones :

- (ক) আমি খোৱালোৱা কৰি ৰেলত উঠিলোঁ । (চাব, ভাই)
(খ) মিচেচে গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিলে । (দীপা, কণু)
(গ) ল'ৰাটোৱে বাট চাই এতিয়া শুই পৰিছে । (মই, বীতা)
(ঘ) দিলীত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ । (একে)
(ঙ) মই ভৰিহাত ধুই শুই পৰিলোঁ । (তেখেত, সিহঁত)

4. Provide the subject noun :

- (ক) ছোৱালীজনীক হোষ্টেলত থৈ উভতি আহিলোঁ ।
(খ) তাত নামি এখন ৰিক্সা ললোঁ ।
(গ) ৰাতি চাবে ন বজাত বহা পালোঁ ।
(ঘ) বেছি ছোৱাখিনি বাতিত থৈ ঢাকি থগল ।
(ঙ) পাখীৰখিনিও তপতাই মোক খাবলৈ দিলে ।

Vocabulary

ভ্ৰমণ কৰি	'travelling, having travelled'
সোনকালে	'soon'

থাকি	'staying'
থৈ	'keeping'
এবে	'leaves'
খোরা লোরা কৰি	'having eaten'
উঠিলোঁ	'(we) got into'
ন বাজি পাঁচ মিনিট	'5 minutes past nine o'clock'
পালোঁ	'(we) reached, arrived at'
চাৰে ন বজা	'half past nine o'clock'
বিক্কাৱালা	'rickshaw puller'
ভৰি	'foot'
মুই	'having washed'
শুই পৰিলোঁ	'(we) fell asleep'
কিবা কিবি	'something'
দিলী	'name of a place'
এঘাৰ	'eleven'
বিদায় দিলোঁ	'gave fare well'
হাত	'hand'

Grammatical Notes

1. Joining of two sentences by using participle -ই is introduced here. The infinite verbform in -ই remains unchanged irrespective of the person of the subject noun. It also does not change in concord with the tense of the finite verb. Example :—

কৰ + ই = কৰি "having done"

খা+ই=খাই "having eaten"

লিখ+ই=লিখি "having written"

2. The verb-roots ending in -অ take oblique shapes in -ই when -ই is added to. Example :

ক+ই=কৈ

হ+ই=হৈ

খ+ই=খৈ

ব+ই=বৈ

— — — —

Unit XII : Lesson —60

ASSAM FLOOD

বেনার্জী : আমি অসমলৈ যাওঁতে বৰিষা
আৰম্ভ হৈছিল। আমি তাত
থাকোঁতে এটা বিৰাট বান-
পানী হৈছিল। বানপানীত
বহুত প্ৰাণ হানি হৈছিল।
খেতিয়াতি সমূলে নষ্ট হৈছিল।
বেলেৰে আহোঁতে আমি
অসংখ্য মৰাশ দেখিছিলো।
খেতি পথাৰত মানুহ গৰু
হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল।
সেই দৃশ্য মই বহুত দিনলৈ
পাহৰা নাছিলোঁ। যাওঁতে
শোওঁতে সেই দৃশ্য মোৰ
মনলৈ আহিছিল।

Banerjee : While we were
going to Assam the
rainy season began
While we were staying
there, a big flood occur-
red The agriculture
was totally damaged.
While coming by train
we saw innumerable
dead bodies. Bones &
Skulls of men and cows
found place in the agri-
cultural land. I could not
forget that scenery for
several days. While
eating and sleeping that
scenary came to my
mind.

চক্ৰবৰ্তী : যোৱা মাহত আমিও অসমলৈ
ওলাইছিলোঁ। বঙাইগাওঁ পাওঁ-
তেই বানপানীৰ খবৰ ওলাল।
গাড়ী আৰু আগলৈ নগৰ।

Chakravarty : We also star-
ted for Assam last mon-
While (we) were
reaching. New Bangai-

গধূলি আঞ্চলিক বাতৰি
শুনোঁতে সকলো স্পষ্ট হ'ল।
মেবামতি কৰি থাকোঁতেই
মথাউৰি ভাঙিল। আধিক
সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ
ধনভাণ্ডাৰ উদং হ'ল। দিলীয়ে
খাদ্য অসু যোগাব। সেইবোৰ
আনোঁতেই সাতদিনমান
লাগিব।

gaon, news of flood
appeared. The train did
not proceed. While
listening to radio every-
thing became clear.
While (it) was being
repaired, the embank-
ment broke. In giving
financial assistance, the
Govt. exchequer was
exhausted. The New-
Delhi will provide food-
grains. In bringing
those, it would take
about 7 days.

Build up Drill

- ১। আবন্ত হৈছিল।
বাৰিষা আবন্ত হৈছিল।
আমি যাওঁতে বাৰিষা আবন্ত হৈছিল।
আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা আবন্ত হৈছিল।
- ২। হৈছিল।
বানপানী হৈছিল।
এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল।
আমি থাকোঁতে এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল।

আমি তাত থাকোতে এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল ।

- ৩। হানি হৈছিল ।
প্রাণহানি হৈছিল ।
বহুত প্রাণহানি হৈছিল ।
বানপানীত বহুত প্রাণহানি হৈছিল ।

- ৪। নষ্ট হৈছিল ।
খেতিবাতি নষ্ট হৈছিল ।
খেতিবাতি সমূলে নষ্ট হৈছিল ।

- ৫। পাইছিল ।
ঠাই পাইছিল ।
হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।
মানুহ গৰু হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।
খেতি পথাৰত মানুহ গৰু হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।

- ৬। পাহৰা নাছিলোঁ ।
মই পাহৰা নাছিলোঁ ।
সেই দৃশ্য মই পাহৰা নাছিলোঁ ।
সেই দৃশ্য মই বহুত দিনলৈ পাহৰা নাছিলোঁ ।

- ৭। মনলৈ আহিছিল ।
সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল ।
প্রায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল ।
খাওঁতে শোওঁতে প্রায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল ।

- ৮। খবৰ ওলাল ।

বানপানীৰ খবৰ ওলাল।

হুঙাইগাওঁ পাওঁতেই বানপানীৰ খবৰ ওলাল।

৯। স্পষ্ট হ'ল।

সকলো স্পষ্ট হ'ল।

গধূলি সকলো স্পষ্ট হ'ল।

গধূলি আঞ্চালক বাতৰি শুনোঁতে সকলো স্পষ্ট হ'ল।

১০। মথাউৰি ভাঙিল।

মেৰামতি কৰি থাকোঁতেই মথাউৰি ভাঙিল।

১১। উদং হ'ল।

চৰকাৰৰ ধনভাণ্ডাৰ উদং হ'ল।

আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ ধনভাণ্ডাৰ উদং হ'ল।

Substitution Drill

১। (ক) আমি অসমলৈ যাবোঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।

আহোঁতে

আমি অসমলৈ আহোঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।

অসমত থাকোঁতে

আমি অসমত থাকোঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।

অসমত সোমাবোঁতে

আমি অসমত সোমাবোঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।

অসম গৈ পাওঁতে

আমি অসম গৈ পাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।

(খ) আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা আবন্ত হৈছিল।

গ্ৰীষ্মকাল

আমি অসমলৈ যাওঁতে গ্ৰীষ্মকাল আবন্ত হৈছিল।

শীতকাল

আমি অসমলৈ যাওঁতে শীতকাল আবন্ত হৈছিল :

(গ) আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা আবন্ত হৈছিল।

পৰিছিল

আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা পৰিছিল।

হৈছিল

আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা হৈছিল।

২। (ক) আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল।

ডাঙৰ

আমি তাত থাকোঁতে এটা ডাঙৰ বানপানী হৈছিল।

ভয়াবহ

আমি তাত থাকোঁতে এটা ভয়াবহ বানপানী হৈছিল।

খ. আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল।

ভূমিকম্প

আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট ভূমিকম্প হৈছিল।

অগ্নি কাণ্ড

আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট অগ্নিকাণ্ড হৈছিল।

৩। বানপানীত বহুত প্ৰাণহানি হৈছিল।

ধনজন

বানপানীত বহুত ধনজন হানি হৈছিল।

ক্ষতি

বানপানোত বহুত ধন জন ক্ষতি হৈছিল ।

৪। (ক) খেতি বাতি সমূলে নষ্ট হৈছিল

খেতিখালা

খেতিখালা সমূলে নষ্ট হৈছিল ।

(খ) খেতি বাতি সমূলে নষ্ট হৈছিল ।

সকলো

খেতি বাতি সকলো নষ্ট হৈছিল ।

(গ) খেতি বাতি সমূলে নষ্ট হৈছিল ।

গমি গৈছিল

খেতি বাতি সমূলে গমি গৈছিল ।

৫। বেলেবে আহোঁতে অসংখ্য মৰাশ দেখিছিলোঁ ।

উভতৌতে

বেলেবে উভতৌতে অসংখ্য মৰাশ দেখিছিলোঁ ।

ফুৰোঁতে

বেলেবে ফুৰোঁতে অসংখ্য মৰাশ দেখিছিলোঁ ।

৬। (ক) খেতি পথাৰত মানুহ গৰু হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।

জীৱ জন্তু

খেতি পথাৰত জীৱ জন্তু হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।

গৰু ছাগলি

খেতি পথাৰত গৰু ছাগলি হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।

(খ) খেতি পথাৰত মানুহ গৰু হাড় মূৰে ঠাই পাইছিল ।

জঁকা

খেতি পথাৰত মানুহ গৰুৰ জঁকাই ঠাই পাইছিল।

লাঙলোলা

খেতি পথাৰত মানুহ গৰুৰ লাঙলোলাই ঠাই পাইছিল।

মৰা শ

খেতি পথাৰত মানুহ গৰুৰ মৰা শই ঠাই পাইছিল।

(গ) খেতি পথাৰত মানুহ গৰুৰ হাড় মুৰে ঠাই পাইছিল।

লৈছিল

খেতি পথাৰত মানুহ গৰুৰ হাড় মুৰে ঠাই লৈছিল

৭। (ক) সেই দৃশ্য মই বহুত দিনলৈ পাহৰিব পৰা নাছিলোঁ।

কথা

সেই কথা মই বহুত দিনলৈ পাহৰিব পৰা নাছিলোঁ।

ঘটনা

সেই ঘটনা মই বহুত দিনলৈ পাহৰিব পৰা নাছিলোঁ।

(খ) সেই দৃশ্য মই বহুত দিনলৈ পাহৰিব পৰা নাছিলোঁ।

পাহৰা

সেই দৃশ্য মই বহুত দিনলৈ পাহৰা নাছিলোঁ।

৮ (ক) ঋগ্বেদে শৌৰ্গ্বেদে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল।

উঠোঁতে বহোঁতে

উঠোঁতে বহোঁতে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল।

গিছোঁতে উৰোঁতে

গিছোঁতে উৰোঁতে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল।

(খ) ঋগ্বেদে শৌৰ্গ্বেদে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল।

মনত পৰিছিল

ধাওঁতে শোওঁতে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মনত পৰিছিল।

Variation Drill

- ১। আমি অসমলৈ ঘাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।
আমি অসমলৈ ঘাওঁতে অসমত বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।
- ২। বেলেবে আহোঁতে আমি অসংখ্য মৰাশ দেখিছিলোঁ।
বেলেবে আহোঁতে আমাৰ অসংখ্য মৰাশ চকুত পৰিছিল।
- ৩। খেতি পথাৰত মানুহ গৰুৰ হাড় যুৰে ঠাই পাইছিল।
খেতি পথাৰ মানুহ গৰুৰ হাড় যুৰেৰে ভৰি পৰিছিল।
- ৪। সেই কথা মই বহুত দিনলৈ পাহৰা নাছিলোঁ।
সেই কথা বহুত দিনলৈ মোৰ মনৰ পৰা মচ খোৱা নাছিল।
- ৫। ধাওঁতে শোওঁতে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মোৰ মনৰ চকুৰ আগত
ভাহি উঠিছিল।

Negative Transformation Drill

- ১। আমি অসমলৈ ঘাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল
আমি অসমলৈ ঘাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হোৱা নাছিল।
- ২। আমি তাত থাকোঁতে বানপানী হৈছিল।
আমি তাত থাকোঁতে বানপানী হোৱা নাছিল।
- ৩। বেলেবে আহোঁতে আমি মৰাশ দেখিছিলোঁ।
বেলেবে আহোঁতে আমি মৰাশ দেখা নাছিলোঁ।

- ৯। বড়াইগাওঁ পাওঁতেই বানপানীৰ খবৰ ওলাল।
বড়াইগাওঁ পাওঁতেও বানপানীৰ খবৰ নোলাল।
- ৫। আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতে বহুত টকা খৰচ হ'ল।
আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতে বেছি টকা খৰচ নহ'ল।
- ৬। খাদ্য শস্য আনোঁতে সাতদিন লাগিব।
খাদ্য শস্য আনোঁতে সাতদিন ন'লাগে।

Integration Drill

- ১। মই ভাত খালোঁ / ডিঙিত কাঁইট লাগিল।
মই ভাত খাওঁতে ডিঙিত কাঁইট লাগিল।
- ২। তাই তেতিয়া ফুললৈ যায়। এনেতে এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিল।
তাই ফুললৈ যাওঁতে এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিল।
- ৩। চৰকাৰে সাহায্য দিলে। তাত বহুত খৰচ হ'ল।
চৰকাৰে সাহায্য দিওঁতে বহুত খৰচ হ'ল।
- ৪। কৰ্তৃপক্ষই মেৰামতি কৰি আছে। এনেতে মথাউৰি ভাঙিল।
কৰ্তৃপক্ষই মেৰামতি কৰি থাকোঁতে মথাউৰি ভাঙিল।
- ৫। চৰকাৰে সেইবোৰ আনিব। তেতিয়ালৈ সাতদিন লাগিব।
চৰকাৰে সেইবোৰ আনোঁতে সাতদিন লাগিব।
- ৬। আমি বেলেবে আহিলোঁ। তেতিয়া বহুত মৰাশ দেখিলোঁ।
আমি বেলেবে আহোঁতে বহুত মৰাশ দেখিলোঁ।

EXERCISES

1. Construct conjunctive verb-forms in the model given below and use them in sentences :

Model { খা+ওঁতে : খাওঁতে
 কৰ+ওঁতে : কৰোঁতে
 লিখ-
 নে>নি-
 পঢ়-
 শো-
 শুই থাক-
 চা-

2. Change into Negative :

- (ক) বেলেবে আহোঁতে মৰাশ দেখিছিলোঁ ।
(খ) আমি অসমত থাকোঁতে বাৰিষা আবন্ত হৈছিল ।
(গ) খাওঁতে সেই দৃশ্য মনলৈ আহে ।
(ঘ) সাহায্য দিওঁতে চৰকাৰৰ বহুত টকা খৰচ হব ।
(ঙ) সেইবোৰ আনোঁতে দুদিন লাগিব ।

3. Fill in the blanks :

- (ক) মই বাহিৰত নহি — — দেউতা আহিল ।
(খ) ভেওঁ ঘৰৰ ওচৰ — — বৰষুণ আহিল ।
(গ) আমি অসমলৈ — — বাৰিষা আবন্ত হৈছিল ।
(ঘ) মেৰামতি কৰি — — মথাউৰি ভাঙিল ।

(ঙ) গম্বুলিৰ আঞ্চলিক বাতৰি — — সকলো স্পষ্ট হ'ল ।

(চ) চিঠিখন — — ২০ মিনিট লাগিল ।

4. Split the sentences into two as per the model :

Model : আমি অসমলৈ বাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল

... ..

আমি অসমলৈ গৈছিলোঁ । তেতিয়া বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল ।

(ক) আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল ।

(খ) বেলেবে আহোঁতে আমি বহুত মৰাশ দেখিছিলোঁ ।

(গ) তাত বাওঁতে সেই দৃশ্য মোৰ মনলৈ আহিছিল ।

(ঘ) গম্বুলি আঞ্চলিক বাতৰি শুনোঁতে সকলো স্পষ্ট হ'ল ।

(ঙ) চৰকাৰে সেইবোৰ বিল্লীৰ পৰা আহোঁতে সাতদিন লাগিব ।

Vocabulary

বাওঁতে	'while going'
আৰম্ভ হৈছিল	'began'
বিৰাট	'big'
প্ৰাণ	'life'
খেতি ৰাতি	'cultivation'
মৰু হৈছিল	'spoiled'
খেতি পথাৰ	'corn field'
হাড়	'bone'
ঠাই	'place'
পাহৰা নাছিলোঁ	'(I) did not forget'
বাৰিষা	'rainy season'

In Assamese

থাকোঁতে	'while staying'
বানপানী	'flood'
হানি হৈছিল	'lost'
সমূলে	'totally'
মৰাণ	'dead body'
গৰু	'cow'
দৃশ্য	'scene'
খাওঁতে	'while eating'
শোওঁতে	'while sleeping'
ওলাইছিলোঁ	'started'
খবৰ	'news'
ওলাল	'appeared'
আঞ্চলিক	'regional'
শুনোঁতে	'while listening'
মেৰামতি	'repair'
মথাউৰি	'embankment'
ভাঙিল	'broke'
খন ভাণ্ডাৰ	'fund'
উদং	'empty'
খাদ্য শস্য	'food grain'
আনোঁতে	'while bringing'

Grammatical Notes

1. The joining of two sentences by the use of the present

participle -ওঁতে is introduced here. When -ওঁতে is added to, the -এ ending verb stems take oblique shapes in -ই :

কৰ + ওঁতে = কৰোঁতে

খা + ওঁতে = খাওঁতে

নে > নি + ওঁতে = নিওঁতে

শো + ওঁতে = শোওঁতে

2. In case of present continuous or past continuous verb-form, the -ওঁতে is added to the auxiliary 'থাক্', which replaces the auxiliary 'আহ্' in the finite verb position.
e.g. :

লিখি আহ্ + ওঁতে > লিখি থাকোঁতে

খাই আহ্ + ওঁতে > খাই থাকোঁতে

শুই আহ্ + ওঁতে > শুই থাকোঁতে।

— — — — —

Unit XII : Lesson—61

With the Children in the Evening

সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ। তেতিয়াও ভালকৈ আন্ধাৰ হোৱা নাছিল মীমুৱে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ। ভৰিহাত থুই অলপ জিৰণি ল'লোঁ। মাকে চাহ খাবলৈ মাতিবলৈ আমি পাকঘৰলৈ গ'লোঁ। চাহ খোৱা হ'লত মীমুইত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল। মই বাতৰি কাকতখনত চকু ফুৰালোঁ। প্ৰধান প্ৰধান বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিঁতৰ কাষলৈ গ'লোঁ।

মীমুৱে বেৰোমিটাৰ পাঠটো বুজি পোৱা নাছিল। মই আক এবাৰ পঢ়িবলৈ ক'লোঁ। ২য় বাৰ পঢ়িলত লকলো বুজি পালে। বুবুলে বচনা লিখিছিল। মীমুৱে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে। ছবি আঁকা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ।

The sun having set we came back home. Even at that time it was not too dark Minu having lit the lamp, we entered into the house. Washing feet and hands we took rest for a while. The mother having called for taking tea, we went to the kitchen. The taking of tea having been finished Minu and others went to the reading room. I looked into the newspaper. Having read the important news I also went near them.

Minu could not understand the lesson on Bero-metre. I asked her to read

once again. Having read for the second time she could understand the whole. Bubul wrote an essay. Minu having asked (him) to draw a picture, he started drawing picture. The drawing of picture having finished I asked him to do mathematics

Build up Drill

- ১। আহিলোঁ ।
আমি আহিলোঁ ।
আমি ঘবলৈ আহিলোঁ ।
সূৰ্য অস্ত পলুত আমি ঘবলৈ আহিলোঁ ।
- ২। নাছিল ।
হোৱা নাছিল ।
আন্ধাৰ হোৱা নাছিল ।
তেতিয়াও আন্ধাৰ হোৱা নাছিল ।
তেতিয়াও ভালকৈ আন্ধাৰ হোৱা নাছিল ।
- ৩। সোমালোঁ ।
আমি সোমালোঁ ।

আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

মৌমুৰে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

৪ । ললোঁ ।

জিৰণি ললোঁ ।

অলপ জিৰণি ললোঁ ।

ভৰি হাত ধুই অলপ জিৰণি ললোঁ ।

৫ । গলোঁ ।

আমি গলোঁ ।

আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ ।

মাকে মাতিলত আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ ।

মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ ।

৬ । গ'ল ।

মৌমুৰ্হঁত গ'ল ।

মৌমুৰ্হঁত পঢ়াকোঠালৈ গ'ল ।

চাহ খোৱা হলত মৌমুৰ্হঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।

৭ । চকু ফুৰালোঁ ।

মই চকু ফুৰালোঁ ।

মই বাতৰিকাকতখনত চকু ফুৰালোঁ ।

৮ । ময়ো গলোঁ ।

ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ ।

চোৱা হলত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ ।

প্ৰধান প্ৰধান বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ
গলোঁ ।

- ৯। পোরা নাছিল ।
বুজ পোরা নাছিল ।
মামুবে বুজ পোরা নাছিল ।
মামুবে বেবোমিটার পাঠটো বুজ পোরা নাছিল ।
- ১০। পাড়বলৈ কলোঁ ।
মই পাড়বলৈ কলোঁ ।
মই আকোঁ পাড়বলৈ কলোঁ ।
মই আকোঁ পাড়বলৈ কলোঁ ।
- ১১। বুজি পালে
সকলো বুজি পালে ।
পঢ়িলত সকলো বুজি পালে ।
২য় কাক পঢ়িলত সকলো বুজি পালে ।
- ১২। লিখিছিল ।
বুবুলে লিখিছিল ।
বুবুলে বচনা লিখিছিল ।
- ১৩। আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
মামুবে কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
মামুবে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
- ১৪। কৰিবলৈ দিলোঁ ।
অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

মই অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

ছবি অংকা হ'লত মই অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

Substitution Drill

১। (ক) সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ ।

ঘোৱাত

সূৰ্য অস্ত ঘোৱাত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ ।

(খ) সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ ।

গলোঁ

সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ গলোঁ ।

উভতিলোঁ

সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ-উভতিলোঁ ।

২। (ক) মীনুৱে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

লগালত

মীনুৱে লেম লগালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

জ্বলোৱাত

মীনুৱে লেম জ্বলোৱাত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

(খ) মীনুৱে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

ভিতৰ

মীনুৱে লেম জ্বলালত আমি ভিতৰ সোমালোঁ ।

(গ) মীনুৱে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

চাকি

মীনুৱে চাকি জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

৩। মাকে মাতিলত আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ ।
বায়েকে
মাকে মাতিলত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ
খুবীয়েকে
খুবীয়েকে মাতিলত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ ।

(খ) মাকে মাতিলত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ ।
মতালত
মাকে মতালত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ ।
কলত
মাকে কলত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ ।
মতাত
মাকে মতাত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ ।

(গ) মাকে মাতিলত আমি পাক ঘৰলৈ গলোঁ ।
বান্ধনি ঘৰলৈ
মাকে মাতিলত আমি বান্ধনি ঘৰলৈ গলোঁ ।
বান্ধনি শালতৈ
মাকে মাতিলত আমি বান্ধনি শাললৈ গলোঁ ।

৪। (ক) চাহ খোৱা হ'লত মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।
জলত
তাত খোৱা হ'লত মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।
জলপান
জলপান খোৱা হ'লত মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।

(খ) চাহ খোৱা হ'লত মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।

কোঠালি

চাহ খোৱা হ'লত মীমুইত পঢ়া কোঠালিতৈ গ'ল।

৫। (ক) বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গ'লোঁ।

পঢ়া হলত

বাতৰিবোৰ পঢ়া হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গ'লোঁ।

(খ) বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গ'লোঁ।

ঙচৰলৈ

বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ ঙচৰলৈ গ'লোঁ।

৬। মীমুৱে বেৰোমিটাৰ পাঠটো বুজি পোৱা নাছিল।

বুবুল

বুবুলে বেৰোমিটাৰ পাঠটো বুজি পোৱা নাছিল।

মই

মই বেৰোমিটাৰ পাঠটো বুজি পোৱা নাছিলোঁ।

৪ৰ্থ পাঠটো

মই ৪ৰ্থ পাঠটো বুজি পোৱা নাছিলোঁ।

বুজা

মই ৪ৰ্থ পাঠটো বুজা নাছিলোঁ।

৭। মই আক এৰাৰ পঢ়িবলৈ ক'লোঁ।

আকো

মই আকো এৰাৰ পঢ়িবলৈ ক'লোঁ।

চাবলৈ

মই আকো এৰাৰ চাবলৈ ক'লোঁ।

৮। ২য় বাৰ পঢ়িলত সকলো বুজি পালে।

চালত

২য় বাৰ পঢ়ি চালত সকলো বুজি পালে ।

বুজালত

২য় বাৰ বুজালত সকলো বুজি পালে ।

পাইছিল

২য় বাৰ বুজালত সকলো বুজি পাইছিল ।

৯। শীঘুৰে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।

মাকে

মাকে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।

পঢ়িবলৈ

মাকে পঢ়িবলৈ কলত সি ছবি পঢ়িবলৈ ধৰিলে ।

খাবলৈ

মাকে খাবলৈ কলত সি খাবলৈ ধৰিলে ।

১০। ছবি অঁকা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

বচনা লিখা

বচনা লিখা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

পঢ়া

পঢ়া হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

লিখিবলৈ

পঢ়া হ'লত মই তাক লিখিবলৈ দিলোঁ ।

Transformation Drill

১। সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ ।

(ক) সূৰ্য অস্ত ঘোৰাৰ আগতে আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ ।

- (খ) সূৰ্য অস্ত গ'লতো আমি ঘৰলৈ নাহিলোঁ ।
- ২। মীমুৰে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।
 (ক) মীমুৰে লেম জ্বলোৱাৰ আগতে আমি ঘৰ সোমালোঁ ।
 (খ) মীমুৰে লেম জ্বলালতো আমি ঘৰ নোসোমালোঁ ।
- ৩। মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ ।
 (ক) মাকে চাহ খাবলৈ মতাৰ আগতে আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ ।
 (খ) মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলতো আমি পাকঘৰলৈ নগলোঁ ।
- ৪। চাহ খোৱা হ'লত মীমুইত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।
 (ক) চাহ খোৱাৰ আগতে মীমুইত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।
 (খ) চাহ খোৱা হ'লতো মীমুইত পঢ়া কোঠালৈ নগ'ল ।
- ৫। বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ ওচৰলৈ গলোঁ ।
 (ক) বাতৰিবোৰ চোৱাৰ আগতে ময়ো সিহঁতৰ ওচৰলৈ গলোঁ ।
 (খ) বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লতো মই সিহঁতৰ ওচৰলৈ নগলোঁ ।
- ৬। ২য় বাৰ পঢ়িলত সকলো বুজি পালে ।
 (ক) ২য় বাৰ পঢ়াৰ আগতে সকলো বুজি পালে ।
 (খ) ২য় বাৰ পঢ়িলতো একো বুজি নাপালে ।
- ৭। মীমুৰে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
 (ক) মীমুৰে ছবি আঁকিবলৈ কোৱাৰ আগতে সি ছবি আঁকিবলৈ
 ধৰিলে ।
 (খ) মীমুৰে ছবি আঁকিবলৈ কলতো সি ছবি আঁকিবলৈ নধৰিলে ।
- ৮। ছবি অঁকা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।
 (ক) ছবি অঁকা হোৱাৰ আগতে মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।
 (খ) ছবি অঁকা হ'লতো মই তাক অংক কৰিবলৈ নিদিলোঁ ।

EXERCISE

3. Substitute the underlined words by the appropriate words in the right. Make necessary changes :

- (ক) সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ । সিহঁত, চৰাইবোৰ।
 (খ) তেতিয়াও ভালকৈ আন্ধাৰ হোৱা নাছিল । (পোহৰ, জিৰণি)
 (গ) মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত আমি পাকঘৰলৈ গলোঁ । (দিলত, স্নিগ্ধত)
 (ঘ) বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ ওচৰলৈ গলোঁ । (পঢ়া, শুনা, দেখা)
 (ঙ) ছবি অঁকা হলত মই তাইক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ । (চাহ, ভাত)

2. Conjoin each pair of sentences :

- (ক) সূৰ্য অস্ত গ'ল । আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ ।
 (খ) আকাশত জোন উঠিল । চৰাইবোৰ বাহলৈ উলটিল ।
 (গ, মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলে । সিহঁতে পাকঘৰলৈ গ'ল ।
 (ঘ) বাতৰিটো শুনা হ'ল । তাৰ পাছত দেউতাক বাহিবলৈ গ'ল ।
 (ঙ) মাকে অংক কৰিবলৈ দিলে । সি তাকে কৰিবলৈ ধৰিলে ।
 (চ) মীনুৱে দ্বিতীয়বাৰ পাঢ়িলে । মই বুজি পালোঁ ।

3. Transform as per the model :

Model : সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ গলোঁ । > সূৰ্য অস্ত ঘোৰাৰ
 পাছত আমি ঘৰলৈ গলোঁ ।

- (ক) মীনুৱে লেম জ্বলালত আমি ভিতৰ লোমালোঁ ।
 (খ) মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত আমি ভিতৰলৈ গলোঁ ।
 (গ) চাহ খোৱা হ'লত মীনুই পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।

(ঘ) প্ৰধান প্ৰধান বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ ।

(ঙ) ছবি অঁকা হ'লত মই অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।

4. Change the form of the verb to the other type of past

(ক) চাহ খোৱা হ'লত মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।

(খ) ২য় বাৰ পঢ়িলত সি সকলো বুজি পালে ।

(গ) মীনুৱে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।

(ঘ) স্কুল খুলিলত আমি সকলো স্কুললৈ ওলালোঁ ।

(ঙ) ছুটি শেষ হ'লত অধ্যাপক পুনৰ কলেজলৈ আহিল ।

Vocabulary

সূৰ্য	'sun'
অস্ত	'set'
আন্ধাৰ	'darkness'
লেম	'lamp'
ভৰি হাত	'feet & hand'
জিৰণি	'rest'
পাগঘৰ	'kitchen'
পঢ়া কোঠা	'reading room'
বাতৰি কাকত	'news paper'
চকু কুৰালে	'looked into'
প্ৰধান প্ৰধান	'main'
বেৰোমিটাৰ	'berometre'
বুজি পালে	'understand'
বচনা	'essay'

ছবি	'picture'
আঁকিবলৈ	'to draw'
অংক	'sum, mathematics'

Grammatical Notes

1. Joining of two sentences by using -(ই)লত ending participles is introduced in this lesson.
2. It is to be noted that only when the verb in the principal clause is the past tense -(ই)লত may be added to the verbstem in the preceding subordinate clause. The subject of the subordinate clause shall be in the 3rd person.

-ইলত is used after consonant-ending verbstems and -লত after vowel ending verbstems.

Usually, when the subject of the preceding subordinate clause is in the 3rd person, using of -(ই)লত is permissible.

3. Elsewhere -আত is used in place of ই)লত। e.g. :

(ক) মই ঘোঁহাত তেওঁ ভাল পালে।

(খ) তই চাকৰি কৰাত আমি বেয়া পোৱা নাই।

The forms in -আত remain unchanged irrespective of the person of the subject.

Unit XII : Lesson—62

Revised Lesson

- ১। আমি কাশ্মীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোমকালে ঘূৰি আহিলোঁ।
- ২। দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ।
- ৩। ছোৱালীজনীক হোফেলত থৈ উভতি আহিলোঁ।
- ৪। আমি খোৱা লোৱা কৰি বেলত উঠিলোঁ।
- ৫। ভূৱনেশ্বৰত নামি এখন বিজ্ঞা ললোঁ।
- ৬। বিজ্ঞাবালাক দুটকা দি বিদায় দিলোঁ।
- ৭। ভৰি হাত খুই শুই পাৰিলোঁ।
- ৮। ল'ৰাটোৱে আপোনালৈ বাট চাই শুই পাৰিছে।
- ৯। চাকৰটোৱে তাত বান্ধি আছিল।
- ১০। মিচেচে অলপ গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিছিল।
- ১১। গাৰ্ভাৰখিনিও তপতাই মোক অলপ খাবলৈ দিলে।
- ১২। বোছ হোৱা মাসৰ ভৰকাৰীখিনি বাতিত মৈ খবাহীৰে ঢাকি থলে।
- ১৩। আমি অসমলৈ নাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল।
- ১৪। আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট জনপানী হৈছিল।
- ১৫। বেলেৰে আহোঁতে আমি অসংখ্য মৰাশ দেখিছিলোঁ।
- ১৬। খাওঁতে শোওঁতে সেই দৃশ্য প্ৰায়ে মনলৈ আহিছিল।

- ১৭। বড়াইগাওঁ পাওঁতেই বানপানীৰ খবৰ ওলাল।
১৮। গধূলি আকলিক বাতৰি শুনোঁতে সকলো স্পষ্ট হ'ল।
১৯। মেৰামতি কৰি থাকোঁতেই মথাউৰি জাগিল।
২০। আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ খনভাণ্ডাৰ উদং হ'ল।
২১। খাদ্য শস্য আনোঁতে সাতদিনমান লাগিব।
২২। সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি ঘৰলৈ আহিলোঁ।
২৩। মীমুৰে লেম জ্বলালত আমি ঘৰ সোমালোঁ।
২৪। মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত আমি পাগঘৰলৈ গলোঁ।
২৫। চাহ খোৱা হলত মীমুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল।
২৬। বাতৰিবোৰ চোৱা হলত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ।
২৭। ২য় বাৰ পঢ়িলত সকলো বুজি পালে।
২৮। মীমুৰে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে।
২৯। ছবি অঁকা হলত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ।

Substitution Drill

- ১। আমি কান্দীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ।

অসম

আমি অসম ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ।

চাই

আমি অসম চাই সোনকালে ঘূৰি আহিলোঁ।

উভতি

আমি অসম চাই সোনকালে উভতি আহিলোঁ ।

২ । দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ ।

তাত

তাত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ ।

কৰিলোঁ

তাত দুদিন থাকি কিবা কিবি কৰিবোঁ ।

খালোঁ

তাত দুদিন থাকি কিবা কিবি খালোঁ ।

৩ । ছোৱালীজনীক হোফেলত থৈ উভতি আহিলোঁ ।

ঘূৰি

ছোৱালীজনীক হোফেলত থৈ ঘূৰি আহিলোঁ ।

ৰাখি

ছোৱালীজনীক হোফেলত ৰাখি ঘূৰি আহিলোঁ ।

৪ । আমি খোৱা লোৱা কৰি বেলত উঠিলোঁ ।

খোৱা বোৱা

আমি খোৱা বোৱা কৰি বেলত উঠিলোঁ ।

খাইবৈ

আমি খাই বৈ বেলত উঠিলোঁ ।

৫ । ভূৱনেশ্বৰত নামি এখন বিজ্ঞা ললোঁ ।

তাত

তাত নামি এখন বিজ্ঞা ললোঁ ।

লক্ষীসাগৰ চ'ক

লক্ষীসাগৰ চ'কত নামি এখন বিজ্ঞা ললোঁ ।

টেক্সি

লক্ষ্মীসাগৰ চ'কত নামি এখন টেক্সি ললোঁ ।

৬। বিজ্ঞানীসকলক দুটকা দি বিদায় দিলোঁ ।

পইচা

বিজ্ঞানীসকলক পইচা দি বিদায় দিলোঁ ।

ভাৰা

বিজ্ঞানীসকলক ভাৰা দি বিদায় দিলোঁ ।

কৰিলোঁ

বিজ্ঞানীসকলক ভাৰা দি বিদায় কৰিলোঁ ।

৭। মিচেচে অলপ গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিছিল ।

গাখীৰ

মিচেচে গাখীৰ গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিছিল ।

ল'ৰাইতক

মিচেচে গাখীৰ গৰম কৰি ল'ৰাইতক খাবলৈ দিছিল ।

৮। আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল ।

কাশ্মীৰ

আমি কাশ্মীৰলৈ যাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল ।

তালৈ

আমি তালৈ যাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল ।

প্ৰায় শেষ

আমি তালৈ যাওঁতে বাৰিষা প্ৰায় শেষ হৈছিল ।

৯। কঙাইগাওঁ পাওঁতেই বানপানীৰ খবৰ ওলাল ।

নিবাঁচনৰ

কঙাইগাওঁ পাওঁতেই নিবাঁচনৰ খবৰ ওলাল ।

থাকোতেই

বজাইগাওঁত থাকোতেই নিৰ্বাচনৰ খবৰ ওলাল ।

১০ । মেৰামতি কৰি থাকোতেই মথাউৰি ভাগিল ।

চিঙিল

মেৰামতি কৰি থাকোতেই মথাউৰি চিঙিল ।

চাই থাকোতেই

চাই থাকোতেই মথাউৰি চিঙিল ।

১১ । আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ ধনভাণ্ডাৰ উদ্‌গ হ'ল ।

শেষ

আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ ধনভাণ্ডাৰ শেষ হ'ল ।

টকা পইচা

আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ টকা পইচা শেষ হ'ল ।

১২ । খাদ্য শস্য আনোঁতে সাতদিনমান লাগিব ।

নিওঁতে

খাদ্য শস্য নিওঁতে সাতদিনমান লাগিব ।

কিনোঁতে

খাদ্য শস্য কিনোঁতে সাতদিনমান লাগিব ।

১৩ । সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি বজাবলৈ আহিলোঁ ।

বজাবলৈ

সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি বজাবলৈ গলোঁ ।

ওলালোঁ

সূৰ্য অস্ত গ'লত আমি বজাবলৈ ওলালোঁ ।

চাবহঁত

সূৰ্য অস্ত গ'লত চাবহঁত বজাবলৈ ওলাল ।

- ১৪। মীশুবে লেম লগালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।
 লগালত
 মীশুবে লেম লগালত আমি ঘৰ সোমালোঁ ।
 ভিতৰ
 মীশুবে লেম লগালত আমি ভিতৰ সোমালোঁ ।
 বাহিৰ
 মীশুবে লেম লগালত আমি বাহিৰ ওলালোঁ ।
- ১৫। মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত আমি পাগঘৰলৈ গ'লোঁ ।
 সিহঁত
 মাকে চাহ খাবলৈ মাতিলত সিহঁত পাগঘৰলৈ গ'ল ।
 কলত
 মাকে চাহ খাবলৈ কলত সিহঁত পাগঘৰলৈ গ'ল ।
- ১৬। ২য় বাৰ পঢ়িলত সকলো বুজি পালে ।
 মাতিলত
 ২য় বাৰ মাতিলত সকলো বুজি পালে ।
 আকৌ এবাৰ
 আকৌ এবাৰ মাতিলত সকলো বুজি পালে ।
- ১৭। মীশুবে কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
 মাকে
 মাকে কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
 তাই
 মাকে কলত তাই ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে ।
 ললে
 মাকে কলত তাই ছবি আঁকিবলৈ ললে ।

- ১৮। ছবি অঁকা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ দিলোঁ ।
কলোঁ
ছবি অঁকা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ কলোঁ ।
চোৱা হ'লত
ছবি চোৱা হ'লত মই তাক অংক কৰিবলৈ কলোঁ ।
পঢ়িবলৈ
ছবি চোৱা হ'লত মই তাক পঢ়িবলৈ কলোঁ ।

Contraction Drill

- ১। দিল্লীত দুদিন থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ ।
দিল্লীত থাকি কিবা কিবি কিনিলোঁ ।
- ২। ছোৱালীজনীক হোটেলত থৈ উভতি আহিলোঁ ।
ছোৱালীজনীক থৈ উভতি আহিলোঁ ।
- ৩। ল'ৰাটোৱে আপোনালৈ বাট চাই চাই শুই পৰিছে ।
ল'ৰাটোৱে বাট চাই চাই শুই পাৰিছে ।
- ৪। মিচেচে অলপ গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিছে ।
মিচেচে গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিছে ।
- ৫। বেছি হোৱা মাসেৰ ভৰকাৰীখিনি বাতিত থৈ ঢাকি থলে ।
ভৰকাৰীখিনি বাতিত থৈ ঢাকি থলে ।
- ৬। আমি অসমলৈ যাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল ।
আমি যাওঁতে বাৰিষা আৰম্ভ হৈছিল ।

- ৭। আমি তাত থাকোঁতে এটা বিৰাট বানপানী হৈছিল।
আমি থাকোঁতে এটা ব'নপানী হৈছিল।
- ৮। খাওঁতে শোওঁতে প্ৰায়ে সেই দৃশ্য মনলৈ আহিছিল।
খাওঁতে শোওঁতে প্ৰায়ে মনলৈ আহিছিল।
- ৯। আৰ্থিক সাহায্য দিওঁতেই চৰকাৰৰ ধনভাণ্ডাৰ উন্নত হ'ল।
সাহায্য দিওঁতেই ধনভাণ্ডাৰ উন্নত হ'ল।
- ১০। মাকে চাহ খাবলৈ মাতিবলত আমি পকেটলৈ গলোঁ।
মাকে মাতিবলত আমি পকেটলৈ গলোঁ।
- ১১। চাহখোৱা হ'লত মৌসুমীত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল।
চাহ খোৱা হ'লত মৌসুমীত গ'ল।
- ১২। বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ।
বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো গলোঁ।
- ১৩। মৌসুমে ছবি আঁকিবলৈ কলত সি ছবি আঁকিবলৈ ধৰিলে।
মৌসুমে কলত সি আঁকিবলৈ ধৰিলে।

Transformation Drill

- ১। চাহ খোৱা হ'লত মৌসুমীত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল।
চাহ খাই মৌসুমীত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল।
- ২। বাতৰিবোৰ চোৱা হ'লত ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ।
বাতৰিবোৰ চাই ময়ো সিহঁতৰ কাষলৈ গলোঁ।
- ৩। সিহঁতে ২য় বাৰ পঢ়িলত সকলো বুজি পালে।
সিহঁতে ২য় বাৰ পঢ়ি সকলো বুজি পালে।

Transposition Drill

- ১। আমি কাম্বীৰ ভ্ৰমণ কৰি সোনকালে উত্ততি আহিলোঁ ।
আমি সোনকালে উত্ততি আহি কাম্বীৰ ভ্ৰমণ কৰিলোঁ ।
 - ২। আমি খোৱা লোৱা কৰি বেলত উঠিলোঁ ।
আমি বেলত উঠি খোৱা লোৱা কৰিলোঁ ।
 - ৩। মিচেচে গাখীৰ গৰম কৰি মোক খাবলৈ দিলে ।
মিচেচে মোক খাবলৈ দি গাখীৰ গৰম কৰিলে ।
 - ৪। আমি বঙাইগাওঁ পাওঁতে বানপানীৰ খবৰ ওলাল ।
বানপানীৰ খবৰ ওলালত আমি বঙাইগাওঁ পালোঁ ।
 - ৫। সূৰ্য অস্ত গ'লত সিহঁত ঘৰলৈ আহিল ।
সিহঁত ঘৰলৈ আহিলত সূৰ্য অস্ত গ'ল ।
 - ৬। আমাৰ চাহ খোৱা হ'লত মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'ল ।
মীনুহঁত পঢ়া কোঠালৈ গ'লত আমাৰ চাহ খোৱা হ'ল ।
-

Unit XII : Lesson—63

Test Lesson—About the Sports

দীপক : বঙ্গব, তই ফেডিয়ামনে
নেষায় নে ?

Deepak : Ranjan, won't you
go to the Stadium ?

বঙ্গন : অ' যাম । মই ভাতপানী
খায়েই যাম । তই গুলাই
আঠিলিয়েই নেকি ?

Ranjan : Yes, (I) shall go.
Immediately after
taking food, I shall go.
Have you come being
ready ?

দীপক : অ' ভাই । কালি গৈ পাওঁতে
খেল আৰম্ভই হৈছিল ।

Deepak : Oh yes Yesterday
when (I) was reaching,
the playing started al-
ready.

ବନ୍ଧନ : କାଲି ତହିଁ କେତିୟା ଟିଏ ଡମ୍ବାଲି ?

Ranjan : When did you arrive (there) yesterday?

দীপক : শাস্ত্রমুখে প্রথম গ'লটো দিলত
বব হৈ চৈ হ'ল । তার অলপ
আগতেই মই গৈ পাইছোঁ ।

Deepak : Santanu having scored the first goal, there was serious disturbance I reached there little earlier than that.

বঙ্গব : শাস্ত্রমূৰ্বে কালি বড়িয়া খেলিলে

Ranjan : Santanu played

ভাই। টাউন ক্লাব পেনাল্টিটো
মাৰিও সি এটা গ'ল কৰিলে।
ভাৰ তহতেই মহম্মেদান
স্পৰ্টিং জিকিল।

well yesterday. He
scored another goal by
kicking the Town
Clup's panulty. It was
for his credit that
Mahemmedan sporting
won.

দীপক : মহম্মেদান স্পৰ্টিং টো খুব ফাউল
খেলে। বেফাৰীয়ে বৰ পক্ষপা-
তিত্ব কৰিছিল। কেইবাটাও
ফাউল দেখিও এবাৰ দিলে।
লাইন মেনে দেখুগলতহে
পেনাল্টিটো ধৰিলে।

Deepak : Mahemmedan
Sporting pay too much
foul. The referee did
much partiality. Even
after having seen many
fouls, the feferee left
(them). After the line-
man had shown he
caught penulty.

ৰঞ্জ : আজিবা আকৌ তলিখেল খন
কেনেকুৱা হয়? পৰ'হি খেল-
খন ত্ৰু আছিল। খেল চলি
গাকোতে কিনকিনিয়া বৰযুগ
আছিল। ফিল্ড টেক্টেকীয়া
হ'ল। কোনো পক্ষই সুবিধা
কৰিব নোৱাৰিলে। আজি
মোকো বিজাৰ্ডত ৰাখিছে।
মই এটা গেম খেলি আক

Ranjan : How shall be the
volly match today?
The day btfore yester-
day, it was a draw.
When the playing was
continuing drizzling
started. The field became
slippery. None of the
parties could take any

নেখেলোঁ । তই বেডমিন্টন
খেলিবি চাইগৈ ।

chance. Today (they)
have kept me also in
the reserve list. After
playing one game, I
won't play any more.
You would perhaps
play badminton. ?

দীপক : অ', মোৰ নামো দিহে তো !
মোৰ আকৌ বেটখন ভাঙিছে ।
পংকজো তাৰ বেটখন দিম বুলি
কলত মই সন্মত দিলোঁ ।

Deepak : Oh yes, (the) have
given my name, of co-
urse. My bat has broken.
After pankaj having
told that he would
offer his bat, I gave
consent.

বজ্জন : তইতৰ খেলখন কেতিয়াটক
হব ?

Ranjan : What your play
will start ?

দীপক . অলপ বেৰি হ'ব চাগে । লাইটৰ
কানেকশ্যন বেয়া হৈছে । সেই-
বোৰ ঠিক কৰোতে সাতমান
বাজিব ।

Deepak : (It) would perhaps
be slightly late. The
light-connection is out
of order. While fixing
them up (it) would be
about 7 o'clock.

1. Give short replies :

(ক) বজ্জন কিয় ফেডিয়ামলৈ ওলাইছে ?

- (খ) দীপক কিয় ষ্টেডিয়ামলৈ ওলাইছে ?
- (গ) কালি দীপক কেতিয়া ষ্টেডিয়াম পালে ?
- (ঘ) বল খেলত কোন ক্ৰিকিট ?
- (ঙ) বেকাৰীজনে নিৰপেক্ষ অৱলম্বন কৰিছিল নে ?
- (চ) ঘোৱা পৰিহৰ ভলিখেলখন কি হ'ল ?
- (ছ) কোনে বেডমিণ্টন খেলিব ?
- (জ) বিজাৰ্ভত কোন আছে ?
- (ঝ) বেডমিণ্টন কেইবজামানত আৰম্ভ হব ?
- (ঞ) কি কাৰণে এই খেল পলমকৈ হব ?

2. Fill in the blanks :

- (ক) সেইবোৰ ঠিক — — সাতমান খাজিৰ।
- (খ) খেলখন — — হব ?
- (গ) পংকজে যেট — — বুলি — — মই খেলিবলৈ সন্মতি দিলোঁ।
- (ঘ) মই এটা গেম — — আক নেখেলোঁ।
- (ঙ) ভই যাবলৈ — — আহিলিয়েই নেকি ?
- (চ) শান্তনুৱে প্ৰথম গলটো — — বৰ হৈ চৈ হ'ল।
- (ছ) বেকাৰীয়ে কেইবাটাও ফাউল — — এৰি দিছে।
- (জ) খেল চলি — — কিনকিনিয়া বৰষুণ আহিল।
- (ঝ) বৰষুণ অলপ আগতে মই — — পাইছোঁ।
- (ঞ) টেলিগ্ৰামখন — — তাৰ মুখখন শেতা পৰিল।

3. Join each pair of sentences into one using conjunctive participle -ই and maintain grammatical correctness :

- (ক) মই ভাত খালোঁ। স্কুললৈ গলোঁ।
- (খ) তেওঁ এতিয়া শুইছে। তেওঁ অলপ আগতে আহি পাইছে।

(গ) তুমি তালৈ যোৱা। কামটো কৰা।

(ঘ) তই চিঠিখন দাঙি। সোনকালে উদ্ভতি আহিব।

(ঙ) তেখেতে আগতে ইয়াতে আছিল। তেখেতে মহিলা কলেজখন

অধ্যাপনা কৰিছিল।

4. Join each pair of sentences using conjunctive participle

-ওঁতে and maintain correctness :

(ক) আমি পাছেৰে গৈ আছোঁ। এনেতে বাৰ্কাত এটা দুৰ্ঘটনা দেখিলোঁ।

(খ) তেওঁ তাত বহি আছে। সেই সময়তে বৰষুণ আহিল।

(গ) তুমি তেতিয়া ভাত খাই আছা। এনেতে ঘণ্টা পৰিল।

(ঘ) মই কথাটো কলোঁ লগে লগেই তেওঁ গৰ্জি উঠিল।

(ঙ) তই আহ। লগত মৌশুকো আনিব।

(চ) খেল চলি আছে। এনেতে বৰষুণ আহিল।

5. Join each pair of sentence by using -(ই)লত conjunctive and maintain correctness :

(ক) জোন উঠিল। তেতিয়া আমি ফুৰিবলৈ ওলালোঁ।

(খ) বুৰুলে চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। তেতিয়া আটায়ে তালৈ গল।

(গ) ৮ বজাত চিনেমা শেষ হল। তেতিয়া সকলো ঘৰাঘৰি গ'ল।

(ঘ) সভাপতিয়ে ভাষণ আৰম্ভ কৰিলে। লগে লগে সকলো নীৰৱ হ'ল।

(ঙ) বেল আহি প্লেটফৰ্ম পালে। চাৰিওফালে হুলস্থূল লাগি পাবিল।

6. Change into negative (change finite verb).

(ক) মই কথাটো কৈ গুচি আহিলোঁ।

(খ) তেওঁ পুৰীত থাকি পঢ়াশুনা কৰিব।

(গ) তই স্কুললৈ গৈ খেলিব।

- (ঘ) তুমি দেউতাকক কৈ ইয়ালৈ আহিছিল।
(ঙ) আপুনি আহোঁতে কিতাপ লৈ আহিব।
(চ) মোৰ ওভোতোঁতে পলম হব।
(ছ) ভোমালোকে পঢ়োতে মনযোগ দি পঢ়িবা।
(জ) সূৰ্য অন্তঃগত ভেট ফুলিল।
(ঝ) তেখেতে কলত মই কামটো কৰিলোঁ।
(ঞ) সভাপতিয়ে আৰম্ভ কৰিলত সকলো নীবব হল।

7. Rewrite the following sentences giving the negative forms of underlined portions :

- (ক) মই ভালৈ গৈ ভাল কৰিলোঁ।
(খ) তেওঁ ইয়ালৈ আহি বৰ বেয়া কৰিলে।
(গ) তুমি মাৰাক কৈ ইয়ালৈ আহি বা।
(ঘ) তেওঁ আহি পাওঁতেই সভা আৰম্ভ হল।
(ঙ) ৰাতি পুৱালত চৰাইবোৰে কৰিলিগাবলৈ ধৰিলে।

8. Change into interrogative :

- (ক) বুৰুলে ভাত খাই ফুললৈ গ'ল।
(খ) দীপকে ফুললৈ গৈ পড়িলে।
(গ) তুমি গৈ পাওঁতে খেল আৰম্ভ হ'ল।
(ঘ) দেউতাকে কলত সন্ধ্যাতই কামটো কৰিলে।
(ঙ) সদায় মাছ খাই খাই আমনি লাগিল।

Unit XIII : Lesson — 64.

If Prasanta Also Had Been to Assam

- প্রশান্ত : চাব, আপোনাক কেইবা
দিনো দেখা নাই। কব-
বালৈ গৈছিল নেকি ? Prasanta : Sir, (we) have ~~not~~
seen you for some
days. Had you been to
somewhere ?
- হাজৰিকা : আমি অসমলৈ গৈছিলোঁ। Hazarika : We had been to
Assam.
- প্রশান্ত : আগতে জনাহলে ময়ো
পলোঁহেতেন। আপোনা-
লোক অসমৰ কোনাখিনিলৈ
গৈছিল নো ? Prasanta : Had (I) known it
earlier. I also would
have gone. To which
part of Assam you had
been to ?
- হাজৰিকা : আমি শিৱসাগৰলৈ
গৈছিলোঁ। Hazarika : We had been to
Sibsagar.
- প্রশান্ত : তাত মোৰ বন্ধু এজন
আছে। মই তেওঁৰ ঘৰত
থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন।
তেওঁ মোক চাবলগীবা ঠাই-
বোৰ দেখুৱালেহেঁতেন। Prasanta : I also have a friend
there. I could have
stayed in his house. He
would have show me
the worth seeing places.
- হাজৰিকা : যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'ল-
হেঁতেন। অসমৰ বান- Hazarika : If you had been
(there) it would have

পানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প
লিখিব পাৰিলাহেঁতেন।

been very nice. You
could have written a
story with the descri-
ption of Assam's flood.

প্ৰশান্ত : আপুনি কোৱাৰেঁতেন মই
নিশ্চয় ওলালোঁহেঁতেন।
মই যোৱাৰেঁতেন ভাৰ্টি-
ইতকো লগত নিলো-
হেঁতেন। তেতিয়া চাব
আপুনিও বাইদেউইতক
নিবিলেহেঁতেন নে ?

Frasanta . If you had told
I would have certainly
gone. Had I gone (teere)
I would have taken my
sisters Then sir, won't
you have taken Madam
and other ?

হাজৰিকা : এৰা, সকলোৱে একেলগে
যোৱাৰেঁতেন বৰ ভাল
লাগিলেহেঁতেন ! তুমি চাগৈ
খিলঙলৈও গ'লাহেঁতেন ?
তাত বিডন, বিচপ জল-
প্ৰপাত চাব পাৰিলাহেঁতেন।

Hazarika : Yes, If all had
gone together it would
have been very enjoy-
able. You would, have
perhaps gone to Shill-
ong also ? You could
have seen Bidan, Bisop
waterfalls

প্ৰশান্ত : হয় চাব, থকা মিলাতো
একো অসুবিধা ন'হল-
হেঁতেন। মহাদেউৰ এটা
ডাঙৰ হোটেল আছে। তাত
কম খৰচতে থকা ঠাই
পালোঁহেঁতেন। আপুনি

Prasanta : Yes sir, there
would not have been
any trouble in staying
etc. (O) uncle owns
a big hotel. We could
have got accomodation

আমাব উপাচার্যকো লগ
পালেহেঁতেন ।

there at cheap rate.
You could have met
our Vice-Chancellor.

Build up Drill

১। দেখা নাই ।

কেইবা দিনো দেখা নাই ।

আপোনাক কেইবা দিনো দেখা নাই ।

চাৰ, আপোনাক কেইবা দিনো দেখা নাই ।

২। গৈছিল নেকি ?

কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?

আপোনালোক কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?

৩। গৈছিলোঁ ।

আমি গৈছিলোঁ ।

আমি অসমলৈ গৈছিলোঁ ।

৪। গলোঁ হেঁতেন ।

ময়ো গলোঁ হেঁতেন ।

জনাহলে ময়ো গলোঁ হেঁতেন ।

আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁ হেঁতেন ।

৫। আপোনালোক গৈছিল ।

আপোনালোক কোন ঠাইলৈ গৈছিল নো ?

আপোনালোক অসমৰ কোন ঠাইলৈ গৈছিল নো ?

- ৬। গৈছিলোঁ ।
আমি গৈছিলোঁ ।
আমি শিৱসাগৰলৈ গৈছিলোঁ ।
- ৭। আছে ।
বন্ধু এজন আছে ।
ভাত মোৰো বন্ধু এজন আছে ।
- ৮। পাৰিলোঁহেঁতেন ।
খাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।
মই খাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।
মই তেওঁৰ ঘৰত খাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।
- ৯। দেখুৱালেহেঁতেন ।
তেওঁ দেখুৱালেহেঁতেন ।
তেওঁ মোক দেখুৱালেহেঁতেন ।
তেওঁ মোক ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।
তেওঁ মোক চাবলগীয়া ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।
- ১০। হ'লহেঁতেন ।
বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।
যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।
তুমি যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।
- ১১। পাৰিলাহেঁতেন ।
লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।
এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।
বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।

অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাবে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।

১২ । ওলালোহেঁতেন ।

নিশ্চয় ওলালোহেঁতেন ।

মই নিশ্চয় ওলালোহেঁতেন ।

আপুনি কোৱাহেঁতেন মই নিশ্চয় ওলালোহেঁতেন ।

১৩ । নিলোহেঁতেন ।

লগত নিলোহেঁতেন ।

ভক্তিহঁতকো লগত নিলোহেঁতেন ।

মই যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো লগত নিলোহেঁতেন ।

১৪ । নিনিলেহেঁতেন নে ?

বাইদেউহঁতক নিনিলেহেঁতেন নে ?

আপুনি বাইদেউহঁতক নিনিলেহেঁতেন নে ?

তেতিয়া চাব, আপুনি বাইদেউহঁতক নিনিলেহেঁতেন নে ?

১৫ । লাগিলহেঁতেন ।

বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন ।

একলগে যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন ।

এবা, সকলোৰে এৰেলগে যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন

১৬ । গলাহেঁতেন ।

খিলঙলৈ গলাহেঁতেন ।

তুমি চাগৈ খিলঙলৈও গলাহেঁতেন ?

১৭ । চাব পাৰিলাহেঁতেন ।

ভাত জলপ্ৰপাত চাব পাৰিলাহেঁতেন ।

ভাত বিডন বিচপ জলপ্ৰপাত চাৰ পাৰিলাহেঁতেন ।

১৮ । নহ'লহেঁতেন ।

একো অসুবিধা নহ'লহেঁতেন ।

থকা মিলাতো একো অসুবিধা নহ'লহেঁতেন ।

হয় চাৰ, থকা মিলাতো একো অসুবিধা নহ'লহেঁতেন ।

Substitution Drill

১ । (ক) আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন ।

জমাহেঁতেন

আগতে জনাহেঁতেন ময়ো গলোঁহেঁতেন ।

জানিব পাৰিলে

আগতে জানিব পাৰিলে ময়ো গলোঁহেঁতেন ।

(গ) আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন ।

ওলালোঁহেঁতেন

আগতে জনাহলে ময়ো ওলালোঁহেঁতেন ।

আহিলোঁহেঁতেন

আগতে জনাহলে ময়ো আহিলোঁহেঁতেন ।

২ । (খ) মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

তেখেতৰ

মই তেখেতৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

তেওঁলোকৰ

মই তেওঁলোকৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

তেখেতসকলৰ

মই তেখেতসকলৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

(খ) মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

উঠিব

মই তেওঁৰ ঘৰত উঠিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

(গ) মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

থাকিলোঁহেঁতেন

মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিলোঁহেঁতেন ।

উঠিলোঁহেঁতেন ।

মই তেওঁৰ ঘৰত উঠিলোঁহেঁতেন ।

আলহী হলোঁহেঁতেন

মই তেওঁৰ ঘৰত আলহী হলোঁহেঁতেন ।

৩। তেওঁ মোক চাবলগীয়া ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।

পৰিদৰ্শন কৰিবলগীয়া

তেওঁ মোক পৰিদৰ্শন কৰিবলগীয়া ঠাইবোৰ

দেখুৱালেহেঁতেন ।

ভাল ভাল

তেওঁ মোক ভাল ভাল ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।

৪। (ক) তুমি যোৱাহলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

যোৱাহেঁতেন

তুমি যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

অহাহেঁতেন

তুমি অহাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

থকাহেঁতেন

তুমি থকাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

(খ) তুমি যোৱাহলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

লাগিলহেঁতেন

তুমি যোৱাহলে বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন ।

সুবিধা হ'লহেঁতেন

তুমি যোৱাহলে বৰ সুবিধা হ'লহেঁতেন ।

৫ । (ক) অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।

দুৰ্দশাৰ বৰ্ণনাৰে

অসমৰ দুৰ্দশাৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।

ধুমহাৰ

অসমৰ ধুমহাৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।

(খ) অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন ।

বৰ্চিব

অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প বৰ্চিব পাৰিলাহেঁতেন ।

Expansion Drill

১ । আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন ।

আগতে জনাহলে ময়ো অসমলৈ গলোঁহেঁতেন ।

২ । মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

মই তেওঁৰ ঘৰত কেইদিনমান থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

৩ । তেওঁ মোক চাবলগীয়া ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।

তেওঁ মোক চাবলগীয়া ঠাইবোৰ ভালকৈ দেখুৱালেহেঁতেন ।

- ৪। তুমি যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন।
তুমি যোৱাহেঁতেন আমাৰ বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন।
- ৫। আপুনি কোৱাহেঁতেন মই নিশ্চয় গলোঁহেঁতেন।
আপুনি মোক কোৱাহেঁতেন মই নিশ্চয় গলোঁহেঁতেন।
- ৬। মই যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো লগত নিলোঁহেঁতেন।
মই অসমলৈ যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো লগত নিলোঁহেঁতেন।
- ৭। আপুনিও বাইদেউহঁতক নিনিলেহেঁতেন নে ?
আপুনি বাইদেউহঁতক লগত নিনিলেহেঁতেন নে ?
- ৮। তুমি চাগৈ খিলঙলৈও গ'লাহেঁতেন।
তুমি চাগৈ গুৱাহাটীৰ পৰা খিলঙলৈও গ'লাহেঁতেন।
- ৯। থকা মেলাতো একো অশুবিধা নহ'লহেঁতেন।
থকামেলাতো আপোনাৰ একো অশুবিধা নহ'লহেঁতেন।
- ১০। তাত কম খৰচত থকাঠাই পালোঁহেঁতেন।
তাত আমি কম খৰচত থকাঠাই পালোঁহেঁতেন।
- ১১। আপুনি আমাৰ উপাচার্যকো লগ পালেহেঁতেন।
আপুনি তাত আমাৰ উপাচার্যকো লগ পালেহেঁতেন।

Negative Transformation

- ১। আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন।
আগতে জনাহলে ময়ো নগলোঁহেঁতেন।
- ২। মই তেওঁৰ দৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন।
মই তেওঁৰ দৰত থাকিব নোৱাৰিলোঁহেঁতেন।

- ৩। তেওঁ মোক ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন।
তেওঁ মোক ঠাইবোৰ নেদেখুৱালেহেঁতেন।
- ৪। তুমি যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
তুমি যোৱাহেঁতে ন সিমানে ভাল নহ'লহেঁতেন।
- ৫। তুমি লিখিব পাৰিলাহেঁতেন।
তুমি লিখিব নোৱাৰিলাহেঁতেন।
- ৬। আপুনি কোৱাহেঁতেন মই ওলালোঁহেঁতেন।
আপুনি কোৱাহেঁতেন মই নোলালোঁহেঁতেন।
- ৭। মই যোৱাহেঁতেন ভৰ্তিহঁতকো লগত নিলোঁহেঁতেন।
মই যোৱাহেঁতেন ভৰ্তিহঁতকো লগত নিনিলাওঁহেঁতেন।
- ৮। তুমি চাগৈ খিলঙলৈ গলাহেঁতেন ?
তুমি চাগৈ খিলঙলৈ নগ'লাহেঁতেন।
- ৯। আমি তাত থকাঠাই পালোঁহেঁতেন।
আমি তাত থকাঠাই নাপালোঁহেঁতেন।

EXERCISE

1. Fill in the blanks :

- (ক) আগতে — — ময়ো গলোঁহেঁতেন।
(খ) আমি তেওঁৰ ঘৰত থাকিব — —।
(গ) তুমি — — বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
(ঘ) বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে তুমি এটা গল্প — —।

- (ঙ) মই — — ভৰ্তিহঁতকো লগত — — ।
(চ) তেতিয়া চাব, আপুনিও বাইদেউহঁতক — — নে ?
(ছ) তুমি চাগৈ — — গ'লাহেঁতেন ?
(জ) তাত — — চাব পাৰিলাহেঁতেন ।
(ঝ) থকা — — তো একো অসুবিধা — — ।
(ঞ) আপুনি আমাৰ উপাচাৰ্যকো লগ — — ।

2. Provide the subject pronoun/noun at the appropriate place :

- (ক) () আগতে জনাহলে ময়ো গ'লোহেঁতেন ।
(খ) () তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলেহেঁতেন ।
(গ) () চাগৈ শিলঙলৈও গ'লাহেঁতেন ।
(ঘ) () কোৱাহেঁতেন নিশ্চয় ওলালোহেঁতেন ।
(ঙ) () তাত জলপ্ৰপাত চাব পাৰিলাহেঁতেন ।
(চ) () তাত কম খৰচতে থকা ঠাই পালোহেঁতেন ।

3. Change into negative :

- (ক) আপুনি আমাক লগ পালেহেঁতেন ।
(খ) তুমি চাগৈ শিলঙলৈ গ'লাহেঁতেন ।
(গ) আপুনিও বাইদেউহঁতক নিলেহেঁতেন ।
(ঘ) তেওঁ মোক ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।
(ঙ) তুমি যোৱাহলে ভাল হ'লহেঁতেন ।

4. Form the past conditional verb-form from the following verb-roots following the formula given below :

Formula : Verbroot+past tense marker+personal marker
+ -হেঁ তেন+ 1st personal

- (ক) থা-
- (খ) কৰ-
- (গ) নে-
- (ঘ) শো-
- (ঙ) পঢ়-
- (চ) আহ-
- (ছ) বা-

Vocabulary

বেইবা দিনো	'for several days'
কববালৈ	'somewhere'
জনাহলে	'If (I) knew'
কোনখিনি	'to which point, extent'
চাবলগীয়া	'worthseeing'
বৰ্ণনা	'description'
গল্প	'story'
কোবাহেঁ তেন	'If (I) was told'
জালোঁ হেঁ তেন	'I would have started, gone'
যোবাহেঁ তেন	'If (I) went'
ভকিহঁত	'sister and others'

নিমিলেহেঁতেন	'(you) won't have taken'
সকলোরে	'all'
একলগে	'together'
লাগিলহেঁতেন	'it would have been felt'
বিভন বিচপ	'Names of two waterfalls'
জলপ্রপাত	'waterfall'
থকা-মিলা	'staying etc.'
অসুবিধা	'inconvenience'
হোটেল	'hotel'
কম খৰচ	'cheep rate'
থকা ঠাই	'accommodation'
পালোঁহেঁতেন	'(I) would have got'
উপাচার্য	'Vice chancellor'
লগ পালেহেঁতেন	'(you would have met'

Grammatical Notes

1. The use of past conditional verbs in the principal clause is introduced here. The rule is very simple. Only -হেঁতেন is added to the fully inflected simple past tense verbs.
e.g. :

কৰিলোঁ-হেঁতেন

কৰিলা-হেঁতেন

কৰিলে-হেঁতেন

2. The verb in the subordinate clause is an infinitive one. In this construction, '-আ + হলে' or '-আ + হেঁতেন' is added to the verbstem. :

ক + আ + হেঁতেন > কোৱাহেঁতেন

জান্ + আ + হলে > জানাহলে

It is to be noted that the conditioning infinitive verb remains unchanged irrespective of the person of the subject.

Unit XIII : Lesson – 65

PICNIC

উষা : চিত্ৰলেখা, তই পিকনিকলৈ
নগৈ বৰ ভুল কৰিলি।
পিকনিক বৰ মজা হৈছিল।
তই গলে পিকনিকৰ কথা
কেতিয়া নাপাহৰিলি-
হেঁতেন।

Usha : Chitralekha, by not
going to the picnic you
did a mistake. The
picnic was very amus-
ing. Had you gone, you
won't hav forgotten
the picnic.

চিত্ৰলেখা : হয় নেকি ? মই তেনে বৰ
মিচ কৰিলোঁ। মাৰ গা
বেয়া। নহলে মই যেম
তেনে গলোঁ হেঁতেন।

Chitralekha : Is it ? Then I
missed a (chance). Had
my mother not been
unwell, I would have
certainly gone

উষা : বৰা চাৰ না থাকিলে
পিকনিক তেল হ'ল হেঁতেন।
জান, চাহৰ গাখীৰখিনি
ফাটি গৈছিল। বৰা চাৰে
পিয়নটোক বজাবলৈ নপ-
ঠালে চাহ খোৱা নহ'ল-
হেঁতেন।

Usha : Had not Bora sir been
there, the picnic would
have been spoiled. (Do)
you know, the milk for
tea were spoiled. Had
not Bora sir sent the
peon to the market (cur)
taking of tea would not
have been possible.

চিত্ৰলেখা : তাত আজ্ঞা কোনে
বান্ধিলে ?

Chitralekha : Who cooked
meal ?

উষা : তাতকেইটা বিনয়ে বান্ধিলে ।
সি মচলাপাতি বটি দিলে ।
বাইদেউ আৰু প্ৰমিলাই
মাংসখন বান্ধিলে । তই গলে
তই বান্ধিব গাৰিলি-
হেঁতেন । মাংসখন বৰ ভাল
হোৱা নাছিল । আলু-কব্বিৰ
ভৰকাৰীখন কিন্তু বৰ সোৱাদ
হৈছিল । ভজাখন অলপ
অদা হৈছিল । পায়সো
বিনয়ে বান্ধিলে । অৱশ্যে
বাইদেৱে বান্ধিলে বেছি
সোৱাদ হ'লহেঁতেন ।

Usha : Binoy cooked the
rice He grinded the
spices. Madam and
Pramila cooked the
meat Had you gone
(there) you could have
cooked. The meat-curry
was not very good. But
the curry of potato and
cabbage was tasteful.
The salt in the fry was
inadequate. Binoy cooked
the payasa also But, if
Madam cooked it would
have been more taste-
ful.

চিত্ৰলেখা : জান, তহঁতে কলে, হেম
বাইদেৱো গ'লহেঁতেন ।
তেওঁ থাকিলে বৰ মজা
হ'লহেঁতেন । তেওঁ ক'লে
প্ৰণীতাহঁতে নাচিলে-
হেঁতেন ।

Chitralekha : (Do) you know,
if you had told, Hema
Madam would also
have gone. Had she been
there, it would have
been more interesting.
Had she told, Pramila
would have danced

উষা : প্রণীতাই নানা চিলেও বুঝা- Usha : (Although) Pramila
হঁতে নাচিলে উর্মিলা বাই- did not dance, Rama
দেবেও গালে । কেমেবা and others danced.
নিলে ফটো তুলিব পারিলোঁ - Urmila madam also
হেঁতেন । sang. Had (we) taken
camera, (we) could have
taken photoes.

Substitution Drill

- ১। তই পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভুল কৰিলি ।
ভাল
তই পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভাল কৰিলি ।
তুমি
তুমি পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভাল কৰিলা ।
আপুনি
আপুনি পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভাল কৰিলে ।
ভাষাকেন্দ্ৰ
আপুনি ভাষাকেন্দ্ৰলৈ নগৈ বৰ ভাল কৰিলে ।
- ২। পিকনিক বৰ মজা হৈছিল ।
ভাল
পিকনিক বৰ ভাল হৈছিল ।
খেলখন
খেলখন বৰ ভাল হৈছিল ।
- ৩। তই গলে পিকনিকৰ কথা কেতিয়াও নাপাহৰিলিহেঁতেন ।

থাকিলে

তই থাকিলে পিকনিকৰ কথা কেতিয়াও নাপাহৰিলিহেঁতেন ।

ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা

তই থাকিলে ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা কেতিয়াও নাপাহৰিলিহেঁতেন ।

তুমি

তুমি থাকিলে ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা কেতিয়াও নাপাহৰিলাহেঁতেন ।

৪ । মই তেনে বৰ মিচ কৰিলোঁ ।

ভুল

মই তেনে বৰ ভুল কৰিলোঁ ।

খুৰ

মই তেনে খুৰ ভুল কৰিলোঁ ।

৫ । মাৰ গা বেয়া নহলে মই যেনে তেনে গলোঁহেঁতেন ।

দেউতাৰ

দেউতাৰ গা বেয়া নহলে মই যেনে তেনে গলোঁহেঁতেন ।

মোৰ

মোৰ গা বেয়া নহলে মই যেনে তেনে গলোঁহেঁতেন ।

স্বৰ

মোৰ স্বৰ নহলে মই যেনে তেনে গলোঁহেঁতেন ।

৬ । বৰা চাব না থাকিলে পিকনিক ভেল হ'লহেঁতেন ।

তেখেত

তেখেত না থাকিলে পিকনিক ভেল হ'লহেঁতেন ।

নহলে

তেখেত নহলে পিকনিক ভেল হ'লহেঁতেন ।

ভাল নহ'লহেঁতেন ।

ভেথেন্তে নহলে পিকনিক ভাল নহ'লহেঁতেন ।

৭। জান, চাহৰ গাখীৰখিনি ফাটি গৈছিল ।

কালিৰ গাখীৰ

জান, কালিৰ গাখীৰখিনি ফাটি গৈছিল ।

চাহখিনি

জান, কালিৰ চাহখিনি ফাটি গৈছিল ।

৮। বৰা চাবে পিয়নটোক বজাবলৈ নপঠালে চাহ খোৱা

নহ'লহেঁতেন ।

তুমি

তুমি পিয়নটোক বজাবলৈ নপঠালে চাহ খোৱা নহ'লহেঁতেন ।

ল'ৰাটোক

তুমি ল'ৰাটোক বজাবলৈ নপঠালে চাহ খোৱা নহ'লহেঁতেন ।

পিকনিক

তুমি ল'ৰাটোক বজাবলৈ নপঠালে পিকনিক খোৱা

নহ'লহেঁতেন ।

৯। ভাত আঞ্জা কোনে ৰান্ধিলে ?

ভাত-পানী

ভাত-পানী কোনে ৰান্ধিলে ?

কৰিলে

ভাত-পানী কোনে কৰিলে ?

১০। সি মচল্যা পাতি বাটি দিলে ।

বিনয়ে

বিনয়ে মচল্যা পাতি বাটি দিলে ।

- পিয়াজখিনি
বিনয়ে পিয়াজখিনি বাটি দিলে ।
কুটি দিলে
বিনয়ে পিয়াজখিনি কুটি দিলে ।
- ১১। বাইদেউ আৰু প্ৰমিলাই মাংসখন বান্ধিলে ।
আঞ্জাখন
বাইদেউ আৰু প্ৰমিলাই আঞ্জাখন বান্ধিলে ।
পায়সখন
বাইদেউ আৰু প্ৰমিলাই পায়সখন বান্ধিলে ।
ভৰকাৰীখন
বাইদেউ আৰু প্ৰমিলাই ভৰকাৰীখন বান্ধিলে ।
- ১২। তই গলে তই বান্ধিব পাবিলিহেঁতেন ।
থাকিলে
তই থাকিলে তই বান্ধিব পাবিলিহেঁতেন ।
তুমি
তুমি থাকিলে তুমি বান্ধিব পাবিলাহেঁতেন ।
- ১৩। মাংসখন বৰ ভাল হোৱা নাছিল !
সিমান
মাংসখন সিমান ভাল হোৱা নাছিল ।
সোৱাদ
মাংসখন সিমান সোৱাদ হোৱা নাছিল ।
অদা
মাংসখন সিমান অদা হোৱা নাছিল ।
- ১৪। আলু-কব্বিৰ ভৰকাৰীখন কিন্তু বৰ সোৱাদ হৈছিল ।

ভাল

আলু-কবির ভবকাবীখন কিন্তু বব ভাল হৈছিল ।

অদা

আলু-কবির ভবকাবীখন কিন্তু বব অদা হৈছিল ।

ভজাখন

ভজাখন কিন্তু বব অদা হৈছিল ।

১৫। অবশ্য বাইদেবে ঝাঙ্কিলে বেছি সোবাদ হ'লহেঁতেন ।

তই

অবশ্য তই ঝাঙ্কিলে বেছি সোবাদ হ'লহেঁতেন ।

ভাল

অবশ্যে তই ঝাঙ্কিলে বেছি ভাল হ'লহেঁতেন ।

কিন্তু

কিন্তু তই ঝাঙ্কিলে বেছি ভাল হ'লহেঁতেন ।

১৬। তহঁতে কলে হেম বাইদেবো গ'লহেঁতেন ।

চাৰে

চাৰে কলে হেম বাইদেবো গ'লহেঁতেন ।

মই

মই কলে হেম বাইদেবো গ'লহেঁতেন ।

ওলালহেঁতেন

মই কলে হেম বাইদেবো ওলালহেঁতেন ।

১৭। তেওঁ থাকিলে বব মজা হ'লহেঁতেন ।

গলে

তেওঁ গলে বব মজা হ'লহেঁতেন ।

ভাল

তেওঁ গলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

লাগিলহেঁতেন

তেওঁ গলে বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন ।

১৮ । তেওঁ কলে প্ৰণীতাহঁতে নাচিলেহেঁতেন ।

বাইদেৰে

বাইদেৰে কলে প্ৰণীতাহঁতে নাচিলেহেঁতেন ।

ভই

ভই কলে প্ৰণীতাহঁতে নাচিলেহেঁতেন ।

গীত গালে

ভই কলে প্ৰণীতাহঁতে গীত গালেহেঁতেন ।

১৯ । প্ৰণীতাই নানাচিলেও বমাহঁতে নাচিলে ।

নাগালেও

প্ৰণীতাই নাগালেও বমাহঁতে গালে ।

নাৰাকিলেও

প্ৰণীতাই নাৰাকিলেও বমাহঁতে বাকিলে ।

২০ । উৰ্মিলা বাইদেৰেও গালে ।

নাচিলে

উৰ্মিলা বাইদেৰেও নাচিলে ।

খেলিলে

উৰ্মিলা বাইদেৰেও খেলিলে ।

২১ । কেমেৰা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

ললে

কেমেৰা ললে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

থাকিলে

কেমেৰা থাকিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁ হেঁ তেন ।

লব

কেমেৰা থাকিলে ফটো লব পাৰিলোঁ হেঁ তেন ।

। এটা ছবিখন আঁচৰি ফটো তুলিব লাগিব

Transposition Drill

(a) To Negative

১। তই পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভুল কৰিলি ।
তই পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভুল নকৰিছিলি ।

২। পিকনিক বৰ মজা হৈছিল ।
পিকনিক বৰ মজা হৈছিল নাছিল ।

৩। মই মিচ কৰিলোঁ ।
মই মিচ নকৰিলোঁ ।

৪। মাৰ গা বেয়া নহলে মই গলোঁ হেঁ তেন ।
মাৰ গা বেয়া নহলে মই নগলোঁ হেঁ তেন ।

৫। বৰা চাৰ না থাকিলে পিকনিক তেল হ'ল হেঁ তেন ।
বৰা চাৰ না থাকিলে পিকনিক তেল নহ'ল হেঁ তেন ।

৬। গাখীৰখনি ফাটি গৈছিল ।
গাখীৰখনি ফাটি বোৰা নাছিল ।

৭। বৰা চাৰে পিয়নটোক বজাবলৈ নপঠালে চাহ খোৱা
হ'ল হেঁ তেন ।

বৰা চাৰে পিয়নটোক বজাবলৈ নপঠালে চাহ খোৱা
নহ'ল হেঁ তেন ।

- ৮। সি মচলা পাতি বটি নিছিল।
সি মচলা পাতি বটি নিছিলে।
- ৯। প্রমিলাই মাংসখন বান্ধিলে।
প্রমিলাই মাংসখন নাবান্ধিলে।
- ১০। তই গলে তই বান্ধিব পাৰিলিহেঁ তেন।
তই গলে তই বান্ধিব নোবাৰিলিহেঁ তেন।
- ১১। তবকাৰীখন বৰ মোৱাদ হৈছিল।
তবকাৰীখন বৰ মোৱাদ হোৱা নাছিল।
- ১২। বাইদেৱে বান্ধিলে সোৱাদ নহ'লহেঁ তেন।
বাইদেৱে বান্ধিলে সোৱাদ নহ'লহেঁ তেন।
- ১৩। তইতে কলে হেম বাইদেৱো গ'লহেঁ তেন।
তইতে কলে হেম বাইদেৱো নগ'লহেঁ তেন।
- ১৪। তেওঁ থাকিলে বৰ মজা হ'লহেঁ তেন।
তেওঁ থাকিলে বৰ মজা নহ'লহেঁ তেন।
- ১৫। তেওঁ কলে প্ৰণীতাইতে নাচিলেহেঁ তেন।
তেওঁ কলে প্ৰণীতাইতে নাচিলেহেঁ তেন।
- ১৬। কেমেবা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁ হেঁ তেন।
কেমেবা নিলেও ফটো তুলিব নোবাৰিলোঁ হেঁ তেন।

(b) Negation of Infinate verbs.

- ১। মই পিকনিকলৈ গৈ ভুল কৰিলোঁ।
মই পিকনিকলৈ নগৈ ভুল কৰিলোঁ।

- ২। সেই গলে পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিহেঁতেন।
তই নগলে পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিলিহেঁতেন।
- ৩। বাইদেৱে ৰাফিলে সোৱাদ হ'লহেঁতেন।
বাইদেৱে নাৰাফিলে সোৱাদ হ'লহেঁতেন।
- ৪। তহঁতে কলে হেম বাইদেউ গ'লহেঁতেন।
তহঁতে নকলে হেম বাইদেউ গ'লহেঁতেন।
- ৫। তেওঁ থাকিলে বৰ মজা হ'লহেঁতেন।
তেওঁ নাথাকিলে বৰ মজা হ'লহেঁতেন।
- ৬। তেওঁ কলে শ্ৰীতাইতে নাচিলেহেঁতেন।
তেওঁ নকলে শ্ৰীতাইতে নাচিলেহেঁতেন।

(c) To Interogative.

- ১। মই তেনে বৰ মিচ কৰিলোঁ।
মই তেনে বৰ মিচ কৰিলোঁ নেকি ?
- ২। চাৰ নাথাকিলে পিকনিক ভেল হ'লহেঁতেন।
চাৰ নাথাকিলে পিকনিক ভেল হ'লহেঁতেন নেকি ?
- ৩। গান্ধীৰাধিনি ফাটি গৈছিল।
গান্ধীৰাধিনি ফাটি গৈছিল নেকি ?
- ৪। পিয়নটোক নপঠালে চাহখোৱা নহ'লহেঁতেন।
পিয়নটোক নপঠালে চাহখোৱা নহ'লহেঁতেন নেকি ?
- ৫। সি মচলাধিনি বটি দিলে।
সি মচলাধিনি বটি দিলে নেকি ?

- ৬। ভজাখন অলপ অদা হৈছিল।
ভজাখন অলপ অদা হৈছিল নেকি ?
- ৭। পায়সো বিনয়ে ৰান্ধিলে।
পায়সো বিনয়ে ৰান্ধিলে নেকি ?
- ৮। বাইদেৱে ৰান্ধিলে বেছি সোৱাদ হ'লহেঁতেন।
বাইদেৱে ৰান্ধিলে বেছি সোৱাদ হ'লহেঁতেন নেকি ?
- ৯। তহঁতে কলে হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন।
তহঁতে কলে হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন নে ?
- ১০। তেওঁ কলে শ্ৰীতাইতে নাচিলেহেঁতেন।
তেওঁ কলে শ্ৰীতাইতে নাচিলেহেঁতেন নে ?
- ১১। উমিলা বাইদেৱেও গালে।
উমিলা বাইদেৱেও গালে নেকি ?
- ১২। কেমেৰা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন।
কেমেৰা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন নেকি ?

EXERCISE

1 Fill in the blanks :

- (ক) ওই পিকনিকলৈ — — বৰ ভাল কৰিলি।
- (খ) ওই গলে পিকনিকৰ কথা — — নাপাহৰিলিহেঁতেন।
- (গ) মাৰ গা বেয়া — — মই যেনে তেনে গলোঁহেঁতেন।
- (ঘ) বৰা চাব নাথাকিলে পিকনিক তেল — —।

- (ঙ) বৰা চাবে পিয়নটোক নপঠালে চাহ খোৱা — — ।
 (চ) সি মচলা পাতি — — দিলে ।
 (ছ) তই — — তই বান্ধিব পাৰিলেহে তেন ।
 (জ) ভজাখন অলপ — — হৈছিল ।
 (ঝ) আলু-কব্বিৰ — — হৈছিল ।
 (ঞ) তেওঁ থাকিলে বৰ — — হ'লহে তেন ।

2. Change the finite verb into negative :

- (ক) তই নগৈ বৰ ভাল কৰিলি ।
 (খ) তেওঁ কলে প্ৰণীতাই তে নাচিলেহে তেন ।
 (গ) প্ৰণীতাই নাচিলে বমাহঁতে নাচিলেহে তেন ।
 (ঘ) তেওঁ থাকিলে বৰ মজা হ'লহে তেন ।
 (ঙ) বৰা চাব নাথাকিলে পিকনিক তেল হ'লহে তেন ।
 (চ) তুমি বান্ধিলে নৰ-মোৱাদ ক'বলৈহে তেন ।

3. Change the infinitive verb into negative :

- (ক) মই গৈ ভুল কৰিলোঁ ।
 (খ) বিনয়ে মচলা বটি দিলে মই নাৰা কিলোঁহে তেন ।
 (গ) বাইদেৱে বান্ধিলে বেছি মোৱাদ হ'লহে তেন ।
 (ঘ) বাইদেৱে কলে প্ৰণীতাই নাচিলেহে তেন ।
 (ঙ) মই পিকনিকলৈ গলে মাই খব কৰিলেহে তেন ।

4. Change the finite verb into positive :

- (ক) তই গলে পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিলেহে তেন ।
 (খ) মা থাকিলে মই নগলোঁহে তেন ।

- (গ) পিয়নটোক নপঠালে পিকনিক নহ'লহেঁতেন।
 (ঘ) তোমালোকে কলেও তাই নানাচিলেহেঁতেন।
 (ঙ) কেমেৰা নিলেও ফটো তুলিব নোৱাৰিলোঁহেঁতেন।

5. Replace the underlined word/phrase by the new one given in brackets :

- ক) মই তেনে বৰ মিচ কৰিলোঁ। (তুমি)
 (খ) মাৰ গা বেয়া নহলে মই গ'লোঁহেঁতেন। (মোৰ)
 (গ) বৰা চাৰ নাথাকিলে পিকনিক তেল হ'লহেঁতেন। (আপুনি)
 (ঘ) মাংসখন তাই ৰান্ধিলে। (চাহ)
 (ঙ) বাইদেৱে ৰান্ধিলে বৰ সোৱাদ হ'লহেঁতেন। (মই)
 (চ) প্ৰণা তাই নানাচিলেও ৰমাইতে নাচিলে। (মই)

Vocabulary

পিকনিক	'picnic'
মজা	'interesting'
মিচ কৰিলোঁ	'(I) missed'
যেনে তেনে	'at any cost'
তেল হ'লহেঁতেন	'it would have been spoiled'
গাখীৰ	'milk'
ফাটি গৈছিল	'spoiled'
আঞ্জা	'curry (= liquid)'
ভাত	'rice'

মচলা পাতি	'spices etc.'
ঝটি দিলে	'grinded'
মাংসখন	'the meat curry'
ঝাঙ্কিলে	'cooked'
কবি	'cabbage'
তরকারী	'curry (= semi-solid)'
অনা	'insufficient salty'
নাচিলেহেঁতেন	'(she/he) would have danced'
কেমেবা	'camera'
কটো তুলিব	'to take photograph'

Grammatical Notes

1. The formation of past conditional finite verbs reinforced here. The conditioning infinite verb may also end in ইলে। In the formation of the negative of the infinite verbs negative ন- is prefixed to it subject to the distant progressive vowel assimilation.

— — —

Unit XIII : Lesson—66

The Servant Escaped

শ্রীমতী হাজৰিকা : শুনিছনে, আমাৰ
চাকৰ ল'ৰাটো কাল
পলাই গ'ল। আগুনি
অফিচলৈ ঘোৱাৰ পাছৰ
পৰা সি নাই। তাৰ কোঠা
সোমাই দেখোঁ, তাৰ
কাপোৰ কানি একো
নাই।

Mrs. Hazarika : Have you
heard, our boy-servant
has escaped yesterday.
He is not here since
you left for office.
Having entered into
his room, I saw that
his garments etc.
were not there.

শ্রী হাজৰিকা : বৰ আচৰিত কণা !
মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ
যে সি এনে কৰিব।

Mr. Hazarika : Strange ! I
could not think that
he would do it.

শ্রীমতী হাজৰিকা : মই কিন্তু আগতে
জানিছিলোঁ যে সি এবে-
কুৱা কিবা এটা কৰিব।

Mrs. Hazarika : But I knew
it earlier that he
would do like this.

শ্রী হাজৰিকা : তুমি যদি আগতে জানি-
ছিলোঁ মোক কলেই
নকলা ?

Mr. Hazarika : If you knew
it earlier why did
you not tell me ?

শ্রীমতী হাজৰিকা : আপোনাক যদি
কলোহেঁতেন আপুনিৱেই

Mrs. Hazarika : If (I) had
told you what you

বা কি কৰিলেহেঁতেন ?

would have done ?

শ্রী হাজৰিকা : তুমি যদি আগতে
মোক ইয়াৰ আভাস দিলা-
হেঁতেন মই তাক কঢ়া
নজৰত ৰাখিলোঁহেঁতেন ।

Mr. Hazarika : If you would
have given me prior
idea, I would have
kept him in strict
watch

শ্রীমতী হাজৰিকা : তাৰ মতি গতি
লৰিছিল যেতিয়া 'স' যেনে-
তেনে এদিন পলাল-
হেঁতেন । সি যেনিবা
দুদিন আগতে গ'ল ক্ষতি
কি ?

Mrs Hazarika : Since his
attitude changed,
he would have
escaped one day
That he has gone a few
days earlier, what
is the harm ?

শ্রী হাজৰিকা : ক্ষতি নাই ? মইহে
জানো অন্য এটা চাকৰ
ল'ৰা বিচাৰি পোৱা
কিমান টান !

Mr Hazarika : No harm ?
I only know how
difficult it is to find
out a new servant.

শ্রীমতী হাজৰিকা : আপুনি যদি পিয়ন-
বোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে
এটা ভাল স্থানীয় ল'ৰা
আনি দিলেহেঁতেন !
ইয়াক ন ৰখাহলেই ভাল
আছিল ।

Mrs. Hazarika : If you would
have asked the peons
they would have bro-
ught a good local boy.
It would have been
better if he would
not have been kept

শ্রী হাজৰিকা : তোমালোকে যদি তাক
আসৈ নিদিলাহেঁতেন, সি
এনেকুৱা মহ'লহেঁতেন।
বুৰুলে যদি তাক বডা
চোলাটো নিদিলাহেঁতেন সি
কি পিন্ধি গ'লহেঁতেন ?
যোৱা মাহৰ দৰমহাও
তুমিয়েই তাক দিবলৈ
ক'লা যদি তাৰ হাতত
টকা নপৰিলহেঁতেন সি
কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?

Mr. Hazarika : If you would
not have given him
indulgence he would
not have done
like this. If Bubul
would not have given
him the red shirt
what he would have
worn ? You only
asked me to pay him
(his) last month's
salary. If money
would not have come
to his hand, how
could he go ?

শ্রীমতী হাজৰিকা : যি হব লগা আছিল
হ'ল। অন্য এটা ল'ৰা
আপুনিও বিচাৰক। ময়ো
বজুব দেউতাকক বিচাৰি-
বলৈ কম।

Mrs. Hazarika : What was
due has happened.
You also look for
another boy. I shall
also ask Ranju's
father to look for.

Substitution Drill

- ১ (ক) শুনিছে যে, আমাৰ চাকৰ ল'ৰাটো পলাই গ'ল।
কামকৰা
শুনিছেনে, আমাৰ কামকৰা ল'ৰাটো পলাই গ'ল।

পিয়ন

শুনিছেনে, আমার পিয়নটো পলাই গ'ল ।

(খ) শুনিছেনে, আমার চাকৰ ল'ৰাটো পলাই গ'ল ।

গুচি

শুনিছেনে, আমার চাকৰ ল'ৰাটো গুচি গ'ল ।

২। (ক) তাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাৰ কাপোৰ কানি একো নাই ।

কোঠালি

তাৰ কোঠালি সোমাই দেখোঁ, তাৰ কাপোৰ কানি একো
নাই ।

খোটালি

তাৰ খোটালি সোমাই দেখোঁ, তাৰ কাপোৰ কানি একো
নাই ।

(খ) তাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাৰ কাপোৰ কানি একো নাই ।

টালি-টোপোলা

তাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাৰ টালি-টোপোলা একো নাই ।

বয়বস্ত

তাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাৰ বয়বস্ত একো নাই ।

৩। (ক) মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।

ভবাই

মই ভবাই নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।

কল্পনাই কৰা

মই কল্পনাই কৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।

ধাৰণাই

মই ধাৰণাই কৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।

(খ) মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।

এনেখন

মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনেখন কৰিব।

এইটো

মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এইটো কৰিব।

৪। মই কিন্তু আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনেকুৱা কিবা এটা কৰিব।

এনে

মই কিন্তু আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনে কিবা এটা কৰিব।

এনে ধৰণৰ

মই কিন্তু আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনে ধৰণৰ কিবা এটা কৰিব।

৫। (ক) তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ, মোক কলেই নকলা ?

গম পাইছিলো

তুমি যদি আগতে গম পাইছিলোঁ, মোক কলেই নকলা ?

খ) তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ, মোক কলেই নকলা ?

কোৱা নাছিলো

তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ, মোক কলেই কোৱা নাছিলো ?

অনোৱা নাছিলো

তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ মোক কলেই অনোৱা নাছিলো ?

৬। (ক) আপোনাক যদি কলোঁ হেঁতেন আপুনিৱেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?

জনালাঁ হেঁতেন

আপোনাক যদি জনালাঁ হেঁতেন আপুনিৱেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?

(খ) আপোনাক যদি কলোঁ হেঁতেন আপুনিৱেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?

কিখন

আপোনাক যদি কলোঁ হেঁতেন আপুনিৱেই বা কিখন কৰিলেহেঁতেন ?

কিভাল

আপোনাক যদি কলোহেঁতেন আপুনিগেই বা কিভাল কবিলেহেঁতেন ?

- ৭। সি যেনে তেনে এদিন পলালহেঁতেন ।
যি কোনো প্রকাৰে
সি যি কোনো প্রকাৰে এদিন পলালহেঁতেন ।
যি কোনো উপায়ে
সি যি কোনো উপায়ে এদিন পলালহেঁতেন ।

- ৮। সি বেনিবা দুদিন আগতে গ'ল, ক্ষতি কি ?
পলাল
সি বেনিবা দুদিন আগতে পলাল, ক্ষতি কি ?

- ৯। মইহে জানো, অন্য এটা ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান টান ।
উলিওৱা
মইহে জানো, অন্য এটা ল'ৰা বিচাৰি উলিওৱা কিমান টান ।
লোৱা
মইহে জানো, অন্য এটা ল'ৰা বিচাৰিলোৱা কিমান টান ।

- ১০। আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয়
ল'ৰা আনি দিলেহেঁতেন ।
সিহঁতক
আপুনি যদি সিহঁতক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয় ল'ৰা
আনি দিলেহেঁতেন ।
ডাঙৰ
আপুনি যদি সিহঁতক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ডাঙৰ স্থানীয় ল'ৰা
আনি দিলেহেঁতেন ।

- ১১। ইয়াক ন বখাহলেই ভাল আছিল ।

এই ল'ৰাটোক

এই ল'ৰাটোক ন বখাহলেই ভাল আছিল।

হ'লহেঁ তেন

এই ল'ৰাটোক ন বখাহলেই ভাল হ'লহেঁ তেন।

১২। তোমালোকে যদি তাক আঁসৈ নিদিলাহেঁ তেন সি এনেকুৱা
নহ'লহেঁ তেন।

প্ৰশ্ন

তোমালোকে যদি তাক প্ৰশ্ন নিদিলাহেঁ তেন সি এনেকুৱা
নহ'লহেঁ তেন।

এনে

তোমালোকে যদি তাক প্ৰশ্ন নিদিলাহেঁ তেন সি এনে নহ'লহেঁ তেন।

১৩। বুবুলে যদি তাক বড়ো চোলাটো নিদিলেহেঁ তেন সি কি পিন্ধি
গ'লহেঁ তেন?

ভাল চোলাটো

বুবুলে যদি তাক ভাল চোলাটো নিদিলেহেঁ তেন সি কি পিন্ধি
গ'লহেঁ তেন।

পিন্ধিলেহেঁ তেন।

বুবুলে যদি তাক ভাল চোলাটো নিদিলেহেঁ তেন সি কি পিন্ধিলেহেঁ তেন?

১৪। ঘোৰামাহৰ দৰমহাও তুমিয়ে তাক দিবলৈ কলা।

ভাড়া

ঘোৰামাহৰ ভাড়াও তুমিয়ে তাক দিবলৈ কলা।

সিহঁতক

ঘোৰামাহৰ ভাড়াও তুমিয়ে সিহঁতক দিবলৈ কলা।

কৈছিলো

ঘোৰামাহৰ ভাড়াও তুমিয়ে সিহঁতক দিবলৈ কৈছিল।

- ১৫। যদি তাৰ হাতত টকা নপৰিলহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
নাথাকিলহেঁতেন
যদি তাৰ হাতত টকা নাপাকিলহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
নাপালেহেঁতেন
যদি সি টকা নাপালেহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
পলালহেঁতেন
যদি সি টকা নাপালেহেঁতেন সি কেনেকৈ পলালহেঁতেন ?
- ১৬। যি হব লগা আছিল হ'ল।
আছে হব
যি হব লগা আছে হব।
লাগে
যি হব লাগে হব।
- ১৭। ময়ো বগুৰ দেউতাকক চাবলৈ কম।
খবৰ ক'বলৈ
ময়ো বগুৰ দেউতাকক খবৰ ক'বলৈ কম।
কৈছোঁ
ময়ো বগুৰ দেউতাকক খবৰ ক'বলৈ কৈছোঁ।

Variation Drill

- ১। মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব।
সি এনে কৰিব বুলি মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ।
- ২। মই কিন্তু আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনেকুৱা কৰিব।
সি এনেকুৱা কৰিব বুলি মই কিন্তু আগতে জানিছিলোঁ।

- ৩। তুমি যদি আগতে জানিছিলো মোক কলেই নকলা ?
মোক কলেই নকলা যদি তুমি আগতে জানিছিলো ?
- ৪। মইহে জানোঁ, অন্য এটা চাকৰ ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান টান।
অন্য এটা চাকৰ ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান টান মইহে জানোঁ।
- ৫। আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয়
ল'ৰা আনি দিলেহেঁতেন।
পিয়নবোৰে এটা ভাল ল'ৰা আনি দিলেহেঁতেন যদি আপুনি
সিহঁতক কলেহেঁতেন।
- ৬। বুবুলে যদি তাক বডা চোলাটো নিদিলেহেঁতেন সি কি ক'বলেহেঁতেন ?
সি কি ক'বিলেহেঁতেন যদি বুবুলে তাক বডা চোলাটো নিদিলেহেঁতেন ?
- ৭। যদি তাৰ হাতত টকা নপৰিলহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন যদি তাৰ হাতত টকা নপৰিলহেঁতেন ?

Transformation Drill

- ১। আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন আপুনিয়োই বা কি ক'বিলেহেঁতেন ?
আপোনাক কোৱাৰোঁহেঁতেন আপুনিয়োই বা কি ক'বিলেহেঁতেন ?
- ২। তুমি যদি আগতে কলাহেঁতেন মই তাক কঢ়া নজৰত ৰাখিলোঁহেঁতেন।
তুমি আগতে কোৱাৰোঁহেঁতেন, মই তাক কঢ়া নজৰত ৰাখিলোঁহেঁতেন।
- ৩। তেওঁ যদি আহিলহেঁতেন মই গলোঁহেঁতেন।
তেওঁ অহাৰোঁহেঁতেন মই গলোঁহেঁতেন।
- ৪। মই যদি ভালকৈ পঢ়িলোঁহেঁতেন মই পাচ ক'বিলোঁহেঁতেন।
মই ভালকৈ পঢ়াৰোঁহেঁতেন পাচ ক'বিলোঁহেঁতেন।

- ১। মই কিস্ত ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কাৰব।
সি এনে কৰিব বুলি মই কিস্ত ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ।
- ২। যদি তুমি আগতে জানিছিলোঁ মোক কেলেই নকলা ?
মোক কেলেই নকলা যদি তুমি আগতে জানিছিলো ?
- ৩। আপোনাক যদি কলোঁ হেঁতেন আপুনিয়েই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?
আপুনিয়েই বা কি কৰিলেহেঁতেন আপোনাক যদি কলোঁ হেঁতেন ?
- ৪। মইহে জানো অন্য এটা চাকৰ বিচাৰি পোৱা কিমান টান।
অন্য এটা চাকৰ বিচাৰি পোৱা কিমান টান মইহে জানো।

EXERCISE

1. Rewrite the sentences after having done the transposition as per the model given below :

Model : মই কিস্তু ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এমে কৰিব > সি এনে কৰিব বুলি ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ ।

- (ক) যদি ত'ৰ হাতত টকা নপৰিলহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
- (খ) বুৰুলে যদি তাক বঙা চোলাটো নিদিলেহেঁতেন সি কি পিন্ধি গ'লহেঁতেন ?
- (গ) তোমালোকে যদি তাক আঁসে নিদিলাহেঁতেন সি এনেকুৱা নহ'লহেঁতেন ।
- (ঘ) আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয় ল'ৰা আনি দিলেহেঁতেন ।
- (ঙ) মই কিস্তু আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনেকুৱা কিবা এটা কৰিব ।

2. Transform as per the model below :

Model : তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ, মোক কলেই নকলা ? > তুমি যদি আগতে জানাহেঁতেন মোক কলেই নকলা ?

- (ক) আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন আপুনিয়েই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?
- (খ) তুমি যদি আগতে মোক আভাস দিলাহেঁতেন মই ত ক'চা নজবত ৰাখিলোঁহেঁতেন ।
- (গ) আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয় ল'ৰা আনি দিলেহেঁতেন ।
- (ঘ) তোমালোকে যদি তাক আঁসে নিদিলাহেঁতেন সি কে.ভয়াও এনেকুৱা নহ'লহেঁতেন ।
- (ঙ) বুৰুলে যদি তাক বঙা চোলাটো নিদিলেহেঁতেন সি কি পিন্ধি গ'লহেঁতেন ?

(চ) যদি তাৰ হাতত টকা নাথাকিলহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?

3. Change the tense of the finite verb into remote past/
present :

- (ক) আমাৰ চাকৰ প'ৰাটো কালি পলাই গ'ল ।
 (খ) আপুনি অফিচলৈ ঘোৱাৰ পাছৰ পৰা সি নাই ।
 (গ) তাৰ কোঠা দোমাই দেখোঁ, তাৰ কাপোৰ কানি একো নাই ।
 (ঘ) মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।
 (ঙ) তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ যোক কলেই নকলা ?

Vocabulary

পলাই গ'ল	'escaped, fled away'
অফিচ	'office'
কাপোৰ কানি	'clothes etc.'
এনেকুৱা, এনে	'such'
কড়া	'strict'
মতিগতি	'movement, behaviour'
যদি	'as it'
বিচাৰি	'searching'
পাছ	'back, after'
আচৰিত	'surprising, strange'
কেলেই	'why'
নজৰ	'watch'
ষেনেভেনে	'anyhow'
ক্ষতি	'harm'

টান	'hard, difficult'
স্থানীয়	'local'
আসৈ	'indulgence'
এনেকুৱা	'this type'
ৰঙা চোলা	'red shirt'
দৰমহা	'salary'
হবলগা	'due to happen'

Grammatical Notes

1. Complex sentences with the finite verb in past conditional are introduced here. If the two past conditional sentences as conjoined by 'যদি' the finite verb of the subordinate clause also shall be in concord with the grammatical person of the subject in the subordinate clause, eg. :

যদি ভই কলিহেঁতেন, মই গলোঁ হেঁতেন ।

যদি তুমি কলাহেঁতেন, মই গলোঁ হেঁতেন ।

যদি আপুনি কলেহেঁতেন মই গলোঁ হেঁতেন ।

Unit XIII : Lesson —67

Revised Lesson

- ১। আপোনালোক কৰবালৈ গৈছিল নেকি ? আপোনালোক অসমৰ কোৱা-
খিমিলৈ গৈছিল নো ?
- ২। তই পিকনিকলৈ নগৈ নব ভুল কৰিলি।
- ৩। আপুনি অফিচলৈ যোৱাৰ পাছৰ পৰা সি নাই।
- ৪। মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব। মই কিন্তু আগতে
জানিছিলোঁ যে সি এনে কৰিব। তাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাৰ
কাপোৰ কানি একো নাই। মইহে জানো অন্য এটা চাকৰ ল'ৰা বিগৰি
পোৱা কিমান টান।
- ৫। মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন। খিলঙত কম খৰচত পকা ঠাই
পালোঁহেঁতেন। আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন। মই যোৱাহেঁতেন
ভক্তিহঁতকো লগত নিলোঁহেঁতেন। মাৰ গা বেয়া নহলে মই গলোঁ-
হেঁতেন। কেমেৰা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন।
- ৬। তই গলে পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিলিহেঁতেন। তই গলে তই ৰাতিৰ
পাৰিলিহেঁতেন।
- ৭। (ক) তুমি চাগৈ খিলঙলৈ গলোঁহেঁতেন। তাত বিডন বিচপ চাব পাৰিলাহেঁতেন।
অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন।
- (খ) তুমি যদি আগতে জানিছিলি মোক ফেলেই নকনা ? তুমি যদি আগতে
মোক আভাস দিলাহেঁতেন, মই তাক ফটা নজৰত ৰাখিলোঁহেঁতেন।

- ৮। তেওঁ মোক চাবলগীয়া ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন। তাত আমাৰ উপা-
চাৰ্যকো লগ পালেহেঁতেন। আপোনালোকৰ থকা মেলাতো কোনো
অসুবিধা নহ'লহেঁতেন।
- ৯। (ক) তুমি যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন। সকলোৰে একেলগে যোৱা-
হলে বৰ ভাল লাগিলহেঁতেন। বৰা চাৰ নাথাকিলে পিকনিক তেল
হ'লহেঁতেন। বৰা চাৰে পিয়নটোক বজাবলৈ নপঠালে চাহ খোৱা নহ'ল-
হেঁতেন। বাইদেৱে পায়স ৰান্ধিলে বোছ সোৱাদ হ'লহেঁতেন। তহঁতে কলে
হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন। তেওঁ থাকিলে বৰ মজা হ'বহেঁতেন। তেওঁ
কলে প্ৰণীতাইও নাচিলেহেঁতেন।
- (খ) আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন আপুনিযেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?
আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন, সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয় ল'ৰা
বিচাৰি দিলেহেঁতেন। তোমালোকে যদি তাক আঁসৈ নিদিলাহেঁতেন সি
এনেকুৱা নহ'লহেঁতেন। বুৰুলে যদি তাক ৰঙা চোলাটো নিদিলাহেঁতেন
সি কি পিঙ্কি গ'লহেঁতেন ? যদি তাৰ হাতত টকা নাথাকিলহেঁতেন সি
কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
- ১০। তাৰ মতিগতি লৰিছিল যেতিয়া সি এদিন যেনে তেনে পলালহেঁতেন।
- ১১। ইয়াক নৰখাহলেই ভাল আছিল।
- ১২। যি হব লগা আছিল হ'ল।

Substitution Drill

১। আপোনালোক কৰবালৈ গৈছিল নেকি ?

ডউ

ডই কৰবালৈ গৈছিলি নেকি ?

তুমি

তুমি কৰবালৈ গৈছিল নে কি ?

২। আপোনালোক অসমৰ কোনখিনিলৈ গৈছিল নো ?

উৰিষ্যা

আপোনালোক উৰিষ্যাৰ কোনখিনিলৈ গৈছিল নে ?

কলৈ

আপোনালোক উৰিষ্যাৰ কলৈ গৈছিল নো ?

তুমি

তুমি উৰিষ্যাৰ কলৈ গৈছিল নো ?

৩। তই পিকনিকলৈ নগৈ বৰ ভুল কৰিলি।

কোণাৰ্কলৈ

তই কোণাৰ্কলৈ নগৈ বৰ ভুল কৰিলি।

গৈ

তই কোণাৰ্কলৈ গৈ বৰ ভুল কৰিলি।

ভাল

তই কোণাৰ্কলৈ গৈ বৰ ভাল কৰিলি।

৪। আপুনি অকিচলৈ যোৱাৰ পাছৰ পৰা সি নাই।

বজাৰলৈ

আপুনি বজাৰলৈ যোৱাৰ পাছৰ পৰা সি নাই।

সময়ৰ

আপুনি বজাৰলৈ যোৱাৰ সময়ৰ পৰা সি নাই।

আগৰ পৰা

আপুনি বজাৰলৈ যোৱাৰ আগৰ পৰা সি নাই।

৫। মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব।

- ভুগাই
মই ভুগাই নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।
ভুগাই
মই ভুগাই নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব ।
- ৬ । মই কিন্তু আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনে কিবা এটা
কাৰিব ।
তেওঁ
তেওঁ কিন্তু আগতে জানিছিল যে সি এনে কিবা এটা কৰিব ।
এনে কাম
তেওঁ কিন্তু আগতে জানিছিল যে সি এনে কাম কৰিব ।
- ৭ । তাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাৰ কাপোৰ কানি একো নাই ।
দীপাৰ
দীপাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাইৰ কাপোৰ কানি একো নাই ।
বয়বস্ত্ৰ
দীপাৰ কোঠা সোমাই দেখোঁ, তাইৰ বয়বস্ত্ৰ একো নাই ।
- ৮ । মইহে জানোঁ অন্য এটা চাকৰ ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান
টান ।
তেওঁ
তেওঁহে জানে অন্য এটা চাকৰ ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান
টান ।
কঠিন
তেওঁহে জানে অন্য এটা চাকৰ ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান
কঠিন ।
- ৯ । মই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।
তুমি
তুমি তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

তাই

তই তেওঁৰ ঘৰত থাকিব পাৰিলিহেঁতেন ।

খাব

তই তেওঁৰ ঘৰত খাব পাৰিলিহেঁতেন !

১০ । আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন ।

গীতাও

আগতে জনাহলে গীতাও গ'লহেঁতেন ।

জানিলে

আগতে জানিলে গীতাও গ'লহেঁতেন ।

জনাহেঁতেন

আগতে জনাহেঁতেন গীতাও গ'লহেঁতেন ।

আহিলহেঁতেন

আগতে জনাহেঁতেন গীতাও আহিলহেঁতেন ।

১১ । মই যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো নিলোঁহেঁতেন ।

আনিলোঁহেঁতেন

মই যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো আনিলোঁহেঁতেন ।

মাতিলোঁহেঁতেন

মই যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো মাতিলোঁহেঁতেন ।

তাই

তাই যোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো মাতিলহেঁতেন ।

১২ । কেমেৰা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

নিয়াহেঁতেন

কেমেৰা নিয়াহেঁতেন ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

নিয়াহলে

কেমেৰা নিয়াহলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

পাৰিলিহেঁতেন

কেমেৰা নিয়াহলে ফটো তুলিব পাৰিলিহেঁতেন ।

১৩

তই গলে পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিলিহেঁতেন ।

ভাষাকেন্দ্ৰ

তই গলে ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা নাপাহৰিলিহেঁতেন ।

তুমি

তুমি গলে ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা নাপাহৰিলাহেঁতেন ।

যোৱাহলে

তুমি যোৱাহলে ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা নাপাহৰিলাহেঁতেন ।

যোৱাহেঁতেন

তুমি যোৱাহেঁতেন ভাষাকেন্দ্ৰৰ কথা নাপাহৰিলাহেঁতেন ।

১৪ ।

তই গলে বান্ধিব পাৰিলিহেঁতেন ।

তুমি

তুমি গলে তুমি বান্ধিব পাৰিলাহেঁতেন ।

মই

মই গলে মই বান্ধিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

যোৱাহলে

মই যোৱাহলে মই বান্ধিব পাৰিলোঁহেঁতেন ।

১৫ ।

তুমি চাগৈ খিলঙলৈ গ'লাহেঁতেন ।

আপুনি

আপুনি চাগৈ খিলঙলৈ গ'লাহেঁতেন ।

বোধকৰোঁ

আপুনি বোধকৰোঁ খিলঙলৈ গ'লহেঁতেন।

১৬। তাত বিডত বিচপ চাব পাৰিলাহেঁতেন।

জলপ্ৰপাত

তাত জলপ্ৰপাত চাব পাৰিলাহেঁতেন।

দেখিলাহেঁতেন

তাত জলপ্ৰপাত দেখিলাহেঁতেন।

১৭। অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলাহেঁতেন।

পাৰিলিহেঁতেন

অসমৰ বানপানীৰ বৰ্ণনাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলিহেঁতেন।

কথাৰে

অসমৰ বানপানীৰ কথাৰে এটা গল্প লিখিব পাৰিলিহেঁতেন।

১৮। তুমি যদি আগতে মোক আভাস দিলাহেঁতেন মই তাক কঢ়া
নজৰত ৰাখিব পাৰিলোঁহেঁতেন।

জনালাহেঁতেন

তুমি যদি আগতে মোক জনালাহেঁতেন মই তাক কঢ়া নজৰত
ৰাখিব পাৰিলোঁহেঁতেন।

তই

তই যদি আগতে মোক জনালিহেঁতেন মই তাক কঢ়া নজৰত
ৰাখিব পাৰিলোঁহেঁতেন।

১৯। তেওঁ মোক চাবলগীয়া ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন।

ভাল ভাল

তেওঁ মোক ভাল ভাল ঠাইবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন।

ছবিবোৰ

তেওঁ মোক ভাল ভাল ছবিবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন।

চাৰে

চাৰে মোক ভাল ভাল চৰিবোৰ দেখুৱালেহেঁতেন ।

২০ । আপোনালোকৰ থকামেলাতো কোনো অসুবিধা নহ'লহেঁতেন ।

তোমালোকৰ

তোমালোকৰ থকামেলাতো কোনো অসুবিধা নহ'লহেঁতেন ।

অহাযোৱা

তোমালোকৰ অহাযোৱাতো কোনো অসুবিধা নহ'লহেঁতেন ।

না'ছিল

তোমালোকৰ অহাযোৱাতো কোনো অসুবিধা নাছিল ।

২১ । তুমি যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

যোৱাহলে

তুমি যোৱাহলে বৰ ভাল হ'লহেঁতে ন ।

গলে

তুমি গলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

থাকিলে

তুমি থাকিলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

২২ । সকলোৰে একেলগে যোৱাহলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

গলে

সকলোৰে একেলগে গলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

যোৱাহেঁতেন

সকলোৰে একেলগে যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন ।

আছিল

সকলোৰে একেলগে যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল আছিল ।

২৩ । বৰা চাৰ নাথাকিলে পিকনিক ভেল হ'লহেঁতেন ।

নথকাহলে

ববা চাৰ নথকাহলে পিকনিক তেল হ'লহেঁতেন ।

নথকাহেঁতেন

ববা চাৰ নথকাহেঁতেন পিকনিক তেল হ'লহেঁতেন ।

তেখেত

তেখেত নথকাহেঁতেন পিকনিক তেল হ'লহেঁতেন ।

২৩ । বাইদেৱে পায়স ৰান্ধিলে বেছি সোৱাদ হ'লহেঁতেন ।

ভাল

বাইদেৱে পায়স ৰান্ধিলে বেছি ভাল হ'লহেঁতেন ।

বন্ধাহলে

বাইদেৱে পায়স বন্ধাহলে বেছি ভাল হ'লহেঁতেন ।

বন্ধাহেঁতেন

বাইদেৱে পায়স বন্ধাহেঁতেন বেছি ভাল হ'লহেঁতেন ।

২৫ । তওঁতে কাল হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন ।

তই

তই কলে হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন । ,

কোৱাহলে

তই কোৱাহলে হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন ।

কোৱাহেঁতেন

তই কোৱাহেঁতেন হেম বাইদেৱো গ'লহেঁতেন ।

যয়ো

তই কোৱাহেঁতেন যয়ো গ'লহেঁতেন

১৬ । তেওঁ ৰাখিলে_ৰব বজা হ'লহেঁতেন ।

গলে

তেওঁ গলে বৰ মজা হ'লহেঁতেন ।

যোৱাহলে

তেওঁ যোৱাহলে বৰ মজা হ'লহেঁতেন ।

যোৱাহেঁতে

তেওঁ যোৱাহেঁতেন বৰ মজা হ'লহেঁতেন ।

২৭। আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন আপুনিয়েই বা কি
কৰিলেহেঁতেন ?

তেখেতক

তেখেতক যদি কলোঁহেঁতেন তেখেতেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?

তোমাক

তোমাক যদি কলোঁহেঁতেন তুমিয়েই বা কি কৰিলাহেঁতেন ?

২৮। আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল
ল'ৰা বিচাৰি দিলেহেঁতেন ।

তুমি

তুমি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল ল'ৰা
বিচাৰি দিলেহেঁতেন ।

তই

তই যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল ল'ৰা
বিচাৰি দিলেহেঁতেন ।

২৯। তোমালোকে যদি তাক আঁসৈ নিদিলাহেঁতেন সি এনেকুৰা
নহ'লহেঁতেন ।

প্ৰশ্ন

তোমালোকে যদি তাক প্ৰশ্ন নিদিলাহেঁতেন সি এনেকুৰা
নহ'লহেঁতেন ।

তই

তই যদি তাক প্রশ্নই নিদিলাইহেঁতেন সি এনেকুৱা
নহ'লহেঁতেন।

৩০। যদি তাক হাতত টকা নাখাকিলহেঁতেন সি কেনেকৈ
গ'লহেঁতেন ?

তেখেতৰ

যদি তেখেতৰ হাতত টকা নাখাকিলহেঁতেন তেখেত কেনেকৈ
গ'লহেঁতেন ?

কলৈ

যদি তেখেতৰ হাতত টকা নাখাকিলহেঁতেন তেখেত কলৈ
গ'লহেঁতেন ?

৩১। তাৰ মতিগতি লৰিছিল যেতিয়া সি এদিন যেনে তেনে
পলালহেঁতেন।

ল'ৰাটোৰ

ল'ৰাটোৰ মতিগতি লৰিছিল যেতিয়া সি এদিন যেনে তেনে
পলালহেঁতেন।

যি কোনো প্ৰকাৰে

ল'ৰাটোৰ মতিগতি লৰিছিল যেতিয়া সি এদিন যি কোনো
প্ৰকাৰে পলালহেঁতেন।

৩২। ইয়াক নৰখাহলেই ভাল আছিল।

হ'লহেঁতেন

ইয়াক নৰখাহলেই ভাল হ'লহেঁতেন।

নৰখাহেঁতেন

ইয়াক নৰখাহেঁতেন ভাল হ'লহেঁতেন।

ৰখাহেঁতেন

ইয়াক ৰখাহেঁতেন ভাল হ'লহেঁতেন।

Transformation Drill

- ১। তই গলে পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিলিহেঁতেন।
যদি তই গলিহেঁতেন পিকনিকৰ কথা নাপাহৰিলিহেঁতেন।
- ২। আগতে জনাহলে ময়ো গলোঁহেঁতেন।
যদি আগতে জানিলোঁহেঁতেন ময়ো গলোঁহেঁতেন।
- ৩। মই ৰোৱাহেঁতেন ভক্তিহঁতকো লগত নিলোঁহেঁতেন।
যদি মই গলোঁহেঁতেন ভক্তিহঁতকো লগত নিলোঁহেঁতেন।
- ৪। মাৰ গা বেয়া নহলে মই গলোঁহেঁতেন।
যদি মাৰ গা বেয়া নহ'লহেঁতেন মই গলোঁহেঁতেন।
- ৫। কেমেৰা নিলে ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন।
যদি কেমেৰা নিলোঁহেঁতেন ফটো তুলিব পাৰিলোঁহেঁতেন।
- ৬। যদি আগতে মোক আভাস দিলাহেঁতেন মই তাক কঢ়া নজৰত।
বাখিলোঁহেঁতেন।
আগতে মোক আভাস দিয়াহেঁতেন মই তাক কঢ়া নজৰত
বাখিলোঁহেঁতেন।
- ৭। তুমি যদি আগতে জানিছিলি মোক কেলেই নকলা ?
তুমি যদি আগতে জনাহলে মোক কেলেই নকলা ?
- ৮। তুমি ৰোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
যদি তুমি গ'লাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
- ৯। বৰা চাব নাথাকিলে পিকনিক তেল হ'লহেঁতেন।
যদি বৰা চাব নাথাকিলহেঁতেন পিকনিক তেল হ'লহেঁতেন।
- ১০। চাৰে পিয়নটোক বজাৰলৈ নপঠালে চাহ খোৱা নহ'লহেঁতেন।
যদি চাৰে পিয়নটোক বজাৰলৈ নপঠালেহেঁতেন চাহ খোৱা নহ'লহেঁতেন।

- ১১। তেওঁ কলে প্ৰণীতাইতে নাচিলেহেঁতেন।
যদি তেওঁ কলোহেঁতেন প্ৰণীতাইতে নাচিলেহেঁতেন।
- ১২। তেওঁ থাকিলে বৰ মজা হ'লহেঁতেন।
যদি তেওঁ থাকিলেহেঁতেন বৰ মজা হ'লহেঁতেন।
- ১৩। আপোনাক যদি কলোহেঁতেন আপুনিযেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?
আপোনাক কোৱাহেঁতেন আপুনিযেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?
- ১৪। আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল ল'ৰা কিচাৰি
দিলেহেঁতেন।
আপুনি পিয়নবোৰক কোৱাহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল ল'ৰা কিচাৰি
দিলেহেঁতেন।
- ১৫। তোমালোকে যদি তাক আঁসৈ নিদিলাহেঁতেন সি এনে নহ'লহেঁতেন।
তোমালোকে তাক আঁসৈ নিদিয়াহেঁতেন সি এনে নহ'লহেঁতেন।
- ১৬। বুবুলে যদি তাক বঙা চোলাটো নিদিলেহেঁতেন সি কি শিকিলেহেঁতেন ?
বুবুলে তাক বঙা চোলাটো নিদিয়াহেঁতেন সি কি শিকিলেহেঁতেন ?
- ১৭। যদি তাৰ হাতত টকা নাথাকিলেহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
তাৰ হাতত টকা নাথকাহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
- ১৮। ইয়াক নৰখালেই ভাল আছিল।
যদি ইয়াক নাৰাখিলোহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।

Transposition Drill

- ১। মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ যে সি এনে কৰিব।
সি এনে কৰিব বুলি মই ভাবিবই পৰা নাছিলোঁ।

- ২। মই কিম্ব আগতে জানিছিলোঁ যে সি এনে কৰিব।
সি এনে কৰিব বুলি মই কিম্ব আগতে জানিছিলোঁ।
- ৩। মইহে জানো অন্য এটা ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান টান।
অন্য এটা ল'ৰা বিচাৰি পোৱা কিমান টান মইহে জানো।
- ৪। তুমি যদি আগতে জানিছিলোঁ মোক কেলেই নকলা ?
মোক কেলেই নকলা যদি তুমি আগতে জানিছিলোঁ ?
- ৫। তুমি যদি আগতে মোক আভাস দিলাহেঁতেন তাক কটা নজৰত
ৰাখিলোঁহেঁতেন।
তাক কটা নজৰত ৰাখিলোঁহেঁতেন তুমি যদি আগতে মোক আভাস
দিলাহেঁতেন।
- ৬। আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন আপুনিযেই বা কি কৰিলেহেঁতেন ?
আপুনিযেই বা কি কৰিলেহেঁতেন আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন ?
- ৭। তোমালোকে যদি তাক আঁঠে নিদিলাহেঁতেন সি এনেকুৱা
নহ'লহেঁতেন।
সি এনেকুৱা নহ'লহেঁতেন তোমালোকে যদি তাক আঁঠে
নিদিলাহেঁতেন।
- ৮। যদি তাৰ হাতত টকা নাথাকিলহেঁতেন সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন ?
সি কেনেকৈ গ'লহেঁতেন যদি তাৰ হাতত টকা নাথাকিলহেঁতেন ?
-

Unit XIII : Lesson—68

Test Lesson—MAGIC

বৰ্ণালী : জান মৃদুলা, আমি কালি
ষাদুখেল চাবলৈ গৈছিলোঁ।
তই যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল
হ'লহেঁতেন।

Barnali : Do you know Mri-
dula, we had been to
see the magic yesterday.
Had you gone there it
would have been better.

মৃদুলা : তহঁত কাৰ লগত গৈছিলি ?

Mridula : With whom did
you go ?

বৰ্ণালী : আমি তাইৰ লগত গৈছিলোঁ।
মা থকাহেঁতেন মাও লগত
গ'লহেঁতেন। ছুচেনৰ ষাদু বৰ
বঢ়িয়া। তেওঁ ছোৱালী এজনীক
ভিঙিত কাটি দিয়ে। পাছত
ছোৱালীজনী মানুহৰ মাজৰ
পৰা উঠি আহে তই দেখা-
হেঁতেন সেই দৃশ্য কেতিয়াও
নাপাহৰিলিহেঁতেন

Barnali : We went with our
friend's father. Had
mother been there she
would have also gone.
Hussain's magic is very
interesting. He beheads a
girl. Afterwards the girl
comes out from the
audience. Had you
seen (it), you would
have never forgotten.

মৃদুলা : তহঁত শেষলৈ আছিলি নে ?

Mridula : Did you stay till
the end ?

বৰ্ণালী : নাই, আমি শেষলৈ নাছিলোঁ । Barnali : No, we did not
আমি মাজমানতে উঠি গলোঁ । stay till the end. We
left in the middle.

মৃদুলা : যদি মই থাকিলোঁ হেঁতেন, Mridula . Had I been there,
তহঁতকো শেষলৈ ৰাখিলোঁ- I would have kept you
হেঁতেন । তহঁতে ছাত্ৰ নিছিলি till the end. Did you
নে ? take umbrella ?

বৰ্ণালী : নাই, আমি ছাত্ৰ নিয়া Barnali : No, we did not take
নাছিলোঁ । ছাত্ৰ নিয়াহেঁতেন umbrella. Had we taken
আম নিাতাতিলোঁ হেঁতেন । umbrella we would not
হুচেইনে যদি সাপ গাল খোৱা have wet. Had Hus-
খেলটো দেখুৱালেহেঁতেন sain shown the play of
সকলোৱে আচৰিত হ'ল- swallowing the snake,
হেঁতেন everyone would have
been astonished.

মৃদুলা : হুচেইনে তাতপাতৰ খেল Mridula : Did Hussain show
দেখুৱাইছিল নে ? তই চাগৈ the magic of playing
তাতপাতৰ খেল চাই ভাল cards. You would have
পালিহেঁতেন । তই কিজাবি probably got much
দুই এটা শিকিব পাৰিলি- interest in the playing
হেঁতেন । cards game. You could
have learnt one or two.

বৰ্ণালী : হুচেইনে এটা কণীখেল Barnali : Hussain had shown
দেখুৱালে । কণীটো মাটিত an egg play. The egg
ইফালৰ পৰা বাগৰি সিকালিলৈ rolls on the ground

যায়; পানীও চফচফকৈ ঘূৰে।

from one end to the other. It rolls fast in water.

মুদুলা : অ' সেইটো ! তেনেই সহজ
খেল। তয়ো দেখুৱাব পাৰিব।
কণীৰ চোকোৰা এটাৰ ভিতৰত
চিনাক্তোক এডাল সূমুৱাই
দিবি। তাৰ পাচত মমেৰে
মুখখন বন্ধ কৰি দিবি। কণীৰ
ভিতৰত জোকডাল বগাই
ফুৰিব। কলত কণীটোও ঘূৰিব।
তই দেখিলে বৰ বং পালি-
হেঁতেন।

Mudula : Oh, that one !
Very easy play. You
could also show. You
will keep one leech
inside one egg-shell.
Afterwards close the
hole by wax. The leech
inside the egg shell
shall be climbing. As
a result the egg also
shall roll. Had you
seen, you would have
got much pleasure.

Test Item

1. Give short answers :

- (ক) কোন বাহু চাবলৈ গৈছিল ?
- (খ) কোনে বাহু দেখুৱাইছে ?
- (গ) কি কি বাহু দেখুৱা হ'ল ?
- (ঘ) কণীখেল কেনেকৈ কৰে ?
- (ঙ) বৰ্ণালীহঁত শেষলৈ আছিল নে ?
- (চ) বৰষুণত কোন কিয় ভিঙিছিল ?

2 Fill in the blanks :

- (ক) কণীৰ — — এটাৰ ভিতৰ জোক স্তম্ভাই দিয়া হয়।
(খ) কণীৰ ভিতৰত জোকডাল — — ফুৰিব।
(গ) তই দেখিলে বৰ — — পালিহেঁতেন।
(ঘ) কণীটো প'নীত — — কৈ-ধুবে।
(ঙ) হুচেইনে যদি সাপ — — খেলটো দেখুৱালেহেঁতেন।
(চ) তেওঁ ছোৱালী এজনীৰ — — কাটি দিছিল।

3. Substitute the underlined words by the new ones given in the brackets :

- (ক) মা থকাহেঁতেন মাও গ লহেঁতেন। (মই, তুমি)
(খ) তই দেখাহেঁতেন সেই দৃশ্য কেতিয়াও নাপাহৰিলিহেঁতেন। (তুমি, আপুনি)
(গ) যদি মই থাকিলো হেঁতেন তইতকো শেষলৈ বা খলোহেঁতেন।
(তেখেত, তই)
(ঘ) হুচেইনে যদি সাপ গিলিখোৱা খেলটো দেখুৱালেহেঁতেন
সকলো আচৰিত হ'লহেঁতেন। (তই, সি)
(ঙ) তই চাইগৈ ভাচপাতৰ খেল চাই ভাল পালিহেঁতেন। (মা, তেখেত)

4. Transform as per the models :

Model A — মই থকাহেঁতেন তইতকো বাখিলোঁহেঁতেন > যদি মই থাকিলোঁ-
হেঁতেন, তইতকো বাখিলোঁহেঁতেন।

- (ক) মা থকাহেঁতেন ময়ো গলোঁহেঁতেন।
(খ) তই যোৱাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
(গ) তই থকাহেঁতেন সেই দৃশ্য তই নাপাহৰিলিহেঁতেন।

- (ঘ) বৰা চাব নথকাহেঁতেন সকলো ডেল হ'লহেঁতেন।
- (ঙ) ছোৱালীজনাক আচলতে কটাহেঁতেন তাই নাবাচিলহেঁতেন।
- (চ) ছাতি নিয়াহেঁতেন আমি বৰষুণত নিতিতিনিহেঁতেন।

Model B—ব'দ মই থাকিলোঁহেঁতেন, তহঁতকো শেষলৈ ৰাখিলোঁহেঁতেন>মই
থকাহেঁতেন তহঁতকো শেষলৈ ৰাখিলোঁহেঁতেন।

- (ক) হুচেইনে যদি সাপখোৱা খেলটো দেখুৱালেহেঁতেন সকলোৱে
আচৰিত হ'লহেঁতেন।
- (খ) তই যদি কণীখেলটো দেখিলিহেঁতেন, কেতিয়াও নাপাহৰিলিহেঁতেন।
- (গ) তুমি যদি দেখিগাহেঁতেন, তুমি বৰ বং পালাহেঁতেন।
- (ঘ) আপোনাক যদি কলোঁহেঁতেন, আপুনিয়েই বা কি কৰিলেহেঁতেন?
- (ঙ) আপুনি যদি পিয়নবোৰক কলেহেঁতেন সিহঁতে এটা ভাল স্থানীয়
ল'ৰা খিচাৰি দিলেহেঁতেন।
- (চ) মই যদি জানিলোঁহেঁতেন ময়ো গলোঁহেঁতেন।

Model C—তুমি আগতে জনাহেঁতেন মোক জনাব লাগিছিল>তুমি আগতে
জানিলে মোক জনাব লাগিছিল।

- (ক) ভোমালোকে তাক আঁঠে নিদিয়াহেঁতেন নি এনে
নহ'লহেঁতেন।
- (খ) ইয়াক নৰখাহেঁতেন বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
- (গ) তেওঁ যোৱাহেঁতেন বৰ মজা হ'লহেঁতেন।
- (ঘ) সকলোৱে একগগে যোৱাহলে বৰ ভাল হ'লহেঁতেন।
- (ঙ) তই কোৱাহেঁতেন আমি আহিলোঁহেঁতেন।

5. Add the word at appropriate place :

- (ক) তাৰ পাছত মুখ বন্ধ কৰি দিবি। ময়ে

- (খ) তই বৰ বং পালিহেঁ তেন । দেখিলে
(গ) তই চাগৈ তাচ পাতৰ খেল ভাল পালিহেঁ তেন । চাই
(ঘ) তই দুই এটা শিকিব পাৰিলিহেঁ তেন । কিজানি
(ঙ) আমি উঠি গলোঁ । মাজ মানতে
-

Unit XIV : Lesson — 69

Bubul's Reactions to Assam-visit

মই এদিন বুবুলক সুধিলোঁ, “বুবুল, অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?” সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।” মই আকৌ সুধিলোঁ, “কোনটো বস্তুৰে তোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহু-বাইছে ?” সি উত্তৰ দিলে, “জয়সাগৰ পুখুৰী আৰু জয় দৌলে। দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা সোবৰায়।” মই ঘূৰাই সুধিলোঁ, “সতী জয়মতী কোননো ?” সি কলে, “সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ বৈণীয়েক। তেওঁ সানীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।”

এইবাৰ মাকে সুধিলে, “বুবুল, কচোন বাক, তেওঁক কিয় বজাই শাস্তি দিছিল ?” বুবুলে কলে “ল’ৰা বজাই সিংহাসনত উঠি দেশৰ প্ৰতাপী যুৱৰাজ

One day I asked Bubul, “Bubul, how did you enjoy Assam ?” He replied, “I enjoyed very much father.” I again asked, ‘which thing could impress in your mind too deeply ?’ He replied, “the Joysagar tank and Joydoul (impressed in my mind. Both remind me of the sacrifice of Sati Joymati.” I again asked, ‘who is Sati Joymati ?’ He said, “Sati Joymati is the wite of king Gadadharsingha. She breathed her last in the hands of the royal constables for the welfare of her husband.”

This time his mother asked, “Bubul, please tell, why did the king awarded her punishment ?” Bubui

সকলক অংগস্কত কৰাবলৈ ধৰিলে । জয়মতীৰ গিৰিয়েক ভেতিয়া কৰবালৈ পলাই গ'ল বজাই ভেতিয়া গদাপাণিৰ সন্ধাম উলিয়াবলৈ জয়মতীক শাস্তি দিছিল ” মাকে আকৌ প্ৰশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ'ল ?” বুবুলে কলে, “সাতাদিন নাথাতন ভুগি জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে ।”

told, “The young king, having come to the throne, started to wound the powerful youths of the royal family. Then Joymati's husband fled away to some unknown place. Then the king punished Joymati in order to get the whereabouts Gadapani” The mother again enquired, “what happened to Jaymoti finally ?” Bubul told, “having suffered for seven days, Jaymoti breathed her last ”

Build-up Drill

১। কেনে লাগিল ?

অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?

বুবুল, অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?

মই সুখিলোঁ. “বুবুল, অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”

মই এদিন বুবুলক সুখিলোঁ, “বুবুল, অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”

২। ভাল লাগিল দেউতা ।

মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।

সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।”

৩। সাঁচ বহুৱাইছে।

কোনটো বস্ত্ৰে সাঁচ বহুৱাইছে।

কোনটো বস্ত্ৰে তোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে।

মই আকৌ সুধিলোঁ, “কোনটো বস্ত্ৰে তোৰ মনত দকৈ সাঁচ
বহুৱাইছে?”

৪। জয়মতী কোননো?

সতী জয়মতী কোননো?

মই সুবাই সুধিলোঁ, “সতী জয়মতী কোননো?”

৫। গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।

মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।

সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।

সি কলে, “সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।”

৬। শান্তি দিছিল।

ভেওঁক কিয় শান্তি দিছিল?

বুবুল কচোন, ভেওঁক কিয় শান্তি দিছিল?

এইবাৰ মাকে সুধিলে, “বুবুল কচোন, ভেওঁক কিয় শান্তি দিছিল?”

৭। অংগক্ষত কৰাবলৈ ধৰিলে।

ঘূৰবাজ সকলক অংগক্ষত কৰাবলৈ ধৰিলে।

ল’ৰা বজাই ঘূৰবাজ সকলক অংগক্ষত কৰাবলৈ ধৰিলে।

বুবুলে কলে, “ল’ৰা বজাই ঘূৰবাজ সকলক অংগক্ষত কৰাবলৈ
ধৰিলে।”

৮। শেষত কি হ’ল?

জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল?

মাকে আকৌ প্ৰশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ'ল ?”

৯। ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে।

জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে।

সাতদিন নিৰ্ধাতন ভূগি জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে।

বুৰুলে কলে, “সাতদিন নিৰ্ধাতন ভূগি জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ
কৰিলে।”

Substitution Drill

১। মই এদিন বুৰুলক সুধিলোঁ, “অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”

সুধিছিলোঁ

মই এদিন বুৰুলক সুধিছিলোঁ, “অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”

প্ৰশ্ন কৰিলোঁ

মই এদিন বুৰুলক প্ৰশ্ন কৰিলোঁ, “অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”

ঠাইখন

মই এদিন বুৰুলক প্ৰশ্ন কৰিলোঁ, “ঠাইখন তোৰ কেনে লাগিল ?”

শিৱসাগৰখন

মই এদিন বুৰুলক প্ৰশ্ন কৰিলোঁ, “শিৱসাগৰখন তোৰ কেনে
লাগিল ?”

২। সি উত্তৰ দিলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।”

কলে

সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।”

জনালাে

সি জনালে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।”

উত্তৰ দিছিল

সি উত্তৰ দিছিল, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা ”

৩। (ক) মই আকৌ স্মিলাঁ ।

পুণৰ

মই পুণৰ স্মিলাঁ

ঘৃণাই

মই ঘৃণাই স্মিলাঁ ।

(খ) কোনটো বস্তুৰে তোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ?

কথাই

কোনটো কথাই তোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ?

বিষয়

কোনটো বিষয়ে তোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ?

৪। (ক) জয়সাগৰ পুখুৰী আৰু জয়দৌলে মোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ।

গভীৰভাৱে

জয়সাগৰ পুখুৰী আৰু জয়দৌলে মোৰ মনত গভীৰভাৱে সাঁচ বহুৱাইছে ।

গভীৰভাৱে ৰেখাপাত কৰিছে

জয়সাগৰ পুখুৰী আৰু জয়দৌলে মোৰ মনত গভীৰভাৱে ৰেখাপাত

কৰিছে ।

(খ) জয়সাগৰ পুখুৰী আৰু জয়দৌলে মোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ।

শিৱসাগৰ পুখুৰী আৰু শিৱদৌলে

শিৱসাগৰ পুখুৰী আৰু শিৱদৌলে মোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ।

কাৰেংঘৰ আৰু তলা তলঘৰে

কাৰেংঘৰ আৰু তলা তলঘৰে মোৰ মনত দকৈ সাঁচ বহুৱাইছে ।

৫। (ক) দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা সোৱৰায়।

আত্মাহুতিৰ

দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মাহুতিৰ কথা সোৱৰায়।

মহত্বৰ

দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ মহত্বৰ কথা সোৱৰায়।

(খ) দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা সোৱৰায়।

মনত পেলায়

দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা মনত পেলায়।

মনলৈ আনে

দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা মনলৈ আনে।

৬। (ক) সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।

ৰাণী

সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ ৰাণী।

পাটৰাণী

সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ পাটৰাণী।

পাটমাদৈ

সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ পাটমাদৈ।

(খ) সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।

স্বৰ্গদেৱ

সতী জয়মতী স্বৰ্গদেৱ গদাধৰ সিংহৰ ঘৈণীয়েক।

৭। (ক) তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।

নিমিত্তে

তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ নিমিত্তে প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।

কাৰণে

তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ কাৰণে প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।

(খ) তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।

ত্যাগ কৰিছিল

তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ ত্যাগ কৰিছিল।

হেৰুৱাইছিল

তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ হেৰুৱাইছিল

৮। এইবাৰ মাকে সুধিলে, “তেওঁক কিয় বজাই শান্তি দিছিল?”

ককায়েক

এইবাৰ ককায়েকে সুধিলে, “তেওঁক কিয় বজাই শান্তি দিছিল?”

দিলে

এইবাৰ ককায়েকে সুধিলে, “তেওঁক কিয় বজাই শান্তি দিলে?”

প্ৰশ্নকৰিলে

এইবাৰ ককায়েকে প্ৰশ্ন কৰিলে, “তেওঁক কিয় বজাই শান্তি দিলে?”

৯। বুবুলে কলে, “গদাপাণিৰ সন্ধান উলিয়াবলৈ বজাই জয়মতীক
শান্তি দিছিল।”

জনালে

বুবুলে জনালে, “গদাপাণিৰ সন্ধান উলিয়াবলৈ বজাই জয়মতীক
শান্তি দিছিল।”

দিলে

বুবুলে জনালে, “গদাপাণিৰ সন্ধান উলিয়াবলৈ বজাই জয়মতীক
শান্তি দিলে।”

খবৰ উলিয়াবলৈ

বুবুলে জনালে, “গদাপাণিৰ খবৰ উলিয়াবলৈ বজাই জয়মতীক
শান্তি দিলে।”

- ১০। মাকে আকৌ প্ৰশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
সুখিলে
মাকে আকৌ সুখিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
- ১১। বুবুলে কলে, “সাতদিন নিৰ্ধাতন ভূমি তেওঁ ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে।”
উত্তৰ দিলে
বুবুলে উত্তৰ দিলে, “সাতদিন নিৰ্ধাতন ভূগি তেওঁ ইহলীলা সম্বৰণ
কৰিলে।”
মৰিল
বুবুলে উত্তৰ দিলে, “সাতদিন নিৰ্ধাতন ভূগি তেওঁ মৰিল।”

Contraction Drill

- ১। মই এদিন বুবুলক সুখিলোঁ, “বুবুল অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”
মই বুবুলক সুখিলোঁ, “অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”
- ২। সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা।”
সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল।”
- ৩। মই আকৌ সুখিলোঁ, “কোনটো বস্ত্ৰে তোৰ মনত দকৈ সাঁচ
বহুৱাইছে ?”
মই সুখিলোঁ, “কোনটোৱে তোৰ মনত সাঁচ বহুৱাইছে ?”
- ৪। মই ঘূৰাই সুখিলোঁ, “সতী জয়মতী কোন নো ?”
মই সুখিলোঁ, “সতী জয়মতী কোন ?”
- ৫। সি কলে, “সতী জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ বৈণীয়েক।”
সি কলে, “জয়মতী গদাধৰ সিংহৰ বৈণীয়েক।”
- ৬। এইবাৰ মাকে সুখিলে, “বুবুল কচোন, তেওঁক কিয় বজাই শাস্তি
দিছিল ?”
এইবাৰ মাকে সুখিলে, “তেওঁক কিয় বজাই শাস্তি দিছিল ?”

- ৭। মাকে আকৌ প্রশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
মাকে প্রশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
- ৮। বুবুলে কলে, “সাতদিন নিষাৰ্ত্তন ভুগি জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ
কৰিলে।”
বুবুলে কলে, “সাতদিন ভুগি জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে।”

Integration Drill

- ১। তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।
সি কলে।
সি কলে, “তেওঁ স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ
সমৰ্পণ কৰিছিল।”
- ২। দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা সোৱৰায়। সি উত্তৰ দিলে।
সি উত্তৰ দিলে, “দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা
সোৱৰায়।”
- ৩। জয়মতীৰ গিৰিয়েক তেতিয়া কববালৈ পলাই গ’ল। বুবুলে কলে।
বুবুলে কলে, “জয়মতীৰ গিৰিয়েক তেতিয়া কববালৈ পলাই গ’ল।”
- ৪। বজাই তেতিয়া গদাপাণিৰ সন্ধান উলিয়াবলৈ জয়মতীক শাস্তি
দিছিল। সি উত্তৰ দিলে।
সি উত্তৰ দিলে, “বজাই তেতিয়া গদাপাণিৰ সন্ধান উলিয়াবলৈ
জয়মতীক শাস্তি দিছিল।”

EXERCISE

I. Fill in the blanks :

(ক) “বুবুল অসমখন তোৰ কেনে — — ?”

- (খ) “কোনটো — — তোৰ মনত দকৈ মাঁচ বহুৱাইছে ?”
- (গ) দুয়োটাই সতী জয়মতীৰ আত্মত্যাগৰ কথা — — ।
- (ঘ) জয়মতী মহাৰাজ গদাধৰ সিংহৰ — — ।
- (ঙ) “বুঢ়ল, কচোন — — , তেওঁক কিয় বজাই শাস্তি দিছিল ?”
- (চ) বজাই ঘূৰবাজ সকলক অংগক্ষত — — লাগিল ।
- (ছ) গদাপাণি তেতিয়া — — পলাই গ’ল ।
- (জ) সাতদিন নিৰ্যাতন ভুগি জয়মতীয়ে ইহগালা — — কৰিলে ।
- (ঝ) সতী — — শেষত কি হ’ল ?
- (ঞ) স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে — — হাতত প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল ।

2. Change the tense of the reporting verb to simple present :

- (ক) মই বুঢ়লক সুধিলোঁ, “বুঢ়ল, এসময়ত তোৰ কেনে লাগিল ?”
- (খ) সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা ।”
- (গ) সি উত্তৰ দিলে, “জয়সাগৰ পুখুৰীয়ে ।”
- (ঘ) মই সুধিলোঁ, “সতী জয়মতী কোন নো ?”
- (ঙ) এইবাৰ মাকে সুধিলে, “কচোন বুঢ়ল, তেওঁক বজাই কিয় শাস্তি দিছিল ?”
- (চ) মাকে আকৌ প্ৰশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
- (ছ) বুঢ়লে কলে, “সাতদিন ভুগি জয়মতী মৰিল ।”

3. Split each sentence into two :

- (ক) মাকে প্ৰশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
- (খ) সি কলে, “গদাপাণি তেতিয়া কৰবালৈ পলাই গ’ল ।”
- (গ) সি উত্তৰ দিলে, “জয়মতীয়ে স্বামীৰ মংগলৰ অৰ্থে চাওদাঙৰ হাতত প্ৰাণ ত্যাগ কৰিছিল ।”
- (ঘ) মই ঘূৰাই সুধিলোঁ, “জয়মতী কোন নো ?”
- (ঙ) সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল দেউতা ।”

4. Join into one in the form of embadded sentence :

- (ক) বুঢ়া, অসমখন তেঁও কেনে লাগিল ? মই এদিন সুখিলোঁ ।
 (খ) জয়সাগৰে মোৰ মনত সাঁচ বহুৱাইছে : সি উত্তৰ দিলে ।
 (গ) সতী জয়মতী কোন নো ? মই সুখিলোঁ ।
 (ঘ) সতী জয়মতীক কিয় বজাই শাস্তি দিছিল ? মাকে সুখিলে ।
 (ঙ) সাতদিন শাস্তি ভুগি জয়মতীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে : সি কলে :

Vocabulary

বস্তু	'thing, item'
দৈক	'deeply'
সাঁচ	'impression'
আত্মত্যাগ	'sacrifice'
সোৱৰায়	'reminds'
স্বামী	'husband'
অৰ্থে	'for'
চাওদাঙ	'royal constable in the Ahom Empire'
প্ৰাণ	'life'
সমৰ্পণ	'submit'
শাস্তি	'punishment'
সিংহাসন	'throne'
প্ৰভাপী	'powerful'
যুৱৰাজ	'youth of royal family'
অংগকত	'bodily wound'

পলাই গ'ল	'escaped, fled away'
সন্ধান	'whereabout'
নিৰ্যাতন	'torture'
ভুগি	'suffering'
ইহলীলা	'worldly life'
সম্বৰণ কৰিলে	'closed down'

Grammatical Notes

1. The use of direct speech is introduced here in this lesson.
The reported verb may be in any tense :

Cultural Notes

ভয়মতী কুঁৱাৰী : In the early 17th century A. D. in between 1601-1603 A. D. a young king, named Sulikpha wanted either to kill or to wound the prospective princes so that he could never be dethroned. He could not do any harm to Gadapani who escaped and took shelter in Nagaland. So the king caught hold of his wife, Joymati and tortured her to know the whereabouts of Gadapani. But she did never disclosed anything. She was brutally tortured for 7 days and finally she died.

জয়সাগৰ পুখুৰী : Her son Rudrasinha in 1697 A. D. in the memory of Joymati dug a big tank (76,80,00 sq.

yard) near the place where Joymati was tortured.

জয়দৌলা : King Rudrasinha also built a temple in 1698 A. D. on the bank of Joysagar in the memory of his mother Joymati. This is located at the outskirt of the town of Sibasagar in Upper Assam.

Unit XIV : Lesson — 70

In Rangpur, the Ancient Capital of Assam

মাকে মীনুক সুধিছিল বোলে
অসমখন তাইৰ কেনে লাগছিল তাই
উত্তৰ দিছিল বোলে তাইৰ বেয়া লগা
নাছিল।

Mother asked Minu how
she felt about Assam. She
replied that she did not feel
bad.

মোমায়েকে সুধিছিল বোলে কোনটো
বস্তুৰে তাইৰ মনত গভীৰ ভাৱে বেখা-
পাত কৰিছে। তাই উত্তৰ দিছিল বোলে
ৰংঘৰ কাৰেংঘৰ আৰু তলাতলঘৰৰ
কাককাৰ্য্যই।

Uncle asked what items
impressed in her mind
deeply. She replied that the
Rangghar, Karengghar and
Talatalghar (impressed her
mind).

তেওঁ পুনৰ প্ৰশ্ন কৰিছিল বোলে
কিয় বাক। তাই উত্তৰ দিছিল বোলে
সেই কাককাৰ্য্যৰ ক'তো তুলনা নাই
কাৰণে। শ শ বছৰ আগতে বোলে
সেইবোৰ নিৰ্মাণ কৰা। ওপৰাপতো
সেইবোৰ নতুন যেন হৈ আছে।

He again asked why. She
replied that there were no
comparison with the archite-
ct of these. These have
been built hundred of years
ago Still then, these look as
if new.

লগতে তাই সুধিছিল যে মোমা-
য়েকৰ মতামত কি। তেওঁ উত্তৰ দিছিল
বোলে তেওঁৰো সেয়েই।

Also she enquired what
was the opinion of her uncle.
He replied that his opinion
was also the same.

বংগব কি কাৰণে সজোৱা হৈছিল
বুলি মাকে পুণৰ প্ৰশ্ন কৰিলে।

As to why the Rangghar
was built, the mother asked.

বংগবত বহি বজাই বং পথাৰত তোৱা
খেঁল খেমাৰি চাইছিল বুলি তাই উত্তৰত
কলে।

She told (her mother) in
reply that the king having
sat in the Rangghar enjoyed
the sports in the Rang
Pathar.

তলাতলগৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি
পাইছ নে বুলি মোমায়েকে সুধিলে।
তাই ভগবাই মাত লগালে যে তাই
বুজি পাইছে।

The uncle asked if she
could understand the
peculiarity of Talatalghar
She immediately replied
that she could.

Substitution Drill

১। (ক) মাকে মীনুক সুধিছিল বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল।

সুধিলে

মাকে মীনুক সুধিলে বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল।

সুধিব

মাকে মীনুক সুধিব বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল।

(খ) মাকে মীনুক সুধিছিল বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল।

লাগিল

মাকে মীনুক সুধিছিল বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিল।

লাগিছে

মাকে মীনুক সুধিছিল বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছে।

২। (ক) তাই উত্তৰ দিছিল বোলে তাইৰ বেয়া লগা নাছিল।

দিলে

তাই উত্তৰ দিলে বোলে তাইৰ বেয়া লগা নাছিল।

দিব

তাই উত্তৰ দিব বোলে তাইৰ বেয়া লগা নাছিল।

(খ) তাই উত্তৰ দিছিল বোলে তাইৰ বেয়া লগা নাছিল।

লগা নাই

তাই উত্তৰ দিছিল বোলে তাইৰ বেয়া লগা নাই।

৩। (ক) মোমায়েকে সুধিছিল বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰ-
ভাৱে বেথাপাত কৰিছে।

সুধিলে

মোমায়েকে সুধিলে বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰভাৱে
বেথাপাত কৰিছে।

সুধিব

মোমায়েকে সুধিব বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰভাৱে
বেথাপাত কৰিছে।

(খ) মোমায়েকে সুধিছিল বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰ-
ভাৱে বেথাপাত কৰিছে।

কৰিলে

মোমায়েকে সুধিছিল বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰভাৱে
বেথাপাত কৰিলে।

কৰিছিল

মোমায়েকে সুধিছিল বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰভাৱে
বেথাপাত কৰিছিল।

৪। তাই উত্তৰ দিছিল বোলে বংঘৰ কাৰেংঘৰৰ কাককাৰ্ঘই।

দিলে

তাই উত্তৰ দিলে বোলে বংঘৰ কাৰেংঘৰৰ কাককাৰ্ঘই।

দিব

তাইৰ উত্তৰ দিব বোলে বংঘৰ কবেংঘৰৰ কাককাৰ্হই।

৫। তেওঁ পুণৰ প্ৰশ্ন কৰিছিল বোলে কিয় বাক।

কৰিলে

তেওঁ পুণৰ প্ৰশ্ন কৰিলে বোলে কিয় বাক।

কৰিব

তেওঁ পুণৰ প্ৰশ্ন কৰিব বোলে কিয় বাক।

৬। তাই উত্তৰ দিছিল বোলে সেই কাককাৰ্হৰ ক'তো তুলনা নাই
কাৰণে।

দিলে

তাই উত্তৰ দিলে বোলে সেই কাককাৰ্হৰ ক'তো তুলনা নাই কাৰণে।

দিব

তাই উত্তৰ দিব বোলে সেই কাককাৰ্হৰ ক'তো তুলনা নাই কাৰণে।

৭। শ শ বছৰ আগতে বোলে সেইবোৰ নিৰ্মাণ কৰা।

নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল

শ শ বছৰ আগতে বোলে সেইবোৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল।

৮। বংঘৰ কি কাৰণে সজোৱা হৈছিল বুলি মাকে পুণৰ প্ৰশ্ন কৰিলে।

কিয়

বংঘৰ কিয় সজোৱা হৈছিল বুলি মাকে পুণৰ প্ৰশ্ন কৰিলে।

সুখিলে

বংঘৰ কিয় সজোৱা হৈছিল বুলি মাকে পুণৰ প্ৰশ্ন সুখিলে।

কোনে সজাইছিল বুলি

বংঘৰ কোনে সজাইছিল বুলি মাকে পুণৰ প্ৰশ্ন সুখিলে।

৯। বংঘৰত নহি বজাইবং পথাৰত হোৱা খেলধেমালি চাইছিল।

বং পথাৰৰ খেলখেমালি

বংঘৰত বহি বজাই বং পথাৰৰ খেলখেমালি চাইছিল।

উপভোগ কৰিছিল

বংঘৰত বহি বজাই বং পথাৰৰ খেলখেমালি উপভোগ কৰিছিল।

১০। তলাতলঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছ নে বুলি মোমায়েকে সুধিলে।

কাৰেংঘৰৰ

কাৰেংঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছ নে বুলি মোমায়েকে সুধিলে।

বংঘৰৰ

বংঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছ নে বুলি মোমায়েকে সুধিলে।

ককায়েকে

বংঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছ নে বুলি ককায়েকে সুধিলে।

প্ৰশ্ন কৰিলে

বংঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছ নে বুলি ককায়েকে প্ৰশ্ন কৰিলে।

১১। তাই তপৰাই মাত লগালে যে তাই বুজি পাইছে।

তৎক্ষণাত্

তাই তৎক্ষণাত্ মাত লগালে যে তাই বুজি পাইছে।

মাত দিলে

তাই তৎক্ষণাত্ মাত দিলে যে তাই বুজি পাইছে।

বুজিছে

তাই তৎক্ষণাত্ মাত দিলে যে তাই বুজিছে।

Transposition Drill

১। মাকে মীনুক সুধিছিল বোলে অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল।

অসমখন তাইৰ কেনে লাগিছিল বুলি মাকে মীনুক সুধিছিল।

- ২। তাই উত্তৰ দিছিল বোলে তাইৰ বেয়া লগা নাছিল।
তাইৰ বেয়া লগা নাছিল বুলি তাই উত্তৰ দিছিল।
- ৩। মোমায়েকে সুধিছিল বোলে কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰ-
ভাৱে বেথাপাত কৰিছে।
কোনটো বস্ত্ৰে তাইৰ মনত গভীৰভাৱে বেথাপাত কৰিছে বুলি
মোমায়েকে সুধিছিল।
- ৪। তাই সমাধান দিছিল বোলে ৰংঘৰ কাৰেংঘৰৰ কাককাষ ই।
ৰংঘৰ কাৰেংঘৰৰ কাককাষ ই বুলি তাই সমাধান দিছিল।
- ৫। তেওঁ প্ৰশ্ন কৰিছিল বোলে কিয় বাক।
কিয় বাক বুলি তেওঁ প্ৰশ্ন কৰিছিল।
- ৬। তাই উত্তৰ দিছিল বোলে সেই কাককাষৰ ক'তো তুলনা নাই কাৰণে।
সেই কাককাষৰ ক'তো তুলনা নাই কাৰণে বুলি তাই উত্তৰ দিছিল।
- ৭। লগতে তাই সুধিছিল বোলে মোমাইদেৱেকৰ মতামত কি ?
মোমাইদেৱেকৰ মতামত কি বুলি লগতে তাই সুধিছিল।
- ৮। ৰংঘৰ কি কাৰণে সজোৱা হৈছিল বুলি মাকে প্ৰশ্ন কৰিলে।
মাকে প্ৰশ্ন কৰিলে বোলে ৰংঘৰ কি কাৰণে সজোৱা হৈছিল।
- ৯। ৰংঘৰত বহি ৰজাই খেলধেমালি চাইছিল বুলি তাই উত্তৰত কলে।
তাই উত্তৰত কলে বোলে ৰংঘৰত বহি ৰজাই খেলধেমালি চাইছিল।
- ১০। তলাতলঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছে নে বুলি মোমায়েকে সুধিলে।
মোমায়েকে সুধিলে বোলে তলাতলঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছে
নে।
- ১১। তাই তপবাই মাত লগালে যে তাই বুজি পাইছে।
তাই বুজি পাইছে বুলি তাই তপবাই মাত লগালে।

Integration Drill

- ১। বংগবৰ কাককাৰ্ঘ্যই তাইৰ মনত বেখাপাত কৰিছিল। তাই উত্তৰ দিছিল।
তাই উত্তৰ দিছিল বোলে বংগবৰ কাককাৰ্ঘ্যই তাইৰ মনত বেখাপাত
কৰিছিল।
- ২। শ শ বছৰ আগতে সেইবোৰ নিৰ্মাণ কৰা। তাই উত্তৰ দিছিল।
তাই উত্তৰ দিছিল বোলে শ শ বছৰ আগতে সেইবোৰ নিৰ্মাণ কৰা।
- ৩। তথাপিতো সেইবোৰ নতুন যেন হৈ আছে। তাই কলে।
তাই কলে বোলে তথাপিতো সেইবোৰ নতুন যেন হৈ আছে।
- ৪। সতী জয়মতী কোন নো? ককায়েকে স্মৃধিলে।
ককায়েকে স্মৃধিলে বোলে সতী জয়মতী কোন নো?
- ৫। ভেওঁ স্মাৰীৰ মংগলৰ অৰ্থে প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল। বুবুলে কলে।
বুবুলে কলে বোলে ভেওঁ স্মাৰীৰ মংগলৰ অৰ্থে প্ৰাণ সমৰ্পণ কৰিছিল।
- ৬। কোনটো বস্তুৰে তাৰ মনত সাঁচ বহুৱাইছে? দেউতাকে বুবুলক
স্মৃধিলে।
দেউতাকে বুবুলক স্মৃধিলে বোলে কোনটো বস্তুৰে তাৰ
মনত সাঁচ বহুৱাইছে।

EXERCISE

1. Convert the following direct speeches into indirect ones :

ক' কমলে কলে, “কাইলৈ মই নাহোঁ।”

(খ) মই ল'ৰাজনক স্মৃধিলো, “তোমাৰ নাম কি?”

(গ) সি উত্তৰ দিলে, “মোৰ নাম প্ৰশান্ত?”

- (ঘ) শিক্ষকজনে প্রশ্ন কৰিছিল, “পৃথিৱীৰ সৰ্ব্বোচ্চ পৰ্বত কোনখন ?”
- (ঙ) তেওঁ কব, “ইয়াৰ বাবে তেওঁ দায়ী নহয়।”
- (চ) সকলোৱে কয়, “অসমখন কাশ্মীৰতকৈ ধুনীয়া।”
- (ছ) তাই স্মৃতিছিল, “দেউতাই কি কোৱা ?”

2. Change the tense of the reporting verb :

- (ক) তেওঁ কলে বোলে তেওঁৰ ভাল লগা নাছিল
- (খ) তেখেতে মোধে বোলে ইয়াত কি বস্তু সস্তা।
- (গ) তুমি কৈছিলি যে চাকৰি কৰি তোমাৰ ভাল লগা নাই।
- (ঘ) মই কম কয় মই চাকৰি এৰি দিবলৈ ওলাইছোঁ।
- (ঙ) আপুনি মোক স্মৃতিছিল যে মোৰ নাম কি ?
- (চ) দেউতাকে দীপাক স্মৃতিছিল যে তাইৰ গা কেনে আছে।

3. Join each pair of sentences and reproduce in indirect speech :

- (ক) তাই চিনেমা চাবলৈ ভাল নাপায়। তাই স্পষ্টকৈ কলে।
- (খ) মই আজিয়েই ঘৰলৈ যাম। মই কৈ পঠাইছোঁ।
- (গ) তুমি বাটত পলম নকৰিবা। তোমাৰ দেউতাবাই কৈছিল।
- (ঘ) তেখেত ইয়াত নাথাকে। তেখেত কলে।
- (ঙ) মোৰ নাম কি ? চাৰে দীপকক স্মৃতিলে।

4. Transform the sentences given under Q No. 1 into indirect speech using -বুলি।

5. Change the voice of the verb in the reported speech :

- (ক) মই কলোঁ যে এই কামটো অনায়াসে কৰিব পাৰিম।
- (খ) তুমি স্মৃতিছিলি, “আজ কি কথাছবি দেখুৱাব ?”

- (গ) সি কৈছিল, “কাইলৈ দৰমহা দিব ”
(ঘ) অধ্যক্ষই সুধিছিল, “এইবাৰ গণেশপূজা হব নে নহয় ?”
(ঙ) সম্পাদকে উত্তৰ দিছিল যে গণেশপূজা হব ।

Vocabulary

বস্তু	‘things’
গভীৰভাৱে	‘deeply’
ৰেখাপাত কৰা	‘impress’
কাকৰকাৰ্য	‘architecture’
শ শ	‘hundreds’
নিৰ্মাণ কৰা	‘constructed’
মতামত	‘opinion’
খেলধেমালি	‘sports’
বিশেষত্ব	‘peculiarity, speciality’
তপৰাই	‘immediately’
বুজু পাইছে	‘(he) has understood’

Grammatical Notes

1. Indirect speech is introduced in this lesson. The tense of the reported verb does not change in concord with the tense of the reporting verb. Any tense is permitted in the reported verb.
- 2 The personal pronouns তোৰ, তোমাৰ and আপোনাৰ in the reported shall change to তাৰ, তেওঁৰ and তেখেতৰ respectively.

Cultural Notes

- বংপুৰ** : আহোম সকলৰ ৰাজধানী স্বৰ্গদেৱ কদ্রুসিংহই ঘনশ্যাম নামে এজন
খনিকৰক বংগদেশৰ পৰা অনাই বংপুৰ নগৰ নিৰ্মাণ কৰে।
- তলাতলঘৰ** : স্বৰ্গদেৱ কদ্রুসিংহই (১৬১৭ শক—১৬৩৬ শক) বংগদেশৰ পৰা
ঘনশ্যাম নামৰ খনিকৰ এজন অনাই বংপুৰ নগৰ আৰু তলাতলঘৰ
নিৰ্মাণ কৰে। নিৰ্মাণকাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰোঁতে ন বছৰ সময় লাগে।
তলাতল ঘৰৰ নিৰ্মাণপ্ৰণালী বংগদেশত প্ৰচাৰিত হব বুলি এই
খনিকৰক প্ৰাণদণ্ড দিয়া হয়। ৰাজেশ্বৰ সিংহ স্বৰ্গদেৱে (১৬৭৩ শক-
১৬৯১ শক) ও বংপুৰ আৰু গড়গাওঁত দুটা পকৌ আৰু তলাতলঘৰ
সাজে। (অসম বুৰঞ্জীতঃ গুণাভিৰাম বৰুৱা)
- কাৰেংঘৰ** : বৰ্ত্তমান শিৱসাগৰ চহৰৰ পৰা আঠ মাইল আঁতৰত গড়গাওঁত
আহোমৰ ৰাজধানী আছিল। ইয়াতে ৰাজেশ্বৰৰ সিংহই কাৰেংঘৰ
নিৰ্মাণ কৰে।
-

Unit XIV : Lesson—71

Mr. Hazarika with His Students

ছাত্ৰ : আপুনি যদি বেয়া নাপায় Student : If you do not mind,
কথা এটা সোধোঁ। I would ask you one
thing.

মি: হাজৰিকা : কি কথা ? Mr. Hazarika : What is that ?

ছাত্ৰ : অহা পূজা বন্ধত আপুনি Student : Would you take
ক্লাচ লব নে নলয় ? the classes during the
Puza holidays or not ?

মি: হাজৰিকা : তোমালোক যদি অহা, Mr Hazarika : If you come,
মই লব পাৰোঁ। তোমা- I may take. Almost half
লোকৰ পাঠ্য প্ৰায় of your course is yet
আধাখিনিয়েই বাকী (to be finished).
আছে।

ছাত্ৰ : প্ৰতুলহঁতেও ফুকনচাৰক Student : Pratul and others
ক্লাচ লবলৈ ধৰিছে। also have requested
পিছে চাৰৰ গা ভাল Phukan sir to take
নহয়। যদি চাৰৰ ভেতি- classes. But, he is not
য়ালৈ গা ভাল হয়, physically well. If he
তেখেতে ক্লাচ লব। is cured by that time,
he will take classes.

মি: হাজৰিকা : এহা, পূজা বন্ধটো যদি Mr. Hazarika : Yes, if I can

পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, তেনে
হলে প্ৰায়খিনি শেষ
কৰিব পৰা যাব।

teach (for the whole
of) Puza Vacation the
course could almost be
finished.

ছাত্ৰ : যদি টেষ্টৰ আগে আগে
পাঠ শেষ হয়, টেষ্টৰ
পাছত আমি মন দি
পঢ়িব পাৰোঁ।

Student : If the course is
completed before the
test we can read atten-
tively after the test.

মি: হাজৰিকা : তোমালোকে কৈছা
বেতিয়া মই ক্লাচ লমেই।
অৱশ্যে এইবাৰ পাঠ্য
কিতাপ পাওঁতেই নেচ
দেবী হ'ল। চৌধুৰীৰ
অৰ্থনীতি বিজ্ঞান যেতিয়া
ওলায়, তেতিয়া আগষ্ট
পৰিছেই। কিতাপখন ভাল।
সেইখন পোৱা গৈছে যেতিয়া
তোমালোকৰ অনুবিধা
নহব লাগে।

Mr. Hazarika : Since you
have requested I shall
certainly take classes
Of course, it was quite
late in getting the text
book. When Choudhu-
ry's Economics is out,
it was already August
The book is good. Since
that has been received,
there may not be any
difficulty for you.

ছাত্ৰ : হয় চাব, চৌধুৰীৰ অৰ্থ-
নীতি বিজ্ঞানখন উজু।
কি চাব, ৰাওৰ ৰাজ-
নীতি বিজ্ঞানখনহে
বুজিবলৈ কঠিন।

Student : Yes sir, Choudhu-
ry's Economics is very
easy. But sir, Rao's
Political Science is very
difficult.

মি: হাজৰিকা : এইক্ষেত্ৰত তোমালোকে Mr. Hazarika : In this case,
লেকচাৰৰ ওপৰত বেছি you have to depend
নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল হ'ব। more on the lectures.

Substitution Drill

- ১। আপুনি যদি বেয়া নাপায় কথা এটা সোধোঁ।
খং নকৰে
আপুনি যদি খং নকৰে কথা এটা সোধোঁ।
অমুমতি দিয়ে
আপুনি যদি অমুমতি দিয়ে কথা এটা সোধোঁ।
সুধিব খোজোঁ
আপুনি যদি অমুমতি দিয়ে কথা এটা সুধিব খোজোঁ।
- ২। পূজাৰ বন্ধত আপুনি ক্লাচ লব নে ?
কৰিব
পূজাৰ বন্ধত আপুনি ক্লাচ কৰিব নে ?
পঢ়ুৱাব
পূজাৰ বন্ধত আপুনি পঢ়ুৱাব নে ?
- ৩। (ক) তোমালোক যদি অহা, মই লব পাৰোঁ।
থাকা
তোমালোক যদি থাকা, মই লব পাৰোঁ।
কোৱা
তোমালোকে যদি কোৱা, মই লব পাৰোঁ।
বিচৰা
তোমালোকে যদি বিচৰা, মই লব পাৰোঁ।

(খ) তোমালোক যদি অহা, মই লব পাৰোঁ ।

লম

তোমালোক যদি অহা, মই লম ।

মোৰ আপত্তি নাই

তোমালোক যদি অহা, মোৰ আপত্তি নাই ।

৪। তোমালোকৰ পাঠ্য প্ৰায় আধাখিনিয়েই বাকী আছে ।

আধামানেই

তোমালোকৰ পাঠ্য প্ৰায় আধামানেই বাকী আছে

সকলোখিনিয়েই

তোমালোকৰ পাঠ্য প্ৰায় সকলোখিনিয়েই বাকী আছে ।

আটাইখিনিয়েই

তোমালোকৰ পাঠ্য প্ৰায় আটাইখিনিয়েই বাকী আছে ।

৫। যদি চাৰৰ গা ভালে থাকে, তেখেতে ক্লাচ লব ।

শৰীৰ

যদি চাৰৰ শৰীৰ ভালে থাকে, তেখেতে ক্লাচ লব ।

মন

যদি চাৰৰ মন ভালে থাকে, তেখেতে ক্লাচ লব ।

৬। (ক) পূজাৰ বন্ধত যদি পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, তেনেহলে পাঠ শেষ কৰিব

পৰা পায় ।

পূজাৰ বন্ধত ভিতৰত

পূজাৰ বন্ধত ভিতৰত যদি পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, তেনেহলে পাঠ শেষ

কৰিব পৰা যায় ।

(খ) পূজাৰ বন্ধত যদি পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, তেনেহলে পাঠ শেষ কৰিব পৰা

যাব ।

পৰা যায়

পূজাৰ বন্ধত যদি পঢ়ুৱাব পৰা যায়, তেনেহলে পাঠ শেষ কৰিব
পৰা যাব।

পঢ়োৱা যায়

পূজাৰ বন্ধত যদি পঢ়ে'ৰা যায়, তেনেহলে পাঠ শেষ কৰিব পৰা
যাব।

৭। (ক) যদি টেক্ষ্ট আগে আগে পাঠ শেষ হয়, টেক্ষ্টৰ পাছত আমি মন দি
পঢ়িব পাৰোঁ।

আগতে

যদি টেক্ষ্টৰ আগতে পাঠ শেষ হয়, টেক্ষ্টৰ পাছত আমি মন দি
পঢ়িব পাৰোঁ।

(খ) যদি টেক্ষ্টৰ আগে আগে পাঠ শেষ হয়, টেক্ষ্টৰ পাছত আমি মন দি
পঢ়িব পাৰোঁ।

মনযোগ দি

যদি টেক্ষ্টৰ আগে আগে পাঠ শেষ হয়, টেক্ষ্টৰ পাছত আমি
মনোযোগ দি পঢ়িব পাৰোঁ।

মনোযোগ সহকাৰে

যদি টেক্ষ্টৰ আগে আগে পাঠ শেষ হয়, টেক্ষ্টৰ পাছত আমি
মনোযোগ সহকাৰে পঢ়িব পাৰোঁ।

৮। তোমালোকে কৈছা যেতিয়া মই ক্লাচ লমেই।

কলা

তোমালোকে কলা যেতিয়া মই ক্লাচ লমেই।

আপুনি

আপুনি কলে যোতিয়া মই ক্লাচ লমেই।

কৰিমেই

আপুনি কলে যেতিয়া মই ক্লাচ কৰিমেই।

৯। অৱশ্যে এইবাৰ পাঠ্য কিতাপ পাণ্ডেই বেচ দেবী হ'ল।

পলম

অৱশ্যে এইবাৰ পাঠ্য কিতাপ পাওঁতেই বেচ পলম হ'ল।

এই বছৰ

অৱশ্যে এই বছৰ পাঠ্য কিতাপ পাওঁতেই বেচ পলম হ'ল।

যথেষ্ট

অৱশ্যে এই বছৰ পাঠ্য কিতাপ পাওঁতেই যথেষ্ট পলম হ'ল।

১০। চৌধুৰীৰ অৰ্থনীতিবিজ্ঞান যেতিয়া ওলায় তেতিয়া আগফট পৰিছেই।

ৰাজনীতিবিজ্ঞান

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞান যেতিয়া ওলায় তেতিয়া আগফট পৰিছেই।

চেপ্তেশ্বৰ

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞান যেতিয়া ওলায় তেতিয়া চেপ্তেশ্বৰ
পৰিছেই।

পৰিছিল

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞান যেতিয়া ওলায় তেতিয়া চেপ্তেশ্বৰ
পৰিছিল।

১১। কিতাপখন ভাল

নতুন

কিতাপখন নতুন।

বেয়া

কিতাপখন বেয়া।

আমোদজনক

কিতাপখন আমোদজনক।

১২। সেইখন পোৱা গৈছে যেতিয়া তোমালোকৰ অসুবিধা নহব লাগে।

যিহেতু

সেইখন পোৱা গৈছে যিহেতু তোমালোকৰ অসুবিধা নহব লাগে।

ওলাইছে

সেইখন ওলাইছে যিহেতু তোমালোকৰ অসুবিধা নহব লাগে ।

ছাত্ৰসকলৰ

সেইখন ওলাইছে যিহেতু ছাত্ৰসকলৰ অসুবিধা নহব লাগে ।

নহয়

সেইখন ওলাইছে যিহেতু ছাত্ৰসকলৰ অসুবিধা নহয় ।

১৩। চৌধুৰীৰ অৰ্থনীতিবিজ্ঞানখন বৰ উজু ।

ৰাজনীতিবিজ্ঞান

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞানখন বৰ উজু ।

সহজ

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞানখন বৰ সহজ ।

কঠিন

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞানখন বৰ কঠিন ।

টান

চৌধুৰীৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞানখন বৰ টান ।

১৪। তেনেক্ষেত্ৰত তোমালোকে লেকচাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল ।

তুমি

তেনেক্ষেত্ৰত তুমি লেকচাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল ।

পাঠ্য কিতাপ

তেনেক্ষেত্ৰত তুমি পাঠ্য কিতাপ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল ।

উচিত

তেনেক্ষেত্ৰত তুমি পাঠ্য কিতাপৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই উচিত ।

দৰকাৰ

তেনেক্ষেত্ৰত তুমি পাঠ্য কিতাপৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই দৰকাৰ ।

Variation Drill

- ১। চাৰৰ যদি গা ভালে থাকে, তেখেতে ক্লাচ লব।
চাৰে যদি ভাল পায়, তেখেতে ক্লাচ লব।
- ২। যদি পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, পাঠ শেষ কৰিব পৰা যাব।
যদি পঢ়ুৱান পৰা যায়, পাঠ শেষ কৰিব পৰা যাব।
- ৩। যদি টেক্ষৰ আগতে পাঠ শেষ হয়, আমি মনযোগ দি পঢ়িব পাৰোঁ।
যদি টেক্ষৰ আগতে পাঠ শেষ কৰে, আমি মনযোগ দি পঢ়িব পাৰোঁ।
- ৪। চৌধুৰীৰ অৰ্থবিজ্ঞান যেতিয়া ওলায় তেতিয়া আগষ্ট পৰিছেই।
চৌধুৰীৰ অৰ্থবিজ্ঞান যেতিয়া উলিয়ায় তেতিয়া আগষ্ট পৰিছেই।
- ৫। সেইখন পোৱা গৈছে যেতিয়া তোমালোকৰ অনুবিধা নহব লাগে।
সেইখন পাইছা যেতিয়া তোমালোকৰ অনুবিধা নহব লাগে।

Transformation Drill

- ১। আপুনি যদি বেয়া নাপায় কথা এটা সোধোঁ।
আপুনি বেয়া নাপালে কথা এটা সোধোঁ।
- ২। তোমালোক যদি অহা মই ক্লাচ লব পাৰোঁ।
তোমালোক আহিলে মই ক্লাচ লব পাৰোঁ।
- ৩। যদি চাৰৰ গা ভাল হয় তেখেতে ক্লাচ লব।
চাৰৰ গা ভাল হলে তেখেতে ক্লাচ লব।
- ৪। যদি টেক্ষৰ আগে আগে ক্লাচ শেষ হয় টেক্ষৰ পাছত মন দি পঢ়িব পাৰোঁ।
টেক্ষৰ আগে আগে ক্লাচ শেষ হলে টেক্ষৰ পাছত মন দি পঢ়িব পাৰোঁ।

- ৫। এইবাৰ পাঠ্য কিতাপ পাওঁতেই বেচ দেবী হ'ল।
এইবাৰ পাঠ্য কিতাপ বেতিয়া পাওঁ তেতিয়া বেচ দেবী হ'ল।
- ৬। অৰ্থনীতিবিজ্ঞান বেতিয়া ওলায় তেতিয়া আগষ্ট পৰিছেই।
অৰ্থনীতিবিজ্ঞান ওলাওতে আগষ্ট পৰিছেই।
- ৭। তোমালোকে কৈছা যেতিয়া মই ক্লাচ লমেই।
তোমালোকে কলে মই ক্লাচ লমেই।
- ৮। সেইখন পোৱা গৈছে যেতিয়া তোমালোকৰ অসুবিধা নহব লাগে।
সেইখন পোৱা গলে তোমালোকৰ অসুবিধা নহব লাগে।
- ৯। পূজাবন্ধটো যদি পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, তোমালোকৰ পাঠ প্ৰায়খিনিয়েই
শেষ কৰিব পৰা যাব।
পূজাবন্ধটো পঢ়ুৱাব পাৰিলে তোমালোকৰ পাঠ প্ৰায়খিনিয়েই
শেষ কৰিব পৰা যাব।

Addition Drill

- ১। অহা বন্ধত আপুনি ক্লাচ লব নে? নলয়
অহা বন্ধত আপুনি ক্লাচ লব নে নলয়?
- ২। টেক্টৰ পাছত আমি পঢ়িব পাৰোঁ। মন দি
টেক্টৰ পাছত আমি মন দি পঢ়িব পাৰোঁ।
- ৩। সেইখন পোৱা গৈছে যেতিয়া তোমালোকৰ অসুবিধা নহব। লাগে
সেইখন পোৱা গৈছে যেতিয়া তোমালোকৰ অসুবিধা নহব লাগে।
- ৪। ৰাওৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞানখন কঠিন। বুজিবলৈ
ৰাওৰ ৰাজনীতিবিজ্ঞানখন বুজিবলৈ কঠিন।

- ৫। লেকচাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল হব। বেছি
লেকচাৰৰ ওপৰত বেছি নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল হব।

EXERCISE

1. Fill in the blanks :

- (ক) আপুনি যদি বেয়া — — কথা এটা সোধোঁ।
(খ) আপুনি ক্লাচ লব নে — — ?
(গ) তুমি কইলৈ আহিব নে — — ?
(ঘ) যদি টেক্‌টৰ আগতে শেষ — —, টেক্‌টৰ পাছত পঢ়িব পাৰোঁ।
(ঙ) কিতাপ যেতিয়া — — তেতিয়া আগফঁট পাইছেই।

2. Transform as per the model :

Model 1—আপুনি যদি বেয়া নাপায় কথা এটা সোধোঁ > আপুনি বেয়া নাপালে
কথা এটা সোধোঁ।

- (ক) তোমালোক যদি অহা মই লব পাৰোঁ।
(খ) যদি চাৰৰ তেতিয়ালৈ গা ভাল হয়, তেখেতে ক্লাচ লব।
(গ) যদি তোমালোকে কোৱা মই ক্লাচ লম।
(ঘ) যদি মই ধৰো, ফুকন চাব যাব নে ?
(ঙ) যদি তই কৰ অধ্যক্ষ মান্তি হব।

Model 2—কিতাপখন পাওঁতেই বেচ দেবী হ'ল > যেতিয়া কিতাপখন পাওঁ
তেতিয়া বহুত দেবী হ'ল।

- (ক) ভাষাকেন্দ্ৰ পাওঁতে দহ বাজিল।
(খ) মই কথাটো কওঁতেই তেখেত খঙত আঙুল খাই উঠিল।

(গ) কিতাপখন ওলাওঁতে আগষ্ট পৰিলেই।

(ঘ) স্কুললৈ আহোঁতে ল'ৰাটোৱে এটা শিয়াল দেখিলে।

Model 3—লেকচাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল > লেকচাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ
নকৰাই ভাল।

(ক) চাকৰক বিশ্বাস কৰাই উচিত।

(খ) তোমালোকৰ অসুবিধা হ'ব লাগে।

(গ) মই আজি ক্লাচ লব পাৰোঁ।

3. Add the new element at the appropriate place :

(ক) তোমালোক অহা, মই ক্লাচ লম . যদি।

(খ) যদি পূজাবন্ধটো পঢ়ুৱাব পাৰোঁ, পাঠ শেষ কৰিব পৰা যাব। আয়খিনি।

গ) তোমালোকে লেকচাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাই ভাল হ'ব। বেছি।

(ঘ) প্ৰভুলহঁতেও ক্লাচ লবলৈ ধৰিছে। ফুকন চাকৰ।

(ঙ) অৱশ্যে এইবাৰ পঠ্য কিতাপ পাওঁতেই দেৱী হ'ল। বেচ।

Vocabulary

নেয়া নাপায়	'does not mind'
পূজাবন্ধ	'Puza Vacation'
পাঠ্য	'text'
আধাখিনি	'half'
গা	'body, physique'
আয়খিনি	'major portion'
টেস্ট	'test'
মন দি	'attentively'
দেৱী	'late'

ঢেঁচ	'sufficient'
ওলায়	'comes out, is published'
উজ্জু	'easy'
কঠিন	'difficult, hard'
লেকচাৰ	'lecture'
নিৰ্ভৰ কৰা	'to depend'

Grammatical Notes

Joining of two sentences by 'যদি' is introduced here. When two sentences are joined by 'যদি' and the finite verb of the principal clause is in the future tense the finite verb in the subordinate clause shall be in the present indefinite, e.g :

যদি তুমি অহা মই যাম ।

যদি মই কওঁ তেওঁ কৰিব ।

যদি সি দিয়ে তেখেতে নিব ।

—————

Unit XIV : Lesson—72

Revised Lesson— Travelling in Darjeeling

মই এদিন মোৰ বন্ধুজনক সুধিলোঁ,
“কাশ্মীৰখন তোমাৰ কেনে লাগিল?
তেওঁ উত্তৰ দিলে, “মোৰ বৰ ভাল
নালাগিল.” মোৰ পৰিবাৰে সুধিলে,
“তাত বাক আঙ্গুৰ, নাচপাতি, আপেল
আদি সস্তা নে ? তাত উলো বৰ কম
দৰত পোৱা যায় নে’ক ?”

“নাই, ক’ত সস্তাত পাব ? বৰং সেই-
বোৰৰ দাম বেছিহে । অৱশ্যে বস্তুবোৰ
তাত প্ৰচুৰ পৰিমাণে পোৱা যায় । তাত
যোগানো বেছি, চাহদাও বেছি.” তে
উত্তৰ দিলে ।

এইবাৰ তেওঁৰ ল’ৰাটোৱে সুধিলে,
বোলে অহাবছৰত দেউতাক দাৰ্জিলিংলৈ
যাব নে ? দেউতাকে উত্তৰ দিছিল যে
তেওঁলোক নাযায় ।

One day I asked my friend,
“How did you find
Kashmir ?” He replied,
“It was not nice for me.”
My wife asked, “Are
grapes, pears, apples are
cheap there ? Is wool
also available there at cheap
rate ?”

“No, where will you get
at cheap rate ? Rather those
are more costly there. Of
course, things are plenty
there. Supply as well as
demand is more there,” he
replied.

This time his son asked
whether their father would
go to Darjeeling next year.
The father replied that they
won’t go.

চৰকাৰে লিভ ট্ৰেভেল কন্‌চেচন
দিব; ওখাপিতো দেউতাকহঁত কিয় নাযায়
বুলি ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে।

The boy enquired why his
father and others won't go
in spite of the fact that the
Govt. grant leave travel
concession.

বেলৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰা খৰচ দুগুন
হয় কাৰণে যোৱাসম্ভব বুলি মাকে
জনালে।

The mother informed
that since the other expenses
become almost double of the
train fare, it was not possi-
ble.

দাৰ্জিলিঙত বৰফত খেলা আৰু ৰোপ
ওয়েত বগোৱা বেচ আমোদজনক বুলি
মই মন্তব্য কৰিলোঁ।

I remarked that the
playing on the snow and
the climbing the ropeway
in Darjeeling was interest-
ing

“দাৰ্জিলিং বোধকৰোঁ কাশ্মীৰৰ দৰে
খৰচ সাপেক্ষ নহয়?” বন্ধুজনে মোলৈ
চাই সুধিলে।

“Perhaps Darjeeling is not
(so) costly as Kashmir?”
the friend having looked
at me, asked.

“এৰা, নহয়। যদি তোমালোকে
মন কৰা, মই তোমালোকৰ খকা মেলাৰ
বন্দোবস্ত কৰি দিব পাৰোঁ। তাত আমাৰ
অকিচৰ এটা ভ্ৰমণ নিবাস আছে।” মই
কলোঁ।

“Yes, (it) is not. If you
wish I can make arrange-
ment for your stay there.
Our office owns a tourists'
house there,” I told.

“তইতে যদি ইচ্ছা কৰ অহা পূজা-
বন্ধুত যাত্ৰাগৈ বল। আমি কিস্তি বেছি দিন
নাথাকোঁ দেই।” বন্ধুৱে তেওঁৰ পুতেকলৈ
চাই কলে

“If you wish, let us go
the coming Puza Vacation.
But we won't stay there, for
long,” the friend told ha-
ving looked at his son.

শেষত তেওঁলোকে মোক লগ ধৰিলে
যে ময়ো যাব লাগে।

Finally they approached
me that I should also go.

Substitution Drill

- ১। মই এদিন বন্ধুজনক সুধিলোঁ, “কাশ্মীৰখন তোমাৰ কেনে লাগিল ?”
তোৰ
মই এদিন বন্ধুজনক সুধিলোঁ, “কাশ্মীৰখন তোৰ কেনে লাগিল ?”
কেনে পালি
মই এদিন বন্ধুজনক সুধিলোঁ, “কাশ্মীৰখন তই কেনে পালি ?”
- ২। তেওঁ উত্তৰ দিলে, “মোৰ বৰ ভাল নালাগিল।”
কলে
তেওঁ কলে, “মোৰ বৰ ভাল নালাগিল।”
বেয়া
তেওঁ কলে, “মোৰ বৰ বেয়া নালাগিল।”
- ৩। মোৰ পৰিবাৰে সুখিলে, “তাত বাক আঙ্গুৰ, নাচপাতি, আপেল
আদি সস্তা নে ?”
দেউতাই
মোৰ দেউতাই সুখিলে, “তাত আঙ্গুৰ, নাচপাতি, আপেল আদি
সস্তা নে ?”

কমলা আদি

মোৰ দেউতাই হুঁদিলে, “তাত বাক অঙ্গুৰ, নাচপাতি, কমলা আদি
সস্তা নে?”

৪। তাত উলো বৰ কম দৰত পোৱা যায় নেকি ?

পায়

তাত উলো বৰ কম দৰত পায় নেকি ?

সস্তাত

তাত উলো বৰ সস্তাত পায় নেকি ?

কলো

তাত কলো বৰ সস্তাত পায় নেকি ?

৫। নাই, ক’ত সস্তাত পাব ?

কেনেকৈ

নাই, কেনেকৈ সস্তাত পাব ?

সহজে

নাই, কেনেকৈ সহজে পাব ?

৬। বৰং সেইবোৰৰ দাম বেছিহে।

কম

বৰং সেইবোৰৰ দাম কমহে।

অৱশ্যে

অৱশ্যে সেইবোৰৰ দাম কমহে।

৭। অৱশ্যে বস্ত্ৰবোৰ তাত প্ৰচুৰ পৰিমাণে পোৱা যায়।

ষথেষ্ট

অৱশ্যে বস্ত্ৰবোৰ তাত ষথেষ্ট পৰিমাণে পোৱা যায়।

কম

অৱশ্যে বস্তুবোৰ তাত কম পৰিমাণে পোৱা যায়।

পায়

অৱশ্যে বস্তুবোৰ তাত কম পৰিমাণে পায়।

৮। তাত যোগানো বেছি চাহিদাও বেছি।

কম

তাত যোগানো কম চাহিদাও কম।

যথেষ্ট নহয়

তাত যোগানো যথেষ্ট নহয় চাহিদাও যথেষ্ট নহয়।

৯। এইবাৰ তেওঁৰ ল'ৰাটোৱে সুখিলে বোলে অহাবছৰ দেউতাকহঁত
দাৰ্জিলিঙলৈ যাব নে ?

প্ৰশ্ন কৰিলে

এইবাৰ তেওঁৰ ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে বোলে অহাবছৰ দেউতাকহঁত
দাৰ্জিলিঙলৈ যাব নে ?

কাশ্মীৰলৈ

এইবাৰ তেওঁৰ ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে বোলে অহাবছৰ
দেউতাকহঁত কাশ্মীৰলৈ যাব নে ?

ছোৱালীজনী

এইবাৰ তেওঁৰ ছোৱালীজনীয়ে প্ৰশ্ন কৰিলে বোলে অহাবছৰ
দেউতাকহঁত কাশ্মীৰলৈ যাব নে ?

১০। দেউতাকে উত্তৰ দিছিল বোলে তেওঁলোক নাযায়।

কৈছিল

দেউতাকে কৈছিল বোলে তেওঁলোক নাযায়।

কলে

দেউতাকে কলে বোলে তেওঁলোক নাযায়।

তেওঁ

দেউতাকে কলে বোলে তেওঁ নায'য় ।

১১ । তথাপি তো দেউতাকইত কিয় নাযায় বুলি ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে ।

তেওঁলোক

তথাপি তো তেওঁলোক কিয় নাযায় বুলি ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে ।

নাহে

তথাপি তো তেওঁলোক কিয় নাহে বুলি ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে ।

সুখিলে

তথাপি তো তেওঁলোক কিয় নাহে বুলি ল'ৰাটোৱে সুখিলে ।

১২ । বেলৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰাঞ্চল দুগুণ হয় কাৰণে যোৱা সম্ভৱ নহয়
বুলি মাকে জনালে ।

গাড়ীৰ

গাড়ীৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰা ঋণচ দুগুণ হয় কাৰণে যোৱা সম্ভৱ নহয়
বুলি মাকে জনালে ।

তিনিগুণ

গাড়ীৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰা ঋণচ তিনিগুণ হয় কাৰণে যোৱা
সম্ভৱ নহয় বুলি মাকে জনালে ।

অসম্ভৱ

গাড়ীৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰা ঋণচ তিনিগুণ হয় কাৰণে যোৱা অসম্ভৱ
বুলি মাকে জনালে ।

১৩ । দাৰ্জিলিঙত বৰফত খেলা বৰ আনন্দদায়ক বুলি মই মন্তব্য কৰিলোঁ ।

আনন্দদায়ক

দাৰ্জিলিঙত বৰফত খেলা বৰ আনন্দদায়ক বুলি মই মন্তব্য কৰিলোঁ ।

কলোঁ

দাৰ্জিলিঙত বৰফত খেলা বৰ আনন্দদায়ক বুলি মই কলোঁ ।

১৪। দাঙ্গিলিং বোধকৰোঁ কাশ্মীৰৰ দৰে খৰচসাপেক্ষ নহয়।

কিজানি

দাঙ্গিলিং কিজানি কাশ্মীৰৰ দৰে খৰচসাপেক্ষ নহয়।

খুব সম্ভৱ

দাঙ্গিলিং খুব সম্ভৱ কাশ্মীৰৰ দৰে খৰচসাপেক্ষ নহয়।

নিচিনা

দাঙ্গিলিং খুব সম্ভৱ কাশ্মীৰৰ নিচিনা খৰচসাপেক্ষ নহয়।

১৫। যদি তোমালোকে মনকৰা মই তোমালোকৰ থকামেলাৰ বন্দোবস্ত
কৰি দিব পাৰোঁ।

তহঁতে

যদি তহঁতে মনকৰা মই তহঁতৰ থকামেলাৰ বন্দোবস্ত কৰি দিব পাৰোঁ।

ইচ্ছাকৰ

যদি তহঁতে ইচ্ছাকৰ মই তহঁতৰ থকামেলাৰ বন্দোবস্ত কৰি দিব পাৰোঁ।

ব্যৱস্থা

যদি তহঁত ইচ্ছাকৰ মই তহঁতৰ থকামেলাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিব পাৰোঁ।

১৬। তহঁতে যদি ইচ্ছা কৰ অহা পূজাবদ্ধত যাওঁগৈ বলা।

মনকৰা

তহঁতে যদি মনকৰা অহা পূজাবদ্ধত যাওঁগৈ বলা।

তোমালোকে

তোমালোকে যদি মনকৰা অহা পূজাবদ্ধত যাওঁগৈ বলা।

গৰমবদ্ধত

তোমালোকে যদি মনকৰা অহা গৰমবদ্ধত যাওঁগৈ বলা।

১৭। আমি কিন্তু বেছিদিন নাথাকোঁ দেই।

সৰহদিন

আমি কিন্তু সৰহদিন নাথাকোঁ দেই।

হলে

আমি হলে সবহদিন নাথাকৌ দেই ।

১৮। বন্ধুৰে তেওঁৰ পুতেকলৈ চাই কলে ।

জীয়েক

বন্ধুৰে তেওঁৰ জীয়েকলৈ চাই কলে ।

তেখেতৰ

বন্ধুৰে তেখেতৰ জীয়েকলৈ চাই কলে ।

ল'ৰা

বন্ধুৰে তেখেতৰ ল'ৰালৈ চাই কলে ।

ছোৱালী

বন্ধুৰে তেখেতৰ ছোৱালীলৈ চাই কলে ।

১৯। শেষত তেওঁলোকে মোকো ধৰিলে যে ময়ো যাব লাগে ।

সিহঁতে

শেষত সিহঁতে মোকো ধৰিলে যে ময়ো যাব লাগে ।

লাগিব

শেষত সিহঁতে মোকো ধৰিলে যে ময়ো যাব লাগিব ।

Variation Drill

১। মই এদিন মোৰ বন্ধুজনক সুধিলো, “কাশ্মীৰখন ভোমাৰ কেনে লাগিল?”

কাশ্মীৰখন ভোমাৰ কেনে লাগিল বুলি মই এদিন মোৰ বন্ধুজনক সুধিলো ।

২। তেওঁ উত্তৰ দিলে, “মোৰ বৰ ভাল নালাগিল ।”

মোৰ বৰ ভাল নালাগিল বুলি তেওঁ উত্তৰ দিলে ।

- ৩। মোৰ পৰিবাৰে সুধিলে, “তাত বাক আপেল, নাচপাতি আদি সস্তা নে?”
তাত বাক আপেল নাচপাতি আদি সস্তা নে বুলি মোৰ পৰিবাৰে
সুধিলে।
- ৪। “নাই, ক’ত সস্তাত পাব?” তেওঁ উত্তৰ দিলে।
“নাই, ক’ত সস্তাত পাব বুলি তেওঁ উত্তৰ দিলে।
- ৫। ল’ৰাটো বে সুধিলে বোলে অহা বছৰত দেউতাক দাৰ্জিলিঙলৈ যাবনে?
অহাবছৰ দেউতাক দাৰ্জিলিঙলৈ যাবনে বুলি ল’ৰাটোৱে সুধিলে।
- ৬। তথাপিহে কিয় দেউতাকহঁত নাযায় বুলি ল’ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে।
ল’ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে, “তথাপিহে কিয় দেউতাকহঁত নাযায়,”
- ৭। ৰেলৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰা খৰচ দুগুণ হয় কাৰণে যোৱা সম্ভৱ নহয়
বুলি মাকে জনালে।
মাকে জনালে, “ৰেলৰ ভাৰাতকৈ বাহিৰা খৰচ দুগুণ হয় কাৰণে
যোৱা সম্ভৱ নহয়।”
- ৮। ৰোপণৰেত বগোৱা বেচ আমোদজনক বুলি মই মন্তব্য কৰিলোঁ।
মই মন্তব্য কৰিলোঁ, “ৰোপণৰেত বগোৱা বেচ আমোদজনক।”
- ৯। “দাৰ্জিলিং বোধকৰোঁ কাশ্মীৰ দৰে খৰচসাপেক্ষ নহয়?” বন্ধুজনে
মোলৈ চাই সুধিলে।
বন্ধুজনে মোলৈ চাই সুধিলে বোলে দাৰ্জিলিং বোধকৰোঁ কাশ্মীৰৰ
কুলে খৰচসাপেক্ষ নহয়।
- ১০। “দাৰ্জিলিঙত আমাৰ অফিচৰ এটা ভ্ৰমণনিবাস আছে,” মই কলোঁ।
মই কলোঁ যে দাৰ্জিলিঙত আমাৰ অফিচৰ এটা ভ্ৰমণনিবাস আছে।
- ১১। “তইতে যদি ইচ্ছা কৰ, অহা পূজাবন্ধত যাওঁগৈ বল,” বন্ধুজনে
তেওঁৰ পুতেকলৈ চাই কলে।
বন্ধুজনে তেওঁৰ পুতেকলৈ চাই কলে বোলে তইতে যদি ইচ্ছা কৰ,
অহা পূজাবন্ধত যাওঁগৈ বল।

- ১২। “আমি বেছিদিন নাথাকোঁ দেই,” তেওঁ কলে।
তেওঁ কলে বোলে আমি বেছিদিন নাথাকোঁ দেই।
- ১৩। শেষত তেওঁলোকে মোকো ধৰিলে যে ময়ো যাব লাগে।
শেষত তেওঁলোকে মোকো ধৰিলে, “আপুনি ও যাব লাগে।”

EXERCISE

1. Change the tense of the reporting verb to Present/Future :

- (ক) তেওঁ উত্তৰ দিলে, “অৱশ্যে তাত নস্তুবোৰ প্ৰচুৰ পৰিমাণে পোৱা যায় ”
(খ) মোৰ পৰিবাৰে স্থিলে, “তাত আঙ্গুৰ সস্তা নে ?”
(গ) বন্ধুজনে স্থিলে, “দাৰ্জিলিং গোধকৰোঁ খৰচসাপেক্ষ নহয় ”
(ঘ) “দাৰ্জিলিঙত বৰফত খেলা বৰ আমোদজনক” মই কলোঁ।

2. Change into indirect speech :

- (ক) “কান্দীৰখন তোমাৰ কেনে লাগিল ?” মই বন্ধুজনক স্থ ধলোঁ।
(খ) “তাত যোগানো বেছি চাহিদাও বেছি” তেওঁ উত্তৰ দিলে।
(গ) দেউতাকে উত্তৰ দিছিল, “আমি নায’ওঁ ”
(ঘ) “মই তোমালোকৰ থকামেলাৰ বন্দোবস্ত কৰি দিব পাৰোঁ,” মই কলোঁ।
(ঙ) “আমি বেছিদিন নাথাকোঁ দেই,” বন্ধুৱে পুতেকলৈ চাই কলে।

3. Change into direct speech :

- (ক) তেওঁলোকে মোকো ধৰিলে যে ময়ো যাব লাগে।
(খ) ৰোপওৰত বগোৱা বেচ আমোদজনক বুলি মই মন্তব্য কৰিলোঁ।
(গ) দেউতাকহঁত কিয় নাযায় বুলি ল’ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে।

(ঘ) দেউতাকে উত্তৰ দিছিল যে তেওঁলোক নাযায়।

(ঙ) নাই, কত সস্তাত পাব বুলি তেওঁ উত্তৰ দিলে।

4. Join the two sentences with 'বুলি':

(ক) “কাশ্মীৰখন তোমাৰ কেনে লাগিল?” মই এদিন বন্ধুজনক সুধিলোঁ।

(খ) “মোৰ বৰ ভাল লাগিল।” তেওঁ উত্তৰ দিলে।

(গ) “তাত বাক অঙ্গুৰ সস্তা নে?” মোৰ পৰিবাৰে সুধিলে।

(ঘ) “এৰা, নহয়” মই কলোঁ।

(ঙ) “জামি বেছিদিন নাখাকৌ দেই” বন্ধুৱে পুতেকলৈ কলে।

5. Join the two sentences using ‘বোলে.’

(ক) “দাৰ্জিলিং বোধকৰোঁ বেছি খৰচ সাপেক্ষ নহয়?” বন্ধুজনে সুধিলে।

(খ) “চৰকাৰে লিভ ট্ৰেভেল কনচেন দিব নে?” ল'ৰাটোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে।

(গ) “বস্ত্ৰগোৰ প্ৰচুৰ পাৰমাণে পোৱা যায়।” তেওঁ উত্তৰ দিলে।

(ঘ) তেওঁ উত্তৰ দিলে, “মোৰ বৰ ভাল নালাগিল।”

(ঙ) মই এদিন মোৰ বন্ধুজনক সুধিলোঁ, “কাশ্মীৰখন তোমাৰ কেনে লাগিল?”

Vocabulary

পৰিবাৰ	‘wife’
অঙ্গুৰ	‘grapes’
নাচপাতি	‘pears’
আপেল	‘apple’
দৰত	‘price, rate’
প্ৰচুৰ	‘plenty’

যোগান	'supply'
চাহিদা	'demand'
লিভ ট্রাভেল কনসেশন	'leave travel concession'
বাহিরা খরচ	'extra expenses'
দুগুণ	'two times'
সম্ভব	'possible'
বরফ	'snow'
খেলা	'play'
রোপওয়ে	'ropeway'
বগোরা	'climbing'
আমোদজনক	'interesting'
থাকামেলা	'stay etc.'
বন্দোবস্ত	'arrangement'
ভ্রমণনিবাস	'tourist house'
বল	'let us go (non-hon.)'

Word Notes

Leave Travel Concession : Now Govt. of India and many Private Companies encourage the employees (with family) to visit some place in India once in every 4 years. The Govt./Companies bear the full railway fare (to & fro).

Unit XIV : Lesson—73

Test Lesson—A CIRCUS

মৃদুলা : উৎপলা শুনিছেনে ? ইয়ালৈ
এখন ভাল চাৰ্কাচ আহিছে। Mridula : Have you heard
Utpala ? A good circus
party has come here.

উৎপলা : অ' শুনিছোঁ । ডি গ্ৰেট
ওৰিয়েণ্টেল চাৰ্কাচ । ভই চালি
নেকি ? Utpala : Oh yes, (I) have
heard. The Great
Oriental Circus. Have
you seen ?

মৃদুলা : নাই চোৱা ভাই । দেউতা
টুৰলৈ গৈছে । আজি বাতি
আহি পোৱা কথা । যদি আজি
বাতি আহি পায়, কাইলৈ
আমি যাম । ভই যাব খোজ
নেকি ? Mridula : I have not seen
brother. Father has
gone on tour (He) is
supposed to reach this
afternoon. If he arrives
tonight, we will go to-
morrow. Do you want
to go ?

উৎপলা : এৰা । তইতে নিয় যদি মই
নিশ্চয় যাম । আমাৰ সৰু
ককাইদেউ নাই নহয় । তাৰ
এইবোৰত বৰ নিচা । Utpala : Yes. If you take. I
shall certainly go. Our
younger brother is not
there indeed. He is
very much interested
in these.

মৃদুলা : মোৰো ভাই এইবোৰ চাই বৰ ভাল লাগে। সেইসে গোলকৰ ভিতৰত মটৰ চাইকেল যুৰো-
 বাটো! এখন নহয় দুখন মটৰ চাইকেল। গাৰ নোম শিহৰি উঠে। আৰু যে বটলৰ ওপৰত চাং পাতিলৈ যুৰটো চাঙত লগাই তৰি দুখন ওপৰলৈ তুলি ধৰে।

Mridula : I also very much like to see these. brother. That's the driving of motor-cycle inside the globe ! Not one but two motor-cycles . The hairs in the body spring up. And that having built a table on bottles placing the head on it the legs are kept upward.

উৎপলা : আকৌ সেই যে গলোমা মৈত দুফালে দুজন উঠে। ছোৱালীজনীয়ে শিকলি এডালত কামুৰি ধৰে। তাৰ পিছত দুয়োজনে মৈত চক্ৰলকাৰে ঘূৰে মোৰ ভাই এই পৰি যাব এই পৰি যাব যেন লাগে।

Utpala : Again that game in which two persons climb on the two ends of a hanging ladder ! The girl catches a chain by her teeth. Then both of them along with the ladder revolve in a circular way.

মৃদুলা : জান, ইহঁতৰ হেনো তাঁৰৰ ওপৰেদি চাইকেল চলোৱা এটা অদ্ভুত খেল আছে। তাঁৰৰ ওপৰত দুজনীয়ে চাইকেল চলায়। দুজনীৰ

Mridula : Do (you) know, that they are said to have a peculiar game of riding cycle on wire. Two (ladies) drive (two)

পিঠিত বাঁহ এডাল বান্ধে ।
তাত আন এজনীয়ে এখন
চাইকেল চলায় ।

cycles on wire. A bam-
boo is fixed on the
backs of the two. Ano-
ther (girl) rides another
cycle on it.

উৎপলা : এটি লায়ন চাৰ্কচে মে দেখু-
ৱায়, এতনে চকুত কাপোৰ
বান্ধি দেগাব সম্মুখলৈ মাৰে ।
সম্মুখত এজন থিয়দি থাকে ।
ভেৰ্ত্তৰ সোৱে বাবে তলে ওপৰে
পৰে অৰ্ধচ গাত নালাগে ।

Utpala : The game that the
Great Lion Circus
shows—one ties cloth on
the eyes (and) throws
swords to the front.
One person stands in
the front. (The swords)
fall on his left, right,
top and bottom; but do
not touch body.

মৃদুলা : ওৰিয়েকেলে বোলে চকুত
কাপোৰ বান্ধি পিছকালে মাৰে ।
মায়ে কম নোলে কাঠৰ তক্তা-
খনৰ বিভিন্ন বিন্দুত চুম্বক
লগোৱা থাকে । মোৰ ভাই,
বিশ্বাস নহয় ।

Mridula : The Oriental
(circus) is said to throw
swords towards the back
after tieing clothes on
the eyes. Mother says
that magnet is fixed at
different points in the
plank (It) is not con-
vincing to me.

উৎপলা : হব পাৰে, ভাই ! দেউতাই Utpala : It might be, brother !

কৈছে বোলে ব্রেড বা কাচ
চোবোরা খেল দেখুয়াওতা
জনে মুখত নেমু ভেঙা ভৰাই
লয় । ফলত এক বাসায়নিক
প্রক্রিয়া হৈ মাংস কটা
নোবোরা হয় । হব দে, আমি
কাইলৈ ভালকৈ চাম । ওহঁত
কেতিয়া আহ, খবক দিব ।
মই ওলাই থাকিম ।

Father has said that
the man, showing the
game of chewing the
blade or glass, puts
lemon in his mouth.
As a result a chemical
reaction takes place
(and) the flesh does not
get cut. Alright we
will watch minutely
tomorrow. When you
will come, please in-
form. I shall keep (my-
self) ready.

মৃদুলা : বৰ্ণালীও যদি আহিব খোজে
তাইকো লগত আনিবি ।
আমি আটায়ে এখন অটো-
ৰিক্সালৈ যাম ।

Mridula : If Barnali wants
to come, bring her also
with you. All of us will
go by an autorickshaw.

Test Items

1. Give short answers :

- (ক) ইয়ালৈ কি আহিছে ?
- (খ) মৃদুলাই চাকচ চাইছে নে ?
- (গ) উৎপলা কাৰ লগত যাব ?
- (ঘ) মৃদুলাই কি খেল চাই ভাল পায় ?

- (ঙ) উৎপলাই কি খেল চাই ভাল পায় ?
- (চ) গুৰিয়েণ্টেল চাৰ্কাচে কি তন্তুত খেল দেখুৱায় ?
- (ছ) গ্ৰেট লায়ন চাৰ্কাচৰ আচৰিত খেল কি ?
- (জ) মৃদুলাৰ মাকে ডেগাৰ খেল সম্পৰ্কে কি কয় ?
- (ঝ) কাচ চোবোৱা খেল সম্পৰ্কে উৎপলাৰ দেউতাকে কি কয় ?
- (ঞ) তেওঁ কেনেকৈ চাৰ্কাচ চাবলৈ যাব ?

2. Change into indirect speech :

- (ক) মই এদিন বুবুলক সোধিলোঁ, “অসমখন তোৰ কেনে লাগিল ?”
- (খ) মাকে সোধিলে, “বুবুল, জয়মতীক কিয় শাস্তি দিছিল ?”
- (গ) শিক্ষক ছাত্ৰক সোধিলে, “তুমি কিয় পলমকৈ আহিছা ?”
- (ঘ) মাকে প্ৰশ্ন কৰিলে, “জয়মতীৰ শেষত কি হ’ল ?”
- (ঙ) সি কলে, “মোৰ বৰ ভাল লাগিল।”
- (চ) তুমি কবা, “মোৰ গা ভাল নাছিল।”

3 Change into direct speech :

- (ক) তেওঁ কলে বোলে তেওঁৰ কাশ্মীৰখন ভাল নালাগিল।
- (খ) তেখেতে জনালে যে তেখেতৰ দেউতাক কালি মৰিল।
- (গ) লগতে ভাই সোধিছিল যে মোমাইদেৱেকৰ মতামত কি ?
- (ঘ) তাই গিৰিয়েকক কলে বোলে তেওঁৰ হাবডাল হেৰাল।
- (ঙ) তলাভলঘৰৰ বিশেষত্ব কি বুজি পাইছ নে বুলি মোমায়েকে সোধিলে।
- (চ) অন্য এটা ভাৰতীয় ভাষা শিকাৰ তাৎপৰ্য্য কি হ’ল সোধিলে।
- (ছ) মোমায়েকে সোধিছিল বোলে কোনটো বস্ত্ৰৰে তাইৰ মনত বেথাপাত কৰিছে।

4. Transform as per the model :

Model : মই কলোঁ, “মই বেনেভেনে বাম ।” > মই বেনেভেনে বাম বুলি কলোঁ ।

- (ক) মৃদুলাই কলে, “বৰ্ণালীকো আনিবি .”
- (খ) “নোক খবৰ দিবি ।” উৎপলাই কলে ।
- (গ) মৃদুলাই কলে, “চৰ্কাচত তাঁৰৰ ওপৰেৰে চাইকেল চলায় ।”
- (ঘ) মই সূৰ্ধিলোঁ বোলে ভাষাকেন্দ্ৰ কাইলৈ বন্ধ নেকি ?
- (ঙ) তুমি কবা বোলে চাৰৰ গা ভাল নাই ।
- (চ) বুৰুলে কলে, “কান্দীৰখন মোৰ ভাল লগা নাই ।”
- (ছ) আপুনি কওঁক যে আপুনি কাইলৈ আহিব নোৱাৰে ।

5. Fill in the blanks :

- (ক) যদি ছাত্ৰসকল — — পূজাবন্ধত ব্ৰাট হব ।
- (খ) “তোমালোকে যদি অনুৰোধ — — অধ্যক্ষ মান্ত হব ।”
- (গ) “যদি মই আগখন — —, তেনেহলে টিকট কৰিম ।”
- (ঘ) ল’ৰাহঁতে যদি ইচ্ছা — —, দেউতাকে পূজাবন্ধত দাঙিচিঙলৈ নিব ।
- (ঙ) আপুনি যদি — — মই আনিম ।
- (চ) মই যদি লটাৰীত টকা — — এটা দুমহলা ঘৰ সাজিলোঁহেঁতেন ।
- (ছ) তুমি যদি ৪০,০০০ টকা — —, কি কৰিলাহেঁতেন ?
- (জ) তই যদি টকা — — তেনেহলে ঘৰসজা কাম আৰম্ভ কৰিব পাৰোঁ ।

6 Complete and rewrite the following in complete sentences as per the model :

Model 1 :—তোমালোকৰ অনুৰোধ নহব লাগে ।

- (ক) কাইলৈ টকা পাইচা পা — — — — ।
(খ) তেওঁৰ বেমাৰ এতিয়ামনে ভাল হ — — — — ।
(গ) সি এইবাৰ পৰীক্ষাত পাচ — — — — ।
(ঘ) তোমালোকে একো দিগ্‌দাৰী পা — — — — ।
(ঙ) তেওঁৰ লেকচাৰ এতিয়া মানে শেষ হ — — — — ।

Model 2 : শিক্ষকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা ভাল ।

- (ক) মাজে মাজে চিনেমা — — — — ।
(খ) জ্বৰত ভাত — — — — ।
(গ) শ্ৰেণীত মনে মনে — — — — ।
(ঘ) কিতাপ কিনি — — অভ্যাস — — ।
(ঙ) নিজ চকুৰে — — নিজ কাণেৰে — — কথাত বিশ্বাস নকৰিবা ।
(চ) ৰোপওৰেত — — বৰ — — ।

Model 3 : অৰ্থনীতিবিজ্ঞান যেতিয়া ওলায় তেতিয়া এপ্ৰিল পৰিছে ।

- (ক)তেতিয়া দহ বাজিছে
(খ) যেতিয়া তেওঁ টোপনৌৰ পৰা উঠে তেতিয়া সূৰ্য ।
(গ) মৌসুমিত যেতিয়া অসমলৈ যায় ।
(ঘ)তেতিয়া মোক খবৰ দিবা ।
(ঙ)চুকায়, তেতিয়া মই দশম মানত পঢ়ি আছোঁ ।

Unit XV : Lesson—74

In Search of a Servant

হাজৰিকা : হেৰা ডেকা, শুনিছা নে ? Hazarika : Hallow Dekka,
are you listening ?

ডেকা : চাৰ ! Dekka : (Pardon) sir !

হাজৰিকা : মোৰ চাকৰনী ছোৱালীজনী
পলাল । তুমি অন্য এটা
বিচাৰি দিব নোৱাৰা নে ? Hazarika : My maid-servant
has escaped. Could you
not find out another ?

ডেকা : কেতিয়াৰ পৰা তাই নাই ? Dekka : Since when she is
not there ?

হাজৰিকা : যোৱা কালিৰ পৰা কালি
বেতিয়া মই অফিচলৈ আহোঁ
তাই আছিল । ঘূৰি গৈ
দেখোঁ তাই নাই । Hazarika : Since yesterday.
When I was coming
to the office yesterday,
she was there. Having
returned, I saw she
was not there.

ডেকা : মই বাক বিচাৰিম । আজি
মোৰ অলপ কাম আছে ।
কাইলৈ বিচাৰিলে নহয় নে ? Dekka : Well, I shall search.
I have a little work
today. Shall it not do
if I search tomorrow ?

হাজৰিকা : কেলেই নহব ? তোমাৰ Hazarika : Why not ? When
যেতিয়াই সুবিধা হয় বিচাৰি you will find time,
দিবা । you will search.

ডেকা : মোৰ কামখিনি শেষ হলে Dekā : I shall go today itself
আজিয়েই বিচাৰি যাম চাব । sir, if my work shall
তাই যেতিয়া পলাল, be finished. Since she
আপোনাৰ চাকৰ এটা has left you can't ma-
নহলেই নহয় । সেই কথা nage without a servant.
মই বুজোঁ । মই যেনেভেনে That I understand I
ল'ৰা এটা বিচাৰি আনিম । shall certainly find
out a boy.

হাজৰিকা : এৰা, চাকৰ এটা বিচাৰি Hazarika : Yes, it would be a
দিলে বৰ উপকাৰ কৰা হব । great favour if you
পৰিবাৰে তোমাক কোৱাৰ find out a servant.
কথাকে কৈছিল । তোমাৰ Wife asked me to tell
ওপৰত তেওঁৰ অগাধ বিশ্বাস । you only. She has great
faith in you.

ডেকা : আমাৰ চুবুৰীতে এটা ভাল Dekā : There was a good boy
ল'ৰা আছিল । যোৱামাহত in our neighbourhood.
ছালৰ পৰা পৰি তাৰ কোম Having fallen from the
ভাগিল । সি এতিয়াৰ পৰা roof his waist was
কাম বন কৰিব নোৱাৰা broken last month.
হল । মই যিমান সোনকালে Since then, he is unable
পাৰোঁ অন্য এটা ল'ৰা to work. I shall, at any
যোগাৰ কৰি দিম cost, find out a boy
(servant) for you as
early as possible.

Substitution Drill

- ১। মোৰ চাকৰনী ছোৱালীজনী পলাল।
চাকৰ ল'ৰাটো
মোৰ চাকৰ ল'ৰাটো পলাল।
পৰহি
মোৰ চাকৰ ল'ৰাটো পৰহি পলাল।
পলাইছে
মোৰ চাকৰ ল'ৰাটো পৰহি পলাইছে।
- ২। তুমি অন্য এটা বিচাৰি দিব নোৱাৰা নে ?
আপুনি
আপুনি অন্য এটা বিচাৰি দিব নোৱাৰে নে ?
ভই
ভই অন্য এটা বিচাৰি দিব নোৱাৰ নে ?
আনিব
ভই অন্য এটা বিচাৰি আনিব নোৱাৰ নে ?
- ৩। কালি যেতিয়া মই আহোঁ, তাই আছিল।
যি সময়ত
কালি যি সময়ত মই আহোঁ, তাই আছিল।
যাওঁ
কালি যি সময়ত মই যাওঁ, তাই আছিল।
নাছিল
কালি যি সময়ত মই যাওঁ, তাই নাছিল।
- ৪। ঘূৰি গৈ দেখোঁ, তাই নাই।

আহি

যুৰি আহি দেখোঁ, তাই নাই।

উভতি

উভতি আহি দেখোঁ, তাই নাই।

আছে

উভতি আহি দেখোঁ, তাই আছে।

আহিছে

উভতি আহি দেখোঁ, তাই আহিছে।

৫। তোমাৰ যেতিয়াই সুবিধা হয় বিচাৰি দিবা।

তুমি

তুমি যেতিয়াই সুবিধা পোৱা বিচাৰি দিবা।

আপুনি

আপুনি যেতিয়াই সুবিধা পায় বিচাৰি দিব।

৬। তাই যেতিয়া পলাল, আপোনাৰ চাকৰ এটা নহলেই নহয় সেইকথা
মই বুজোঁ।

গ'ল

তাই যোঁৱা গ'ল, আপোনাৰ চাকৰ এটা নহলেই নহয়, সেইকথা
মই বুজোঁ।

নচলে

তাই যেতিয়া গ'ল, আপোনাৰ চাকৰ এটা নহলেই নচলে, সেইকথা
মই বুজোঁ।

জানোঁ

তাই যেতিয়া গ'ল, আপোনাৰ চাকৰ এটা নহলেই নচলে, সেইকথা
মই জানোঁ।

৭। মই ধেনে ভেনে ল'ৰা এটা বিচাৰি দিম।

সি

সি যেনে তেনে ল'ৰা এটা বিচাৰি দিব।

তুমি

তুমি যেনে তেনে ল'ৰা এটা বিচাৰি দিব।

ছোৱালী

তুমি যেনে তেনে ছোৱালী এজনী বিচাৰি দিব।

৮। কাইলৈ বিচাৰিলে নহয় নে ?

পৰহিলৈ

পৰহিলৈ বিচাৰিলে নহয় নে ?

নহব

পৰহিলৈ বিচাৰিলে নহব নে ?

জানো

পৰহিলৈ বিচাৰিলে নহব জানো ?

৯। কেলেই নহব ?

কিয়

কিয় নহব ?

নহয়

কিয় নহয় ?

১০। এৰা, চাকৰ এটা বিচাৰি দিলে বৰ উপকাৰ কৰা হব।

হয়

এৰা, চাকৰ এটা বিচাৰি দিলে বৰ উপকাৰ কৰা হয়।

চাকৰনী

এৰা, চাকৰনী এজনী বিচাৰি দিলে বৰ উপকাৰ কৰা হয়।

১১। পৰিবাৰে তোমাক কোৱাৰ কথা কে কৈছিল।

ঘৈলীয়ে

ঘৈলীয়ে তোমাক কোৱাৰ কথা কে কৈছিল।

দিয়াৰ

ঘৈলীয়ে তোমাক দিয়াৰ কথা কে কৈছিল।

কলে

ঘৈলীয়ে তোমাক দিয়াৰ কথা কে কলে।

১২। তোমাৰ ওপৰত তেওঁৰ অগাধ বিশ্বাস।

ডেকাৰ

ডেকাৰ ওপৰত তেওঁৰ অগাধ বিশ্বাস।

বৰ

ডেকাৰ ওপৰত তেওঁৰ বৰ বিশ্বাস।

গভীৰ

ডেকাৰ ওপৰত তেওঁৰ গভীৰ বিশ্বাস।

১৩। আমাৰ চুবুৰীতে এটা ভাল ল'ৰা আছিল।

ওচৰতে

আমাৰ ওচৰতে এটা ভাল ল'ৰা আছিল।

গাওঁতে

আমাৰ গাওঁতে এটা ভাল ল'ৰা আছিল।

ছোৱালী

আমাৰ গাওঁতে এজনী ভাল ছোৱালী আছিল।

১৪। ছালৰ পৰা পৰি তাৰ কোমৰ ভাগিল।

গছ

গছৰ পৰা পৰি তাৰ কোমৰ ভাগিল।

হাড়

গছৰ পৰা পৰি তাৰ হাড় ভাগিল ।

ভৰি

গছৰ পৰা পৰি তাৰ ভৰি ভাগিল ।

১৫। সি তেতিয়াৰ পৰা কাম বন কৰিব নোৱাৰা হ'ল ।

কাম কাজ

সি তেতিয়াৰ পৰা কাম কাজ কৰিব নোৱাৰা হ'ল ।

সেই সময়ৰ পৰা

সি সেই সময়ৰ পৰা কাম কাজ কৰিব নোৱাৰা হ'ল ।

হৈছে

সি সেই সময়ৰ পৰা কাম কাজ কৰিব নোৱাৰা হৈছে ।

১৬। মই যিমান সোনকালে পাবোঁ অন্য এটা ল'ৰা যোগাৰ কৰি দিম ।

আন

মই যিমান সোনকালে পাবোঁ আন এটা ল'ৰা যোগাৰ কৰি দিম ।

বন্দোবস্ত

মই যিমান সোনকালে পাবোঁ আন এটা ল'ৰা বন্দোবস্ত কৰি দিম ।

Expansion Drill

Adding confirmative নহয় ।

১। মোৰ চাকৰনী ছোৱালীজনী পলাল ।

মোৰ চাকৰনী ছোৱালীজনী পলাল নহয় ।

- ২। মই যেতিয়া অফিচলৈ আহোঁ, তাই আছিল।
মই যেতিয়া অফিচলৈ আহোঁ, তাই আছিল নহয়।
- ৩। আজি মোৰ অলপ কাম আছে।
আজি মোৰ অলপ কাম আছে নহয়।
- ৪। মোৰ কামখিনি শেষ হলে আজিয়েই বিচাৰি যাম।
মোৰ কামখিনি শেষ হলে আজিয়েই বিচাৰি যাম নহয়।
- ৫। সেই কথা মই বুজোঁ।
সেই কথা মই বুজোঁ নহয়।
- ৬। মই ল'ৰা এটা বিচাৰি আনিম।
মই ল'ৰা এটা বিচাৰি আনিম নহয়।

Addition of surprise marking দেখোন।

- ১। মোৰ চাকৰ ল'ৰাটো পলাল।
মোৰ চাকৰ ল'ৰাটো পলাল দেখোন।
- ২। মই যেতিয়া অফিচলৈ যাওঁ, সি আছিল।
মই যেতিয়া অফিচলৈ যাওঁ, সি আছিল দেখোন।
- ৩। আপোনাৰ ওপৰত তেওঁৰ অগাধ বিশ্বাস।
আপোনাৰ ওপৰত তেওঁৰ অগাধ বিশ্বাস দেখোন।
- ৪। পৰিবাৰে তোমাৰ কথাকে কৈছিল।
পৰিবাৰে তোমাৰ কথাকে কৈছিল দেখোন।

Variation Drill

- ১। মই যেতিয়া অফিচলৈ আহোঁ, তাই আছিল।
মই অফিচলৈ অহা সময়ত তাই আছিল।

- ২। মই যেতিয়া উভতি যাওঁ, তাই নাই ।
মই উভতি যোৱা সময়ত তাই নাই ।
- ৩। তোমাৰ যেতিয়াই সুবিধা হয়, বিচাৰি দিবা ।
তোমাৰ সুবিধা হলে বিচাৰি দিবা ।
- ৪। ছালৰ পৰা পৰি তাৰ কোমৰ ভাগিল ।
ছালৰ পৰা পৰাত তাৰ কোমৰ ভাগিল ।
- ৫। মই যিমান সোনকালে পাৰোঁ অন্য এটা ল'ৰা যোগাৰ কৰি দিম ।
মই যিমান সোনকালে পাৰি অন্য এটা ল'ৰা যোগাৰ কৰি দিম ।
- ৬। তাই যেতিয়া পলাল আপোনাৰ চাকৰ এটা নহলেই নহয় ।
তাই পলাল যেতিয়া আপোনাৰ চাকৰ এটা নহলেই নহয় ।

Transformation Drill

- ১। হেৰা ডেকা, শুনিছা নে ?
হেৰা ডেকা, শুনা নাই নে ?
- ২। তুমি অন্য এটা বিচাৰি দিব নোৱাৰা নে ?
তুমি অন্য এটা বিচাৰি দিব পাৰা নে ?
- ৩। যেতিয়া মই অফিচলৈ আহোঁ, তাই আছিল ।
যেতিয়া মই অফিচলৈ আহোঁ, তাই নাছিল ।
- ৪। ঘূৰি গৈ দেখোঁ, তাই নাই ।
ঘূৰি গৈ দেখে, তাই আছে ।

- ৫। কাইলৈ বিচাৰিলে নহয় নে ?
কাইলৈ বিচাৰিলে হয় নে ?
- ৬। কেলেই নহব ?
কেলেই হব ?
- ৭। সেইকথা মই বুজোঁ ।
সেইকথা মই শুবুজোঁ ।
- ৮। চাকৰ এটা বিচাৰি দিলে উপকাৰ কৰা হব ।
চাকৰ এটা বিচাৰি দিলেও উপকাৰ কৰা নহব ।
- ৯। আপোনাক কোৱাৰ কথা কৈছিল ।
আপোনাক কোৱাৰ কথা কোৱা নাছিল ।
- ১০। আমাৰ চুবুৰীত এটা ভাল ল'ৰা আছিল ।
আমাৰ চুবুৰীত এটা ভাল ল'ৰা আছে ।
- ১১। ছালৰ পৰা পৰি তাৰ কোমৰ ভাগিল ।
ছালৰ পৰা পৰিও তাৰ কোমৰ নাভাগিল ।
- ১২। তেতিয়াৰ পৰা সি কাম বন কৰিব নোৱাৰা হ'ল ।
তেতিয়াৰ পৰা সি কাম বন কৰিব পৰা হ'ল ।
- ১৩। মই অন্য এটা ল'ৰা যোগাৰ কৰি দিম ।
মই অন্য এটা ল'ৰা যোগাৰ কৰি নিদিওঁ ।

EXERCISE

1. Change the tense of the underlined verbs into past/future.

(ক) মই গৈ দেখোঁ, তাই নাই ।

- (খ) সেইকথা মই বুজোঁ ।
(গ) মই যেনে তেনে ল'ৰা এটা বিচাৰি আনিম ।
(ঘ) কাইলৈ বিচাৰিলে নহয় নে ?
(ঙ) মই যেনেতেনে এটা ল'ৰা বিচাৰি আনিম ।
(চ) মই আফিচলৈ যোৱাৰ পাছৰ পৰা সি নাই ।
(ছ) পূজাৰ বন্ধত আপুনি ক্লাচ লব নে ?

2 Fill in the blanks :

- (ক) তোমাৰ যেতিয়াই সুবিধা — —, বিচাৰি দিবা ।
(খ) ঘূৰি — —, দেখোঁ, সি নাই ।
(গ) আপোমাৰ চাকৰ এটা নহলেই — — ।
(ঘ) মই যেনে — — চাকৰ এটা বিচাৰি আনিম ।
(ঙ) আপোনাৰ ওপৰত তেওঁৰ — — বিশ্বাস ।
(চ) আমাৰ — — এটা ভাল ল'ৰা আছিল ।
(ছ) যোৱামাহত — — পৰি তাৰ — — ভাগিল ।
(জ) সি এতিয়া কাম কৰিব — — হ'ল ।
(ঝ) মই সোনকালে এটা ল'ৰা — — কৰি দিম ।
(ঞ) মোৰ কামখিনি শেষ হলে আজিয়েই — — যাম ।

3. Negate the following :

- (ক) ছোৱালীজনী পলাল ।
(খ) কালি সি আছিল ।
(গ) মই বিচাৰিম ।

- (ঘ) তুমি বিচাৰি দিবা ।
(ঙ) মই ল'ৰা এটা বিচাৰি আনিম ।
(চ) বৰ উপকাৰ কৰা হব ।
(ছ) আমাৰ চুবুৰীত এটা ভাল ল'ৰা আছিল ।
(ভ) মই এটা বিচাৰি দিম ।

4. Change into affirmative :

- (ক) যোৱাকালিৰ পৰা তাই নাই ।
(খ) চাকৰ এটা নহলে নহব
(গ) আপোনাৰ ওপৰত তেওঁৰ বিশ্বাস নাই ।
(ঘ) তেওঁ আজি ঘৰলৈ নগলেই নহয় ।
(ঙ) সি কাম কাজ কৰিব নোৱাৰা হ'ল ।

Vocabulary

চাকৰনী	'maid servant'
বিচাৰিম	'(I) shall search'
সুবিধা	'convenience'
যেতিয়া	'when'
কামখিনি	'the work'
পলাল	'escaped, led away'
যেনে তেনে	'at any cost'
কোৱাৰ	'of telling'
কথা	'words, fact'
উপকাৰ	'help'
অগাধ	'deep'

বিশ্বাস	'faith'
চুবুৰী	'in the neighbourhood'
ছাল	'roof'
কোমৰ	'waist'
কাম বন	'work'
যিমান	'as much'
সোনকালে	'early, soon'
যোগাৰ	'arrangement'

Grammatical Notes

1. Complex sentences with যেতিয়া in the subordinate clause is introduced here in this lesson.
 2. When the finite verb in the principal clause is in the future tense, the verb in the subordinate clause shall be in the present indefinite; it need not be in the future
- Example :

মই যদি কণ্ড তেওঁ শুনিব নে ?
তুমি যেতিয়াই আহা তেতিয়াই পাবা ।
আপুনি যেতিয়া যায়, মোক কব ।

Unit XV : Lesson—75

Servant's Daily Work

কেইদিনমান পাছতে ডেকাই এটা ল'ৰা বিচাৰ আনিলে আৰু হাজৰিকাক চমতাই দিলে। ল'ৰাটো তেনেই কমবয়সীয়া আৰু মৰম লগা। সি লিখাপঢ়াও অলপ অলপ জানে আৰু সি বজাৰ সমাৰ কৰাতো পাতকৈত। ল'ৰাটো আনিদিয়া বাবে মিচেচ হাজৰিকা বৰ সন্তুষ্ট হ'ল আৰু ডেকাক ভালকৈ চাহপানী খুৱাই পঠালে। ল'ৰাটোৱে চোলাপেণ্ট সলালে আৰু অলপ পাছতে কামত লাগি গ'ল। সি মিচেচ হাজৰিকাক খুৰীমা বুলি আৰু বুবুলক ককাইদেউ বুলি মাতিবলৈ ধৰিলে।

সি লাহে লাহে জনাবুজা হ'ল। ঘৰৰ সকলো কথাৰে সজালি ললে। পুৱাই উঠি নোকোৱাকৈয়ে ঘৰ সৰা, বাচন মজা আদি কাম কৰা হ'ল। গোহালিৰ

After some days Mr Deka found out a boy and handed him over to Mr. Hazarika. The boy is very tender-aged and lovely. He knows reading and writing a little and he is expert in shopping etc. Mrs. Hazarika has been very pleased for having brought the boy and entertained Mr. Deka with tea etc. The boy changed his garment and got into work after a while. He used to call Mrs. Hazarika as aunt and Bubul as 'dada'.

Gradually he became well-accustomed. He controlled everything in the house. Having got up in the morn-

গোবৰ পেলোৱা, গাই খীৰোৱা, গৰু
এৰাল দিয়া আদিও নিজমনে কৰা হ'ল।
আবেলি কিনা কুটা কৰা, গৰু ছাগলী
বন্ধা, শাক পাচলি কুটি দিয়া, ল'ৰা
ছোৱালীক ভৰি হাত ধুৱাই দিয়া আদি
সকলো কাম নিয়াৰিকৈ কৰিব জনা হ'ল
ঘৰৰ প্ৰত্যেকে তাৰ কথা আৰু কামত
মুগ্ধ হ'ল।

ing without being instructed
he used to do works like
sweeping cleaning the utensils
etc.. Removing the cow-
dung from the cowshed.
milking the cow, looking
after the cow etc. he used
to do for himself Buying
in the afternoon, tying of
the cow, cutting of the
vegetables, washing the
hands & feet of the children
etc —all the works he could
do neatly. Everyone of the
house was charmed by his
words and actions.

Transformation Drill

(a) To simple sentence with conjunctive -ই।

- ১। কেইদিনমানৰ পাছত ডেকাই এটা ল'ৰা বিচাৰ আনিলে আৰু
হাজৰিকাক চমজাই দিলে।
কেইদিনমানৰ পাছতে ডেকাই এটা ল'ৰা আনি হাজৰিকাক চমজাই
দিলে।

- ২। সি লিখা পঢ়া শিকিছে আৰু বজাৰ কৰিবলৈ জনা হৈছে।
সি লিখা পঢ়া শিকি বজাৰ কৰিবলৈ জনা হৈছে।
- ৩। ল'ৰাটো আনিদিয়া বাবে মিচেচ হাজৰিকা বৰ সন্তুষ্ট হ'ল আৰু
ডেকাক ভালকৈ চাহপানী খুৱাই পঠালে।
ল'ৰাটো আনিদিয়া বাবে মিচেচ হাজৰিকা বৰ সন্তুষ্ট হৈ ডেকাক
ভালকৈ চাহপানী খুৱাই পঠালে।
- ৪। ল'ৰাটোৱে চোলাপেণ্ট সলালে আৰু অলপ পাছতে কামত লাগি গ'ল।
ল'ৰাটোৱে চোলাপেণ্ট সলাই অলপ পাছতে কামত লাগি গ'ল।

(b) Simple sentences with infinitives :

- ১। ডেকাই এটা ল'ৰা বিচাৰি আনিলে আৰু হাজৰিকাক চমজাই দিলে।
হাজৰিকাক দিবলৈ ডেকাই এটা ল'ৰা বিচাৰি আনিলে।
- ২। ল'ৰাটোৱে চোলাপেণ্ট সলালে আৰু অলপ পাছতে কামত লাগিল।
ল'ৰাটোৱে কামত লাগিবলৈ চোলাপেণ্ট সলালে।
- ৩। মিচেচ চৌধুৰী সাজু হ'ল আৰু ল'ৰা ছোৱালীক চাহপানী খুৱালে।
ল'ৰা ছোৱালীক চাহপানী খুৱাবলৈ মিচেচ চৌধুৰী সাজু হ'ল।

(c) Simple sentences with adjective clause :

- ১। ল'ৰাটো তেনেই কম বয়সীয়া আৰু সি মৰম লগা।
কম বয়সীয়া ল'ৰাটো তেনেই মৰম লগা।
- ২। ল'ৰাটোৱে লিখা পঢ়া অলপ অলপ জানে আৰু সি বজাৰ সমাৰ
কৰাতো পাকৈত।
বজাৰ সমাৰ কৰাতো পাকৈত ল'ৰাটোৱে পঢ়া শুনাও অলপ অলপ
জানে।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— ডেকাই কেতিয়া এটা ল'ৰা আনিলে ?

উত্তৰ— ডেকাই কেইদিনমান পাছতে এটা ল'ৰা আনিলে ।

প্ৰশ্ন— ডেকাই কাৰ কাৰণে ল'ৰাটো আনিলে ?

উত্তৰ— ডেকাই হাজৰিকাৰ কাৰণে ল'ৰাটো আনিলে ।

প্ৰশ্ন— হাজৰিকাৰ কিয় ল'ৰাৰ দৰ্কাৰ হ'ল ?

উত্তৰ— কাৰণ, হাজৰিকাৰ চাকৰনী ছোৱালীজনী পলাল ।

প্ৰশ্ন— ল'ৰাটোৰ বয়স কিমান ?

উত্তৰ— ল'ৰাটো তেনেই কম বয়সীয়া ।

প্ৰশ্ন— সি পঢ়া শুনা জানে নে ?

উত্তৰ— সি পঢ়া শুনা অলপ অলপ জানে ।

প্ৰশ্ন— সি বজাৰ সমাৰ কৰিবলৈ জানে নে ?

উত্তৰ— হয়, সি বজাৰ সমাৰ কৰিবলৈ জানে ।

প্ৰশ্ন— মিচেচ হাজৰিকাই ডেকাক কেলেই চাহপানী খুৱালে ?

উত্তৰ— চাকৰ এটা আনি দিয়া বাবে মিচেচ হাজৰিকাই ডেকাক চাহপানী
খুৱালে ।

প্ৰশ্ন— ল'ৰাটো কাম কাজ কৰাত পাকৈত নে ?

উত্তৰ— হয়, ল'ৰাটো কাম কাজ কৰাত পাকৈত ।

প্ৰশ্ন— সি কাক কি কি বুলি মাতে ?

উত্তৰ— সি মিচেচ হাজৰিকাক খুৰীমা আৰু বুৰুলক ককাইদেউ বুলি মাতে ।

Integration Drill

- (ক) সি লালে লাহে জনা বুজা হ'ল। ঘৰৰ সকলো কথাকে চম্ভালি ললে।
সি লাহে লাহে জনাবুজা হৈ ঘৰৰ সকলো কথাকে চম্ভালি ললে।
- (খ) সি পুৱাই উঠে। নোকোৱাকৈয়ে ঘৰসবা, বাচন মজা আদি কৰে।
সি পুৱাই উঠি নোকোৱাকৈয়ে ঘৰসবা, বাচনমজা আদি কৰে।
- (গ) সি গোহালিৰ গোবৰ পেলায়। গাই খীৰায়। আক এবাল দিয়ে।
সি গোহালিৰ গোবৰ পেলাই, গাই খীৰাই এবাল দিয়ে।
- (ঘ) সি ল'ৰা ছোৱালীক ভৰিহাত বুৱাই দিয়ে। গধূলি শাক পাচলি
কুটি দিয়ে।
সি ল'ৰা ছোৱালী ভৰিহাত বুৱাই গধূলি শাক পাচলি কুটি দিয়ে।

Vocabulary

পাছত	'after'
বিচাৰ আনিলে	'have brought'
চমজাই দিলে	'handed over'
কম বয়সীয়া	'tender-aged'
মৰমলগা	'lovely'
লিখা পঢ়া	'writing & reading'
অলপ অলপ	'a little'
বজাৰ সমাৰ কৰা	'shopping etc.'
পাকৈত	'expert'
সন্তুষ্ট	'satisfied, happy'
চাহপানী	'tea etc.'
সলালে	'changed'

খুৰীমা	'aunt'
জনা বুজা	'one who knows & understands'
চন্তালি	'controlling'
নোকোৱাকৈয়ে	'having been not told'
ঘৰ সৰা	'sweeping the floor'
বাচন মজা	'cleaning the utensils'
গোহালি	'cow.shed'
গোবৰ	'cow-dung'
পাই খীৰোৱা	'milking'
এৰাল দিয়া	'To tie cow in the field by a long rope for grazing'
মিজ মনে	'by himself'
কিনা কুটন কৰা	'buying etc.'
গৰু ছাগলী	'cattle'
কুটি দিয়া	'to cut to small pieces'
ধুৱাই দিয়া	'to get washed'
সকলো কাম	'all works'
নিয়াৰিকৈ	'neatly'
মুখ	'charmed'

Grammatical Notes

1. 'আক' is the conjunction and it conjoins two sentences.
2. Verbal noun is constructed by adding -আ to the verbstem. Case suffixes etc. could be added to the verbal noun. eg:

কৰ+আ = কৰা + locative -ত + ও = কৰাও

পেলা+আ = পেলোৱা + locative -ত = পেলোৱাত।

3. Note the following typical constructions :

সি বুজা হ'ল।

সি জনা হ'ল।

সি কাম কৰা হ'ল।

সি কথা শুননা হ'ল।

In such constructions, the verbal nouns function as the complement to the verb হ'ল, and the above sentences carry the senses like 'he comes to a stage of understanding,' 'he comes to a stage of knowing,' 'he comes to a stage of doing,' 'he comes to a stage of not listening' respectively.

Unit XV : Lesson -76

A Gold-chain Lost

ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বৰ
নিৰ্জু আৰু বিশ্বাসী। মাত্ৰে মাত্ৰে তাক
ঘৰত এৰি আমি আট'য়ে বাহিৰ
ওলাওঁ। লোকে কয় তাক এনেকৈ
বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই।
ল'ৰাইঁতৰ মাকেও কয়, তাক এনেকৈ
এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই। এই
বিলাক কথা লৈ মই কাণ নিদিওঁ।

The servant brought by
Mr. Deka is very humble
and faithful. At times we
all go out leaving him in
the house. People say that
it has not been proper to
believe him in this way.
Children's mother also says,
it has not been proper to
leave him in this way. I
do not pay attention to such
things.

এদিন মীনুৰ সোণৰ হাৰ এডাল
হেৰাল। সকলোৰে ল'ৰাটোক সন্দেহ
কাৰিলে। মই তেওঁলোকক বুজালোঁ
যে তাক এনেদৰে সন্দেহ কৰাটো
অন্যায়।

One day one of Minu's
gold-chains was lost. All
suspected the boy I made
them understand that to
suspect him in this way was
not just.

আন এদিন ৰিমজিমৰ পাথৰ
লগোৱা আঙুঠি এটা নোহোৱা হ'ল।
গোটোই ঘৰখন চলাথ কৰা হ'ল। কিন্তু

On another day one of
Rimjim's rings with (a)
stone fixed disappeared. The

আঙঠিটো আৰু উলিয়াব পৰা নগ'ল।

whole of the house was searched. But the ring could not be found out.

কেই সপ্তাহমান পাচত হাৰডাল
এন্দুৰ গাঁতত পোৱা গ'ল। তেতিয়া
হে সকলোৰে সন্দেহ আঁতৰিল।
এইবাৰ সকলোৰে মিলি আঙঠিটো
বিচাৰিলে ঘৰৰ আটালত নিগনিৰে
কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙঠিটো
পোৱা গ'ল।

After few weeks the chain
has been found in the hole
of a rat. Then only every-
one's doubt disappeared.
This time all unitedly sear-
ched the ring. The ring was
found amidst the cut-
pieces of clothes on the
ceiling.

Substitution Drill

১। ডেকাই আনিদিয়া, ল'ৰাটো বৰ নিৰ্জু আৰু বিশ্বাসী।

কমবয়সীয়া

ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বৰ কমবয়সীয়া আৰু বিশ্বাসী।

মৰমলগা

ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বৰ মৰমলগা আৰু বিশ্বাসী।

২। মাজে মাজে তাক ঘৰত এৰি আমি আটায়ে বাহিৰ ওলাওঁ।

সকলোৰে

মাজে মাজে তাক ঘৰত এৰি আমি সকলোৰে বাহিৰ ওলাওঁ।

কেতিয়াবা

কেতিয়াবা তাক ঘৰত এৰি আমি সকলোৰে বাহিৰ ওলাওঁ।

ফুৰিবলৈ যাওঁ

কেতিয়াবা তাক ঘৰত এৰি আমি সকলোৱে ফুৰিবলৈ যাওঁ ।

চাকৰ ল'ৰাটোক

কেতিয়াবা চাকৰ ল'ৰাটোক ঘৰত এৰি আমি সকলোৱে ফুৰিবলৈ যাওঁ

৩। লোকে কয় তাক এনেকৈ বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই ।

সকলোৱে

সকলোৱে কয় তাক এনেকৈ বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই ।

এনেদৰে

সকলোৱে কয় তাক এনেদৰে বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই ।

ভাল হোৱা

সকলোৱে কয় তাক এনেদৰে বিশ্বাস কৰাটো ভাল হোৱা নাই ।

নকৰাটো

সকলোৱে কয় তাক এনেদৰে বিশ্বাস নকৰাটো ভাল হোৱা নাই ।

কোনো

কোনো নকয় তাক এনেদৰে বিশ্বাস নকৰাটো ভাল হোৱা নাই ।

৪। পৰিৱৰ্ত্তন কয়, তাক এনেদৰে এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই ।

ল'ৰাইভৰ মাক

ল'ৰাইভৰ মাকেও কয়, তাক এনেদৰে এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই ।

নিদিয়াটো

ল'ৰাইভৰ মাকেও কয়, তাক এনেদৰে এৰি নিদিয়াটো ঠিক হোৱা

নাই ।

৫। এই বিলাক কথালৈ মই কাণ নিদিওঁ ।

এনে

এনে বিলাক কথালৈ মই কাণ নিদিওঁ ।

দাসে

এনে বিলাক কথালৈ দাসে কাণ নিদিয়ৈ।

মন

এমে বিলাক কথালৈ দাসে মন নিদিয়ৈ।

৬। এদিন মৌসুম সোণৰ হাব এডাল হেৰাল।

আমাৰ

এদিন আমাৰ সোণৰ হাব এডাল হেৰাল।

দুডাল

এদিন আমাৰ সোণৰ হাব দুডাল হেৰাল।

৭। সকলোৱে ল'ৰাটোক সন্দেহ কৰিলে।

আটায়ে

আটায়ে ল'ৰাটোক সন্দেহ কৰিলে।

কোনেও

কোনেও ল'ৰাটোক সন্দেহ নকৰিলে।

৮। মই তেওঁলোকক বুজালোঁ যে তাক এনেদৰে সন্দেহ কৰাটো অন্যায়।

আটাইকে

মই আটাইকে বুজালোঁ যে তাক এনেদৰে সন্দেহ কৰাটো অন্যায়।

কলোঁ

মই আটাইকে কলোঁ যে তাক এনেদৰে সন্দেহ কৰাটো অন্যায়।

ইমান

মই আটাইকে বুজালোঁ যে তাক ইমান সন্দেহ কৰাটো অন্যায়।

৯। কেই সপ্তাহমান পাছত হাবডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।

কেই দিনমান

কেই দিনমান পাছত হাবডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।

ওলাল

কেই দিনমান পাছত হাৰডাল এন্দুৰৰ গাঁতত ওলাল ।

১০ । তেতিয়াহে সকলোৰে সন্দেহ আঁতৰিল ।

দূৰ হ'ল

তেতিয়াহে সকলোৰে সন্দেহ দূৰ হ'ল ।

নোহোৱা হ'ল

তেতিয়াহে সকলোৰে সন্দেহ নোহোৱা হ'ল ।

তেতিয়াৰ পৰা

তেতিয়াৰ পৰা সকলোৰে সন্দেহ নোহোৱা হ'ল ।

১১ । বিমজ্জিমৰ পাথৰ লগোৱা আঙঠি এটা নোহোৱা হ'ল ।

হাৰ

বিমজ্জিমৰ পাথৰ লগোৱা হাৰ এডাল নোহোৱা হ'ল ।

হেৰাল

বিমজ্জিমৰ পাথৰ লগোৱা হাৰ এডাল হেৰাল ।

আমাৰ

আমাৰ পাথৰ লগোৱা হাৰ এডাল হেৰাল ।

১২ । গোটেই ঘৰখন চলাথ কৰা হ'ল ।

কোঠাটো

গোটেই কোঠাটো চলাথ কৰা হ'ল ।

গোটেইখন

গোটেইখন চলাথ কৰা হ'ল ।

ভন্নভন্নকৈ বিচৰা

গোটেইখন ভন্নভন্নকৈ বিচৰা হ'ল ।

১৩। কিন্তু আঙুঠিটো আৰু উলিয়াব পৰা নগ'ল।

হাবডাল

কিন্তু হাবডাল আৰু উলিয়াব পৰা নগ'ল।

বিচাৰি পোৱা

কিন্তু হাবডাল আৰু বিচাৰি পোৱা নগ'ল।

১৪। এইবাৰ সকলোৱে মিলি আঙুঠিটো বিচাৰিলে।

আটায়ে

এইবাৰ আটায়ে মিলি আঙুঠিটো বিচাৰিলে।

লগ লাগি

এইবাৰ আটায়ে লগ লাগি আঙুঠিটো বিচাৰিলে।

হাবডাল

এইবাৰ আটায়ে লগ লাগি হাবডাল বিচাৰিলে।

১৫। ঘৰৰ আতালত নিগনিয়ে কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা
গ'ল।

ছালত

ঘৰৰ ছালত নিগনিয়ে কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা গ'ল।

উয়ে কুটা

ঘৰৰ ছালত উয়ে কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা গ'ল।

কাগজ

ঘৰৰ ছালত উয়ে কুটা কাগজৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা গ'ল।

হাবডাল

ঘৰৰ ছালত উয়ে কুটা কাগজৰ মাজত হাবডাল পোৱা গ'ল।

ওলাল

ঘৰৰ ছালত উয়ে কুটা কাগজৰ মাজত হাবডাল ওলাল।

Transformation Drill

(a) To complex sentence

- ১। ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বৰ নিজ্ৰু আৰু বিশ্বাসী।
ডেকাই যিটো ল'ৰা আনিদিলে, সি বৰ নিজ্ৰু আৰু বিশ্বাসী।
- ২। তাক এনেকৈ বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই।
তাক যে এনেকৈ বিশ্বাস কৰিছোঁ সেইটো উচিত হোৱা নাই।
- ৩। তাক এনেকৈ এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই।
তাক যে এনেকৈ এৰি দিছোঁ সেইটো ঠিক হোৱা নাই।
- ৪। হেৰোৱা হাৰডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।
ষিডাল হাৰ হেৰাইছিল সেইডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।

(b) To Negative sentence

- ১। ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বৰ নিজ্ৰু আৰু বিশ্বাসী।
ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো সিমানে নিজ্ৰু আৰু বিশ্বাসী নহয়।
- ২। মাজে মাজে তাক ঘৰত এৰি আমি আটায়ে বাহিৰ ওলাওঁ।
কেতিয়াও তাক ঘৰত এৰি আমি আটায়ে বাহিৰ নোলাওঁ।
- ৩। সকলোৰে কয়, তাক এনেকৈ বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই।
কোনো নকয়, তাক এনেকৈ বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই।
- ৪। কেইসপ্তাহমান পাছত হাৰডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।
কেইসপ্তাহমান পাছতো হাৰডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা নগ'ল।

- ৫। তেতিয়াহে সকলোৰে সন্দেহ আঁতৰিল।
তেতিয়াও কাৰো সন্দেহ নাঁতৰিল।
- ৬। সেইবাৰ সকলোৰে আঙুঠিটো বিচাৰিলে।
এইবাৰ কোনেও আঙুঠিটো নিবিচাৰিল।
- ৭। ঘৰৰ আতালত নিগনিৰে কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা
গ'ল।
ঘৰৰ আতালত নিগনিৰে কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা
নগ'ল।

Question-Response Drill

প্ৰশ্ন— ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো কেনে ?

উত্তৰ— ডেকাই আনিদিয় ল'ৰাটো নিজ আৰু বিশ্বাসী।

প্ৰশ্ন— তাত বিশ্বাস কৰা সম্পৰ্ক লোকে কি কয় ?

উত্তৰ— লোকে কয় যে তাক এনেকৈ বিশ্বাস কৰাটো উচিত হোৱা নাই।

প্ৰশ্ন— ঘৈণীয়েকে এই সম্পৰ্কে কি কয় ?

উত্তৰ— ঘৈণীয়েকে কয় যে তাক এনেকৈ এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই।

প্ৰশ্ন— মীশুৰ হাৰডাল কি হ'ল ?

উত্তৰ— মীশুৰ হাৰডাল হেৰাল।

প্ৰশ্ন— হাৰডাল শেষত পোৱা গ'ল নে ?

উত্তৰ— হয়, হাৰডাল শেষত পোৱা গ'ল।

প্ৰশ্ন— ক'ত পোৱা গ'ল ?

উত্তৰ— হাৰডাল শেষত এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।

প্ৰশ্ন— বিমজ্জিমৰ আঙুঠিটো কেনে আছিল ?

উত্তৰ— বিমজ্জিমৰ আঙুঠিটো পাখৰ লগোৱা আছিল ।

প্ৰশ্ন— আঙুঠিটো কি হ'ল ?

উত্তৰ— আঙুঠিটোও নোহোৱা হ'ল ।

প্ৰশ্ন— আঙুঠিটো শেষত ক'ত পালে ?

উত্তৰ— আঙুঠিটো শেষত ঘৰৰ আত্মজত নিগনিয়ৈ কুটা কাপোৰৰ মাজত
পোৱা গ'ল ।

EXERCISE

1. Fill in the blanks :

(ক) ডেকাই অনা ল'ৰাটো বৰ — — আক — — ।

(খ) তাক এনেকৈ বিশ্বাস — — উচিত হোৱা নাই ।

(গ) এইবিলাক কথা লৈ মই কাণ — — ।

(ঘ) গোটেই ঘৰখন — — ক'ৰা হ'ল ।

(ঙ) এদিন বিমজ্জিমৰ — — আঙুঠিটো — — হ'ল ।

(চ) নিগানয়ে — — কাপোৰৰ মাজত পোৱা গ'ল ।

(ছ) এইবাব সকলোৱে — — আঙুঠিটো বিচাৰিলে ।

2. Combine the sentences as in the model :

Model : ডেকাই এটা ল'ৰা আনিদিলে । সি নিৰ্জু > ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো
নিৰ্জু ।

(ক) চৌধুৰীয়ে এখন কাপোৰ কিনিলে । সেইখন দামী ।

(খ) মালিকে এখন নাটক লিখিছে । সেইখনে একাডেমী পুৰস্কাৰ পাইছে ।

(গ) মীম্বৰ হাৰডাল হেৰাল । সেইডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল ।

In Assamese

(ঘ) আঙুঠিটো পাখৰ লগোৱা। সেইটো বিমজিমব।

(ঙ) তাইৰ আঙুঠিটো হেৰাল। সেইটো আভালত ওলাল।

3. Replace the underlined phrase by one word :

(ক) তাক বিশ্বাস কৰাটো উচিত নহ'ল ;

(খ) মীশুৰ চাৰ এডাল নোহোৱা হ'ল।

(গ) আঙুঠিটো আক উলিয়াব পৰা নগ'ল ;

(ঘ) হাবডাল এন্দুৰৰ গাঁতত পোৱা গ'ল।

(ঙ) তাক এনেকৈ এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই।

(চ) ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বিশ্বাসী।

4. Give negative reply :

(ক) ডেকাই অনা ল'ৰাটো বিশ্বাসী নে ?

(খ) তাক দৰত এৰি আটায়ে বাহৰলৈ যায় নে ?

(গ) তাক এনেকৈ এৰি দিয়াটো ঠিক হৈছে নে ?

(ঘ) মীশুৰ সোণৰ হাবডাল পালে নে ?

(ঙ) বিমজিমব আঙুঠিটো এন্দুৰে নিছে নেকি ?

5. Express the content of each sentence in two simple sentences :

(ক) ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো মৰমলগা।

(খ) দেউতাই দিয়া চিঠিখন দুখলগা।

- (গ) নিগনিয়ে কুটা কাপোৰৰ মাজত আঙুঠিটো পোৱা গ'ল।
(ঘ) তাইৰ পাথৰ লগোৱা আঙুঠিটো হেৰাল।
(ঙ) চলাথ কৰা বৰখনত আঙুঠিটো পোৱা নগ'ল।

Vocabulary

নিজ্জু	'humble'
বাহিৰ	'outside'
এনেকৈ	'in this way'
ঠিক	'accurate, proper'
কাণ নিদিওঁ	'I don't pay attention'
সোণৰ হাৰ	'golden chain'
সন্দেহ	'doubt'
এন্দুৰ	'rat'
নিগনি	'mouse'
বিশ্বাসী	'faithful'
লোক	'people'
উচিত	'proper'
কাণ	'ear'
পাথৰ লগোৱা আঙুঠি, আঙুঠি	'stone-fixed ring'
হেৰাল	'lost'
অন্যায়	'inproper'

In Assamese

গাঁত	'hole'
আঁতৰিল	'disappeared'
চলাথ	'having searched minutely'
কুটা	'having cut into small pieces'
আটাল	'ceiling'

Unit XV : Lesson—77

Asking for a Loan

গ্রাহক : আপুনি নিজেকে মাল জুখিছে
যে ! অমৃত ক'লে গ'ল ?

Customer : You are weighing
the provision yourself !
Where has Amrit
gone ?

মহাজন : নকব আক । কথা এয়াৰ
আছে নহয় বোলে বিপদ
অকলে নাহে । মোৰ তলে
গোবধ ওপৰে ব্ৰহ্মবধ ।

Proprietor : Don't tell There
is a saying that danger
does not come alone.
(Danger) of cow killing
is above my head and
Brahmin killing below
my feet.

গ্রাহক : কি হ'ল অলপ ভালকৈ
কওক চোন ।

Customer : Tell me in detail
what happened !

মহাজন : যোৱা পৰিহাৰ কথা । শুনিবলৈ,
মোৰ কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট
বাভিল কৰিছে । মই চাপ্লাই
অকিচলৈ ওলাইছোঁ । দহ
বাজোঁ বাজোঁ । এনেতে
এখন টেলিগ্রাম পালোঁ ।
চাকৰ ল'ৰাটোৰ ঘৰৰ পৰা

Proprietor : It is a matter of
the day before yester-
day. I heard, my per-
mit for kerosine had
been cancelled. I was
ready for going to the
supply office. It (was)

দিয়া । আজি কেই দিনমানৰ
পৰা তাৰ বাপেকৰ অসুখ।
কালিৰ পৰা বেছি হৈছে । এতিয়া
মৰোঁ মৰোঁ । মই চিন্তাত
পৰিলোঁ । তাক পঠোৱাৰ
ব্যৱস্থা কৰি মই খোজ
ললোঁ ।

about to be 10 o'clock.
At that time I received
a telegram. It (was) sent
from the servant's
house. Since last few
days his father was
unwell. It has increa-
sed since yesterday.
Now (he) is about to
die. I fell into a dilemma.
Making the arrange-
ment of sending him,
I started.

গ্রাহক : পৰহি দহমান বজাতো
বতৰ বৰ বেয়াকৈ আহিছিল ।

Customer : The weather was
becoming very bad at
about 10 o'clock on
the day before yester-
day.

মহাজন : এৰা, আকাশ তেতিয়া মেঘা-
চ্ছন্ন । বৰষুণ আহোঁ আহোঁ ।
মাজে মাজে বিজুলি আৰু
ডেৰেকনি । ওচৰে পাজৰে
ঝিক্কাচিক্কা একো নাই ।
উপায় নাপাই দৌৰিব
ধৰিলোঁ । হেপাই ফেপাই
অফিচ পালোঁ । ভাগবত

Proprietor : Yes, the sky was
cloudy at that time.
(It) was about to rain.
At times lightening &
thundering. There was
no rickshaw or the
like nearby. Finding
no other means, I used

মোৰ প্ৰাণ ষাওঁ ষাওঁ ।

to run. Breathing frequently I reached office. My life was about to go.

গ্ৰাহক : আপোনাক কওঁ কওঁ বুলিও
কথা এষাৰ কব পৰা নাই ।
ডাঙৰ ল'ৰাটোৰ বিয়া
পাতিছোঁ বিয়াৰ মালখিনি
আপুনি বাকীকৈ দিব
লাগিব ।

Coustomer : Having thought of telling you one thing I could not tell yet. (I) have fixed up the marriage of my elder son. You shall have to give the provision of the marriage on credit.

মহাজম : আপোনাক দহোকুৰি প্ৰণাম
বাকীৰ কাৰণে নধৰিব ।
যোৱা সপ্তাহত মোৰ দোকান
লুট হ'ল নহয় । কোনো-
বকম জোৰা ভালি দি
চলাই আছোঁ ।

Proprietor : Salute you 200 times Don't approach me for credit. My shop was looted last month. Somehow I am running the shop with great difficulty.

Substitution Drill

- ১। আপুনি নিজে মাল জুখিছে যে !
তুমি
তুমি নিজে মাল জুখিছা যে !

নিজহাতে

তুমি নিজহাতে মাল জুখিছা যে !

দিছা

তুমি নিজহাতে মাল দিছা যে !

২। অমৃত কলৈ গ'ল ?

কেতিয়া

অমৃত কেতিয়া গ'ল ?

আছিল

অমৃত কেতিয়া আছিল ?

৩। কথা এৰাৰ আছে নহয় বোলে বিপদ অকলে নাহে ।

এটা

কথা এটা আছে নহয় বোলে বিপদ অকলে নাহে ।

৪। মোৰ ভালে গোবধ ওপৰে ব্ৰহ্মবধ ।

ইফালে-সিফালে

মোৰ ইফালে গোবধ সিফালে ব্ৰহ্মবধ ।

৫। কি হ'ল অলপ ভালকৈ কওকচোন ।

হৈছে

কি হৈছে অলপ ভালকৈ কওকচোন ।

বহলাই

কি হৈছে অলপ বহলাই কওকচোন ।

কোৱাচোন

কি হৈছে অলপ বহলাই কোৱাচোন ।

- ৬। যোৱা পৰহিৰ কথা ।
কালিৰ
যোৱা কালিৰ কথা ।
সিদিনা
যোৱা সিদিনাৰ কথা ।
- ৭। শুনিলোঁ, মোৰ কেৰোচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল কৰিছে ।
হৈছে
শুনিলোঁ, মোৰ কেৰোচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল হৈছে ।
- ৮। মই চপ্লাই অফিচলৈ ওলাইছোঁ ।
ঘৰলৈ
মই ঘৰলৈ ওলাইছোঁ ।
বজাৰ
মই বজাৰলৈ ওলাইছোঁ ।
তেওঁ
তেওঁ বজাৰলৈ ওলাইছে ।
- ৯। দহ বাজোঁ বাজোঁ ।
এঘাৰ
এঘাৰ বাজোঁ বাজোঁ ।
বাৰ
বাৰ বাজোঁ বাজোঁ ।
- ১০। এনেতে এখন টেলিগ্ৰাম পালোঁ ।
তাঁৰ
এনেতে এখন তাঁৰ পালোঁ ।

পাওঁ

এনেতে এখন তাঁৰ পাওঁ ।

পায়

এনেতে এখন তাঁৰ পায় ।

১১ । চাকৰ ল'ৰাটোৰ ঘৰৰ পৰা দিয়া ।

চাকৰণী

চাকৰণী ছোৱালীজনীৰ ঘৰৰ পৰা দিয়া ।

পঠোৱা

চাকৰণী ছোৱালীজনীৰ ঘৰৰ পৰা পঠোৱা ।

ছোৱালীজনীলৈ

চাকৰণী ছোৱালীজনীলৈ পঠোৱা ।

১২ । আজি কেইদিনমানৰ পৰা তাৰ বাপেকৰ অস্থখ ।

যোৱা

যোৱা কেইদিনমানৰ পৰা তাৰ বাপেকৰ অস্থখ ।

দুদিনমান

যোৱা দুদিনমানৰ পৰা তাৰ বাপেকৰ অস্থখ ।

কোমৰ

যোৱা দুদিনমানৰ পৰা তাৰ বাপেকৰ কোমৰ ।

১৩ । কালিৰ পৰা বেছি হৈছে ।

পৰহি

পৰহিৰ পৰা বেছি হৈছে ।

ভাল

পৰহিৰ পৰা ভাল হৈছে ।

- কমিছে
পৰহিৰ পৰা কমিছে ।
- ১৪ । এতিয়া মৰোঁ মৰোঁ ।
যাওঁ যাওঁ
এতিয়া যাওঁ যাওঁ ।
বৰ্তমান
বৰ্তমান যাওঁ যাওঁ ।
- ১৫ । মই চিন্তাত পৰিলোঁ ।
অসুবিধা
মই অসুবিধাত পৰিলোঁ ।
আমি
আমি অসুবিধাত পৰিলোঁ ।
- ১৬ । তাক পঠোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰি মই খোজ ললোঁ ।
বন্দোবস্ত
তাক পঠোৱাৰ বন্দোবস্ত কৰি মই খোজ ললোঁ ।
তাইক
তাইক পঠোৱাৰ বন্দোবস্ত কৰি মই খোজ ললোঁ ।
অফিচলৈ গলোঁ
তাইক পঠোৱাৰ বন্দোবস্ত কৰি মই অফিচলৈ গলোঁ ।
- ১৭ । পৰহি দহমান বজাততো বতৰ বেয়াকৈ আহিছিল ।
কালি
কালি দহমান বজাততো বতৰ বেয়াকৈ আহিছিল ।
এঘাৰ
কালি এঘাৰমান বজাততো বতৰ বেয়াকৈ আহিছিল ।

বেয়া আছিল

কালি এয়াবমান বজাততো বতৰ বেয়া আছিল।

১৮। এৰা, আকাশ তেতিয়া মেঘাচ্ছন্ন।

পৃথিৱী

এৰা, পৃথিৱী তেতিয়া মেঘাচ্ছন্ন।

সেই সময়ত

এৰা, পৃথিৱী সেই সময়ত মেঘাচ্ছন্ন।

১৯। বৰষুণ আহোঁ আহোঁ।

পৰোঁ পৰোঁ।

বৰষুণ পৰোঁ পৰোঁ।

২০। মাজে মাজে হিঙুলি আক ঢেৰেকনি।

বতাহ আক বৰষুণ

মাজে মাজে বতাহ আক বৰষুণ।

ধুমুহা আক শিলাবৃষ্টি

মাজে মাজে ধুমুহা আক শিলাবৃষ্টি।

২১। ওচৰে পাজৰে বিজ্ঞাচিন্তা একো নাই।

গাড়ী মটৰ

ওচৰে পাজৰে গাড়ী মটৰ একো নাই।

২২। উপায় নাপাই দৌৰিব ধৰিলোঁ।

নিকপায় হৈ

নিকপায় হৈ দৌৰিব ধৰিলোঁ।

নিকপায়ত পৰি

নিকপায়ত পৰি দৌৰিব ধৰিলোঁ।

- ধৰিছোঁ
নিকপায়ত পৰি দৌৰিব ধৰিছোঁ ।
- ২৩। হেপাঁই ফেপাঁই অফি পালোঁ ।
ঘৰ
হেপাঁই ফেপাঁই ঘৰ পালোঁ ।
ওলালোঁ
হেপাঁই ফেপাঁই ঘৰ ওলালোঁ ।
- ২৪। ভাগবত মোৰ প্ৰাণ যাওঁ, যাওঁ ।
জীউ
ভাগবত মোৰ জীউ যাওঁ যাওঁ ।
ক্লান্তি
ক্লান্তিত মোৰ জীউ যাওঁ যাওঁ ।
- ২৫। আপোনাক কওঁ কওঁ বুলিও কব পৰা নাই ।
সোধোঁ সোধোঁ
আপোনাক সোধোঁ সোধোঁ বুলিও সোধিব পৰা নাই ।
জনাওঁ জনাওঁ
আপোনাক জনাওঁ জনাওঁ বুলিও জনাব পৰা নাই ।
মাতোঁ মাতোঁ
আপোনাক মাতোঁ মাতোঁ বুলিও মাতিব পৰা নাই ।
- ২৬। ডাঙৰ ল'ৰাটোৰ বিয়া পাতিছোঁ ।
সক
সক ল'ৰাটোৰ বিয়া পাতিছোঁ ।
মাজু
মাজু ল'ৰাটোৰ বিয়া পাতিছোঁ ।

ছোৱালী

মাজু ছোৱালীজনীৰ বিয়া পাতিছোঁ ।

ঠিক হৈছে

মাজু ছোৱালীজনীৰ বিয়া ঠিক হৈছে ।

২৭। বিয়াৰ মালখিনি আপুনি বাকীকৈ দিব লাগিব ।

বস্ত্ৰখিনি

বিয়াৰ বস্ত্ৰখিনি আপুনি বাকীকৈ দিব লাগিব ।

গাখীৰখিনি

বিয়াৰ গাখীৰখিনি আপুনি বাকীকৈ দিব লাগিব ।

২৮। বাকীৰ কাৰণে নকৰ ।

নকৰ

বাকীৰ কাৰণে নকৰ ।

বাবে

বাকীৰ বাবে নকৰ ।

২৯। যোৱা সপ্তাহত মোৰ দোকান লুট হ'ল ।

মাহত

যোৱা মাহত মোৰ দোকান লুট হ'ল ।

চুৰি

যোৱা মাহত মোৰ দোকান চুৰি হ'ল ।

ঘৰ

যোৱা মাহত মোৰ ঘৰ চুৰি হ'ল ।

৩০। কোনোৰকম জোৰাতালি দি চলাই আছোঁ ।

প্ৰকাৰ

কোনো প্ৰকাৰ জোৰাতালি দি চলাই আছোঁ ।

জোৰা তপলি

কোনো প্ৰকাৰ জোৰা তপলি দি চলাই আছোঁ ।

চলাইছোঁ

কোনো প্ৰকাৰ জোৰা তপলি দি চলাইছোঁ ।

Variation Drill

- ১। কথা এযাৰ আছে নহয় বোলে বিপদ অকলে নাহে ।
বিপদ অকলে নাহে বুলি কথা এযাৰ আছে নহয় ।
- ২। কি হ'ল অলপ ভালকৈ কণ্ডকটোন ।
অলপ ভালকৈ কণ্ডকটোন কি হ'ল ।
- ৩। শুনিলোঁ, মোৰ কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল হৈছে ।
মোক কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল হৈছে বুলি শুনিলোঁ ।

Integration Drill

- ১। এনেতে এখন টেলিগ্ৰাম পালোঁ । চাকৰ ল'ৰাটোৰ ঘৰৰ পৰা দিয়া ।
এনেতে চাকৰ ল'ৰাটোৰ ঘৰৰ পৰা দিয়া এখন টেলিগ্ৰাম পালোঁ ।
- ২। তাৰ বাপেকৰ অসুখ । কালিৰ পৰা বেছি হৈছে ।
কালিৰ পৰা তাৰ বাপেকৰ অসুখ বেছি হৈছে ।
- ৩। তাৰ বাপেক এতিয়া মৰোঁ মৰোঁ । মই চিন্তাত পৰিলোঁ ।
তাৰ বাপেক এতিয়া মৰোঁ মৰোঁ বুলি শুনি মই চিন্তাত পৰিলোঁ ।
- ৪। আকাশ তেতিয়া মেঘাচ্ছন্ন । বৰষুণ আহোঁ আহোঁ ।
তেতিয়া মেঘাচ্ছন্ন আকাশৰ পৰা বৰষুণ আহোঁ আহোঁ ।

- ৫। ওচৰে পাজৰে বিজ্ঞাচিন্তা একো নাই। উপায় নাপাই দৌৰিব খৰিলোঁ ,
ওচৰে পাজৰে বিজ্ঞাচিন্তা একো নাপাই দৌৰিব খৰিলোঁ ।
- ৬। ডাঙৰ ল'ৰাটোৰ বিয়া পাতিছোঁ । বিয়াৰ মালখিনি আপুনি বাকীকৈ
দিব লাগিব ।
ডাঙৰ ল'ৰাটোৰ বিয়াৰ মালখিনি আপুনি বাকীকৈ দিব লাগিব ।

Additive Drill

(a) Politeness marking 'দেই' ।

- ১। কাকীৰ কাৰণে নখৰিব ।
কাকীৰ কাৰণে নখৰিব দেই ।
- ২। আপোনাক কথা এযাৰ কওঁ ।
আপোনাক কথা এযাৰ কওঁ দেই ।
- ৩। নকব ।
নকব দেই ।
- ৪। কালিৰ পৰা বেছি হৈছে ।
কালিৰ পৰা বেছি হৈছে দেই ।

(b) Confirmative 'নহয়' ।

- ১। বিপদ অকলে নাহে ।
বিপদ অকলে নাহে নহয় ।
- ২। মোৰ কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল হৈছে ।
মোৰ কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল হৈছে নহয় ।

- ৩। তাৰ বাপেকৰ অমৃত ।
 তাৰ বাপেকৰ অমৃত নহয় ।
- ৪। পৰহি বতৰ বেয়া আছিল ।
 পৰহি বতৰ বেয়া আছিল নহয় ।
- ৫। বিস্মাচিন্দ্ৰা একো নাই ।
 বিস্মাচিন্দ্ৰা একো নাই নহয় ।
- ৬। ডাঙৰ ল'ৰাটোৰ বিয়া পাতিছোঁ ।
 ডাঙৰ ল'ৰাটোৰ বিয়া পাতিছোঁ নহয় ।
- ৭। আপুনি মালখিনি বাকীকৈ দিব লাগিব ।
 আপুনি মালখিনি বাকীকৈ দিব লাগিব নহয় ।

Question-Response Drill

- প্ৰশ্ন — মহাজনে কেলেই নিজে মাল জুখিছে ?
উত্তৰ — কাৰণ, অমৃত ঘৰলৈ গৈছে।
- প্ৰশ্ন — অমৃত কেলেই ঘৰলৈ গৈছে ?
উত্তৰ — কাৰণ, তাৰ বাপেকৰ অমৃত।
- প্ৰশ্ন — কেতিয়াৰ পৰা অমৃতৰ বাপেকৰ অমৃত ?
উত্তৰ — আজি কেইদিনমানৰ পৰা।
- প্ৰশ্ন — এতিয়া অমৃতৰ বাপেক কেনে আছে ?
উত্তৰ — এতিয়া অমৃতৰ বাপেক মৰোঁ মৰোঁ ।
- প্ৰশ্ন — সিদিনা বতৰ কেনে আছিল ?
উত্তৰ — সিদিনা বতৰ বেয়া আছিল ।

প্ৰশ্ন— বৰষুণ লগত কি আছিল ?

উত্তৰ— বৰষুণ লগত আছিল বিজুলি আৰু ঢেৰেকনি।

প্ৰশ্ন— মহাজন কেনেকৈ চাপ্লাই অফিচলৈ গ'ল ?

উত্তৰ— মহাজন দৌৰি দৌৰি চাপ্লাই অফিচলৈ গ'ল।

প্ৰশ্ন— গ্ৰাহকজনে কিয় বাকী বিচাৰিছে ?

উত্তৰ— কাৰণ তেওঁৰ ডাঙৰ পুতেকৰ বিয়া পাতিছে।

প্ৰশ্ন— মহাজনে বাকী দিব খুজিছে নে ?

উত্তৰ— নাই, মহাজনে বাকী দিব নোৱাৰোঁ বুলি কৈছে।

প্ৰশ্ন— মহাজনে কিয় বাকী দিব নোৱাৰোঁ বুলি কৈছে ?

উত্তৰ— কাৰণ, যোৱা সপ্তাহত তেওঁৰ দোকান লুট হৈছে।

প্ৰশ্ন— এতিয়া তেওঁ কেনেকৈ চলি আছে

উত্তৰ— এতিয়া তেওঁ কোনোবাকম জোৰাতালি দি চলি আছে।

EXERCISE

1. Fill in the blanks :

(ক) ভাগবত প্ৰাণ — — — — ।

(খ) সূৰ্য — — — — ।

(গ) বৰষুণ — — — — ।

(ঘ) এবাৰ — — — — ।

(ঙ) বাপেক এতিয়া — — — — ।

(চ) মই — — বুলিও আহিন পৰা নাই।

2. Conjoin the sentences as per the model :

Model : তাক পঠোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিলোঁ । তাৰ পিছত মই খোজ ললোঁ । >তাক
পঠোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰি মই খোজ ললোঁ ।

- (ক) মোৰ কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল কৰিছে বুলি শুনিলোঁ । মই চাপ্লাই
অকিচলৈ ওলাইছোঁ ।
- (খ) এখেতে এখন টেলিগ্ৰাম পালোঁ । চাকৰ ল'বাতোক দ্বলৈ পঠালোঁ ।
- (গ) মই চিন্তাত পৰিলোঁ । বিচাৰ বুদ্ধি হেৰুৱালোঁ ।
- (ঘ) ওচৰে পাৰ্জৰে আশ্ৰয় লবলৈ ঠাই নাই । সেই দেখি ঘোৰিব খৰিলোঁ ।
- (ঙ) কথাটো কওঁ বুলি ভাবিলোঁ । কিন্তু কব নোৱাৰিলোঁ ।
- (চ) মহাজনক বাকীৰ কাৰণে খৰিলোঁ । কিন্তু বাকী নাপালোঁ ।

3. Change into negative :

- (ক) আপুনি বাকীকৈ দিব লাগিব ।
- (খ) ভেথেন্তৰ মোকান লুট হ'ল ।
- (গ) কোনোৰকমে চলাই আছে ।
- (ঘ) পৰহি বতৰ বেয়াকৈ আহিছিল ।
- (ঙ) মই চিন্তিত হলোঁ ।
- (চ) মোৰ কেৰাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল কৰিছে ।
- (ছ) তাৰ বাপেকৰ অসুখ ।

4. Add -দেই, -চোন or নহয় at the appropriate place :

- (ক) আপুনি অলপ বহলাই কওক ।
- (খ) বৰ অখৌৰ নহবা ।
- (গ) কথা এটা আছে বোলে দুখীয়াইহে দুখ পায় ।
- (ঘ) দেউতাই কিন্তু কব বেয়া পাব ।

(ঙ) মই কালি এশ টকা হেৰুৱাইছোঁ ।

(চ) মোক বাকীৰ বাবে নখৰিও ।

ছ) চাওঁ, কি কৰিব পাৰোঁ ।

5. Complete the conversation.

প্ৰ — মহাজনে কিয় নিজো মাল জুখিছে ?

উ — কাৰণ, অমৃত ।

প্ৰ — মহাজনৰ কেনে বিপদ ?

উ — মহাজনৰ তলে ।

প্ৰ — মহাজনে বাকী দিব নোৱাৰে কিয় ?

উ — কাৰণ, ।

প্ৰ — মহাজন চাপ্ৰাই অকিচলৈ কিয় ওলাইছে ?

উ —

প্ৰ — অমৃত ঘৰলৈ গ'ল কিয় ?

উ —

প্ৰ — মহাজনে কতাহ বৰষুণৰ মাজেৰে কিয় দৌৰিব লগা হ'ল ?

উ —

প্ৰ — ?

উ — কাৰণ, তেওঁ ডাঙৰ পুতেকৰ বিয়া পাতিছে ।

প্ৰ — ?

উ — বাকী দিব নোৱাৰে . কাৰণ, বোৱা সপ্তাহত মহাজনৰ দোকান লুট হ'ল ।

Vocabulary

মাল	'goods, provision'
জুৰিছে	'you (n-hon.) are weighing'
কথা এযাব	'one saying'
বিপদ	'danger'
গোবধ	'cow slaughter'
ব্রহ্মবধ	'killing of Brahmin'
বাতিল কৰিছে	'cancelled'
বাজোঁ বাজোঁ	'about to be... o clock'
পাৰ্মিট	'permit'
টেলিগ্রাম	'telegram'
অসুখ	'illness, sickness'
মৰোঁ মৰোঁ	'about to die'
বতৰ	'weather'
আকাশ	'sky'
মেঘাচ্ছন্ন	'cloudy'
বিজুলি	'lightening'
ঢেৰেৰে	'thundering sound'
ওচৰে পাজৰে	'near about'
বিক্সাচিক্সা	'rickshaw and the like'
উপায়	'means'
হেপাঁই কেপাঁই	'having drawn frequent breath'
ভাগৰ	'fatigue'
কওঁ কওঁ বু'ল	'thinking to tell'

বিয়া	'marriage'
পাতিচোঁ	'(I) have fixed'
দহোকুৰি	'many, 10 scores'
প্ৰশাস	'salute'
বাকী	'credit'
লুট হ'ল	'was looted'
জোৰা ভালি দি	'giving patches etc.'

Grammatical Notes

1. গোবখ : Cow slaughter is considered a serious crime. Idiomatically it is used to refer to a serious offence or commitment
2. ব্ৰহ্মবধ : Killing of Brahmin is considered as the most serious crime. It is idiomatically used to refer to more serious offence or commitment. Generally, the whole phrase ভলে গোবখ ওপৰে ব্ৰহ্মবধ is used to mean that one is amidst serious offences, danger or commitments,
3. মোৰ ভাগবত প্ৰাণ বাওঁ বাওঁ has its deep meaning as মোৰ ভাগবত প্ৰাণ বাওঁ বাওঁ অৱস্থা হৈছে। Similarly the other phrases have deep meaning as follows :

দহ বাজোঁ বাজোঁ means দহ বাজোঁ বাজোঁ হৈছে।

এতিয়া মৰোঁ মৰোঁ means এতিয়া মৰোঁ মৰোঁ অৱস্থা হৈছে।

Unit XV : Lesson—78

Test Lesson : Kamal Kumar (—a folk tale)

এক ৰজাৰ দুগৰাকী ৰাণী আছিল।
সন্তান সম্ভৱি নথকা বাবে ৰজাই কোনো
গৰাকী ৰাণীকে ভাল নাপাইছিল। এদিন
এজন সন্ন্যাসী ভিক্ষা কৰিবলৈ ৰজাৰ
হাউলীত সোমাল। ভিক্ষা দিবলৈ যোৱা
সক ৰাণীৰ মধুৰ ব্যৱহাৰত মুগ্ধ হৈ
সন্ন্যাসীয়ে সক ৰাণীক এটা সুমিষ্ট
ফল খাবলৈ দি কলে যে এই ফল খালে
সক ৰাণী গৰ্ভৱতী হব। সময়ত যি ল'ৰা
উপজিব তাৰ জুই, পানী আৰু অস্ত্ৰ
একোতে মৰণ নহব; কিংনো তাৰ
ভীৰটো বৰপুখুৰীৰ বৰ কাছজনীৰ পেটত
থকা মুকুতাৰ হাৰড'লত থাকিব সেই
হাৰড'ল কোনোবাই পিন্ধিলে ল'ৰাটো
মুচকচ বাব আৰু সোলোকাই খলে পুণৰ
বাচি উঠিব।

One king had two queens.
Since they did not have chil-
dren, the king did not like
any one of the queens. One
day, a Sannyasi entered into
the compound of the king
for begging alms. Being
charmed at the sweet be-
haviour of the younger queen
who came to give alms the
Sannyasi gave her a sweet
fruit to eat and told that
if she (would) take that fruit,
the younger queen shall
become pregnant. The son,
who will be born at the
right time, shall not die in
fire, water or weapon;
because, his life shall be in
the heart-chain contained in
the womb of big tortoise
in the big tank. If that chain

সন্ন্যাসী-দত্ত ফল খাই সৰু ৰাণীয়ে
যথা সময়ত এটি ল'ৰা প্ৰসৱ কৰিলে,
যাৰ নাম ৰখা হ'ল কমল কুমাৰ। কমল
কুমাৰ জন্মৰ পাছত সৰু ৰাণীৰ প্ৰতি
ৰজাৰ আদৰ বঢ়িলত ডাঙৰ ৰাণীৰ চকু
পুৰিবলৈ ধৰিলে। পেটে পেটে কমল
কুমাৰক মাৰিবৰ উপায় চিন্তি ধৰিলে।

লহপহকৈ বাঢ়ি অহা কমল কুমাৰে
হাঁহ, পাৰ, ছাগলী আদি পুহিবলৈ
ধৰিলে ডাঙৰ মাকৰ চোতাললৈ আ'হ-
লেই সিবোৰক বান্ধি থোৱা হ'ল।
ডাঙৰ মাকে তাৰবাবে কমল কুমাৰক
গালি গালাজে পাৰে।

এদিন ডাঙৰ মাকে কমল কুমাৰক
মাতি নি আদৰ সাদৰ কৰি কলে,
“নোপাই, তোৰ জীউভো ক'ত আছে
এই কথা যদি কয়, মই তোৰ পাৰ ছাগলী
একোকে বান্ধি নথওঁ।”

is worn by some one, the
boy shall loose sense and if
it is put off, he will survive.

Eating the fruit, given by
the Sannyasi, the younger
queen delivered a son, who
had been named as Kamal
Kumar. After the birth of
Kamala Kumar the king
became more affectionate
towards the younger queen
for which the elder queen be-
came jealous. Silently, she
used to find the means to
kill Kamalkumar.

Having grown up luxuri-
antly, Kamal Kumar used to
keep duck, pigeon, goat etc
When they came to elder
mother's courtyard, she used
to tie up them The elder
mother even scolds Kamal
Kumar for this.

One day elder mother
called Kamal Kumar and
showing her love, told, “my
dear, if you tell me where
remains your life, I won't

tie up any of your pigeon, goat etc. .”

কমল কুমাৰে সুধিলে, “কিয় ডাঙৰ মা, মোৰ জীউটো জানো মোৰ বুকুৰ ভিতৰতে নাই ?”

Kamal Kumar asked, “Why, elder Mamy, is my life not there within my chest ?”

ডাঙৰ মাকে নাই বুলি জনাই কলে, “তোৰ জীউটো ক’ত আছে জানিলেহে তোৰ কেতিয়াবা বিপদ হলে মই তোক বজান পাৰিম।”

Responding negatively the elder mother told, “I could save you when you would be in danger, provided I could know where your life would remain.”

পিছদিনা মাকক সুধি তাৰ জীউটো ক’ত আছে জানিলে কমল কুমাৰে ডাঙৰ মাকক কলেহি । ডাঙৰ মাকে তাক ভালকৈ খুৱাই মেলি পঠাই দিলে ।

Next day, having asked the mother, Kamal Kumar knew where remained his life and informed the elder mother. The elder mother entertained him well and sent home.

সময় দুপৰীয়া । জেঠমহীয়া ব’দৈ খাওঁ খাওঁ মূৰ্ত্তি ধাৰণ কৰিছে । হঠাতে হুৱা হুৱা লাগিল । ডাঙৰ ৰাণীৰ হাড় ভগা ৰোগ হৈছে । বেজে কণ্ঠ নকণ্ঠকৈ কলে বোলে বৰকাছৰ কলিজাৰ আগম-ভহেৰে ভেঙে দিয়া দৰব খালেহে যদি

Noon time. The sun in the month of May-June was very much scorching. Suddenly started a hue & cry. The elder queen has been attacked by bone-breaking

বাণী বাচে . কথা শুনি বজাই আদেশ
দিলে যে জাল, পল, জুলুকি, জাকৈ লৈ
যিয়ে যেনেকৈ পাৰে বৰ কাছ ধাব
লাগে । কথামতে কাম । বৰ কাছ ধৰা
হ'ল লগে লগে কমল কুমাৰ মাটিত
চলি পৰিল । বৰ বাণীৰ চোতালত উঠা
আনন্দৰ খলকণিত সক বাণীৰ বুকুভৰা
কান্দোন ভল পৰিল । মাজতে এবাৰ
বজাই হুকুম জাৰি কৰিলে যে সক
বাণীৰ হাউলিৰ বন্দাকটা বুকুভৰ্ত্তে
বন্ধ হব লাগে ।

disease. The physician hesi-
tantly told that if the
medicine given by him was
taken with the lever of a
big tortoise the queen might
survive. Hearing this the
king ordered that with the
(available) fishing traps any-
body by any means should
catch the big tortoise. Action
followed words. The big
tortoise has been caught.
Immediately Kamal Kumar
fell down on the ground. In
the trumpet of joy in the
courtyard of the elder queen
the heart-touching crying
of the younger queen became
insignificant. Once in
middle the king passed orders
that the crying in the com-
pound of the younger queen
uld stop in a moment.

Test Items

1. Give short answers :

(ক) সক বাণীয়ে কেনেকৈ এটা পুত্ৰ সন্তান লাভ কৰিলে ?

- (খ) কমল কুমাৰৰ জীৱনৰ বৈশিষ্ট্য কি ?
- (গ) ডাঙৰ বাণী কি কাৰণে ঈৰ্ষাত কাতৰ হ'ল ?
- (ঘ) ল'ৰালিত কমল কুমাৰে কি কৰিবলৈ ভাল পাইছিল ?
- (ঙ) ডাঙৰ মাকে কি সৰ্ত্তত কমল কুমাৰৰ পাৰ, ছাগলী আদি বান্ধি নথব বুলি কলে ?
- (চ) ডাঙৰ বাণী হঠাৎ অনুস্থ হৈ পৰাৰ তাৎপৰ্য কি ?
- (ছ) বেজে দৰবৰ লগত কি অনুপান দিলে ?
- (জ) কমল কুমাৰ কিয় মাটিত ঢলি পৰিল ?
- (ঝ) সিদিনা বতৰ কেনেকুৱা আছিল ?
- (ঞ) বজাই সৰু বাণীলৈ কি ছকুম জাৰি কৰিলে ?

2. Fill in the blanks :

- (ক) ভিক্ষা দিবলৈ — — সৰু বাণীৰ ব্যৱহাৰত সম্বন্ধ — — সম্ভাৱীয়ে
সৰু বাণীক এটা ফল খাবলৈ দিলে ।
- (খ) সেই হাৰডাল কোনোবাই পিন্ধিলে ল'ৰাটো — — যাব আৰু — —
থলে পুণৰ বাচ উঠিব ।
- (গ) যথা সময়ত সৰু বাণীয়ে এটা ল'ৰা — — কৰিলে ।
- (ঘ) সৰু বাণীলৈ বজাব — — বাঢ়িলত ডাঙৰ বাণীৰ — — — — ধৰিলে ।
- (ঙ) “তোৰ জীউটো ক'ত আছে যদি — — মই তোৰ পাৰ বান্ধি নথওঁ ”
- (চ) জেঠমহীয়া ব'দে — — — — মূৰ্ত্তি ধাৰণ কৰিছে ।
- (ছ) বৰ কাছৰ কলিজাৰ — — ঔষধ খালেহে ডাঙৰ বাণী বাচিব ।
- (জ) জাল, — — জুলুক, — — লৈ যিয়ে যেনেটো পাবে বৰ কাছ ধৰিব
লাগে ।

In Assamese

(ক) কমল কুমাৰ মাটিত — — পৰিল।

(ঞ) বজাই হুকুম জাৰি কৰিলে যে সকল বাণীৰ হাউলীৰ — — — —
মুহূৰ্ত্ততে বন্ধ হ'ব লাগে।

3. Give the corresponding feminine form :

ডাঙৰ ল'ৰা, মতা, বগদ, সি, ডেচা, খুৰা, দেউতাক, বজা।

4. Give the opposites :

ডাঙৰ, ওচৰ, হাঁহি, নগদ, তল, বেছি, বেয়াকৈ, সন্দেহ, দীঘল, চাপৰ,
পাহুত, উচিত, সম্বল, নাই, কৰিব, নোৱাৰা, মিঠা, দামী, সহজ।

5 Give the other component to form the echo word/onomatopoeia/semantic reduplication.

ওচৰ — —; বিজ্ঞা — —; টকা — —; শাক — —; সতি — —;
বজাৰ — —; চাহ — —; জনা — —; হেপাঁই — —; জোৰা — —;
গালি — —; আদৰ — —; হুৰা — —; কন্দা — —; কাম — —।

6. Form verbal-nouns from the following verb-roots and use them in sentences :

সাৰ —, মাজ —, খোৱা —, এবাল দে —, সন্দেহ কৰ —, কান্দ —, খা —,
শো —, বিয়া পাত —, পঠা —।

7. Transform the following sentences into complex sentences using যেতিয়া, যিটো।

(ক) ডেকাই আনিদিয়া ল'ৰাটো বিশ্বাসী।

- (খ) হেৰোৱা আঙঠিটো আতালত পোৱা গ'ল।
- (গ) মালিকে লিখা শেহতীয়া উপন্যাসখনে একাডেমী বটা পালে।
- (ঘ) সতি সন্ততি নথকা বজাই কোনোজনী বাণীকে ভাল নাপাইছিল।
- (ঙ) বান্ধি খোৱা পাৰটো ডাঙৰ বাণীয়ে এৰি দিলে।
- (চ) পাথৰ লগোৱা আঙঠি হেৰাল।

8. Express each sentence in two simple sentences :

- (ক) যোৱামাহত ছালৰ পৰা পৰি তাৰ কোমৰ ভাগিল।
- (খ) ডেকাই ল'ৰা এটা বিচাৰি আনি তাজ বকাক চমুৱাই দিলে।
- (গ) সি চোলাপেণ্ট সলাই কামত লাগি গ'ল।
- (ঘ) উপায় আগুৱাই যোৱাৰিৰ ধৰিলে।
- (ঙ) কোনোবাক জোৰাতালি দি চলি আহোঁ
- (চ) পিছদিনা মাকক সুখি জানি নৈ কমল কুম'ৰে ড'ঙৰ মাকক কলে।
- (ছ) বেজে চাই ঔষধ দিলে।
- (জ) মাজে মাজে চাকৰটোক ঘৰত এৰি আটায়ে বাহিৰ ওলায়।

9. Replace the underlined phrases by one word each :

- (ক) পাথৰ লগোৱা আঙঠি এটা নোহোৱা হ'ল।
- (খ) ডেকেকৰ চাকৰ এটা নহলেই নহয়
- (গ) তেতিয়াৰ পৰা কামবন কৰিব নোৱাৰা হ'ল।
- (ঘ) সি ঘৰৰ সকলো কথাৰে চিন্তালি ললে
- (ঙ) আপুনি-বাকীখিনি পৰিশোধ নকৰাটো উচিত হোৱা নাহি।
- (চ) সতিসন্ততি নথকা কাৰণে বজাৰ মনত বৰ দুঃখ।

10. Combine each pair of sentences and express in a simple sentence.

- (ক) তাক পঠোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিলোঁ । তাৰ পাছত অফিচলৈ খোজ ললোঁ ।
(খ) সক বাণী ভিক্ষা দিবলৈ গ'ল । তেওঁৰ ব্যৱহাৰত সন্মাসী মুখ হ'ল ।
(গ) ডেকাই এটা কামকৰা ল'ৰা আনিলে । তেওঁ ল'ৰাটো হাত্তৰিকাক
চমজাই দিলে ।
(ঘ) ল'ৰাটো পুৱাই উঠে । নোকোৱাকৈয়ে ঘৰৰ সকলো কামবন কৰে ।
(ঙ) আভালত নিগনিৰে কাপোৰ কুটিছিল । তাৰ মাজত আঙঠিটো পোৱা গ'ল ।
(চ) তাক সম্পূৰ্ণৰূপে নিখাস কৰিছা । সেইটো ঠিক হোৱা নাই ।

11. Split each sentence into as many simple sentences as you can :

- (ক) মীনুৰ মাকেও কয়, তাক এনেকৈ এৰি দিয়াটো ঠিক হোৱা নাই ।
(খ) মোৰ কেবাচিনৰ পাৰ্মিট বাতিল হৈছে শুনি চাপ্লাই অফিচলৈ ওলালোঁ ।
(গ) এদিন ডাঙৰ মাকে তাক মাতি নি আদৰ সাদৰ কৰি কলে, “বোপাই,
তোৰ জীউটো ক'ত আছে এই কথা যদি কব, মই তোৰ পাৰ, ছাগলী
একো বান্ধি নথওঁ ।”
(ঘ) সি পুৱাই উঠি বাচন মজা, ঘৰ সৰা, গোবৰ পেলোৱা আদি কাম কৰো ।
(ঙ) পাঁচ বজাত ঘূৰি গৈ দেখোঁ সি নাই ।
(চ) ভিক্ষা দিবলৈ যোৱা সক বাণীৰ ব্যৱহাৰত মুখ হৈ সন্মাসীয়ে সক বাণীক
এটা সুমিষ্ট ফল খাবলৈ দি কলে যে এই ফল খালে সক বাণী গৰ্ভৱতী
হব ।

(ছ) সন্ন্যাসীদত্ত ফল খাই সক বাণীয়ে যথা সময়ত এটা সন্তান প্রসব কৰিলে
যাৰ নাম বখা হ'ল কমল কুমাৰ।

Vocabulary

বাণী	'queen'
সতিসন্ততি	'issues'
ভাল নাপাইছিল	'did not like'
ভিক্ষা	'alms'
মধুৰ	'sweet, pleasant'
ব্যৱহাৰ	'behaviour'
মুগ্ধ	'charmed'
সুমিষ্ট	'sweet'
গৰ্ভৱতী	'pregnant'
উপজিব	'will be born'
অস্ত্ৰ	'weapon'
মৰণ	'death'
জীৱ	'life'
কাছ	'tortoise'
পেট	'belly, stomach'
মুকুতা	'pearl'
মূৰ্খচ	'senseless'

সোলোকাই	'having put off'
প্ৰসব	'delivery'
আদৰ	'affection'
চকু পুৰিবলৈ	'to become jealous'
উপায়	'means'
পেটে পেটে	'silently'
লহ পহকৈ	'luxuriantly'
হাঁহ	'duck'
ছাগলী	'goat'
বান্ধি থোৱা	'to tie up'
গালি গালাজ	'scolding'
বুকু	'chest'
বিপদ	'danger'
বচাব	'to save'
দুপৰীয়া	'noon'
হুৱা হুৱা	'hue & cry'
বেজ	'physician'
কলিজা	'liver'
ঔষধ	'medicine'
জাল	'net'
জুলু কি, পল, জকাই	'fishing instruments'
টলি পৰিল	'fell down'

চোতাল

'courtyard'

খলকনি

'sound of agitated water'

তুকুম

'order'

হাউলী

'compound'

মুহূর্ত

'moment'

Y OF MICHIGAN

S 9015 05870 7105

